סֵפֶר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק סג

וְהוּא קֹבֶץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חָכְמָה יְסֻדָתָם, עִנְיָנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, עֵצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דַּרְגָּה וְדַרְגָּה מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא, יְהִיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהַ״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
ניצני הקודש הוצאה לאור
יבנאל ת.ד 599
טלפקס: 151-774-419-808
דואר אלקטרוני: nizaniakodes@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות
"ניצני הקודש הוצאה לאור" - חנות

054-2287882

בני ברק - 052-7138892
הרצליה - 052-2491719

הוצאה לאור
ניצני הקודש

פְּתַח דָּבָר

הִנֵּה חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מַהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְּׁטוּ מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיִּים וּמְחַזְּקִים עַצְמָם עִם סְפָרִים אֵלּוּ, וְכָל חִיּוּתָם וְהַתְמָדָתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמַה גַּם שֶׁאַפִלּוּ אֶת הַנְהָגָתָם בְּגַשְׁמִיּוּת הֵם גַּם־כֵּן לוֹקְחִים מִסְּפָרִים אֵלּוּ, כִּי הַסְּפָרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאָב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כֶּרֶךְ מְעֹרָבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לָזֹאת לָקַחְנוּ עַל עַצְמֵנוּ לְסַדֵּר אֶת כָּל חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מֵהַמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דָּבָר הַמִּסְתַּכֵּם בְּיוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחַר־כָּךְ מִכְּתַב יָד, אֲשֶׁר טֶרֶם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וּכְמוֹ־כֵן סִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדֶּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהַיֹּפִי, וְהִכְנַסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַּנַ"ךְ וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מַפְתֵּחַ הָעִנְיָנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמֵּבִיא תַּמְצִית הַנּוֹשְׂאִים שֶׁמְּדַבֵּר עֲלֵיהֶם בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עָמָל וִיגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מַדְפִּיסִים עַתָּה אֶת כֶּרֶךְ **סג**, וּמְקַוִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׁאָר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וּבְלִבֵּנוּ תִּקְוָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּקְרָא בָּזֶה, יֵהָנֶה וְיַחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצָר כְּלִי חֶמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפֵרוּשִׁים נִפְלָאִים עַל פְּסוּקֵי תַּנַ״ךְ וְעַל מַאמְרֵי חַזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים בִּגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ׳, וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, מְלֻבָּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מִלְּבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הַיָּרוּד וְהַנָּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן נִפְלָא וְנַעֲלֶה מְאֹד, מִשֵּׂכֶל עֶלְיוֹן לְשֵׂכֶל תַּחְתּוֹן, מֵעֵילָא לְעָלוֹל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְנוֹתְנִים עֵצוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעָיוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בָּהֶם, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְאַשֵּׁר אֲמִתִּי וְנִצְחִי לָאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חַ״בָלִים נָ׳פְלוּ לָ׳נוּ בַּ׳נְּעִימִים, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עַ׳יִן ל׳א רָ׳אֲתָה אֱ׳לֹקִים זּ׳וּלָתֶיךָ יַ׳עֲשֶׂה, וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁ׳לֵ׳מָ׳ה׳, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמּוֹצִיאִים לָאוֹר

הַקְדָּמָה

מְבאָר בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א: עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לָאוֹר.

הַיְנוּ מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיךְ שֶׁיְּקַבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, שֶׁיְּקַבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁפְּטֵי הַנְהָגוֹת, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁמִּתְנַהֲגִים לְפִי דַּעְתּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וּכְפִי הַמֶּמְשָׁלָה וְהָרַבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמֹעֵט, וְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ׳.

וְהִנֵּה עִקַּר שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשֶׁיְּזַכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיֵדַע וְיָבִין בֶּאֱמֶת בְּאֵיזֶה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל־כֵּן עָלַי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכָל מַה שֶׁאּוֹמֵר לִי הֶחָכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה — דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרִי, שׁוֹפְטִים יא): אַפִּלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְכוּ׳; וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שֵׂכֶל עַצְמוֹ, הוּא אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר וּמְקֹרָב לַצַּדִּיק, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל

הַצַּדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, הֵן לוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים — הַחֻפְּצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לָצֵאת מִשִּׁגְעוֹנוֹ וּמִשְּׁטֻיּוֹתָיו, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן סז), כִּי הַצַּדִּיק הוּא מָלֵא עֵצוֹת וְחִדּוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן, דָּרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מַטָּה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ רַק לְהַעְתִּיק דִּבְרֵי הַצַּדִּיק כִּפְשׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לוֹמַר וּלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרֵסְיוֹת וְכוּ׳, כִּי כָּל אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, לְמוּדָם הוּא מְמוּתָרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן הָעִקָּר לָשׁוּב עַל פִּגַּם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזֶה דָּבָר אוֹ אֵיזוֹ עֵצָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, הָעִקָּר לְהָשִׁיב דִּבְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי שֶׁזֶּה מַקְשֶׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מֵשִׁיב וּמְתָרֵץ אֶת הַשְּׁאֵלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה סֵפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שֵׂכֶל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ׳.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עַכְשָׁו וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְאָסוּר לִלְעֹג עֲלֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מֵחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבִעוּר חָמֵץ וּשְׂאוֹר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְרָאוּי לִגְזֹר שֶׁלֹּא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּוַדַּאי מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיְנֵי תּוֹרָה הֵן בְּדֶרֶךְ פְּשָׁט, אוֹ דְּרוּשׁ, אוֹ רֶמֶז, אוֹ

סוֹד, אוֹ פֵּרוּשׁ, אוֹ בֵּאוּר, אוֹ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סִפְרֵי מוּסָר וְאַגָּדוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם, כֻּלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוֹשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעֱלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְווֹת, וּבְוַדַּאי אָסוּר לָקוּץ בִּרְבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָאִים קְצָת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזֶה סֵפֶר חָדָשׁ, וְעָתָק יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלּוּ מְצִטַּעֲרִים עַל הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁכְּבָר יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבֶאֱמֶת לֹא בְּדַעַת יְדַבְּרוּ, כִּי "לַכֹּל זְמַן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יַכְרִיחַ אוֹתָם לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנַאי לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר הֶחָדָשׁ, רַק יְבַלּוּ יְמֵיהֶם בִּסְפָרִים שֶׁיֵּשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחֶה בְּיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שֶׁיֵּשׁ עוֹד סְפָרִים בָּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּסֻגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דַּוְקָא, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חִיּוּת מְסֻפָּר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ יֵשׁ שִׁנּוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לִפְעָמִים מִתְעוֹרֵר לְהַשִּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי דָּבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלִפְעָמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל־יְדֵי דִּבְרֵי תּוֹרָה וּמוּסָר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנַּפְשׁוֹ חָשְׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמְבַלֶּה יָמָיו עָלֶיהָ כָּרָאוּי כִּי לְכָךְ נוֹצָר, יֵשׁ פְּנַאי בִּימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעַיֵּן וּלְהַבִּיט בִּסְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ כַּמָּה גְּדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בְּכַמָּה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וָחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל עִנְיְנֵי חָכְמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וָרִיק, צֵל עוֹבֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֶצְלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בִּרְבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמַדּוּעַ נִבְגֹּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכְּלוֹ אָרֹךְ וְטוֹב לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֵצַח

נִצָּחִים?! וַהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סְפָרִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת מְחַבְּרִים בִּשְׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וָחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וָחֹמֶר כַּמָּה אַלְפֵי אֲלָפִים וּרְבֹ רִבְּבֵי רִבְבוֹת רִבְבוֹת וְכוּ׳ סְפָרִים עַד אֵין קֵץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה הָאַחֲרוֹנָה לָעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהָכִין לְעַצְמֵנוּ צֵידָה לְדַרְכֵּנוּ הָרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְבְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲווֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטָעֻיּוֹתָיו וְכוּ׳, וְכַמָּה סְפָרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לִמְצֹא עֵצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנֶפֶשׁ בָּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כֻּלָּם מִנִּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקָרְבָם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי תּוֹרַת ה׳ תְּמִימָה, כִּי לֹא נָגְעוּ בָּהּ עֲדַיִן.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכְּבָר נִמְצָאִים בָּעוֹלָם, עֲדַיִן לֹא נָגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהָבֵן כַּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנַּתְחִיל לִגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לָבוֹא לַחֲדָרֶיהָ וְלֵירֵד לְעָמְקָהּ, עַל־כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הֵנָּה, עֲדַיִן אֵינָם חֵלֶק אֶחָד מֵאֶלֶף מֵעֹמֶק רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרָזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַזָּהֵר לֹא לִלְעֹג וּלְבַזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־פִּי הַגְּמָרָא וְהַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהָאֲרִיזַ״ל, כִּי כֻּלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינוֹת וַעֲיָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בִּסְפָרִים אֲחֵרִים דַּיְקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לְמֻקָּרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לָאֵל, בָּאִים וּמִתְקָרְבִים אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְרִיצִים מִכְתְּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לִרְאוֹת אוֹר וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָרָע שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתְּבֵיהֶם.

וּבֶאֱמֶת לֹא נִתְחַדֵּשׁ בּוֹ שׁוּם דָּבָר, כַּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים, וּכְדֶרֶךְ הָרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעָרֵב כַּמָּה סַמִּים יַחַד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן הָרְכָּבוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁלּוֹקְחִים סַם פְּלוֹנִי וְעֵשֶׂב פְּלוֹנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׂב אַחֵר, שֶׁמִּשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכַּמָּה מִינִים, וְכָל עֵשֶׂב וָעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ כֹּחַ אַחֵר, וּמְעָרְבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְכָּבָה, וְזֹאת הַהַרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְרַפֵּא הַחוֹלַאַת, כִּי עִקַּר הָרְפוּאָה הוּא עַל־יְדֵי הַרְכָּבָה דַּיְקָא, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ כֹּחַ אַחֵר חָדָשׁ, עַל־יְדֵי הַכֹּחַ שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ, וּבְזֶה הַכֹּחַ הֶחָדָשׁ שֶׁל הַהַרְכָּבָה דַּוְקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלָאוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחֻיָּב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בָּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נְפָשׁוֹת מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מֻטָּל עָלָיו חִיּוּב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דּוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנֶפֶשׁ זוֹ, וְאִם תִּרַחֵקהוּ בַּעֲנָוָה שֶׁל שֶׁקֶר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ׳, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, וְאֵין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת בַּחֲבֵרָיו, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, וְנִתְקַיֵּם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אֵיכָה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, דְּהַיְנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְגַּלְגְּלִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים

עֲלֵיהֶם בָּעִתִּים הַלָּלוּ נִסְיוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר לֹא שְׁעָרוּם אֲבוֹתֵינוּ וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בִּלִי שׁוּם גֶּזְמָא כְּלָל, מַמָּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפַּשְׁטוּ סִפְרֵי מִינוּת וְנִאוּף לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפַּסּוּ בָּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְחַבְרָא חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְּחַבְרֵי חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְאֶחָד מַכְשִׁיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יְשִׁיבָה וּמַשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ), וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם; עַל־כֵּן הַהֶכְרֵחַ לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר בְּכַמָּה מִינֵי דִּבּוּרִים, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: כְּשֶׁיַּגִּיעַ בִּכְתִיבָתוֹ לְעִנְיַן ״אֱמוּנָה״ אוֹ ״צַדִּיק״, יַרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַנָּצֵל וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמִתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי, הָרוֹפֵא הַמֻּמְחֶה מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל), וְהוּא וַאֲנָשָׁיו יְכוֹלִים לֵירֵד אֶל כָּל מִינֵי צְנוֹרוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְּלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח).

עַל־כֵּן אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא גְּמַר כָּל הַתִּקּוּנִים וְכוּ׳, שֶׁהוּא תִּקְוַת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקְוַת כָּל הַדּוֹרוֹת וְתִקְוַת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ׳, נַחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחָכְמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשָּׁלֹשׁ רֹאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ׳, גְּאֻלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְאֶל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לַצַּדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוּתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ׳.

וְאָז יִזְכֶּה לְתִקּוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכֶּה לְהִתְגַּלּוּת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
כְּרֶךְ סג

י״ב תתמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדֵּר יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הֵם מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מָה אַתָּה אוֹכֵל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֵיזֶה חֲשָׁשׁ שֶׁל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וּתְדַקְדֵּק מְאֹד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּקָרוֹב בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חַסֵּרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת וְהַפְּחָדִים שֶׁבָּאִים עַל הָאָדָם, הֵם מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁבַּעְלֵךְ יִזָּהֵר לֵילֵךְ לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר, וְאָז שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תּוּכַל לְהָרַע לוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁכְּבָר תִּזְכּוּ לִישׁוּעָה, וְיֵמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן לג): אֵצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, וְאֶצְלִי אֱמוּנָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְעִקַּר הָאֱמוּנָה הוּא בִּלְי שׁוּם חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת כְּלָל, רַק בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה וְכוּ', הַיְנוּ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בִּידִיעָה זוֹ, הֲרֵי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שָׁם כָּל הָאָדָם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא); וּבֶאֱמֶת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה אַף שֶׁהִיא הַמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, עִם כָּל זֹאת אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנֵס וּלְהַשִּׂיג שׁוּם מַדְרֵגָה וְשׁוּם סְפִירָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן מִי שֶׁחָזָק בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, זוֹכֶה אַחַר־כָּךְ לְהַגִּיעַ לְכָל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לָאָדָם, וּמִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי, טִהַרְתִּי מֵחַטָּאַי (מִשְׁלֵי כ, ט); וְלָכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר בָּהּ כְּבָר תָּלוּי הַכֹּל, כִּי עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה).

וְהִנֵּה מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה מִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר דַּיְקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט): ״חַסְדֵי ה׳ עוֹלָם אָשִׁירָה לְדוֹר וָדוֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״; וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל בְּרִיָּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע, וְאַף בְּתִקֻּף הַצָּרוֹת וְהַקַּטְנוּת וְהַיְרִידוֹת וְהַיִּסּוּרִים הַקָּשִׁים וּמָרִים, שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, גַּם שָׁם אִם יְחַפְּשׂוּ אֶת הָאֱמֶת, יִרְאוּ וְיַשְׂכִּילוּ אֶת גֹּדֶל הַחֶסֶד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ, כִּי הָיָה יָכוֹל לְהִיוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּרוּעַ, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מִתְבּוֹנֵן בֶּאֱמֶת עַל גֹּדֶל הַחֲסָדִים וְהָרַחֲמִים רַבִּים, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ אַף בְּתִקֻּף קַטְנוּתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא שָׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנוֹתֵן הוֹדָאָה עַל

חֶלְקוֹ. אֲבָל לִזְכּוֹת לָזֶה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה, וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״חַסְדֵי ה׳״ — מָתַי אֶזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת חַסָּדָיו יִתְבָּרַךְ עַד ״עוֹלָם אָשִׁירָה״ — שֶׁתָּמִיד וּלְעוֹלָם אֶזְכֶּה לָשִׁיר וּלְרַנֵּן שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ? דַּיְקָא עַל־יְדֵי ״לְדוֹר וָדוֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״, שֶׁאֲנִי מוֹדִיעַ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה לְדוֹר וָדוֹר מֵאָב לְבֵן בְּפִי דַּיְקָא, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים תָּמִיד מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. וְזֶה סִימָן שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה — כְּשֶׁתָּמִיד מְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה, כִּי צָרִיךְ דַּיְקָא לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הֵן לַחֲזֹר הַרְבֵּה עִמּוֹ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְכֵן לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, וּבָזֶה שֶׁמְּדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, נִתְעוֹרֶרֶת הַנְּקֻדָּה גַּם בּוֹ, וְכֵן מְעוֹרֵר גַּם אֶת אֲחֵרִים. וְזוֹ הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת עִם זוּלָתוֹ — כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו) עַל פָּסוּק: ״אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל״ (תְּהִלִּים לב, א), אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמַּכְנִיס שֵׂכֶל בַּדָּל, הַיְנוּ לְהָאִיר בְּכָל אָדָם אֶת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא עִקַּר הַשֵּׂכֶל וְהַדַּעַת. כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עוֹבֵר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁעוֹבֵר מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳, וְהַכֹּל מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא תָּמִיד יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ אֲפִלּוּ בְּתֹקֶף קַטְנוּתוֹ וְצָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו, וְעַל־כֵּן רָאוּי לְהָאִיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה גַּם בַּאֲחֵרִים, שֶׁזֶּה עִקַּר הַצְּדָקָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה גַּם הוּא לְהִתְחַזֵּק, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוּא בְּקַטְנוּת, עֵצָה לָזֶה — שֶׁיַּשְׂכִּיל אֶת אֲחֵרִים. וְלָכֵן רָאוּי לְהַתְחִיל קֹדֶם בְּבֵיתוֹ, לְהָאִיר בְּאִשְׁתּוֹ וּבִילָדָיו אֶת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּשָּׁם נוֹבַעַת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן, כִּי תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, מִזֶּה יוֹצֵאת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן, כִּי הַבִּטָּחוֹן הוּא תּוֹלָדָה שֶׁל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתֹכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בִּטָּחוֹן, אֵין לוֹ מָה לִפְחֹד כְּלָל, וְעַל־כֵּן גִּלָּה לָנוּ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: ״כְּשֶׁרוֹצִים לְהַעֲנִישׁ אֵיזֶה אָדָם, אֲזַי לוֹקְחִים מִמֶּנּוּ אֶת מִדַּת הָאֱמוּנָה וְהַבִּטָּחוֹן, וְאָז הוּא כְּבָר מְעֻנָּשׁ מֵעַצְמוֹ״, כִּי כָּל זְמַן

שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן, שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לַהַזִּיזוֹ וּלְהַפִּילוֹ, וְהוּא יָכוֹל לַעֲבֹר עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וּבֶאֱמֶת זֶה עִקַּר מְצוַת הַצְּדָקָה, שֶׁאָדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִם עַצְמוֹ וְעִם אֲחֵרִים, הַיְנוּ כְּשֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר וּלְחַזֵּק וּלְהַשְׂכִּיל אֶת אֲחֵרִים בְּדִבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר הַצְּדָקָה הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוּא בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנָּפַל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּיֵאוּשׁ, אָז אֲפִלּוּ כְּשֶׁתִּתֵּן לוֹ כָּל הוֹן דְּעָלְמָא, לֹא יוֹעִיל כְּלָל מֵרֹב יֵאוּשׁוֹ וַעֲצְבוּתוֹ וּמְרִירוּתוֹ, כִּי נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי. וּכְשֶׁרַק תְּדַבֵּר עִמּוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית וְהִתְחַזְּקוּת, וְתִנָּפַח בּוֹ רוּחַ חַיִּים חֲדָשִׁים, זוֹ הַצְּדָקָה הַגְּדוֹלָה מִכָּל הַצְּדָקוֹת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בִּנְתִינַת צְדָקָה זוֹ — לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת זוּלָתוֹ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים גִּלּוּ לָנוּ (עֵין תַּעֲנִית כב.), שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא אָמַר לְרַב בְּרוֹקָא חוֹזָאָה עַל שְׁנֵי אֲנָשִׁים, שֶׁהֵם בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא, וּמֶה הָיְתָה עֲבוֹדָתָם? שֶׁהָיוּ בַּדְּחָנִים, וּמְבַדְּחִים וּמְשַׂמְּחִים אֲנָשִׁים עֲצוּבִים, הַיְנוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁמָּצְאוּ אֵיזֶה אָדָם עָצוּב, שִׂמְּחוּ אוֹתוֹ, וְכֵן כְּשֶׁרָאוּ שֶׁשְּׁנֵי בְּנֵי־אָדָם מִתְקוֹטְטִים, לֹא זָזוּ מִשָּׁם, עַד שֶׁעָשׂוּ בֵּינֵיהֶם שָׁלוֹם, עַיֵּן שָׁם; כִּי בָּזֶה שֶׁמְּשַׂמְּחִים אֵיזֶה בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשִׂים שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, זוֹכִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְזֶה עִקַּר מְצוַת הַצְּדָקָה, שֶׁאָדָם יָכוֹל לְקַיֵּם הֵן עִם עַצְמוֹ וְהֵן עִם אֲחֵרִים.

וּבְפֵרוּשִׁי ״חַסְדֵי אָבוֹת״ עַל מַסֶּכֶת אָבוֹת, פֵּרַשְׁתִּי אֶת הַמִּשְׁנָה (פֶּרֶק ה׳, מִשְׁנָה יג): ״אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתֵנֵי צְדָקָה״; וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל אַרְבַּע בְּחִינוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה; כִּי צְדָקָה הִיא בְּחִינַת מַשְׁפִּיעַ וּמְקַבֵּל, שֶׁזֶּה סוֹד זְעֵיר וְנוּקְבֵיהּ, כַּיָּדוּעַ. ״הָרוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים״, זֶה סוֹבֵב כְּנֶגֶד עוֹלַם הַבְּרִיאָה, שֶׁמִּשָּׁם כְּבָר מַתְחִיל הַפִּרּוּד כַּיָּדוּעַ, כִּי הִנֵּה הָאָדָם חָפֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁפִּיעַ, אֲבָל רוֹצֶה רַק שֶׁהוּא יַשְׁפִּיעַ וְלֹא אֲחֵרִים, זֶה סִימָן שֶׁעֲדַיִן לֹא זָכְךָ עַצְמוֹ כָּל צָרְכּוֹ, וְעֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים. וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִהְיוֹת מַשְׁפִּיעַ, אֲבָל צָרִיךְ שֶׁיֵּדַע שֶׁגַּם לְזוּלָתוֹ מֻתָּר לְהַשְׁפִּיעַ, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל נִכְנָס בָּאָדָם קַטְנוּת הַמֹּחִין, כְּאִלּוּ רַק הוּא

צָרִיךְ לִהְיוֹת מַשְׁפִּיעַ וְלֹא זוֹלְתוֹ, וְזוֹ טָעוּת גְּמוּרָה, וּמִשָּׁם נִתְהַוָּה הַקִּלְפּוֹת, שֶׁעֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן קיט), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל דַּרְגָּה כָּזוֹ, שֶׁאַף שֶׁאֲנִי עַדַיִן לֹא זָכִיתִי אֶל דַּרְגָּה כָּזוֹ, עַל־כָּל־פָּנִים שֶׁחֲבֵרִי יִזְכֶּה, עַיִן שָׁם; כִּי זֶה מִצַּד הַטּוֹב שֶׁבְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, לֹא־כֵן כְּשֶׁאֵינוֹ רָעָה בַּאֲחֵרִים אוֹחֵז בְּצַד הַקְּלִפָּה, שֶׁמַּתְחֶלֶת לְהִתְרַקֵּם שָׁם, וְהָבֵן.

״יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן, עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ״ — זֶה סוֹבֵב כְּנֶגֶד עוֹלַם הַיְצִירָה, שֶׁשָּׁם מִתְפַּשֵּׁט יוֹתֵר הַחֹמֶר וְהַחֲלִיפִין וְהַתְּמוּרוֹת, עַד שֶׁעַל־פִּי־רֹב הָאָדָם כָּל־כָּךְ שָׁבוּר, שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר אַף פַּעַם לֹא יֵצֵא מֵהַבֹּץ, וְהוּא כְּבָר אַף פַּעַם לֹא יוּכַל לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁמִּדַּת עֲנָוָה הִיא מִדָּה יְקָרָה עַד מְאֹד, אֲבָל כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיִן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קכב), אֲשֶׁר לִפְעָמִים צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לָאָדָם גַּדְלוּת, בְּסוֹד (דִּבְרֵי הַיָּמִים־ב׳ יז, ו): ״וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם״, הַיְנוּ כִּי בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רָאוּי לְהָאָדָם לְהַגְבִּיהַּ וּלְהִתְנַשֵּׂא, וְלֵידַע שֶׁגַּם הוּא יָכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ, וְלֹא יִהְיֶה כָּל־כָּךְ קָטָן בְּעֵינָיו. וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה לָצֵאת מֵהַקְּטָנוּת וְהַיַּלְדוּת שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ בְּעַיִן רָעָה עַל עֲבוֹדָתְךָ, וּכְאִלּוּ אָבַד מָנוֹס מִמְּךָ, וְרַק אֲחֵרִים יְכוֹלִים לִתֵּן וּלְהַשְׁפִּיעַ וְלֹא אַתָּה, זוֹ טָעוּת גְּמוּרָה, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת עֶלְיוֹנוֹת — אִם רַק יִרְצֶה, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין וּבַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וּמִתְיָאֵשׁ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, אָז אוֹמֵר ״יִתְּנוּ אֲחֵרִים״ שֶׁיַּשְׁפִּיעוּ אֲחֵרִים, כִּי הֵם כְּבָר זָכוּ לְמַה שֶּׁזָּכוּ, לֹא־כֵן הוּא, שֶׁמֻּנָּח בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, עַל־כֵּן לֹא יִתֵּן, אֵינוֹ שַׁיָּךְ לְהַשְׁפִּיעַ לְזוּלָתוֹ, אַל תֹּאמַר זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! כִּי זֶה סִימָן שֶׁעֵינְךָ רָעָה בְּשֶׁלְּךָ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הֵזְהִירָנוּ מְאֹד לִהְיוֹת רָגִיל לָדוּן אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת (עַיִן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), וְלֵידַע שֶׁגַּם הוּא שָׁוֶה לְמַשֶּׁהוּ, וְהָבֵן.

״יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים חָסִיד״ — זֶה סוֹבֵב כְּנֶגֶד עוֹלַם הָאֲצִילוּת, שֶׁשָּׁם מֵאִיר עֶצֶם גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא שַׁיָּךְ שׁוּם צִמְצוּם וְקַטְנוּת, הוּא מַשְׁפִּיעַ וּמַנִּיחַ גַּם לְזוּלָתוֹ לְהַשְׁפִּיעַ, שֶׁזּוֹ מִדַּת

הַחֲסִידוּת, וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! רְאֵה לְדַבֵּק עַצְמְךָ בְּעֶצֶם אֱלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְרַחֵב לִבְּךָ וְדַעְתְּךָ, וְתֵצֵא מֵהַקְּטָנוּת שֶׁלְּךָ, שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁרַק אֲחֵרִים יְכוֹלִים לְהַשְׁפִּיעַ אֲבָל לֹא אַתָּה, זוֹ טָעוּת גְּמוּרָה, כִּי כְּפִי הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְזוֹכֶה לְהִכָּלֵל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שָׁם כְּבָר כֻּלּוֹ אֶחָד, כֻּלּוֹ הַשְׁפָּעָה, וְלֹא שַׁיָּךְ הֶפְרֵשׁ בֵּינְךָ לְבֵין זוּלָתְךָ, אֶלָּא ״יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים״, וְהָבֵן.

״לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע״ — זֶה סוֹבֵב כְּנֶגֶד עוֹלַם הָעֲשִׂיָּה הַגַּשְׁמִי, שֶׁשָּׁם מְדוֹר הַקְּלִפּוֹת וְהַהַסְתָּרוֹת, וְעָבְיוּת הַחשֶׁךְ מַסְתִּירָה אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְעַל־כֵּן נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ בְּיֵאוּשׁ גָּמוּר, כְּאִלּוּ לֵית דִּין וְלֵית דַּיָּן, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵינוֹ מַאֲמִין בְּעַצְמוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין בְּזוּלָתוֹ, לֹא הוּא יָכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ וְלֹא אַחֵר יָכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ, זֶה סִימָן שֶׁהָרִשְׁעוּת שֶׁהֵן הַקְּלִפּוֹת נִתְאַחֲזוּ בּוֹ, וְהָבֵן. [וּבְעִנְיַן ״לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים״ הִקְשָׁה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע (עַיֵּן דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם, פָּרָשַׁת יִתְרוֹ): לָמָּה מוֹנֶה אוֹתוֹ בֵּין נוֹתְנֵי צְדָקָה, עַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁתֵּרֵץ. וְיֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים מְבַלְבְּלִים הָעֲשִׁירִים הָרְשָׁעִים אֶת דַּעַת הָעֲנִיִּים בְּלֵךְ וָש�ُוב, לֵךְ וָשׁוּב, וְעָנִי הַמִּסְכֵּן חוֹשֵׁב בְּכָל פַּעַם, שֶׁהִנֵּה עַכְשָׁו יְקַבֵּל צְרָכָיו וּפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ, וְדָבָר זֶה מְשַׁטֶּה מְאֹד אֶת הָעֲנִיִּים, כִּי לְבַסּוֹף אֵינָם מְקַבְּלִים שׁוּם דָּבָר, וְיוֹצְאִים בְּאַכְזָבוֹת גְּדוֹלוֹת, לֹא־כֵן כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר אֱמֶת, וּמְגַלֶּה אֶת פַּרְצוּפוֹ הָאֲמִתִּי, וְצוֹעֵק עַל הֶעָנִי: לֵךְ לַעֲבֹד, אֲנִי לֹא אֶתֵּן לְךָ, וְכֵן אֲחֵרִים לֹא יִתְּנוּ לְךָ, כִּי אַתָּה בָּרִיא וְשָׁלֵם, וְאַתָּה יָכוֹל לַעֲבֹד, וְכַדּוֹמֶה אֵיךְ שֶׁהָעֲשִׁירִים הָרְשָׁעִים צוֹעֲקִים עַל הָעֲנִיִּים וּמַקְנִיטִים אוֹתָם, זֶה בְּעַצְמוֹ הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה, שֶׁיּוֹדְעִים שֶׁהָאָדָם הַזֶּה רָשָׁע, וְלֹא רַק שֶׁהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִתֵּן, אֶלָּא גַּם אֵינוֹ חָפֵץ שֶׁזּוּלָתוֹ יִתֵּן, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹדֵעַ הֶעָנִי, שֶׁאֵין צָרִיךְ לְשַׁטּוֹת עַצְמוֹ מֵהָרָשָׁע הַזֶּה, וְעַל־כֵּן מוֹנֶה גַּם אוֹתוֹ בֵּין נוֹתְנֵי צְדָקָה, כִּי זוֹ הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ, כִּי אַתָּה סְתָם מְשַׁטֶּה בִּי, וְהָבֵן].

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁזִּכָּנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּדִבּוּרִים כָּאֵלּוּ, וְיִזַּכֵּנוּ לְהַדְפִּיס בְּקָרוֹב סִפְרֵי ״חַסְדֵי אָבוֹת״ עַל אָבוֹת, וְסֵפֶר ״תְּהִלּוֹת נָתָן״ עַל תְּהִלִּים, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל לְהַמְשִׁיךְ

לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל כָּל הַ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְכֵן סִפְרֵי הַגָּדוֹל שֶׁאֲנִי עוֹסֵק בּוֹ עַכְשָׁו ״מַרְאֵה אֵשׁ״, וְהוּא פֵּרוּשׁ נִפְלָא עַל כָּל סֵפֶר הַזֹּהַר, יְזַכֵּנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְסַיְּמוֹ וּלְהַדְפִּיסוֹ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קְדֵשׁ הַקְּדָשִׁים דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם בְּרָכוֹת וִישׁוּעוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאִמְצוּ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאָמַר, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, וְאִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַבְּעָיוֹת, רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאַף שֶׁלְּהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשִּׂמְחָה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי הַשִּׂמְחָה בְּעַצְמָהּ קָשֶׁה מְאֹד לְהַשִּׂיגָהּ, עִם כָּל זֹאת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁצְּרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, כִּי הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְאֵין לוֹ שׁוּם מֹחַ וּמַחֲשָׁבָה לַחֲשֹׁב יָשָׁר וְכוּ׳, כִּי הַמְּרִירוּת וְהָעַצְבוּת מְעַקְּמִים אֶת לֵב הָאָדָם לְגַמְרֵי וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְפֵּקֵד כְּלָל, לָזֹאת רָאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּבָזֶה שֶׁתִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה תְּחַיּוּ אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים: כְּשֶׁאַתֶּם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, תִּהְיֶה טוֹבָה גְּדוֹלָה לְכָל הָעוֹלָם;

וְכַוָּנָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה הָיְתָה, כִּי יַעַן שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, הַשְׁלָכוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ׳, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ וּבְחִינָתוֹ, וְהוֹלֵךְ מִמֶּרְמָר וְכוּ׳, וּמְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אֵיזֶה אָדָם שֶׁיָּכוֹל לְפָרֵשׁ לְפָנָיו אֶת כָּל צָרוֹתָיו וּבְעָיוֹתָיו, וְאֵינוֹ מוֹצֵא וְכוּ׳, וּכְשֶׁרוֹאֶה אָדָם שָׂמֵחַ בְּפָנִים עַלִּיזוֹת וּשְׂמֵחוֹת, אֲזַי הוּא מִתְקָרֵב אֵלָיו, וְשׁוֹפֵךְ אֶת כָּל לִבּוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ׳, וּכְשֶׁרַק שׁוֹמְעִים וּמְצַיְּתִים אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל, וְנוֹתְנִים לוֹ תְּשׁוּמֶת לֵב, בָּזֶה כְּבָר עוֹזְרִים לוֹ, וְאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַמִּצְוָה הַזּוֹ הָעוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְווֹת, כִּי לְהַחֲיוֹת בַּר יִשְׂרָאֵל, אֵין לְךָ עוֹד מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וּלְכָל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת דַּיְקָא עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, כְּשֶׁאָדָם בְּעַצְמוֹ שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד, וְהוֹלֵךְ בְּפָנִים יָפוֹת וּשְׂמֵחוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהָאִיר גַּם בַּאֲחֵרִים שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן, וְיָכוֹל לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי.

לָזֹאת רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְתִהְיוּ רְגִילִים לִשְׁמֹעַ כְּלִי זֶמֶר, שֶׁיַּכְנִיס בָּכֶם שִׂמְחָה, וְיִתְרַחֵב לִבְּכֶם וְדַעְתְּכֶם בְּאֹפֶן שֶׁתּוּכְלוּ לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְתֵדְעוּ וְתַאֲמִינוּ, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְזֶה הַלִּמּוּד שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים ״בְּהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁבּוֹנֶה רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), שֶׁיִּהְיֶה כָּל אֶחָד עַצְמַאי, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְזוּלָתוֹ, אַדְרַבָּה הוּא יִהְיֶה מַשְׁפִּיעַ וְלֹא מֻשְׁפָּע מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וְעַל זֶה אָנוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשֵׁנוּ זֶה חֲצִי יוֹבֵל שָׁנִים בְּבִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ — לְקָרֵב מְקָרְבִים כָּאֵלּוּ, וּלְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם בְּעַצְמָם יִהְיוּ מַשְׁפִּיעִים לְזוּלָתָם וְלֹא מֻשְׁפָּעִים. וְלָכֵן רְאוּ מַה לִּפְנֵיכֶם, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת מַשְׁפִּיעִים וְלֹא מֻשְׁפָּעִים מִזֻּלָתְכֶם, וְאֶל כָּל זֶה תִּזְכּוּ עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁתִּהְיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְאַף שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּעַצְמְכֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עִם כָּל זֹאת כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו): כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין, וְרוֹצֶה לָצֵאת מִזֶּה, הָעֵצָה לָזֶה שֶׁיַּשְׂכִּיל אֶת אֲחֵרִים. וְזֶה גֹּדֶל מִצְוַת הַצְּדָקָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת — לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי, עַיֵּן שָׁם.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעוּ, שֶׁאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר כְּשֶׁזּוֹכִים לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְהָפִיחַ רוּחַ חַיִּים בְּנֶפֶשׁ בַּר יִשְׂרָאֵל, וְכָל מִי שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר זֶה — לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן רְאוּ שֶׁזּוֹ תִּהְיֶה עֲבוֹדַתְכֶם תָּמִיד — לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, וּלְבַקֵּשׁ שָׁלוֹם אֶצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לִתֵּן תְּשׁוּמֶת לֵב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֶת הַקְּרוֹבִים בַּמִּשְׁפָּחָה, לִהְיוֹת רָגִיל לְהַחֲיוֹתָם וּלְשַׂמְּחָם, אֲשֶׁר הַמִּדָּה הַזּוֹ הִיא הַיָּפָה וְהַיְקָרָה בְּיוֹתֵר בַּיַּהֲדוּת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּהְיֶה חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת יְלָדָיו, אֶת שְׁכֵנָיו וְאֶת קְרוֹבָיו וְאֶת כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ — אָבִיו וְאִמּוֹ, חָמִיו וַחֲמוֹתוֹ, אֶחָיו וַאֲחְיוֹתָיו, גִּיסָיו וְגִיסוֹתָיו, אֲשֶׁר אָדָם זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, וְרוֹצֶה שֶׁאָנוּ נַעֲשֶׂה שָׁלוֹם פֹּה בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְעִקַּר הַשָּׁלוֹם תָּלוּי בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה וְשָׁלוֹם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וּכְשֶׁאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, אֲזַי הוּא תָּמִיד מְבַקֵּשׁ אֶת הַשָּׁלוֹם אֶצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד מְמֻרְמָר, הוּא תָּמִיד מְחַפֵּשׂ אַחַר מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וּכְוֹחִים וְסִכְסוּכִים וְכוּ׳.

לָכֵן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לְחַזֵּק אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְלִשְׁמֹר מְאֹד שֶׁאֶחָד לֹא יִשְׁתַּלֵּט עַל זוּלָתוֹ, כִּי כָּל הַלִּמּוּד שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁהוּא חַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, שֶׁנִּהְיֶה מַשְׁפִּיעִים וְלֹא מְשֻׁפָּעִים, וְאָז אִם גַּלְגַּל בְּדֶרֶךְ זוֹ — נַצְלִיחַ בְּדַרְכֵּנוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ח שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן הוּא זוֹכֶה לִישׁוּעָה, לְהוֹשַׁע וְלָצֵאת מִכָּל צָרוֹתָיו וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו וְכוּ׳, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל הָעִקָּר הוּא הַהִתְחַזְּקוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וָיוֹם מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, אֲשֶׁר בְּלִי הִתְחַזְּקוּת אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם כְּלָל, הֵן אֱמֶת שֶׁרוֹאִים שֶׁרֹב הָעוֹלָם מִתְקַיְּמִים וְכוּ׳, אֲבָל בֶּאֱמֶת מִי שֶׁמִּתְבּוֹנֵן הֵיטֵב מַה קּוֹרֶה עִם כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, יוֹדֶה כִּי בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ הוּא מָלֵא יֵאוּשׁ וְדִכָּאוֹן וְכוּ׳, כִּי הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לִמּוּד שֶׁל גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ, עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, הֵינוּ שֶׁיַּכְנִיס הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע תָּמִיד, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וּבִלְעָדָיו אֵין נִמְצָא, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם צָרִיךְ בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי, עָלָיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא לִמּוּד שֶׁל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל הַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי גְּבוֹהוֹת בָּעוֹלָם, כִּי תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמַּחֲזִיק בְּמִקְצָת, כְּאִלּוּ מַחֲזִיק בְּכֻלּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּרוּחָנִיּוּת, אֵין עֵרֶךְ וְדִמְיוֹן לָזֶה כְּלָל, כִּי תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַחֲזִיק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ קְצָת, הוּא כְּבָר נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, כִּי הֲלֹא הַכֹּל לַכֹּל אֱלוֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, הוּא מַצְלִיחַ וּמִתְעַלֶּה בַּעֲלִיָּה אַחַר עֲלִיָּה וְכוּ׳.

וּבֶאֱמֶת לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל הַלִּמּוּד הֶעָמֹק הַזֶּה, לִמּוּד שֶׁל אֱמוּנָה וְשֶׁל גִּלּוּי אֱלֹקוּת — אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, כִּי

זֶה עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל הָאָדָם, אַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּבִלְבּוּלִים, קַטְנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְכָל מִינֵי מְרִירוּת דְּמְרִירוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת הוּא אֵינוֹ מְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ, רַק בּוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבָא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב אֱמֶת וּבְלֵב נָכוֹן, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וּמְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲשֶׁר זוֹ הִיא הַשְׁלֵמוּת הָאֲמִתִּית, שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל זֶה צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עַצּוּמָה. וְלָכֵן מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת הִיא הַמִּדָּה הֲכִי יְקָרָה וְנִצְרֶכֶת מְאֹד לְכָל הַבָּא לְהִכָּנֵס אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה.

וּבֶאֱמֶת עַל מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת בְּעַצְמָהּ צְרִיכִים עֲבוֹדָה וִיגִיעָה עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, לְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִתְחַזֵּק, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְלוּלֵא מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, הוּא יָכוֹל לְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ לָדַעַת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵרֹב צָרוֹתָיו וּמְרִירוּתוֹ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה הַהִתְחַזְּקוּת עִקָּר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁשִּׁבַּח אֶת עַצְמוֹ וְאָמַר, שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁהָיְתָה לוֹ הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לִבְלִי לַעֲזֹב אֶת מִקְצָת עֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁהִתְחִיל בָּהּ עוֹד בִּימֵי יַלְדוּתוֹ. וְדַיְקָא הוֹדוֹת לְמִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁלּוֹ שֶׁחִזֵּק אֶת עַצְמוֹ, זָכָה לְהַגִּיעַ לְמַה שֶׁהִגִּיעַ וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, וְאָז תִּזְכֶּה גַּם אַתָּה סוֹף כָּל סוֹף לָצֵאת מִצָּרוֹתֶיךָ.

הָעִקָּר שֶׁתִּהְיֶה עֲבוֹדָתְךָ עִם אֱמֶת, כִּי אֱמֶת הִיא חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שַׁבָּת נה.), וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וָיוֹם שֶׁיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הָאֱמֶת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא אֱמֶת בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי מִשֶּׁל הָאֱמֶת שֶׁל כְּלַל הָעוֹלָם, כִּי הָאֱמֶת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא מִשְׁתַּנָּה כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אֱמֶת שֶׁל אָדָם תָּמִיד מִשְׁתַּנָּה, וְרוֹאִים בַּמְּציאוּת כְּשֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ מֵחֲבֵרוֹ לְסַפֵּר לוֹ עַל אֵיזֶה דָּבָר, וַחֲבֵרוֹ אֵינוֹ רוֹצֶה לְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל הַדָּבָר, הוּא אוֹמֵר לוֹ: ״אֲגַלֶּה לְךָ אֶת הָאֱמֶת״, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינוֹ מְגַלֶּה לוֹ אֶת כָּל הָאֱמֶת, אֶלָּא אוֹמֵר

לוֹ רַק מִקְצָת מִן הָאֱמֶת, אוֹ מַשֶּׁהוּ מֵעֵין הָאֱמֶת, וּכְשֶׁחֲבֵרוֹ מַרְגִּישׁ כִּי לֹא גִּלָּה לוֹ אֶת כָּל הָאֱמֶת, וְחוֹזֵר וּמַפְצִיר בּוֹ, הֲרֵיהוּ אוֹמֵר לוֹ שׁוּב: ״כְּעֵת אֲגַלֶּה לְךָ אֶת הָאֱמֶת״, אוּלָם שׁוּב אֵין זוֹ הָאֱמֶת כֻּלָּהּ, וְרַק לְאַחַר שֶׁחֲבֵרוֹ מַפְצִיר בּוֹ מְאֹד, הוּא מְגַלֶּה לוֹ אֶת כָּל הָאֱמֶת, נִמְצָא, שֶׁקֹּדֶם שֶׁגִּלָּה לַחֲבֵרוֹ אֶת הָאֱמֶת הַשְּׁלֵמָה, הָיְתָה זוֹ גַּם־כֵּן אֱמֶת, אֲבָל לֹא שְׁלֵמָה אֶלָּא מְקֻצָּתָהּ, וּבְכָל זֹאת קָרָא לָהּ ״אֱמֶת״, כָּךְ הוּא הָאָדָם, סָבוּר הוּא כִּי כְּבָר הִגִּיעַ אֶל הָאֱמֶת הַשְּׁלֵמָה, אוּלָם כְּשֶׁהוּא עוֹלֶה לְמַדְרֵגָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה, הוּא נוֹכַח לָדַעַת, כִּי קֹדֶם הָיְתָה זוֹ רַק מִקְצָת מִן הָאֱמֶת, וְרַק עַתָּה הוּא נִמְצָא אֵצֶל הָאֱמֶת הַשְּׁלֵמָה, וּכְשֶׁהוּא עוֹלֶה לְמַדְרֵגָה עוֹד יוֹתֵר גְּבוֹהָה, שׁוּב הוּא נוֹכַח לָדַעַת, כִּי קֹדֶם לֹא הָיְתָה הָאֱמֶת שְׁלֵמָה, וְכֵן בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ (תְּהִלִּים פו, יא): ״הוֹרֵנִי ה׳ דַּרְכֶּךָ אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ״, הַיְנוּ שֶׁאֲזַכֶּה לָלֶכֶת עִם הָאֱמֶת שֶׁלְּךָ, שֶׁהִיא אֱמֶת בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי (אַיִן אַנְדֶּער סָארְט אֱמֶת), כִּי דֶּרֶךְ שֶׁל הָאָדָם לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמַּטְעֶה אֶת זוּלָתוֹ, וְהַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהוּא לִמּוּד רוּחָנִי עֶלְיוֹן נוֹרָא מְאֹד, גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, עַד שֶׁפּוֹתֵחַ אֶת פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הִיא אֱמֶת אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱקֶקֶת בּוֹ אֱמֶת, וְעַל זֶה בְּעַצְמוֹ צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְהִשָּׁאֵר בָּאֱמֶת הַזּוֹ, כִּי כְּנֶגֶד כָּל אֱמֶת יֵשׁ שֶׁקֶר, וְנִרְאֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ הָאֱמֶת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַבְחִין בֵּינֵיהֶם כְּלָל, כִּי אִם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה יָמִים וְשָׁנִים, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵאֱמֶת כָּזוֹ וּמֵרַבִּי כָּזֶה, הַמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל .. תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לְהַבְשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת וְכוּ׳, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּעַבְרִי הַכֹּל בְּשָׁלוֹם, וְתֵלְדִי בְּנָקֵל.

הָעִקָּר רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא שְׁמִירָה גְּדוֹלָה, וְהַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וְתַעֲזְרִי לְבַעְלֵךְ שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה, וּזְכוּת הַתּוֹרָה שֶׁיִּלְמַד תָּגֵן עָלַיִךְ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם, וְתֵלְדִי בְּנָקֵל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּעַבְרִי הַכֹּל וְתֵלְדִי בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן רַק כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת לְהָאָדָם מִיּוֹם שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ — זוֹכֶה לַעֲשִׁירוּת, בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי.

רְאִי לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מָה אַתְּ אוֹכֶלֶת, כִּי צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, וּבִפְרָט בַּאֲכִילַת בָּשָׂר צְרִיכִים שְׁמִירָה מְעֻלָּה, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הָרְחוֹב מוּפָץ עִם בְּשַׂר נְבֵלָה וּטְרֵפָה וְכוּ׳, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַמְשִׁיךְ לָאָדָם טִמְטוּם הַלֵּב וְכָל מִינֵי מַחֲלוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תַּשְׂכִּילִי וְתַצְלִיחִי, וְיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בַּחַיִּים מֵעַכְשָׁו.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, שֶׁאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בְּפַח יָקוּשׁ וְכוּ׳, וְאַתְּ נִכְשָׁל בְּכָל מִינֵי עֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינֵךְ יָכוֹל לָצֵאת מִזֶּה וְכוּ׳.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד, וְאָמַר: נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִלְמֹד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר וְכַיּוֹצֵא, וְאָמַר, שֶׁאֲפִלּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִים בַּעֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִים בָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה, עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד, וְכָל עִקַּר מְגַמָּתוֹ וְחֶפְצוֹ הָיָה תָּמִיד רַק לַעֲבוֹדוֹת וַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל קְדֻשָּׁה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, רַק שֶׁנַּעֲסֹק תָּמִיד בַּעֲשִׂיּוֹת

שֶׁל קְדֻשָּׁה בִּפְשִׁיטוּת, דְּהַיְנוּ לְהַרְבּוֹת בִּלְמוּד הַתּוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת מִצְווֹת הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם, וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְתַחֲנוּנִים תָּמִיד, וְהַכֹּל בִּפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת. וְהִזְהִיר מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְהִרְבָּה מְאֹד לְדַבֵּר עִמָּנוּ מִזֶּה מֵעִנְיַן שִׂמְחָה, וְהִזְהִירָנוּ מְאֹד בְּכַמָּה מִינֵי אַזְהָרוֹת לִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ תָּמִיד (עֵין שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן יט); וְלָכֵן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אִם אַתָּה רוֹצֶה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, רְאֵה לְקַיֵּם אֶת הַשִּׂיחָה הַזּוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא מְסֻגֶּלֶת מְאֹד לְהַנְשָׁמָה, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וּמְקֻבָּל בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁזֶּה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁמִּי שֶׁיִּהְיֶה חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״כָּךְ וְכָךְ״, זֶה סוֹבֵב עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, אִם הָאָדָם קוֹבֵעַ אֶת עַצְמוֹ בְּקִבְיעוּת חֲזָקָה לוֹמַר וְלִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, סוֹף כָּל סוֹף יֵצֵא מִכָּל הַדִּינִים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בֵּין בְּגַשְׁמִי בֵּין בְּרוּחָנִי. וְהַלִּמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת מַכְנִיס בָּאָדָם תִּשׁוּקָה חֲזָקָה וְחֵשֶׁק חָדָשׁ לִלְמֹד וּלְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הָאֲמִירָה שֶׁל חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, הָיוּ רְגִילִים בָּזֶה בְּכָל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְהָיוּ מַמְתִּיקִים בְּעַצְמָם כָּל הַדִּינִים, וּבֶאֱמֶת ״כָּךְ וְכָךְ״ עוֹלֶה כַּמִּסְפָּר ״אֱלֹקִים״ (פ״ו), כִּי עַל־יְדֵי אֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת מַמְתִּיקִים מִמֶּנּוּ אֶת מִדַּת הַדִּין שֶׁהִיא אֱלֹקִים, גִּימַטְרִיָּה הַטֵּב״ע.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה תַּרְחִיב לְךָ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁתִּזְכֶּה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּלְהִתְיַשֵּׁב מָה עִמְּךָ וּמֶה עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת, וּבְלִי שִׂמְחָה הָאָדָם מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לְהִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל צָרוֹתֶיךָ, וּלְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בֶּאֱמֶת. וְעִקַּר הַהִתְקָרְבוּת הִיא לְצַיֵּת אוֹתוֹ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת מִמְּךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד מַעֲלָה גְּדוֹלָה מִזְּכוּי הָרַבִּים, כִּי בִּזְכוּת שֶׁמְּזַכִּים אֶת הָרַבִּים, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, וּמַה גַּם שֶׁבַּשָּׁמַיִם מִשְׁתַּבְּחִים וּמִתְפָּאֲרִים עִם אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יָקָר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁזּוֹכִים לְקָרֵב אֵיזֶה בַּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה מְאֹד מְאֹד יָקָר לְמַעְלָה, כִּי לֹא יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ חֶסֶד, וְרוֹצֶה לְהֵיטִיב לִבְרִיּוֹתָיו, וְרוֹצֶה שֶׁכֻּלָּם יַכִּירוּ אוֹתוֹ, וּכְשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר — אֵיזֶה מַשְׁבֵּר, אוֹ אֵיזוֹ צָרָה וְיִסּוּרִים וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה נִסְתָּר וְנֶעֱלָם מִמֶּנּוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹפֵל וְנִתְרַחֵק לְמָקוֹם שֶׁנִּתְרַחֵק, וּכְשֶׁבָּא אֶחָד וּמַחֲזִירוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר בּוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה.

וְזֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁנִּזְכֶּה לְקָרֵב רְחוֹקִים, וְרָצָה שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵצֵא נְסִיעוֹת, כְּדֵי לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים וּלְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְהָיְתָה דַּרְכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד לְהוֹכִיחַ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּסְעוּ נְסִיעוֹת וִיקָרְבוּ רְחוֹקִים (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקמג), וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם, סִימָן תמז), שֶׁבִּזְכוּת שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים וּמְקָרְבִים אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יִמְחֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עֲוֹנוֹתָיו, וַאֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ עֲוֹנוֹתָיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בָּזֶה שֶׁיְּקָרֵב רְחוֹקִים וְיַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שֶׁיִּמְחֲלוּ לוֹ גַּם עַל עֲוֹנוֹתָיו.

וְסִפֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל מָשָׁל לְעִנְיָן זֶה: פַּעַם אַחַת הָיָה גְּבִיר גָּדוֹל, שֶׁהָיוּ לוֹ כַּמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת וְכוּ׳, לְיָמִים, עָשָׂה הֶעָשִׁיר כְּרוּז וְאָמַר: כָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִלְוֹת מָעוֹת — יָבוֹא אֵצְלוֹ, וְהוּא יַלְוֵהוּ. וּמִסְתָּמָא

הָיוּ עַל זֶה הַרְבֵּה קוֹפְצִים... וּבָאוּ אֶצְלוֹ אֲנָשִׁים הַרְבֵּה וְלָווּ מָעוֹת, וְהֶעְשִׁיר הַזֶּה הָיָה אֶצְלוֹ פִּנְקָס, שֶׁשָּׁם רָשַׁם כָּל מִי שֶׁלָּקַח אֶצְלוֹ הַלְוָאָה. פַּעַם אַחַת נָטַל הַפִּנְקָס בְּיָדוֹ, וְהִתְחִיל לְעַיֵּן בּוֹ, וְרָאָה שֶׁהוֹצִיא מָעוֹת הַרְבֵּה מְאֹד עַל עֵסֶק הַהַלְוָאוֹת, וְאֵין אִישׁ שָׁם עַל לֵב לָבוֹא לְהַחֲזִיר וְלִפְרֹעַ הַחוֹב, וּמִסְתָּמָא חָרָה לוֹ עַל זֶה... וְהָיְתָה לוֹ עֲגְמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה, וְהִנֵּה בֵּין הַלּוִים הָיָה אִישׁ אֶחָד, שֶׁלָּוָה גַּם כֵּן אֵצֶל הֶעָשִׁיר אֵיזֶה סְכוּם קָטָן, וְאִבֵּד וְהִפְסִיד הַכֶּסֶף בְּאֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ מִמַּה לְפְרֹעַ חוֹבוֹ, וְהָיוּ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מִזֶּה, הֵינוּ שֶׁהָאִישׁ שֶׁלָּוָה וְלֹא הָיָה לוֹ לְשַׁלֵּם, הָיוּ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מִזֶּה שֶׁאֵין לוֹ לְפְרֹעַ חוֹבוֹ, וְהִתְיַשֵּׁב הָאִישׁ בְּדַעְתּוֹ, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים צָרִיךְ לְהִתְרָאוֹת פָּנָיו עִם הֶעָשִׁיר, וּלְסַפֵּר לוֹ כָּל לִבּוֹ, בַּאֲשֶׁר הוּא אָנוּס בַּדָּבָר וְכוּ׳, וּבָא אֶצֶל הֶעָשִׁיר, וְהִתְחִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו לִבּוֹ, בַּאֲשֶׁר קִבֵּל אֶצְלוֹ כֶּסֶף בְּהַלְוָאָה, וְהִגִּיעַ זְמַן פֵּרָעוֹן, וְאֵין לוֹ מִמַּה לְשַׁלֵּם, כִּי הִפְסִיד הַמָּעוֹת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל לָשִׂית עֵצוֹת בְּנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּזֶה; עָנָה וְאָמַר לוֹ הֶעָשִׁיר: אֵין אִכְפַּת לִי הַמָּעוֹת הַמַּגִּיעוֹת לִי מִמְּךָ, כִּי מַה גֶּחֱשָׁב אֶצְלִי סַךְ קָטָן כָּזֶה שֶׁאַתָּה חַיָּב לִי, נֶגֶד סַךְ הַכּוֹלֵל מֵהַהַלְוָאוֹת אֲשֶׁר עוֹלֶה לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת, עַל־כֵּן רְצוֹנִי שֶׁתֵּלֵךְ אֵצֶל כָּל הַלּוִים שֶׁלִּי, וְתִתְבַּע אוֹתָם וְתַזְכִּירֵם, שֶׁהֵם חַיָּבִים לִי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה כֶּסֶף, וְלָמָּה אֵינָם מְסַלְּקִין הַחוֹב, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא יִפְרְעוּ הַכֹּל, רַק כָּל אֶחָד יִתֵּן מְעַט מֵחוֹבוֹ, גַּם־כֵּן יַעֲלֶה אַלְפֵי פְּעָמִים כְּמוֹ סַךְ כָּל הַחוֹב וְהַהַלְוָאָה שֶׁלְּךָ, וְאָז אִם תִּגְבֶּה אֶת הַחוֹבוֹת שֶׁלִּי אֲפִלּוּ לְמֶחֱצָה וְלִשְׁלִישׁ אוֹ לִרְבִיעַ, אֲזַי אֶמְחֹל גַּם אֶת הַחוֹב שֶׁלְּךָ. וְסִיֵּם רַבֵּנוּ זַ״ל: וְהַנִּמְשָׁל מוּבָן מִמֵּילָא, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לָאָדָם מִכָּל טוּב וְכוּ׳ בְּתוֹר הַלְוָאָה, לִרְאוֹת אִם יְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז מַגִּיעַ לוֹ הַכֹּל בִּשְׂכָרוֹ, לֹא־כֵן הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה וְכוּ׳, וְרַק לוֹקֵחַ הַלְוָאוֹת הֵינוּ הַטּוֹבוֹת מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹר הַלְוָאָה, וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם חֲזָרָה עַל־יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְעוֹד לוֹקֵחַ אֶת הַכְּחוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעוֹשֶׂה עִמָּהֶם מַה שֶּׁעוֹשֶׂה וְחוֹטֵא וְכוּ׳, וְעוֹשֶׂה דְּבָרִים נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, שֶׁאָז עָנְשׁוֹ קָשֶׁה מְאֹד, וּכְשֶׁבָּא אָדָם שֶׁהוּא גַּם־כֵּן לָוֶה הַרְבֵּה כַּנַּ״ל, וּבִזְבֵּז אֶת הַטּוֹבוֹת וְחָטָא וּפָגַם וְכוּ׳, וְעַכְשָׁו נִתְעוֹרֵר לִבּוֹ לָשׁוּב

בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְךָ וּגְבֵה אֶת הַחוֹבוֹת שֶׁל אֲחֵרִים, הַיְנוּ שֶׁתִּרְאֶה לְהַחֲזִיר אֶת אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֶמְחֹל גַּם אֶת הַחוֹב שֶׁלְּךָ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְהַחֲזִיר אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה, וְלֹא יִתְחַשֵּׁב בְּשׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק יֵלֵךְ בְּמִסְירוּת נֶפֶשׁ לְקָרֵב רְחוֹקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז שְׂכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד עַל־פִּי פָּעֳלוֹ.

וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֹרֵנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר כָּל לִמּוּדוֹ הוּא לִמּוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֵנוּ, לְהַכְנִיס בָּאָדָם הִתְחַזְּקוּת לְחַזֵּק אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ רַק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְהָפִיץ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בֵּין שִׁכְבוֹת הָעָם וּלְקָרֵב רְחוֹקִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם וָיוֹם לְדַבֵּר עִם אֶחָד מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר בּוֹ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִיא דַּעַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְנוֹתֵן לוֹ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָז לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ עָלָיו, שֶׁבְּוַדַּאי יִזְכֶּה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְיִמְחֲלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה עוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁחָטָא וּפָגַם וְקִלְקֵל כָּל־כָּךְ וְכוּ׳, וּכְשֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, כָּל מִינֵי בּוּשׁוֹת וַחֲרָפוֹת שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ וְכוּ׳, עָלָיו לֵידַע שֶׁהַכֹּל כְּדֵי לְנַסּוֹת אוֹתוֹ, אִם כַּוָּנָתוֹ הִיא אֶל הָאֱמֶת, כִּי מִלְּמַעְלָה מְנַסִּים אֶת הָאָדָם אִם כַּוָּנָתוֹ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה הִיא עִם אֱמֶת, וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, וּמְנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאִם רַק מַחֲזִיק מַעֲמָד, עוֹבֵר עַל הַכֹּל.

וְסִפֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל לְעִנְיָן זֶה סִפּוּר נִפְלָא, שֶׁפַּעַם הָלַךְ יְהוּדִי קַבְּצָן עִם גּוֹי גֶּרְמַנִּי קַבְּצָן כְּמוֹתוֹ לִנְדֹּד עַל פְּנֵי הָעֲיָרוֹת, בְּדַרְכָּם לִמֵּד הַיְּהוּדִי אֶת הַגֶּרְמַנִּי, שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כִּיהוּדִי, וְלֹא יִקָּשֶׁה עָלָיו הַדָּבָר, כְּיָוֹן שֶׁלְּשׁוֹנָם דּוֹמָה, וְהַיְּהוּדִים הֲרֵי רַחֲמָנִים הֵם, וּבְוַדַּאי יְרַחֲמוּ עָלָיו. כְּיָוֹן שֶׁהִתְקָרֵב חַג הַפֶּסַח לִמְּדוֹ אֵיךְ שֶׁיִּתְנַהֵג בְּבֵית הַיְּהוּדִי שֶׁיַּזְמִינוֹ לְשֻׁלְחַן הַסֵּדֶר, בְּתִחְלָה עוֹשִׁין קִדּוּשׁ, וְאַחַר־כָּךְ רוֹחֲצִים יָדַיִם, אוּלָם שָׁכַח לוֹמַר לוֹ שֶׁאוֹכְלִים גַּם מָרוֹר, וְכֵן הָיָה שֶׁהִזְמִינוֹ יְהוּדִי אֶחָד אֵלָיו לַסֵּדֶר, אוּלָם הוּא הָיָה רָעֵב מִכָּל הַיּוֹם, וְצָפָה שֶׁכְּבָר יַגִּיעוּ לֶאֱכֹל אֶת הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים שֶׁאָמַר לוֹ הַיְּהוּדִי, אוּלָם רָאָה, כִּי נוֹתְנִים חֲתִיכַת כַּרְפַּס בְּמֵי מֶלַח וּשְׁאָר הַדְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּסֵּדֶר, וְאוֹמְרִים אֶת הַהַגָּדָה זְמַן רַב, וְהוּא בְּעֵינַיִם צוֹפִיּוֹת מְצַפֶּה כְּבָר לַאֲכִילָה... וְהִנֵּה... כַּאֲשֶׁר הִבְחִין כִּי בּוֹצְעִים כְּבָר אֶת הַמַּצָּה... שָׂמַח, כִּי הִנֵּה עוֹד מְעַט קַט יוּכַל לְהַשְׁקִיט אֶת רַעֲבוֹנוֹ... וּפִתְאֹם נוֹתְנִים לוֹ... מָרוֹר, וְכַאֲשֶׁר הִכְנִיסוֹ לַפֶּה, נַעֲשָׂה לוֹ מָר, וְנִשְׁתַּרַף לְשׁוֹנוֹ בְּפִיו, וְחָשַׁב שֶׁזּוֹהִי כָּל הַסְּעֻדָּה, וְרַק אֶת זֹאת אוֹכְלִים, וּבָרַח תֵּכֶף בִּמְרִירוּת וּבְרָעָב, וְחָשַׁב לְעַצְמוֹ: יְהוּדִים אֲרוּרִים, אַחַר כָּל הַחֲגִיגָה נוֹתְנִים לִי לֶאֱכֹל מָרוֹר?! וּבָא לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ וְנִרְדַּם שָׁם, אַחַר־כָּךְ בָּא הַיְּהוּדִי בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת שָׂבֵעַ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וּשְׁאָלוֹ: אֵיךְ הָיָה לְךָ הַסֵּדֶר? וְסִפֵּר לוֹ בְּכַעַס מִמַּה שֶּׁעָבַר עָלָיו, אָמַר לוֹ הַיְּהוּדִי: אוֹי גֶּרְמַנִּי שׁוֹטֶה, אִם הָיִיתָ מְחַכֶּה רַק עוֹד מְעַט, הָיִיתָ אוֹכֵל כָּל טוּב כָּמוֹנִי. וְסִפֵּר זֹאת רַבֵּנוּ זַ״ל לְעִנְיַן, שֶׁזִּכּוּךְ הַגּוּף בָּא

בִּמְרִירוּת, אוּלָם הָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה רַק הַמְּרִירוּת, עַל־כֵּן בּוֹרֵחַ תֵּכֶף, אַךְ אִם יַמְתִּין מְעַט וְיִסְבֹּל מְעַט הַמְּרִירוּת מִזְּכוּךְ גּוּפוֹ, יַרְגִּישׁ אַחַר־כָּךְ כָּל מִינֵי חִיּוּת וְתַעֲנוּג, אַךְ עַל זֶה צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה עַד מְאֹד, כִּי לְכָל אָדָם נִדְמֶה כְּאִלּוּ כָּל הַסְּעֻדָּה שֶׁלּוֹ הִיא רַק מָרוֹר... וְעַל־כֵּן הוּא בּוֹרֵחַ, וְאֵין לוֹ סַבְלָנוּת לְהִשָּׁאֵר וּלְחַכּוֹת וּלְקַוּוֹת אֶל הַסְּעֻדָּה הַשְּׁלֵמָה, שֶׁהִיא הַשָּׂגַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמַּשִּׂיגִים אַחַר הַרְבֵּה יְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת וְכוּ׳, אַחַר הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים וְכוּ׳.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר זָכִיתָ לְחַכּוֹת עַד עַכְשָׁו, לָמָּה לְךָ לִבְרֹחַ וְכוּ׳, אַדְרַבָּה רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעַזֹּב אוֹתְךָ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, נֵר חָדָשׁ הָרוֹצֶה לְהָאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים בְּעִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעוֹשִׂים מִמְּךָ כָּל מִינֵי לֵיצָנוּת וּמִתְלוֹצְצִים עָלֶיךָ, הֵן בַּיְשִׁיבָה וְהֵן בַּבַּיִת וְהֵן גַּם מֵאֵלּוּ אֲשֶׁר קוֹרְאִים אֶת עַצְמָן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ! עָלֶיךָ לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר: בְּנֵי־אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וְדַע אִם הָיָה הָאָדָם לְבַדּוֹ, וְלֹא הָיוּ אֶצְלוֹ בְּנֵי אָדָם אֲחֵרִים לְמָנְעוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁגַּם אָז הָיוּ בָּאִים עַל הָאָדָם כָּל

הַבִּלְבּוּלִים וְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת וְכָל הַמְנִיעוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן בְּוַדַּאי הָיָה מַטֶּה עַצְמוֹ לְדֶרֶךְ הַחַיִּים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הָיָה מַטֶּה תָּמִיד לְדֶרֶךְ הָאֱמֶת, וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה עוֹבֵר עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אַף־עַל־פִּי־כֵן בְּוַדַּאי הָיָה מִתְחָרֵט חֲרָטָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְסוֹף כָּל דָּבָר הָיָה נִשְׁאָר אֵצֶל הָאֱמֶת, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם הַמְבַלְבְּלִים, דְּהַיְנוּ כְּשֶׁהָאָדָם מִתְחַבֵּר, חַס וְשָׁלוֹם, לְאֵילּוּ חֲכָמִים בְּדַעְתָּם, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֵיזוֹ יְדִיעָה בַּחֲקִירָה וּפִילוֹסוֹפְיָה, אוֹ לְכַת לֵצִים, וְהֵן הַחָכְמוֹת הַנּוֹהֲגוֹת עַכְשָׁו, שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת מִכַּמָּה דְּבָרִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כַּיָּדוּעַ הֵיטֵב לְמִי שֶׁבָּקִי בְּחָכְמוֹת וְלֵיצָנוּת אֵלּוּ, זֹאת הַמְנִיעָה וְהַבִּלְבּוּל הוּא גָּרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּי אֵלּוּ הַחָכְמוֹת הֵם מְבַלְבְּלִים וּמוֹנְעִים בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל דְּרָכָיו נַעֲשִׂין לוֹ מִישׁוֹר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי הַחָכְמוֹת, הֵן שֶׁל פִּילוֹסוֹפְיָה, שְׁזֹאת הַחָכְמָה מַזֶּקֶת בְּוַדַּאי מְאֹד מְאֹד, וְכֵן הַחָכְמוֹת וְהַלֵּיצָנוּת שֶׁל אֲנָשִׁים הַנִּדְמִין כִּכְשֵׁרִים, הִיא מַזֶּקֶת גַּם־כֵּן מְאֹד מְאֹד, כִּי בֶּאֱמֶת הַכֹּל אֶחָד, כִּי הַחָכְמוֹת וְהַלֵּיצָנוּת שֶׁלָּהֶם הִיא מַמָּשׁ כְּמוֹ הַכְּפִירוּת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפְיָה, וּבֶאֱמֶת גָּרוּעַ יוֹתֵר הַחָכְמוֹת וְהַלֵּיצָנוּת שֶׁלָּהֶם מֵחָכְמַת הַפִּילוֹסוֹפְיָה, כִּי מֵחָכְמַת הַפִּילוֹסוֹפְיָה הַכֹּל בּוֹרְחִים, כִּי רֹב יִשְׂרָאֵל הֵם בּוֹרְחִים מְאֹד מִפִּילוֹסוֹפְיָה, מֵחַמַת שֶׁהֵם יוֹדְעִים שֶׁפִּילוֹסוֹפְיָה מַזֶּקֶת מְאֹד, וּמוֹרֶדֶת אֶת הָאָדָם לַשְׁאוֹל תַּחְתִּיוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲבָל זֹאת הַלֵּיצָנוּת וְהַחָכְמוֹת אֵין הָאָדָם בּוֹרֵחַ מֵהֶם כָּל־כָּךְ, מֵאַחַר שֶׁיּוֹצְאִים מִפִּי אֲנָשִׁים הַנִּרְאִים כַּהֲגוּנִים, וּמַלְבִּישִׁים הַכֹּל בְּדַרְכֵי אֱמֶת כְּאִלּוּ הָאֱמֶת עִמָּהֶם, עַל־כֵּן אֵין הָאָדָם בּוֹרֵחַ מֵהֶם כָּל־כָּךְ, וְהֵם מַזִּיקִים וּמְבַלְבְּלִים וּמוֹנְעִים אֶת הָאָדָם מְאֹד מְאֹד מֵעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וְלִהְיוֹת תָּם וְיָשָׁר, יְרֵא אֱלֹקִים וְסָר מֵרָע בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן פא).

לְדַעְתִּי, אִם תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֶת דִּבּוּרִים אֵלּוּ, אֲזַי לֹא יוּכְלוּ לְךָ שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב וּמִתְלוֹצֵץ, וְתִצְחַק מֵהֶם, כִּי מַה הֵם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְךָ?! וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אִם תַּתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִלְמַד בְּהַתְמָדָה רַבָּה אֶת סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ בְּכָל יוֹם, אֲזַי תִּתְעַלֶּה

בְּתַכְלִית הָעֲלָיָה, וְשׁוּם קְלִפָּה לֹא תּוּכַל לִנְגֹּעַ בְּךָ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה. וְעַיֵּן בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת (הִלְכוֹת נְזִיקִין, הֲלָכָה ד׳, אוֹת כח), שֶׁמַּרְבֶּה לְדַבֵּר מֵאֵלּוּ הַמּוֹנְעִים, שֶׁמּוֹנְעִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ בְּאֶמְצַע דְּבָרָיו: ״יֵשׁ שֶׁמְּכַנִּים עַצְמָן בְּשֵׁם חֲסִידִים, וְאוֹמְרִים חָכְמוֹת שֶׁל שְׁטוּת וָהֶבֶל הַמְרַחֲקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹרָתוֹ וּמִצַּדִּיקֵי אֱמֶת, וְאֵלּוּ הֵם בִּבְחִינַת קְלִפַּת נֹגַהּ, שֶׁמִּעֲרָב טוֹב וְרָע, כִּי בֶּאֱמֶת יֵשׁ בָּהֶם טוֹב הַרְבֵּה, כִּי אֵינָם פּוֹרְקִים עֹל, חַס וְשָׁלוֹם, וּקְצָתָם הֵם אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים קְצָת, וְלִפְעָמִים אוֹמְרִים דִּבְרֵי אֱמֶת, אַךְ מִעֲרָב בָּהֶם גַּם רַע הַרְבֵּה, דְּהַיְנוּ הַחָכְמוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם לְחָכְמוֹת, וּבֶאֱמֶת הֵם שְׁטוּתִים גְּדוֹלִים, וְאֵלּוּ מַזִּיקִים גַּם־כֵּן הַרְבֵּה, וּמוֹנְעִים מְאֹד מִלְּהִתְקָרֵב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וַאֲנָשֵׁיהֶם הַמַּמְשִׁיכִים הַשָּׂגַת אֱלֹקוּתוֹ בָּעוֹלָם, וּבְאֹפֶן אֶחָד הֵם מַזִּיקִים יוֹתֵר מֵהָעַכּוּ״ם וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים, כִּי מֵעַכּוּ״ם וְאֶפִּיקוֹרְסִים רֹב יִשְׂרָאֵל מִרְחָקִים עַצְמָן מֵהֶם בְּתַכְלִית הָרִחוּק, כָּרָאוּי לְהִתְרַחֵק מֵהֶם יוֹתֵר מִן בַּעֲלֵי רִיאָתָן, אַךְ מֵאֵלּוּ הַכְּשֵׁרִים קְצָת, אֵין מִתְרַחֲקִים מֵחָכְמָתָם כָּל־כָּךְ. וּבֶאֱמֶת הֵם מַזִּיקִים הַרְבֵּה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְלֵיצָנוּת שֶׁלָּהֶם, שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִכַּמָּה דְּרָכֵי הַתְּמִימוּת הָאֲמִתִּיּוֹת״ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִתְבַּטֵּא פַּעַם וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״חָסִיד שֶׁנָּפַל גָּרוּעַ מִמְּשֻׁמָּד״, וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה כַּנַּ״ל, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְלַהֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת גְּדוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְקָרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֲשֶׁר זֶהוּ עִקַּר הַתַּכְלִית, שֶׁהָאָדָם יִבְעַר וְיִתְלַהֵב תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיַּמְשִׁיךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מִתְקָרֵר, לֹא דַּי שֶׁהוּא נוֹפֵל לְנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, אֶלָּא עוֹד מְקָרֵר אֲחֵרִים, וְהוּא נִדְמֶה כַּמְשַׁמֵּד הַזֶּה, שֶׁלֹּא דַּי שֶׁהוּא הִשְׁתַּמֵּד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֶלָּא הוֹלֵךְ לוֹ בְּנַפְשׁוֹ הַטְמֵאָה לְשַׁמֵּד אֲחֵרִים, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי לֵצִים, הַמִּתְלוֹצְצִים מֵאַנְשֵׁי אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ, וּלְהֵיכָן בּוֹרְחִים? רַק אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שׁוֹמֶרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי מַשְׁחִיתִים וּמַזִּיקִים, שֶׁדִּין יְהוּדָאִין.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִקְבֹּעַ לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת עֲצוּמָה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שִׁעוּר בְּמִקְרָא חֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, בְּאֹפֶן שֶׁתְּסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת הַפָּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י, וְאִם תּוּכַל לְעַיֵּן בְּכָל יוֹם קְצָת בָּרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ, וּקְצָת בָּאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וְכֵן לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, לוֹמַר פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר כָּל דַּף וְדַף גְּמָרָא הִיא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְכֵן לְהַתְמִיד וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל שָׁבוּעַ בְּמִדְרָשׁ רַבָּה וּבְמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת הַמִּדְרָשִׁים בְּכָל שָׁבוּעַ מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְאָז כְּבָר אֵינוֹ צָרִיךְ לְשׁוּם סֵפֶר מוּסָר, כִּי דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הֵם הַמּוּסָר הֲכִי גָּדוֹל, וְכָל סִפְרֵי מוּסָר נִמְשָׁכִים מֵהֶם, וְכֵן לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּלִמּוּד פּוֹסְקִים: רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֲשֶׁר כָּל הֲלָכָה וַהֲלָכָה הִיא הַצָּלָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה לְהַנְּשָׁמָה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַהֲלָכָה, שֶׁאָז כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלְּבַל יֶחְסַר לוֹ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לִמּוּד הֲלָכָה חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים זֹהַר וְכַמָּה דַּפִּים תִּקּוּנִים כְּסִדְרָן, וּכְשֶׁיְּסַיֵּם יַתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי אֲמִירַת הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְהַנְּשָׁמָה. אָחִי, אָחִי! אִם תִּצַּיֵּת אוֹתִי בְּכָל זֶה, אֲזַי אֵין לְךָ מַה לִּירֹא וְלִפְחֹד כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לַחֲזֹר אֶל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּמִי יִתֵּן שֶׁכְּבָר תִּשָּׁאֵר שָׁם, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד נֶגֶד כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֵלֵינוּ, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְגָרֵשׁ מֵ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁהוּא הֵיכָלוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), וּתְהִלָּה לָאֵל, כָּל רְצוֹנֵנוּ וְכִסּוּפֵינוּ הוּא רַק לְהָפִיץ וּלְגַלּוֹת אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אָנוּ לֹא צְרִיכִים — לֹא ״מַגְבִּית חַד פַּעֲמִית״, וְלֹא ״מַגְבִּית חֵרוּם״, וְלֹא שְׁאָר מַגְבִּיּוֹת וְכוּ׳, כַּאֲשֶׁר נָהוּג בֵּין אֵלּוּ הַקּוֹרְאִים אֶת עַצְמָם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תְּהִלָּה לָאֵל, אָנוּ יוֹדְעִים הֵיכָן הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (חַגַּי ב, ח): ״לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה׳״, וְעַל־כֵּן רַק מִשָּׁם אָנוּ מְקַבְּלִים אֶת כַּסְפֵּנוּ, וּתְהִלָּה לָאֵל, אַף פַּעַם אֵיננוּ צְרִיכִים לַבְּרִיּוֹת. וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכֵּן יַמְשִׁיךְ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא נִצְטָרֵךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת, וְעַל־כֵּן רְאֵה מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה, שֶׁכָּל כַּסְפְּךָ יֵלֵךְ רַק לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ כְּלָל, כִּי הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וְלֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁנַּפְקִיעַ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל. וְרָאוּי לְךָ לוֹמַר לְ... גֵּרוֹ יָאִיר, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יַחֲזֹר לְ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אַף פַּעַם לֹא יִרְאֶה יְשׁוּעָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִרְאֶה בְּרָכָה בְּכַסְפּוֹ, כִּי כָּל מִינֵי שַׁקְרָנִים וּצְבוּעִים יַחְלְבוּ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל כַּסְפּוֹ, וְרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, וּמִי יִתֵּן שֶׁכְּבָר יָבוֹא אֶל הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל, וְיַחֲזֹר אֶל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְאָז דַּיְקָא יִרְאֶה יְשׁוּעָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִמְסֹר לוֹ דְּבָרִים אֵלּוּ, כִּי רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, אַחֲרֵי שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ זֶה יָמִים וְשָׁנִים לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, תְּפָסוֹ הַבַּעַל־דָּבָר בְּכַפּוֹ וְרִחֲקוֹ, וַחֲבָל חֲבָל עַל זֶה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּתְנַדֵּב תָּמִיד רַק עַל הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתס.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר תְּרוּמָה, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּמַתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתֵצֵא מִכָּל הַחוֹבוֹת הַכְּבֵדִים הָרוֹבְצִים עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק תַּמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ אֶל הַשִּׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּבְזְכוּת הַשִּׂמְחָה תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעַצְמָהּ מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְהַנְשָׁמָה, וּמַמְשֶׁכֶת עַל הָאָדָם אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

תִּשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין אִשְׁתְּךָ, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט:): אוֹקִיירוּ לְנָשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁהַשֶּׂפַע לָאָדָם בָּא לוֹ בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ, וְלָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם אִשְׁתְּךָ, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסא.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֶּר תְּרוּמָה, ב׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַיְנוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ עִם עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת

שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לָלֶכֶת עִם עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְרַק בִּשְׁבִיל זֶה גִּלָּה לָנוּ תּוֹרוֹת נוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ, וְסִפֵּר לָנוּ מַעֲשִׂיּוֹת נִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, וְגִלָּה לָנוּ מִדּוֹת יְקָרוֹת כָּאֵלּוּ, וְשָׂח עִמָּנוּ שִׂיחוֹת יָפוֹת כָּאֵלּוּ, וְהַכֹּל לַכֹּל הָיָה כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ וְלַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וּמַה שֶּׁהָאָדָם זוֹכֶה לַחֲטֹף בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה נִשְׁאָר עִמּוֹ, וְעַל קֹטֶב זֶה כָּל הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, הַמָּלֵא קְלִפּוֹת וְהַסְתָּרוֹת, סְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלָיו לְהִתְגַּבֵּר וּלְהִתְאַמֵּץ וְלָרוּץ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל זֶה צְרִיכִים חִזּוּק וְלִמּוּדִים עֲמֻקִּים, עָמֹק עָמֹק אֵיךְ לְזָכוֹת לְהִתְחַזֵּק וְלִבְרֹחַ מִמַּה שֶּׁצְּרִיכִים לִבְרֹחַ, וְלָרוּץ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאִם תִּלְמַד אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל עַל קֹטֶב זֶה, אָז תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

בְּוַדַּאי יָדוּעַ לְךָ, כִּי הֶחָכָם הָאֱמֶת הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא תִּתְרַבֶּה עָלָיו הַמַּחֲלֹקֶת, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנִּתְוַדַּע בָּרַבִּים שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲזַי סוֹבֵל חֲרָפוֹת וּבְזָיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לֹא לָלֶכֶת נֶגֶד הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

הָעִקָּר לִשְׁקֹד בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה שֶׁאָז מַצְלִיחִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֵין כֹּחַ לְשׁוּם סִטְרָא אַחֲרָא וּלְשׁוּם מַשְׁחִית שֶׁיִּשְׁתַּלֵּט עָלָיו, וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַחֲזִיק בְּסֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, לִלְמֹד בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת וְכוּ׳, אֲשֶׁר כָּל לִמּוּד וְלִמּוּד הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ל׳, סִימָן כא): יִשְׂרָאֵל בָּעוֹלָם הַזֶּה מִי שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוֹות אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן, אֲבָל לָעוֹלָם הַבָּא כְּשֶׁיִּרְאוּ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹות, הֵם תְּמֵהִים שֶׁאֵין הָעוֹלָם כֻּלּוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַשָּׂכָר הַזֶּה, עַיֵּן שָׁם. וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה,

אֵין שָׂכָר בָּעוֹלָם הַזֶּה לְשַׁלֵּם לוֹ, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה כָּל־כָּךְ גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר כָּל שָׂכָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יְכוֹלִים לְשַׁלֵּם בַּעֲבוּר זֶה.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לֹא לִהְיוֹת בַּטָּלָן, רַק בְּכָל יוֹם לִלְמֹד אֲפִלּוּ מְעַט דִּמְעַט, אֲבָל בִּקְבִיעוּת עֲצוּמָה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ קְבִיעוּת עִתִּים לַתּוֹרָה, וְכָל לִמּוּד וְלִמּוּד עוֹשֶׂה תִּקּוּן אַחֵר בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, כַּמּוּבָא בִּכְתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל: מִקְרָא בַּעֲשִׂיָּה, מִשְׁנָה בִּיצִירָה, גְּמָרָא בִּבְרִיאָה, מִדְרָשׁ וְקַבָּלָה בַּאֲצִילוּת, וּכְשֶׁאָדָם לוֹמֵד לִמּוּד אֶחָד מִלִּמּוּדִים אֵלּוּ, אֲזַי מַמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מֵעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים הָאֵלּוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמֵד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳): אֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה תָּדִיר, הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה, וְעִקַּר הָעִלּוּי — שֶׁזּוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו יְדִידוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתּוֹרָה הִיא מַחֲשַׁבְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ לִמּוּד הַתּוֹרָה, הֲרֵי זֶה הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ יִתְבָּרַךְ כִּבְיָכוֹל.

וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ח׳): כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עֹל תּוֹרָה, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חֲטָאתֶם מִימֵיכֶם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (מְנָחוֹת קי׳): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא עוֹלָה וְלֹא חַטָּאת וְלֹא מִנְחָה וְלֹא אָשָׁם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): כָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם תָּמִיד, בִּשְׁבִיל לְהַרְבּוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא חֶרֶב וְלֹא חֲנִית, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁמְּרוֹ בְּעַצְמוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ מְעַשֶּׁרֶת אֶת הָאָדָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד.

וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי זֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — לִלְמֹד הַרְבֵּה תּוֹרָה, וְלִהְיוֹת תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹוֹת בְּשִׂמְחָה,

וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְהַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַחֲלִיף הַכֹּל, כְּדֵי לְתָפְסוֹ בִּמְצוּדָתוֹ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי, מַה לְּפָנֶיךָ! בְּוַדַּאי קָשֶׁה לִלְמֹד כָּל הַיּוֹם, לָזֹאת אִם הָאָדָם אֵינוֹ בַּטְלָן, הוּא זוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ מְעַט דִּמְעַט, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: ״אַבִּיסָל אִיז אוֹיךְ גוּט״ (מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב), וּבָאֹפֶן הַזֶּה הָאָדָם לוֹמֵד עוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, עַד שֶׁזּוֹכֶה בְּמֶשֶׁךְ הַיּוֹם לִלְמֹד הַרְבֵּה, כִּי מְעַט מְעַט מְצָרְפִים לְהַרְבֵּה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ וְחֶלְקֵנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם זוּלָתֶךָ, וּתְקַבֵּל אֶת פְּנֵי חֲבֵרְךָ בְּאַהֲבָה, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב הַשָּׁלוֹם, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי הַמַּחֲזִיק אֶת הַבְּרָכָה כְּמוֹ הַשָּׁלוֹם (עֵקֶצִין ג, יב), וּבִפְרָטִיּוּת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁיִּהְיֶה שָׁרוּי שָׁם שָׁלוֹם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק כח): כָּל הַמֵּשִׂים שָׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מֵשִׂים שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֶלֶךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִמְסֹר נַפְשׁוֹ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מֵמֵילָא זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וְזוֹכֶה לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן יז): גָּדוֹל הוּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁלֹּא בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִדָּה יָפָה מִן הַשָּׁלוֹם, שֶׁנִּתְּנָה לַצַּדִּיקִים וּמְנָעָהּ מִן הָרְשָׁעִים, כִּי הַצַּדִּיקִים תָּמִיד מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לְחַפֵּשׂ אַחַר הַשָּׁלוֹם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָרְשָׁעִים תָּמִיד חוֹתְרִים לַעֲשׂוֹת מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת וּפֵרוּדִים, וְעָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לִרְאוֹת לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵינוּ וּבֵין עַצְמֵנוּ, וְשָׁלוֹם בְּבֵיתֵנוּ וְשָׁלוֹם עִם חֲבֵרֵינוּ, וְשָׁלוֹם בֵּין כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעִקַּר הַשָּׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שַׁבָּת י׳), הַיְנוּ לְהַחְדִּיר אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ — הֵן בְּעַצְמוֹ וְהֵן

בְּבִיתוֹ וְהֵן בְּכָל יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זוֹהִי הָעֲבוֹדָה הֲכִי גְּדוֹלָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא עִנְיַן הֲפָצַת מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה, לְגַלּוֹת אֶת הַשָּׁלוֹם הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּצְרִיכִים לְהַקְדִּים פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּשָׁלוֹם.

וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים דַּיְקָא אִם לוֹמְדִים תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין צט:): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ מֵשִׁים שָׁלוֹם בְּפָמַלְיָה שֶׁל מַעְלָה וּבְפָמַלְיָה שֶׁל מַטָּה, עַיֵּן שָׁם; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל הַשְׁקָפָתוֹ בַּחַיִּים הוּא יוֹנֵק רַק מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי מִמֵּילָא הוּא מַמְשִׁיךְ עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת בָּעִתִּים הַלָּלוּ, אֲשֶׁר הַבַּעַל־דָּבָר הִתְפַּשֵּׁט מְאֹד בָּעוֹלָם עִם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעוֹד יִהְיֶה זְמַן שֶׁיִּפָּתְחוּ אֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם עִם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּדֵי לְנַסּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, נִתְקַיֵּם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, אֲשֶׁר הַקְּלִפָּה שֶׁל הָעֵרֶב־רַב נִתְפַּשְׁטָה מְאֹד בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה וּבְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, עַד שֶׁלֹּא יוֹדְעִים הֵיכָן הָאֱמֶת, וּמְהַפְּכִים אוֹר לְחֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ לְאוֹר, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר דָּבוּק בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר הִיא תּוֹרַת חַיִּים דַּעְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא תּוּכַל לְבַלְבְּלוֹ וּלְבַטְּלוֹ. וְהַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְבַטֵּל אֶת הָאָדָם מִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִצְווֹת, כְּאִלּוּ יֵשׁ מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבֶאֱמֶת הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַשְׁקָפָתוֹ בַּחַיִּים מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל טָעוּת גְּדוֹלָה, וְסָתָם עוֹשִׂים שְׁטִיפַת מֹחַ לַהֲמוֹן־עַם, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מֵחַי הַחַיִּים.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז תִּהְיֶה לִי אָסִיר תּוֹדָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שֶׁתַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בִּלְמוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשֶׁךָ, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ

קְבִיעוּת לִלְמֹד כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בְּ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ מִמּוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, אֲשֶׁר שָׁם תִּמְצָא עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁזּוֹכֶה לִדְלוֹת וּלְהַשְׁקוֹת מִתּוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל עֵצוֹת נִפְלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים, וְאֵיךְ שֶׁמְּזָרֵז הַרְבֵּה עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא כָּל הַיָּמִים.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! כִּי יִהְיוּ לְךָ הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת בַּחַיִּים, כִּי כָּל הָרוֹצֶה לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), עָלָיו מְאֹד מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט הַסִּטְרָא אַחֲרָא בְּכָל מִינֵי לֵיצָנוּת, וּבָא בְּכָל מִינֵי נְכָלִי עַרְמֵמִיּוּת לְקָרֵר אֶת הָאָדָם וְכוּ׳, וְאִם יֵשׁ לְהָאָדָם רַק דַּעַת וָשֵׂכֶל וְיִשּׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, אֲזַי שׂוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יְכוֹלָה לְרַחֲקוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מָה אָנוּ לוֹמְדִים? אָנוּ לוֹמְדִים רַק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ — הֵן עַל עַצְמוֹ, וְהֵן בְּבֵיתוֹ, וְהֵן אֵצֶל אֲחֵרִים, וּלְהַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כָּל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט וְכוּ׳, עַד שֶׁיִּצְטָרֵף לְחֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל, וְיִזְכֶּה לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְדַבֵּר וְלָשׂוּחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְאָז אִם תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, לְדַעְתִּי, אַף אֶחָד לֹא יוּכַל כְּבָר לְבַלְבֵּל אוֹתְךָ. וּבְלֵבָד, אֲהוּבִי, אָחִי! שֶׁתַּשְׁלִיךְ אֶת כָּל חָכְמָתְךָ הַמְדֻמָּה, וְתִתְבָּרַח מִכָּל מִינֵי לֵצִים, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ אֶצְלֵנוּ.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, רַק לְחַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה — הֵן בְּשִׂמְחָה, וְהֵן בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵן בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְהֵן בְּמִדַּת הַשָּׁלוֹם, לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי הָעִקָּר הוּא מִדַּת הִתְחַדְּשׁוּת.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! כִּי יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה עוֹד עֲשָׂרוֹת עַמּוּדִים, אֲבָל אֵין הַפְּנַאי עַכְשָׁו, וּרְאֵה לִכְתֹּב לִי, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג׳ אַדָּר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם — לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל בְּדָבָר זֶה, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, וְאַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וּתְעוֹרֵר אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ, שֶׁרַק יִרְאֶה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַה זּוֹ תְּפִלָּה, וְאֵיזוֹ נַחַת־רוּחַ גּוֹרְמִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הָיִיתָ תָּמִיד מְעוֹרֵר אֶת כֻּלָּם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ — לְעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

וְגַם עַל שִׂמְחָה — לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי אֲנִי שׁוֹמֵעַ בְּכָל יוֹם סִפּוּרִים מְזַעְזְעִים, שֶׁבְּנֵי אָדָם מְאַבְּדִים אֶת עַצְמָם לָרַעַת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבָאִים אֵלַי אֲחֵרִים, וּבוֹכִים וּמְבַכִּים אֶת רַע מַזָּלָם וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָכֵן עִקַּר הַמִּצְוָה עַכְשָׁו לְחַזֵּק יְהוּדִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר כָּל הַחַיִּים הוֹלְכִים כָּל־כָּךְ קָשֶׁה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבִפְרָט מִי שֶׁרוֹצֶה לְקָרֵב אֶת הָרְחוֹקִים הוּא צָרִיךְ לִלְמֹד הַרְבֵּה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נ״ט, וּלְהַגִּיד עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה בְּלִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת, חֵלֶק א׳, סִימָן נ״ט, שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהָרַע שֶׁל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מְקָרֵב, לֹא יִדְבַּק בּוֹ, כִּי צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ אֶת כָּל הַשִּׂטְיוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳ שֶׁל אֵלּוּ הָרְחוֹקִים, וְזֶה יָכוֹל לְהַדְבִּיק בָּאָדָם הַמְקָרֵב אֶת הָרְחוֹקִים

וּלְהַפִּיל אוֹתוֹ וְכוּ׳, וּבְשָׁבִיל זֶה כְּדַאי לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַזּוֹ, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה, שֶׁזּוֹ שְׁמִירָה שֶׁלֹּא יִדְבַּק בּוֹ הָרַע שֶׁל הָרְחוֹקִים, אוֹ הַצָּרוֹת מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹעַ אֶת צָרוֹתֵיהֶם וְכוּ׳.

אֲבָל הָעִקָּר שֶׁעָלֶיךָ לָדַעַת וּלְהַחְדִּיר בְּדַעְתְּךָ, שֶׁהַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּבְעַר לְךָ הַלֵּב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַל תָּשִׂים לֵב אֶל שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, תִּשְׁכַּח מֵהַכֹּל, וְדַע לְךָ, שֶׁאֵין לְךָ כְּלוּם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז דַּיְקָא תַּצְלִיחַ — הֵן לְעַצְמְךָ וְהֵן לַאֲחֵרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְרַחֵם עָלֶיךָ, וְיִרְחַב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, הָעִקָּר שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וּתְשַׂמַּח אֶת כָּל הַתַּלְמִידִים בְּעִירְךָ, וְתַגִּיד לָהֶם שֶׁנַּפְשִׁי קְרוֹבָה אֲלֵיהֶם, וַאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד לִרְאוֹתָם כְּשֶׁאֶשְׁבוֹת לְשַׁבָּת בִּיבְנְאֵל, כִּי נַפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשָׁם.

רָצִיתִי מְאֹד, שֶׁבְּכָל עִיר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֶה ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִבְנוֹת סְנִיפִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּהְיוּ בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת שֶׁל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהַבְעִיר וּלְהַלְהִיב אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלָּהֶם, וּצְרִיכִים לוֹמַר אֶת הָאֵמֶת לְכָל הַמְקָרְבִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁכָּל הַתַּעֲמוּלָה שֶׁעוֹשִׂים עִם הַפֶּתֶק וְכוּ׳ — נ׳ נח׳ וְכוּ׳, הַכֹּל דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, שֶׁהָיָה יְהוּדִי בְּשֵׁם ר׳ יוֹאֵל אַשְׁכְּנַזִי זַ״ל, שֶׁהִתְגּוֹרֵר בִּטְבֶרְיָה, וְרָאָה אֵיךְ רוֹדְפִים אֶת רַבִּי יִשְׂרָאֵל בֶּער אוֹדֶסֶר (נְרוֹ יָאִיר) זַ״ל, עַד שֶׁנָּפַל בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, לָכֵן הִכְנִיס אֶת הַפֶּתֶק לְר׳ יִשְׂרָאֵל בֶּער בְּתוֹךְ ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ שֶׁלּוֹ, וְהוּא שָׂמַח מְאֹד, שֶׁקִּבֵּל פֶּתֶק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְשֶׁהֶרְאָה אֶת זֶה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ — הֵן בְּפוֹלַנְיָה וְהֵן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שָׂחֲקוּ מִמֶּנּוּ, אֲזַי הִתְבַּיֵּשׁ וּגְנָזוֹ, וּלְעֵת זִקְנוּתוֹ כְּשֶׁכְּבָר בִּלָּה בְּמוֹשַׁב זְקֵנִים בָּעִיר רַעֲנָנָה, הִתְקָרְבוּ אֵלָיו כַּמָּה צָרְפָתִים מְשֻׁגָּעִים, וְהֵם עָשׂוּ מִזֶּה עֵסֶק גָּדוֹל, עַד שֶׁנִּבְנָה מִזֶּה דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל וְכוּ׳, וְהַמְקָרְבִים הַחֲדָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ מַמָּשׁ בְּדָבָר זֶה, וּבֶאֱמֶת הַכֹּל הָיָה לֵיצָנוּת וְכוּ׳, וּמִסְכִּינִים אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הַהוֹלְכִים בַּחֹשֶׁךְ, וְעוֹשִׂים מִזֶּה עִנְיָן וְכוּ׳, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת זוֹ שְׁטוּת גְּדוֹלָה, וְאֵין

לָזֶה שׁוּם יְסוֹד בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַכֹּל דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל. וְאֵין צְרִיכִים לְפַחֵד לְהַגִּיד אֶת זֶה לְכֻלָּם, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁאֵלּוּ שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּרַעְיוֹן הַפֶּתֶק, וְחוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה מַמָּשׁ, הֵם מִתְרַגְּזִים לְמִשְׁמַע דִּבּוּרִים אֵלּוּ וְכוּ׳, וְחוֹרָה לָהֶם מְאֹד שֶׁמְּדַבְּרִים עַל זֶה וְכוּ׳, אַךְ אֵין מַה לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם, אֶלָּא צְרִיכִים לְגַלּוֹת אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹת שֶׁהִיא, שֶׁהָיָה יְהוּדִי שָׁמֵחַ בְּשֵׁם ר׳ יוֹאֵל אַשְׁכְּנַזִי זַ״ל, אֲשֶׁר לֹא הָיָה יָכֹל לְסַבֵּל אֵיךְ רוֹדְפִים אַבְרֵךְ בִּרְדִיפוֹת כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁנָּפַל לְמָרָה שְׁחוֹרָה, וְלָכֵן הִכְנִיס לוֹ פֶּתֶק בַּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ שֶׁלּוֹ, וְהַהוּא שָׂמַח מְאֹד, בְּחָשְׁבוֹ שֶׁקִּבֵּל אֶת הַפֶּתֶק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר הָעִקָּר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל זֶה רַק לְהִתְבּוֹדֵד, לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלוּדָה, וּמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי דִּמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, וְיָדוּעַ מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, שֶׁגַּם בָּעִנְיָן שֶׁלִּי יִהְיֶה מְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר.

הָעִקָּר לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְשֶׁתִּזָּכֶה לְשַׂמֵּחַ אֲחֵרִים, עַל־יְדֵי שֶׁתְּדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְתַרְחִיב לָהֶם אֶת הַדַּעַת, עַל־יְדֵי שֶׁתְּדַבֵּר עִמָּהֶם הַרְבֵּה בְּעִנְיְנֵי אֱמוּנָה וְשִׂמְחָה, וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמְקָרֶבֶת אֶת הָאָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה לְדַבֵּר עִם כֻּלָּם רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים יְדַבְּרוּ עִם הַזּוּלַת, וְיִקָּרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְיֵשׁ דִּבּוּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר: אִם יִהְיֶה חָסִיד אֶחָד שֶׁלִּי בָּעִיר, אֲזַי הוּא כּוֹבֵשׁ אֶת כָּל הָעִיר, הַיְנוּ אִם יִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל, וְרַק יַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וִידַבֵּר עִם כֻּלָּם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה הֲמוֹן אֲנָשִׁים מִתְקָרְבִים עַל יָדוֹ אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֻלָּם יוֹדְעִים מַה זֶּה חָסִיד בְּרֶסְלֶב.

וְלֵךְ נָא וּרְאֵה מַה שֶּׁמּוּבָא מֵהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶענְסְק זי״ע בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא: ״נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ״ (פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ), דִּבּוּר הַמַּתְחִיל: אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שָׁם: הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא תָּמִיד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, רַק שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָאָדָם לִהְיוֹת

עוֹסֵק תָּמִיד בְּלִי הֶפְסֵק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְצָרִיךְ לִפְעָמִים לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, כְּדֵי לְבַטֵּל הַשִּׂעֲמוּם, חַס וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁבְּכָל זֹאת צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיוּ אוֹתָם הַדְּבָרִים שִׂיחַת חֻלִּין, חַס וְשָׁלוֹם, רַק צָרִיךְ לְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ דְּבָרִים שֶׁל יִרְאָה וּמוּסָר, אָז פּוֹעֵל בִּדְבָרִים אֵלּוּ, שֶׁמִּתְעוֹרְרִים אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים בְּדִבּוּרִים אֵלּוּ, וְזֶה נִקְרָא בְּשֵׁם זְרִיעָה, כְּמוֹ שֶׁאָדָם זוֹרֵעַ, בְּוַדַּאי הַזֶּרַע מִתְרַבֶּה וּמַצְמִיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כָּךְ הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל שֶׁמְּדַבֵּר דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים, דִּבְרֵי יִרְאָה וּמוּסָר, הוּא מַזְרִיעַ לָאֲחֵרִים, כִּי הוּא פּוֹעֵל שֶׁיִּתְרַבּוּ הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּלִבּוֹת בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּדַבֵּר עִמָּם, וְגַם פּוֹעֵל שֶׁיִּתְרַבּוּ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים לְמַעְלָה, וְזֶהוּ פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צז, יא): ״אוֹר זָרוּעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה״, רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁזֶּה הָאוֹת וְהַסִּימָן הַנִּכָּר לַכֹּל, שֶׁזֶּה הָאוֹר הוּא זָרוּעַ לְהַצַּדִּיק, שֶׁמַּזְרִיעַ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים בְּדִבּוּרוֹ, זֶה הוּא הָאוֹת שֶׁ״לְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה״ בְּדִבּוּרוֹ, כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר דִּבְרֵי מוּסָר, אֲזַי הוּא מַכְנִיס יִרְאָה בְּלֵב בְּנֵי אָדָם הַיְשָׁרֵי לֵב הַמְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, וּכְשֶׁאָנוּ רוֹאִים שֶׁדְּבָרָיו נָתְנוּ שִׂמְחָה בְּלֵב יְשָׁרֵי לֵב, בְּוַדַּאי נִתְעוֹרְרִים אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים לְמַעְלָה, אֲבָל צָרִיךְ הַצַּדִּיק לִזָּהֵר לִהְיוֹת מָתוּן, וּמְדַקְדֵּק עַל עַצְמוֹ בְּדִבּוּרָיו, שֶׁלֹּא תָּבוֹא לוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, פְּנִיָּה מִזֶּה שֶׁמְּדַבֵּר דְּבָרִים כָּאֵלּוּ. וְצָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם מְעַט, עַד שֶׁיִּהְיֶה לוֹ הַדָּבָר הֶרְגֵּל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם פְּנִיָּה לְגַמְרֵי וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם. וְהַדְּבָרִים מְדַבְּרִים בְּעַד עַצְמָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

עָלַיִךְ לִהְיוֹת מְאֹד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לָךְ עִם יְלָדִים טוֹבִים, שֶׁזּוֹ זְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה, וְלֹא כָּל אֶחָד זוֹכֶה לָזֶה,

וְלָכֵן אָסוּר לָךְ לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת וּבְדִכָּאוֹן, וְתִרְוִוי רֹב נַחַת דְּקְדֻשָּׁה מֵהַיְלָדִים שֶׁנָּתַן לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאִי לְהַחְדִּיר בַּבָּנוֹת אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁלֹּא תִּתְקָרְרָנָה, כִּי הַסָּמ״ך־מ״ם מְקָרֵר אוֹתָן בְּכָל מִינֵי עֵצוֹת וְתַחְבּוּלוֹת לְרַחֵק אוֹתָן מֵהַקְּדֻשָּׁה, כִּי בְּיוֹתֵר אוֹרֵב הַסָּמ״ך־מ״ם עַל הַבָּנוֹת שֶׁתִּתְקַלְקֵלְנָה, וְלָכֵן הֵן צְרִיכוֹת שְׁמִירָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

רַק תִּהְיִי שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, כִּי הָעִקָּר תָּלוּי בְּשִׂמְחָה, וְאִם אַתְּ תִּהְיִי שְׂמֵחָה, בַּעְלֵךְ יִהְיֶה שָׂמֵחַ וְהַיְלָדִים יִהְיוּ שְׂמֵחִים, וְכָל הַבַּיִת יִהְיֶה שָׂמֵחַ, וְתִרְאִי, אֲשֶׁר זֶה תָּלוּי רַק בָּךְ, כִּי הָאִשָּׁה נִקְרֵאת עֲקֶרֶת הַבַּיִת, שֶׁהִיא עִקַּר הַבַּיִת וְהַכֹּל תָּלוּי בָּהּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, אֵינִי לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה מִתְלוֹנֵן?! הֲרֵי סוֹף כָּל סוֹף קִבַּלְתָּ מַתָּנָה אִשָּׁה יְקָרָה, וַחֲבָל שֶׁאֵינְךָ יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיךְ אוֹתָהּ וְכוּ׳.

הֵן אֱמֶת, שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים מְאֹד מְאֹד קָשִׁים, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לְךָ עַל זֶה פִּיּוּס גָּדוֹל וְכוּ׳, וּפִיֵּס אוֹתְךָ בְּאִשָּׁה כְּלִילַת הַמַּעֲלוֹת וְכוּ׳, וְלָכֵן הַחוֹב עָלֶיךָ מֻנָּח לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָהּ.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר גֹּדֶל זְכוּתְךָ בַּשָּׁמַיִם, בָּזֶה שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לִי בְּעִנְיְנֵי הַדְּפָסָה, וּמְיַגֵּעַ אֶת עַצְמְךָ לְהַעֲבִיר אֶת הַסְּפָרִים לְיַעֲדָם וְכוּ׳,

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְשַׁלֵּם לְךָ חֲזָרָה כֶּפֶל כִּפְלַיִם, וְיַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ רַק טוֹב בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בָּרֵעַ שֶׁמַּרְגִּילִים עַצְמוֹ לָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, יֵשׁ לוֹ תָּמִיד אֶל מִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳), שֶׁתּוֹדָה וְהוֹדָאָה לִהְיוֹת רָגִיל לָתֵת תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם שַׁחֲרִית, הֲלָכָה ד׳, אוֹת יב): עִקַּר תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שַׁעֲשׁוּעַ גַּן־עֵדֶן, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת הוּא, שֶׁיֵּשֵׁב הָאָדָם וְיָשִׂיר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֶה לוֹ עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה, וּמִתְחִלָּה קֹדֶם הַחֵטְא, הָיָה יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ. וּבְשָׁבִיל זֶה הוֹשִׁיבוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שָׁם לְעָבְדָה בְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה וּלְשָׁמְרָה בְּפִקּוּדִין דְּלָא תַּעֲשֶׂה, כַּמּוּבָא (זֹהַר בְּרֵאשִׁית כז), דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה צָרִיךְ רַק לְקַיֵּם וְלִשְׁמֹר אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה יָכוֹל לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִשָּׁם בִּלִי הִתְעַבּוּת הַלְּבוּשִׁים, רַק בִּבְחִינַת כָּתְנוֹת אוֹר, אַךְ עַל־יְדֵי הַחֵטְא, אָדָם בִּיקֵר בַּל יָלִין (תְּהִלִּים מט, יג), וְנִתְגָּרֵשׁ מִגַּן־עֵדֶן, ״וַיָּשֶׂם הַשֵּׁם אֶת הַכְּרוּבִים וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים״ (בְּרֵאשִׁית ג, כד), שֶׁהֵם בְּחִינַת נְטוּרֵי תַּרְעָא, שֶׁאֵין מַנִּיחִין לְכָלֵל בְּקַלּוּת בָּאוֹר הָאֵין סוֹף, שֶׁשָּׁם עִקַּר הַחַיִּים הַנִּצְחִיִּים, כִּי מְבַלְבְּלִין הַמַּחֲשָׁבָה בְּכַמָּה מִינֵי הֶסָּתוֹת וּבִלְבּוּלִים, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַלַּהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, וְאָז צְרִיכִין יְגִיעָה גְּדוֹלָה קֹדֶם שֶׁנִּכְלָלִין שָׁם, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הָאוֹר מִשָּׁם, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְלַבְּשׁוּת בְּכַמָּה לְבוּשִׁים וְצִמְצוּמִים, בִּבְחִינַת כָּתְנוֹת עוֹר, שֶׁמֵּהֶם נִשְׁתַּלְשְׁלוּ וְנִתְהַוּוּ הַלְּבוּשִׁים גַּשְׁמִיִּים, וְהֵם עִקַּר הַתִּקּוּן, כִּי בִּלִי תִּקּוּן הַלְּבוּשִׁים, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל שׁוּם אוֹר כַּיָּדוּעַ. וְעַל־כֵּן הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת כְּרוּכִים בְּיוֹתֵר אַחַר הַמַּלְבּוּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו׳) הָנֵי מָאנֵי דְּרַבָּנָן דְּבָלוּ מְנַיְּיהוּ, מֵחֲמַת שֶׁעַל יָדָם עִקַּר הַמְשָׁכַת הָאוֹר, עַל־כֵּן הֵם כְּרוּכִים שָׁם, כִּי הֵם כְּרוּכִים תָּמִיד לְקַלְקֵל, חַס וְשָׁלוֹם, אֶת הַתִּקּוּן שֶׁעַל יָדוֹ נִמְשָׁךְ וְנִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. וְגַם כִּי הַלְּבוּשִׁים סְמוּכִים

אֲלֵיהֶם, כִּי הַלְּבוּשִׁים הֵם חוּץ לָאָדָם, וְהֵם בְּסוֹד הַחַשְׁמַ״ל, שֶׁסָּמוּךְ לְבְחִינַת נֹגַהּ כַּיָּדוּעַ, כִּי הַלְּבוּשִׁים הֵם הַמַּפְסִיקִין בֵּין הַקְּדֻשָּׁה וּבֵין הַקְּלִפָּה, עַל־כֵּן הֵם כְּרוּכִים אַחֲרֵיהֶם, עַל־כֵּן צְרִיכִין לִשְׁמֹר הַמַּלְבּוּשִׁים מְאֹד מְאֹד, הַיְנוּ קֹדֶם חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן (וְכֵן חֶטְאֵי בְּנֵי אָדָם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר), אֲזַי הָאָדָם רַק רוֹאֶה אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרוֹאֶה אֶת הַחֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, אֲבָל אַחַר־כָּךְ שֶׁחָטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן, (וְכֵן חֶטְאֵי בְּנֵי אָדָם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר), אָז כְּבָר לֹא רוֹאִים אֶת הָאוֹר בְּחוּשׁ, אֶלָּא הַכֹּל לָבוּשׁ בְּלִבּוּשִׁים גַּשְׁמִיִּים וְחוֹמְרִיִּים, כִּי אִם לֹא הָיוּ הַלְּבוּשִׁים, לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר, שֶׁהוּא מְאֹד מְאֹד גָּבוֹהַּ, וְלָכֵן מִצַּד אֶחָד הַלְּבוּשִׁים הֵם תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי הַחִיצוֹנִים כְּרוּכִים אַחַר הַלְּבוּשִׁים, וְרוֹצִים לְהַשְׁכִּיחַ מֵהָאָדָם אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה אֶת הַטּוֹב שֶׁעוֹשֶׂה לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא יוּכַל לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִזֶּה בָּאָה כָּל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בַּבַּיִת, שֶׁאָדָם אֵינוֹ מַכִּיר בַּטּוֹב שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנָתַן לוֹ אִשָּׁה בְּמַתָּנָה, וְתָמִיד הוּא מִתְלוֹנֵן עַל אִשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יב): ״הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּ עִמָּדִי״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: כָּאן כָּפַר בַּטּוֹבָה, בִּמְקוֹם שֶׁיִּקַּח עַל עַצְמוֹ אֶת הָאַשְׁמָה וְכוּ׳, הִשְׁלִיךְ אוֹתָהּ עַל אִשְׁתּוֹ, וְדָבָר זֶה נוֹהֵג אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, בִּמְקוֹם שֶׁיַּכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּבְחִינַת כָּתְנוֹת אוֹר, הַיְנוּ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, וְיוֹכַל לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, וּבִפְרָט שֶׁנָּתַן לוֹ אִשָּׁה, נִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ כָּתְנוֹת עוֹר, שֶׁהַכֹּל נֶחְשָׁךְ מִמֶּנּוּ וְכוּ׳, וְהוּא מָלֵא טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מַכִּיר בַּטּוֹב.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁהַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ שַׁיָּכִים לְכָל אַבְרֵךְ, וְאִם הָיוּ מַכְנִיסִים אֶת זֶה בְּתוֹךְ לִבָּם, הָיוּ תָּמִיד דָּנִים לְכַף זְכוּת אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם, וְהָיוּ נוֹתְנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם, וְהָיוּ זוֹכִים לְשַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ד׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְתָּ וְכוּ׳, מְסֻפָּר שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע סִפֵּר לְתַלְמִידָיו, אֲשֶׁר פַּעַם הָיָה עָשִׁיר גָּדוֹל מְאֹד, אַךְ הָיָה קַמְצָן גָּדוֹל מְאֹד, וְלֹא רָצָה לָתֵת לִצְדָקָה כְּלָל, בְּכֵן קִלְלוּ אוֹתוֹ כֻּלָּם, וְקִבֵּל רַק בִּזְיוֹנוֹת כָּל יְמֵי חַיָּיו, עֶלְבּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וּבְאוֹתוֹ זְמַן הָיָה יְהוּדִי שֶׁנִּתְפָּרְסֵם לְעָשִׁיר גָּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה מְחַלֵּק לְכֻלָּם לְצָרְכֵי שַׁבָּת: חַלּוֹת, דָּגִים, בָּשָׂר, יַיִן וּשְׁאָר הַמִּצְטָרְכִים לְשַׁבָּת וְכוּ׳, וְכֻלָּם הָיוּ מְבָרְכִים אוֹתוֹ, וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים אֶת מַעֲשָׂיו הַנִּפְלָאִים, יוֹם אֶחָד הֶעָשִׁיר הַקַּמְצָן נִפְטַר וְנִסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם, וְהִנֵּה בָּאָה שַׁבָּת, וְכָל הָעֲנִיִּים בָּאוּ אֶל הֶעָשִׁיר הַנִּדְבָן, שֶׁיְּחַלֵּק לָהֶם לְצָרְכֵי שַׁבָּת, עָנָה וְאָמַר לָהֶם: מִצְטַעֵר, רַבּוֹתַי, אֵין לִי יוֹתֵר כֶּסֶף לְחַלֵּק. וְהֶחֱלוּ לְקַלְלוֹ וּלְבַזּוֹתוֹ, וּשְׁאָלוּהוּ: מַה קָּרָה? עָנָה וְאָמַר לָהֶם: דְּעוּ לָכֶם, אֶת מִי שֶׁקִּבַּלְתֶּם וּבִזִּיתֶם כָּל הַשָּׁנִים, הוּא נָתַן לָכֶם אֶת מַה שֶּׁחִלַּקְתִּי עַל צָרְכֵי שַׁבָּת וְכוּ׳, אֲנִי הָיִיתִי רַק הַשָּׁלִיחַ שֶׁלּוֹ, וְעָמְדוּ כֻּלָּם מִשְׁתּוֹמְמִים וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, שֶׁהֶעָשִׁיר הַזֶּה שֶׁלֹּא רָצָה לֵהָנוֹת מֵהַשֵּׁם טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם, קִבֵּל שָׂכָר לְאֵין סוֹף בַּשָּׁמַיִם.

וְלָמָּה אֲנִי כּוֹתֵב לְךָ דְּבָרִים אֵלּוּ? כִּי אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁעָדִיף שֶׁתַּעֲשֶׂה הַכֹּל בְּעִלּוּם שֵׁם, וּמָה אַתָּה צָרִיךְ שֶׁיֵּדְעוּ מִמְּךָ?! וְאִם יְבַזּוּ אוֹתְךָ, תְּקַבֵּל אֶת זֶה בְּשִׂמְחָה. עִם כָּל זֹאת אַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בָּא מִמְּךָ וְכוּ׳, בְּנִיַּת הַמִּקְוֶה וְכוּ׳, וְהָעֶזְרָה שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לָעֲנִיִּים, וְלָכֵן אֵינְךָ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן לְאַף אֶחָד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁלְּמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן גָּדוֹל מִכָּל אֵלּוּ הַבִּזְיוֹנוֹת שֶׁאַתָּה סוֹבֵל.

וְהִנֵּה אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל מִתְקָרְבִים הֲמוֹן מְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, וְהַכֹּל עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים וְהַקּוּנְטְרֵסִים וְהַחוֹבְרוֹת שֶׁמְּחַלְּקִים

בָּרְחוֹבוֹת וּבַשְּׁוָקִים, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה וְכוּ׳, וּבֵין כָּךְ אֲנִי מְקַבֵּל אֶת כָּל הַחִצִּים וְהַבִּזְיוֹנוֹת וְכוּ׳, שֶׁמְּמָרְרִים אֶת חַיַּי, וּמְדַבְּרִים עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר, וְזֶה בְּדִיּוּק כְּדֶגֶמֶת הַסִּפּוּר הַנִּזְכָּר לְמַעְלָה, שֶׁסִּפֵּר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע.

אֲקַוֶּה שֶׁתָּבִין גַּם אַתָּה דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וְתִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְשׂוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ד׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ נֶצַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַנֵּא בִּשְׁנֵיכֶם, אַתֶּם זוּג נִפְלָא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ הָיָה מַשְׁדְּכָן שֶׁלָּכֶם, הוּא זִוֵּג אֶתְכֶם בְּיַחַד, וְלָכֵן אַתֶּם צְרִיכִים לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְלַעֲזֹר זֶה לָזֶה, וְאַף פַּעַם לֹא לָרִיב, רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם אַתֶּם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, אַתֶּם גּוֹרְמִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַזִּוּוּג שֶׁלָּכֶם הָיָה — לֹא עַל־יְדֵי שַׁדְכָן, וְלֹא עַל־יְדֵי בַּדְחָן וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק עַל־יְדֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְלָכֵן תִּשְׂמְחוּ מְאֹד מְאֹד, וְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ יִתֵּן לָכֶם דִּירָה מְשֻׁלָּכֶם, שֶׁלֹּא תִּצְטָרְכוּ לָגוּר בִּשְׂכִירוּת אֵצֶל אֲחֵרִים, וִילָה מְשֻׁלָּכֶם, וְגִנָּה סָבִיב, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם מְקוֹם מִשְׁכַּן הַשְּׁכִינָה. אֲבָל הָעִקָּר לֹא לָרִיב בֵּינֵיכֶם, רַק לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאִם תִּהְיוּ חֲזָקִים בָּזֶה, אֲנִי מַבְטִיחֲכֶם, שֶׁלֹּא יֶחְסַר לָכֶם שׁוּם דָּבָר, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם. רַק אַל תִּדְאֲגוּ, וַעֲשׂוּ כֹּל שֶׁבִּידֵיכֶם לְהַרְבּוֹת אַהֲבָה וַהֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ שְׁנֵיכֶם לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים׳, כִּי הַתְּהִלִּים נֶחֱלָק לְשִׁבְעָה חֲלָקִים עַל־פִּי יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ

לוֹמַר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, אֲזַי זוֹכֶה שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ שׁוֹרֶה אֶצְלוֹ, וְלָכֵן אִם אַתֶּם תִּהְיוּ חֲזָקִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים״, אֲזַי אֲנִי מַבְטִיחֲכֶם, שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ יִהְיֶה תָּמִיד אֶצְלְכֶם.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם כָּל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עג): תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה; וְלָכֵן כֻּלָּנוּ צְרִיכִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּבִזְכוּת הַתְּהִלִּים נִזְכֶּה שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ יִהְיֶה אֶצְלֵנוּ תָּמִיד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ד׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתְּ צְרִיכָה לְהִתְלוֹנֵן וְכוּ׳; דְּעִי לָךְ, אֲשֶׁר כָּל הַתִּינוֹקוֹת צוֹרְחִים וְצוֹוְחִים שָׁנָה שְׁנָתַיִם וְכוּ׳, וּבוֹכִים וְצוֹעֲקִים עַד שֶׁקָּשֶׁה לְהַשְׁקִיטָם וְכוּ׳, וְלָכֵן לָמָּה לָךְ לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ?!

הֵן גַּם אַתְּ בָּכִית, וְגַם בַּעְלֵךְ בָּכָה בְּהְיוֹתְכֶם תִּינוֹקוֹת, וְגַם הַהוֹרִים שֶׁלָּכֶם סָבְלוּ סֵבֶל גָּדוֹל, וְאַתֶּם לֹא יְדַעְתֶּם לְהַעֲרִיךְ אֶת זֶה, וְלָכֵן זֶה שֶׁהַיְלָדִים שֶׁלָּכֶם בּוֹכִים עַכְשָׁו וְכוּ׳, צָרִיךְ לְהַזְכִּירְכֶם מָה הַהוֹרִים שֶׁלָּכֶם סָבְלוּ מִכֶּם, אֲשֶׁר יָצְאוּ מִדַּעְתָּם מֵרֹב צַעַר גִּדּוּל בָּנִים, וְעִם כָּל זֹאת הָיְתָה לָהֶם סַבְלָנוּת, וְלָכֵן גַּם לָכֶם צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה סַבְלָנוּת וְאֹרֶךְ רוּחַ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁהַיְלָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת וְאֹשֶׁר מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, ח׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר דַּרְכּוֹ הוּא דֶּרֶךְ תָּם וּפָשׁוּט מְאֹד, וּמִי שֶׁרַק מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתְּמִימוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, מַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד. וְזֶה אֲשֶׁר לִמֵּד אוֹתָנוּ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל לְגַמְרֵי, וּלְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אָמְרוּ, שֶׁזֶּה הָיָה הַחִלּוּק וְהַהֶפְרֵשׁ בֵּין מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל וּבֵין שְׁאָר הַתַּלְמִידִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל כְּשֶׁהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל סִלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת חָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל וְדַעַת עַצְמִי כְּלָל, לֹא־כֵן שְׁאָר הַתַּלְמִידִים יָדְעוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲבָל הֵם גַּם־כֵּן מַשֶּׂהוּ וְכוּ׳. וּבָאֱמֶת מוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), אֲשֶׁר עִקַּר הַשְׁלֵמוּת בַּהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הִיא לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׂכְלוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁהוּא תָּמִים בְּיוֹתֵר, וּמְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת חָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי נֶגֶד הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְמַה שֶּׁזּוֹכֶה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, הַשְׁלָכוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, כִּי הֲלֹא רַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהַחְדִּיר בְּמִקְרָבָיו אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהַכְנִיס בָּאָדָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא קְלִפּוֹת וְהַסְּתָרוֹת, וְרוֹאִים תָּמִיד הִפּוּךְ הָאֱמֶת, וְהַנִּסְיוֹנוֹת מְאֹד קָשִׁים וְכוּ׳, וְכָל זֶה בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, כִּי הַנְּשָׁמָה הִיא עֶצֶם הָאֲצִילוּת, שֶׁיָּרְדָה אֶל זֶה הָעוֹלָם הַחָמְרִי וְהַגַּשְׁמִי, כְּדֵי שֶׁיַּעֲבֹד עִם כֹּחוֹת עַצְמוֹ, וְיִשְׁתּוֹקֵק עִם כְּסוּפִים וּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִיקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַחֹמֶר

הַגַּס וְהָעַב וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת הוּא מְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ, וּבוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מַעֲלָתוֹ וְשַׁעֲשׁוּעָיו לְמַעְלָה גְּדוֹלִים עַד מְאֹד, אֲבָל לִזְכּוֹת לָזֶה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְלִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ, אֲשֶׁר מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁלְּבַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְאַף שֶׁכְּבָר עָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה, עִם כָּל זֹאת יַחֲזִיק מַעֲמָד, אַךְ מֵחֲקֵי הַבְּחִירָה נָתְנוּ רְשׁוּת לַחֲלֹק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וּלְהִתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ, וּלְהַקְשׁוֹת עָלָיו קֻשְׁיוֹת וְכוּ׳, וְכֵן הָאָדָם בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ בָּטוּחַ עִמּוֹ וְכוּ׳, וְעוֹלִים עַל לִבּוֹ הַרְבֵּה סְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נב).

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אַחֲרֵי הַקְּדָמוֹת אֵלּוּ, רָאוּי לָנוּ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַכְנִיס אֶת כָּל מֹחֵנוּ וְדַעְתֵּנוּ בִּלְמוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלַחֲזֹר עַל תּוֹרָה אַחַת ״בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וּלְעַיֵּן עַל זֶה בַּחִדּוּשִׁים שֶׁחִדֵּשׁ מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל ״בִּלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת״, וְכֵן בְּסִפְרֵי ״שִׂפַת הַנַּחַל״, וְלוֹמַר עַל הַתּוֹרָה אֶת הַתְּפִלָּה מִסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְלַחֲזֹר הַרְבֵּה עַל תּוֹרָה אַחַת, וּלְהוֹצִיא לְעַצְמוֹ עֵצוֹת וְהִתְחַזְּקוּת וּדְרָכִים יְשָׁרוֹת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְאֵיךְ לַעֲבֹר אֶת יְמֵי חַיָּיו. וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד בִּקֵּשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּהְיוּ רְגִילִים לֵילֵךְ עִם תּוֹרָה אַחַת, וּלְהִתְבּוֹנֵן בָּהּ וּלְהִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמַר בָּהּ, וְאָז כְּשֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בָּאֹפֶן הַזֶּה, אָז תַּרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיֶּיךָ. וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ עַל תּוֹרָה אַחַת מ״לִּקּוּטֵי מוֹהַר״ן״, אֲשֶׁר אָז יִהְיוּ לוֹ דִּבּוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן יִהְיוּ לוֹ דִּבּוּרִים לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד רָצָה, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו יְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מִתּוֹרָתוֹ וַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, עַד שֶׁפַּעַם אַחַת הִתְבַּטֵּא וְאָמַר: ״אַתֶּם יְכוֹלִים לְדַבֵּר וְלָשׂוּחַ מִמֶּנִּי, וְלֹא לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי, כִּי מָה אִכְפַּת לִי כְּשֶׁיְּהוּדִי יְבָרֵךְ בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן אַחַת בִּרְצִינוּת, וְלֹא יֵדַע שֶׁזֶּה בָּא מִמֶּנִּי״ וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״אִיהֶר מֶעגְט רֶעדְין פּוּן מִיר אוּן שְׁמוּעסֶען פּוּן מִיר אוּן נִישְׁט דֶּערְמַאנֶען מַיין נָאמֶען וָואוּם הָאבְט מִיר אָז אַ אִיד וֶועט בֶּענְטְשִׁין אַיין עֶרֶענְסְט בֶּענְטְשִׁין אוּן עֶר זָאל נִישְׁט וויסֶען אַז דָאס

קוּמְט פּוּן מִיר״; וְכֵן מְסֻפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת הָיָה בְּעֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ סְעֻדַּת בְּרִית מִילָה אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵעִיר דָּאשִׁיב, וְדִבְּרוּ בֵּינֵיהֶם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבַעֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיוּ שָׁם הַרְבֵּה אוֹרְחִים, וּכְשֶׁבָּא תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ יוּדְל זַ״ל, וְסִפֵּר לְרַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהָיְתָה סְעֻדַּת בְּרִית מִילָה, וְדִבְּרוּ מֵעֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְעוֹרָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַךְ כְּשֶׁבָּא סָמוּךְ לַחֲצוֹת זֶרֶם מְאֹד לְבָרֵךְ בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן, כִּי צְרִיכִים לָלֶכֶת אֶל הַמְּקֻוֶה וְכוּ׳, וּכְשֶׁשָּׁמַע רַבֵּנוּ זַ״ל דְּבָרָיו — הִתְלַהֵב מְאֹד, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״דַּאשִׁיבֶער זְשלָאבֶּעס וָואס וֶוייסְט אִיהֶר נִישְׁט אַז מֶען קֶען מְקַיֵּם זַיין פּוּרִישׁ מַפָּה וּמְקַדֵּשׁ אוּן מְ׳רֶעדְט וַוייטֶער... אוּן מְקֻוֶה? אִיךְ בִּין הַנָּהָר הַמְטַהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים (בַּטְלָנֵי דָּאשִׁיב, הַאִם אֵינְכֶם יוֹדְעִים שֶׁיְּכוֹלִים לְקַיֵּם פּוּרִישׁ מַפָּה וּמְקַדֵּשׁ וּמַמְשִׁיכִים לְדַבֵּר, וּבְעִנְיַן מְקֻוֶה הֲרֵי אֲנִי נָהָר הַמְטַהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים). עֲמֹד וּרְאֵה וְהִשְׁתּוֹמֵם דִּבּוּרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיךְ שֶׁרָצָה כָּל־כָּךְ, שֶׁאֲנַחְנוּ נְדַבֵּר מִמֶּנּוּ וּמֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת. וְתַעֲמִיק בְּדִבּוּרִים אֵלּוּ, וְתָבִין מֵרָחוֹק מַעֲלַת הַמְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וְתֵדַע שֶׁיֵּשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְגַם אַתָּה יָכוֹל לִמְצֹא לְעַצְמְךָ חָבֵר, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְיַחַד תְּחַזְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק. וְאַחַר־כָּךְ תְּצָרְפוּ שְׁלִישִׁי וְכוּ׳, עַד שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם מִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי עַל כָּל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתָּא שַׁרְיָא (סַנְהֶדְרִין לט.).

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, ט׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה קִבַּלְתִּי עַל עַצְמִי לֹא לְהִכָּנֵס בְּשׂוּם וְכוּחִים עִם כָּל אֵלּוּ שֶׁפַּעַם חָתְמוּ עָלַי, כִּי אֵין עַל זֶה שׂוּם מְחִילָה בְּשׂוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי

לֹא אוֹתִי בִּזּוּ רַק אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֶצְלִי בָּרוּר, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁחָתְמוּ עָלַי, עִכְּבוּ אֶת הַגְּאֻלָּה, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים?! וּמַה שֶּׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי מְחִילָה, אֵין עַל זֶה מְחִילָה, אֶלָּא שֶׁתַּדְפִּיס אֵיזֶה סֵפֶר מֵהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁאָז יִתְבָּרֵר שֶׁבַּקָּשַׁת הַמְּחִילָה הִיא בֶּאֱמֶת, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁחָתַמְתָּ נֶגֶד הַסְּפָרִים, הַתִּקּוּן הוּא שֶׁתַּדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמְּבַקֵּשׁ מְחִילָה זֶהוּ רַק מֵהַפֶּה... כִּי הַסִּימָן אִם מְכַוְּנִים בֶּאֱמֶת לְבַקֵּשׁ מְחִילָה הוּא — כְּשֶׁמַּדְפִּיסִים אֵיזֶה סֵפֶר מֵהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וְזוֹ תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל, וְאַחֶרֶת אֵין בְּיָדִי לִמְחֹל כְּלָל, כַּמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן תר״ו, בְּדִין מוֹצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבֵרוֹ, שֶׁאֵין צָרִיךְ לִמְחֹל לוֹ, וְכֵן אֵינוֹ נִקְרָא אַכְזָרִי כְּלָל, עַיֵּן שָׁם; וּבִפְרָט בְּעִנְיָנֵי, שֶׁבַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, גָּרְמוּ כָּל אֵלּוּ שֶׁחָתְמוּ נֶגֶד הַסְּפָרִים, שֶׁתִּתְרַבֶּה הַמַּחֲלֹקֶת, וְהִבְאִישׁוּ רֵיחַ בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְרַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, בְּנַשְׁגַּ״ז מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כְּמוֹ שֶׁרַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ זֹאת, וְהָיוּ יְכוֹלִים לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפְלוּ בּוֹ, וּבִשְׁבִיל שֶׁגָּרַמְתֶּם קוֹל הֲבָרָה, כֻּלָּם מִתְרַחֲקִים מֵהַסְּפָרִים, עַל־כֵּן עָלֶיךָ וְעַל שֶׁכְּמוֹתְךָ לְשַׁלֵּם אֶת הַמְּחִיר.

הַמְּבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה...

י״ב תתע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, ט׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — מְרִירוּת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ׳, וְאַתָּה נִשְׁבָּר בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳.

וְהִנֵּה לַהֲשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הֲמוֹן יְרִיעוֹת. לְדַעְתִּי, רְאֵה לָקַחַת בְּכָל יוֹם קוֹנְטֶרֶס אֶחָד וְתַעֲבֹר עָלָיו, וּתְחַיֶּה אֶת עַצְמְךָ עִמּוֹ, וְתֵדַע כִּי כָּל הַדִּבּוּרִים נִכְתְּבוּ רַק בִּשְׁבִילְךָ, וְכֵן הוּא בְּכָל הַסְּפָרִים בְּסִפְרֵי

רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לָדַעַת שֶׁנִּכְתְּבוּ רַק בִּשְׁבִילְךָ, וְאָז אִם תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ מַחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ, אָז יִהְיֶה לְךָ חִזּוּק עָצוּם לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה, וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁיֵּשׁ לְךָ כְּלִי זֶמֶר, רְאֵה לְזַמֵּר בְּכָל יוֹם עִם הַכְּלִי זֶמֶר, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ שִׂמְחָה אֲמִתִּית.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וְתֵצֵא מֵהַדְּכָאוֹן שֶׁלְּךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ הַיַּיִם חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעא.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, ט׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה אוֹחֵז אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

אוֹדוֹת הַכַּעַס שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב שֶׁבּוֹעֵר בְּךָ וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר מִדַּת הַכַּעַס בָּאָה מֵחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳ (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רמט), וְרָאוּי לְךָ לְעַיֵּן שָׁם בַּשִּׂיחָה הַנַּ״ל, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם בְּחַיָּיו תְּלוּיָה רַק עַל־יְדֵי מִדַּת אֶרֶךְ אַפַּיִם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), אֲשֶׁר עִקַּר הַפַּרְנָסָה וְהַשֶּׁפַע בָּא לָאָדָם, רַק עַל־יְדֵי שֶׁעוֹצֵר אֶת

עַצְמוֹ מִלִּהְיוֹת בְּכַעַס וּקְפִדוּת, עַיִן שָׁם; לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַעֲבֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַכַּעַס, וְתִהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁבָּא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד קָשֶׁה, תֵּדַע שֶׁעָלֶיךָ לְתַקֵּן אֶת הַמִּדָּה הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל אֲרִיכוּת אַפַּיִם. וּפַעַם אַחַת פֵּרַשְׁתִּי אֶת מַאֲמָרָם זַ״ל (סַפְרָא צו א׳): אָמַר ר׳ שִׁמְעוֹן, בְּיוֹתֵר צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזָּהֵר בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם חֶסְרוֹן כִּיס; כִּי הִנֵּה הָעֵינַיִם יֵשׁ לָהֶן כִּיס — שֶׁהֵם הָעַפְעַפַּיִם, הָאָזְנַיִם יֵשׁ לָהֶן כִּיס — שֶׁהוּא הַבָּשָׂר הָרַךְ, וְהָאֶצְבָּעוֹת שֶׁיְּכוֹלוֹת לִסְתֹּם אֶת אָזְנָיו, וְהַפֶּה יֵשׁ לוֹ כִּיס — הַשִּׂפָתַיִם וְהַשִּׁנַּיִם, וְעַל־כֵּן בְּנָקֵל לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, עַל אָזְנָיו וְעַל פִּיו, לֹא־כֵן הַחֹטֶם — אֵין לוֹ כִּיס, כִּי הָאָדָם עָלוּל תָּמִיד לִפֹּל בְּכַעַס וּבְקִפְדוּת, וְלִהְיוֹת רוֹצֵחַ מַמָּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְזָרֵז בְּיוֹתֵר בָּאַף, שֶׁשָּׁם תָּלוּי הַכַּעַס, כִּי אֵין שָׁם כִּיס.

רְאֵה לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מִמִּדַּת הַכַּעַס, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ לְכַף זְכוּת, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם־בַּיִת וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, וְאָז תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

אוֹדוֹת הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּתְרֹם שָׁעָה אַחַת בְּשָׁבוּעַ, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּפִיצִים אֲפִלּוּ קוּנְטְרֵס אֶחָד לְבַר יִשְׂרָאֵל, וּמַחְדִּירִים בּוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרַ תְּצַוֶּה, ט׳ אַדַּר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין בְּפִי דִּבּוּרִים לְעוֹרֵר אוֹתְךָ וּלְחַזֶּקְךָ עַל גֹּדֶל נִפְלְאוֹת מַעֲלָתְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָנוּ מְלֻבָּשִׁים בִּלְבוּשׁ הַגַּשְׁמִי, אֵין אֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הָעוֹלָם מָלֵא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, מָלֵא הַסְתָּרוֹת וְכִסּוּיִים, שֶׁמְּכַסִּים וּמַסְתִּירִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִשְׁבִיל זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּבָזֶה שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בְּהַדְפָּסַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, אַתָּה פּוֹתֵחַ אֶת עֵינֵיהֶם, וַאֲלָפִים וּרְבָבוֹת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה וְהִתְחַזְּקוּת לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁעַל־פִּי־רֹב נִתְקָרְרִים, עִם כָּל זֹאת כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם נִתְעוֹרֵר פַּעַם אַחַת וַאֲפִלּוּ לְרֶגַע אֶחָד — גַּם־כֵּן כְּדַאי וְיָקָר הַדָּבָר הַזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק הַהִתְחַזְּקוּת וְהַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁאָנוּ מִתְחַזְּקִים וּמִתְעוֹרְרִים לִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לָזֹאת בָּאתִי לְחַזֶּקְךָ וּלְעוֹרֶרְךָ, שֶׁתַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ — אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לְךָ בִּזְכוּת זֶה, שֶׁתִּזְכּוּ לְשָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וּלְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים, צַדִּיקִים נוֹטְרֵי הַבְּרִית וְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, אֲנִי מְאֹד מְקַנֵּא אֶתְכֶם עַל גֹּדֶל הַזְּכוּת שֶׁזְּכִיתֶם, מִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה גַּם אֲנִי לַעֲזֹר לָכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, ט׳ אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי

שְׁלוֹמֵנוּ ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ קְדֵשׁ הַקְּדָשִׁים, דַּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה יַשְׁרֶה עֲלֵיהֶם שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה בֵּינֵיכֶם, וְאֶחָד יְחַזֵּק אֶת הַשֵּׁנִי, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה בְּבֵיתְכֶם, וּתְחַזְּקוּ אֶת בְּנֵי בֵּיתְכֶם, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וְאָמַר, שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר שָׂם אֶת נַפְשׁוֹ לִשְׁבֹּר אֶת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, וּבָאֹפֶן הַזֶּה יִלְכֹּד אוֹתָם אַחַר־כָּךְ בִּרְשָׁתוֹ הַטְּמֵאָה. וּבְפֵרוּשׁ אָמַר, שֶׁזֶּה מַעֲשֶׂה בַּעַל־דָּבָר, שֶׁמַּנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתָּפְסוּ בִּמְצוּדָתוֹ עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד לְתָפְסָם בִּנְעוּרֵיהֶם עַל־יְדֵי קִלְקוּל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁגּוֹרֵם בְּעַרְמוּמִיּוּתוֹ לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁבֵּינֵיהֶם (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסג); וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאֵין לָאָדָם שָׁלוֹם־בַּיִת, וְכֵן אֵין לוֹ שָׁלוֹם עִם זוּלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מָלֵא מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, מָלֵא הִרְהוּרִים רָעִים, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כְּלָל, וְעַל־כֵּן רְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם וּבֵין זוּלַתְכֶם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם, כִּי הַשָּׁלוֹם הוּא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר הֲכִי גָּדוֹל, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם שָׁלוֹם — יֵשׁ לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת, וּלְהֵפֶךְ — אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, אֶלָּא עַל־יְדֵי שָׁלוֹם, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, הַיְנוּ יִשּׁוּב הַדַּעַת וְשָׁלוֹם.

רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לְגַנֵּב בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּקּוֹת בַּעֲבוּר הִתְבּוֹדְדוּת, לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתְכֶם וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ לָמָּה הוֹלֵךְ לוֹ כָּל־כָּךְ עֲבוֹדָתוֹ כְּסֵדֶר, כִּי בִּימֵי צְעִירוּתוֹ עָסַק הַרְבֵּה בְּהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּימֵי נְעוּרוֹתָו, אָז גַּם בְּשֵׂיבָה לֹא יָסוּר מִמֶּנּוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת וּלְשָׁלוֹם אֲמִתִּי, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַטֵּל עַצְמוֹ אֶל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָזַי זוֹכֶה לִרְאוֹת אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, וְאֵין שׂוּם בְּרִיָה יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת לוֹ מַשֶּׁהוּ, כִּי הֲלֹא הוּא מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא אֶל

שָׁלוֹם אֲמִתִּי, לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם הֵן עִם זוּלָתוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עִם אִשְׁתּוֹ. וְדָבָר זֶה מֵבִיא אוֹתוֹ לִישׁוּב הַדַּעַת גָּדוֹל. וְלָכֵן רָאוּ מְאֹד מְאֹד לְהַזָּהֵר לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יָבִיא לָכֶם אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הַנִּגְלוֹת וְהַנִּסְתָּרוֹת.

וַעֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי הָעִקָּר בְּהִתְקָרְבוּת רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא הַתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְכָל מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר, כְּמוֹ־כֵן הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב יוֹתֵר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַק בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד, גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ בְּמַדְרֵגָה הֲכִי גְּבוֹהָה, וּמוֹצִיא אֶת נֶפֶשׁ הָאָדָם מֵהַגְּלוּת, אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אִם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁאָדָם יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, יִהְיוּ לוֹ כֵּלִים לְקַבֵּל אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, גִּלּוּי אֱלֹקוּת הַמֵּאִיר עַל נַפְשׁוֹ הַבַּהֲמִית וְעַל גּוּפוֹ הַחָמְרִי, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, רַק בָּא בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

מִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכּוּ לִנְסֹעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיֵּיכֶם, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, עַל־יְדֵי שֶׁנָּבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְנֹאמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים שֶׁנִּקְרָאִים 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', וּנְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתֵנוּ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, יוֹצִיאֵנוּ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁאֵינוֹ דּוֹמֶה מִי שֶׁהָיָה פַּעַם אֵצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶל מִי שֶׁעֲדַיִן לֹא זָכָה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל. וּבֶאֱמֶת כְּהַיּוֹם, אֲשֶׁר נִפְתַּח כְּמַעַט הַגְּבוּל לְגַמְרֵי, בְּנָקֵל לְהַגִּיעַ לְשָׁם, אַךְ צְרִיכִים רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, כִּי בְּלִי רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, אֲפִלּוּ יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף, לֹא יַגִּיעַ לְשָׁם, כִּי לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה תָּלוּי בְּהַרְבֵּה הִשְׁתּוֹקְקוּת. וְלָכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל זֶה, כִּי מוֹהַרְנַ״תְּ ז״ל אָמַר: אֲפִלּוּ אִם הָיְתָה כָּל הַדֶּרֶךְ אֶל הַצִּיּוּן זְרוּעָה בַּחֲרָבוֹת מְחֻדָּדוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיִיתִי גּוֹחֵן עַל יָדַי וְעַל רַגְלַי כְּדֵי לְהַגִּיעַ לַצִּיּוּן. וְכֵן אָמַר: פַּעַם

שָׁמַעְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעִנְיַן הַגִּלְגּוּל הוּא עִנְיָן קָשֶׁה מְאֹד, וְלֹא כְּדַאי לַחְזֹר אֶל זֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲבָל אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ, שֶׁכְּשֶׁאֶתְגַּלְגֵּל אֶל זֶה הָעוֹלָם, אֶזְכֶּה לִהְיוֹת עוֹד פַּעַם אֵצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּדַאי לָרֶדֶת עוֹד פַּעַם אֶל זֶה הָעוֹלָם... וּמִדִּבּוּרִים אֵלּוּ יְכוֹלִים לְהָבִין מֵרָחוֹק מַעֲלַת צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וּמִתְגַּבֵּר עִם רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, וּבָא אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל תִּקּוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנֶּאֱמַר כָּאן, וְתַחֲזִיקוּ עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ב אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְמַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה, וְתַצְלִיחַ בְּכָל דַּרְכֶּךָ, וְתִהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, אֲשֶׁר הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין זוֹכֶה לְחַיִּים נִצְחִיִּים.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הָאֲכִילָה, לֹא לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, אֲשֶׁר זֶה שׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִיאוּת, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִשׁוּם מַחֲלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם.

וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְבִיאָה לָאָדָם הַצְלָחָה בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ב אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּהַדְלָקַת נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּבְעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, וְיכוֹלִים לִפְעֹל אָז הַכֹּל.

נָא רְאִי לִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם, כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, וְיַמְשִׁיךְ לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ג אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, כִּי הוּא זָן וּמְפַרְנֵס לַכֹּל מִקַּרְנֵי רְאֵמִים וְעַד בֵּיצֵי כִּנִּים, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בַּלְבוּשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר לְמַרְאֶה עֵינֵינוּ, וְאַף שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁאֵין אָנוּ מְבִינִים וּמַשִּׂיגִים כְּלָל, כָּל זֶה מִקְצֵר דַּעְתֵּנוּ וְחֶסְרוֹן יְדִיעָתֵנוּ, כִּי בְּוַדַּאי יֵשׁ כַּוָּנָה עֲמֻקָּה בִּדְרָכָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע כִּי צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יַחֲקֹר שׁוּם חֲקִירָה אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יַקְשֶׁה שׁוּם קֻשְׁיָה עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּוַדַּאי עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיְנֵי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד מְאֹד לְנַתֵּק אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְקָרְרוֹ וּלְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ וְכוּ', וְכָל זֶה בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן. וְעִקַּר הַנִּסָּיוֹן בַּדּוֹר הַזֶּה עִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא הוּא — בְּעִנְיַן הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי נו״ן שַׁעֲרֵי טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּלְהֶפֶךְ — נו״ן שַׁעֲרֵי קְדֻשָּׁה הוּא אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֻלִּין ז:); וַאֲפִלּוּ רֵישׁ גַּרְגִּיתָא מִן שְׁמַיָּא מוֹקְמִינָן לֵהּ (אֲפִלּוּ זֶה שֶׁמְּמֻנֶּה עַל הַבִּיּוּבִים, שֶׁהִיא מִשְׁרָה הֲכִי פְּחוּתָה, גַּם הוּא מֻשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ) (בְּרָכוֹת נח.): וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֶרְתָּהּ אֲפִלּוּ כְּמִלְא נִימָא (יוֹמָא לח.), וְעַל־כֵּן בִּידִיעָה זוֹ מַה יֵּשׁ לְהִתְפַּחֵד מִמִּישֶׁהוּ אוֹ לְהִתְפַּעֵל מִמִּישֶׁהוּ, כִּי הֲלֹא הוּא בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן נִכְלָל בְּשַׁעַר הַנו״ן שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, שֶׁהוּא הַשַּׁעַר הַכּוֹלֵל כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, וּלְהֶפֶךְ כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִכְנָסִים בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת

עַל הַנְהָגוֹתָיו, אֵיךְ שֶׁמַּנְהִיג עִמּוֹ, הֲרֵי זֶה נוֹפֵל בִּירִידָה וּנְפִילָה בְּשַׁעַר נו״ן שֶׁל הַטֻּמְאָה, שֶׁהוּא כּוֹלֵל אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַטֻּמְאָה.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ! וְהַדְבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשֶׁךָ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יָרַד לְזֶה הָעוֹלָם כְּדֵי לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי, וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמֻּשְׁלָכִים וְכוּ׳, בְּעִמְקֵי עֲמָקִים וּבַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְקוֹבֵעַ עִתִּים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא וְכֵן בְּ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ מִתַּלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וְכֵן בְּהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁזָּכִיתִי לְחַדֵּשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבָזֶה תִּכָּנֵס בְּךָ הִתְחַזְּקוּת וְחִיּוּת חֲדָשָׁה לְהַדְבִּיק נַפְשְׁךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, בְּשָׁעָה שֶׁתִּכְתֹּב בְּעִנְיַן אֱמוּנָה וְצַדִּיק — תַּרְחִיב אֶת הָעֵט (וֶוען דִּי וֶועסְט שְׁרַייבְן פּוּן אֱמוּנָה אוּן צַדִּיק צוּשְׁפְּרַייט דֶעם פֶּעִן), כִּי בֶּאֱמֶת שְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה אֲמִתִּית בְּהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי אִם עַל־יְדֵי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ־כֵן אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַאֲמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְלֹא יִתְפַּעֵל מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּרְאֵה לְדַבֵּר עִם כָּל מְיֻדָּעֶיךָ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְחַזְּקוּ וּתְאַמְּצוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִקְּפְצוּ חֲזָרָה הַדִּבּוּרִים גַּם עָלֶיךָ, וְתִזְכֶּה גַּם אַתָּה לְהִתְעוֹרֵר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ אוֹר יָשָׁר — יֵשׁ אוֹר חוֹזֵר, הַיְנוּ כִּי לִפְעָמִים הַדִּבּוּרִים מֻנָּחִים אֶצְלְךָ, וְאַתָּה יוֹדֵעַ מִכָּל אֵלּוּ הַדִּבּוּרִים וְהָעֵצוֹת, הַהִתְחַזְּקוּת וְהַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲבָל אֵינָם עוֹשִׂים שׁוּם פְּעֻלָּה אֶצְלְךָ, וּבָזֶה שֶׁתְּדַבֵּר עִם זוּלָתְךָ, אַף שֶׁהוּא לֹא יִתְעוֹרֵר, עִם כָּל זֹאת יִפְעֲלוּ אֶצְלְךָ הַדִּבּוּרִים, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהוֹצֵאתָ אוֹתָם מִפִּיךָ, יִקְּפְצוּ חֲזָרָה אֵלֶיךָ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר עִם כָּל מְיֻדָּעֶיךָ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ

זַ״ל, דִּבְרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁזֹּאת פַּעַלְתִּי אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּכָל עֵת שֶׁיְּדַבְּרוּ מִמֶּנִּי, שֶׁיִּהְיֶה לַמְדַבֵּר הִרְהוּר תְּשׁוּבָה. וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״אִיךְ הָאב גֶעפּוֹעלְט בַּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַז וֶועז מְ׳וֶועט רֶעדֶן פּוּן מִיר וֶועט מֶען הָאבֶּן אַ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה״; וּבֶאֱמֶת רוֹאִים אֶת זֶה בְּחוּשׁ, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמְּדַבְּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, נִכְנֶסֶת בָּאָדָם תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַלֵּב נִמְשָׁךְ מְאֹד מְאֹד אַחַר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אֲבָל מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, וְגוֹרֵם פֵּרוּדִים וּמַחֲלֹקֶת מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, הָעִקָּר לְקָרֵר וּלְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם שׂוֹנֵא מְאֹד מְאֹד אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵקִים עָלָיו מִי שֶׁהֵקִים וְכוּ׳, וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ מִתְנַגְּדִים מְרוֹרִים עָלָיו, וְעָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא לְהַנִּיחַ לְהַטָּעוֹת אֶת עַצְמֵנוּ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי הַתְּמָדָה רַבָּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְדַעַת וְחִיּוּת וְעֵצוֹת וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

חֶמְדַּת לִבָּבִי! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הָאוֹר וְהַחִיּוּת שֶׁיְּכוֹלִים לִזְכּוֹת בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אִם רַק לֹא תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ, כִּי גַּם בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל יְכוֹלִים לְהַטָּעוֹת אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי יֵשׁ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר כָּל מִינֵי צְבוּעִים וְרַמָּאִים אֲשֶׁר כָּל מַחֲשַׁבְתָּם הִיא לַעֲשׂוֹת כֶּסֶף עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לִמּוּד רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לִמּוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם לָנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנִּכְנָסוֹת בְּלֵב כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יְדִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, שֶׁזֶּה נִקְרָא אֶצְלֵנוּ: ״הִתְבּוֹדְדוּת״, הַיְנוּ שֶׁיְּרַגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּלְשׁוֹן עַצְמוֹ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְיַרְחִיב בָּזֶה אֶת

הַדִּבּוּר מְאֹד, וּכְכָל שֶׁיַּרְבֶּה וְיַתְמִיד בְּדָבָר זֶה, יִתְבָּרֵר וְיִזְדַּכֵּךְ מֹחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, וְיִזְכֶּה לְכֵלִים לְקַבֵּל אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַשִּׂיג אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, כִּי אִם עַל־יְדֵי רִבּוּי דִּבּוּרִים שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּמֵחֲמַת שֶׁהָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ נִרְאֵית מְאֹד פְּשׁוּטָה, בִּשְׁבִיל זֶה בְּנֵי אָדָם מְזַלְזְלִים בָּזֶה, וְלָכֵן הֵם כָּל־כָּךְ רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְשַׁעֵר וּלְתָאֵר, שֶׁאֲפִלּוּ אָדָם גַּס וּמְגֻשָּׁם יָכוֹל לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים. וְעַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַה גַּם שֶׁאֵצֶל רֹב הָעוֹלָם כָּל עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל נִרְאֶה כְּלֵיצָנוּת, חַס וְשָׁלוֹם, וַאֲפִלּוּ אִלּוּ שֶׁכְּבָר זָכוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד לְהַפִּילָם וּלְהַשְׁלִיכָם וּלְקָרְרָם וּלְהַרְחִיקָם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם מְאֹד מְאֹד שׂוֹנֵא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּרְאֵה שֶׁהַהִתְקָרְבוּת שֶׁלְּךָ תִּהְיֶה עִם אֱמֶת, שֶׁלֹּא תִּרְצֶה בְּהִתְקָרְבוּתְךָ שׁוּם דָּבָר — לֹא כֶּסֶף וְלֹא כָּבוֹד, וְלֹא שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק כְּדֵי לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז תָּאִיר לְךָ הַהִתְקָרְבוּת מְאֹד; כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת חֲזָקִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר רַק לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּלְהִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו הַמְגֻנִּים וְהָרָעִים וְכוּ׳ שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו, לוֹ תּוֹעִיל מְאֹד הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהֵפֶךְ — מִי שֶׁאֵין לוֹ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים אֶל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֹא תּוֹעִיל לוֹ הַהִתְקָרְבוּת כְּלָל, כִּי לְבַסּוֹף תִּכָּנֵס בּוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְקֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת וְכוּ׳ וְיִתְרַחֵק לְגַמְרֵי.

לָזֹאת אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁתִּרְאֶה שֶׁהַהִתְקָרְבוּת שֶׁלְּךָ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל תִּהְיֶה הִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית, וְתִקָּבַע לְעַצְמְךָ בְּכָל יוֹם קְבִיעוּת חֲזָקָה לִלְמֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי חִזּוּק וְאִמּוּץ, אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׂמְחָה

וּבְהַרְחָבַת הַדַּעַת, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו וְנֹעַם וַעֲרֵבוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אָחִי, אָחִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל יוֹם הוּא אוֹצָר נִפְלָא, כְּשֶׁזּוֹכִים לַחֲטֹף בּוֹ תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם וּשְׁמִירַת הַדִּבּוּר, וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם — לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר לֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס וּקְפֵדוּת כְּלָל, בֵּין בַּחוּץ וּבֵין בְּבֵיתוֹ, וְאָז אִם זוֹכִים לְהַשְׁלִים אֶת הַיּוֹם עִם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, נֶאֱמַר עַל זֶה (בִּזְמִירוֹת שֶׁל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ): ״וְאִם יָצָא חוֹבַת הַיּוֹם — אַשְׁרֵי לוֹ״!

וְעַל זֶה רָאוּי לְךָ לְהִשְׁתּוֹקֵק, שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם תִּתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת: ״שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת״ לְאַט לְאַט מִלָּה בְּמִלָּה — מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וּלְקַשֵּׁר אֶת מַחֲשַׁבְתְּךָ אֶל דִּבּוּרְךָ, וְכֵן לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ״ מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, וּבִפְרָטִיּוּת סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, לְבַל יֶחְסַר לְךָ שׁוּם יוֹם מִלִּמּוּד הֲלָכָה. וְכֵן לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִכַּעַס וּקְפֵדוּת וּמַחֲלֹקֶת וּרְצִיחָה, וְכוּחִים וּדְבָרִים בְּטֵלִים, וְאָז אִם תִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, תַּרְגִּישׁ עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת זִיו בְּחַיֶּיךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד טוֹב בַּחַיִּים כְּמוֹ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּשְׁקִידָה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת וְתִקּוּן הַמִּדּוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְהַפֵּךְ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִן הַקָּצֶה לַקָּצֶה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁבְּוַדַּאי יִהְיוּ לְךָ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם — לִבְרֹחַ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִלִּמּוּדוֹ הַטּוֹב, עִם כָּל זֹאת תִּזְכֹּר, שֶׁכָּל זֶה עָבַר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁרָצָה לְהִתְאַחֵז בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָרְבֵּה הָרְבֵּה נָפְלוּ וְנִתְקָרְרוּ, כִּי שָׂתוּ אֶת הַמַּיִם הַמְאָרְרִים, הַיְנוּ שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־פִּי הַקְּדָמוֹת אֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נָפְלוּ וְנִתְרַחֲקוּ, כִּי הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הִיא אֱמֶת אַחֶרֶת לְגַמְרֵי (נָאר אַיין אַנְדֶער סָארְט אֱמֶת), כִּי הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הִיא אֱמֶת שֶׁל שָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה ח, יט): ״וְהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֱהָבוּ״, הַיְנוּ הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הִיא לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשָׁלוֹם — הֵן עִם עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא יַחֲקֹר שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל עַצְמוֹ — לָמָּה הוֹלֵךְ לוֹ כָּל־כָּךְ רַע וְכוּ׳, וְלָמָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם נְפִילוֹת וִירִידוֹת הָאֵלּוּ, וְכַדּוֹמֶה כָּל

מִינֵי קֻשְׁיוֹת שֶׁאָדָם מַקְשֶׁה וְשׁוֹאֵל עַל עַצְמוֹ — מַדּוּעַ הוּא נִרְאֶה כְּמוֹ שֶׁנִּרְאֶה וְכוּ׳, שֶׁכָּל זֶה הוּא בִּכְלַל מַחֲלֹקֶת, שֶׁהוּא חוֹלֵק עַל עַצְמוֹ וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא שֶׁיִּהְיֶה מְקֻשָּׁר עִם שָׁלוֹם, שֶׁיִּשָּׁלִים עִם מַצָּבוֹ, וְיֵדַע כִּי בְּוַדַּאי כַּוָּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, וְהוּא מַשְׂגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה עַד מְאֹד, וּבְוַדַּאי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, כְּדֵי לְמָרֵק אֶת עֲוֹנוֹתָיו הַמְרֻבִּים וְכוּ׳, וּמִי יוֹדֵעַ מֶה עָלָיו לְתַקֵּן מִגִּלְגּוּלִים הַקּוֹדְמִים וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם עִם עַצְמוֹ, וְזוֹהִי נִקְרֵאת אֱמֶת אֲמִתִּית. וּכְמוֹ־כֵן צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, וְאַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, כִּי הֵם קָשִׁים מְאֹד וְכוּ׳, וְקָשֶׁה לְהִסְתַּדֵּר עִמָּהֶם וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת ״הָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֱהָבוּ״, מָתַי נִקְרָא אֱמֶת אֲמִתִּית? כְּשֶׁהָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם הוֹלְכִים יַחְדָּו, וְאוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, כִּי אַחֶרֶת אֵינוֹ נִקְרָא אֱמֶת כְּלָל. וְזוֹהִי הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְחֻבֶּרֶת וּמְשֻׁלֶּבֶת אֶל הַשָּׁלוֹם הָאֲמִתִּי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁצְּרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם זוּלָתוֹ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְׁכִינָה לְמַטָּה, וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְרָא בֵּן לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבְיַחַד אֲנַחְנוּ אַחִים, רֵעִים, אֲהוּבִים, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם, וְאַף שֶׁהוּא אִישׁ קָשֶׁה מְאֹד וְכוּ׳, אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁלִים עִמּוֹ, וְלֵידַע כִּי הוּא נָפַל בְּפַח כָּזֶה וְכוּ׳, וְיֵשׁ לוֹ יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל כָּזֶה וְכוּ׳, שֶׁגּוֹרֵם לוֹ מַה שֶּׁגּוֹרֵם, עַד שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא וְכוּ׳, וְאָז אִם אַף־עַל־פִּי־כֵן נִשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁלִים עִמּוֹ, זֶה נִקְרָא אֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בִּלְאו הָכֵי אֵין זוֹ אֱמֶת כְּלָל, רַק הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל.

וּכְלָל זֶה צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי בָּזֶה תִּלְוִיָּה כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הָאֱמֶת הַזּוֹ, שֶׁהִיא: ״הָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֱהָבוּ״, שֶׁהֵם הוֹלְכִים יַחַד, וְעַל־כֵּן תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁתִּשְׁמַע שֶׁאֶחָד מְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת עַל זוּלָתוֹ, וְרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת פֵּרוּדִים וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁהוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, וּצְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֲקִים

מֵאִשׁ, כִּי בַּעַל מַחֲלֹקֶת וּבַעַל לְשׁוֹן־הָרָע וְצָבוּעַ וְכוּ׳, הוּא מְסֻכָּן מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּנָקֵל יְקָרֵר אוֹתְךָ וְיַפִּילְךָ בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וּכְבָר לֹא תִּהְיֶה לְךָ שׁוּם תְּקוּמָה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל הֶחְדִּיר בָּנוּ אֶת הָאֱמֶת הַזֹּאת, וְהוּא הִשְׁתַּדֵּל כָּל יְמֵי חַיָּיו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְלִמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַלִּמּוּד הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה — לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת, אֲשֶׁר זוֹהִי נְקֻדַּת הָאֱמֶת, וְכֵן לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת וְאֶת אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, וְזֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הָאֱמֶת. וְכֵן הֶחְדִּיר בְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל סַבְלָנוּת, לִסְבֹּל עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֵידַע שֶׁלִּהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר צְרִיכִים לְחַפּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה כְּלָל, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, כִּי זֶה בְּעַצְמוֹ הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא הִצְלִיחַ הַרְבֵּה בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵן לְהָקִים דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, לְקָרֵב וְלַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן הִדְפִּיס וְהֵפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁהָיוּ לוֹ מִתְנַגְּדִים הַרְבֵּה, וְדִבְּרוּ עָלָיו מַה שֶּׁדִּבְּרוּ, וּבְזוּ אוֹתוֹ כְּפִי שֶׁבָּזוּ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי גֹּדֶל הַסַּבְלָנוּת שֶׁהָיְתָה לוֹ, זָכָה לְהָקִים אֶת הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אִם גַּם אַתָּה רוֹצֶה לִזְכּוֹת אֶל הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, לִסְבֹּל עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאָז תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

אָחִי, אָחִי! רְאֵה לְהִשְׁתּוֹקֵק לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מִי שֶׁיִּזְכֶּה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיֹאמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה בִּשְׁבִיל פְּגַם הַבְּרִית, וְהוּא 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', תִּקּוּן לְכָלְלִיּוּת הַחֲטָאִים, אֲשֶׁר אָז אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ פְּשָׁעָיו, יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, וְיַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נִצְחִית. וְהַבְטָחָה זוֹ הִבְטִיחַ עִם שְׁנֵי עֵדִים כְּשֵׁרִים. וְלָכֵן מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ הַבְטָחוֹת כָּאֵלּוּ, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְלִשְׁבֹּר כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם,

לִזְכוֹת לָבוֹא לְשָׁם עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו, כִּי מִי הַשּׁוֹמֵעַ דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ וְהַבְטָחוֹת כָּאֵלּוּ, וְלֹא יִתְאַוֶּר לָרוּץ וְלָבוֹא עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, וְיֹאמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים שֶׁנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וְעַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה וְהִתְבּוֹדְדוּת וּרְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, תִּזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהַגִּיעַ לְשָׁם. וְאַל תַּחֲשֹׁב, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי הוּא דָּבָר קָשֶׁה, כִּי בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ נִפְתָּחִים הַשְּׁעָרִים וְהַגְּבוּל, וּבְנָקֵל יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לָבוֹא לְבַקֵּר אֵצֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ.

אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל הִתְבַּטֵּא פַּעַם וְאָמַר: שָׁמַעְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעִנְיַן הַגְּלְגּוּל הוּא עִנְיָן קָשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד, וְאִם הָאָדָם יִתְעַקֵּשׁ בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לֵירֵד עוֹד פַּעַם אֶל זֶה הָעוֹלָם — יִפְעַל, אֲבָל כְּפִי שֶׁשָּׁמַעְתִּי וְהֵבַנְתִּי מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ גְּדֻלַּת צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּמַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהִשְׁתַּטֵּחַ שָׁם, אֲזַי אִם יוֹדֵעַ הָאָדָם, שֶׁאַף אִם יַחֲזֹר בְּגִלְגּוּל בְּזֶה הָעוֹלָם יִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת, כְּדַאי לַחֲזֹר עוֹד פַּעַם לְזֶה הָעוֹלָם. עָמֹד וּרְאֵה וְהִשְׁתּוֹמֵם! עַל עֹמֶק הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ.

וּבֶאֱמֶת הָיוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹמְרִים, כִּי צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, הוּא כְּמוֹ בֵּית־חוֹלִים, וְרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹשֶׂה לָנוּ נְתוּחַ לְהוֹצִיא מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הָרָע וְכוּ׳, הַזְּהוּם, הָעִפּוּשׁ וְהַטִּנּוּף וְכוּ׳, וּמְרַפֵּא אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי רְפוּאוֹת, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הַגָּדוֹל, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָבוֹא לְשָׁם. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת פַּעַם אֵצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, מִשְׁתּוֹקֵק לָבוֹא עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, כִּי הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁמְּקַבְּלִים שָׁם, זֶה אֵין לְשַׁעֵר וּלְתָאֵר כְּלָל, וְאַף שֶׁהַרְבֵּה פְּעָמִים בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה, כְּשֶׁעוֹמְדִים שָׁם לֹא מַרְגִּישִׁים שׁוּם הִתְעוֹרְרוּת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁרַק הוֹלְכִים מִשָּׁם, נִכְנֶסֶת בָּאָדָם תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לַחֲזֹר וְלִהְיוֹת שָׁם וְכוּ׳, כִּי הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַמּוֹשֵׁךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָבוֹא וּלְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן.

נָא וָנָא, אָחִי וְרֵעִי הַיָּקָר! חֲזַק וֶאֱמַץ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה

וּבְשָׁלוֹם — הֵן עִם עַצְמְךָ וְהֵן עִם בְּנֵי בֵּיתְךָ וְהֵן עִם זוּלָתְךָ, וְאַל תִּירָא וְאַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמְּךָ וְאֶצְלְךָ, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנְפַּח בִּי, וּרְאֵה לְהַזְכִּירֵנִי לְטוֹבָה בְּתוֹךְ תְּפִלָּתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ד אֲדַר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁרַק עוֹשֶׂה מַשֶּׂהוּ בִּשְׁבִיל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲפִלּוּ הַדָּבָר הַכִּי קָטָן, כְּבָר הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם מִתְלַבֵּשׁ עָלָיו, וְרוֹצֶה לַהֲרֹס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלָכֵן אֵין כָּל פֶּלֶא, שֶׁיִּשְׁנָן כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מְנִיעוֹת עַל פָּעָלְךָ הַכַּבִּיר, שֶׁאַתָּה מְלַמֵּד שִׁעוּר בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ בָּרַבִּים, וּמְקָרֵב רְחוֹקִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל. אַךְ רְאֵה לַעֲמֹד אֵיתָן, וְלַעֲשׂוֹת כָּל שֶׁבִּיכָלְתְּךָ לֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּלְהַמְשִׁיךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי זוֹ זְכוּת מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה, כִּי כְּשֶׁמְּקָרְבִים רְחוֹקִים, גּוֹרְמִים נַחַת רוּחַ גָּדוֹל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (תְּרוּמָה קכח:): תָּא חֲזֵי כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּבָא, וְאִשְׁתַּדַּל בֵּהּ לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, אִיהוּ אִסְתַּלַּק בִּתְלַת סִלּוּקִין, מַה דְּלָא אִסְתַּלָּק הָכִי בַּר נָשׁ אַחֲרָא, גָּרִים לְאַכְפְּיָא סִטְרָא אַחֲרָא, וְגָרִים דְּיִסְתַּלַּק קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵהּ, וְגָרִים לְקַיְּמָא כָּל עָלְמָא בְּקִיּוּמֵהּ לְעֵלָּא וְתַתָּא, וְעַל הַאי בַּר נַשׁ כְּתִיב (מַלְאָכִי ב, ה): ״בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם״, וְזָכֵי לְמֵחֵמֵי בְּנִין לְבָנוֹי, וְזָכֵי בְּהַאי עָלְמָא וְזָכֵי לְעָלְמָא דְּאָתֵי, כָּל מָארֵי דִּינִין לָא יַכְלִין לְמֵידָן לֵהּ בְּהַאי עָלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, עָאל בְּתְרֵיסַר

תַּרְעֵי וְלֵית מַאן דְּיִמְחֵי בִּידֵהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים קיב, ג): ״גְּבוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבֹרָךְ הוֹן וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד, זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים״ וְגוֹ׳.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁלֹּא תֵּצֵא שׁוּם תַּקָּלָה תַּחַת יָדֵינוּ, וְנִזְכֶּה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁמְּפִיצִים בָּעוֹלָם, זֶהוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵרֵי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לְהַחְדִּיר בְּכֻלָּם, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאֵין שׁוּם תַּכְלִית אַחֶרֶת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד לִהְיוֹת רָגִיל לָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּ״י, וְאַף שֶׁכָּל אֶחָד מְדַבֵּר שֶׁהוּא רוֹצֶה לְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲבָל הַמְצִיאוּת הִיא, שֶׁאִם לֹא מַחְדִּירִים בִּבְנֵי־אָדָם הָעִנְיָן שֶׁל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ סוֹד תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, עֲדַיִן רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מֵהַתַּכְלִית הַנִּצְחִית, כִּי הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית הִיא רַק לָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּבָזֶה מְגַלֶּה שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא יוֹשֵׁב כְּבֶיכוֹל מְמוּלוֹ, כִּי הֵרֵי אַתָּה מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָרְאָיָה שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר אֵלָיו, וְדָבָר זֶה אֵין בְּשׁוּם מָקוֹם בָּעוֹלָם, שֶׁיַּחְדִּירוּ שֶׁאֵין תַּכְלִית אַחֶרֶת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה לֹא תִּמְצָא בְּשׁוּם מָקוֹם, רַק אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְאוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק סָמוּךְ לְפִרְקוֹ, אַחֶרֶת בָּאִים לִפְגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם לָקַח אֶת עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ עָלַי, כִּי כָּל חֶפְצֵי וּרְצוֹנִי לְחַזֵּק אֶת בַּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יֵדְעוּ מַה זֶּה חֲטָאִים, וּכְבָר אֵינִי מְדַבֵּר מִכָּךְ, שֶׁאֵלּוּ הַבְּנֵי הַנְּעוּרִים, חֵלֶק גָּדוֹל מֵהֶם נַעֲשׂוּ לִי אַחַר־כָּךְ שׁוֹנְאִים, מִפְּנֵי הַטּוֹבָה שֶׁעָשִׂיתִי לָהֶם וְכוּ׳, וְזֶה יָכוֹל לִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי וְכוּ׳, אֲבָל אֲנִי אֵינִי מְפַחֵד מֵהַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע מְרֻשָּׁע, טָמֵא מְטֻמָּא, מוֹסֵר וּמַלְשִׁין, וּכְבָר לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי לְבַסּוֹף יִפֹּל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, וְיִהְיֶה שְׁמוֹ לִשְׁמָצָה, כְּמוֹ הַשַּׁ״ץ, יִמַּח שְׁמוֹ.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לִבְנוֹת עַכְשָׁו עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בִּיבְנְאֵל, שֶׁהִיא בְּאַרְעָא דְּגָלִיל, שֶׁמִּשָּׁם יִתְגַּלֶּה מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ (זֹהַר חֵלֶק א׳ קיט. חֵלֶק ב׳ ז׃), וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם מִשְׁתּוֹלֵל מְאֹד וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ כְּבָר לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי לְבַסּוֹף הוּא יִפֹּל בִּנְפִילָה שֶׁאֵין לָהּ תְּקוּמָה וְכוּ׳, וְלֹא צְרִיכִים אֲפִלּוּ לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו, כִּי אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בִּפְנֵי אָדָם רָשָׁע, וְלָכֵן שֶׁאַף אֶחָד לֹא תִּהְיֶה לוֹ שַׂיָּכוּת עִמּוֹ, וְאֶת זֶה תִּגַּלֶּה לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

וְעַכְשָׁו עָלֵינוּ לְקַיֵּם אֶת הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה כו): ״לֵךְ עַמִּי בֹּא בַחֲדָרֶיךָ, וּסְגֹר דֶּלְתְּךָ בַּעֲדֶךָ, חֲבִי כִמְעַט רֶגַע, עַד יַעֲבָר זָעַם״, וְזוֹ הַגִּישָׁה שֶׁלִּי — לְהִתְחַבֵּא בְּסֵתֶר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַחְדִּיר בְּכֻלָּם אֶת הַנְּקֻדּוֹת הָאֵלּוּ, וְעַל יְסוֹד זֶה נִתְחַבְּרוּ כָּל הַחוֹבְרוֹת וְהַקּוּנְטְרֵסִים, תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, שֶׁאֲנִי מַדְפִּיס עַכְשָׁו, וְהַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשָׂפָה עֲמָמִית. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לְזֶה — הֵן לְהַדְפִּיס וְהֵן לְהָפִיץ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה, שֶׁבְּכָל עִיר וָעִיר יִהְיֶה ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֶה ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְזֶהוּ הַמְתִּיבְתָּא שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה מַה שֶּׁאֲנִי רוֹצֶה לְהַחְדִּיר בְּכָל עִיר וָעִיר שֶׁיִּהְיֶה ״הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ״, אַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹמֵד נֶגֶד זֶה בְּכָל הַכֹּחוֹת, כִּי אִם יוּקַם בְּכָל עִיר וָעִיר ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אֵין לוֹ כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלָכֵן הוּא יוֹרֶה אֶת כָּל הַחִצִּים בִּי, וְחוֹלְקִים עָלַי מִי שֶׁחוֹלֵק וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַף־עַל־פִּי־כֵן לְאַט לְאַט אֲנִי מִתְקַדֵּם, כִּי אֵינִי מְפַחֵד אֶלָּא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר הָלְאָה, אֲבָל בֵּין כָּךְ הַסַּכָּנָה מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִתְקָרְרוּ, וְעַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים מְרֻבִּים, שֶׁכֻּלָּם יַחֲזִיקוּ עַצְמָם בְּיַחַד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ד אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! רְאֵה לִבְטֹחַ רַק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. הִנֵּה הִבְטַחְתִּי לְךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ בֵּן זָכָר, וְתִרְאֶה שֶׁהַבְּרָכָה תִּתְקַיֵּם, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, רַק אַל תִּבָּנֵס בְּלַחַץ, וְגַם אֶת אִשְׁתְּךָ אַל תַּלְחִיץ, וְתִתְפַּלֵּל שֶׁאֶזְכֶּה לִהְיוֹת סַנְדָּק, וְתִקְרָא אֶת בִּנְךָ עַל שְׁמִי.

הָעִקָּר תִּרְאֶה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה, כִּי רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁאֲנָשִׁים מִסְתּוֹבְבִים בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֲנִי מְקַבֵּל מִכְתָּבִים מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁרוֹצִים לְהִתְאַבֵּד וְכוּ׳, אוֹ בְּנֵי אָדָם שֶׁרוֹצִים לְהִתְגָּרֵשׁ, וּשְׁאָר מִינֵי צָרוֹת מְשֻׁנּוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְכוּ׳, וּמִזֶּה אֲנִי יוֹדֵעַ מַה קּוֹרֶה פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבָזֶה שֶׁמְּפִיצִים לָהֶם אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, בָּזֶה מַצִּילִים אוֹתָם, כִּי אֵין בְּשׁוּם סֵפֶר דִּבּוּרִים חַמִּים לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלָכֵן בִּזְכוּת הַמִּצְוָה הַזּוֹ, שֶׁתָּפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְיַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְלָחָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ה אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְגַם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים רָעִים שֶׁבָּאִים לָאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה, וְלָכֵן הִנֵּה יֵשׁ לְךָ אֶת הַתְּרוּץ וְהַתְּשׁוּבָה לָמָּה אַתָּה בְּכָל פַּעַם חוֹלֶה וְכוּ׳, כִּי אַתָּה עָצוּב מְאֹד, וְיֵשׁ לְךָ דְּכָאוֹן פְּנִימִי וְכוּ׳, אַךְ אִם הָיִיתָ שָׂמֵחַ וּמְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וְהַיְלָדִים, מְשַׂמֵּחַ אֶת הַתַּלְמִידִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהָיִיתָ רַק בְּשִׂמְחָה, וְכֻלָּם הָיוּ יוֹדְעִים, שֶׁהַכְּתֹבֶת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה זֶה רַק אֶצְלְךָ, אֲזַי הָיוּ בָּאִים לִקְנוֹת אֶצְלְךָ שִׂמְחָה וְכוּ׳, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, אֶלָּא הַכְרַח אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ, וַאֲנִי מַבְטִיחֲךָ, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה חוֹלֶה יוֹתֵר. וְהָעִקָּר מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ הוּא — לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאֵיךְ עוֹבְדִים עַל זֶה? רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁמְּבַקְּשִׁים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לְשַׂמֵּחַ אוֹתְךָ עַל־יְדֵי שֶׁאֶעֱשֶׂה אֶת רְצוֹנְךָ, וְאֶזְכֶּה לַעֲשׂוֹת לְךָ נַחַת רוּחַ״. וְכָךְ תַּרְבֶּה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יָבִיא אוֹתְךָ אֶל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה.

מָה אֹמַר לְךָ! עָלֶיךָ לִהְיוֹת מְאֹד שָׂמֵחַ שֶׁאַתָּה מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, כִּי כָּתוּב בַּזֹּהַר (זֹהַר חָדָשׁ, פָּרָשַׁת לֶךְ לְךָ, דַּף לב.): רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי כְּשֶׁנִּכְנַס לָעִיר, אָמַר לַתַּלְמִידִים: בּוֹאוּ וְנִקַּבֵּל אֶת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה; וְהִמְשִׁיךְ לָלֶכֶת. שְׁאָלוּהוּ הַתַּלְמִידִים: רַבִּי, לְהֵיכָן אַתֶּם הוֹלְכִים? עָנָה וְאָמַר לָהֶם: אֲנִי הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה אֵצֶל תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן שֶׁאֵין בָּהֶם חֵטְא; וְלָכֵן עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַשְּׁכִינָה נִמְצֵאת בַּכְּתָה שֶׁלְּךָ שֶׁאַתָּה לוֹמֵד עִם תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, וּבָזֶה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאֹד שָׂמֵחַ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכָךְ כָּתוּב בַּזֹּהַר (וַיִּקְרָא יז:): תָּא חֲזֵי בְּשַׁעֲתָא דְּצַדִּיקַיָּא אִשְׁתְּכָחוּ בְּעָלְמָא וְאִינּוּן תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן מִשְׁתַּכְּחֵי וְלָעָאן בְּאוֹרַיְתָא, יָכְלָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְקַיְּמָא עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא, וְאִי לָאו כְּבָיְכוֹל הִיא, וְאִינּוּן לָא יַכְלֵי לְאִתְקַיְּמָא בְּעָלְמָא; וְלָכֵן רְאֵה לִשְׁמֹחַ וּלְהִסְתּוֹבֵב בְּחִיּוּךְ עַל פָּנֶיךָ, וְלֹא בְּפָנִים חֲמוּרוֹת סֵבֶר וּרְצִינִיּוּת, שֶׁמִּי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל עַל הַפַּרְצוּף

שֶׁלְּךָ, נוֹפֶלֶת עָלָיו יִרְאָה וּמָרָה שְׁחוֹרָה... רַק שִׂמְחָה וְשׂוּב שִׂמְחָה, וְתַשְׁרֶה סְבִיבְךָ אֲוִירָה שֶׁל נַעַם וְאַהֲבָה, שֶׁיֹּאהֲבוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל יָדֶךָ, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם: ״מִמִּדַּת הֶחָכָם צָהֳלָתוֹ בְּפָנָיו וּבְלִבּוֹ אֶבְלוֹ״, שֶׁתָּמִיד הוֹלֵךְ בְּפָנִים שׂוֹחֲקוֹת, שֶׁמִּי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל עָלָיו, גַּם־כֵּן מַתְחִיל לִשְׂמֹחַ, וְהַלֵּב נִשְׁבָּר וְכוּ׳ — זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת טָמוּן בְּתוֹךְ הַלֵּב, שֶׁאַף אֶחָד לֹא יִרְאֶה וְלֹא יַרְגִּישׁ בָּזֶה וְכוּ׳. וּמִלְּבַד זֹאת אֲנִי מַבְטִיחֲךָ, שֶׁאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, תִּהְיֶה תָּמִיד בָּרִיא, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לָלֶכֶת אֶל רוֹפְאִים כְּלָל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִזָּדֵרז בְּהַגָּהַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַכְנָסַת סֵפֶר תּוֹרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ה אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ בְּעִנְיַן זְמַן רַבֵּנוּ תַּם, מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְהַחֲמִיר בָּזֶה, כִּי הִנֵּה אֲנַחְנוּ מַחֲמִירִים מְאֹד בְּאִסּוּר סְקִילָה בְּשַׁבָּת וְכוּ׳, וְלָכֵן מַה יִּהְיֶה אִם נַחֲזִיק אֶת שִׁיטַת רַבֵּנוּ תַּם?! אֲבָל יְכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל כְּבָר עֶשְׂרִים דַּקּוֹת לִפְנֵי שֶׁמַּגִּיעַ שִׁיטַת רַבֵּנוּ תַּם, שֶׁזֶּה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה, כִּי הָעִקָּר לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה קֹדֶם שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה, אֲבָל תְּפִלָּה יְכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי כֵן, בְּאֹפֶן שֶׁכְּשֶׁמַּגִּיעַ לְ׳עָלֵינוּ׳ סוֹף הַתְּפִלָּה, כְּבָר מַחֲזִיק בְּשִׁיטַת רַבֵּנוּ תַּם, וְכָךְ גַּם אֲנִי נוֹהֵג [אַף שֶׁאֶצְלִי עַל־פִּי־רֹב יוֹצֵא תִּשְׁעִים דַּקּוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה, עַד שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה הַבְדָּלָה, כִּי מַה יֵּשׁ לָרוּץ אֶל הַגֵּיהִנּוֹם שֶׁמַּתְחִיל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת?!]; וְלָכֵן הָעִקָּר לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה לִפְנֵי צֵאת הַכּוֹכָבִים לְפִי שִׁיטַת רַבֵּנוּ תַּם, כִּי שַׁבָּת זֶה אִסּוּר סְקִילָה,

וְזֶה חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וְלָכֵן לֹא נוֹרָא אִם נְחַכֶּה עוֹד כַּמָּה דַּקּוֹת, וּבְפָרָט שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (עַיֵּן חֵלֶק א׳ קצז:), אֲשֶׁר תֵּכֶף שֶׁנִּגְמֶרֶת שַׁבָּת מַתְחִיל הַגֵּיהִנּוֹם וְכוּ׳, וְלָכֵן לָמָּה לָנוּ לָרוּץ לַגֵּיהִנּוֹם?! וְלָכֵן כְּדַאי וּכְדַאי לְחַכּוֹת שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת כְּפִי שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם [וּבֶאֱמֶת אֵינִי מֵבִין אֶת אֵלּוּ שֶׁמַּקְדִּימִים יְצִיאַת הַשַּׁבָּת אַחַר עֶשֶׂר אוֹ חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה דַּקּוֹת, לָמָּה כְּדַאי לְהַכְנִיס אֶת עַצְמֵנוּ בְּאִסּוּר סְקִילָה?! וּמַה בּוֹעֵר, אִם יְכוֹלִים לְחַכּוֹת עוֹד עֶשֶׂר אוֹ חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה דַּקּוֹת עַד שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה?!], וְכָאָמוּר יְכוֹלִים לְהַקְדִּים אֶת הַתְּפִלָּה כְּעֶשְׂרִים דַּקּוֹת קֹדֶם, בְּאֹפֶן כְּשֶׁיִּגְמְרוּ אֶת הַתְּפִלָּה יִהְיֶה כְּבָר שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת.

הָעִקָּר תִּתְחַזֵּק לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂמֵחַ. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְכוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד, וְאֵין יוֹם שֶׁאֵינִי מִתְפַּלֵּל עַל בִּנְךָ, אֲבָל יֵשׁ הַרְבֵּה עִכּוּבִים לְמַעְלָה וְכוּ׳, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת לִשְׁפֹּךְ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְיַרְחִיב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד, אַתָּה רַק תִּתְחַזֵּק וְתִתְחַזֵּק, אֵין לְךָ מֻשָּׂג בְּגֹדֶל הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, שֶׁאַתָּה מְזַכֶּה אוֹתִי לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁזּוֹ זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף כַּמָּה זְמַן אֲנַחְנוּ נִשְׁאָר פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם?! דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים צ׳): ״יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה״, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סא), שֶׁגַּם הַשִּׁבְעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים כְּמוֹ רֶבַע שָׁעָה, וַאֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה בְּחוּשׁ וְכוּ׳, הִנֵּה אֲנִי זוֹכֵר כְּשֶׁהָיִיתִי יֶלֶד לִפְנֵי הַחֲלָקָ״ה וְכוּ׳, וְהִנֵּה אֲנִי כְּבָר קָרוֹב לַחֲמִשִּׁים וְכוּ׳, וּפָרְחוּ לִי כָּל הַשָּׁנִים כְּרֶבַע שָׁעָה, אֲבָל תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנִי שָׂמֵחַ, שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ זָכִיתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל אַף שֶׁאֲנִי סוֹבֵל עַל זֶה בִּזְיוֹנוֹת וְחֻרּוּפִים וְגִדּוּפִים, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים מִכָּל הַצְּדָדִים, וַאֲפִלּוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁקֵּרַבְתִּי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, גַּם הֵם בּוֹעֲטִים בִּי וְכוּ׳, אֲבָל אֲנִי לֹא מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה שֶׁלִּי תִּהְיֶה בְּתוֹךְ הַגּוּף, אַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן מַגִּיעַ לְךָ ׳יִשַּׂר כֹּחַ׳ גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לִי וְעָזַרְתָּ לִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה יַד יְמִינִי,

וְיִתְרַחֵב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְתֵצֵא מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וּתְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

חֲדַל לְךָ מִמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמְסֻפָּר עַל צַדִּיק אֶחָד שֶׁסִּפֵּר, כִּי שָׁמַע שִׂיחָה מִשְּׁנֵי יְהוּדִים יְקָרִים, שֶׁהָיָה בֵּינֵיהֶם דּוּ שִׂיחַ, אֶחָד סִפֵּר לַחֲבֵרוֹ: הַשָּׁנָה בָּכִיתִי מְאֹד מְאֹד בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשָׁעָה שֶׁאָמְרוּ אֶת הַפִּיּוּט: ״אָדָם יְסוֹדוֹ מֵעָפָר וְסוֹפוֹ לֶעָפָר״, וְשָׁאַל חֲבֵרוֹ: לָמָּה בָּכִיתָ? הֲרֵי נוֹלַדְתָּ מֵעָפָר וְסוֹפְךָ לֶעָפָר, וְלָמָּה לְךָ לִבְכּוֹת, מֵילָא, אִם הָיִיתָ נוֹלַד מִזָּהָב וְסוֹפְךָ בְּעָפָר, אֲנִי מֵבִין לָמָּה אַתָּה בּוֹכֶה, כִּי מִזָּהָב נַעֲשֶׂה עָפָר, אֲבָל הֱיוֹת שֶׁנּוֹלַדְתָּ מֵעָפָר וְאַתָּה חוֹזֵר אֶל הֶעָפָר, וּבְתוֹךְ כָּךְ חָטַפְתָּ כַּמָּה כּוֹסִיּוֹת יַיִן שָׂרָף, וּבְכֵן מַה הִפְסַדְתָּ בְּחַיֵּי הֶבְלְךָ?! וְהַצַּדִּיק מְאֹד הִפְלִיא בְּשִׂיחָה זוֹ, וְאָמַר: אָדָם נוֹלַד מֵעָפָר, וְסוֹפוֹ לִהְיוֹת עָפָר, וְלָכֵן מַה יֵּשׁ לוֹ לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת, שֶׁבְּתוֹךְ כָּךְ זָכָה לַחֲטֹף מִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים: צִיצִית, תְּפִלִּין, שַׁבָּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְגַם הִתְפַּלֵּל, וְלָמַד תּוֹרָה... וְלָכֵן גַּם לְךָ אֲנִי אוֹמֵר אֶת זֶה: מַה יֵּשׁ לְךָ לְהִכָּנֵס בְּדִכָּאוֹן, עַד שֶׁיָּבוֹאוּ לְךָ מַחֲשָׁבוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן?! הֲרֵי בָּאתָ מֵהֶעָפָר, וְתַחְזֹר אֶל הֶעָפָר, וּבֵין כָּךְ אַתָּה עוֹשֶׂה דְּבָרִים טוֹבִים, עוֹזֵר לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כִּי זוֹכִים וּמְזַכִּים אֶת הָרַבִּים, וּבְתוֹךְ כָּךְ גַּם זָכִיתָ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית וּלְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְלִשְׁמֹר שַׁבָּת וְלֶאֱכֹל כָּשֵׁר, וְיֵשׁ לְךָ זָקָן וּפֵאוֹת וְכוּ׳, וְכוּ׳, תִּחְיֶה אֶת עַצְמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּךָ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל, כ״ה אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זִכְרִי הֵיטֵב, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לְךָ מַתָּנָה וְנִפְקַדְתְּ, וְלָכֵן רְאִי כָּל־כָּךְ לִשְׁמֹחַ עִם זֶה, כְּמוֹ שֶׁאָחַד הִרְוִיחַ עַכְשָׁו בַּלּוֹטוֹ בְּלִיוֹן שְׁקָלִים, אֲשֶׁר זֶה אֶלֶף מִלְיוֹן, יֵשׁ נָשִׁים שֶׁהָיוּ מְשַׁלְמוֹת מִלְיוֹנֵי שְׁקָלִים, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִפְקֹד אוֹתָן בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְלָךְ זֶה קָרָה בְּחֶסֶד הַשֵּׁם, וְלָכֵן אַתְּ צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, לִהְיוֹת רְגוּעָה וְלֹא לְהִתְלוֹנֵן וְכוּ׳ וְכוּ׳. רְאִי לְהַכִּיר בַּטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְכֵן נָתַן לָךְ בַּעַל טוֹב הָרוֹצֶה בְּטוֹבָתֵךְ, רְאִי לִהְיוֹת עִמּוֹ בְּאַהֲבָה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, וְאָז כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים, שֶׁיְכַבֵּד וְיֵיקַר אוֹתָךְ, וְכֵן אֶת הוֹרַיִךְ הַשְּׂמֵחִים בְּשִׂמְחָתֵךְ. הָעִקָּר אַל תִּכָּנְסִי בְּלַחַץ, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יִשְׁבֹּר אוֹתָךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

נָא וְנָא הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים״, כִּי הַתְּהִלִּים נֶחֱלָקִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים, וְאַשְׁרֵי הָאִישׁ וְאַשְׁרֵי הָאִשָּׁה שֶׁזּוֹכִים לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

אֲנִי מְקַוֶּה מְאֹד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיְּתִי אוֹתִי, וְתִהְיִי אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה כְּשֵׁרָה הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לָךְ שֶׁתּוֹלִידִי בְּנֶקֶל מְאֹד, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עַיֵּן נִדָּה לא:): בָּא זָכָר לָעוֹלָם בָּא כְּפָרוֹ בְּיָדוֹ; הַתִּינוֹק כְּבָר יָבִיא עִמּוֹ אֶת הַפַּרְנָסָה, אַל תִּדְאֲגִי כְּלָל, אֶלָּא לֵידַע אֲשֶׁר קִבַּלְתְּ מַתָּנָה יְקָרָה מִן הַשָּׁמַיִם, וּבָזֶה עָלַיִךְ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, כ״ח אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יא): גֵּאוּת וְנַאוּף תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה; מִי שֶׁהוּא גַּאוָתָן, סִימָן שֶׁהוּא נוֹאֵף,

וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נה): ״שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלֻמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ״; אִם אֶחָד מְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם בַּבְּרִית, וְלָכֵן הוּא מְדַבֵּר עַל אֲחֵרִים וְכוּ׳, כִּי בֶּאֱמֶת מָה אִכְפַּת לְאֶחָד מֵהַשֵּׁנִי?! וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמֵּעִיז לְדַבֵּר עַל צַדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי הוּא נוֹאֵף, וְהַגַּאֲוָה מַסְרַחַת מִמֶּנּוּ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב), שֶׁאָדָם הַהוֹלֵךְ עִם חָכְמוֹת, הַחָכְמוֹת יוֹלִיכוּ אוֹתוֹ לַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, זֶה מַה שֶּׁקּוֹרֶה אִתְּךָ וְכוּ׳, אֵינְךָ יָכוֹל לִשְׁבֹּר אֶת הַגַּאוּת שֶׁלְּךָ, וְלָכֵן אֵין לְךָ מַה לְחַפֵּשׂ אֶצְלֵנוּ, וְאֵינְךָ שַׁיָּךְ אֵלֵינוּ כְּלָל, אִם אַתָּה לֹא רוֹצֶה לִשְׁבֹּר אֶת הַגַּאֲוָה הַסְּרוּחָה שֶׁלְּךָ, זֶה מַרְאֶה שֶׁאַתָּה פָּגוּם בַּבְּרִית, אֲזַי לָמָּה לֹא תְּחַפֵּשׂ לְךָ יְשִׁיבָה אַחֶרֶת?! מָה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה?! מַה יֵּשׁ לְךָ אֶצְלֵנוּ?! וְלָכֵן אֲנִי מְיַעֵץ לְךָ לֵילֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וַאֲנִי נוֹתֵן אֶת כָּל הַצֶּדֶק לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁבְּפֵרוּשׁ כָּתַב לִי שֶׁאַתָּה מַפְרִיעַ לְכָל הַבַּחוּרִים לִלְמֹד, וְאַתָּה מְעוֹרֵר מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקֶת בֵּין הַתַּלְמִידִים, וִידוּעָה אִמְרַת מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֶת הַכֹּל רַבֵּנוּ זַ״ל יָכוֹל לְקַבֵּל, אֲבָל לֹא בַּעַל מַחֲלֹקֶת, וְלָכֵן עוֹד הַיּוֹם תֵּלֵךְ, כִּי אֶצְלֵנוּ אֵין מָקוֹם לְעַזֵּי פָּנִים, וְזֶה מַרְאֶה שֶׁאַתָּה נוֹאֵף. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּעֲנִית ז.): כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַזּוּת פָּנִים, בְּיָדוּעַ שֶׁעָבַר עֲבֵרָה; אֶצְלֵנוּ נִמְצָאִים רַק בַּחוּרִים בַּעֲלֵי דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְיִרְאֵי שָׁמַיִם, וּמַתְמִידִים בַּתּוֹרָה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְלֹא מְחֻצָּפִים, וְלָכֵן תֵּצֵא מֵהַיְשִׁיבָה תֵּכֶף־וּמִיָּד.

הַמְקַוֶּה שֶׁתַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה...

י״ב תתפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, כ״ח אֲדָר־א׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי מַה קָּרָה לָךְ, בָּרֵגַע שֶׁהִפְסַקְתְּ לְהָצִיק לְבַעְלֵךְ וְכוּ׳, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פָּקַד אוֹתָךְ וְיָלַדְתְּ בַּת, כֵּן יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ גַּם בֵּן, וְיִקָּרֵא עַל שֵׁם הַצַּדִּיק, אֲבָל זִכְרִי הֵיטֵב, שֶׁמִּכָּאן וּלְהַבָּא עָלַיִךְ לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וּלְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ וְלֹא לְצַעֲרוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ לָךְ בַּעַל נִפְלָא מְאֹד, יָרֵא שָׁמַיִם, יָשָׁר וְהָגוּן, בַּעַל מִדּוֹת נֶאֱצָלוֹת, הַמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בִּשְׁבִילֵךְ, וַחֲבָל שֶׁאֵינֵךְ יוֹדַעַת לְהַעֲרִיכוֹ כָּרָאוּי, וְתַחַת זֹאת אַתְּ עוֹד יוֹרֶדֶת לְחַיָּיו, וּמְמָרֶרֶת אֶת זְמַנּוֹ, אֵיזוֹ רִשְׁעוּת נִטְבְּעָה בָּךְ?! כִּיצַד לֹא תְּשַׁנִּי אֶת מִדּוֹתַיִךְ הַמְּגֻנּוֹת, לֵילֵךְ וְלִשְׁבֹּר אֶת בַּעְלֵךְ לְגַמְרֵי עַל לֹא דָּבָר וְכוּ׳.

לָכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, שֶׁתַּפְסִיקִי לְצַעֵר אֶת בַּעְלֵךְ וְכוּ׳, וְרַק תִּשְׁתַּדְּלִי לְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, וּלְכַבְּדוֹ וּלְיַקְּרוֹ בִּמְאֹד מְאֹד, רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסג), שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִשְׁבֹּר אֶת בָּתֵּי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַכְשִׁילָם בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת. וְלָכֵן רְאִי לְצֵאת אוֹתִי, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחִיל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

נָא וְנָא אַל תִּהְיִי שְׁבוּרָה, כִּי גַּם לָךְ יֵשׁ בֵּן זוּג אֲשֶׁר בּוֹא יָבוֹא וְלֹא יְאַחֵר, וְתִזְכִּי לְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, אַךְ זֹאת בְּקַשְׁתִּי אוֹתָךְ, שֶׁתִּרְאִי לֹא לִהְיוֹת בָּרָנִית, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לָךְ אַחַר קַבָּלַת הַמִּכְתָּב — תְּגַמְּרִי עִמּוֹ בְּכִי טוֹב.

נָא וְנָא תִּשְׁמְרִי מָה אַתְּ אוֹכֶלֶת, שֶׁיִּהְיוּ רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁזָּכִינוּ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וְרָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלֵנוּ, וְאָנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל.

זְכֹר, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! מֶה עָבַר עָלַיִךְ בְּחַיַּיִךְ וְכוּ׳, וּמַה כְּבָר סָבַלְתְּ בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן לֹא נִשְׁאָר לָנוּ רַק לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁךְ לְהָפִיץ הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְאַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יָבוֹא הַיּוֹם, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֵךְ וְתִוָּשַׁע.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁכְּבָר תִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֵךְ וְתִתְחַתְּנִי בִּמְהֵרָה.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁאִשְׁתְּךָ רוֹצָה וְכוֹסֶפֶת לִהְיוֹת בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמֶה הָיִיתָ עוֹשֶׂה שֶׂחַס וְשָׁלוֹם, הָיְתָה מַנַּחַת אוֹתְךָ וּבוֹרַחַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ, חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא הָיִיתָ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר, כַּאֲשֶׁר קוֹרֶה דְּבָרִים כָּאֵלּוּ בְּכָל יוֹם וְכוּ׳, עַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁיֵּשׁ לָהּ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים לִנְסֹעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד. וְאוֹדוֹת הַכֶּסֶף, בְּוַדַּאי צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל רַק עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, וּבְוַדַּאי ״קָרוֹב ה׳ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בֶּאֱמֶת״ (תְּהִלִּים קמה, יח), וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְיַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִנְסֹעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים זָכִיתָ לְאִשָּׁה צַדֶּקֶת, שֶׁיֵּשׁ לָהּ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים לִנְסֹעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זוֹהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וּלְעוֹלָם אַל תִּכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם אִשְׁתְּךָ. וּבְפֵרוּשׁ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִיירוּ לְנָשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), כִּי הָעֲשִׁירוּת בָּאָה לָאָדָם מִצַּד אִשְׁתּוֹ.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, וּמַה יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כִּסּוּפִים לָבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ בְּעִנְיַן צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין מִלִּים בַּפֶּה וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב לִרְשֹׁם אֶת מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לָבוֹא וּלְהַגִּיעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל. גַּם אֲנַחְנוּ עַכְשָׁו מִתְכּוֹנְנִים לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזְרֵנוּ לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלָבוֹא אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַתִּקּוּנִים.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ בְּעִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, תֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי אֵין שׁוּם מַחֲלֹקֶת עַל זֶה, זֶה בָּרוּר וְנָכוֹן וֶאֱמֶת וְיַצִּיב וְקַיָּם וְיָשָׁר, אֲשֶׁר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא רַק בְּאוּמָן, לָבוֹא לְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּלְהִתְפַּלֵּל יַחַד בְּאוּמָן, אַךְ כְּשֶׁנִּתְפַּשֵּׁט הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְנִסְגְּרוּ הַגְּבוּלוֹת, אָז הֵחֵלּוּ חִלּוּקֵי דֵּעוֹת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּפוֹלַנְיָה הִסְכִּימוּ שֶׁיִּהְיֶה בְּלוּבְלִין, וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיָה כָּל הַשָּׁנִים הַקִּבּוּץ בִּירוּשָׁלַיִם, וְאַחַר־כָּךְ בִּשְׁבִיל סִבָּה פְּרָטִית בִּשְׁנַת תש״ב נִתְפָּרְדָה הַחֲבִילָה, וְהָלְכוּ הַרְבֵּה לְמֵרוֹן, וּמֵאָז נַעֲשׂוּ חִלּוּקֵי דֵּעוֹת וּפֵרוּדִים, וְכֵן כָּאן בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית הָיָה לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה קִבּוּץ בְּמָקוֹם אֶחָד, וְאַחַר־כָּךְ הִתְחִילוּ לְהִתְפָּרֵד בְּכַמָּה בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת, וְרָאִיתִי כָּל הַשָּׁנִים אֵיךְ שֶׁכָּל אֶחָד צוֹעֵק, שֶׁרַק אֶצְלוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל — זֶה בִּירוּשָׁלַיִם וְזֶה בְּמֵרוֹן וְזֶה בִּפְלַטְבּוּשׁ וְזֶה בְּבוֹרוֹ־פַּארְק וְכוּ׳, וְאָז הֵבַנְתִּי שֶׁהַכֹּל פּוֹלִיטִיקָה וְהַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, וְטוֹב וְיָשָׁר לְהִתְקַבֵּץ כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ, וְלַעֲשׂוֹת שָׁם קִבּוּץ, וּלְהִתְפַּלֵּל יַחַד בְּהִתְקַשְּׁרוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה, רֵעוּת וְשָׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַמְשִׁיכוּ לְעַצְמָם הַתִּקּוּנִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי יוֹתֵר טוֹב לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן קָטָן עִם שָׁלוֹם

וְאַהֲבָה, אַחְוָה וְרֵעוּת, מִלְּהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן גָּדוֹל עִם מַחֲלֹקֶת וּוִכּוּחִים וְזֶה בָּרוּר, אֲבָל אַל נָא נִשְׁכַּח כְּרֶגַע, שֶׁהַקִּבּוּץ הָאֲמִתִּי הוּא רַק בְּאוּמָן, וְלָכֵן אַתָּה צוֹדֵק בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁאֲפִלּוּ אִלּוּ הַזְּקֵנִים שֶׁאוֹמְרִים שֶׁהַיּוֹם לֹא צְרִיכִים לִנְסֹעַ לְאוּמָן — זוֹ טָעוּת גְּדוֹלָה וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְחִישׁ דָּבָר שֶׁיָּסַד מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ זָכָה לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל פִּי־שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ כַּיָּדוּעַ בֵּינֵינוּ, וְלָכֵן אֵין מַה לִּגְרֹעַ אוֹ מַה לְּהוֹסִיף עַל דְּבָרָיו, וּרְצוֹנוֹ הָיָה רַק אוּמָן, אֲבָל אִם אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן מֵאֵיזוֹ סִבָּה שֶׁתִּהְיֶה, אֲזַי רָאוּי וְנָכוֹן לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ לְהִתְקַבֵּץ אֶל הַקִּבּוּץ, וּלְדַבֵּר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה, וּבָזֶה נִזְכֶּה לְהַמְתִּיק מֵאִתָּנוּ כָּל הַדִּינִים.

רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ עִם כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְאַל תִּהְיֶה שָׁבוּר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, כִּי סוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּמִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיָאִיר עָלֶיךָ אוֹר זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ — אִם תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ אַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לְהִתְקָרֵב לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַשִּׂמְחָה מְצַמְצֶמֶת אֶת הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁלֹּא יֵצֵא חוּץ מֵהַשִּׁיטָה, וּבִפְרָט מִקָּרֵב חָדָשׁ צָרִיךְ לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו:): אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; וְאַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְשַׂמֵּחַ עִם אִשְׁתְּךָ, וְלִהְיוֹת עִמָּהּ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְלֹא לִהְיוֹת פָּרוּשׁ כְּלָל, כִּי אֵין זֶה רְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִרְאֶה לְכַבְּדָהּ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשַׁיְיכוּ, כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַטְּרוּ; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁהַפַּרְנָסָה בָּאָה בִּזְכוּת הָאִשָּׁה, לָכֵן רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְזֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסד).

אוֹדוֹת הַלִּמּוּדִים, הָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשִׁ״י בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י וְהַתַּרְגּוּם, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בִּשְׁבִיל בְּקִיאוּת, וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם דַּף גְּמָרָא עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י, וְאִם אֶפְשָׁר קֹדֶם הַשֵּׁנָה לִלְמֹד ׳עֵין יַעֲקֹב׳ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים. וְכֵן טוֹב מְאֹד לִלְמֹד הֲלָכָה, כִּי מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּחֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שֻׁלְחָן עָרוּךְ (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט).

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ בֶּאֱמֶת לִישׁוּב הַדַּעַת, וְתִהְיֶה מְסֻדָּר בַּעֲבוֹדָתְךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתפט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וּלְהִתְחַתֵּן עִם הַבָּחוּר.

נָא וְנָא אַל תְּהִיִי שְׁבוּרָה מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ, כִּי כָּל דָּבָר טוֹב בָּא קָשֶׁה מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל יִתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז תַּצְלִיחוּ דַּרְכֵּכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַצִּ׳ק לִצְדָקָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ בִּזְכוּת הַצְּדָקָה, שֶׁתִּהְיֶה שָׁמוּר מִכָּל רַע וְתַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְיַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ, וְתִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הַיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בַּיַּהֲדוּת, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁמִּצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת

בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו בְּחֹדֶשׁ הַשִּׂמְחָה, רָאוּי לָכֶם לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׂמְחָה עַל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר לָנוּ, שֶׁאִם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, תִּהְיֶה טוֹבָה גְּדוֹלָה לְכָל הָעוֹלָם, וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה, שֶׁאִם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה נוּכַל לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּזְכֶּה לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, כִּי בֶּאֱמֶת אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מְשַׂמֵּחַ אֶת זוּלָתוֹ. וְלָכֵן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְכֶם עַל אַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת רְאוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁכֶם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְכֵן לְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתְּכֶם וּקְרוֹבֵיכֶם וּשְׁכֵנֵיכֶם וְאֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הַשִּׂמְחָה — בָּהּ תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה, וְעַל־כֵּן אַל יֵקַל בְּעֵינֵיכֶם הָעִנְיָן הַזֶּה — עִנְיַן הַשִּׂמְחָה, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מִי שֶׁמְּשַׂמֵּחַ אֶת בָּנָיו. וּבֶאֱמֶת רָאוּי לָכֶם לִשְׂמֹחַ, שֶׁאַתֶּם זוֹכִים לָדַעַת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מֶה הָיִיתֶם עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל? וְהַשִּׂמְחָה הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ רוֹאִים, שֶׁבְּנֵי אָדָם רְחוֹקִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִדַּעְתּוֹ, וּמַה גַּם שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים הַמִּתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ וּמִדַּעְתּוֹ, וְעָלֵינוּ הָעֲנִיִּים וְהַשְּׁפָלִים הֶעֱרָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, לָכֵן רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, עַל אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ. וְהַשִּׂמְחָה הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! תִּשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְאִישׁ עִם מִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵקִצִין פֶּרֶק ג׳): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: ״הַוָי״ה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, הַוָי״ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם״; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה לח, סִימָן ו׳): גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁאֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים עֲבוֹדָה זָרָה וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, אָמַר הַמָּקוֹם, כְּבָיְכוֹל, אֵינִי יָכוֹל לִשְׁלֹט בָּהֶם, כֵּיוָן שֶׁשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. עַמֹּד וּרְאֵה מַה גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ עֵדִים לְגֹדֶל הַמַּחֲלֹקֶת וְהַפֵּרוּדִים וְהַחִלּוּקֵי דֵּעוֹת וְהַוִּכּוּחִים וְהַסִּכְסוּכִים שֶׁיֵּשׁ עַכְשָׁו בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶהוּ מְעוֹרֵר שְׂאָט נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, אֵיךְ יְכוֹלִים לַחֲלֹק זֶה עַל זֶה, וּלְהִתְלוֹצֵץ זֶה מִזֶּה, אַחֲרֵי שֶׁעָבְרָה עָלֵינוּ שׁוֹאָה

אֵיֵּמָה כָּזוֹ, שֶׁהִכְחִידוּ שְׁלִישׁ מֵעַמֵּנוּ בְּמִיתוֹת מְשֻׁנּוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיּוֹת, וַעֲדַיִן כָּל הָאֻמּוֹת הָעוֹלָם — עֵינֵיהֶם וְשִׂנֵּיהֶם הַטְּמֵאוֹת חוֹרְקוֹת וְלוֹטְשׁוֹת עָלֵינוּ, יִשְׁמְרֵנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵהֶם וּמֵהֲמוֹנֵיהֶם, מַדּוּעַ לָנוּ לִהְיוֹת בְּרִיב וּבְמַחֲלֹקֶת עִם זוּלָתֵנוּ?!

עַל־כֵּן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים אַתֶּם תִּשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם וּבֵין מִשְׁפַּחְתְּכֶם וּבֵין שְׁכֵנֵיכֶם, וְתַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה הַשָּׁלוֹם שָׁרוּי בֵּינֵיכֶם, וְהַשָּׁלוֹם מֵבִיא אֶת הַשִּׂמְחָה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד שִׂמְחָה כְּמוֹ הַשָּׁלוֹם, כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּשָׁלוֹם עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲזַי הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם רַב עִם זוּלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת מְבַלְבֶּלֶת אֶת דַּעַת הָאָדָם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י״ב, סִימָן א׳): לֹא בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הָעוֹלָם, אֶלָּא עַל מְנַת שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַבְּרִיּוֹת. לָזֹאת עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵינוּ וּבֵין חֲבֵרֵינוּ, וּבֵין קְרוֹבֵינוּ וּמִשְׁפַּחְתֵּנוּ, וּבֵין שְׁכֵנֵינוּ, וְעִם כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט׳, סִימָן ט׳): גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁכְּשֶׁמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ בָּא אֵינוֹ פּוֹתֵחַ אֶלָּא בְּשָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָאִיר עֲלֵיכֶם שִׂמְחָה בְּחֹדֶשׁ הַשִּׂמְחָה, וְתֵמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵן הַשִּׂמְחָה תָּבִיא לָכֶם שָׁלוֹם וְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וְתִזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם עֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו יְדִידוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כּוֹאֵב לִי כָּל־כָּךְ אֵיךְ שְׁנִתְרַחַקְתָּ מֵאִתָּנוּ, כִּי זֶה יָמִים וְשָׁנִים שֶׁעָזַרְתָּ לִי בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה לְהָפִיץ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְעָבְרוּ עָלֶיךָ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְהָלַכְתָּ עִמִּי בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וּלְבַסּוֹף תָּפַס אוֹתְךָ הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, וְהִרְחִיק אוֹתְךָ מֵאִתָּנוּ.

רְאֵה כַּמָּה פְּעָמִים הִזְמַנְתִּי אוֹתְךָ שֶׁתָּבוֹא וְתִתְאָרֵחַ אֶצְלִי, וְהַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, וּמַכְנִיס בְּךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְשׁוֹבֵר אוֹתְךָ, עַד שֶׁנִּתְרַחַקְתָּ לְגַמְרֵי.

מַדּוּעַ לֹא תִּתְיַשֵּׁב — מִי הֵבִיא אוֹתְךָ אֶל נְקֻדַּת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁתַּעֲמֹד תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָשִׂיחַ אֶת כָּל לִבְּךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זְכֹר בְּאֵילּוּ פָּנִים מָצָאתִי אוֹתְךָ בָּרְחוֹב, קָרוּעַ וּבָלוּי, הוֹלֵךְ בָּטֵל, וְעַכְשָׁו אַתָּה עוֹמֵד בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. זְכֹר כַּמָּה יָגַעְתִּי עָלֶיךָ, וְכַמָּה צָעַקְתִּי עָלֶיךָ עַד שֶׁהֻכְרַחְתִּי לְבַזּוֹת אוֹתְךָ, כְּדֵי לִפְתֹּחַ אֶת רֹאשְׁךָ, שֶׁתִּשְׁכֹּר לְעַצְמְךָ דִּירָה, וְיִהְיֶה לְךָ רֶכֶב, הָעִקָּר שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לַאֲחֵרִים. וּלְבַסּוֹף בָּרַחְתָּ וְסָגַרְתָּ אֶת הַדֶּלֶת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי כְּשֶׁלְּעַצְמִי אֵינִי צָרִיךְ לְשׁוּם בְּרָיָה, כִּי אוֹתִי לֹא יַעֲזֹב הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכַאֲשֶׁר עָזַר לִי עַד הַיּוֹם, יַעֲזֹר לִי תָּמִיד, תְּהִלָּה לָאֵל, מָסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי מִיּוֹם שֶׁנִּתְקָרַבְתִּי אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּבַהֲפָצָתָם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְלֹא הִתְפַּעַלְתִּי מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם וּמִשּׁוּם מִתְנַגֵּד שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְהִלָּה לָאֵל, זָכְנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל פַּעַם עִם תַּלְמִידִים אֲחֵרִים, שֶׁעָזְרוּ לִי לְהָפִיץ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וַעֲדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לִי, וּמֵבִיא לִי בְּכָל פַּעַם תַּלְמִידִים חֲדָשִׁים, שֶׁעוֹזְרִים לִי לְהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲבָל אַתָּה הָיִיתָ אֶצְלִי מַמָּשׁ כְּמוֹ בֵּן, וּכְמוֹ עַמּוּד חָזָק לַעֲזֹר לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְבַסּוֹף נִתְקָרַרְתָּ לְגַמְרֵי.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ שׁוּם דָּבָר, רַק בָּזֶה שֶׁנָּפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם הַתַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לָאֵל, כְּבָר הִדְפַּסְתִּי שָׁלֹשׁ פְּעָמִים אֶת ה״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ וְה״סִּפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״ וְ״סֵפֶר־

הַמְּדוֹת״ וְהַ״לִּקּוּטֵי־עֵצוֹת״ וְהַ״קִּצּוּר־לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ וְהַ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו, וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, וַהֲפַצְתִּים בָּעוֹלָם בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וְנִכְנַסְתִּי לְחוֹבוֹת לְמֵאוֹת וּלְאַלְפֵי דוֹלָרִים, וְלֹא הִסְתַּכַּלְתִּי עַל זֶה, כִּי חֶשְׁקִי וְכִסּוּפִי הוּא רַק לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲבָל מֵחֲמַת שֶׁהָיִיתִי הַרְבֵּה בָּרְחוֹבוֹת, וְהִסְתּוֹבַבְתִּי הַרְבֵּה בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵבַנְתִּי שֶׁהַיּוֹם הַדּוֹר כָּל־כָּךְ יָרוּד וּפָחוּת וְחָלוּשׁ, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס וּלְהַחְדִּיר בּוֹ מִדַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, לָזֹאת אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי לְחַבֵּר בְּכָל פַּעַם קוּנְטְרֵס חָדָשׁ, לְלַקֵּט מִתּוֹךְ הַ״לִּקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וְהַ״סִּפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״ וְ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״ וְהַ״לִּקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ הַקְּדוֹשִׁים דִּבּוּרִים לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְזֶה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעַל־כֵּן עַכְשָׁו חוֹבַת הַשָּׁעָה לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ רַק אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הָאֵלּוּ, אֲשֶׁר תְּהִלָּה לָאֵל, עָשׂוּ מַהֻפָּכָה גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְכָל אֶחָד חוֹטֵף אֶת זֶה, וּכְבָר הִדְפַּסְנוּ יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה מִלְיוֹן קוּנְטְרֵסִים בְּמֶשֶׁךְ אֵלּוּ הַשָּׁנִים, וַעֲדַיִן אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְמֵאִים וּמִשְׁתּוֹקְקִים לְקוּנְטְרֵסִים חֲדָשִׁים.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר ! אֲשֶׁר אַתָּה עֲדַיִן צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי, חֲזֹר בְּךָ וְתִתְיַשֵּׁב עַצְמְךָ בְּעֵת הַהִתְבּוֹדְדוּת בִּשְׁעַת חֲצוֹת — מָה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מִמְּךָ הַבַּעַל־דָּבָר, הוּא רַק חוֹלֵב מִמְּךָ אֶת כַּסְפְּךָ כְּמוֹ שֶׁעָרֵל חוֹלֵב בְּהֵמָה, לְהַבְדִּיל... רְאֵה לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב בָּעוֹלָם, כִּי הָעִקָּר הוּא יְשׁוּב הַדַּעַת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁדִּבּוּרַי אֵלּוּ יִכָּנְסוּ בְּךָ, וְתִתְעוֹרֵר לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְתַחֲזֹר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וּתְשַׁמְּשׁוֹ בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב מֶה עָשָׂה עִמְּךָ הַבַּעַל־דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרַב ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְנִתְאַחֲרָה הַתְּשׁוּבָה, כִּי לֹא רָשַׁמְתָּ אֶת הַכְּתֹבֶת, וְלֹא יָדַעְתִּי לְהֵיכָן לִכְתֹּב.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי, שֶׁתָּבוֹא לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתְכֶם וּבְמִשְׁפַּחְתְּכֶם, רְפוּאוֹת וִישׁוּעוֹת, וּבְפָרְטִיּוּת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה, שֶׁנֶּהְפַּךְ לָנוּ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה, תֶּמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם רַק שִׂמְחָה תָּמִיד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁיָּפוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה, וְיִתְרַבּוּ הַתַּלְמִידִים אֶצְלְכֶם, וְתִלְמְדוּ תּוֹרָה בָּרַבִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וְאֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה אָנוּ מְקַבְּלִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, עַל אַף גֹּדֶל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד

בְּכָל יוֹם — מַשְׁבִּרִים וְגַלִּים, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לְיָם סוֹעֵר, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לָדַעַת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הֲלֹא רַבֵּנוּ זַ״ל מוֹצִיא אוֹתָנוּ מֵהַשְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, וּמְקָרְבֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַכְנִיס בָּנוּ יְדִיעָה, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ שׁוּם בְּרִיָּה בָּעוֹלָם שֶׁיְּכוֹלָה לַעֲזֹר לָנוּ, וְכָל שֶׁכֵּן לְהָרַע לָנוּ, כִּי אָנוּ בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הוּא הַבַּיִת הָאֲמִתִּי, הַיְנוּ מִי שֶׁזּוֹכֶה לָדַעַת, שֶׁאֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, לוֹ יֵשׁ בַּיִת וְדִירָה הֵיכָן לְהִכָּנֵס, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אֲזַי הוּא הוֹלֵךְ נָע וָנָד שָׁבוּר, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ. לָזֹאת רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע וּלְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי מוֹעֵד קָטָן, פֶּרֶק ב׳, הֲלָכָה ד׳): שִׂמְחָה לָאָדָם בְּשָׁעָה שֶׁהוּא דָּר בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, כִּי זֶה עִקַּר הַשִּׂמְחָה לָאָדָם, כְּשֶׁהוּא זוֹכֶה לָגוּר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּמָתַי הַבַּיִת בֵּית ה׳? כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְזֶה שֶׁשָּׁאַל וּבִקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים כז): ״אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת ה׳ אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שִׁבְתִּי בְּבֵית ה׳ כָּל יְמֵי חַיַּי״, שֶׁמְּבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד יֵשֵׁב בְּבֵית ה׳, הַיְנוּ בִּידִיעָה זוֹ שֶׁאֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶהוּ הַבַּיִת הַנִּצְחִי שֶׁנִּשְׁאָר לָאָדָם.

חֶמְדַּת לִבִּי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת שְׁמִינִי ב׳): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ הַיּוֹם שָׂמֵחַ לְמָחָר; וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לַחֲטֹף אֶת הַשִּׂמְחָה וּלְהִיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה הִיא עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד שִׂמְחָה כְּמוֹ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ל׳, סִימָן ב׳): שִׁבְעָה שִׂמָּחוֹת, שַׁבְּעֵנוּ בְּהֹ׳ שִׂמָּחוֹת: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תַּלְמוּד, תּוֹסֶפְתָּא וְאַגָּדוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; כִּי זֶה עִקַּר הַשִּׂמְחָה — כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַקֵּל, שֶׁמְּשַׁבֶּרֶת אֶת הָרָע וְהַשִּׁגָּעוֹן שֶׁנִּדְבַּק בָּאָדָם, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת וָא״ו, וְהִיא

צוּרַת מַקֵּל, וּמַכְנֵעַת אֶת כָּל מִינֵי שִׁגְיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בָּאָדָם (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן י׳); וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּכָל יוֹם לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): כָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם תָּמִיד בִּשְׁבִיל לְהַרְבּוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא חֶרֶב וְלֹא חֲנִית, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁמְּרוֹ בְּעַצְמוֹ; וְאָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ זוּטָא, פֶּרֶק א׳): כֵּיוָן שֶׁקָּרָא אָדָם תּוֹרָה, נְבִיאִים וּכְתוּבִים, וְשָׁנָה מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, וְשָׁנָה הַגְּמָרָא וְשָׁנָה הַפִּלְפּוּל לִשְׁמָהּ, מִיַּד רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עָלָיו, הֲרֵי לְךָ, שֶׁכְּשֶׁאָדָם מַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יָכוֹל לִזְכּוֹת לְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וּבְפָרְטִיּוּת כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי סֹכָּה, פֶּרֶק ה׳, הֲלָכָה א׳): אֵין רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה, אֶלָּא עַל לֵב שָׂמֵחַ; וְאָמְרוּ (שַׁבָּת ל׃): אֵין שְׁכִינָה שׁוֹרָה לֹא מִתּוֹךְ עַצְבוּת, אֶלָּא מִתּוֹךְ דָּבָר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה; וּבָזֶה שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, זוֹ הַמִּצְוָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹות. עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז תִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וְהוּא הַשָּׂגַת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתֵּדַע אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, עַד שֶׁאֵין שׁוּם תְּנוּעָה וָזִיז שֶׁלֹּא תִּמְצָא שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַצַּדִּיקִים זוֹכִים לְהַכָּלֵל כָּל־כָּךְ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהֵם רוֹאִים רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁשּׁוֹמְעִים — שׁוֹמְעִים אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁמַּרְגִּישִׁים — מַרְגִּישִׁים רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹכֶנֶת עֲלֵיהֶם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסַף נִכְסַף נִכְסַפְתִּי לִרְאוֹת אֶת כְּתַב יָדְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁנִּזְכֶּה לַחֲטֹף, וְרַק זֶה מַכְנִיס בָּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם בְּרִיאוּת, וְאִשְׁתְּךָ תַּעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְתִזְכּוּ לִרְווֹת רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְתוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים, וְיִהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, א׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לִי מִלִּים בְּפִי וְכָל שֶׁכֵּן בִּכְתָב לְחַזֵּק אוֹתְךָ עַל גֹּדֶל פְּעֻלָּתְךָ, בַּמֶּה שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהַפָּצַת אוֹר וְדַעַת

רַבֵּנוּ זַ״ל. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ וּלְאִשְׁתְּךָ וְלִילָדֶיךָ, שֶׁתִּהְיוּ בְּרִיאִים וְתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָה, רַק שְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ שֶׁלֹּא תִּפֹּל בְּחֹלְשׁוֹת.

אוֹדוֹת הַקַּסָּטוֹת שֶׁהִתְחַלְתָּ, שֶׁהֵם סִפְרֵי הַדְּרָשׁוֹת, הֵן, תְּהִלָּה לָאֵל, נִפְלָא מְאֹד, וְטוֹב וְנָכוֹן לַהַפִּיצָם מַה שֶּׁיּוֹתֵר אֵצֶל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, הֵם דְּבָרִים הַיּוֹצְאִים מֵהַלֵּב, לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה כָּמוֹנִי, וּבְוַדַּאי אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַדְּבָרִים יִכָּנְסוּ לַלֵּב, כִּי הֲלֹא כָּל דִּבּוּרֵינוּ הֵם רַק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּפִי שֶׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וְרַק עַל הַקֹּטֶב הַזֶּה כָּל דִּבּוּרֵינוּ וְשִׂיחוֹתֵינוּ, כָּל מַחְשְׁבוֹתֵינוּ וְכָל מְצִיאוּתֵנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, לָזֹאת אַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּעֲזֹר לִי לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לְהָפִיץ אֶת אוֹר וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְהַרְאוֹת אֶת מִכְתָּבִי זֶה לְאִשְׁתְּךָ, כִּי גַּם לָהּ יֵשׁ חֵלֶק גָּדוֹל בַּהַפָּצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הִיא יוֹשֶׁבֶת לֵילוֹת שְׁלֵמִים, וּמְתַקְתֶּקֶת אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים וְהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְוַדַּאי בּוֹא יָבוֹא הַזְּמַן, שֶׁתְּקַבְּלוּ שְׂכָרְכֶם בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁתָּמִיד תַּצְלִיחוּ, וְתִהְיוּ בְּרִיאִים, וְתִהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְלֹא תִּתְבַּלְבְּלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף אֶחָד לֹא יֹאמַר לָכֶם בִּשְׁמִי דְּבָרִים שֶׁאֵינָם, וְאַל תִּתְפַּעֲלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁאוֹמֶרֶת לָכֶם דְּבָרִים בִּשְׁמִי, כִּי הַכֹּל שֶׁקֶר, כִּי שְׂנִיכֶם חֲקוּקִים בְּלִבִּי, כִּי סוֹף כָּל סוֹף רַק זוֹ כַּוָּנָתִי — לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁעוֹזֵר לִי, הוּא חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי, כִּי אֲנִי אֵין לִי שׁוּם דָּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהָפִיץ אֶת אוֹר וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְעַל זֶה אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד הַיּוֹם וְעַד

הַשָּׁעָה וְעַד הָרֶגַע הָאַחֲרוֹן מִימֵי חַיַּי — לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּעֲזֹר לִי בָּזֶה.

רְאֵה לִשְׁלֹחַ לִי כַּמָּה מֵאוֹת עֲטִיפוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תּוֹדִיעַ לִי אִם קִבַּלְתָּ אֶת הַקַּסֶּטוֹת.

י״ב תתצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, ב׳ דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִימֵי נְעוּרֶיךָ, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם מְרִירוּת דְּמְרִירוּת וְכוּ׳, וּמְעַצְבֵּן אוֹתוֹ וְכוּ׳, עַד שֶׁכָּל כֹּחוֹ הוֹלֵךְ וְנֶחֱלָשׁ וְכוּ׳, וְשַׁעֲרוֹתָיו נוֹשְׁרוֹת וְכוּ׳, וְאֵיבָרָיו מִדַּלְדְּלִים וְכוּ׳, כַּמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן ר״מ, עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ קָמִיעַ לִתֵּן לְךָ, כְּדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, מָה אֹמַר לְךָ, אִם תְּקַיֵּם מַה שֶּׁכָּתוּב כָּאן, אָזַי תִּזְכֶּה לָצֵאת מִזֶּה, וְיֶמְשַׁךְ עָלֶיךָ רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וְתַצְלִיחַ בְּכָל דַּרְכֶּךָ, וְזֶה הַקָּמִיעַ בַּעֲבוּרְךָ:

א. תִּזָּהֵר לָלֶכֶת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּכָל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לַמִּקְוֶה, וְלִטְבֹּל אֶת עַצְמְךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֻּמְשַׁךְ עָלֶיךָ טָהֳרָה מִמִּקְוֶה הָעֶלְיוֹנָה. ב. תֹּאמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל בִּשְׁבִיל תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהֵם ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, הַכּוֹלֵל כָּל הַתִּקּוּנִים, וְהֵם מִזְמוֹרִים: ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאוֹמְרָם, לֹא יַחֲשֹׁב יוֹתֵר מֵהֶעָבָר

שֶׁלּוֹ. ג. רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַכְנִיס דִּכָּאוֹן פְּנִימִי בְּתוֹךְ הָאָדָם, עִם כָּל זֹאת עִקַּר הָרְפוּאָה וְהַתִּקּוּן לַחֵטְא הַמָּר הַזֶּה הוּא שִׂמְחָה, וְעַל־כֵּן רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, וְלַעֲשׂוֹת פְּעֻלּוֹת לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה, כְּגוֹן: לִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, אֲשֶׁר עַכְשָׁו יְכוֹלִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּנָקֵל, עַל־יְדֵי שְׁמִיעַת קַסֶּטּוֹת הַכְּלוּלוֹת מִכָּל מִינֵי כְּלֵי זֶמֶר: כִּנּוֹר, נֵבֶל, תֹּף, חָלִיל וְעֻגָּב וְכוּ׳, וְזֶה תַּעֲשֶׂה אֲפִלּוּ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי עִקַּר רְפוּאַת נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל הִיא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, וְאַל תִּשְׁמַע וְאַל תֹּאבֶה לְמִי שֶׁאוֹמֵר אַחֶרֶת. ד. תְּסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י, וְאַתָּה יָכוֹל כְּבָר לְהַתְחִיל מִיּוֹם רִאשׁוֹן, כִּי מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ נִקְרָא עִם הַצִּבּוּר, וְתִהְיֶה חָזָק בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי הַלִּמּוּד הַזֶּה הוּא תִּקּוּן גָּמוּר לִפְגַם הַבְּרִית, וּמַמְשִׁיךְ יִרְאַת שָׁמַיִם לָאָדָם. ה. תִּשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא מְאֹד מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְתִקּוּן הַבְּרִית וְלַהֲרִיגַת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמִי שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֵין לוֹ לְהִתְפַּחֵד כְּבָר מִיְּצִרוֹ הָרָע, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יַהֲרֹג אוֹתוֹ, וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר מְרִירוּת דְּמְרִירוּת, וּבְכָל פַּעַם נִכְשָׁל עוֹד פַּעַם בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֻהָם הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁיַּעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, סוֹף כָּל סוֹף יֵצֵא מֵהָרָע שֶׁנָּפַל בּוֹ. ו. תִּשְׁתַּדֵּל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לִתֵּן צְדָקָה לְהַאֲכִיל לַעֲנִיִּים מְהֻגָּנִים. וְעִקַּר הַצְּדָקָה לִתֵּן שֶׁיִּהְיֶה לַעֲנִיִּים אֹכֶל עַל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעַל־כֵּן כָּל הַצְּדָקוֹת צָרִיךְ שֶׁיִּתֵּן לִקְנוֹת מָזוֹן לַעֲנִיִּים, מִלְּבַד זֹאת אִם יִזְכֶּה לִתֵּן צְדָקָה לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵין לְמַעְלָה מִצְּדָקָה זוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַדְפִּיס בְּעַצְמוֹ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵין צְדָקָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כִּי כְּמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת, עִקַּר הַמְצָוָה שֶׁל צְדָקָה — לְהַאֲכִיל עֲנִיִּים מָזוֹן דְּגוּפָא, כְּמוֹ־כֵן בְּרוּחָנִיּוּת, עִקַּר הַצְּדָקָה לְהַאֲכִילָם מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא. ז. רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ כְּהִלְכָתוֹ, וְתִלְמַד כָּל הַשָּׁבוּעַ הִלְכוֹת שַׁבָּת, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּכָּשֵׁל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּאֵיזֶה אִסּוּר חִלּוּל שַׁבָּת, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי שְׁמִירַת שַׁבָּת הִיא תִּקּוּן גָּמוּר לִפְגַם הַבְּרִית, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד כָּל יָמָיו הִלְכוֹת שַׁבָּת, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַבְּרוּ שֵׁשֶׁת הַיָּמִים, שֶׁהֵם בְּסוֹד וָא״ו, בְּחִינַת

דּוּכְרָא, אֶל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא ה״א הַשְׁכִּינָה, בְּחִינַת נוּקְבָא, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה הַיִּחוּד בֵּין וָא״ו לְהֵ״א, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית; כִּי עִקַּר פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁהִפְרִיד בֵּין הַוָּא״ו לַהֵ״א, בֵּין שֵׁשֶׁת יָמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת דּוּכְרָא, אֶל הַשַּׁבָּת שֶׁהִיא בְּחִינַת נוּקְבָא. ח. מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, אֲשֶׁר הִבְטִיחָנוּ בְּחַיָּיו הַקְּדוֹשִׁים עִם שְׁנֵי עֵדִים כְּשֵׁרִים, אֲשֶׁר מִי שֶׁיָּבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיֹאמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', אָז אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חַטָּאָיו וַעֲוֹנוֹתָיו וְכוּ', יֵעָשֶׂה מַה שֶּׁיֵּעָשֶׂה, וְיוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית. וּמִי הַשּׁוֹמֵעַ הַבְּטָחָה כָּזוֹ, שֶׁלֹּא יִתְעוֹרֵר לִבּוֹ לִנְסֹעַ וְלִהְיוֹת עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִבְטִיחַ לָנוּ בְּהַבְטָחָה כָּזוֹ.

אָחִי, אָחִי! אִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְקַמִּיעַ אַחֶרֶת, וְזוֹ הַקְּמִיעַ הֲכִי טוֹבָה וַהֲכִי קַלָּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פְּקוּדֵי, ג׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה יָדוּעַ אֵצְלֵנוּ, אֲשֶׁר כָּל הַשְּׁאָרַת רַבֵּנוּ זַ״ל הִיא רַק עַל־יְדֵי הַדְּפָסַת וְהָפָצַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בָּעוֹלָם, וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְּשֶׁעהְרִין זַ״ל סִפֵּר, שֶׁדִּבֵּר פַּעַם עִם מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״חָקַרְתִּי הַרְבֵּה בְּדַעְתִּי, אֵיךְ אֶזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהֶאָרָה הַגְּדוֹלָה, שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְנִסְכַּם בְּדַעְתִּי דַּיְקָא אִם אַדְפִּיס אֶת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וַאֲחַדֵּשׁ בִּדְבָרָיו חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה עַל־פִּי דַּרְכּוֹ וְלַהֲפִיצָם עַל פְּנֵי תֵּבֵל, כָּךְ יִהְיֶה נִשְׁאָר וְתִמְשַׁךְ הַשְּׁאָרָתוֹ לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת״, [וְעַיֵּן

בְּסֵפֶר ״פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה״, שֶׁהִזְכִּיר אֶת זֶה בְּפֵרוּשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה: ׳חֲדֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן׳ בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא], וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ נִפְלָאוֹת בְּפָסוּק (תְּהִלִּים קלט): ״גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ יָמִים יֻצָּרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם״, הַיְנוּ גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ, שֶׁהֵרְאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לָאָדָם הָרִאשׁוֹן דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו, וְהֵרְאָה לוֹ בַּמֶּה יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלּוּ בְּעִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא, אֲשֶׁר הַחשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ׳, וְהֵרְאָה לוֹ שֶׁעַתָּה קִיּוּם הַתּוֹרָה שֶׁהוּא קִיּוּם הָעוֹלָם, הוּא עַל־יְדֵי רִבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמִּתְרַבִּים עַל־יְדֵי מְלֶאכֶת הַדְּפוּס, וְזֶה ״וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ״, הַיְנוּ שֶׁכָּל הַחִדּוּשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כֻּלָּם יִהְיוּ נִכְתָּבִים עַל סִפְרֶיךָ, כִּי עַכְשָׁו נִכְתַּב הַכֹּל בְּבֵאוּר הֵיטֵב, עַל־יְדֵי מְלֶאכֶת הַדְּפוּס, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּחַדְּשִׁים חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וּמְגַלִּים וּמְפַרְסְמִים אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיאִים מִלְּבּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַזְּהָמָא וְהַזֶּבֶל שֶׁמַּדְפִּיסִים הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹסִים בְּקַרְחֵיהֶם וּבְסִפְרֵיהֶם הָרָעִים, וְעַל עִנְיַן הִתְגַּלּוּת חָכְמַת הַדְּפוּס הִתְנַבֵּא יַעֲקֹב אָבִינוּ כְּשֶׁבֵּרַךְ אֶת יְהוּדָה שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא מָשִׁיחַ: ״לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו, עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹה״ (בְּרֵאשִׁית מט, י), מְחֹקֵק זֶה סוֹד הַדְּפוּס שֶׁהִתְנַבֵּא שֶׁ״לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה״, זֶה סוֹד שֵׁבֶט סוֹפֵר, סוֹד כְּתִיבַת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הַיְנוּ וּמְחֹקֵק שֶׁזֶּה הַדְּפוּס, שֶׁיִּתְגַּלֶּה בְּסוֹף הַדּוֹרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּתְבַּטֵּל חֲקִיקַת וְהַדְפָּסַת סִפְרֵי יִשְׂרָאֵל, ״עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹה״ — דָּא מָשֶׁה מָשִׁיחַ, כִּי עַל־יְדֵי רִבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים עַל־יְדֵי חָכְמַת הַדְּפוּס, לֹא תִּשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה, עַד שֶׁיָּבוֹא שִׁילֹה דָּא מָשֶׁה מָשִׁיחַ וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, יַיִן נֶסֶךְ, הֲלָכָה ג׳, אוֹת ה׳ וּ׳ י׳), וְזֶה מְדַבֵּר עַל כְּלָלִיּוּת חָכְמַת הַתּוֹרָה, שֶׁלְּבַסּוֹף תִּתְגַּלֶּה מְלֶאכֶת הַדְּפוּס, וּכְשֶׁיַּדְפִּיסוּ כָּל הַחָכְמִים הָאֲמִתִּיִּים וְהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים אֶת דִּבְרֵיהֶם וְחִדּוּשֵׁיהֶם שֶׁחִדְּשׁוּ וּבֵרְרוּ בְּהִלְכוֹת וּבְסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּשְׁתַּכַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, וְתֶמְשַׁךְ קַבָּלַת הַתּוֹרָה מִדּוֹר דּוֹר, וּכְמוֹ שֶׁהוּא בִּכְלָלִיּוּת, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לְכָל סֵפֶר וְסֵפֶר הַיּוֹצֵא לָאוֹר, כִּי כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר הַמְדַבֵּר מֵחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה וּמֵהֶאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, מְאֹד יָקָר וְחָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָסוּר לָקוּץ

בְּרִבּוּי סְפָרִים, אַדְרַבָּה צְרִיכִים אֶת כָּל הַסְּפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם, הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל יְסוֹדוֹת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים.

כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים וְהַזְּדִים הָאֲרוּרִים, כּוֹתְבִים וּמַדְפִּיסִים וּמְפִיצִים אֶת קָרְחֵיהֶם הָרָעִים, דְּבָרִים מָרִים כַּלַּעֲנָה, וּמְדַבְּרִים נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְנֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה כְּלָל, וּמְמַלְּאִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּכָל יוֹם בְּאַלְפֵי וְרִבְבוֹת סִפְרֵי פְּסִילֵיהֶם וְכוּ׳, כַּיָּדוּעַ וּמְפֻרְסָם דָּבָר זֶה, וּבִפְרָט כְּהַיּוֹם, אֲשֶׁר כְּבָר נִתְגַּלְּתָה מְלֶאכֶת הַדִּפּוּס, אֵין לְךָ יוֹם שֶׁלֹּא יֵצְאוּ לְאוֹר הָעוֹלָם מְלִיוֹנִים סִפְרֵי מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁהֵם כְּלַל הָעִתּוֹנִים הָרָעִים וְהַמָּרִים, שֶׁנִּדְפָּסִים בְּכָל יוֹם בְּמִלְיוֹנֵי עֲתָקִים, וְהֵם מְלֵאִים נְאוּף, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, עֶרֶם, זְהוּם, מִינוּת, כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְדַבְּרִים בְּרֵישׁ גְּלֵי נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְנֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵין מִי שֶׁיִּמְחֶה עַל זֶה, אַדְרַבָּה כָּל אֶחָד תּוֹרֵם בָּזֶה שֶׁקּוֹנֶה אוֹתָם בְּכָל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁקּוֹרֵא בַּזֶּבֶל הַזֶּה, אֲשֶׁר גֹּדֶל הַקִּלְקוּל שֶׁנִּגְרָם עַל־יְדֵי־זֶה, אֵין צְרִיכִים לְהַסְבִּיר כְּלָל, וְזֶה אֲשֶׁר הֶחֱרִיב אֶת כְּלַל יִשְׂרָאֵל.

וּבִפְרָט לְאַחֲרוֹנָה, שֶׁאַפִּלּוּ הָעִתּוֹנִים הַנִּקְרָאִים חֲרֵדִים, מְלֵאִים אֹרֶס שֶׁל מַחֲלֹקֶת וּפֵרוּדִים, זֶה כּוֹתֵב עַל זֶה וְזֶה כּוֹתֵב עַל זֶה כָּל דָּבָר אָסוּר, וְעוֹשִׂים שִׁטְפּוֹן מֹחַ לַהֲמוֹן־עַם, עַד שֶׁשּׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְעַכְשָׁו מַדּוּעַ לֹא נִלְמַד מֵהֶם זֶה לְעֻמַּת זֶה לְהַדְפִּיס מִלְיוֹנִים סְפָרִים מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְגַלִּים אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַהֲפִיצָם בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, וְאֵין לָנוּ לְהִתְפַּעֵל מִמַּה שֶּׁכַּמָּה נוֹאֲפִים מְדַבְּרִים, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א, וּבִלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג׳), אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ הַמְדַבְּרִים נֶגֶד סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַיּוֹצְאִים לָאוֹר, זֶה סִימָן שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשָׁם צוֹאָה, וַעֲשָׁנִים סְרוּחִים מְסַבְּבִים אֶת מֹחָם, וְלָמָּה עַל עִתּוֹנִים רָעִים הַמְּלֵאִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְעַל שְׁאָר זֶבֶל שֶׁנִּדְפָּס בְּכָל יוֹם אֵינָם מְדַבְּרִים, וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מַדְפִּיס אֵיזֶה קוּנְטְרֶס אוֹ סֵפֶר בְּעִנְיַן הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּבָר יוֹצְאִים נֶגְדּוֹ, וּמִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, וּמַחֲלִישִׁים אֶת דַּעְתּוֹ, וּמַדְבִּיקִים

עָלָיו מוֹדָעוֹת וַחֲרָמוֹת, וְשׁוֹפְכִים עָלָיו בּוּז וְלַעַג וְכוּ׳. וְזֶה מַרְאֶה מִי הֵם וּמַה מַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אֵלּוּ תַּחַת הַמּוֹדָעוֹת הַמִּתְלוֹצְצִים מִסִּפְרֵי הָאֱמֶת הַמְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ.

וְהִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָכָנִי לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בִּהְיוֹתִי בְּגִיל ט״ז, וּמֵאָז הִתְחִיל לִבְעֹר בִּי עִנְיַן הַדְפָּסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּזוֹל גָּדוֹל, כִּי תָּמִיד אָמַרְתִּי לְעַצְמִי: אִם אֲנִי זָכִיתִי לְהִתְוַדַּע מֵאוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, מַדּוּעַ לֹא אֶגַּלֶּה וַאֲפַרְסֵם אֶת זֶה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְהָלַכְתִּי עִם הַמַּחֲשָׁבָה הַזּוֹ כַּמָּה שָׁנִים, וּבִקַּשְׁתִּי עַל זֶה יוֹם יוֹם, עַד שֶׁעָזָרַנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל תֵּכֶף־וּמִיָּד שְׁנָתַיִם אַחַר חֲתֻנָּתִי, שֶׁהִדְפַּסְתִּי אָז אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל: ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, ״שִׂיחוֹת־הָר״ן״, ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״, ״לִקּוּטֵי־עֵצוֹת״, ״קִצּוּר לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כָּל סִפְרֵי מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל וְהַתַּלְמִידִים, וְהִדְפַּסְתִּי אֶת זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְהֵפַצְתִּי אֶת זֶה בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֵכִי גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר הַמְּפֹרָסָמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לִרְאָיָה, וּבִפְרָט בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה אַחַר חֲתֻנָּתִי הִדְפַּסְתִּי בְּשָׁנָה אַחַת שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף סְפָרִים מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַהֲפָצָתִים מַמָּשׁ בִּפְרוּטוֹת בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ: בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, בָּרְחוֹבוֹת וּבַשְּׁוָקִים, וְזֶה הָיָה בִּשְׁנַת תשכ״ה, וּתְהִלָּה לָאֵל, מֵאָז נִתְפָּרְסְמָה וְנִתְוַדְּעָה דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְזָכִיתִי לְהָקִים הַמּוֹן תַּלְמִידִים, שֶׁגַּם הֵם הִתְחִילוּ לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמֵאַחַר שֶׁסִּבֵּב הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַמּוֹן־עַם מִסְתּוֹבְבִים אֶצְלִי, וַאֲנִי רוֹאֶה בְּדִיּוּק מַה צָּרִיךְ הָעוֹלָם, כִּי אַחֲרֵי שֶׁהִפַּצְתִּי אֶת כָּל הַסְּפָרִים רָאִיתִי שֶׁעֲדַיִן הַכֹּל אֶצְלָם בְּחִינַת רִבּוּי אוֹר, אָמַרְתִּי לְצַמְצֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בַּקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְחֵפֶץ ה׳ בְּיָדִי הִצְלִיחַ, שֶׁזָּכִיתִי לְהַדְפִּיס כְּבָר עַד עַכְשָׁו יוֹתֵר מִמֵּאָה קוּנְטְרֵסִים, וְיַעֲזֹר לִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַגִּיעַ עַד אֶלֶף קוּנְטְרֵסִים, מִלְּבַד הַסְּפָרִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם: ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, ״נַהֲרֵי אַפַרְסְמוֹן״ עַל ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״בְּאוּרֵי הַמִּדּוֹת״ עַל ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״ וְכוּ׳, וְיֶתֶר הַסְּפָרִים

שֶׁכְּבָר נִדְפְּסוּ, שֶׁהֵם: ״שְׁמִירַת הַזְּמַן״, ״מְקוֹר הַשִּׂמְחָה״, ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״, ״שְׁמִירַת הַבְּרִית״, ״פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק״ וְכוּ׳, וְעוֹד סְפָרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים, אֲשֶׁר כְּתוּבִים תַּחַת יָדִי, יַעַזְרֵנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַדְפִּיסָם, וּבִפְרָטִיּוּת סִפְרֵי ״מַרְאֵה אֵשׁ״ פֵּרוּשׁ עַל כָּל הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְסֵפֶר ״לַהֲבַת אֵשׁ״ עַל תִּקּוּנֵי זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן עַל הָ״עֵץ חַיִּים״ וְעַל הַ״פְּרִי עֵץ חַיִּים״, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ כְּשֶׁיֵּדְפְּסוּ וְיֵצְאוּ לְאוֹר הָעוֹלָם.

הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לִי עִם תַּלְמִידִים יְקָרִים בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנִים שֶׁאֲנִי עוֹסֵק בְּהַדְפָּסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעָזְרוּ לִי — הֵן בְּהַדְפָּסָתָם וְהֵן בַּהֲפָצָתָם, וְחֵפֶץ ה׳ בְּיָדֵי הִצְלִיחַ, שֶׁכְּבָר הִדְפַּסְנוּ וְהֵפַצְנוּ יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה מִלְיוֹן קוּנְטְרֵסִים בְּלִי שׁוּם גֶּזְמָא כְּלָל, וְנִתְפַּשֵּׁט בְּכָל חֶלְקֵי הָעוֹלָם מַמָּשׁ, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ עַד אוֹסְטְרַלְיָה וְעַד דְּרוֹם אַפְרִיקָה וְסִין וְיַפָּן וְרוּסְיָה הִגִּיעָנוּ לְשָׁם, וְכֵן עוֹד יַעֲזֹר לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בַּיִת בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִהְיוּ אֶצְלוֹ כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה חֶשְׁקִי וּרְצוֹנִי, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּעֲזֹר לִי בָּזֶה, וְהִנֵּה הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר, הִדְפִּיס עַכְשָׁו יוֹתֵר מִמֵּאָה אֶלֶף קוּנְטְרֵסִים, וְנִכְנַס בְּחוֹבוֹת עֲצוּמִים עַל־יְדֵי־זֶה, עַד שֶׁנִּשְׁאָר מַמָּשׁ בְּלִי כִּכָּר לֶחֶם, וּבְלִי עַיִן הָרָע יֵשׁ לוֹ מִשְׁפָּחָה גְּדוֹלָה, לָזֹאת אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אִישִׁית, שֶׁתִּתְקַח עַכְשָׁו מִמֶּנּוּ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ מֵהַחוֹבוֹת, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה, שֶׁאֶחָד מֵאֲנָשַׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִפֹּל בְּחוֹבוֹת שֶׁל הַדְפָּסָה, אֶלָּא עָלֵינוּ לְהַטּוֹת שִׁכְמֵנוּ וְלַעֲזֹר לוֹ בְּכָל הַיְכֹלֶת, וְעִקַּר הָעֵזֶר הוּא לָקַחַת מִמֶּנּוּ עַכְשָׁו אֶת הַסְּפָרִים שֶׁהִדְפִּיס, לְמַעַן יוּכַל לָצֵאת מֵהַפַּח שֶׁנָּפַל לְשָׁם.

וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּלִי עַיִן הָרָע, יֵשׁ בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה כְּמַעַט אַרְבָּעָה מִלְיוֹן יְהוּדִים, וַעֲדַיִן לֹא נָגַעְנוּ בְּחֵלֶק קָטָן שֶׁל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַגָּרִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּכֻלָּם, וְהַמְּסִיּוֹן, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹשִׂים אֶת שֶׁלָּהֶם בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה, וּמְפִיצִים אֶת סִפְרֵי פְּסִילֵיהֶם וְקַרְחֵיהֶם הָרָעִים בְּרֵישׁ גְּלֵי, וְכֵן מַדְפִּיסִים בְּכָל יוֹם כָּל מִינֵי עִתּוֹנִים וּשְׁבוּעוֹנִים וְיַרְחוֹנִים וְחוֹבְרוֹת הַמְּלֵאִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזֶהֱמָא שֶׁל נְאוּף וְכוּ׳, וְעוֹשִׂים

שְׁטָפוֹן מֹחַ לַהֲמוֹן־עַם, וּמַכְנִיסִים וּמַחְדִּירִים בָּהֶם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ הָעִתּוֹנִים הַנִּקְרָאִים חֲרֵדִים, גַּם־כֵּן מְלֵאִים הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, לְשׁוֹן־הָרָע וּמַחֲלֹקֶת, פֵּרוּדִים וְלֵיצָנוּת, זֶה מְדַבֵּר וּמִתְלוֹצֵץ עַל זֶה, וְזֶה מְדַבֵּר וּמִתְלוֹצֵץ עַל זֶה כַּיָּדוּעַ וּמְפֻרְסָם דָּבָר זֶה, וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוּם רְאָיָה, לָזֹאת לְדַעְתִּי, יֵשׁ מָקוֹם לְעוֹד אֶלֶף אֲנָשִׁים לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אֲבָל לְהִזָּהֵר מְאֹד, שֶׁאֶחָד לֹא יִכָּנֵס בִּתְחוּם חֲבֵרוֹ, שֶׁלֹּא יְקַפְּחֵהוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִגְרֹם לוֹ שֶׁיִּפֹּל בְּאֵילוּ חוֹבוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, לָזֹאת אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אִישִׁית, שֶׁתִּרְאֶה לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנִי, וְתִקַּח מֵהַנ״ל אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא מֵחוֹבוֹתָיו שֶׁנָּפַל וְנִתְקַע בָּהֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ פְּקוּדֵי, ג׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה, שֶׁנִּתְקַעְתָּ בְּחוֹבוֹת עֲצוּמִים בִּשְׁבִיל הַהַדְפָּסָה, וְהִנֵּה פֹּה תִּקַּבֵּל הֶעְתֵּק שֶׁשָּׁלַחְתִּי לְרָאשֵׁי הַמְּפִיצִים לְמַעַן יַעַזְרוּ לְךָ, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּקַיְּמוּ אֶת בַּקָּשָׁתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ אִישִׁית.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי זֶה לִי כְּבָר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים רְצוּפוֹת, שֶׁאֲנִי עוֹסֵק בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הַנִּסָּיוֹן, כִּי לָמַדְתִּי אֶת זֶה עַל עוֹרִי, אֲשֶׁר אָסוּר לְהַדְפִּיס בְּפַעַם אַחַת כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, וַאֲפִלּוּ שֶׁיָּבוֹאוּ אֲנָשִׁים וְיַזְמִינוּ, אָסוּר לָתֵת אֱמוּן בָּהֶם, רַק אִם יִתְּנוּ מְזֻמָּן, כִּי אַחֶרֶת יְכוֹלִים לִפֹּל בְּחוֹבוֹת, וּכְבָר הָיָה לִי דָּבָר זֶה הַרְבֵּה פְּעָמִים, וּבְפָרָט אֲנִי זוֹכֵר שֶׁכְּמַעַט נִתְקַעְתִּי בְּחוֹב שֶׁל שִׁבְעִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף דּוֹלָר בְּהַדְפָּסַת כָּל סִפְרֵי הַ״לִּקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, שֶׁהִתְחַלְתִּי לְהַדְפִּיס בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל כְּמוֹ שֶׁרָאִיתָ

אֵיךְ הִדַּפְסְתִּי אֶת חֵלֶק א׳ מֵאֹרַח חַיִּים, וְהָיוּ אֲמוּרִים לִהְיוֹת מֻדְפָּסִים כָּל הַחֲלָקִים, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֶחָד הִזְמִין אֶצְלִי, וְהָיָה אָמוּר לְשַׁלֵּם לִי אֶת הַכֹּל, וּלְמַעֲשֶׂה לֹא נָתַן לִי כִּי אִם חֲמִשֶּׁת אֲלָפִים דּוֹלָר מִקְדָּמָה, וַאֲנִי בְּתֻמִּי הָלַכְתִּי וְהִתְחַלְתִּי לְהַדְפִּיס, וְהוּא דָּחַק אוֹתִי אֶל הַקִּיר לִגְמֹר תֵּכֶף־וּמִיָּד, וּבָרֵעַ הָאַחֲרוֹן תָּפַסְתִּי, כִּי רָצָה לְהַכְנִיס אוֹתִי בְּפַח וְכוּ׳, וּמַמָּשׁ בְּנֵס נִפְלָא נִצַּלְתִּי מֵחוֹב גָּדוֹל כָּזֶה, וְהָיָה לִי הֶפְסֵד בָּעֵסֶק כְּמֵעַט עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים דּוֹלָר, וְהַלָּה עַד הַיּוֹם צוֹעֵק, שֶׁלָּקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אֶת הַמְּקֻדָּמָה שֶׁל חֲמֶשֶׁת אֲלָפִים דּוֹלָר, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶת הַחֶשְׁבּוֹן עַל הַהֶפְסֵד שֶׁהִשְׂקַעְתִּי אֲנִי בָּזֶה וְכוּ׳, וְסִפּוּרִים כָּאֵלּוּ אֲנִי יָכוֹל לְמַלֵּא לְךָ אֶת כָּל הַמִּכְתָּב, אֲבָל חֲבָל עַל הַזְּמַן וְכוּ׳, וּמֵהֶעָבָר וְהַכְּשָׁלוֹנוֹת לָמַדְתִּי לֶקַח עַל לְהַבָּא וְכוּ׳, אֲשֶׁר אֵין לְהַדְפִּיס סְפָרִים לְאַף אֶחָד כְּשֶׁמַּזְמִין אֶת זֶה בְּלִי שֶׁיְּשַׁלֵּם לְךָ מֵרֹאשׁ, וְכֵן אֵין לְהַדְפִּיס יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יֵדַע שֶׁיּוּכַל לְהָפִיץ וְכוּ׳.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּלְמַד לֶקַח מִזֶּה עַל לְהַבָּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁהַמִּכְתָּבִים שֶׁכָּתַבְתִּי לְרָאשֵׁי הַמְּפִיצִים יִכָּנְסוּ בִּלְבָבָם, וְיִקְחוּ מִמְּךָ אֶת כָּל הַסְּפָרִים בְּאֹפֶן שֶׁתֵּצֵא מֵחוֹבוֹתֶיךָ.

הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר מֵחֲמַת טִרְדוֹת הַשַּׁבָּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ז׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

הִנֵּה בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, שֶׁאַל תִּפְחֲדוּ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וַעֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי מִי שֶׁחוֹגֵר אֶת עַצְמוֹ לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, בְּוַדַּאי יַעֲמֹד עָלָיו הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּעַצְמוֹ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר קֹדֶם שֶׁיֵּרָדָה נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, עָשָׂה הַסָּמ״ךְ־מ״ם רַעַשׁ גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: אִם הַנְּשָׁמָה הַזּוֹ תֵּרֵד

לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין לִי כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת. וְהֵשִׁיבוּ לוֹ, שֶׁהַנְּשָׁמָה הַזֹּאת מֻכְרָחָה לָרֶדֶת אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְאַתָּה צֵא וּמְצָא לְעַצְמְךָ עֵצָה, וְיָצָא וְכוּ׳, וְחָזַר עִם זָקֵן וְצָחֲקוּ וְכוּ׳, וְאָמַר: עַכְשָׁו כְּבָר תּוֹכַל הַנְּשָׁמָה הַזּוֹ לֵירֵד, כִּי אֵינוֹ מְפַחֵד מִמֶּנָּה, (עַיֵּן סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, סִפּוּר ז׳ מֵהַזְּבוּב וְהָעַכָּבִישׁ); וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁזּוֹ הָיְתָה הָעֵצָה שֶׁמָּצָא לְעַצְמוֹ, שֶׁיִּצְחֲקוּ מִכָּל עִנְיָן וּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה כִּצְחוֹק בְּעֵינֵי הָעוֹלָם, וְזֶה יִהְיֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן. וּבֶאֱמֶת אֲנַחְנוּ עֵדִים, אֵיךְ שֶׁמֵּאָז שֶׁנִּתְגַּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, עוֹשִׂים מִמֶּנּוּ וּמֵעִנְיָנוֹ וּמִתַּלְמִידָיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר כָּל מִינֵי צְחוֹק וְכוּ׳, וְזֶה אֲשֶׁר מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב אֶת כָּל הָעוֹלָם לִרְאוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּאוֹרוֹ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַצַּדִּיק הַמֵּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קלג): כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ בְּעַצְמָהּ מְאִירָה בִּמְקוֹמָהּ בְּשָׁוֶה בִּתְחִלַּת הַיּוֹם וּבֶאֱמְצַע הַיּוֹם, רַק הַמְנִיעָה הִיא מֵחֲמַת הָאָרֶץ הַמַּפְסֶקֶת בֵּין בְּנֵי אָדָם וּבֵין הַשֶּׁמֶשׁ, עַל־כֵּן אֵין הָאוֹר מִתְפַּשֵּׁט כָּל־כָּךְ בִּתְחִלַּת הַיּוֹם רַק מְקֻצָּת דְּמְקֻצָּת, עַד שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט עַל הָאָרֶץ, כֵּן הַצַּדִּיק הוּא בְּעַצְמוֹ מֵאִיר תָּמִיד, רַק הַמְנִיעָה מֵחֲמַת הַמְקַבְּלִים, וְהַמְנִיעָה הִיא מֵחֲמַת הָאָרֶץ הַמַּפְסֶקֶת הַיְנוּ הָעוֹלָם הַזֶּה. כִּי בְּנֵי־אָדָם מְשֻׁקָּעִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל־כֵּן אֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל אוֹר הַצַּדִּיק וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בִּכְלָלִיּוּת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מְנִיעוֹת וְצָרוֹת, מְרִירוּת וְיִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לוֹ לִסְבֹּל מַה שֶּׁסּוֹבֵל. וְדָבָר זֶה עָבַר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁרָצָה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרֻבָּם לֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן, וְהֶצְרִכוּ לַחֲזֹר, וַאֲפִלּוּ אֵלּוּ שֶׁנִּשְׁאֲרוּ, גַּם עֲלֵיהֶם עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא כָּזֶה, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְתָפְסוֹ וּלְהַשִּׂיגוֹ כְּלָל, כִּי אִם כְּשֶׁיִּשְׁבֹּר אֶת חָמְרוֹ הַגַּשְׁמִי לְגַמְרֵי. וְדָבָר זֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי הַבְּזִיּוֹנוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת דָּמִים וְהַמְנִיעוֹת הַגְּדוֹלוֹת, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לִסְבֹּל לְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִקָּרֵא עַל שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁרַק חוֹגֵר מָתְנָיו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב לְכָל יִשְׂרָאֵל, בְּוַדַּאי שֶׁיַּעֲזֹב הַסָּמ״ךְ־מ״ם אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיִקַּח אֶת עַצְמוֹ רַק עָלָיו, וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי הִשְׁתַּדְּלֻיּוֹת לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ,

הַיְנוּ בַּחוּץ יָקוּמוּ עָלָיו מִי שֶׁיָּקוּם, וְיִרְצוּ לְמָנְעוֹ וְכוּ׳, וּמִבִּפְנִים יִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ וְיַחְשְׁדוּ בּוֹ שֶׁהוּא גַּנָּב וְלוֹקֵחַ מָמוֹן אֲחֵרִים וְכוּ׳, וְיַחֲלִישׁוּ אֶת דַּעְתּוֹ, וְיִרְצוּ רַק לַעֲקֹר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ׳, וְאִם לֹא יִתְאַזֵּר בִּמְדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, אֲזַי בֶּאֱמֶת הוּא יָכוֹל לִפֹּל בְּאֵין סוֹמֵךְ, כַּאֲשֶׁר קָרָה דָּבָר זֶה לְהַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁעָסְקוּ בְּהַדְפָּסַת וְהַפָּצַת הַסְּפָרִים בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת.

לָזֹאת בָּאתִי לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶתְכֶם, וּלְהוֹדִיעַ לָכֶם מֵרֹאשׁ מַה יִּקָּרֶה בַּסּוֹף, אֲבָל אַתֶּם אַל תִּתְפַּחֲדוּ כְּלָל, כִּי אֲנִי לָמַדְתִּי אֶת כָּל זֶה עַל עוֹרִי, וּמַה שֶּׁעָבַר עָלַי בְּעִנְיַן הַהַדְפָּסָה וְהַהַפָּצָה יִקְצְרוּ הֲמוֹן יְרִיעוֹת, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹד לִכְתֹּב מִזֶּה בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה בְּסִפּוּר תְּלָאוֹתַי מַה שֶּׁעָבַר עָלַי מִיּוֹם שֶׁנִּתְקָרַבְתִּי וְנִתְוַדַּעְתִּי אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, וְיוֹתֵר מִזֶּה יִרְשְׁמוּ הַתַּלְמִידִים שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת כָּל זֶה מִפִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים, עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, הַהֶכְרֵחַ לִי לְחַזֵּק אֶתְכֶם בְּכָל מִינֵי דִּבּוּרִים שֶׁל הִתְחַזְּקוּת, שֶׁאַל תִּתְפַּחֲדוּ וְאַל תִּתְפַּעֲלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אִתְּכֶם, עִמָּכֶם וְאֶצְלְכֶם, וְאַתֶּם עַכְשָׁו הַשְּׁלִיחִים וְהַשַּׁמָּשִׁים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, הוּא שָׁלִיחַ וְשַׁמָּשׁ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אָמַר פַּעַם: ״בְּחַיָּיו שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הִתְחַזַּקְתִּי עִם דִּבּוּרָיו, אֲבָל לְאַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ, אֲנִי מְחַיֶּה אֶת עַצְמִי בָּזֶה שֶׁהִסְתַּכֵּל הַרְבֵּה עָלַי״, הַיְנוּ קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יָשַׁב מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל מוּלוֹ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִסְתַּכֵּל עָלָיו הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הֵסִיר אֶת הָעֵינַיִם מִמֶּנּוּ, וּכְבָר הָיָה לוֹ אָז קָשֶׁה הַדִּבּוּר וְכוּ׳, רַק הִסְתַּכֵּל עַל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְאַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ לָקַח מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל רְמָזִים מֵהַהִסְתַּכְּלוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּאִלּוּ מְדַבֵּר אֵלָיו: ״מַה יִּהְיֶה עִמְּךָ?! עַל מִי אֲנִי מַשְׁאִיר אוֹתְךָ אַחֲרֵי שֶׁתַּעֲבֹר עָלֶיךָ מַחֲלֹקֶת וּבְזִיּוֹנוֹת כָּאֵלּוּ?! אֶלָּא אַל תִּפְחַד כְּלָל, כִּי אֲנִי אֶהְיֶה עִמְּךָ תָּמִיד, וּבְכָל מַה שֶּׁרַק יַעֲבֹר עָלֶיךָ, אֲנִי אֶהְיֶה אֶצְלְךָ״. כָּל זֶה סִפֵּר לָנוּ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁחִזֵּק וְאִמֵּץ אוֹתוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

מָה אֹמַר לָכֶם! כָּל הִתְחַזְּקוּתִי הָיְתָה רַק שֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי עַל עַצְמִי — אִם סֵפֶר קָטָן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה יָכוֹל לְעוֹרֵר בָּחוּר צָעִיר כָּמוֹנִי,

וּלְהַחְדִּיר בִּי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַכְנִיס בִּי הַתְמָדָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּשְׁקִידָה נִפְלָאָה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, עָלַי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְאֵינִי מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּבֶאֱמֶת עָבַר עָלַי מְרִירוּת דְּמְרִירוּת, בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, אֲשֶׁר אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי בַּחוּץ עָמְדוּ עָלַי כֻּלָּם, וְנַעֲשֵׂיתִי לְלַעַג וּלְקֶלֶס לְעֵינֵי כֹּל וְכוּ׳, אֲבָל עִקַּר עֲצַת הַסָּמ״ךְ־מ״ם הָיְתָה בִּפְנִים, שֶׁהִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמִי שֶׁהִתְלַבֵּשׁ, וְדִבֵּר עָלַי מַה שֶּׁדִּבֵּר, וְגָרְמוּ עָלַי מַחֲלֹקֶת וְשִׂנְאָה עֲמֻקָּה כָּזוֹ, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יְסֻפַּר, אֲשֶׁר לֹא מַתְאִים כְּלָל שֶׁיִּהְיֶה בֵּין יְהוּדִים, כִּי גָּרְמוּ לְשִׂנְאָה כָּל־כָּךְ חֲזָקָה, עַד שֶׁלֹּא יַעַמְדוּ בְּד׳ אַמּוֹתַי וְכוּ׳, וְלֹא רַק זֶה, אֶלָּא מְסִיתִים וּמַדִּיחִים נֶגְדִּי וְכוּ׳, וּמְדַבְּרִים עָלַי מַה שֶּׁמְּדַבְּרִים, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ וּמְפֻרְסָם דָּבָר זֶה וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ אִלּוּ שֶׁקֵּרַבְתִּי בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִלִּיתִי עִמָּהֶם יָמִים וְשָׁנִים מַמָּשׁ, גַּם אוֹתָם הֵסִיתוּ נֶגְדִּי, וְגַם הֵם חוֹלְקִים עָלַי, וּמְדַבְּרִים עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר, וּמְעִידִים עָלַי מַה שֶּׁמְּעִידִים כָּל מִינֵי שְׁטֻיּוֹת וַהֲבָלִים וְהַבְלֵי הֲבָלִים, וּמוֹצִיאִים כָּל מִינֵי שֵׁמוֹת רָעִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֵינִי מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וַאֲנִי צוֹחֵק מִכֻּלָּם, וַעֲדַיִן אֲנִי חָזָק, שֶׁעַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן וְעַד הָרֶגַע הָאַחֲרוֹן, אֲגַלֶּה וַאֲפָרְסֵם אֶת דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא תִּשָּׁאֵר אֶצְלִי שׁוּם בְּרִיָּה, וְכֻלָּם יִבְרְחוּ מִמֶּנִּי, אֵינִי מִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד, רַק אֲנִי אַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲחַדֵּשׁ בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, וַאֲגַלֶּה וַאֲפָרְסֵם אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, בְּלִי שׁוּם הִתְפַּעֲלוּת מִשּׁוּם בְּרִיָּה.

לָזֹאת אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּמְשִׁיכוּ בַּעֲבוֹדַתְכֶם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם — הֵן מִבַּיִת וְהֵן מִבַּחוּץ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל עִמָּכֶם, אִתְּכֶם וְאֶצְלְכֶם, וְאֵין לָכֶם לְהִתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי עֲלֵיכֶם נָפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וּתְהִלָּה לָאֵל, אַתֶּם מַדְפִּיסִים אֶת הַסְּפָרִים בְּצוּרָה יָפָה מְאֹד, אֲשֶׁר מִתְפַּעֶלֶת נֶפֶשׁ כָּל רוֹאֶיהָ.

נָא וְנָא רְאוּ לְחַזֵּק עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתֵדְעוּ שֶׁזֶּה רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי וְחֶשְׁקִי — שֶׁיַּדְפִּיסוּ וְיָפִיצוּ אֶת הַסְּפָרִים בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְעַל זֶה אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי מִיּוֹם שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי עַד עַכְשָׁו,

וּכְבָר פִּרְסַמְתִּי וְצִוִּיתִי אֶת יְלָדַי וְאֶת תַּלְמִידַי, שֶׁעַל כָּל הַסְּפָרִים שֶׁחִבְּרוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵין עַל זֶה זְכוּת יוֹצְרִים, וְאָסוּר לִרְשֹׁם ״כָּל הַזְּכֻיּוֹת שְׁמוּרוֹת״, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, אַדְרַבָּה יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר, כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַדְפִּיסָם שֶׁיַּדְפִּיסָם מַה שֶּׁיּוֹתֵר יָפֶה, וְיִפְיְצֵם מַה שֶּׁיּוֹתֵר זוֹל, כִּי כָּל חֶשְׁקִי וּרְצוֹנִי וְכִסּוּפִי הוּא רַק לְהַגְדִּיל אֶת שֵׁם הַצַּדִּיק בָּעוֹלָם, בְּאֹפֶן שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִתְוַדְּעוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא הַצַּדִּיק יְסוֹד הָעוֹלָם, הַחֵן וְהַפְאֵר שֶׁל כָּל הַדּוֹר וְשֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת, כַּמּוּבָא (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז).

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּרְאוּ נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַהֶכְרֵחַ לִי לְקַצֵּר מִפְּנֵי טִרְדוֹתַי הַמְּרֻבּוֹת, אֲבָל יַעַן שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֶשְׁתַּדֵּל בְּלִי נֵדֶר לִכְתֹּב לָכֶם בְּכָל פַּעַם מִכְתָּב הִתְחַזְּקוּת בַּעֲבוּר הַדְּפָסָה, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזְּקוּת יוֹצֵאת מֵהַכְּלָל, וַאֲנִי מְקֻוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד יֵדָפֵס בַּאֲרִיכוּת כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלַי בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בְּעִסְקֵי הַהַדְפָּסָה, וְאָז תִּתְפַּעֲלוּ מִגֹּדֶל הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁהָיְתָה לִי בְּעַצְמִי בְּלִי שׁוּם עֵזֶר מִבַּחוּץ, כִּי כֻּלָּם הָיוּ כְּנֶגְדִּי אֲפִלּוּ בֵּיתִי וּמִשְׁפַּחְתִּי וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת לֹא הִסְתַּכַּלְתִּי עַל שׁוּם בְּרִיָּה בָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ח׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה לְהַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה, וְזוֹ הָיְתָה מַעֲלָתָם שֶׁל כָּל הַצַּדִּיקִים,

שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ אֶל כָּל מַדְרֵגָתָם הַנּוֹרָאָה, רַק עַל־יְדֵי שֶׁחִדְּשׁוּ אֶת עַצְמָם בְּכָל פַּעַם.

וְאוֹדוֹת תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הִיא לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּתָמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁאֵין שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ, כָּל זֶה בָּא מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׂם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא תָּמִיד יְדַבֵּר וְיָשִׂיחַ וְיִשְׁפֹּךְ אֶת לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אַךְ זֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

וּבֶאֱמֶת כָּל עִנְיַן הִתְגַּלּוּת שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא מִשַּׁעַר נו״ן, שֶׁהוּא סוֹד הַבִּטּוּל, שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּלְהֵפֶךְ נו״ן שַׁעֲרֵי טֻמְאָה הוּא הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, שֶׁאֵין הָאָדָם מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְזֶה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לְכָל מִינֵי עֲוֹונוֹת וְכוּ׳.

רְאֵה לִקְבֹּעַ אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְסִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ כְּסִדְרָן, וּמִלְּבַד זֶה הָיָה טוֹב שֶׁתֵּלֵךְ אֶל שִׁעוּר שֶׁלּוֹמְדִים הִלְכוֹת נִדָּה, כִּי אַבְרֵךְ בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה, הַהֶכְרֵחַ לוֹ לְהִצְטָרֵךְ אֶל שִׁעוּר שֶׁלּוֹמְדִים הֲלָכוֹת אֵלּוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל, חַס וְשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לְכַבֵּד מְאֹד אֶת אִשְׁתְּךָ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסג), שֶׁהָיָה מְשִׂיחַ מֵעִנְיַן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁשָּׁכִיחַ מְאֹד שֶׁנַּעֲשָׂה קִלְקוּל בֵּינֵיהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם, וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה אֵיזֶה זְמַן, וְלִפְעָמִים נַעֲשָׂה מִזֶּה פֵּרוּד לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם. אָמַר, שֶׁזֶּה מַעֲשֶׂה בַּעַל־דָּבָר, שֶׁמַּנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתָּפְסוּ בְּמִצּוּדָתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד לְתָפְסָם בִּנְעוּרֵיהֶם, עַל־יְדֵי קִלְקוּל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁגּוֹרֵם בְּעַרְמוּמִיּוּתוֹ לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁבֵּינֵיהֶם, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה הוּא יְסוֹד גָּדוֹל אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ.

וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקיירוּ לְנְשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְכֵן גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁכָּל הָעֲשִׁירוּת וְהַפַּרְנָסָה בָּאָה לָאָדָם רַק בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ, עַיֵּן שָׁם; וּזְכֹר כְּלָל זֶה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְבַלְבְּלוּ אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי הַנְהָגוֹת מְשֻׁנּוֹת שֶׁל פְּרִישׁוּת וְכוּ׳, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים, וְלֹא כָּךְ לוֹמְדִים בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֶּת אוֹתִי, וְאָז תַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ח׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּסְתַּכְּלוּ עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי עֲבוֹדַתְכֶם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, שֶׁאַתֶּם מְשְׁתַּדְּלִים עַכְשָׁו בַּהֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל הָעוֹלָה עַל הַכֹּל, וַעֲלֵיכֶם נָפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וְלָכֵן אֵין לָכֶם לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר וּמִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסט) לְעִנְיַן הַבַּלְבּוּלִים שֶׁמְּבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם בַּעֲבוֹדָתוֹ, שֶׁלִּפְעָמִים נִדְמֶה שֶׁכָּךְ הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת וּלְהִתְנַהֵג, וְאַחַר־כָּךְ נִדְמֶה לוֹ שֶׁלֹּא כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג רַק בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת וְכוּ׳, וְלִפְעָמִים יֵשׁ לָאָדָם בִּלְבּוּלִים גְּדוֹלִים מִזֶּה, עָנָה וְאָמַר: מַה צְּרִיכִין לְהִתְבַּלְבֵּל, אֵיךְ שֶׁעוֹשִׂין עוֹשִׂין, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת רַע, חַס וְשָׁלוֹם; וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״וּוי מֶען טִיט טִיט מֶען, אַבִּיא מִ׳טוּט נִיט קיין שְׁלֶעכְץ, חַס וְשָׁלוֹם״. וּבִפְרָט אַתֶּם, שֶׁכָּל מַעֲשֵׂיכֶם הוּא רַק לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַתֶּם מְבַלְּבְּלִים אֶת הַיּוֹם וְאֶת הַלַּיְלָה רַק לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לָכֶם שְׁמוּשׁ יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, מַה לָּכֶם לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֵיזֶה בִּלְבּוּל, כִּי מַה שֶּׁאַתֶּם רַק

עוֹשִׂים בַּעֲבוֹדַתְכֶם, אַתֶּם עוֹשִׂים נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת עַד מְאֹד, אַשְׁרֵיכֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקְכֶם, יְהִי חֶלְקִי בְּחֶלְקְכֶם בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. הֵן אֱמֶת שֶׁבְּכָל יוֹם עוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וּבִפְרָט עָלֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת הַהֶכְרֵחַ לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בְּלִי הִתְחַזְּקוּת אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שָׁם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהַחְדִּיר בָּנוּ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּקֶת, שֶׁאָדָם תָּמִיד יִסְתַּכֵּל בְּעֵינֵי שִׂכְלוֹ רַק עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ, שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּכֶם יִרְאָה כָּזוֹ, שֶׁעַדַיִן לֹא הָיְתָה בָּעוֹלָם וְכוּ׳, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ נִכְנֶסֶת בָּאָדָם יִרְאָה, שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם רַק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִבּוֹ נַעֲשָׂה רָחָב מְאֹד, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ׳, אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים חִזּוּק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם מִידִיעָה זוֹ, וּבָרֵגַע שֶׁהָאָדָם נוֹפֵל וְנִתְקָרֵר מֵהָאֱמוּנָה הָאֲמִתִּית, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא תּוֹפֵס אוֹתוֹ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳, אֲשֶׁר זֶה גּוֹרֵם לָאָדָם לִפֹּל בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹפֵל וְכוּ׳, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ, לְכָל הַבָּא לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְאַחֵז עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ אֶת הָאֱמֶת, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִסְתַּתֵּר בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אֲזַי מְקָרָבְיו יוֹדְעִים כְּבָר שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, אַךְ בַּחוּץ הַקְּלִפָּה מְאֹד חֲזָקָה, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו בְּעִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא, אֲשֶׁר הַיֵּקֶר יַאֲמִיר וְכוּ׳, וְהַמַּחֲלֹקֶת מִתְרַבָּה וְכוּ׳ (סוֹטָה מט:), וּבִפְרָטִיּוּת לָאַחֲרוֹנָה בַּחֹרֶף הַזֶּה עוֹבֶרֶת מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ מִזֶּה דּוֹרוֹת רַבִּים בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא, כִּי כָּל אֶחָד רָב עִם הַשֵּׁנִי וְכוּ׳, וְיֵשׁ כָּל מִינֵי פְּלוּגִים וְסִכְסוּכִים וּוִכּוּחִים, שֶׁאֶחָד מַשְׁפִּיל אֶת הַשֵּׁנִי, וּמְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, אֲשֶׁר כָּל הַמַּחֲלֹקֶת הַזּוֹ מַגְבֶּרֶת אֶת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרוֹת וְהָרָע בָּעוֹלָם, וְאָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁעֲדַיִן לֹא הָיְתָה בָּעוֹלָם. כִּי בִּפְרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה), אֲשֶׁר מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּפִלּוֹת מִתּוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֶה שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה, שַׁעֲשׁוּעִים כָּאֵלּוּ שֶׁעֲדַיִן לֹא עָלוּ מִימוֹת עוֹלָם, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל צָרוֹתָיו וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, הֲרֵי זֶה הוּא אוֹרֵג עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, כִּי מִכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עוֹלִים צְרוּפִים חֲדָשִׁים, וּמַלְאָךְ מִיכָאֵל מַעֲלֶה אֶת הַשִּׂיחוֹת וְהַתְּפִלּוֹת לְמַעְלָה, וּמְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת.

לָזֹאת מִי שֶׁרוֹצֶה לֶאֱחֹז אֶת עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, עָלָיו לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת חָזָק, וִיבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יִתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וְיַכְנִיס בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת וְכוּ׳, הָעִקָּר שֶׁיִּתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה גַּם כְּלַל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁנִּתְהַוְתָה גַּם בֵּינֵינוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲשֶׁר הַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה פְּרוּדִים גַּם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הָעִקָּר לְקָרֵר אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי מַחֲלֹקֶת נִקְרֵאת חֲצִי וְכוּ׳, וְאִתְפַּלֵּג קְרַח וְכוּ׳ (תַּרְגּוּם בְּמִדְבַּר טז, א), כִּי פְּלוּגְתָּא הוּא לְשׁוֹן פְּלַג — חֲצִי, שֶׁהָאָדָם עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִבֵּר

יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא קְלִפַּת הָמָן עֲמָלֵק, שֶׁאָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): ״יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד״ וְכוּ׳, וְזוֹ מִצְוַת ״זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק״ וְכוּ׳ (דְּבָרִים כה, יז), שֶׁקּוֹרְאִים הַשָּׁבוּעַ, כְּדֵי לְהַזְכִּיר לְעַצְמֵנוּ מַה קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק גָּרְמָה לָנוּ, שֶׁעָשָׂה פְּרוּדִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה פְּרוּדִים בֵּין הַחֲבֵרִים, וְעָשָׂה פְּרוּדִים בַּבַּיִת, וּמִשָּׁם יוֹנֵק כֹּחַ הַסִּטְרָא אַחֲרָא, כִּי כַּאֲשֶׁר יֵשׁ אַחְדוּת בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, בֵּין אִישׁ לְאָחִיו, וּבֵין עַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין שׁוּם אֻמָּה וְלָשׁוֹן יְכוֹלָה לִשְׁלֹט עָלֵינוּ, וְתֵכֶף כְּשֶׁיֵּשׁ רַק פְּרוּדִים, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא שׁוֹלֵט בָּנוּ, וְעִקַּר הַשְׁלִיטָה שֶׁמְּקָרֵר אוֹתָנוּ מֵאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, וְתֹאהַב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּלִי שׁוּם יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, וְתִסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאַל תִּתְעָרֵב בְּשׁוּם פּוֹלִיטִיקָה הַטְּמֵאָה שֶׁמִּסְתּוֹבֶבֶת עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ פּוֹלִיטִיקָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב וְדִמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, מַעֲשֶׂה סִטְרָא אַחֲרָא, עָלֵינוּ לְדַבֵּק אֶת עַצְמֵנוּ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאוֹר אֵין סוֹף הַמֵּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כִּי אֲפִלּוּ דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסֵּא לְאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה, הֲרֵי הוּא מְטַהֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, הוּא נִדְמֶה כְּמוֹ אָדָם שֶׁיֵּשׁ שָׁנָה טוֹבָה, וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁהוּא מֵקִיץ מֵהַשָּׁנָה, אֲזַי הוּא מְיֻשָּׁב מְאֹד, לֹא־כֵן מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, הֲרֵי הוּא כְּאָדָם שֶׁאֵינוֹ יָשֵׁן כַּמָּה יָמִים, שֶׁאָז הוּא כְּדֶגֶמֶת שִׁכּוֹר מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל וְכוּ׳.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַחֲזֹר הַרְבֵּה עַל דִּבּוּרִים אֵלּוּ — הֵן עִם עַצְמְךָ וְהֵן עִם זוּלָתְךָ, וְתַחְדִּיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק תְּדַבֵּר עִמּוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרַק בִּשְׁבִיל זֶה יָרַדְנוּ אֶל זֶה הָעוֹלָם, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּהְיֶה לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, שֶׁאַתָּה רוֹאֶה שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר וּמְשִׂיחַ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דָּבָר לֹא קוֹרֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ

כְּרֵגַע, אֶלָּא תֵּדַע וְתַאֲמִין, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, וְסוֹף כָּל סוֹף כַּד חַם גַּבָּה אִתְהַפַּךְ, שֶׁתִּתְהַפֵּךְ מִדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר עַל־יְדֵי שְׁמִיעַת כְּלֵי זֶמֶר, וְתִרְאֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאָז בֶּאֱמֶת תַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְעִקַּר הַהַצְלָחָה הִיא בִּשְׁמִירַת הַזְּמַן, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵב מֹחוֹ, וְיָכוֹל לְהַצְלִיחַ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר, שֶׁטָּבַע הָאָדָם לְבַזְבֵּז עַל שְׁטֻיּוֹת כְּמוֹ הַזְּמַן, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִקְנוֹתוֹ בְּשׁוּם כֶּסֶף וּמָמוֹן שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר אֶת זְמַנּוֹ, אֲזַי מַצְלִיחַ בְּגַשְׁמִיּוּת, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁחֲבָל לְבַטֵּל אֶת זְמַנּוֹ עַל שְׁטֻיּוֹת, כִּי יָכוֹל בֵּין כָּךְ לְהַרְוִיחַ עַל פַּרְנָסָתוֹ וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמַּרְוִיחַ בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁיָּכוֹל לִלְמֹד תּוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲשֶׁר כָּל נְקֻדָּה קְטַנָּה מִנְּקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בַּעֲבוּר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הֲרֵי הִיא הַצָּלָחָה נִצְחִית, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים עַל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁהָיוּ בְּבֵיתוֹ שְׁעוֹנִים רַבִּים, בְּכָל חֶדֶר הָיָה לוֹ שָׁעוֹן אַחֵר, וְכֵן אֶצְלוֹ הָיָה תָּמִיד שָׁעוֹן, וְתָמִיד הָיָה רָגִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁעוֹן, כָּל־כָּךְ שָׁמַר עַל זְמַנּוֹ. וּפַעַם אַחַת סִפְּרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְפָנָיו, אֲשֶׁר הָעוֹלָם מְסַפְּרִים עַל הַשַּׁ״ךְ, שֶׁהָיָה לוֹ הַשְׂבָּעַת הַקּוֹלְמוּס בָּזֶה שֶׁחִבֵּר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים אַף שֶׁהָיָה צָעִיר, עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: לִי לֹא הָיְתָה הַשְׂבָּעַת הַקּוֹלְמוּס, וְאִם תִּשְׁאֲלוּ אוֹתִי — אֵיךְ זָכִיתִי לְחַבֵּר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים, זֶהוּ רַק מֵחֲמַת שֶׁשָּׁמַרְתִּי עַל הַזְּמַן. וּלְהַגִּיעַ לִשְׁמִירַת הַזְּמַן הוּא עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ נִתְרַחֵב דַּעְתּוֹ, וְרוֹאֶה לְפָנָיו עוֹלָם הַחֵרוּת, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא תָּמִיד עָצוּב, נִצְטַמְצֵם לוֹ דַּעְתּוֹ וּמֹחוֹ, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ כְּבָר זְמַן וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ הוּא לֹא יֵצֵלַח וְכוּ׳. לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי! לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ הַרְחָבַת הַדַּעַת, וְתִזְכֶּה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן שֶׁלְּךָ לִדְבָרִים טוֹבִים, וְתִהְיֶה רָגִיל לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשָּׁעוֹן אֵיךְ שָׁוָּה — הִנֵּה דַּקָּה וְהִנֵּה רֶגַע וְהִנֵּה

שָׂעָה וְכוּ׳, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ הַתְמָדָה, וְכֵן יַכְנִיס בְּךָ לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, כִּי מַה דַּהֲוָה הֲוָה וְכוּ׳, הָעִקָּר לַעֲשׂוֹת מִשָּׁעָה זוֹ הַתְחָלָה, וְכֵן תָּמִיד.

וְהִנֵּה כְּתִיב (שְׁמוֹת יז): ״כִּי יָד עַל כֵּס יָ״ה מִלְחָמָה לַה׳ בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר״, וּבֶאֱמֶת מַהוּ שֶׁאֵין הַשֵּׁם שָׁלֵם וְאֵין הַכִּסֵּא שָׁלֵם? וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה כְּתִיב (יְשַׁעְיָה מד): ״אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹקִים״ וְגוֹ׳, כִּי הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֹא שַׂיָּךְ אֶצְלוֹ לֹא רִאשׁוֹן וְלֹא אַחֲרוֹן, כִּי הוּא אֶחָד יָחִיד וּמְיֻחָד, אַתָּה הוּא קֹדֶם שֶׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא מִשֶּׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, כִּי קֹדֶם הַבְּרִיאָה וְאַחַר הַבְּרִיאָה הֵם כֻּלּוֹ אֶחָד, כַּמּוּבָא בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נ״א, אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מָקוֹם לַבְּרִיאָה, הֵצֵרַךְ לְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכוֹת כָּל הַטָּעֲיוֹת וְהַשְּׁקָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם מֵאַחַר שֶׁנִּדְמֶה שֶׁאַחַר הַבְּרִיאָה מְנֻתָּק מִקֹּדֶם הַבְּרִיאָה וְכוּ׳, וְשָׁם שַׂיָּכִים כָּל מִינֵי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וּקְרִירוּת וְכוּ׳, מַחֲלֹקֶת, וְכוּחִים וְסִכְסוּכִים וְכוּ׳, כָּבוֹד וָכֶסֶף וְקִנְאָה וְכוּ׳, אֲשֶׁר זוֹ קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁמַּכְנִיס סְפֵקוֹת בָּאָדָם וְכוּ׳, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם, שֶׁנָּפְלוּ בְּאֶפִּיקוֹרְסוּת וּכְפִירוֹת, וְהַכֹּל מֵחֲמַת שֶׁלֹּא קִשְּׁרוּ אֶת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה. וּבֶאֱמֶת קֹדֶם הַבְּרִיאָה הָיָה הוּא יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ, וְאַחַר הַבְּרִיאָה הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וּצְרִיכִים לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה יִחוּד בֵּין ״הַשֵּׁם״, שֶׁהוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, לְבֵין ״הַכִּסֵּא״, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוּת הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא כִּסֵּא לֵאלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַעֲמָלֵק הוּא הַמְקָרֵר אֶת הָאָדָם וּמְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמַפִּילוֹ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עַד שֶׁנִּדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ וְכוּ׳, כִּי הוּא מַפְרִיד בֵּין קֹדֶם הַבְּרִיאָה לְאַחַר הַבְּרִיאָה, הַיְנוּ בֵּין הַשֵּׁם וּבֵין הַכִּסֵּא, וְזוֹ מִלְחָמָה לַה׳ בַּעֲמָלֵק מִדּוֹר דּוֹר, כִּי הַמִּלְחָמָה הַזּוֹ לֹא תֵּשָׁלֵם עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁאָז תִּתְגַּלֶּה אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵינֵי כֹּל, וְיֵדְעוּ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלוֹקוּת גָּמוּר הוּא, אַתָּה הוּא אֶחָד קֹדֶם שֶׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא אֶחָד מִשֶּׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, שֶׁאָז יִתְקַיֵּם: ״אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים״ וְגוֹ׳, הַיְנוּ קֹדֶם הַבְּרִיאָה נִקְרֵאת בְּחִינַת רִאשׁוֹן, וְאַחַר

הַבְּרִיאָה נִקְרֵאת בְּחִינַת אַחֲרוֹן, כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, יָאִיר בָּנוּ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַשֵּׁר אֶת הָאַחֲרוֹן וְהַסּוֹף אֶל הָרִאשׁוֹן וְהַהַתְחָלָה, שֶׁזֶּה שְׁלֵמוּת הַיִּחוּד, וְדָבָר זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בִּימֵי הַפּוּרִים, שֶׁאָז זוֹכִים עַל־יְדֵי שִׂמְחַת הַפּוּרִים לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה עַד שַׁעַר נו״ן, וְשָׁם אֵין הֶפְרֵשׁ בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדֳּכָי, הַיְנוּ בֵּין קֹדֶם הַבְּרִיאָה לְאַחַר הַבְּרִיאָה, וְאֶת הַהֶאָרָה הַזּוֹ צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ פּוּרִים שָׂמֵחַ, וְתַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַתְכֶם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאַל תִּתְפַּעֲלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁעוֹבֶרֶת עֲלֵיכֶם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, תֵּדְעוּ שֶׁזֶּה אֶחָד מֵהַכִּסּוּיִים וְהַהַסְתָּרוֹת שֶׁמְּכַסִּים וּמַסְתִּירִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתֵדְעוּ שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁעָסְקוּ בְּהַדְפָּסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עָבְרָה עֲלֵיהֶם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת כְּמוֹ שֶׁעָבַר עֲלֵיכֶם וְיוֹתֵר מִזֶּה. הָיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִישׁ צַדִּיק וְנוֹרָא הָרַב הֶחָסִיד ר׳ שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זַ״ל, שֶׁהוּא הָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וַאֲנִי הִכַּרְתִּי אוֹתוֹ מִקָּרוֹב, וְהוּא תָּמִיד הָיָה מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה מִתְהַלֵּךְ מְלֹהָב מְאֹד, וְהוּא עָסַק בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֵכִי גְּדוֹלָה, וְהִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּחוֹבוֹת, עַד שֶׁבָּאוּ בַּעֲלֵי הַחוֹבוֹת וְאִימוּ עָלָיו בְּמַכּוֹת רֶצַח. וּפַעַם בָּא אֵלָיו מַדְפִּיס אֶחָד, וְהֵרִים עָלָיו כִּסֵּא, וְרָצָה לַהֲרֹג אוֹתוֹ וְכוּ׳, עַד כְּדֵי כָּךְ עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, וְהוּא הִדְפִּיס הַרְבֵּה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיָה עָנִי מָרוּד, שֶׁאֲנִי בְּעַצְמִי עוֹד לֹא רָאִיתִי

עָנִי כָּזֶה, לֹא הָיָה לוֹ שֻׁלְחָן, אֶלָּא חָבִית הַפּוּכָה, וְעָלֶיהָ הָיָה קֶרֶשׁ, וְזֶה הָיָה הַשֻּׁלְחָן שֶׁלּוֹ, וְכַמָּה קֻפְסָאוֹת פַּחִים שֶׁל שֶׁמֶן הַפּוּכִים — אֵלּוּ הָיוּ הַכִּסְאוֹת שֶׁלּוֹ, וְהַקְּרוֹת שֶׁלּוֹ הָיוּ שְׁחוֹרִים וְכוּ׳ מֵרֹב עֹנִי, וּשְׁתֵּי מִטּוֹת שֶׁל בַּרְזֶל הָיוּ בְּבֵיתוֹ. הוּא הָיָה גָּר בְּבָתֵּי מִילְנֶר — עַל יַד בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּבִקַּרְתִּי אוֹתוֹ כַּמָּה פְּעָמִים, וְגֹדֶל הָעֲנִיּוּת שֶׁהָיְתָה שׁוֹרָה אֶצְלוֹ, עוֹד לֹא רָאִיתִי אֶצֶל אַף אֶחָד, וְעִם כָּל זֹאת הָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וּפַעַם אַחַת הָיִיתִי אֶצְלוֹ, וְהָיָה מְאֹד שָׁבוּר, וְאָמַר, שֶׁשּׁוּם דָּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ כְּמוֹ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעַצְמָם, שֶׁהֵם שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ, וְגוֹרְמִים לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה כָּזוֹ, עַד שֶׁלְּבַסּוֹף בָּרַח לְגַמְרֵי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאַף פַּעַם לֹא הָיָה נִכְנָס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת שֶׁלָּהֶם בְּמֵאָה שְׁעָרִים, אֶלָּא הָיָה מִתְפַּלֵּל בַּשְּׁטִיבְּלַאךְ בְּמֵאָה שְׁעָרִים, וּמֵאָז שֶׁלֹּא בָּא אֶצְלָם, אָמַר לִי, שֶׁהִשְׁתַּנָּה אֶצְלוֹ מַצַּב רוּחוֹ לְגַמְרֵי, כִּי כְּשֶׁהָיָה בָּא, הָיוּ עוֹשִׂים מִמֶּנּוּ צְחוֹק וְלֵיצָנוּת וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁהִדְפִּיס אֶת סִפְרוֹ שִׂיחוֹת וְהִתְעוֹרְרוּת, עָבְרָה עָלָיו מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, שֶׁכָּל מִינֵי לֵצִים הֵצִיקוּ לוֹ. וְסִפֵּר לִי בַּאֲרִיכוּת מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו, וְאֵין כָּאן הַמָּקוֹם לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה. עַל־כָּל־פָּנִים אַתֶּם רוֹאִים, שֶׁאֲפִלּוּ אִישׁ צַדִּיק וְקָדוֹשׁ כָּזֶה, שֶׁהָיָה דָּבוּק בֶּאֱמֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר יָעִידוּ אֲפִלּוּ מִתְנַגְּדָיו הַחֲרִיפִים, כִּי תָּמִיד הָיָה מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת לְמַעֲשֶׂה עָשׂוּ מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי צְחוֹק, כִּי כָּךְ צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, עֲלֵיכֶם לֹא עוֹבֶרֶת עֲנִיּוּת כָּזוֹ וְכוּ׳, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לָכֶם דִּירָה יָפָה וְכוּ׳, וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ וְכוּ׳, וְעוֹד יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בַּעֲשִׁירוּת וְכוּ׳, מַה לָּכֶם לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים?! בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אֵין לָכֶם עֵסֶק עִם אַף אֶחָד, עַל־כֵּן אַל תִּתְבַּלְבְּלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאוּ אֵיךְ תַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא תְּצַיְּתוּ אוֹתִי, וְאָז תִּרְאוּ בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְהַצְלִיחַ בְּדַרְכֵּךְ, וְלִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ. נָא וְנָא אַל תִּפְּלִי בְּדַעְתֵּךְ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אוֹדוֹת הַדּוֹד שֶׁכָּתַבְתְּ וְכוּ׳, לֹא כְּדַאי לָךְ לָלֶכֶת יוֹתֵר שָׁמָּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּכָּנְסִי בְּשׁוּם נִסְיוֹנוֹת. כְּדַאי לִתֵּן לִבְדֹּק אֶת כָּל הַבְּגָדִים אִם אֵין בָּהֶם שַׁעְטְנֵז, וּבֶאֱמֶת עַל־פִּי־רֹב הַבְּגָדִים הַיּוֹם הֵם בְּלִי שַׁעְטְנֵז, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לִתֵּן אֶת הַבְּגָדִים לִבְדִיקָה.

אַל תִּדְאֲגִי, עוֹד יָבוֹא הַבָּחוּר הַמְיֻעָד לָךְ, וְתִתְחַתְּנִי עִמּוֹ וְתַצְלִיחִי בְּחַיָּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וְגֹדֶל הַצַּעַר מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. פָּשׁוּט קָשֶׁה לִי לְהַאֲמִין, כִּי אַחַר שֶׁדִּבַּרְתִּי עִמּוֹ לֹא הִשְׁתַּנָּה שׁוּם דָּבָר, אֲבָל אִם אַתְּ כּוֹתֶבֶת כָּךְ, הַהֶכְרֵחַ לִי לְהַאֲמִין.

רְאִי לְחַכּוֹת עִם גֵּרוּשִׁין, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי,

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּעַבְרִי אֶת הַהֶרָיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם־בַּיִת בֵּינֵיכֶם, וּבַעְלֵךְ יִשְׁתַּנֶּה.

פֹּה תְּקַבְּלִי מִכְתָּב לְבַעְלֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

קִבַּלְתִּי מִכְתָּב מֵאִשְׁתְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בַּמֶּה שֶׁהִיא כּוֹתֶבֶת אֵלַי, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֱמֶת בַּמִּכְתָּב רַק שְׁנֵי אֲחוּזִים, גַּם־כֵּן צָר לִי מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵינְךָ מְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיךְ מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקיירוּ לְנָשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וּבַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (בְּרֵאשִׁית ב, כד): ״עַל־כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד״, וְאַתָּה אֵינְךָ מְקַיֵּם אֶת זֹאת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הִשְׁתַּדַּלְתִּי בְּכָל מִינֵי מַאֲמַצִּים לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין אִשְׁתְּךָ, וַעֲכְשָׁיו אַתָּה מְקַלְקֵל אֶת זֶה, הֵן אֱמֶת שֶׁיֵּשׁ לְךָ הַרְבֵּה טְעָנוֹת, עִם כָּל זֹאת לֹא יְכוֹלִים לְחִיּוֹת עִם טְעָנוֹת, רַק צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּשָׁרוֹת וּלְהַשְׁלִים, זְכֹר כִּי כָּךְ זֶה לֹא יוּכַל לְהִתְנַהֵל, אִם לֹא תְּצַיֵּת, אֲזַי מָרָה תִּהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה.

עַל־כֵּן רְאֵה, אָהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לְהַשְׁלִים תֵּכֶף־וּמִיָּד עִם אִשְׁתְּךָ, וּפַעַם הָיָה סִפּוּר כָּזֶה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל רָאָה בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ עַל אֶחָד מֵהַתַּלְמִידִים, שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כָּשׁוּרָה עִם אִשְׁתּוֹ, וְאֵין לוֹ שְׁלוֹם־בַּיִת, וְהִקְפִּיד עָלָיו מְאֹד, וְלֹא רָצָה לְהִשָּׁאֵר עִמּוֹ בַּשֻּׁלְחָן, וְאָמַר: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ׳, וְאֵינוֹ בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ, אֵינִי רוֹצֶה לָשֶׁבֶת בְּשֻׁלְחָן כָּזֶה וְכוּ׳, וְקָם וְהָלַךְ לוֹ. וְהָאָדָם הַזֶּה שֶׁיָּדַע

שֶׁבְּעֶטְיוֹ עָשָׂה רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת הָרַעַשׁ, קָם מֵהַשֻּׁלְחָן וְהָלַךְ אַחַר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבָכָה הַרְבֵּה מְאֹד, וְהִבְטִיחַ שֶׁיִּשְׁלִים עִם אִשְׁתּוֹ, וְיֵשׁ בָּזֶה עוֹד אֲרִיכוּת, וּלְקַצֵּר אֲנִי בָּא, עַל־כָּל־פָּנִים רוֹאִים מִזֶּה, אֵיךְ שֶׁאֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שְׁלוֹם־בַּיִת, עַל־כֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אַחֲרֵי שֶׁהִכְנַסְתִּי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה כֹּחוֹת אֶצְלְכֶם שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם, מַדּוּעַ אַתָּה צָרִיךְ בַּיָּדַיִם לְבַטֵּל אֶת בֵּיתְךָ — זוֹ אִשְׁתְּךָ, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְהַשְׁלִים עִמָּהּ, וּתְחַבְּבָהּ וּתְיַקְּרָהּ מְאֹד, וְזֶה רְצוֹנִי, וּבְלִי זֶה אֵין אָדָם יָכוֹל לְהִקָּרֵא תַּלְמִידִי בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר שְׁלוֹם־בַּיִת, כִּי בְּלִי זֶה — אֵין תּוֹרָה, וְאֵין חָכְמָה, וְאֵין תְּבוּנָה וְכוּ׳.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְהַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ, וְאָז תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ אַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁנָּפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ, מָה אֹמַר לְךָ, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! הָאָדָם צָרִיךְ מְאֹד לִשְׁמֹר עַל כַּסְפּוֹ, וְלֹא לְתִתּוֹ לְאַף אֶחָד. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיִּשְׁמְרוּ עַל כַּסְפָּם, וּכְשֶׁאָבַד מֵאֵיזֶה אָדָם כַּסְפּוֹ, וּבָא לְקַבֵּל חִזּוּק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, בִּמְקוֹם חִזּוּק קִבֵּל סִלּוּק וְכוּ׳, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּזּוּ מְאֹד, וְאָמַר: אֵיךְ לֹא שׁוֹמְרִים עַל כֶּסֶף שֶׁעוֹבְדִים עָלָיו כָּל־כָּךְ קָשֶׁה, וּמְבַטְּלִים כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תּוֹרָה וּתְפִלָּה בַּעֲבוּר זֶה (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רפא). וּמַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁזֶּה שֶׁלָּקַח מִמְּךָ הָיָה חָסִיד בְּרֶסְלֶב וְכוּ׳, תַּאֲמִין לִי, כִּי מִי שֶׁבֶּאֱמֶת חָסִיד

בְּרֶסְלֶב, וְהוּא מֵאַנְשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה, הוּא אֵינוֹ לוֹקֵחַ שׁוּם כֶּסֶף מִזּוּלָתוֹ, וְזוֹ טָעוּת גְּדוֹלָה לֹא כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֵג הַיּוֹם, שֶׁכָּל אֶחָד קוֹרֵא אֶת עַצְמוֹ חָסִיד בְּרֶסְלֶב. אֶלָּא חָסִיד בְּרֶסְלֶב הוּא מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט שֶׁהוּא מֵאַנְשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁאֶצְלָם לֹא הָיְתָה שׁוּם תַּאֲוָה אֶל מָמוֹן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לָגַעַת בְּמָמוֹן זוּלָתוֹ, כַּמּוּבָא בַּאֲרִיכוּת בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ב מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁכָּל אַנְשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה הֶחְדִּיר בָּהֶם רַבָּם, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לָהֶם שׁוּם תַּאֲוָה לְכֶסֶף, וּכְשֶׁרַק דִּבְּרוּ עִמָּהֶם מִכֶּסֶף אָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״פּוּן גֶעלְט שְׁמוּסְט גָאר נִישְׁט״, מִכֶּסֶף אַל תְּדַבְּרוּ כְּלָל; עַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה אוֹמֵר שֶׁהוּא חָסִיד בְּרֶסְלֶב, לְדַעְתִּי הוּא מִסִּבָּה גְּדוֹל, וְיֵשׁ לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה, אַךְ אֵין לִי הַפְּנַאי עַכְשָׁו, כִּי בִּנְקֻדָּה זוֹ רַבִּים טוֹעִים, וְחוֹשְׁבִים שֶׁכָּל מִי שֶׁקּוֹרֵא אֶת עַצְמוֹ ׳בְּרֶסְלֶבֶר׳ הוּא בְּרֶסְלֶב אֲמִתִּי.

אוֹדוֹת צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ וְהִבְטִיחָנוּ הַבְטָחוֹת, שֶׁנָּבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְלוּלֵא זֹאת לֹא הָיוּ צְרִיכִים לִנְסֹעַ, אַךְ יַעַן שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ, אָנוּ צְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת בַּקָּשָׁתוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, לִהְיוֹת עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּאוּמָן. וּבֶאֱמֶת כְּבָר מוּבָא בַּסֵּפֶר ״יִשְׂמַח לֵב״ מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מְנַחֵם נָחוּם מִטְּשֶׁערְנָאבִּיל זי״ע, שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת הִשְׁתַּטְּחוּת עַל סֵפֶר הַצַּדִּיק, עַיֵּן שָׁם בְּמַסֶּכֶת שַׁבָּת בַּהַתְחָלָה, דִּבּוּר הַמַּתְחִיל: אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ וְכוּ׳. וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יב): בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם לוֹמֵד דִּבְרֵי הַצַּדִּיק, אֲזַי הַצַּדִּיק בָּא מֵעוֹלָם הָעֶלְיוֹן וּמְנַשֵּׁק אֶת עַצְמוֹ עִמּוֹ, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ רוּחָא בְּרוּחָא; וְכֵן שָׁמַעְתִּי פַּעַם מֵאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִלְמֹד הַרְבֵּה זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, אֲזַי הוּא אֵצֶל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי מַמָּשׁ, אֲבָל עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא עִנְיָן אַחֵר, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ, שֶׁנָּבוֹא לְשָׁם לְמַעַן תִּקּוּנֵנוּ הַנִּצְחִי, עַל־כֵּן אֵין לְהִתְחַכֵּם, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל לִנְסֹעַ עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוּמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל

בְּדַעְתְּךָ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּקֶשֶׁר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּבֵיתְךָ, שֶׁלֹּא רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת בִּתְּךָ לְבֵית־סֵפֶר שֶׁרְצִיתֶם וְכוּ׳, רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, כִּי בְּוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָה, אַף שֶׁרוֹאִים עַכְשָׁו הַהֵפֶךְ וְכוּ׳, כִּי צָר וָמָר מְאֹד לִרְאוֹת אֵיךְ מוֹצִיאִים שֵׁם רַע וְכוּ׳, וְהַצַּעַר קָשֶׁה מְאֹד לְקַבֵּל וְלִבְלַעַ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! תַּאֲמִין לִי, שֶׁבְּוַדַּאי הוּא יִתְבָּרַךְ מִסְתַּתֵּר בְּתוֹךְ צָרַתְכֶם וְכוּ׳, וּבְוַדַּאי בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ שָׁם גָּנוּז אוֹר גָּדוֹל, וּלְבַסּוֹף תֵּצֵא טוֹבָה גְּדוֹלָה מִכָּל מַה שֶּׁאַתֶּם סְבַלְתֶּם, וְאַף שֶׁאִי אֶפְשָׁר עַכְשָׁו לְהָבִין דָּבָר זֶה, עִם כָּל זֹאת תַּאֲמִין, שֶׁבְּוַדַּאי יֵשׁ שָׁם יְשׁוּעָה גְּנוּזָה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל הָאָדָם מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, עַד שֶׁכִּמְעַט יִתְפּוֹצֵץ מֵרֹב צַעַר, וּצְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְוַדַּאי אִם הָאָדָם מְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִסְתַּתֵּר בְּכָל צַעַר וְצָרָה וְכוּ׳.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

נָא וְנָא תַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לָכֶם עַד עַכְשָׁו, וּבְוַדַּאי יַמְשִׁיךְ לַעֲזֹר לָכֶם גַּם לְהַבָּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

נָא וְנָא תִּתְאַזְּרוּ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא הָעִקָּר בַּחַיִּים, וּבִפְרָט עִם הַיְלָדִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ לְגַדֵּל אֶת יַלְדֵיכֶם בְּנָקֵל, וְשֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא לִכְתֹּב לִי בִּפְרָטִיּוּת אֵיךְ מִסְתַּדְּרִים עִם הַיְלָדִים.

י״ב תתקיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם הָאָדָם בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּכָל רֶגַע בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וְיָבוֹא לִידֵי כְּפִירוּת וְכוּ׳. וְאָדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַדִּבּוּר, כִּי יֵהוּא הַמֶּלֶךְ פָּגַם בְּדִבּוּרוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לְבַסּוֹף עָבַד עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַל־כֵּן אָסוּר לוֹמַר דִּבּוּר כְּנֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ בְּדֶרֶךְ לֵיצָנוּת.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר מִלְּמַעְלָה מְנַסִּים אֶת הָאָדָם, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנּוֹפֵל, אֲזַי יַעֲשֶׂה הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, כְּאִלּוּ אַף פַּעַם לֹא הִתְחִיל. לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל הֶעָבָר, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, וְתָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשֵׁיכוּ, כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; כִּי הַפַּרְנָסָה בָּאָה לָאָדָם בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לִגְדֻלַּת הַמּוֹחִין לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַיְרִידָה הִיא לְצֹרֶךְ הָעֲלִיָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדֵּר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל בִּתְּךָ, שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיאָה וּרְגוּעָה, וְתִמְצָא זִוּוּג הָגוּן בְּקָרוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְבָדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל רְפוּאַת הַבַּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ, שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיאָה, וְתִרְווּ מִמֶּנָּה רֹב נַחַת, וְשֶׂהַכֹּל יַעֲבֹר.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ט׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

בָּזֶה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ מְרִירוּת דְּמְרִירוּת, מָה אֹמַר

לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיונוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם עוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל; לָזֹאת רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים אָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמַאֲמִינִים בּוֹ, וְהוֹלְכִים בִּדְרָכָיו הַיְקָרוֹת; אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, וּמַה יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ. וּבְפָרָט אַתָּה, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁהִנְּךָ זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, בָּזֶה רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, וְתִזְרֹק מִמְּךָ אֶת כָּל הַמְּתָחִים שֶׁרַק עוֹבְרִים עָלֶיךָ, וּכְדַאי לְךָ לַעֲזֹב אֶת הַמַּלַּמְּדוּת, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה כָּל־כָּךְ מָתוּחַ. וְתַאֲמִין לִי שֶׁלִּגְדוֹלוֹת מִזֶּה נוֹצַרְתָּ, כִּי אַתָּה תִּהְיֶה מְלַמֵּד לְהוֹעִיל וּלְקָרֵב רְחוֹקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיִּקְרָא, י׳ אֲדַר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב בֶּאֱמֶת אֶל דַּרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כִּרְצוֹנְךָ, וְתַעֲלֶה עַל בָּמֶתֵי הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת מְאֻחָד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וְתִצְטָרֵף לַשְּׁעוּרִים שֶׁלָּהֶם שֶׁלּוֹמְדִים ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, וּמוֹהַרְנַ״תְ

זַ״ל אָמַר, שֶׁאוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיגוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקַבְּצוּת הַחֲבֵרִים יַחַד.

רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא מְקוֹר הַהַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, י׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה צָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, כִּי תָּמִיד יָבוֹאוּ לוֹ מַחֲשָׁבוֹת מֵהֶעָבָר. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כו), שֶׁזּוֹ מַעֲלָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹכֵחַ אֶת כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת בְּיוֹתֵר בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי אִם יִזְכֹּר תָּמִיד אֶת הֶעָבָר, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בְּרוּחָנִיּוּת, עַל־כֵּן רְאִי לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכִּי לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁקָּרָה לְאָחִיךְ וְכוּ׳, עָלַיִךְ לְהַעֲבִיר גַּם אֶת זֶה מִדַּעְתֵּךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ בָךְ אֵילּוּ יְסוּרֵי מַצְפוּן, כִּי מָה אַתְּ אֲשֵׁמָה, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לָךְ כַּמָּה דִּמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, הַכֹּל דִּמְיוֹנוֹת וַהֲבָלִים שֶׁרַק מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם לְהַפִּילוֹ וּלְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לִשְׁמֹר מְאֹד עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, י׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אָל ... שֶׁיִּחְיוּ.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַתְמִידוּ בַּעֲבוֹדַת הַדְּפָסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וּלְבַל תִּתְפַּעֲלוּ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁכְּבָר כָּתַבְתִּי לָכֶם מִזֶּה כַּמָּה פְּעָמִים, עִם כָּל זֹאת כְּפִי הַמְּרִירוּת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַיִּסּוּרִים וְכוּ׳, שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם, עָלַי לְחַזֵּק אֶתְכֶם בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵחָדָשׁ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁבֶּאֱמֶת תִּתְחַזְּקוּ, וְלֹא תִּצְטָרְכוּ עוֹד חִזּוּק מֵאֲחֵרִים, כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ט׳: בְּחִינַת חֹלִין, וּבְחִינַת אֶבֶן טוֹבָה; בְּחִינַת חֹלִין הוּא, שֶׁאֵינוֹ מֵאִיר בְּעַצְמוֹ כְּלָל, רַק אִם מְאִירִים בּוֹ, וּבְחִינַת אֶבֶן טוֹבָה, שֶׁמֵּאִיר בְּעַצְמוֹ, אַף שֶׁלֹּא מְאִירִים בּוֹ מִבַּחוּץ, הוּא מֵאִיר בְּעַצְמוֹ. כְּמוֹ־כֵן צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּהִתְחַזְּקוּת, רֹב בְּנֵי הָאָדָם הֵם בְּחִינַת חֹלִין, שֶׁצְּרִיכִים לְהָאִיר בָּהֶם מִבַּחוּץ הִתְחַזְּקוּת, אֲבָל עִקַּר שְׁלֵמוּת הָאָדָם, שֶׁיִּהְיֶה בְּחִינַת אֶבֶן טוֹבָה, שֶׁהוּא יָאִיר בְּעַצְמוֹ, וִיחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וְיחַזֵּק עוֹד אֶת אֲחֵרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אִם תִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״ הַמְדֻבָּר מִסְּבָלָנוּת, וּתְהִלָּה לָאֵל, הַסֵּפֶר הַזֶּה נִתְפַּשֵּׁט וְנִתְקַבֵּל בְּכָל

תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲזַי תּוֹסִיף בַּסּוֹף אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הָאֵלּוּ: ״תִּהְיֶה סַבְלָן״, ״קְצָת סַבְלָנוּת״, ״תִּהְיֶה רָגוּעַ״, ״מַשְׁפִּיל אַף״, ״מַאֲרִיךְ אַף״, ״אַל תִּתְעַצְבֵּן״, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ מְדַבְּרִים גַּם־כֵּן מִסַּבְלָנוּת, וּמִי יִתֵּן שֶׁתַּדְפִּיס אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ: ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״ בְּיַחַד עִם הַסֶּעט אֲשֶׁר אַתָּה מִתְכּוֹנֵן לְהַדְפִּיס.

י״ב תתקיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, י׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַהוֹדָעָה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַזָּהֵר מְאֹד בִּנְטִילַת יָדַיִם שַׁחֲרִית, וְכֵן נְטִילַת יָדַיִם לַאֲכִילָה, וְזֶה מַצִּיל אֶת הָאָדָם מִפְּחָדִים, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תֹּאמְרִי בְּכָל יוֹם אֶת מִזְמוֹר כ״ט בִּתְהִלִּים.

הַקְפִּידִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, י׳ אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ זָכִית לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

רְאִי לִהְיוֹת אִשָּׁה טוֹבָה, וּלְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וְאָז הַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי הַפְּחָדִים וְהַדְּאָגוֹת וְהַצָּרוֹת שֶׁבָּאִים עַל הָאָדָם הֵן, כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּחְזְרוּ כָּל הַמִּשְׁפָּחָה בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתַצְלִיחוּ בְּדַרְכֵיכֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכ.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

אוֹדוֹת הַקֻּשְׁיָה שֶׁהִקְשָׁה לָךְ וְכוּ׳, וְכֵן הַתֵּרוּץ שֶׁתֵּרַצְתְּ וְכוּ׳, הַכֹּל הֶבֶל, אֵין כָּאן לֹא קֻשְׁיָה וְלֹא תֵּרוּץ, כִּי עָלַיִךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסֵּא לְאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם, וְהָאָדָם כָּלוּל מִגּוּף גַּשְׁמִי וּנְשָׁמָה רוּחָנִית, וְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְחַבֶּרֶת אוֹתָם יַחַד, הַיְנוּ בָּזֶה שֶׁאָדָם מְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְאֶת מִצְוֹתֶיהָ — רְמַ״ח מִצְוֹת עֲשֵׂה וְשָׁסָ״ה לֹא תַּעֲשֶׂה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה שָׁלוֹם בֵּין הַגּוּף לְהַנְּשָׁמָה, אַף שֶׁהֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, עַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מְזַדַּכֵּךְ הַגּוּף, וְהַחֹמֶר וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת

אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה, לֹא־כֵן אִם הָאָדָם חוֹטֵא, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְפָּרֵד הַגּוּף מֵהַנְּשָׁמָה וְכוּ׳, וְאֵין שָׁלוֹם בְּעַצְמוֹתָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִסְתּוֹבֵב כְּשִׁכּוֹר מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, וּצְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַגּוּף לְהַנְּשָׁמָה, הַיְנוּ שֶׁהַגּוּף יְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת וְיִזְדַּכֵּךְ, עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּסֵא וְנַרְתִּיק לַנְּשָׁמָה, וְאָז יַחֲזֹר הַשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

וְזוֹ כָּל עֲבוֹדָתֵנוּ בְּפוּרִים — לְהַכְנִיעַ אֶת עֲמָלֵק שֶׁמַּטִּיל סְפֵקוֹת בָּאָדָם, ״הֲיֵשׁ הָוָי״ה אִם אַיִן״ וְכוּ׳, אֲשֶׁר זֶה גּוֹרֵם פֵּרוּד בֵּין הַגּוּף לַנְּשָׁמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹבֵל הָאָדָם מַה שֶּׁסּוֹבֵל וְכוּ׳, שֶׁזֶּה כְּלַל הַגָּלוּת בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת, בִּכְלָלִיּוּת צְרִיכִים כֻּלָּם לְהִתְבַּטֵּל אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמֻּפְלָג בְּמַעֲלָה מְאֹד, הַמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי עָצוּם וְכוּ׳, שֶׁזֶּה בִּכְלַל כְּבוֹד הָרַב, שֶׁכֻּלָּנוּ חַיָּבִים בִּכְבוֹד הָרַב, וּבִפְרָט רַבּוֹ שֶׁלִּמְּדוֹ רֹב חָכְמָתוֹ, כַּמּוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֵין לְךָ עוֹד רֹב חָכְמָתוֹ, כְּמוֹ הָרַב שֶׁמְּגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמַּחְדִּיר בָּאָדָם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בּוֹ תְּלוּיָה כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״, וַאֲפִלּוּ הַתַּלְמִידִים צְרִיכִים לְהִתְבַּטֵּל לְהָרַב וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן הֲמוֹן הָעָם, וּבִפְרָטִיּוּת צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַשְׁלִים עִם נִשְׁמָתוֹ, שֶׁנִּשְׁמָתוֹ תָּאִיר בְּתוֹךְ גּוּפוֹ אֶת אוֹרָהּ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), שֶׁהַנְּשָׁמָה צְרִיכָה לְהָאִיר בַּגּוּף וְכוּ׳, וּצְרִיכִים לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף בְּאֹפֶן שֶׁיִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת אוֹר הַנְּשָׁמָה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, אֶלָּא לֵךְ וְתַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וְתַכְנִיס בָּהֶם שִׂמְחָה, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִכַּעַס וּקְפִידוּת וּרְצִיחָה, וְתִהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יָאִיר בְּךָ הַשָּׁלוֹם הַנִּפְלָא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

וְהִנֵּה לְחַזְּקְךָ וּלְאַמֶּצְךָ, לְדַעְתִּי, אִם תִּקַּבַּע עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִכְתָּבִים בַּסֵּפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת: ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, כְּבָר תִּהְיֶה לְךָ הִתְחַזְּקוּת לְכָל הַחַיִּים. אֲבָל תִּהְיֶה קָבוּעַ בָּזֶה מְאֹד, כִּי הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁתִּמְצָא שָׁם, לֹא תִּמְצָא בְּשׁוּם מָקוֹם בָּעוֹלָם, כִּי אֵין לְךָ מִכְתָּב שֶׁלֹּא יְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעִקַּר הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה שֶׁל הָאָדָם הִיא רַק, עַל־יְדֵי קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק, שֶׁמַּכְנִיס קְרִירוּת וּסְפֵקוֹת בָּאָדָם, וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״שֵׁם מִשְׁמוּאֵל״ (פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה): מַה דְּאִיתָא בַּמְקֻבָּלִים דַּעֲמָלֵק הוּא דַּעַת דִּקְלִפָּה, דְּעִנְיַן דַּעַת הִיא, שֶׁהָאָדָם יֵדַע לְהַבְדִּיל אֶת מְעוּט עֶרְכּוֹ נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיָלִיף לֵהּ מִמִּדְרָשׁ רַבָּה (פָּרָשַׁת וַיִּקְרָא) שֶׁאִיתָא, שֶׁמשֶׁה לֹא נִכְנַס עַד שֶׁנִּקְרָא, וּמִכָּאן שֶׁכָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת, נִבְלָה טוֹבָה הֵימֶנּוּ, הֲרֵי שֶׁמַּה שֶּׁמשֶׁה לֹא נִכְנַס עַד שֶׁנִּקְרָא, וְעָמַד מֵרָחוֹק, הוּא בְּחִינַת דַּעַת, וַעֲמָלֵק הוּא דַּעַת דִּקְלִפָּה, הַיְנוּ לְקָרֵר אֶת הָאָדָם, לוֹמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה רָחוֹק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לְךָ עוֹד תִּקְוָה, וְלֵךְ אִתְהַנֵּי בְּהַאי עָלְמָא, עַיֵּן שָׁם; וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, מַשְׁלִימִים דַּעַת דְּמשֶׁה, שֶׁמִּצַּד אֶחָד יֵדַע שֶׁהוּא לֹא כְּלוּם נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי עֲוונוֹת וַחֲטָאִים, וּמִכָּל מִינֵי שְׁגִיונוֹת, כִּי לֹא יֵחֶטָא הָאָדָם וְכוּ׳, וְלֹא יִשְׁתַּגֵּעַ הָאָדָם, כִּי אִם כְּשֶׁאוֹחֵז אֶת עַצְמוֹ לְמַשֶּׁהוּ, אֲשֶׁר אָז אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִים לָדוּר יַחַד (עֲרָכִין טו:); כִּי עַל־יְדֵי גַּאוּת מְסַלְּקִים אֶת הַשְּׁכִינָה, וְסִימָן שֶׁרְחוֹקִים מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְאֶל תַּלְמִידָיו וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, שֶׁאָז מְאִירִים בּוֹ דַּעַת דְּמשֶׁה, שֶׁהוּא אֵינוֹ כְּלוּם, וְנוֹפֶלֶת עָלָיו יִרְאָה וּבוּשָׁה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עב), וּמִצַּד שֶׁנִּי יֵדַע, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נָפַל וְנִכְשַׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, וַאֲפִלּוּ כָּפַר בָּעִקָּר, חַס וְחָלִילָה וְכוּ׳, עֲדַיִן רַחֲמָנוּתוֹ

יִתְבָּרַךְ עָצְמָה וְגָבְהָה מְאֹד, וְיכוֹלִים לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאַדְרַבָּה, הַיְרִידָה הִיא לְצֹרֶךְ עֲלִיָּה. וְלָכֵן כָּל מַה שֶׁהַיְרִידָה הָיְתָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, אִם יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, יִזְכֶּה לַעֲלוֹת בַּעֲלִיָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

וְהִנֵּה לַהֲשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הֲמוֹן יְרִיעוֹת, כִּי בְּהֶכְרֵחַ עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִכָּנֵס לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְעוֹרֵר לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, תֵּכֶף־וּמִיָּד נִתְעוֹרֶרֶת כְּנֶגְדּוֹ קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק, שֶׁהִיא הַקְּרִירוּת וְהַסְּפֵקוֹת וְכוּ׳, לְהַכְנִיס בּוֹ ״הֵישׁ הַוָיָ״ה בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן״ וְכוּ׳ (שְׁמוֹת יז, ז); וְהִנֵּה אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, שֶׁמִּשְׁתּוֹקֵק תָּמִיד רַק לַעֲשׂוֹת טוֹב, וּלְדַבֵּר טוֹב, וְלַחְשֹׁב טוֹב, וּכְנֶגֶד זֶה יֵשׁ קְלִפָּה חֲזָקָה לְקָרֵר אוֹתוֹ מֵהָרְצוֹנוֹת וְהַהִשְׁתּוֹקְקוּת דִּקְדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ, וּלְהַכְשִׁילוֹ רַק לַעֲשׂוֹת רַע, לְדַבֵּר רַע, וְלַחְשֹׁב רַע, וְזֶה עִקַּר מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר טוֹב וְהַיֵּצֶר הָרָע, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ וְלִשְׁבֹּר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כִּי אִם כְּשֶׁנּוֹתֵן כֹּחוֹת לַיֵּצֶר טוֹב עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה נוֹתֶנֶת כֹּחַ

לַיֶּצֶר הַטּוֹב שֶׁיִּתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳, עַיֵּן שָׁם.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהַחְדִּיר הֵן בַּאֲחֵרִים וְהֵן בְּעַצְמְךָ אֶת מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ כֹּחַ לְהַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע — הֵן מֵעַצְמְךָ וְהֵן מֵאֲחֵרִים.

וּבֶאֱמֶת בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, וְעִקַּר הַלִּמּוּד הוּא עַל מְנַת לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַדֶּשֶׁת אֶצְלוֹ הַמַּחֲשָׁבָה, הַדִּבּוּר וְהַמַּעֲשֶׂה, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, הֲרֵי הוּא מוֹצִיא מִפִּיו מַה שֶּׁלּוֹמֵד, וְכֵן מַכְנִיס מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּתוֹךְ הַלִּמּוּד, וּכְשֶׁלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת, הֲרֵי זֶה נִשְׁלָם אֶצְלוֹ מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה בְּקְדֻשָּׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מְשׁוּם דָּבָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת מְחִיַּת עֲמָלֵק, כִּי עֲמָלֵק מְקָרֵר אֶת הָאָדָם, וּמַכְנִיס בּוֹ סְפֵקוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת בְּכָל פְּרָט וּפְרָט וְכוּ׳, וּמוּבָא בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״אַהֲבַת שָׁלוֹם״ (פָּרָשַׁת תֵּצֵא): ״זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וְכוּ׳, וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ״ וְכוּ׳, דְּהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים בְּרַבַּת בְּנֵי עַמֵּנוּ, שֶׁבְּאֹם יִתְלַהֵב לִבָּם לָגֶשֶׁת אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה — הָיְנוּ תְּפִלָּה, וּמַתְחִילִין לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד בְּכֹחַ וּבְהִתְלַהֲבוּת, וּבְתוֹךְ כָּךְ נִכְנָס בְּתוֹכָם צְנוּן וְקֵרְוּר, וְכֵיוָן דְּשָׁבַק לֵהּ

מֵעַמְיָא, וְנוֹפֶלֶת עֲלֵיהֶם הִתְרַשְּׁלוּת וְעַצְלוּת וַעֲיֵפוּת וִיגִיעָה, וּכְמוֹ־כֵן בְּכָל מִצְוָה וְעֲבֹדָה, וּבִפְרָט לְאַהֲבַת צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים וְאַהֲבַת חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן לְכַתֵּת רַגְלֵיהֶם בַּדֶּרֶךְ, לֵילֵךְ אֶל הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, אֲזַי יִכְנֹס בְּתוֹכָם צְנִינוּת וְקִרְירוּת וְהִתְרַשְּׁלוּת וַעֲיֵפוּת וְעַצְלוּת, וְהַסִּבָּה הַגּוֹרֶמֶת לָזֶה — הַכֹּל הוּא מִצַּד הָעִדָּר מְחִיַּת עֲמָלֵק, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע, וְזֶהוּ ״זָכוֹר וְכוּ׳ אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ״, פֵּרוּשׁ קָרְךָ הוּא לְשׁוֹן קְרִירוּת וְצִנּוּן, בַּדֶּרֶךְ פֵּרוּשׁוֹ בְּהַדְרָגָה, וּפֵרוּשׁ שֶׁתִּזְכֹּר אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק, אֲשֶׁר הִכְנִיס בְּתוֹכְךָ צְנִינוּת וּקְרִירוּת בְּהַדְרָגָה כְּדֵי לְשַׁלֵּל הַהַרְגָּשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ, וַעֲדַיִן הוּא מְרַקֵּד בֵּינֵינוּ, עַיִן שָׁם.

וְדָבָר זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַבָּא לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, קֹדֶם מִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה, וְרוֹצֶה לִהְיוֹת לַמְדָן וּמְקֻבָּל, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּצַדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר הוּא בְּעַצְמוֹ אוֹר דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים וְכוּ׳, וְעַל יָדוֹ הוּא יָכוֹל גַּם־כֵּן לְהַגִּיעַ אֶל מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְהַגִּיעַ וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף מִתְקָרֵר לְגַמְרֵי. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יִתְקָרֵר מֵהַהִתְלַהֲבוּת שֶׁנִּכְנְסָה בּוֹ — הֵן בְּתוֹרָה וַעֲבוֹדָה, וְהֵן בְּהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

זָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת זֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי מְאֹד תִּצְטָרֵךְ לָזֶה בַּיָּמִים הַבָּאִים, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֵלֵינוּ, וְלָנוּ אֵין שׁוּם מַחֲשָׁבָה וְרָצוֹן אַחֵר, רַק לְהַלְהִיב אֶת נֶפֶשׁ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְלַהֲבוּת עֶלְיוֹנָה וְנוֹרָאָה מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו, י״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם בַּעֲבוֹדַת הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָטִיּוּת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים וְכוּ׳, מְצַמְצָם לַדּוֹר הַזֶּה, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת, וְאֵין לְךָ אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו בְּכָל יוֹם מַה שֶּׁיַּעֲבֹר — מְרִירוּת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְנַחֵם, כִּי אִם עַל־יְדֵי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָטִיּוּת אֶת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלַהֲפִיצָם בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הָעִקָּר אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳ — חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, שֶׁבְּנֵי־אָדָם מַחֲלִישִׁים אֶת דַּעְתְּךָ וְשׁוֹבְרִים אוֹתְךָ וְכוּ׳, כָּל זֶה וְיוֹתֵר מִזֶּה עָבַר עַל מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, עִם כָּל זֹאת הַחֲזֵק מַעֲמָד, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּתְהִלָּה לָאֵל, אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל נִמְשָׁךְ רַק עַל יָדוֹ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל עִקַּר מְחִיַּת עֲמָלֵק הוּא עַל־יְדֵי הַדְּפָסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יד): ״כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר״ וְגוֹ׳, כִּי סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הֵם מְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אֶת הָאָדָם בְּהַתְמָדַת הַתּוֹרָה וְקִיּוּמָהּ בִּשְׁמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁלֹּא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס וְכוּ׳. וְעִקַּר קִלְפַּת עֲמָלֵק הִיא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס וְכוּ׳, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַכְנִיס בָּאָדָם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וּסְפֵקוֹת בְּעֶצֶם הָאֱמוּנָה ״הֲיֵשׁ ה׳ אִם אָיִן״ וְכוּ׳, אֲבָל עַל־יְדֵי שֶׁכּוֹתְבִים אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמַּדְפִּיסִים אֶת זֶה, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַיֵּם: ״כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ״, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְחָק עֲמָלֵק שֶׁהוּא הַסְּפֵקוֹת וְכוּ׳ וְקַבָּלַת פְּרָס, וְזֶה גּוֹרֵם אַחַר־כָּךְ לִפֹּל וְכוּ׳, לֹא־כֵן אִם הָאָדָם עוֹשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁלֹּא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס, רַק לְזַכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה אַף פַּעַם לֹא יִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַף שֶׁיַּעֲמֹד

עָלָיו מִי שֶׁיַּעֲמֹד. וּזְכֹר, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! דִּבּוּרִים אֵלּוּ, לְמַעַן יִהְיֶה לְךָ חִזּוּק לַיָּמִים הַבָּאִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו, י״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הַוָּיָ״ה יַשְׁרֶה עֲלֵיכֶם שְׁכִינָתוֹ, וְיֶמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד מְאֹד לְהַתְמִיד בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְכֵן תַּתְמִידוּ הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּ״חַיֵּי־מוֹהֲרַ״ן״ וּבְ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן״, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַקֵּרא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי אִם מִי שֶׁבָּקִי בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, לְהִשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ב׳): ״וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד״, כִּי כְּמוֹ בְּנִגְלֶה שֶׁבַּתּוֹרָה, אִם אֵין הָאָדָם לוֹמֵד יְהֶיה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, הוּא נִשְׁאָר עַם הָאָרֶץ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כְּמוֹ־כֵן בַּנִּסְתָּר שֶׁבַּתּוֹרָה, וּבִפְרָטִיּוּת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אִם לֹא יִלְמַד בָּהֶם, וְלֹא יִהְיֶה בָּקִי בָּהֶם, וְלֹא יִהְיֶה שָׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ, הֲרֵי הוּא סְתָם עַם הָאָרֶץ וּבוּר וָרֵיק, וְאֵיךְ יָכוֹל לִקְרֹא אֶת עַצְמוֹ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל?! וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יָכוֹל לוֹמַר דֵּעוֹת בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, בְּשָׁעָה שֶׁאַף פַּעַם עוֹד לֹא גָּמַר אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ וְכוּ׳, כַּאֲשֶׁר נָהוּג הַיּוֹם, שֶׁכָּל בּוּר וָרֵיק וּפוֹחֵז וְכוּ׳, כְּבָר אוֹמֵר דֵּעוֹת בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּשֶׁעֲדַיִן לֹא סִיֵּם אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן הוּא בִּכְלָלִיּוּת יִשְׂרָאֵל, ״הֲדִיוֹטִים״ שֶׁעוֹד אַף פַּעַם לֹא סִיְּמוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, קוֹפְצִים בָּרֹאשׁ וְאוֹמְרִים דֵּעוֹת

״דַּעַת תּוֹרָה״, כְּשֶׁעֲדַיִן לֹא זָכוּ לְסַיֵּם אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ.

זִכְרוּ זֹאת הֵיטֵב הֵיטֵב, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הַבַּעַל־דָּבָר, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הָעוֹלָם הַזֶּה מַטְעֶה אוֹתָנוּ מְאֹד: וְאֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם (עֵין שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן נא); וְרוֹאִים אֶת זֶה בְּחוּשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה, אֵיךְ שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר בָּא בְּכָל מִינֵי נִכְלֵי עַרְמוּמִיּוֹת לְבַלְבֵּל וּלְהַטְעוֹת אֶת הָעוֹלָם בְּכָל מִינֵי תַּכְסִיסִים וְכוּ׳, וּמַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי צְבוּעִים וְשַׁקְרָנִים וְכוּ׳, הָעִקָּר לָקַחַת אֶת הָאָדָם מֵהָאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ וְכוּ׳, וּמַה הִיא הָאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ? גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמֹגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, לֵידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסֵּא לֶאלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁיֵּדַע אָדָם יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אָז נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת. כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר אֱמִתִּי כְּמוֹ בְּרוּר וְזִכּוּךְ הָאֱמוּנָה, אֲשֶׁר רַק זוֹ הִיא הָאֱמֶת, כִּי רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִקְרָא אֱמֶת, וְאֵין לְךָ עוֹד אָדָם שֶׁבֶּאֱמֶת מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, כְּמוֹ זֶה שֶׁמְּדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, כִּי בָּזֶה בְּעַצְמוֹ נִתְגַּלִּית לוֹ הָאֱמוּנָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה סִימָן שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר אֲצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה פּוֹתֵחַ אֶת הַלֵּב וְאֶת הַדַּעַת לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא דַּעְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנַּחֱקֶקֶת בּוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם, וְזוֹכֶה לְהַאֲמִין בְּתוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְאָז יֵשׁ לוֹ כֹּבֶד הַרְגָּשָׁה אַחֶרֶת בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְעַל־כֵּן הֵן כְּלוּלוֹת יַחַד — אֱמוּנָה, תְּפִלָּה וְתוֹרָה. וְעַל קֹטֶב זֶה סוֹבֶבֶת כָּל הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — לְהַחְדִּיר בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם תַּכְלִית אַחֶרֶת בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה

תִּפְתַּח דַּעְתּוֹ לְהָבִין בְּכָל מָקוֹם שֶׁיִּלְמַד. וְכֵן רַבֵּנוּ זַ״ל מַכְנִיס בָּנוּ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, בְּרֵיתוֹת וְתוֹסֶפְתּוֹת, סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכוּ׳ (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עו).

נָא וְנָא אַל יַטְעֶה אֶתְכֶם יִצְרְכֶם, אוֹ שׁוּם צָבוּעַ וְרַמַּאי וְכוּ׳, כְּאִלּוּ דִּבֶּר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא דָּבָר אַחֵר מִכָּל הַנַּ״ל, כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם אוֹמֵר אַחֶרֶת, תֵּדְעוּ שֶׁהוּא צָבוּעַ וְרַמַּאי, וַאֲפִלּוּ שֶׁמַּלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ אוֹמֵר שֶׁהוּא חָסִיד בְּרֶסְלֶב... אַךְ חוֹלֵק עַל כָּל הַנַּ״ל תֵּדְעוּ שֶׁהוּא סְתָם צָבוּעַ וְרַמַּאי וְכוּ׳, וְהוּא נִדְמֶה לַיֵּצֶר הָרָע שֶׁרָץ בֵּין בְּנֵי אָדָם עִם יָד קְמוּצָה, וְכֻלָּם רָצִים אַחֲרָיו, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁבְּוַדַּאי יֵשׁ אֶצְלוֹ מַה שֶּׁהֵם רוֹצִים, אַךְ לְבַסּוֹף כְּשֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, תִּתְוַדְּעוּ שֶׁהָיְתָה רַק יָד רֵיקָנִית, וְהַכֹּל הֶבֶל וְדִמְיוֹן גָּדוֹל, וַחֲבָל הָיָה עַל כָּל הַזְּמַן שֶׁרַק רָצוּ אַחֲרָיו, וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂאֵר וְכוּ׳ (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן ו׳), אַךְ אָז כְּבָר יִהְיֶה מְאֻחָר וְכוּ׳. וְאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳): אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד; וְאָמַר אֵלְיָהוּ הַנָּבִיא (תָּנָא דְּבֵי אֵלְיָהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן מְלַוִּים אוֹתוֹ, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם אֶת דְּבָרֵינוּ אֵלּוּ אֶל לִבּוֹ תָּמִיד, וְאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁהוּא רָגִיל בָּהּ, שֶׁזּוֹ שִׂפַּת הָאֱמֶת שֶׁלּוֹ, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת, שֶׁהֵן: ״שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת״, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְיִהְיֶה בֶּאֱמֶת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה), י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הָעַצְבוּת הִיא הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), וּבִפְרָט אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקְךָ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלְךָ, וְאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וּמֵפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיָּבוֹאוּ מְפִיצִים וְיָפִיצוּ אֶת הַסְּפָרִים שֶׁתַּדְפִּיס. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מְפִיצִים יִהְיוּ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, הַרְבֵּה מְאֹד, אֲבָל מַדְפִּיסִים זֶה לֹא שָׂכִיחַ כָּל־כָּךְ כַּיָּדוּעַ, וְלָכֵן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ בַּעֲבוֹדַת הַהַדְפָּסָה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם וְעַל שׁוּם מְנִיעָה, כִּי הַכֹּל כְּדֵי לְנַסּוֹת אוֹתְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו, חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁתִּכָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ.

נָא וְנָא אִם אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס קוּנְטְרֵסִים ״גַּחֲלֵי אֵשׁ״, שֶׁהֵן הַמִּכְתָּבִים כְּלָלִיִּים שֶׁכָּתַבְתִּי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר מְאֹד נִצְרָכִים, וַאֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן נְלַקֵּט אֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים כְּלָלִיִּים, וְנַדְפִּיסָם בְּסֵפֶר ״גַּחֲלֵי אֵשׁ״.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה), י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, שֶׁלֹּא תִּפְּלִי עוֹד בַּפַּח, וְיַזְמִין לְךָ אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי וְתִתְחַתְּנִי בְּקָרוֹב.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּקַבְּלִי עַל עַצְמֵךְ אֵיזוֹ מִצְוָה, וּבִזְכוּת זֶה יְמַהֵר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת יְשׁוּעָתֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצֵרוּף מִכְתַּב אִשְׁתְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת מְאֹד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַקְּלִפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בִּפְגַם הַבְּרִית נִקְרֵאת עַל שֵׁם יְלָלָה, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם בִּמְרִירוּת וּבְעַצְבוּת וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹלֵט בּוֹ הַיֵּצֶר הָרָע, וּבִפְרָטִיּוּת פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁזּוֹ קְלִפַּת עֲמָלֵק, וְלָכֵן עִקַּר מְחִיַּת עֲמָלֵק הוּא בְּפוּרִים, שֶׁאָז הוּא זְמַן שִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה זוֹכִים לְהַכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת עֲמָלֵק הָרוֹצָה לְהַכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בִּפְגַם הַבְּרִית.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, כְּשֶׁשָּׁאֲלוּ פַּעַם אֶת הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל אֵיךְ לְהִתְנַהֵג אַחַר הַחֲתֻנָּה, אָמַר לָהֶם בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״קִינְדֶערְלֶעךְ, הִיט זִיךְ פּוּן כְּרִיתוּת״ (בָּנַי, שִׁמְרוּ אֶת עַצְמְכֶם מִכְּרִיתוּת), וְיוֹתֵר מִזֶּה לֹא דִּבֵּר, וְכַוָּנָתוֹ הִיא בִּפְשִׁיטוּת, כִּי בְּעֵת טֶהֳרָתָהּ הַכֹּל מֻתָּר וְכוּ׳, רַק לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, שֶׁלֹּא יָבוֹא לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וְכֵן עָוֹן הַנִּדָּה הוּא מְאֹד מְאֹד חָמוּר, וְעַל זֶה צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד.

רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וּקְלִפַּת עֲמָלֵק מְקָרֶרֶת אֶת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִלְמַד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח כה) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יז, ח): ״וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִים״, שֶׁרָפוּ יְדֵיהֶם מִתַּלְמוּד תּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה כֹּחַ לַעֲמָלֵק לָבוֹא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל. וְעִקַּר קְלִפַּת עֲמָלֵק הִיא לְהַכְנִיס סְפֵקוֹת בָּאָדָם — ״הֲיֵשׁ הַוָּיָ״ה אִם אָיִן״ (שָׁם פָּסוּק ז׳), כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה; כְּפִי שֶׁאָדָם מְשֻׁקָּע בְּתַאֲוַת נְאוּף, כְּמוֹ־כֵן נִכְנָסִים בּוֹ סְפֵקוֹת וּכְפִירוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה וְלִשְׁמִירַת הַבְּרִית.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ עִם אִשְׁתְּךָ וּלְשַׂמְּחָהּ, וְאַף פַּעַם אַל תָּרִיב אִתָּהּ, וְתַעֲקֹר מִמְּךָ אֶת מִדַּת הַכַּעַס שֶׁבָּאָה מִקְּלִפַּת פְּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, כִּי הֵם עִקַּר תִּקּוּנְךָ, כִּי בָּזֶה שֶׁקִּלְקֵל וּפָגַם וְכוּ׳, צְרִיכִים לְתַקֵּן, וְעִקַּר הַתִּקּוּן — לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵין עוֹד דֶּרֶךְ לְקָרֵב כְּהַיּוֹם אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, הַמְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקכט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וּבִפְרָט בָּנִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

תְּקַבְּלִי עַל עַצְמֵךְ, בְּאִם יִוָּלֵד לָכֶם בֵּן זָכָר, תִּקְרְאִי אוֹתוֹ עַל שְׁמִי.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. גַּם הַבַּעַל יִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ, וְיִזָּהֵר לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין.

וְאִם תְּקַיְּמוּ אֶת כָּל זֹאת, אֲנִי מַבְטִיחַ לָכֶם בֵּן זָכָר, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתקל.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הָרַב ... נֵרוֹ יָאִיר.

בָּאתִי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ וּלְחַזְּקְךָ, שֶׁתַּמְשִׁיךְ בְּשִׁעוּרִים לִלְמֹד עִם בְּנֵי

הַנְּעוּרִים, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, דְּבָרִים נִכְנָסִים בְּלִבָּם, וְהֵם כּוֹתְבִים לִי מִכְתָּבִים, וַאֲנִי רוֹאֶה אֶת גֹּדֶל הַתּוֹעֶלֶת מִזֶּה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בְּעַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה, לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק לְדַבֵּר עִמָּהֶם מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֲלֵיהֶם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָנוּ מְלֻבָּשִׁים בְּלִבּוּשׁ הַגַּשְׁמִי, אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַמַּעֲלָה הַזּוֹ — מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְתַכְנִיס בָּהֶם הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְשַׁבֵּר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְעַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, הוּא הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי גּוּרֵי הָאֲרִיזַ״ל.

נָא וְנָא תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּדָבָר זֶה — לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִם אֶפְשָׁר שֶׁתַּעֲשֶׂה זֹאת בְּכָל יוֹם — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי כָּךְ הָיָה דַּרְכּוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁבְּכָל יוֹם נִכְנְסוּ אֶצְלוֹ בְּנֵי אָדָם, וְדִבֵּר עִמָּהֶם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִם הָיָה יוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲזַי יָצָא בַּחוּץ לְחַפֵּשׂ אֵיזֶה אָדָם לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

וּבְפָרָט אַתָּה, כְּשֶׁבָּאִים אֵלֶיךָ בְּנֵי הַנְּעוּרִים, תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ מְאֹד לְדַבֵּר עִמָּהֶם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָנוּ צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל עַכְשָׁו בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְהָאִיר אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע וּלְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּלְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תִּהְיֶה רָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי אֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בִּלְבָד הוֹרֶגֶת אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי גּוּרֵי הָאֲרִיזַ״ל.

רְאֵה לְהַחְבִּיא אֶת הִתְקָרְבוּתְךָ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְעוֹרֵר עָלֶיךָ מַחֲלֹקֶת, כִּי בַּחוּץ לֹא יוֹדְעִים מַהוּ עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן יֵשׁ הִתְנַגְּדוּת גְּדוֹלָה עַל זֶה. לָזֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים שֶׁתִּהְיֶה כָּל הִתְקָרְבוּתְךָ מְכֻסֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

י״ב תתקלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לִבִּי בִּקְרִבִּי בְּקָרְאִי אֶת הַכָּתוּב בּוֹ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד צָרָה כְּצָרָה שֶׁל בָּחוּר שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגוֹ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בָּרְרָן, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ מֵעֵת קַבָּלַת מִכְתָּבִי זֶה — תִּגְמֹר בְּכִי טוֹב, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה בְּאֵיזוֹ פָּרָשִׁיָּה אוֹת אַחַת, חַס וְשָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֶיךָ, וְלִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֶךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֶּה אוֹתִי. הֱכִפַּל הַדָּבָר, שֶׁלֹּא תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי בְּקָרוֹב תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה, אִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל הַנֶּאֱמַר כָּאן.

י״ב תתקלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לֶאֱחֹז אֶת עַצְמְךָ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וְסִכְסוּכִים, וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּךָ, וְאַל תַּכְבִּיד עַל עַצְמְךָ שׁוּם הַכְבָּדָה, רַק תִּזְכֹּר תָּמִיד דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר: 'מְעַט גַּם כֵּן טוֹב', 'אַבִּיסֶל אִיז אוֹיךְ גוּט'.

רְאֵה לָבוֹא אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁל הָרַב ... בְּכָל שָׁבוּעַ, וְכֵן תְּעוֹרֵר וּתְחַזֵּק גַּם אֲחֵרִים שֶׁיָּבוֹאוּ אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁלּוֹמְדִים בְּצַוָּתָא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר וְיִרֵא שָׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל יִהְיֶה בִּלְבָבְךָ עָלַי שׁוּם דָּבָר, חַס וְשָׁלוֹם, וּבְוַדַּאי לֹא כִּוַּנְתִּי, חַס וְשָׁלוֹם, לְרָעָה, אֶלָּא כְּדֵי לְהַמְתִּיק הַדִּינִים, וְאִתְּךָ עִמְּךָ הַסְּלִיחָה, וַאֲקַוֶּה שֶׁתִּסְלַח.

רְאֵה לְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה נִתְבַּלְבֵּל הַמֹּחַ, וּמִזֶּה נַעֲשִׂים מְשֻׁגָּעִים (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו); וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְרַבֵּנוּ זַ״ל לֹא רָצָה לְדַבֵּר עִם בָּחוּר, וְאָמַר: הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁתַּחֲזֹר אֵלַי אַחַר נִשּׂוּאֶיךָ. וּבִלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז אָמַר: ׳אִיךְ וִויל דִיךְ זֶעהן מִיט אַ טַלִּית׳; הַיְנוּ אֲנִי רוֹצֶה לִרְאוֹת אוֹתְךָ עִם טַלִּית, כִּי הָאַשְׁכְּנַזִּים מַתְחִילִים לְהִתְעַטֵּף בְּטַלִּית רַק אַחַר הַחֲתֻנָּה.

רְאֵה לַעֲבֹד מְאֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי עִקַּר הַיְשׁוּעָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת הוּא לְהַגִּיעַ אֶל הַשִּׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת, וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁכְּבָר נִתְבַּלְבְּלָה דַּעְתּוֹ, עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגַדֶּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת חֲבֵרֶיךָ, שֶׁיָּבוֹאוּ אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁל הָרַב ... שְׁלִיטָ״א, וְכֵן תְּחַזֵּק אֶת הַחֲבֵרִים לְהִתְאַסֵּף עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּמַלְוֵה־מַלְכָּה, וּלְדַבֵּר אָז מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ כְּשֶׁמִּתְאַסְּפִים יַחַד וּמְדַבְּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בְּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ, יֵשׁ לָזֶה סְגֻלָּה נוֹרָאָה מְאֹד, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁזּוֹכִים לְהִתְאַסֵּף בְּשַׁבָּת, וְעַל־כָּל־פָּנִים בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי הַצַּדִּיק נִקְרָא שַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁקָּרְאוּ תַּלְמִידֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי לְרַבָּם (זֹהַר חֵלֶק ג׳ קמד:): אַנְתְּ הוּא שַׁבָּת דְּכֻלָּהּ יוֹמֵי (אַתָּה הוּא שַׁבָּת שֶׁל כָּל הַיָּמִים).

עַכְשָׁו כְּשֶׁבָּא בֵּין הַזְּמַנִּים בַּיְשִׁיבוֹת, רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ. וְהָעִקָּר, תִּשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִוִּכּוּחִים וּמְרִיבוֹת. וְאִם תִּתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהוֹרֶיךָ הַיְקָרִים יְכַבְּדוּ אוֹתְךָ, וְכֵן תִּמְצָא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֶיךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְבַטֶּלְךָ וּלְגָרְשְׁךָ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם בְּתוֹרָה וּבַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִמְּרִיבוֹת וּמַחֲלֹקֶת, וְאַל תִּכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. תֵּדַע, כִּי הָעִקָּר הוּא לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם לִלְמֹד פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשִׁ״י וְהַתַּרְגּוּם, בְּאֹפֶן שֶׁעַד גְּמַר הַשָּׁבוּעַ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ. וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּחֲזֹר בְּכָל יוֹם בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא בְּמִשְׁנָיוֹת, מְאֹד מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן תַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּלִמּוּד גְּמָרָא וּבִלְמוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת לְאַט מִלָּה בְּמִלָּה וּמִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, הוּא תָּמִיד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ.

בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי לֵצִים, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה, וְאַדְרַבָּה בָּזֶה שֶׁזּוֹכִים לִבְרֹחַ מִלֵּיצָנוּת וּלְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת, בָּזֶה מִתְאַחֲדִים עִם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא הַהֵפֶךְ, וְדַי לְחַכִּימָא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, וְתַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁל הָרַב ... מִדֵּי שָׁבוּעַ בְּשָׁבוּעַ.

י״ב תתקלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר צַו (פָּרָשַׁת פָּרָה) י״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׂבַּר לִבִּי בִּקְרִבִּי בְּקָרְאִי אֶת דְּבָרֶיךָ, וּמַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנַיִם שֶׁבָּעוֹלָם, וּמֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר, עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְשַׁנּוֹת אֶת יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלֹא כְּדַאי לְבַלּוֹת אֶת שְׁאֵרִית שְׁנוֹתֶיךָ בִּמְרִירוּת מֵהֶעָבָר, אַדְרַבָּה מֵהֶעָבָר תִּלְמַד עַל הֶעָתִיד.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵין לְךָ אַף בְּרִיָּה בָּעוֹלָם רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, עַל־כֵּן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְאָז תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ.

לְדַעְתִּי, חֲדַל מִלַּעֲזֹב אֶת הָאָרֶץ, תִּשָּׁאֵר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְזַמִּין לְךָ שִׁדּוּךְ טוֹב, וְתִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר.

רְאֵה לֹא לִהְיוֹת בָּרָן, אֶלָּא הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ אַחַר קַבָּלַת הַמִּכְתָּב הַזֶּה תְּקַבֵּל, וְתִתְחַתֵּן בְּמַזָּל טוֹב, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתִּבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, הֵן אֱמֶת שֶׁקָּשֶׁה לְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, מֵאַחַר שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ מַשְׁבְּרִים כָּאֵלּוּ מֵהוֹרֶיךָ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ אַבָּא גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל הַצָּלָחָתְךָ תָּמִיד.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — מַמְשִׁיךְ עָלָיו חַיִּים מֵחַי הַחַיִּים (עֵין מְנָחוֹת מד.).

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אֶת כָּל מַה שֶׁכָּתַבְתִּי לְךָ בְּמִכְתָּבִי זֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמִינִי, י״ט אֱדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת אֶצְלְךָ כְּרֶגַע, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא הֵם הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹנוֹת וְכוּ׳, וְהַקְּדֻשָּׁה הִיא שִׂמְחָה וּזְרִיזוּת וְכוּ׳, וְזֶה עִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם: מִצַּד אֶחָד הַנְּשָׁמָה גִּלּוּי אֱלֹקוּת, רוֹצָה לְהָאִיר בָּאָדָם הֶאָרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָשַׁע לְגַמְרֵי, וּמִצַּד שֵׁנִי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מַסְתֶּרֶת וּמַעֲלֶמֶת וּמַסְתִּירָה אֶת גִּלּוּי אֱלֹקוּת, וּמַפִּילָה אֶת הָאָדָם בְּיֵאוּשׁ וּבִמְרִירוּת. וְלָכֵן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל סִטְרָא דִּקְדֻשָּׁה, אֲשֶׁר עַל הַקֹּטֶב הַזֶּה סוֹבְבִים כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבָזֶה מַצִּילִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵרֶדֶת שַׁחַת.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל זְכוּתְךָ בַּשָּׁמַיִם, בַּמֶּה שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ הוּא, שֶׁעוֹד תָּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מַה שֶּׁמְּחַכֶּה עָלֶיךָ בָּעוֹלָם הַבָּא.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁלְּבַל תֵּחָלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כָּךְ הַהֶכְרֵחַ לַעֲבֹר עַל כָּל הַבָּא לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ

זַ״ל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא קוֹץ בְּעֵינֵי הַסִּטְרָא אַחֲרָא, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי כָּזֶה, אֲשֶׁר עַדַיִן לֹא הָיָה בָּעוֹלָם, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הֲכִי גָּרוּעַ וַהֲכִי יָרוּד וַהֲכִי פָּחוּת, גַּם־כֵּן יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם לָקַח אֶת עַצְמוֹ הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים וּלְכַסּוֹת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל מִן הָעוֹלָם, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אִם יִתְגַּלֶּה לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲזַי אֵין לוֹ כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת.

לָזֹאת עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁזִּכָּנוּ בִּזְכֻיּוֹת חִנָּם לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵיךְ נַרְאֶה הַכָּרַת הַטּוֹב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָנוּ בָּאֻמָּת מְקֹרָבִים אֵלָיו, וְרוֹצִים לֵילֵךְ בְּדַרְכּוֹ? הַיָּקָא עַל־יְדֵי שֶׁנַּדְפִּיס וְנָפִיץ אֶת אוֹרוֹ לְזוּלָתֵנוּ. הֵן אֱמֶת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁרַבִּים וְגַם שְׁלֵמִים מֵאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹחֲזִים אַחֶרֶת, אֲבָל יִהְיֶה לָהֶם אֲשֶׁר לָהֶם, וַאֲנַחְנוּ נֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁהִדְרִיכָנוּ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל — לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה.

וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה וְאִשְׁתְּךָ עוֹסְקִים בָּזֶה, רָאוּי לָכֶם לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְכֶם, שֶׁשָּׂם חֶלְקְכֶם וְגוֹרָלְכֶם בְּתוֹךְ הַנַּחַל, וּבִזְכוּת שֶׁאַתֶּם מִתְיַגְּעִים וּמְשַׁמְּשִׁים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, הַזְּכוּת הַזּוֹ תַּעֲמֹד לָכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם, וְשֶׁתִּהְיוּ בְּרִיאִים, וְתִהְיֶה לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקלט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמִינִי, י״ט אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְלוּת וְהָעַצְבוּת כְּרֶגַע, כִּי הָעִקָּר

וְהַיְסוֹד בִּקְדֻשָּׁה הוּא הַשִּׂמְחָה, וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה. וּכְבָר גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי סֹטָה, פֶּרֶק ה׳, הֲלָכָה א׳): אֵין רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה אֶלָּא עַל לֵב שָׂמֵחַ, עַיֵּן שָׁם; וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנו): מַהוּ רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ? כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּבְכָל פַּעַם מְחַדֵּשׁ מִדַּעְתּוֹ דִּבּוּרִים חֲדָשִׁים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה נִקְרָא רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וּכְשֶׁאָדָם חָזָק וְאַמִּיץ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה מְזַדַּכֵּךְ מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, עַד שֶׁנִּשְׁפָּע עָלָיו אוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וּמַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר אַתָּה צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵב מֹחֲךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּזְכֹר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת שְׁמִינִי): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ הַיּוֹם שָׂמֵחַ לְמָחָר; וְעַל־כֵּן אַל תִּדְחֹף אֶת הַשִּׂמְחָה לְמָחָר, לוֹמַר: מָחָר אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אֶלָּא חַטֹּף הַיּוֹם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ עֲכָשָׁו מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳, וְלִבְּךָ נִתְעַקֵּם בְּכָל מִינֵי עַקְמֻמִּיוּת וְכוּ׳, וְקָשֶׁה לְךָ הַרְבֵּה קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, אֲשֶׁר כָּל זֶה מְעַכֵּב אוֹתְךָ מִלְּהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁלֵּב הָאָדָם מְעֻקָּם בְּעַקְמֻמִּיוּת, עַל־יְדֵי־זֶה קָשֶׁה לוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), וְהֶעֱצָה לָזֶה גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל — לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחַת הַמִּצְוֹת, הָאָדָם זוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹחַ גָּדוֹל, עַד שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט הָעַקְמֻמִּיוּת שֶׁבִּלְבּוֹ.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְבַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק תַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל — לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עֲכָשָׁו מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ׳, וְיֵשׁ לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מג:): מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפֵלָה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאֶסֶת, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נא): ״לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה״, וּבְוַדַּאי אִם תָּבוֹא אֵלָיו

יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הָעַקְמִימִיּוּת שֶׁבִּלְבָבְךָ, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֵן עַל־יְדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה תּוֹכַל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי תְּפִלָּה וְשִׂמְחָה תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ.

נָא וְנָא, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! זְכֹר כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ אֶת סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עו), וְרָצָה שֶׁנִּזְכֶּה לְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת קי.): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא עוֹלָה וְלֹא חַטָּאת וְלֹא מִנְחָה וְלֹא אָשָׁם, כִּי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ, מִתְכַּפְּרִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳): אֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה, וְכָל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, לַסּוֹף מִתְעַלֶּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן יט): אַפִּלּוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנָּפְלוּ בְּעִמְקֵי עֲמָקִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, אִם יִקְחוּ אֶת עַצְמָם לִלְמֹד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ תּוֹצִיאֵם מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם.

לָזֹאת זְכֹר, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ זֶה יָמִים וְשָׁנִים — לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִלְמֹד קְצָת מִקְרָא, קְצָת מִשְׁנָה, קְצָת גְּמָרָא, קְצָת מִדְרָשׁ, קְצָת הֲלָכוֹת בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וּקְצָת זֹהַר וּקְצָת תִּקּוּנִים, כְּמַאֲמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: ׳אַבִּיסֵל אִיז אוֹיךְ גוּט׳ (מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב), וְעַל־יְדֵי־זֶה בִּרְבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ — אִם לֹא תִּהְיֶה בַּטְלָן. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יט, סִימָן ב׳): מִי שֶׁטִּפֵּשׁ אוֹמֵר: מִי יָכוֹל לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה, מִי שֶׁפִּקֵּחַ אוֹמֵר: הֲרֵינִי שׁוֹנֶה שְׁתֵּי הֲלָכוֹת הַיּוֹם וּשְׁתֵּי הֲלָכוֹת לְמָחָר, עַד שֶׁאֲנִי שׁוֹנֶה אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם): טִפֵּשׁ אוֹמֵר: מָה אֲנִי מוֹעִיל לִלְמֹד תּוֹרָה וּלְשָׁכְחָהּ?! וְעַל־כֵּן מַזְנִיחַ וְאֵינוֹ לוֹמֵד, אֲבָל פִּקֵּחַ אוֹמֵר: וְלֹא שָׂכַר יְגִיעָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לִי?! וְעַל־כֵּן מַמְשִׁיךְ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם עוֹד פָּסוּק וְעוֹד מִשְׁנָה וְעוֹד הֲלָכָה וְעוֹד מֵימְרָא, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ; וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֵלּוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁלֹּא הִטְעוּ אֶת עַצְמָם, רַק דָּבְקוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֲרֵי הֵם בְּמֶשֶׁךְ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים

זָכוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, אַף שֶׁבֵּין כָּךְ עָבַר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר, עִם כָּל זֹאת הָיְתָה לָהֶם הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל אַף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, וְהַשִּׂמְחָה תִּפְתַּח לְךָ אֶת מֹחֲךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳): אֵין מְלַוִּים לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְבַד. וְאָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו), לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן הַמְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁלֹּא נִשְׁאָר לָאָדָם מִכָּל יְמֵי חַיָּיו — רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְרַק זֶה רָצָה רַבֵּנוּ זַ״ל. וּכְבָר יָדוּעַ אֲצָלֵנוּ מַה שֶּׁדִּבֵּר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר: אֵצֶל הַחֲסִידִים הָעִקָּר תְּפִלָּה, וְאֵצֶל הַמִּתְנַגְּדִים הָעִקָּר תּוֹרָה, וַאֲנִי רוֹצֶה אֶת שְׁתֵּיהֶן — תּוֹרָה וּתְפִלָּה. וְכֵן פַּעַם הִתְבַּטֵּא וְאָמַר: מַה יֵּשׁ לָאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם? רַק לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל.

אָחִי, אָחִי! רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין עַצְמְךָ, וְשָׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין חֲבֵרֶיךָ וּבֵין שְׁכֵנֶיךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֻקְצִין, פֶּרֶק ג׳): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: ״הַוָ״ה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַוָ״ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם״; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם עַצְמוֹ וּבְשָׁלוֹם עִם זוּלָתוֹ, הֲרֵי זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְּׁכִינָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שְׁמוֹ שָׁלוֹם (שַׁבָּת י׳.); וּבֶאֱמֶת אֵין לְךָ עוֹד בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִשָּׁלוֹם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן א׳): לֹא בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הָעוֹלָם אֶלָּא עַל מְנַת שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַבְּרִיּוֹת; וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ רוֹאִים, שֶׁכָּל הַגָּלוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עַל עַם יִשְׂרָאֵל הִיא רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשָּׁלוֹם, שֶׁאֵין שָׁלוֹם בֵּין בְּנֵי אָדָם, וְכָל אֶחָד מְחַפֵּשׂ אֶת הַמּוּמִין אֵצֶל חֲבֵרוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה

סוֹבְלִים אֶת הַגָּלוּת הַמָּרָה הַזּוֹ, וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן יב): גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַשֵּׁר אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ נִגְאָלִים אֶלָּא בְּשָׁלוֹם, כִּי כֵּיוָן שֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, לֹא יִפְתַּח אֶלָּא עִם הַשָּׁלוֹם; וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם עַצְמֵנוּ, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ לָנוּ שׁוּם קֶשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן שֶׁנִּהְיֶה בְּשָׁלוֹם עִם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְדִּיר אֶת הַשָּׁלוֹם בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעִקַּר הַשָּׁלוֹם הוּא גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ מַעֲלַת הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אָנוּ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ עַל זֶה יוֹמָם וָלַיְלָה, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ, אֲשֶׁר עִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ צְרִיכָה לִהְיוֹת בַּהֲפָצַת הַמַּעְיָנוֹת חוּצָה, וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״אַייער עֲבוֹדָה זָאל זַיין עֶס זָאל זַיין יָפּוּצוּ מַעְיְינוֹתֶיךָ חוּצָה״; (הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּכֶם תִּהְיֶה — יָפוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה), וְזֶה אָמַר כִּשְׁעָתַיִם לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ, וְזוֹ הַצַּוָּאָה שֶׁצִּוָּה לָנוּ מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן אִם אֲנַחְנוּ מַחֲזִיקִים אֶת עַצְמֵנוּ לַתַּלְמִידִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וְשֶׁל מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל, עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְקַיֵּם אֶת צַוָּאָתוֹ, כִּי גַּם רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ וּבִקְּשָׁנוּ לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת לְמוּדוֹ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר הִתְבַּטֵּא פַּעַם: ״אַייעֶרע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין וָואס דָּא הָאט זִיךְ גֶעטָאן״, לִבְנֵיכֶם תּוֹדִיעוּ מַה קָּרָה כָּאן, הַיְנוּ לְגַלּוֹת אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב לְכָל הַדּוֹרוֹת; וּבְיוֹתֵר הִזְהִירָנוּ עַל זֶה תַּלְמִידוֹ מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל, זָכִינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָנוּ מְשַׁמְּשִׁים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, עַל־כֵּן רְאֵה גַּם אַתָּה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל — הֵן עַל־יְדֵי דִּבּוּרִים שֶׁתְּדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מֵהִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת, וּתְחַזֵּק אֶת בְּנֵי אָדָם וּתְאַמְּצָם שֶׁיִּהְיוּ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְהֵן שֶׁתָּפִיץ לָהֶם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת גְּדוֹלִים לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְקָרֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה כָּל לְמוּדֵנוּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁכָּל אֶחָד יִהְיֶה מַשְׁפִּיעַ וְלֹא מְשֻׁפָּע, הַיְנוּ שֶׁיַּתְמִיד כָּל־כָּךְ בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְיַתְמִיד כָּל־כָּךְ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עַד שֶׁתִּהְיֶה לוֹ עֲזוּת וְעַקְשָׁנוּת דִּקְדֻשָּׁה לְקָרֵב אֶת אֲחֵרִים, וְלֹא שֶׁהוּא יִצְטָרֵךְ לְטוֹבוֹת שֶׁל אֲחֵרִים

שֶׁיְחַזְּקוּ אוֹתוֹ, אֶלָּא הוּא בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה כְּבָר כָּל־כָּךְ חָזָק, שֶׁיִּהְיֶה מוּכָן לְקָרֵב אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, כֹּחוֹת רוּחָנִיִּים בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁיּוּכַל לְהוֹרִיד אֶת הַשְׁכִינָה בָּעוֹלָם וּלְקָרֵב רְחוֹקִים.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! עַל־כָּל־פָּנִים לִהְיוֹת מֵהַיּוֹם מַשְׁפִּיעַ וְלֹא מֵשְׁפִּיעַ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ. נָא וְנָא זְכֹר אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּהֵיכָלוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), וְתִרְאֶה וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַתַּלְמִידִים, שֶׁאֶחָד לֹא יִרְצֶה לְהִשְׁתַּלֵּט עַל זוּלָתוֹ וְלֹא יַחְפֹּץ לְיַשּׁוֹת וְכָבוֹד וְכוּ׳, וְאָז עַל־יְדֵי־זֶה נִהְיֶה כֵּלָנוּ כֵּלִים לְקַבֵּל אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְנִזְכֶּה לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁדְּבָרַי אֵלּוּ יִכָּנְסוּ בִּלְבָבְךָ, וְלֹא תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ, וְתִהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְתִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּתְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּתְחַזְּקֵם וּתְאַמְּצֵם וְתָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי, כִּי נַפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשְׁךָ.

י״ב תתקמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ב אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲבָל פֶּלֶא גָּדוֹל, כִּי אַחַר־כָּךְ קִבַּלְתִּי עוֹד מִכְתָּב מִמְּךָ, אֲשֶׁר שֶׁבּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְּךָ,

וּמְגַלֶּה אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳, עַד חִלּוּל שַׁבָּת וְכוּ׳, חַס וְשָׁלוֹם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתֵדַע שֶׁכָּל זֶה הוּא הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה. רָאוּי לְךָ לְהַתְמִיד בַּקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמִתַּלְמִידוֹ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וּמִשָּׁם תִּקַּבֵּל הִתְחַזְּקוּת.

עָלֶיךָ לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְכֵן לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לִישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְלֹא תִּהְיֶה בִּכְעַס בְּבֵיתְךָ, כִּי הַכַּעַס בַּבַּיִת הוּא כְּמוֹ אֵשׁ שׁוֹרֶפֶת.

נָא וְנָא תִּשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי כָּל הַהַצְלָחָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת הִיא כְּשֶׁאָדָם בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִכְתֹּב גַּם לְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ב אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר אַתָּה מָלֵא טְעָנוֹת וְכוּ׳, וּבִפְרָט עָלַי וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! יֵשׁ לָנוּ אוֹצָרוֹת שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם,

שֶׁהֵם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, רָאוּי לְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה ה׳ וְאֶת הַהֲלָכוֹת מ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ עַל תּוֹרָה זוֹ, וּבִפְרָט בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלִּין, הֲלָכָה ד׳, וְשָׁם תִּמְצָא תֵּרוּץ עַל כָּל קֻשְׁיוֹתֶיךָ, כִּי כְּשֶׁאָדָם פָּגוּם בַּבְּרִית, הַהֶכְרֵחַ לוֹ לִשְׁמֹעַ מְרִיבוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצַּדִּיקִים בְּאֹפֶן שֶׁיִּתְרַחֵק לְגַמְרֵי, וְזֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלּוֹ. וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ וְכוּ׳, אֲנִי לֹא קָרָאתִי אוֹתְךָ אֵלַי, אַךְ אַתָּה בְּעַצְמְךָ כּוֹתֵב מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְזֶה כְּבָר כָּל הַתֵּרוּץ עַל כָּל הַקֻּשְׁיוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ עָלַי. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלַי, זֶה בָּא לוֹ מֵחֲמַת פְּגָמֵי הַבְּרִית וְזֶה בָּרוּר, וְעַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּלְמַד תּוֹרָה זוֹ, וְתֹאמַר הַתְּפִלָּה עַל זֶה, וְתִתְבּוֹדֵד עַל תּוֹרָה זוֹ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִכַּעַס וּקְפֵדוּת, כִּי כַּעַס וּקְפֵדוּת בָּא רַק עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן רמט), וְתַעֲבֹד הָרִבְּה עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי אֵין לְךָ עוֹד מִדָּה טוֹבָה לָאָדָם כְּמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִקְנוֹתָהּ בִּשְׁלֵמוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ג אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה עוֹרַרְתִּי הַרְבֵּה אֶת אֲנָשַׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּקְחוּ מִמְּךָ אֶת הַסְּפָרִים, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהֵם מְצַיְּתִים אוֹתִי, וְתֵצֵא מֵהַחוֹבוֹת שֶׁנָּפַלְתָּ בָּהֶם. עִם כָּל זֹאת בָּאתִי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ, אֲשֶׁר מִכָּאן וּלְהַבָּא תִּשְׁמֹר מְאֹד לֹא לְהַדְפִּיס כַּמּוּת כָּל־כָּךְ גְּדוֹלָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתָּקַע עוֹד פַּעַם בְּחוֹבוֹת, רַק לְהַדְפִּיס קְצָת בְּפַעַם אַחַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּהְיֶה שָׁקוּעַ בְּחוֹבוֹת.

רְאֵה הָעִקָּר לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְשֶׁיִּתְמִידוּ מְאֹד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֵין עוֹד מַעֲלָה כִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל זֶה צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ — לְעוֹרֵר וּלְהַכְנִיס בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּלְמְדוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָטִיּוּת עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּצְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתֵּצֵא מִכָּל הַחוֹבוֹת, וְתִכָּנֵס בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ד אֲדַר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, עַל אַף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת.

מָה אֹמַר לְךָ ! כְּבָר דִּבַּרְנוּ הַרְבֵּה, שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּעֵסֶק הָרַבִּים, הַהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מְרִירוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל.

לְדַעְתִּי, לֹא הָיוּ צְרִיכִים לִסְגֹּר אֶת הַגַּן אַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֵינוּ מַה שֶּׁעָבַר, וְזָכִינוּ לִפְתֹּחַ גַּן חֲרֵדִי בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, מַה וְלָמָּה לָנוּ לִסְגֹּר אֶת זֶה.

פֹּה תְּקַבֵּל צ׳ק בַּעֲבוּר תִּקּוּן הַגַּז. גַּם תְּקַבֵּל פֹּה רָצוּף תּוֹרָה קל״ו

בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן בְּצֵרוּף הַתְּפִלָּה מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְכֵן הַפֵּרוּשׁ ״שְׁפַת הַנַּחַל״ עַל זֶה, וְתַחֲזוֹר בָּזֶה בְּכָל יוֹם, וְתֹאמַר הַתְּפִלָּה עָלֶיהָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת, שֶׁשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא תּוּכַל לִשְׁלֹט עָלַיִךְ לְרָע.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל עָלַי בְּכָל יוֹם, שֶׁכְּבָר אֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְנִזְכֶּה לִפְתֹּחַ תַּלְמוּד תּוֹרָה לִילָדִים וּבֵית סֵפֶר לְבָנוֹת, וִישִׁיבָה לְתַלְמִידִים, וְכוֹלֵל לְאַבְרְכִים, וְשֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ה אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּמַמָּשׁ שִׂמַּחְתָּנִי בִּדְבָרֶיךָ, וְאֵינִי לֹא יָכוֹל לְהַסְבִּיר לְךָ בִּכְתָב אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁהִכְנַסְתָּ בִּי עַל־יְדֵי מִכְתָּבְךָ, כִּי זֶה זְמַן רַב שֶׁלֹּא קִבַּלְתִּי בְּעַצְמִי חִזּוּק כְּמוֹ שֶׁאַתָּה חִזַּקְתָּ אוֹתִי, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּזְכוּת זֶה, שֶׁגַּם אַתָּה תִּהְיֶה חָזָק.

אֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ שֶׁנִּכְנַסְתָּ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. מָה אֹמַר לְךָ! אֵין עוֹד דִּבּוּרִים לְפָרֵשׁ וּלְסַפֵּר אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת הַזּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁבְּוַדַּאי תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: מִמִּי שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל — אֲנִי נוֹתֵן. חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכִינוּ בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה עִקַּר שִׂמְחָתֵנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּזְכֶּה לְדִירָה וּלְהַכְנִיס אוֹרְחִים בַּבַּיִת, וְיִהְיֶה לְךָ אַךְ טוֹב כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמִינִי, כ״ה אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַצֵּ׳ק חֲמִשִּׁים דוֹלָר לְהַדָּפָסָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּצְלִיחַ תָּמִיד.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁהִכְנַסְתָּ בִּי עַל־יְדֵי מִכְתָּבְךָ, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסַף נִכְסְפְתִּי לִרְאוֹת אוֹתְךָ אוֹ עַל־כָּל־פָּנִים לְדַבֵּר עִמְּךָ, אוֹ עַל־כָּל־פָּנִים לִרְאוֹת אֶת כְּתִיבַת יָדְךָ. זְכֹר כַּמָּה שָׁנִים הָיִיתָ אֶצְלִי, וְכַמָּה מְרִירוּת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וּבְזָיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים כְּבָר סָבַלְתָּ בִּשְׁבִיל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְכָל הָעִתִּים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ עָזַרְתָּ לִי, וּבִפְרָט בְּהַדְפָּסַת וַהֲפָצַת הַסְּפָרִים שֶׁהָיִיתִי חַיָּב לְמַעְלָה מִתִּשְׁעִים אֶלֶף דוֹלָר, עִם כָּל זֹאת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לָנוּ הִתְחַזְּקוּת וְעַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל גַּם עַכְשָׁו כָּל חִיּוּתִי וְכָל רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וּבְדַעְתִּי לִבְנוֹת עִיר בְּרֶסְלֶב, וּתְהִלָּה לָאֵל נִכְנָסִים לָגוּר שָׁם אַבְרֵכִים, וְעוֹד מְעַט נַעֲשֶׂה שָׁם תַּלְמוּד תּוֹרָה וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת, וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים, וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד תַּעֲזֹר לִי בָּזֶה, כַּאֲשֶׁר הָיָה רְצוֹנְךָ כָּל הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתַחֲזֹר אֶל הַמַּעְיָן הֵיכָן שֶׁשָּׁתִיתָ עַד עַכְשָׁו, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא תִּבְרַח מֵהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

י״ב תתקמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע. וְעִקַּר שִׂמְחָתְךָ הִיא, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ רַבִּי גָּדוֹל וְנוֹרָא כָּזֶה, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו כְּלָל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יוֹרֵד לְכָל הַמְקוֹמוֹת הַיְרוּדִים וְהַנְּמוּכִים, וּמַעֲלֶה אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא הַמְגַלֶּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְהוּא נוֹתֵן עֵצוֹת לְכָל בְּרִיָּה אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהָפִיץ אֶת תּוֹרָתוֹ בְּכָל שִׁכְבוֹת הָעָם.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם: צוּ מִיר הָאט נָאךְ קֵיינֶער נִישְׁט דֶערלייגְט (בַּעֲבוּרִי עוֹד אַף אֶחָד לֹא הִפְסִיד), וְדָבָר זֶה אֲנִי יָכוֹל לְהָעִיד לְךָ, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, זֶה לִי כְּמַעַט שְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אַף פַּעַם לֹא עָזַב אוֹתִי, אַף־עַל־פִּי שֶׁהָיוּ לִי מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ׳, וְכִמְעַט כְּמַעַט וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן הִצִּיל אוֹתִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכֵן תָּמִיד, וְלָכֵן גַּם אַתָּה רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יְהִיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, הָעִקָּר רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ — לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים

הַחֲדָשִׁים וְאֶת הַסְּפָרִים הַגְּדוֹלִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאֵה לַעֲבֹד עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְתִהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל, כִּי עַל־יְדֵי הַסַּבְלָנוּת עוֹבְרִים אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְכִמְעַט שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה הַמְּכְרַחַת לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי עוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרִירוּת דְּמְרִירוּת וְכוּ׳, וְסוֹבֵל שְׁפִיכוּת דָּמִים וּבְזִיּוֹנוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלוּלֵא שֶׁיִּהְיֶה סַבְלָן, לֹא יוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת סַבְלָן, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהַחְכִּים הַרְבֵּה, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל עַל הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ הִירְשׁ לֵייב מֵאָלִיק זי״ע, אֲפִלּוּ הָיָה יָרֵא וְחָרֵד פִּי כַּמָּה מִמַּה שֶׁהוּא, לֹא הָיָה בָּא לְמַדְרֵגָתוֹ, רַק הָעִקָּר זָכָה לְמַדְרֵגָתוֹ מִפְּנֵי שֶׁהָיָה חָכָם, וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: עֶר זָאל זַיין נָאךְ אַמָאל אַזוֹי פְרוּם וּוי עֶר אִיז וָואט עֶר נִישְׁט גֶעקוּמֶען צוּ זַיין זָאךְ נָאר וַוייל עֶר אִיז גֶעוֶוען קְלוּג, וְעִקָּר הַחָכְמָה שֶׁלּוֹ הִיא שֶׁהֶחֱזִיק מַעֲמָד, וְלֹא נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי בְּהֶכְרֵחַ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַבָּא לִכְנֹס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, שֶׁצָּרִיךְ לַעֲבֹר עָלָיו כָּל מִינֵי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וּמִי שֶׁהוּא חָכָם וְיוֹדֵעַ זֹאת — אֵינוֹ מִתְפַּעֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אֵלּוּ אֲשֶׁר זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר בְּהֶכְרֵחַ יַעֲבֹר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, וְאִם לֹא יַחְכִּמוּ לֵידַע זֹאת, אַזַי יִפְּלוּ בְּאֵין סוֹמֵךְ. לָזֹאת אֲנִי מְעוֹרֵר אוֹתְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! שֶׁתֵּדַע מִכָּל זֶה, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה אֶת הַנִּסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף צ׳׳ק חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים, וְתִשְׁלַח קַסֶּטָה וְכַמָּה קוּנְטֶרְסִים חֲדָשִׁים לִכְתוֹבוֹת אֵלּוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, כַּאֲשֶׁר לָמַדְתָּ אֶצְלֵנוּ, וְתִהְיֶה רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ כְּבָר, כִּי אַתָּה מִסְתּוֹבֵב לְבַד זֶה כַּמָּה שָׁנִים.

הָעִקָּר רְאֵה לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּבְרַח מֵ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַף שֶׁלְּעֵת עַתָּה לְפִי דַּעְתְּךָ לֹא רָאִיתָ יְשׁוּעוֹת עַל־יְדֵי שֶׁהָיִיתָ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אֲבָל בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאַתָּה זוֹכֶה, הַכֹּל בִּזְכוּת ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, הֵיכָלוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אֲנַחְנוּ בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם רַק לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל יַטְעֶה אוֹתְךָ יִצְרְךָ כְּאִלּוּ יֵשׁ אֵיזוֹ עֲבוֹדָה אַחֶרֶת, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לְךָ, שֶׁהִפַּצְתָּ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בָּזֶה.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹד לִבְנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּכְבָר יָדוּעַ מָה אָמַר פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְנֶכֶד רַבֵּנוּ זַ״ל ר׳ אַבְרָהָם בֶּרֶענְיוּ: דֶּעם רֶבְּיִנְ׳ס זַאךְ וֶועט זִיךְ אוֹיסְפִירֶען אָן דִּיר אוֹיךְ, נָאר שֶׁעֶנֶער אוּן בֶּעסֶער אַז דִּי וֶועסְט צוּ לֵייגֶען אַ הַאנְד, דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל יֵצֵא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בִּלְעָדֶיךָ גַּם־כֵּן, אֲבָל יוֹתֵר טוֹב וְיוֹתֵר יָפֶה יִהְיֶה — כְּשֶׁתִּתֵּן יָד וְכָתֵף לַעֲזֹר לָזֶה. אוֹתוֹ דָּבָר אֲנִי אוֹמֵר לְךָ: בְּוַדַּאי אֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מִן הַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל חֶשְׁקִי וּרְצוֹנִי, כִּי זֶה לִי שִׁלְשִׁים שָׁנָה, שֶׁאֲנִי מַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, וּכְבָר חָתְרוּ תַּחְתַּי מִבַּיִת וּמִבַּפְנִים בְּכָל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וּבְכָל מִינֵי דִּבּוּרִים רָעִים שֶׁמְּדַבְּרִים עָלַי זֶה בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה, עַד

שֶׁאֲפִלּוּ תַּלְמִידַי שֶׁקֵּרַבְתִּי אוֹתָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, גַּם הֵם מְדַבְּרִים עָלַי בְּכָל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֵינִי מִתְפַּעֵל מֵהֶם כְּלָל, רַק אֲנִי הוֹלֵךְ פְּסִיעָה אַחַר פְּסִיעָה, וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל. וּכְבָר אָמַר פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: אֲזוֹי גֵייט דֶעם רֶעבִּינְ׳ס וֶוועג דָאס עֶרְשְׁטֶען טְרִיט וָואס מֶען טְרִיט זֶעהְט מֶען אוֹן וַוייטֶער נִישְׁט, כָּךְ הוֹלֵךְ דִּבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל: הַפְּסִיעָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁעוֹשִׂים רוֹאִים וְיוֹתֵר מִזֶּה לֹא, וַאֲנִי לָמַדְתִּי אֶת זֶה עַל עוֹרִי, שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ פְּסִיעָה אַחַר פְּסִיעָה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה בַּפְּסִיעָה אֲשֶׁר תָּבוֹא.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַחֲזֹר אֶל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְאַל תֶּחָלֵּשׁ דַּעְתְּךָ כְּרֶגַע, כִּי בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶׁיַּעֲבֹר, וְהָעִקָּר לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְתֵדַע שֶׁכָּל מַה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ, כֵּן עָבַר עַל כָּל הַתַּלְמִידִים בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כִּי בְּתְחִלָּה הִתְלַהֲבוּ מְאֹד מְאֹד, וּלְבַסּוֹף נִתְקָרְרוּ, כִּי בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ מְלַמְּדִים אֶת כָּל הַמְקֹרָבִים שֶׁיִּהְיוּ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲשֶׁר אֵין שׂוּם תַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַק בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ אֶל זֶה הָעוֹלָם — לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכֵן גִּלֵּךְ וּנְגַלֶּה וּנְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁגַּם הֵם יִתְבַּטְּלוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן בְּשָׁעָה שֶׁמְּבוֹאָר לָבָם, הֵם מַחֲזִיקִים מַעֲמָד, אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְקָרְרִים הֵם נוֹפְלִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד כָּל יְמֵי חַיָּיו.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, טַייעֶרער בְּרוּדֶער! חַדֵּשׁ יָמֶיךָ כְּקֶדֶם, וְתַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לִבְעֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ כְּבָר לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְשֶׁתּוְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ, וְתוֹלִידוּ בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה כּוֹתֵב מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ׳, הִנֵּה כָּל סִפְרֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ בְּיָדֶיךָ, רְאֵה לְהִתְעַמֵּק בָּהֶם, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ גַּם אֵלֶיךָ, וְאַתָּה צָרִיךְ לְעַיֵּן בָּהֶם כְּאִלּוּ נִכְתַּב כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב רַק בִּשְׁבִילְךָ.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף תּוֹרָה מִ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ וְהַתְּפִלָּה עָלֶיהָ, וְאֶת אֲשֶׁר חִדַּשְׁתִּי בָּהּ, וְתַחֲזֹר בָּזֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁהַדְּבָרִים הָאֵלּוּ יֵחָקְקוּ בִּלְבָבְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי הַמְגַלֶּה לָנוּ נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תְּחַזֵּק אֶת חֲבֵרֶיךָ, הָעִקָּר רְאֵה לְדַבֵּר עִם כָּל חֲבֵרֶיךָ וּמְיֻדָּעֶיךָ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאַל תִּכָּנֵס בְּוִכּוּחִים, כִּי עִם וִכּוּחִים לֹא פּוֹעֲלִים שׁוּם דָּבָר. וּכְבָר יָדוּעַ, שְׁמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא יִתְוַכַּח עִם הַמִּתְנַגְּדִים, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: דִּי אַלֶּע וָואס הָאבֶּן גִּירֶעדְט הָאבֶּן זִיךְ נִישְׁט דֶּערַהַאלְטִין (כָּל אֵלּוּ שֶׁדִּבְּרוּ לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד).

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּשְׁמַע לִי, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל הַנַּ״ל.

רְאֵה לְהַתְמִיד לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקמט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

הָיְתָה מְאֹד פְּלִיאָה בְּעֵינַי, שֶׁהָיִיתָ בְּמַחֲנֵנוּ וְלֹא נִכְנַסְתָּ לְבַקֵּר כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּ, וַאֲנִי דָּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, וּבְוַדַּאי טְרֻדוֹתֶיךָ רַבּוּ וְכוּ׳, אַךְ לָמָּה תִּשְׁכַּח אֶת הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים וְכוּ׳, אֵיךְ שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְחַמֵּם וְלִשְׁתּוֹת אֶצְלֵנוּ מִמֵּי הַנַּחַל וְכוּ׳, זְכֹר כַּמָּה בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים סָבַלְתִּי בִּשְׁבִילְךָ — הֵן מֵאָבִיךָ, גֵּרוֹ יָאִיר, וְהֵן מֵחָמִיךָ, גֵּרוֹ יָאִיר, וּזְכֹר כַּמָּה לָמַדְתָּ כְּבָר תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בִּזְכוּת הֱיוֹתְךָ תַּלְמִיד ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״.

הָיָה בְּדַעְתִּי לִכְתֹּב לְךָ כְּבָר מִזְּמַן, אַךְ טְרֻדוֹתַי רַבּוּ כְּמוֹ שֶׁרַבּוּ לְסַדֵּר לַדְּפוּס אֶת הַפֵּרוּשׁ הַנִּפְלָא ״שְׂפַת הַנַּחַל״ עַל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וְכֵן אֶת הַסֵּפֶר ״מַרְאֶה אֵשׁ״, שֶׁהוּא פֵּרוּשׁ נִפְלָא עַל כָּל הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְעוֹד סֵפֶר נִפְלָא ״דֶּרֶךְ נָתָן״ עַל הָעֵץ חַיִּים הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא מֵהָאֲרִיזַ״ל, וְעוֹד סְפָרִים עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמּוֹעֲדִים וְעַל אַגָּדוֹת חֲזַ״ל וְעַל תַּרְיַ״ג מִצְוֹות, וּבִפְרָטִיּוּת סִפְרֵי ״חַסְדֵי אָבוֹת״ עַל אָבוֹת, שֶׁבְּקָרוֹב יֵצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, וְהוּא סֵפֶר נִפְלָא עַל כָּל מִשְׁנָה וּמִשְׁנָה מְפֹרָשׁ וּמְבֹאָר עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְהִנֵּה מוּבָא בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״דּוּדָאִים בַּשָּׂדֶה״ לְתַלְמִידוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִים רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳נְסְק זי״ע בְּפָרָשָׁה זוֹ (תַּזְרִיעַ), כִּי לִפְעָמִים אָדָם נוֹפֵל לְמַדְרֵגַת גַּדְלוּת, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר הוּא חָסִיד גָּמוּר, וּמְהַרְהֵר אַחַר אִישׁ אַחֵר, וְחוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ מַעֲשָׂיו אִם הֵם בְּתִמִּימוּת אִם לָאו וְכוּ׳, וְתַקָּנָתוֹ יַחֲקֹר אֶת עַצְמוֹ אִם הוּא אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה, וּכְשֶׁיַּחֲקֹר אֶת עַצְמוֹ, יִרְאֶה חֶסְרוֹנוֹת שֶׁלּוֹ עַל דֶּרֶךְ (נְגָעִים ב׳): כָּל הַנְּגָעִים אָדָם רוֹאֶה בַּאֲחֵרִים חוּץ מִנִּגְעֵי עַצְמוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת כָּל מִי שֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּבֵיתְךָ, שֶׁיִּרְבֶּה בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת וּבַאֲמִירַת תְּהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וּבְכָל חֹדֶשׁ אֶת שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים,

וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כג): אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לֶאֱכֹל כַּמָּה פְּרָקִים מִשְּׁנָיוֹת, וְלִשְׁתּוֹת אַחַר־כָּךְ אֵיזֶה קַפִּיטְלָךְ תְּהִלִּים, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּאֵילּוּ מִצְווֹת, עַיֵּן שָׁם.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵקִמְנוּ תְּהִלָּה לָאֵל, לְגִיּוֹן שֶׁל מֶלֶךְ, תַּלְמִידִים מֻפְלָגִים, עוֹבְדֵי ה׳ אֲמִתִּיִּים הַמַּתְמִידִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה יוֹמָם וָלַיְלָה, עַל־פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן אוֹמְרִים בְּכָל לַיְלָה חֲצוֹת, וּמִתְבּוֹדְדִים הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בְּלִי שׁוּם רַעַשׁ וְכוּ׳, רַק בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל, וְכָל־כָּךְ חֲבָל עַל הַמַּחֲלֹקֶת וְעַל הַפִּטְפּוּטֵי דְּבָרִים וְכוּ׳, שֶׁגּוֹרְמִים אֵלּוּ הַמְדַבְּרִים, שֶׁהֵם הַשֵּׁדִין יְהוּדָאִין, שֶׁלֹּא מַנִּיחִים לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאִילָנוֹת, כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה ג׳ מֵהַחֹגֵר), וּתְהִלָּה לָאֵל, לָאַחֲרוֹנָה הִכְנַסְתִּי אֶת תַּלְמִידַי ... שֶׁיִּלְמַד בָּרַבִּים בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, אוּלַי יוּכַל לְעוֹרֵר שָׁם אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמִּסְתּוֹבְבִים בְּעוֹלָם הַדִּמְיוֹן וְכוּ׳, שֶׁגַּם הֵם יִקְחוּ אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הַנִּלְמָדִים אֶצְלֵנוּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״.

פֹּה תִּקַּבֵּל רָצוּף תּוֹרָה קל״ו בְּצֵרוּף הַפֵּרוּשׁ ״שְׂפַת הַנַּחַל״ עָלֶיהָ, עִם הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי־תְּפִלּוֹת. וְהָיָה טוֹב שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לִלְמֹד תָּמִיד בְּתוֹרָה זוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד פְּלִיאָה בְּעֵינַי, שֶׁאֵינִי רוֹאֶה אוֹתְךָ וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהָיִיתָ בְּמַחֲנֵנוּ, עָשִׂיתָ כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לֹא לִהְיוֹת פֹּה בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְכֵן אֲנִי שׁוֹמֵעַ שֶׁהִתְחַלְתָּ לְדַבֵּר וְכוּ׳, וְהִנֵּה לְהַזְכִּירְךָ אֶת הֶעָבָר וְכוּ׳, לְדַעְתִּי הוּא אַךְ לְמוֹתָר, כִּי הֲלֹא עָזַרְתָּ לִי בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ לִבְנוֹת אֶת ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּלְקָרֵב נְפָשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי

דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן עָזַרְתָּ לִי בְּהַדְפָּסַת כָּל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וּמַמָּשׁ בָּא לְךָ הַדָּבָר בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְעַכְשָׁו כָּל כָּךְ נִתְקָרַרְתָּ וְכוּ׳, זְכֹר אֵיךְ הוֹצֵאתִי אוֹתְךָ מֵהַדִּמְיוֹנוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וְאָמַרְתִּי לְךָ, אִם תֵּשֵׁב בְּבֵיתְךָ וְתִלְמַד בְּהַתְמָדָה, וּתְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל עִם כָּל אֵלּוּ שֶׁאֲנִי אֶשְׁלַח לְבֵיתְךָ, אָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָבִיא לְךָ פַּרְנָסָה בְּבֵיתְךָ בְּרֶוַח, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁנִּתְקַיֵּם כָּל זֶה שָׂכַחְתָּ מֵהַכֹּל, וּמַה גַּם שֶׁאַתָּה מַפְלִיט מִפִּיךָ דְּבָרִים שֶׁאֵינְךָ צָרִיךְ. וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת ה׳): ״אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךָ, וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ, כִּי שְׁגָגָה הִיא לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹקִים עַל קוֹלֶךָ וְחִבֵּב אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ״ וְגוֹ׳. וְיָדוּעַ לְךָ מַה שֶּׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ — שֶׁהֵם הַיְלָדִים וְכוּ׳, וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל דִּבּוּרֵי פִּיו קֹדֶם שֶׁמְּדַבְּרִים עָלַי, כִּי (שָׁם): ״אַל תְּבַהֵל עַל פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל יְמַהֵר לְהוֹצִיא דָּבָר לִפְנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי הָאֱלֹקִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, עַל־כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים״ וְגוֹ׳, וּתְהִלָּה לָאֵל, כָּל דִּבּוּרַי הֵם רַק לְגַלּוֹת אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם עַל־פִּי הַדֶּרֶךְ הַתָּם וְהַנִּפְלָא שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲנִי רַק שַׁמָּשׁ אֶצְלוֹ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי, אֵינוֹ מְדַבֵּר כִּי אִם עָלָיו יִתְבָּרַךְ וְעַל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי יְקַבֵּל עָנְשׁוֹ. לָכֵן קֹדֶם שֶׁמְּדַבְּרִים עָלַי, כְּדַאי לַחְשֹׁב פַּעֲמַיִם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כִּשְׁגָגָה הַיּוֹצֵאת מִפִּי הַשַּׁלִּיט.

וְהִנֵּה אַף שֶׁכְּבָר עוֹרַרְתִּי אוֹתְךָ עַל דָּבָר זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וּבְכָל פַּעַם אֲנִי שׁוֹמֵעַ מְדַבְּרִים אֲחֵרִים, אַף שֶׁאֵינִי רוֹצֶה לְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע, אֲבָל כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה סא.): לְמֵיחַשׁ מִיהָא מִבָּעֵי, וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים עָלַי גּוֹרְמִים לְנַתֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כַּאֲשֶׁר תִּזְכֹּר מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ בִּימֵי נַעֲרוּתְךָ וְכוּ׳, בְּוַדַּאי עָלֶיךָ לְהִשָּׁמֵר בְּדָבָר זֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל הַדִּבּוּרִים שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר הֵם דִּבּוּרֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְעַל־כֵּן לָמָּה לְךָ לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר מֵהֵיכָן שָׁתִיתָ אֶת מֵימֵי הַנַּחַל.

וְיָדוּעַ מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ עַל מַאֲמָרָם זַ״ל (בָּבָא בַּתְרָא ס.): רָאָה שֶׁאֵין פִּתְחֵיהֶן מְכֻוָּנִין זֶה נֶגֶד זֶה, אָמַר: רָאוּי שֶׁתִּשָּׂרֶה

עֲלֵיהֶן הַשְׁכִינָה; רָצָה לוֹמַר, כִּי שְׁנַיִם לוֹמְדִים מְפַלְפְּלִין, וְלִפְעָמִים אֵינָם מוֹדִים אֶל הָאֱמֶת, רַק הֵם מְכַוְּנִין לִסְתֹּר דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ, אַף שֶׁיּוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, שֶׁצָּדְקוּ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ, אַף־עַל־פִּי־כֵן כַּוָּנָתוֹ בְּפִלְפּוּלוֹ לְקַנְטְרוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲבָל עִקַּר הַכַּוָּנָה בַּפִּלְפּוּל לְהוֹדוֹת אֶל הָאֱמֶת, וְיֵקַיֵּם בָּהֶם: שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה — שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם; וְהִנֵּה הַפֶּה נִקְרָא פֶּתַח, שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵא דִּבּוּר, וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁאֵין פְּתְחֵיהֶן מְכֻוָּנִין זֶה נֶגֶד זֶה, רָצָה לוֹמַר שֶׁאֵין כַּוָּנָתָם בְּפִלְפּוּלָם לְהִתְנַגֵּד וּלְקַנְטֵר, רַק כַּוָּנָתָם לְהוֹדוֹת אֶל הָאֱמֶת, אָמַר: רָאוּי שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָה עֲלֵיהֶן, וְדוֹ״ק. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל תַּלְמִיד מִתַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁרָאוּי לוֹ לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבֵּל מֵאִתָּנוּ, שֶׁאָז תִּשְׁרֶה שְׁכִינָה בְּדִבּוּרָיו, לֹא־כֵן אִם כַּוָּנָתוֹ בְּפִטְפּוּטָיו וּבְפִלְפּוּלָיו וְכוּ׳ לְקַנְטֵר וּלְעוֹרֵר מְדָנִים, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְגָרֵשׁ אֶת הַשְׁכִינָה מֵהָעוֹלָם.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וּבוֹא תָּבוֹא עַל שְׁכָרְךָ. רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב בְּקַבָּלָתְךָ מִכְתָּבִי זֶה.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף תּוֹרָה קל״ו מִסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ עִם הַפֵּרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״ וְהַתְּפִלָּה עָלֶיהָ מִ״לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת״, אֲשֶׁר שָׁם מִבֹּאָר, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי מַחֲלֹקֶת, מַחֲלֹקֶת הַגָּדוֹל עַל הַקָּטָן, שֶׁזּוֹ הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁל הַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁחוֹלֵק עַל תַּלְמִידוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ תּוֹכֵחָה בְּדֶרֶךְ בְּזָיוֹן (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳), וְרָאוּי לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי כַּוָּנָתוֹ לְהַעֲלוֹתוֹ גַּם־כֵּן שֶׁיַּגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ, וּלְהֵפֶךְ מַחֲלֹקֶת הַקָּטָן עַל הַגָּדוֹל, שֶׁהִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁל קִנְאָה וְשִׂנְאָה וְכוּ׳, וְעָלֵינוּ רַק לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אָז מִי שֶׁצָּרִיךְ וְיִרְצֶה — יִתְקָרֵב וְיַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִי שֶׁלֹּא יִרְצֶה — גֶּחָלִים יִפְּלוּ עַל רֹאשׁוֹ.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, רְאֵה לִכְתֹּב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד כַּמָּה שׁוּרוֹת לְמַעַן תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעָבַר עַל אִשְׁתְּךָ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּאֵיבָרֶיהָ וּגְידֶיהָ, וְתִהְיֶה בְּרִיאָה כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ.

רְאֵה לְקַיֵּם מַה שֶּׁקִּבַּלְתָּ עַל עַצְמְךָ לְהַדְפִּיס אֶלֶף קוּנְטְרֵסִים "בּוֹרֵא רְפוּאוֹת", "רְפוּאָה שְׁלֵמָה", "רוֹפֵא חוֹלִים" וְלַהֲפִיצָם, וּכְדַאי שֶׁהַזְּכוּת הַזּוֹ תָּגֵן עַל אִשְׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תֹּאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי בְּפִרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן כג): "אַשְׁרֵי מִי שֶׁאוֹכֵל כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְשׁוֹתֶה כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, וּמַלְבִּישׁ עַצְמוֹ בְּמִצְווֹת", וְתִהְיֶה קָבוּעַ בְּדָבָר זֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ קְצָת תְּהִלִּים כְּסִדְרָן, וְלוֹמַר כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, וּכְשֶׁתְּסַיֵּם תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ (זֹהַר חֵלֶק ב׳ פח:).

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנָחוֹת מד.). גַּם רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם

לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת הַבָּאוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת. גַּם רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלוֹת כְּשֵׁרִים. וְאִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּבְרִיא, וְתוּכֶה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֶךָ וְתִתְחַתֵּן, וְיִהְיוּ לְךָ חַיִּים טוֹבִים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן תִּבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ.

נָא וָנָא רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אַף שֶׁזֶּה מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק, כִּי הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת יַהַרְסוּ אוֹתְךָ לְגַמְרֵי.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מְאֹד מְקֻבָּל וּמְרֻצֶּה בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי בְּבַיִת שֶׁחֲסֵרָה מְזוּזָה, אוֹ שֶׁהַמְּזוּזוֹת פְּסוּלוֹת, שָׁם כָּל הַבְּעָיוֹת.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּדַקְדְּקוּ בְּכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, אֲשֶׁר זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל הַבְּרִיאוּת שֶׁל כָּל הַמִּשְׁפָּחָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתָבוֹא בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְכַבֵּד מְאֹד אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא מְצִיעָא נט:): אוֹקִירוּ לְנָשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; תְּכַבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְּׁרוּ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל דָּבָר זֶה, וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁכָּל הָעֲשִׁירוּת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בָּאָה לוֹ בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ; לְדַעְתִּי, אִם תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְשַׂמֵּחַ וּלְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ וְתַשְׁלִים עִמָּהּ, וְלֹא תְּדַקְדֵּק כָּל־כָּךְ אַחֲרֶיהָ, אָז יִשְׁתַּנֶּה הַמַּצָּב רוּחַ בְּבֵיתְכֶם, וְתִשְׁרֶה הַשְּׁכִינָה בֵּינֵיכֶם.

רְאוּ לְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי אֱלֹהֶ, וְאָז יִתְהַפֵּךְ בֵּיתְכֶם לְגַן־עֵדֶן: א. אִשְׁתְּךָ שֶׁתַּדְלִיק אַרְבָּעָה גֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶׁצְּרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה

בַּשָּׁמַיִם. ב. לִבְדֹּק אֶת כָּל הַמְּזוּזוֹת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. ג. לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּשַׂר טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, אֲשֶׁר מֵבִיא כָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים רָעִים. ד. רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים. ה. רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת לָאָדָם בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הָיָה טוֹב שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק נֵרוֹת כְּמִסְפַּר הַיְלָדִים, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תִּתְפַּלֵּל וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצְּרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁיִּהְיֶה נִמְצָא בְּבֵיתְכֶם סֵפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהַתִּקּוּנִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיַּרְחִיב לָכֶם, וְיָסִיר אֶת הַצָּרָה מִבֵּיתְכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב וְשִׂמְחָה תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכִּי תָּמִיד לְבַשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

רְאִי לְכַבֵּד מְאֹד אֶת בַּעְלֵךְ, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? כֹּל שֶׁעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; אִם בַּעְלֵךְ כָּל־כָּךְ מִתְעַקֵּשׁ לַעֲבֹר דִּירָה, תְּצַיְּתִי אוֹתוֹ. הָעִקָּר תִּשְׁתַּדְּלִי לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיכֶם, וְאָז כָּל הַבַּיִת יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי בַּיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׂמְחָה וְאַהֲבָה, הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה בּוֹ.

אוֹדוֹת הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁשָּׁמַעְתְּ וְכוּ׳, תֵּדְעִי כִּי כָּךְ הוּא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לִשְׁמֹעַ מַחֲלֹקֶת עַל אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת עַל אֵלּוּ שֶׁמַּמְשִׁיכִים אֶת אוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְבָר מְבֹאָר בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, חֹשֶׁן מִשְׁפָּט, שְׁלוּחִין, הֲלָכָה ה׳, שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ מַנְהִיגִים, שֶׁהֵם הַתַּלְמִידִים שֶׁקִּבְּלוּ מֵרַבָּם וְכוּ׳, וּמִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְקַבֵּל זֹאת הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה עֵגֶל וְכוּ׳, וְרָאוּי לָךְ לְהַרְאוֹת אֶת מִכְתָּבִי זֶה לְמִי שֶׁמְּסִית אוֹתָךְ וְכוּ׳, וְלֹא כְּדַאי לְהַאֲרִיךְ, כִּדֵּי שֶׁלֹּא לְקַטְרֵג וְכוּ׳, הָעִקָּר אַתְּ רְאִי שֶׁבֵּיתֵךְ יִהְיֶה בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וּבַעְלֵךְ יִלְמַד תּוֹרָה, וְאָז כַּמַּיִם הַפָּנִים אֶל פָּנִים, וּבְוַדַּאי בַּעְלֵךְ יַעֲזֹר גַּם לָךְ.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵךְ לְבֵין בַּעְלֵךְ, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגוֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל אִשְׁתְּךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹלָדָה בְּנָקֵל.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם עַל־פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִלְמֹד בַּדֶּרֶךְ וּבָאֹפֶן הַזֶּה, רוֹאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בִּלְמוּדוֹ.

אֶחָד בָּא לִפְנֵי מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל, וְהָיְתָה לוֹ מַכָּה קָשָׁה בְּרַגְלוֹ, כְּעֵין מֻגְלָה וְכוּ׳, וּבָכָה הַרְבֵּה לְפָנָיו, שֶׁיַּמְשִׁיךְ לוֹ רְפוּאָה, וּמוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל רִחֵם עָלָיו מְאֹד, עָנָה וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״דִּי מַכָּה וֶוועט אוֹיסְפִּלַאצְן, וּוי אֲזוֹי וֶוייס אִיךְ נִישְׁט״ (הַמַּכָּה תִּתְפּוֹצֵץ וְתִתְבַּקַּע, וְתִשָּׁפֵךְ הַלֵּחָה הָרָעָה, אֲבָל אֵיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ). וּמִתּוֹךְ זֶה נִכְנַס בְּשִׂיחָה בְּעִנְיַן עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִנְיַן הַגְּאֻלָּה, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״גָּאט וֶועט אוֹיסְפִּירֶען, וּוי אֲזוֹי וֶוייס אִיךְ נִישְׁט״, ״הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגְמֹר וִינַצַּח בְּוַדַּאי, אֲבָל אֵיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ״, כְּמוֹ־כֵן אֲנִי אוֹמֵר גַּם־כֵּן בְּעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ וּבְעִנְיַן יַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ וּבְעִנְיַן הַדְּפָסַת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם: ״שִׁפַּת הַנַּחַל״ עַל ה״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, ״נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן״ עַל ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״בְּאוּר הַמִּדּוֹת״ עַל ״סֵפֶר הַמִּדּוֹת״, ״מַרְאֶה אֵשׁ״ עַל הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְ״לַהֲבַת אֵשׁ״ עַל תִּקּוּנֵי זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמּוֹעֲדִים וְעַל אַגָּדוֹת חַזַ״ל וְעַל תַּרְי״ג מִצְוות וְעַל אָבוֹת וְעַל תְּהִלִּים.

רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם קְצָת מִקְרָא, מִשְׁנָה,

גְּמָרָא, מִדְרָשׁ וַהֲלָכָה, וּמִכָּל אֵלּוּ הַלִּמּוּדִים תִּלְמַד אֲפִלּוּ קְצָת, וּמְעַט מְעַט מִצְטָרֵף לְחֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף תּוֹרָה אַחַת מִ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, וְהַפֵּרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עִם הַתְּפִלָּה מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקנט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְתִהְיֶה רָגִיל לִשְׂמֹעַ כְּלִי זֶמֶר, לְמַעַן תְּשַׂמַּח אֶת עַצְמְךָ, כִּי הַשִּׂמְחָה מְבִיאָה רְפוּאָה לָאָדָם בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת הַבָּאוֹת עַל הָאָדָם הֵן בִּשְׁבִיל שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת. וְכֵן רְאֵה לְהַזְהֵר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ שֶׁתִּהְיֶה בָּרִיא.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַתְּפִלִּין שֶׁנִּמְצָא פְּסוּל בַּפָּרָשִׁיוֹת, הֲרֵי דָּבָר פָּשׁוּט, שֶׁיַּחֲלִיף לְךָ הַסּוֹפֵר אֶת הַפָּרָשִׁיוֹת, אֲבָל תְּבָרֵר אֶצְלוֹ מִי כָּתַב אֶת הַפָּרָשִׁיוֹת, כִּי הַיּוֹם, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שׁוֹמְעִים שֶׁכָּל מִינֵי קַלִּים וְרֵיקִים הַכּוֹתְבִים פָּרָשִׁיוֹת, וְלָאַחֲרוֹנָה גִּלּוּ, שֶׁגַּם הָעַרְבִים, יִמַּח שְׁמָם, כּוֹתְבִים פָּרָשִׁיוֹת...

אוֹדוֹת יוֹם הַהֻלֶּדֶת וְכוּ׳, סְגֻלָּה לַאֲרִיכוּת יָמִים כְּשֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְכוּ׳.

הָעִקָּר רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, כִּי הַשִּׂמְחָה מְבִיאָה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּאֵיבָרַיִךְ וּבְגִידַיִךְ וּבְכָל טִפֵּי דָּמַיִךְ, שֶׁתִּהְיִי בְּרִיאָה, וּתְגַדְּלִי אֶת הַיְלָדִים בְּנָקֵל, וְשֶׁתִּהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּהַרְחָבָה תָּמִיד.

רְאִי לְהַכְרִיחַ אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁיְּקַבֵּע עִתִּים לַתּוֹרָה, כִּי אִשָּׁה

שֶׁמַּכְרַחַת וְעוֹזֶרֶת לְבַעְלָהּ לִלְמֹד תּוֹרָה, אֲזַי הִיא מִתְחַלֶּקֶת עִם חֵלֶק לְמוּדוֹ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ו אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְאַף שֶׁלְּעֵת עַתָּה נִדְמֶה לְךָ מֵרֹב הַצָּרוֹת וְהַתְּלָאוֹת מָה וּמִי וְאֵימַת וְכוּ׳, כִּי נִדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ אֵין אַתָּה פּוֹעֵל בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל בָּעוֹלָם. וּמִסֵּפֶר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת נִגַּשׁ אֶחָד וְשָׁאַל אֶת מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: לָמָּה אַתֶּם עוֹשִׂים רַעַשׁ גָּדוֹל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳? עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: זֶה נִקְרָא רַעַשׁ?! וְהִתְחִיל לָשִׁיר בְּקוֹל מְעוֹרֵר מְאֹד (בְּנוֹסַח כֶּתֶר): ״אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל״, כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחֵנוּ צִדְקֵנוּ, אָז תִּרְאֶה אֵיזֶה קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק יִהְיֶה נַעֲשָׂה מֵהַגְּלוּי שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! גַּם עָלַי עוֹבֶרֶת תָּמִיד חֲלִישׁוּת הַדַּעַת בְּעִנְיַן הַדְּפָסָה, אֲבָל כָּל הִתְחַזְּקוּתִי, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁגַּם עַל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל עָבַר כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה, וּמַה גַּם שֶׁהוּא עוֹד יָשַׁב בְּבֵית הָאֲסוּרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְגֵרְשׁוּ אוֹתוֹ מֵעִירוֹ וְכוּ׳, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל שֶׁהֵפִיץ וְגִלָּה אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִם כָּל זֹאת לֹא הִתְפַּעֵל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, רַק הִמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ.

אֶחָד בָּא לִפְנֵי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְהָיְתָה לוֹ מַכָּה מְגֻלְגֶּלֶת בְּרַגְלוֹ וְכוּ׳, וּבָכָה הַרְבֵּה לְפָנָיו שֶׁיַּמְשִׁיךְ לוֹ רְפוּאָה. וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל עָנָה

וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״דִּי מַכָּה וֶועט אוֹיסְפְּלַאצְן, וִוי אֲזוֹי? וֶוייס אִיךְ נִישְׁט״, (הַמַּכָּה תִּתְפּוֹצֵץ וְתִבָּקַע וְתִשָּׁפֵךְ הַלֵּחָה הָרָעָה, אֲבָל אִיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ), וּמִתּוֹךְ זֶה נִכְנַס בְּשִׂיחָה בְּעִנְיַן עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִנְיַן הַגְּאֻלָּה, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״נָאט וֶועט אוֹיסְפִירֶען, וִוי אֲזוֹי? וֶוייס אִיךְ נִישְׁט״, ״הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגְמֹר וְינַצַּח בְּוַדַּאי, אֲבָל אִיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ״, כְּמוֹ־כֵן אֲנִי אוֹמֵר כָּךְ בְּעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ וּבְעִנְיַן יַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ וּבְעִנְיַן הַדְּפָסַת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם: ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל ה״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, ״נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן״ עַל ״סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת״, ״בְּאוּר הַמִּדּוֹת״ עַל ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, ״מַרְאֵה אֵשׁ״ עַל הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְ״לַהֲבַת אֵשׁ״ עַל תִּקּוּנֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמּוֹעֲדִים וְעַל אַגָּדוֹת חַזַ״ל וְעַל תַּרְי״ג מִצְווֹת וְעַל אָבוֹת וְעַל תְּהִלִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּכָל דַּרְכֶּךָ.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף תּוֹרָה מִ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ עִם הַבֵּיאוּר עָלֶיהָ מִ״שִׂפַת הַנַּחַל״ וְהַתְּפִלָּה מִ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְזָרֵז עַצְמִי לִזְכּוֹת לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ עִם פֵּרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל כָּל תּוֹרָה וּמַאֲמָר, וּבְצֵרוּף הַתְּפִלּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מִ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ מְסֻדָּרוֹת כְּסֵדֶר הַתּוֹרוֹת בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, עִם כָּל זֹאת אַתָּה זוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, בָּזֶה שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לָגוּר בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! לְעֵת עַתָּה לֹא רוֹאִים שׁוּם דָּבָר, אַף אָנוּ מְקַוִּים לִגְדוֹלוֹת שָׁם בְּיַבְנְאֵל, וּכְבָר יְדוּעָה אִמְרַת מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל, שֶׁאָמַר: אֲזוֹי גֵייט דֶעם רֶעבִּין זַאךְ, דָאס עֶרְשְׁטֶער טְרִיט וָואס מ׳טְרֶעט זֶעהְט מֶען אוֹן וַויטֶער נִישְׁט (כָּךְ הוֹלֵךְ דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶת הַפְּסִיעָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁצְּרִיכִים לִפְסֹעַ רוֹאִים, וְיוֹתֵר מִזֶּה לֹא רוֹאִים); וְאָנוּ עוֹסְקִים בִּתְפִלָּה, וּמְבַקְּשִׁים בְּכָל יוֹם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּמַהֵר אֶת יְשׁוּעָתֵנוּ פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת יַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְשֶׁיִּכָּנְסוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ לָגוּר שָׁם, וְנִפְתַּח תַּלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ.

הָעִקָּר בָּזֶה הָעוֹלָם הוּא מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — לִזְכּוֹת לִהְיוֹת סַבְלָן עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלָיו, כִּי אַחֶרֶת הָאָדָם יִשְׁתַּגֵּעַ מֵרֹב צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמָה עוֹשִׂים בְּעֵת הַסַּבְלָנוּת? עוֹסְקִים בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל. וּצְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזָקִים בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי, אֲנִי מִתְיַחֵס אֵלָיו בִּרְצִינוּת, וּמַה שֶּׁאֵינִי עוֹנֶה לְךָ עַל כָּל הַמִּכְתָּבִים, כִּי בְּכָל יוֹם מַגִּיעִים אֵלַי מִכְתָּבִים מִכָּל קַצְוֵי תֵּבֵל, וְקָשֶׁה וְכָבֵד לִי לַעֲנוֹת לְכָל אֶחָד בִּפְרָטִיּוּת, עַל־כֵּן אֲנִי מַעְתִּיק מִכְתָּב אֶחָד לְכֻלָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכֵן מִכְתָּב כְּלָלִי, אֲבָל בֶּאֱמֶת כָּל הַדִּבּוּרִים הֵם אֶחָד, כִּי תַּכְלִית הַדִּבּוּרִים שֶׁלָּנוּ הִיא רַק לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, וְיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר זֶה הָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם; כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֶרֶת מְרִירוּת כָּזוֹ, שֶׁכִּמְעַט יִשְׁתַּגַּע, וּכְבָר אָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ״ל: מִכֶּם אַתֶּם יְכוֹלִים לָדַעַת מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָעוֹלָם, הֵינוּ מַה שֶּׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה וּמֵעֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, עִם כָּל זֹאת עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שֶּׁעוֹבֵר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, תִּתָּאֵר לְעַצְמְךָ מָה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם.

וּבֶאֱמֶת עָלֵינוּ לְתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּצְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּלִבֵּנוּ אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב, וּלְהוֹדוֹת לוֹ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁגָּמַל עִמָּנוּ, וְעַל נִסֶּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַתָּה בָּרִיא, וְאִשְׁתְּךָ בְּרִיאָה, וְהַיְלָדִים בְּרִיאִים, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, רוֹאִים בָּעוֹלָם בַּעֲלֵי מוּמִין וְחַסְרֵי דַּעַת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם יְלָדִים בְּרִיאִים בְּשִׂכְלָם וּבְחוּשֵׁיהֶם, רָאוּי לוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל נִסֶּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ, וְעַל־כֵּן מַה לְךָ לִדְאֹג בִּשְׁבִיל פַּרְנָסָתְךָ, אַתָּה עוֹשֶׂה מַה שֶּׁאַתָּה יָכוֹל, וְיוֹתֵר מִזֶּה מַה לְךָ לִדְאֹג. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גָּדוֹל מְאֹד, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְאוֹדוֹת הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִבִּתְּךָ וְכוּ׳, שֶׁלֹּא נִתְקַבְּלָה בְּבֵית־סֵפֶר וְכוּ׳, וְכָל הַבְּזָיוֹנוֹת הַכְּרוּכִים בָּזֶה, וְהַצַּעַר וְהַסֵּבֶל וְכוּ׳, תֵּדַע כִּי לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם מַנִּיחִים כָּל צַעַר וַעֲגָמַת נֶפֶשׁ וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וּבְזָיוֹנוֹת עַל הַמִּשְׁקָל, וּבְוַדַּאי זֶה מַכְרִיעַ לְכַף זְכוּת אֶת כָּל מַה שֶּׁעָבַר וְכוּ׳.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ, וְתֵדַע שֶׁכָּל מִכְתָּב שֶׁלְּךָ חָשׁוּב לִי מְאֹד, וְכֵן כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שֶׁכּוֹתְבִים לִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ כ״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

נָא וְנָא אַל תִּכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְעָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְנְסוּ בְּוִכּוּחִים עִם זוּלָתָם, לְבַסּוֹף נִשְׁבְּרוּ וְנִתְרַחֲקוּ לְגַמְרֵי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וּכְמַאֲמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: דִּי אַלֶע וָואס הָאבְּן גִּירֶעדְט הָאבְּן זִיךְ נִישְׁט דֶּערְהַאלְטֶן (כָּל אֵלּוּ שֶׁדִּבְּרוּ, לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד), וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, אֲשֶׁר רוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים חִזּוּק חָדָשׁ בְּכָל יוֹם, וְעַל־כֵּן אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק תֵּדַע שֶׁדָּבָר זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַבָּא לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּכָל פַּעַם נִכְנָסִים בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת, וְכָל זֶה בָּא מֵחֲמַת הָעֲוונוֹת וְהַחֲטָאִים, כִּי לֹא כָּל אֶחָד רָאוּי אֶל הָאוֹר הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, מַה יֵּשׁ לְהוֹסִיף עַל זֶה, הֲלֹא רוֹאִים אֵיךְ שֶׁבַּאַרְבָּעִים שָׁנָה הָאֵלּוּ, הֵם הִשְׁתַּלְּטוּ עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעָשׂוּ חֻרְבָּן כָּזֶה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא הָיָה כָּזֹאת מִימוֹת עוֹלָם, כִּי הֶעֱבִירוּ עַל הַדַּת מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם מְלַמְּדִים חִנּוּךְ כַּפְרָנִי לְכִפֹּר לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וּבְכָל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל לְיוֹתֵר מִמִּלְיוֹן וָחֲצִי יְלָדִים, וְזֶה דָּבָר בָּרוּר, וְאֵין עַל זֶה שׁוּם וְכוּחִים, וְכֻלָּם מוֹדִים בָּזֶה, רַק הַוּכּוּחִים הֵם אֵיךְ לִלְחֹם נֶגְדָּם; זֶה

אוֹמֵר לִלְחֹם מִבִּפְנִים, וְזֶה אוֹמֵר שֶׁלֹּא צְרִיכִים אוֹתָם לְגַמְרֵי, וְעַל־כֵּן לֹא כְּדַאי לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּדָבָר זֶה. וּכְבָר הֶאֱרִיךְ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמֶאר זי״ע בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְתַאֲמִין לִי, שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ שֶׁהוּא צוֹדֵק, אֶלָּא לֹא לְכָל אֶחָד מַתְאִים לְהוֹדוֹת.

בְּעִנְיַן הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, הוּא רַק יָצַץ שֶׁלְּדַעְתּוֹ לֹא כְּדַאי לָלֶכֶת שָׁם, כִּי יֵשׁ שָׁם עִרְבּוּבְיָה וְכוּ׳ וְכַדּוֹמֶה, וְעַל־כֵּן יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁנִּמְנָעִים לָלֶכֶת, אֲבָל יֵשׁ אֲחֵרִים שֶׁכֵּן הוֹלְכִים בַּלַּיְלָה בְּשָׁעָה שֶׁאֵין הַמָּקוֹם הוֹמֶה כָּל־כָּךְ, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעֵת חֲצוֹת, וּכְבָר אָמַר הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל (בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר ״בֵּאוּר הַלִּקּוּטִים״, פֵּרוּשׁ עַל הַ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״), שֶׁאִם רוֹצִים לִמְצֹא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, יְכוֹלִים לִמְצֹא אוֹתוֹ בְּעֵת חֲצוֹת אֵצֶל הַכֹּתֶל.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ בְּפוֹלִיטִיקָה שֶׁל הֶבֶל, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ז אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְפַּלֵּא עָלֶיךָ, אֵיךְ אַתָּה נוֹפֵל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת כָּל־כָּךְ, אַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַשִּׁירִים וְהַזְּמִירוֹת שֶׁלְּךָ מְחַיִּים אֲנָשִׁים, וְהֵם בְּנוּיִים עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁהוּא גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הֵן אֱמֶת, כִּי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת עוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מִלְּמַעְלָה מְסַבְּבִים עִם

כָּל אֶחָד שֶׁיִּפֹּל, וְעִקַּר עֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי בִּשְׁבִיל זֶה נָפַל, כְּדֵי שֶׁיַּתְחִיל בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסא); כִּי בֶּאֱמֶת תַּעֲנוּג תְּמִידִי אֵינוֹ תַּעֲנוּג, וְעַל־כֵּן הִנֵּה הָאָדָם בּוֹעֵר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתַכְלִית, עַד שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא כְּבָר סָמוּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּפִתְאֹם נֶחֱשָׁךְ לוֹ הָאוֹר לְגַמְרֵי. וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ לָדַעַת, כְּשֶׁנּוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הִתְרַחֲקוּת הִיא תְּחִילַת הַהִתְקָרְבוּת, עַל־כֵּן נָפַל — שֶׁיִּתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַעֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל מֵחָדָשׁ לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן כְּלָל מֵעוֹלָם, וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁצְּרִיכִים מַמָּשׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ עַל צַדִּיק אֶחָד קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, שֶׁנָּפַל וְנִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה, עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ מִדַּת הַהִתְחַדְּשׁוּת. וְדָבָר זֶה לָמַדְנוּ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁתָּמִיד צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהַתְחִיל עֲבוֹדָה חֲדָשָׁה.

רְאֵה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִכְתֹּב לִי עַל־כָּל־פָּנִים מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְתֵצֵא מֵהַמְּרִירוּת וְהַשִּׁבְרוֹן לֵב שֶׁלְּךָ.

הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלְקוּת גָּמוּר הוּא, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וּבִלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין נִמְצָא, עַל־כֵּן בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁאָדָם רַק מִסְתּוֹבֵב, יִמְצָא אֶת אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם.

פֹּה תְּקַבֵּל תּוֹרָה מ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, עִם הַבֵּאוּר עָלֶיהָ מ״שִׂפַת הַנַּחַל״, וְהַתְּפִלָּה מ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה זוֹ וְלוֹמַר הַתְּפִלָּה, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁל הַצַּדִּיק עַל הָאָדָם הִיא בְּחִינַת תּוֹכֵחָה, שֶׁהַצַּדִּיק מוֹכִיחַ לִפְעָמִים בְּדֶרֶךְ בִּזָּיוֹן, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳, אֲבָל כַּוָּנָתוֹ לְהַגְבִּיהַּ וּלְהָרִים אֶת תַּלְמִידוֹ, שֶׁיָּבוֹא גַּם־כֵּן לְמַדְרֵגָתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעַכְשָׁו תִּקַּח עֵט וָעֵת לִכְתֹּב לִי עַל־כָּל־פָּנִים שׁוּרוֹתַיִם, וּלְהוֹדִיעַ לִי מִשְׁלוֹמְךָ וּמִשְׁלוֹם הַיְלָדִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה, כִּי הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית גָּמוּר — כְּשֶׁזּוֹכִים לְהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִשְׁבִיל זֶה הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל הַבָּא לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁיּוֹדֵעַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, כְּדַאי לוֹ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְצָרִיךְ לְצַיֵּר לְעַצְמוֹ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אוֹר אֶחָד, וְהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הָאוֹר, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד תַּעֲנוּג וְאוֹר וַעֲרֵבוּת יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם מַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַבֵּב אוֹתוֹ.

רְאֵה לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה הַשִּׂמְחָה עִקָּר, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

רְאֵה לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ וַהֲלָכָה, וְכֵן רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי, אִם יֵשׁ לְךָ חֲבֵרִים לְדַבֵּר עִמָּהֶם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי נְקֻדַּת הֶחָבֵר מְאֹד מְאֹד נִצְרֶכֶת בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל״ד, עַיֵּן שָׁם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר תַּזְרִיעַ, כ״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וּבְוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן, וּבֵיתְךָ יִהְיֶה בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וְתַכְנִיס אוֹרְחִים, וְיִשְׁפַּע לְךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בְּפַרְנָסָה.

רְאֵה לְהִזָּהֵר לִטְבֹּל בַּמִּקְוֶה בְּכָל יוֹם לִפְנֵי שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, כִּי סוֹפֵר צָרִיךְ לְהִזָּהֵר לֵילֵךְ עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת לַמִּקְוֶה, כִּי סוֹפְרוּת הִיא מְלֵאכֶת שָׁמַיִם, וּצְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד עַל טָהֳרָה.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְשַׁעֵר וּלְתָאֵר כְּלָל.

גַּם רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֵין לָנוּ שִׁיּוּר אֶלָּא הַתּוֹרָה הַזֹּאת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ לִבְנוֹת אֶת בֵּיתֶךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, כ״ח אֲדָר־ב׳ ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, אֵיךְ אַתְּ מִתְחַזֶּקֶת וּמַחֲזִיקָה מַעֲמָד.

רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאִשָּׁה תְּחַזֵּק אֶת רֵעוּתָהּ.

אַל תִּדְאֲגִי כְּלָל בְּעִנְיַן פַּרְנָסָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְיַעֲזֹר לָכֶם לִבְנוֹת בַּיִת יָפֶה, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, שֶׁיֵּצְאוּ מִבֵּיתְכֶם תּוֹרָה וּגְדֻלָּה, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים.

הָעִקָּר תִּשְׁתַּדְּלוּ לִשְׂמֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד יָקָר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ — מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ וּלְנַחֵם אֶת אֲחֵרִים.

בְּעִנְיַן הַגַּן, אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁהַגַּן יִשָּׁאֵר פָּתוּחַ, וְכֵן עוֹד נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת שָׁם תַּלְמוּד תּוֹרָה לִילָדִים וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת, וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים, וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים.

הָעִקָּר רְאִי לָנוּחַ הַרְבֵּה, כִּי הַמְּנוּחָה בִּשְׁבִילֵךְ הִיא מַמָּשׁ הַצָּלַת נְפָשׁוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ עַכְשָׁו בַּקָּשָׁה פְּרָטִית, הֱיוֹת שֶׁהַיּוֹם הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, עָלֵינוּ לְקַיֵּם אֶת מִנְהַג הָרַמָּ״א שֶׁכָּתַב (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תכט): ״וּמִנְהָג לִקְנוֹת חִטִּים לְחַלֵּק לָעֲנִיִּים לְצֹרֶךְ פֶּסַח״, עַיֵּן שָׁם; וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (עֵיֵן בְּכַף הַחַיִּים, סָעִיף קָטָן יח): טַעַם שֶׁקָּבְעוּ לִקְנוֹת חִטִּים לְצֹרֶךְ פֶּסַח בִּפְרָטִיּוּת, וְאֵין כּוֹלְלִין אוֹתָהּ בִּכְלַל צְדָקוֹת שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, כִּי מִזֶּה נוֹתְנִין גַּם לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים עֲנִיִּים, שֶׁגְּנַאי לָהֶם לְקַבֵּל צְדָקָה, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת עַכְשָׁו לְמַעַן עֲנִיֵּי עִירֵנוּ ״יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב״, שֶׁגָּרִים שָׁם, תְּהִלָּה לָאֵל, יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים מִשְׁפָּחוֹת, וְהַדּוֹחַק אֶצְלָם מְאֹד גָּדוֹל, וְהֵם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַתְמִידִים בַּתּוֹרָה, וּמִתְבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְנַהֲגִים עַל־פִּי דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, לָכֵן עָלֵינוּ נָפַל עַכְשָׁו חוֹבַת הַיּוֹם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּעֲבוּרָם בְּמָעוֹת חִטִּים, עַל־כֵּן רְאֵה לְהִשְׁתַּתֵּף בַּדָּבָר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁתִּלֵּךְ לְאֶסֹּף בְּעִירְךָ בַּעֲבוּר מָעוֹת חִטִּים, וְעִם הַכֶּסֶף אֲנַחְנוּ קוֹנִים מַצּוֹת וְיַיִן וּבָשָׂר וְתַפּוּחֵי אֲדָמָה וּבֵיצִים וְשֶׁמֶן וְכוּ׳, וּמְחַלְּקִים אֶת זֶה לָעֲנִיִּים מְרוּדִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לָכֵן רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לֶאֱסֹף בְּעִירְךָ, וְגֹדֶל הַמִּצְוָה שֶׁל צְדָקָה הִיא אַךְ לְמוֹתָר, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל לִפְגַם הַבְּרִית (עֵיֵן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסד): צְדָקָה הִיא תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי פְּגַם הַבְּרִית הוּא, כִּי הָיָה צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיעַ בִּקְדֻשָּׁה לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְהַשְׁפִּיעַ, וְהוּא סִלֵּק אֶת הַהַשְׁפָּעָה מִשָּׁם, וְהִמְשִׁיכָהּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְמָקוֹם אַחֵר, וְעַל־כֵּן הַתִּקּוּן הוּא עַל־יְדֵי צְדָקָה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה חוֹזֵר וּמַשְׁפִּיעַ לְשָׁם אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתַּקֵּן וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וּכְבָר יָדוּעַ בִּכְתְבֵי הָאַרִיזַ״ל, שֶׁכָּל גָּלוּת מִצְרַיִם הָיְתָה בִּשְׁבִיל חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן וְכוּ׳, וְאוֹתָן הַטִּפּוֹת שֶׁהוֹצִיא לְבַטָּלָה וְכוּ׳, הֵן הֵן הַנִּשָּׁמוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם, וְעָבְדוּ קָשֶׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים, וְנִזְדַּכְּכוּ שָׁם בְּזִכּוּךְ אַחַר זִכּוּךְ בְּכוּר הַבַּרְזֶל וְכוּ׳, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים עוֹד פַּעַם כָּל הַהֶאָרָה

שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְתִקּוּן פְּגָמֵי הַבְּרִית, לָזֹאת עָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לְסַפֵּק לַעֲנִיִּים בַּעֲבוּר צָרְכֵי פֶּסַח, וּבִזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁל מָעוֹת חִטִּים, לְחַלֵּק מָזוֹן וְכוּ׳ לַעֲנֵיֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, נִזְכֶּה גַּם־כֵּן לְתִקּוּן נִצְחִי. וְעַיֵּן בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ר״א, שֶׁמְּגַלֶּה רַבֵּנוּ זַ״ל: רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מַצ״ת הוּא — צְ׳דָקָה תַּ׳צִּיל מִ׳מָּוֶת (מִשְׁלֵי י׳, ב), וְהוּא סְגֻלָּה לָחֲלִי נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּסוֹד (תְּהִלִּים קיב, ט): ״פִּ׳זַּר נָ׳תַן לָ׳אֶבְיוֹנִים — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נֹפ״ל, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ עֲדִים לָאַחֲרוֹנָה מַה שֶּׁקּוֹרֶה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְטָפִים אֲנָשִׁים צְעִירִים, וְהִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם יְתוֹמִים קְטַנִּים, וְלָכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לְקַיֵּם אֶת הָרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל: מַ׳צ׳ת׳ הִיא: צְ׳דָקָה תַּ׳צִּיל מִ׳מָּוֶת, כִּי אִם נִגְזַר עָלֵינוּ, חַס וְשָׁלוֹם, אֵיזֶה עֹנֶשׁ אוֹ דִּין בְּזוֹ הַשָּׁנָה, שֶׁנִּזְכֶּה לְכַפֵּר בִּזְכוּת הַמָּעוֹת חִטִּים לַעֲנִיִּים, וְכֵן פִּ׳זַּר נָ׳תַן לָ׳אֶבְיוֹנִים הוּא נ׳פ״ל׳, אֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ כַּמָּה אֲנָשִׁים נוֹפְלִים וְנִתְרַחֲקִים מֵהַיַּהֲדוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהֵם בִּבְחִינַת נֹפ״ל, וְכֵן בִּפְשִׁיטוּת הַמַּחֲלָה הַזּוֹ הִיא, שֶׁהַדָּמִים מַתִּיזִין לְתוֹךְ הַמֹּחַ, רַחֲמָנָא לִצְלָן (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט); לָזֹאת עָלֵינוּ לְהִזָּהֵר בְּעַצְמֵנוּ, וּלְהִשְׁתַּדֵּל אֵצֶל אֲחֵרִים בַּעֲבוּר מָעוֹת חִטִּים לַעֲנֵיֵי עִירֵנוּ: ״יַבְנְאֵל עִיר בְּרִסְלֶב״, עַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּשְׁתַּדֵּל בָּזֶה, וּשְׂכָרְךָ יִגְדַּל מְאֹד, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל גַּם אֵצֶל אֲחֵרִים.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁגְּדוֹלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עָסְקוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת בָּעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לֶאֱסֹף מָעוֹת חִטִּים בַּעֲבוּר עֲנִיִּים, וּבִפְרָט בְּאוּמָן, שָׁם הִשְׁתַּדְּלוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד לְסַפֵּק לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲשֶׁר גָּרוּ שָׁם, שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם עַל צָרְכֵי הֶחָג, וְעַכְשָׁו זְכָה אוֹתָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָנוּ בּוֹנִים עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בְּקָרוֹב תִּהְיֶה עִיר תּוֹרָה וְיִרְאָה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ. וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לֶאֱסֹף בַּעֲבוּרָם מָעוֹת חִטִּים, וּבִשְׂכַר זֶה לֹא נִצְטָרֵךְ בְּעַצְמֵנוּ לַבְּרִיּוֹת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּקַיֵּם אֶת בַּקָּשָׁתִי, כִּי גַּם אֲנִי עוֹסֵק בָּזֶה לֶאֱסֹף צְדָקָה בַּעֲבוּר עֲנֵיֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַאֲנִי רוֹצֶה לִזְכּוֹת

אוֹתְךָ עִם עֲנִיֵּים עוֹבְדֵי ה׳ הַחַיִּים בְּדַחֲקוּת גְּדוֹלָה, וְאֵין מְזָרְזִין אֶלָּא לְמְזֹרָזִין.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, כָּל הַכֶּסֶף הוֹלֵךְ רַק לִקְנוֹת לְצָרְכֵי הֶחָג, וּמִתְחַלֵּק בֵּין עֲנִיֵּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק הַדִּבּוּרִים שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לָדַעַת, שֶׁעַדַיִן עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל נֶעֱלָם מִכָּל הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הַדִּבּוּר בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא נִהְיֶה לְלַעַג וּלְקָלֶס בְּעֵינֵי אֲחֵרִים. וְעָלֵינוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁאַף אִם עֲדַיִן אֲנַחְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, עִם כָּל זֹאת גַּם שָׁם מֵאִיר לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כְּסוּפִים גְּדוֹלִים, וְזֶה כָּל הָרְצוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ — נִכְסֹף נִכְסַפְתִּי אֵלֶיךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכוּ׳, שֶׁיִּהְיוּ לָנוּ רַק כְּסוּפִים טוֹבִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה הַכֶּסֶף שֶׁלָּנוּ, אַךְ בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָם מְבִינִים בָּזֶה, כִּי הֵם צְרִיכִים כֶּסֶף גַּשְׁמִי, וְעַל זֶה כָּל רֹאשָׁם. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הָרָצוֹן וְהַכְּסוּפִים הוּא עוֹלָם הַחֵרוּת, כִּי בְּכָל דָּבָר הַבַּעַל־דָּבָר יָכוֹל לְהַחֲלִישׁ אֶת הַדַּעַת, אֲבָל רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים — זֶה הוּא לֹא יָכוֹל לַעֲצֹר, כִּי אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה עַל־כָּל־פָּנִים רְצוֹנִי חָזָק לְהִתְקָרֵב לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא!

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לֵילֵךְ לַשִּׁעוּר שֶׁאַתֶּם לוֹמְדִים הֲלָכוֹת, וְאַל תִּתְעָרֵב רַק תִּשְׁמַע וְכוּ׳, וְאִם קָשֶׁה לְךָ אֵיזֶה דָּבָר בַּהֲלָכָה תִּשְׁאַל. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּנֵי הָעוֹלָם עֲדַיִן רְחוֹקִים מִדִּבּוּרֵינוּ אֵלֶּה, וְעַל כֵּן עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁאֵיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה, עַל־כָּל־פָּנִים אֲנַחְנוּ כֵּן מַרְגִּישִׁים נְעִימוּת וַעֲרֵבוּת בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ!

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל מָקוֹם בּוֹאֲךָ, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ כְּלָל, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה גַּם לְחַלֵּק אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְצָרְכֵי בֵּיתִי, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּתְרַחֵב לְךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי צְדָקָה נִפְתָּח לוֹ פֶּתַח יוֹתֵר רָחָב, בִּבְחִינַת: ״פְּתוֹחַ תִּפְתַּח״ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳).

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וְאַף שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים בְּכָל יוֹם, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עִם כָּל זֹאת אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, הַמְגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא נִיָּאֵשׁ עַצְמֵנוּ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, וְהָעִקָּר הוּא כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל — לְהַאֲמִין בַּצַּדִּיק עִם דַּעַת, כִּי כְּשֶׁמַּאֲמִין בַּצַּדִּיק בְּלִי דַּעַת, אֲזַי יָכוֹל לִפֹּל, כִּי מֵאֱמוּנָה

לְבַד יְכוֹלִים לִפֹּל. וְעִקַּר הַדַּעַת הוּא לֵידַע, שֶׁהַצַּדִּיק רוֹצֶה לְקָרֵב אוֹתָנוּ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל מֵהַצַּדִּיק, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁעוֹשֶׂה מְצִיאוּת מֵהַצַּדִּיק, אָזַי כְּשֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַצַּדִּיק, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת הַצַּדִּיק — נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנה), וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּשְׁאֵר תָּמִיד אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַף שֶׁהַרְבֵּה פְּעָמִים נֶחֱשָׁךְ הָאוֹר מֵאִתָּנוּ, עִם כָּל זֹאת שֶׁנַּחֲזִיק מַעֲמָד אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל יוֹם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּתְחַזְּקֵם לְשִׂמְחָה וְלַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל אַף שֶׁעָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר, וְגַם עֲדַיִן עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר. מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְעָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁגִּלָּה לָנוּ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁאַפִלּוּ כְּשֶׁנּוֹפְלִים בְּפַח יָקוּשׁ, עִם כָּל זֹאת רָאוּי לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְאַף שֶׁכּוֹאֵב מְאֹד הַלֵּב, שֶׁרֹב הָעוֹלָם עֲדַיִן רְחוֹקִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל

וּמֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהַרְבֵּה בַּעֲוונוֹתֵינוּ הָרַבִּים, מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ וְכוּ׳, מַה נַּעֲשֶׂה?! עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לִשְׁמֹחַ עַל נֵעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלֵנוּ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתִשְׂכַּח אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, כִּי זֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן כו), וְהָעִקָּר — תִּשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִכַּעַס וּקְפִדוּת, וַאֲפִלּוּ שֶׁמְּקֻדָּם הָיִיתָ בְּכַעַס וּקְפִדוּת, רְאֵה לַעֲשׂוֹת תֵּכֶף־וּמִיָּד הַתְחָלָה חֲדָשָׁה עַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו לִהְיוֹת סַבְלָן.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, כִּי הַדְּמוּת שֶׁל הַצַּדִּיק מִתְרָאָה אֶל הָאָדָם בְּשָׁעָה שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בְּיוֹתֵר כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד אֶת סֵפֶר הַצַּדִּיק וְדָבוּק בּוֹ, אָז בְּשָׁעָה שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, נִתְגַּלָּה לוֹ וְנִתְרָאָה לְפָנָיו דְּמוּת דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק גְּנוּזִים בַּסֵּפֶר, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת אֵיזוֹ עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, הַהֶאָרָה שֶׁמְּאִירָה בּוֹ מִתּוֹרַת הַצַּדִּיק, נִתְגַּלָּה לְפָנָיו וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא חוֹזֵר אֶל הִתְלַהֲבוּתוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָנִים: קנ, קצב, רו), שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל מִכָּל זֶה, עַיֵּן שָׁם.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ תּוֹרוֹת כָּאֵלּוּ, עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר עֲדַיִן נֶעֱלָמוֹת וְנִסְתָּרוֹת מֵעֵינֵי הָעוֹלָם, וְאָנוּ הָעֲנִיִּים וְהַשְּׁפָלִים וְהַבְּזוּיִים זָכִינוּ לִהְיוֹת בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה וְתִשְׂמַח תָּמִיד, כִּי הַשִּׂמְחָה תִּשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁאַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי כֵּן עִבֶּר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק עַצְמוֹ וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה אֲנִי מְבָרֵךְ אוֹתָךְ בִּבְרָכַת ״מַזָּל טוֹב״ עַל הֻלֶּדֶת בִּתֵּךְ, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכִּי לְגַדְּלָהּ וּלְחַנְּכָהּ עַל־פִּי דֶּרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִדּוֹר דּוֹר, וְתִרְוִי רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים שֶׁלָּךְ.

נָא וְנָא לָדוּן אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא אֵינוֹ חַיָּב בְּשׁוּם דָּבָר, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הִיא הָאֻמָּא שֶׁלּוֹ, וּמַה הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת?! אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבַּעְלֵךְ יַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְפַרְנָסָה בְּרֶוַח, וּבַעְלֵךְ יַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, וְיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוּב.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת כִּסּוּפֶיךָ וּרְצוֹנוֹתֶיךָ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳, שֶׁנּוֹפֵל וְנִשְׁלָךְ לְהֵיכָן שֶׁנִּשְׁלָךְ, וְהַכֹּל נִסָּיוֹן מִלְמַעְלָה לִרְאוֹת אִם יַעֲמֹד בֶּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁרַק מִתְבּוֹנֵן בְּעֵין הָאֱמֶת, רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁדּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסֵּא לֵאלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן נָתְנוּ רְשׁוּת לַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, לָעֵרֹם, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, נְאוּף וְכוּ׳, שֶׁיִּתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, לִרְאוֹת אִם יִהְיֶה לָאָדָם שֵׂכֶל, וַיַּמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ לְהֶפֶךְ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁיִּפֹּל לְתוֹךְ הַזֹּהַמָּא. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁזּוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי רוֹאֶה, שֶׁמִּכָּל הַתַּאֲוֹוֹת וְהַמִּדּוֹת רָעוֹת, לֹא נִשְׁאָר לָאָדָם שׁוּם דָּבָר, כִּי כְּשֶׁבָּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן וְהַשָּׁעָה הָאַחֲרוֹנָה וְהָרֶגַע הָאַחֲרוֹן, אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳), לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן הַמְלַוִּין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו); נִמְצָא, שֶׁרַק זוֹ הִיא הַתַּכְלִית. אַךְ בְּוַדַּאי צְרִיכִים לַעֲסֹק בְּאֵיזֶה עֵסֶק בְּפַרְנָסָה, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הָעֵסֶק שֶׁלּוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְזַמֵּן לוֹ לְפִי טוֹבַת וְשֹׂרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ׳. עַל־כֵּן גַּם אַתָּה, שֶׁסִּבֵּב עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה נֶהָג אוֹטוֹבּוּס, גַּם בָּזֶה אַתָּה יָכוֹל לְשַׁמֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תְּחַיֵּךְ לָאֲנָשִׁים וּתְקַבְּלָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרִים שֶׁל אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מָה אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, כִּי הַבַּעַל מוֹסָר הֲכִי גָּדוֹל, שֶׁאוֹמֵר מוֹסָר בַּיְשִׁיבָה, וַאֲפִלּוּ הָאַדְמוֹ״ר הֲכִי גָּדוֹל, שֶׁאוֹמֵר תּוֹרָה בָּרַבִּים, אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁאַתָּה עוֹשֶׂה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: לָא מָצִית לְמֶעְבַּד כְּעֶבְדָּא דְּאַבָּא אוּמָנָא (תַּעֲנִית כא:); אַבָּא אוּמָנָא הָיָה רוֹפֵא, וְהָיָה שׁוֹמֵעַ כְּרוּז ׳שָׁלוֹם׳ בְּכָל יוֹם מִלְמַעְלָה, וְאַבָּיי וְרָבָא לֹא זָכוּ לָזֶה, רַק

בְּעֶרֶב שַׁבָּת וּבְעֶרֶב יוֹם כִּפּוּרִים, וְהָיְתָה לָהֶם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת. וְהֵשִׁיבוּ לָהֶם מֵהַשָּׁמַיִם, שֶׁאַתֶּם אֵינְכֶם יְכוֹלִים לְחַקּוֹת אֶת אַבָּא אוּמָנָא, כִּי הָיָה רוֹפֵא, וּבַמֶּה שֶׁהוּא עָסַק, אֵינְכֶם עוֹסְקִים. כְּמוֹ־כֵן אִתְּךָ, אַתָּה נֶהֱג אוֹטוֹבּוּס, וְעוֹלִים לָאוֹטוֹבּוּס בְּכָל יוֹם טִפּוּסִים שׁוֹנִים שֶׁל אֲנָשִׁים, וְכָל אֶחָד עִם הַבְּעָיָה וְהַצָּרָה שֶׁלּוֹ, וְאַתָּה מְחַיֵּךְ לְכֻלָּם, וְאוֹמֵר לְכָל אֶחָד: בֹּקֶר טוֹב, עֶרֶב טוֹב, וּמְדַבֵּר אִתָּם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וּמְשַׂמֵּחַ אוֹתָם וְכוּ׳, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֵיךְ אַתָּה מְחַיֶּה אֲנָשִׁים.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְשָׂרֵת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי עֲבוֹדָתְךָ דַּיְקָא, וּתְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וּתְחַזְּקוֹ וּתְאַמְּצוֹ וּתְשַׂמְּחוֹ, אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מְאֹד חָשׁוּב יְהוּדִי הַמְשַׂמֵּחַ אֶת בְּנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּבְנָקֵל לְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה בָּאוֹטוֹבּוּס כַּנַּ״ל; כִּי מִי שֶׁרַק יַעֲלֶה לָאוֹטוֹבּוּס, תְּקַבְּלוֹ בְּחִיּוּךְ, וְתַגִּיד לוֹ פִּתְגָּמִים, כְּגוֹן: ״אַל תִּדְאַג״, ״תִּהְיֶה רָגוּעַ״, ״תִּהְיֶה שָׂמֵחַ״, ״יִהְיֶה טוֹב״, ״אַל תִּתְעַצְּבֵן״, וְכַדּוֹמֶה לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֶּה נְפָשׁוֹת.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּסֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי לֹא יִשָּׁאֵר לָאָדָם רַק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁזּוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם. עַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲבֹד הָרִבְּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וּתְשַׂמַּח אֶת חֲבֵרֶיךָ, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

אוֹדוֹת דְּחִיַּת הַנְּסִיעָה אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּוַדַּאי כּוֹאֵב לִי, אַךְ הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִי יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת דַּרְכֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף עַל־יְדֵי הָרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִין נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשָׁם, אִם לֹא נִהְיֶה בַּטְּלָנִים.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְׁכִינָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה תָּמִיד!

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהִנֵּה אַף שֶׁאָנוּ עַכְשָׁו בְּרִחוּק מָקוֹם, אֲבָל בִּפְנִימִיּוּת נַפְשׁוֹתֵינוּ קְרוֹבִים אֲנַחְנוּ, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁתְּעַיֵּן בְּסִפְרֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, שָׁם תִּמְצָא אוֹתִי, כִּי הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם מֵרֹב תְּשׁוּקָה וְאַהֲבַת חֲבֵרִים.

אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה אֶל הַצִּיּוֹן שֶׁנִּתְבַּטְּלָה בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן וְכוּ׳, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצה) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): ״בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי״, שֶׁאַף בְּתוֹךְ

הַצָּרָה בְּעַצְמָהּ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב לָנוּ, כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִרְאֶה שֶׁאֲפִלּוּ בְּעֵת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵצֵר לוֹ, גַּם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ יֵשׁ הַרְחָבָה, כִּי נִתְבָּרֵר שֶׁהַסּוֹכֵן נְסִיעוֹת הַזֶּה הוּא פָּשׁוּט גַּנָּב, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְהָיָה גַּם בְּתוֹךְ גַּס, שֶׁלֹּא נָתְנוּ לוֹ דְּמֵי קְדִימָה, כִּי אַחֶרֶת הָיִינוּ מְאַבְּדִים כֻּלָּנוּ יַחַד חֲמִשָּׁה־עָשָׂר אֶלֶף דּוֹלָר, וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ הִצִּיל אוֹתִי בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן לֹא לְהַרְשׁוֹת לָתֵת לוֹ דְּמֵי קְדִימָה, וְהַכֹּל לְטוֹבָה, וּבְוַדַּאי הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֶׁהָיוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּעִנְיַן הַנְּסִיעָה לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, לֹא נֶאֶבְדוּ, וְסוֹף כָּל סוֹף נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשָׁם.

אוֹדוֹת אִשְׁתְּךָ שֶׁהִתְלוֹנְנָה וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי צְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאִשָּׁה, וּלְדַבֵּר וּלְסַפֵּר עִמָּהּ עַל דָּא וְעַל הָא בְּכָל יוֹם, וּבָזֶה נַעֲשָׂה קֵרוּב לְבָבוֹת, וַאֲנִי מֵבִין כִּי לֹא יָצָא לְךָ לִרְאוֹת אֶת זֶה בַּבַּיִת, וּבַעֲבוּר זֶה אֵינְךָ בָּקִי בָּזֶה וְכוּ׳, אֲבָל בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ, וְעַל־כָּל־פָּנִים לִשְׁמֹעַ מָה הָאִשָּׁה מְדַבֶּרֶת וְכוּ׳, וְכֵן לְסַפֵּר לָהּ סִפּוּרִים וְכוּ׳, וּכְבָר אָמַרְתִּי כַּמָּה פְּעָמִים לְאַבְרֵכִים, שֶׁבִּמְקוֹם לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר עִם חֲבֵרִים, יוֹתֵר טוֹב לְסַפֵּר וּלְדַבֵּר עִם אִשְׁתּוֹ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד חָבֵר יוֹתֵר טוֹב מֵהָאִשָּׁה, כִּי הִיא נִשְׁאֶרֶת אֶצְלְךָ, וְהֶחָבֵר — הַיּוֹם הוּא הֶחָבֵר הֲכִי טוֹב שֶׁלְּךָ, וּלְמָחָר יִבְעַט בְּךָ. וְעַל־כֵּן כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לְךָ לְסַפֵּר חֲדָשׁוֹת וְכוּ׳, אוֹ סְתָם סִפּוּרִים, רְאֵה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי זֶה דָּבָר נָחוּץ מְאֹד בִּשְׁבִיל קֵרוּב לְבָבוֹת.

רְאֵה לְהַכְנִיס הַתְמָדָה בַּלִּמּוּד בְּצִעִירֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְשֶׁיִּהְיוּ רְגִילִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וְיוֹם תְּהִלִּים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי בִּלְי שׁוּם גֻּזְמָא.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעח.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אוֹדוֹת הַתְּלוּנוֹת וְכוּ׳, כָּתַבְתִּי מִכְתָּב לְבַעְלֵךְ, וַאֲקַוֶּה שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה הַמַּצָּב בַּבַּיִת וְכוּ׳. אַתְּ צְרִיכָה לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הוּא לֹא רָאָה אֶת זֶה בַּבַּיִת, וְעַל־כֵּן אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג, וְלָכֵן רָאוּי לָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת וְכוּ׳, וּבְוַדַּאי אַתְּ צוֹדֶקֶת בְּכָל מַה שֶּׁכָּתַבְתְּ, אַךְ לְבַל יִהְיֶה לָךְ בִּלְבֵּךְ עַל בַּעְלֵךְ כְּלָל, כִּי אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּנָקֵל, וְתִרְווּ מֵהֶם רֹב נַחַת.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקעט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ, אֵיךְ שֶׁאַתְּ מְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עָלַיִךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

לְדַעְתִּי, אִם תַּעֲבֹר לָגוּר בִּיבְנְאֵל, הַשֶּׁקֶט שָׁיֵּשׁ שָׁם, יַעֲזֹר לְךְ מְאֹד לַעֲצַבִּים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאַתָּה תִּהְיֶה הַנַּחְשׁוֹן מֵהָעִיר אַשְׁדּוֹד, וְאַחֲרֶיךָ יָבֹאוּ עוֹד אַבְרֵכִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִכָּנְסוּ לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, אֲשֶׁר הַמָּקוֹם הוּא הַגַּן־עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לַהֲפֹךְ אֶת הָעֲיָרָה הַזּוֹ לְעִיר בְּרֶסֶלֶב בִּמְלֹא מוּבָן הַמִּלָּה, וְנִזְכֶּה לְהָקִים שָׁם תַּלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים, וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת, וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים.

נָא וְנָא אַל תִּדְאַג, אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּשָׁם צְרִיכִים אוֹתְךָ, שֶׁתְּלַמֵּד בְּכָל סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית וּבְמַלְוֶה מַלְכָּה, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמַרְתִּי לְךָ, שֶׁאֲנִי חָפֵץ מְאֹד שֶׁיִּשָּׁאֵר הַשִּׁעוּר בְּאַשְׁדּוֹד, שֶׁפַּעַם בַּשָּׁבוּעַ תִּסַּע לְשָׁם לָתֵת שִׁעוּר.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם כָּל מְיֻדָּעֶיךָ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ, זֶה עוֹזֵר גַּם לוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפ.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּךָ, וְאֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין עוֹד מַדְרֵגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מִדִּבּוּרֵי אֱמוּנָה. אֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁגַּם כַּאֲשֶׁר אָדָם מְדַבֵּר עִם עַצְמוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, זֶה בְּוַדַּאי עוֹלֶה עַל הַכֹּל, כִּי אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יַרְגִּישׁ רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁהַכֹּל

אוֹר, וְהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הָאוֹר, עַד שֶׁאֲפִלּוּ הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ הֵם בְּחִינַת תּוֹרַת ה׳ וּתְפִלַּת ה׳ (כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַכְנִיס אֶת זֶה גַּם בִּיהוּדִי שֶׁנִּי, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וּבִפְרָט כַּיּוֹם הַזֶּה, אֲשֶׁר הַמְסִיּוֹן, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹבְדִים כָּל־כָּךְ חָזָק, וּמְמִירִים וְכוּ׳, מֵעַם יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, עָלֵינוּ לְהַזְהִיר אֶת זֶרַע הָאֱמוּנָה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלָבוֹא לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, שֶׁנִּזְכֶּה לִבְנוֹת שָׁם ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כִּי הַמָּקוֹם הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּסוֹד (בְּרֵאשִׁית יח, א): ״וַיֵּרָא אֵלָיו ה׳ בְּ׳אֵ׳ל׳נֵ׳י׳ מַמְרֵא״, וְיֵשׁ לוֹמַר: מַמְרֵ״א — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מַ׳חֲשָׁבָה רָ׳עָה מַ׳חֲשָׁבָה אַ׳חֶרֶת, כְּשֶׁאָדָם דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִכְנֶסֶת בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה רָעָה, אֲזַי הָעֵצָה — שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד יַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִשְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁיַּחְשְׁבוּ יַחַד, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁנִּכְנֶסֶת לָאָדָם מַחֲשָׁבָה רָעָה, תֵּכֶף־וּמִיָּד יַכְנִיס בּוֹ מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת. וְאוֹתִיּוֹת יַבְנְאֵ״ל הוּא אָנִ״י ל״א עִם הַכּוֹלֵל, כִּי שָׁם בְּיַבְנְאֵל מִתְקַשְּׁרִים הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וּלְהֵיכָן שֶׁרַק תִּסְתַּכֵּל תִּרְאֶה רַק אֶת הַשָּׁמַיִם, אֵיךְ שֶׁמִּתְקַשְּׁרִים עִם הָאָרֶץ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנֵס סוֹף כָּל סוֹף לָגוּר בְּיַבְנְאֵל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן תְּדַבֵּר עִם כָּל מְיֻדָּעֶיךָ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לָאָדָם בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, הַשַּׁבָּת שׁוֹמֶרֶת אוֹתוֹ, וְכֵן הַשַּׁבָּת מְעַשֶּׁרֶת בְּגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִהְיוּ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יְהוּדִים כְּשֵׁרִים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִרְאוֹת גֵּר חָדָשׁ הָרוֹצֶה לְהַדְלִיק אֶת עַצְמוֹ מֵאוֹר הָאוֹרוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְהִנֵּה בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, בְּוַדַּאי תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ

בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעָלֶיךָ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּהַתְמָדָה רַבָּה וּבִתְשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְשָׁם תִּמְצָא תִּקּוּן לְנַפְשְׁךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים בַּדּוֹר הַזֶּה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, כִּי דּוֹר הַמַּבּוּל וְדוֹר הַהַפְלָגָה חָזְרוּ עוֹד פַּעַם עַכְשָׁו לָעוֹלָם כְּדֵי לְהִתַּקֵּן עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, רַבִּים מְאֹד נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, מִפְּאַת הַפְּרִיצוּת וְהָעֶרֶם, הַשִּׁקּוּץ וְהַתּוֹעֵב, הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, הַמַּחֲלֹקֶת וְהַמְּרִיבוֹת וְהַצָּרוֹת, הַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה שֶׁיֵּשׁ עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִכָּל זֶה, רַק עַל־יְדֵי תֵּבֵת הַתְּפִלָּה, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָנִים: ט׳, קיב); הַיְנוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָלֶכֶת בְּמָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְיַתְמִיד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָז אִם יִהְיֶה חָזָק בָּזֶה, סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל אֵלָיו, כִּי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר הַחֻרְבָּן, הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי זי״ע, וְהוּא גִּלָּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת עַד מְאֹד, אֶת כָּל סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהַתִּקּוּנִים, שֶׁבּוֹ מִתְגַּלִּים כָּל תַּעֲלוּמוֹת נִסְתָּרוֹת וְכוּ׳, פְּלָאֵי הַבְּרִיאָה וְהַנְהָגַת הָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, וּמַעֲלַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל וּמַעֲלַת קִיּוּם הַמִּצְוֹת וְכוּ׳, וְאַחַר־כָּךְ בָּא הָאַר״י הַקָּדוֹשׁ, וְהוּא פִּעְנַח וּפִתַּח אֶת סוֹדוֹת הַזֹּהַר, שֶׁזֶּה כְּלַל כָּל חָכְמַת הַקַּבָּלָה, שֶׁגִּלָּה עַל־יְדֵי תַּלְמִידוֹ ר׳ חַיִּים וִיטַאל, שֶׁרָשָׁם עַל־יְדֵי הַכְּתָב בְּ״עֵץ חַיִּים״ וּבְ״פְּרִי עֵץ חַיִּים״, וְאַחַר־כָּךְ בְּנוֹ ר׳ שְׁמוּאֵל וִיטַאל, שֶׁרָשַׁם מַה שֶּׁשָּׁמַע מֵאָבִיו, וְכֵן סִדֵּר אֶת כִּתְבֵי הָאַרִיזַ״ל בַּשְּׁמוֹנָה שְׁעָרִים, עַד שֶׁבָּא הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְהוּא הוֹרִיד אֶת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶה כְּלַל דֶּרֶךְ הַחֲסִידוּת, כִּי הֶעֱמִיד שִׁשִּׁים תַּלְמִידִים, שִׁשִּׁים גִּבּוֹרִים. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — תַּלְמִידוֹ הַמֻּבְחָר הַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי״ע, שֶׁגַּם הוּא הֶעֱמִיד תַּלְמִידִים רַבִּים, כְּגוֹן: הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, שֶׁהוּא הֶעֱמִיד תַּלְמִידִים רַבִּים, וּבַעַל הַתַּנְיָא זי״ע, שֶׁגַּם הוּא הֶעֱמִיד תַּלְמִידִים וְכוּ׳, וְכֵן כָּל הַחֲסִידוּת הֵם

מִתַּלְמִידִים וּמִתַּלְמִידֵי תַּלְמִידִים שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְכֻלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם בְּרוּרִים, כִּי כֻּלָּם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁבָּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא הִכְנִיס אֶת זֶה בְּפֹעַל מַמָּשׁ בְּתוֹךְ הַדִּבּוּר, וְזֶה הַהֶפְרֵשׁ בֵּין הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וּבֵין הִתְגַּלּוּת זְקֵנוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, כִּי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע גִּלָּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד, שֶׁמֵּאִיר עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הוֹרִיד אֶת הָאוֹר עַד לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, עַד אֵלּוּ הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ וְנִתְלַכְלְכוּ בַּמֶּה שֶׁנָּפְלוּ וְנִתְלַכְלְכוּ וְכוּ׳, וְגַם לָהֶם מֵאִיר שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, וְזֶה יְגַלֶּה מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, אֲשֶׁר אָז יֵקַיְּם (צְפַנְיָה ג, ט): ״כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻּלָּם בְּשֵׁם ה׳״, כִּי אָז כָּל אֶחָד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו. וְעַל קֹטֶב זֶה כָּל הַהִתְגַּלּוּת הַנּוֹרָאָה וְהַנִּפְלָאָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל. אַךְ הַבַּעַל־דָּבָר יוֹדֵעַ כִּי הִגִּיעַ קִצּוֹ, כִּי אִם יִתְגַּלֶּה אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אָז אֵין לוֹ כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת, כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז׳ מֵהַזְּבוּב וְעַכָּבִישׁ, עַיֵּן שָׁם, עַל־כֵּן הֶעֱמִיד מַחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה עַל דִּבַּר רַבֵּנוּ זַ״ל: הֵן מִבַּחוּץ — שֶׁרֹב הָעוֹלָם צוֹחֲקִים, וְהֵן מִבִּפְנִים — שֶׁעָשָׂה מַהֻפָּכָה, כִּי הָרוּחַ סְעָרָה נִכְנְסָה בְּתוֹךְ בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְעָשְׂתָה שָׁם חֳרָבָן, שֶׁתִּפְסָה אֶת הַתִּינוֹק וְכוּ׳ (עַיֵּן סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ב, מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה, עַיֵּן שָׁם); לָזֹאת אַתָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא תַּזִּיק לְךָ הַמַּחֲלֹקֶת. כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳; וְלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלִּין הֲלָכָה ד׳), שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁנִּפְגְּמוּ בִּפְגַם הַבְּרִית, הַהֶכְרֵחַ לָהֶם לִשְׁמֹעַ מַחֲלֹקֶת. וְזֶה הַנִּסָּיוֹן בִּשְׁבִילָם, אִם יִזְכּוּ לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ עַל גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי יִתְעַלּוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא יִזְכּוּ, אֲזַי יִפְּלוּ בְּאֵין סוֹמֵךְ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְהַנְשָׁמָה, וְכֵן תִּהְיֶה רָגִיל לוֹמַר

בְּכָל יוֹם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן תִּזָּהֵר מְאֹד לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֶה חֹק וְלֹא יַעֲבֹר.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אִם קִבַּלְתָּ אֶת מִכְתָּבִי זֶה.

י״ב תתקפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

מִדֵּי כָּתְבִי מִכְתָּב לְאִשְׁתְּךָ, אָמַרְתִּי לִכְתֹּב גַּם אֵלֶיךָ.

רֵאשִׁית אֲנִי אָסִיר תּוֹדָה לְךָ עַל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ בַּמִּקְוֶה, וּמַמָּשׁ מָסַרְתָּ נַפְשְׁךָ בִּשְׁבִיל גְּמִירָתוֹ, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְטָהֳרָה עוֹלָמִית, וְלִטְבֹּל תָּמִיד בַּמִּקְוֶה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁל שַׁעַר נו״ן, וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת. וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁהִנְּךָ רָגִיל לָלֶכֶת בֵּין הֶהָרִים אֶל הַמַּעְיָן, רָאוּי לְךָ לִטְבֹּל שָׁם, וְאַחַר־כָּךְ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּמָּה שָׁעוֹת, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁדַּרְכּוֹ הָיְתָה לֵילֶךְ בֵּין הֶהָרִים, וּלְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אַתָּה כְּבָר יָכוֹל לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ עַל הַדֶּרֶךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁמְּסֻפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנַס רַבֵּנוּ זַ״ל לָגוּר בָּעִיר בְּרֶסְלֶב, אֲזַי שָׁאַל אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן: אִם יֵשׁ כָּאן מָקוֹם טוֹב לְהִתְבּוֹדְדוּת? עָנוּ וְאָמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מִחוּץ לָעִיר יֵשׁ מָקוֹם טוֹב וְהוּא כְּעֵין מְעָרָה. וּשְׁאָלָם רַבֵּנוּ זַ״ל: כַּמָּה הוּא רָחוֹק מִכָּאן? וְהֵשִׁיבוּ: אָהּ! זֶה רָחוֹק. וְחָזַר וְשָׁאַל רַבֵּנוּ זַ״ל: כַּמָּה רָחוֹק הוּא בֵּין

הַפֶּה לַלֵּב?! וְהִתְחִיל לֵילֵךְ עִמָּהֶם, וְהֶרְאוּ לוֹ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה קְצָת חוּץ מֵהָעִיר, וְשָׁם עָסַק רַבֵּנוּ זַ״ל הַרְבֵּה בְּהִתְבּוֹדְדוּת, וְהָיָה רָגִיל מְאֹד לָבוֹא לְשָׁם בְּכָל פַּעַם בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנִים שֶׁגָּר בָּעִיר בְּרֶסְלֶב, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ קָרְאוּ לָזֶה: דֶּעם רֶעבִּינְ׳ס הַיִיל (הַמְעָרָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל), וְהָיוּ רְגִילִים גַּם־כֵּן לְהִתְבּוֹדֵד שָׁם. וּבְעִנְיָן שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: ״כַּמָּה רָחוֹק מֵהַפֶּה אֶל הַלֵּב״, בֵּאֲרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כַּוָּנַת רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהָיְתָה, כִּי מַה שַּׁיָּךְ לְבַר יִשְׂרָאֵל רְחוֹק מָקוֹם, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק לֵב בּוֹעֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּבָר פּוֹתֵחַ פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נ״ו, כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, וְעַל־כֵּן מַה שַּׁיָּךְ רָחוֹק מָקוֹם?! כַּמָּה רָחוֹק הַפֶּה מֵהַלֵּב?! אִם תְּקַשֵּׁר אֶת הַפֶּה אֶל הַלֵּב וְהַלֵּב אֶל הַפֶּה, אָז תֵּכֶף־וּמִיָּד יְכוֹלִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַד שֶׁמַּגִּיעִים חוּץ לָעִיר, כְּבָר דִּבְּרוּ הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן עִמְּךָ, בָּרֵגַע שֶׁאַתָּה יוֹצֵא מִבֵּיתְךָ, אַתָּה כְּבָר יָכוֹל לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאַתָּה מַגִּיעַ לַמָּקוֹם הַזֶּה, הַמְּעָרָה בֵּין הֶהָרִים, וְשָׁם תִּטְבֹּל בַּמַּעְיָן, וְאַחַר־כָּךְ תִּצְעַק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בִּשְׁבִילִי, שֶׁכְּבָר אֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לָבוֹא וּלְהַגִּיעַ לְיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְגַם בַּעֲבוּר בָּנַי, שֶׁנִּשְׁבְּרוּ לוֹ עַכְשָׁו שְׁתֵּי הַיָּדַיִם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֵן תְּעוֹרֵר אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרוֹ, וְהַנִּרְאֶה שֶׁזֶּה הַכֹּל נִסְיוֹנוֹת מֵהַשָּׁמַיִם לְנַסּוֹת אוֹתִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ תַּזְרִיעַ, ב׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ וְעַל בַּעְלֵךְ וְעַל כָּל הַיְלָדִים, שֶׁיִּהְיוּ בִּבְרִיאוּת הַשְׁלֵמָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְעוֹד תִּזְכּוּ לְאָרֵחַ אוֹרְחִים, וּלְהַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת לְזוּלַתְכֶם.

אוֹדוֹת הַבֵּן, שֶׁעַדַיִן קָשֶׁה לוֹ הַדִּבּוּר, אַל תִּדְאֲגִי, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה יְלָדִים שֶׁמַּתְחִילִים לְדַבֵּר מְאֻחָר, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁעוֹד יֹאמַר דְּרָשׁוֹת הַרְבֵּה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְיגַלֶּה וִיפַרְסֵם לָהֶם אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִלְמַד תּוֹרָה בָּרַבִּים.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתָדוּנִי אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. עָלַיִךְ לֵידַע כִּי הַצְּלָחַת הַבַּעַל תְּלוּיָה בִּידֵי הָאִשָּׁה.

רְאִי שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַבְנְאֵל, כִּי הַשָּׁלוֹם הוּא הַכְּלִי הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה, וּכְשֶׁיֵּשׁ בֵּין הַנָּשִׁים שָׁלוֹם, אָז יִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַגְּבָרִים וְזֶה בָּרוּר, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ סִכְסוּכִים בֵּין הַנָּשִׁים, אֲזַי הֵן מַמְשִׁיכוֹת אֶת בַּעְלֵיהֶן עִמָּהֶן, וְכָךְ מִתְהַוֶּה רִיב, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל קֹרַח, שֶׁאִשְׁתּוֹ הֵסִיתָה אוֹתוֹ נֶגֶד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּלְהֵפֶךְ אוֹן בֶּן פֶּלֶת אִשְׁתּוֹ הִצִּילַתּוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא קֹרַח י׳) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי יד, א): ״חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ״ — זוֹ אִשְׁתּוֹ שֶׁל אוֹן בֶּן פֶּלֶת, ״וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֲּהָרְסֶנּוּ״ — זוֹ אִשְׁתּוֹ שֶׁל קֹרַח; וְהַכְּלָל, שֶׁהָאִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לַהֲפֹךְ אֶת לֵב בַּעְלָהּ — אִם לְטוֹב וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, לְהֵפֶךְ. וְעַל־כֵּן רְאִי לְאַרְגֵּן תָּמִיד אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּתְדַבְּרֶנָה בֵּינֵיכֶן בְּאַהֲבָה אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתָדוּנוּ אִשָּׁה אֶת אֲחוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְתָמִיד תִּשְׁתַּדְּלוּ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וּמִמֵּילָא עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַבְּעָלִים.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר טָהֳרָה, ד׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף סַךְ אֶלֶף דּוֹלָר בַּעֲבוּר מָעוֹת חִטִּים, וּבְרַדַּאי קִבַּלְתָּ כְּבָר אֶת כָּל הַמַּצּוֹת שֶׁשָּׁלַחְתִּי אֶל בֵּיתְכֶם לְחַלֵּק בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַכְשָׁו תִּרְאוּ שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם יַיִן וּבָשָׂר, וְאִם אֶפְשָׁר לְהוֹסִיף תַּפּוּחֵי אֲדָמָה וּבִיצִים וְשֶׁמֶן — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וַאֲנִי אֲשַׁלֵּם אֶת הַהֶפְרֵשׁ, תַּעֲשׂוּ לִי חֶשְׁבּוֹן.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לָבוֹא תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר הֶחָג לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְלִשְׁבוֹת כַּמָּה שַׁבָּתוֹת בְּיַבְנְאֵל.

אִם אֶפְשָׁר לְזָרֵז אֶת הָאַרְכִיטֶקְט בַּעֲבוּר הָאִשּׁוּר — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי בְּדַעְתִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר קַבָּלַת אִשּׁוּר בְּנִיָּה לְהַתְחִיל לַחְפֹּר וְלִצֹק יְסוֹדוֹת. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי, שֶׁאֶזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ כְּפִי הַתָּכְנִית.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם, וְשֶׁנִּזְכֶּה הַשָּׁנָה לְהוֹסִיף שְׁכֵנִים רַבִּים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַבְנְאֵל.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר טָהֳרָה, ד׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה מוֹסֵר כְּתָב זֶה נוֹסֵעַ עַכְשָׁו לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אָמַרְתִּי לָרוּץ שׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ לְפָנֶיךָ לְמַעַן חַזֶּקְךָ, שֶׁלֹּא תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, רַק תַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב. וּמַה גַּם כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה, הוּא מְהַפֵּךְ אֶת הָרָע שֶׁיִּהְיֶה כִּסֵּא לַטּוֹב, וְאָז רוֹאִים נִפְלָאוֹת אֵיךְ שֶׁכָּל הַמְּנִיעוֹת נִתְהַפְּכוֹת לִנְעִימוּת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַרְבֵּה סָבַלְתִּי כְּבָר בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת בִּשְׁבִיל הַדְפָּסָה, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מָלֵא שִׂמְחָה, שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲבוֹדַת הַהַדְפָּסָה. יַעַזְרֵנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֶאֱחֹז בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ כָּל יְמֵי חַיַּי עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁאֶזְכֶּה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

לֹא יָצָא לִי לְעֵת עַתָּה לִשְׁלֹחַ לְךָ עוֹד קוּנְטְרֵסִים, פָּשׁוּט הָיִיתִי טָרוּד אוֹדוֹת בְּנֵי, שֶׁנִּשְׁבְּרוּ לוֹ, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שְׁתֵּי יָדָיו, וַאֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת עִמּוֹ כָּל הַזְּמַן, וְרַק זוֹ סִבַּת הָעִכּוּב, וְלֹא דָּבָר אַחֵר, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, רַק אֵלֶיךָ אַמְשִׁיךְ לִשְׁלֹחַ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, כִּי בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַהַדְפָּסָה שֶׁלְּךָ עוֹלָה מְאֹד מְאֹד יָפֶה, יַעַזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תַּמְשִׁיךְ בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ — אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ, וְשֶׁתִּהְיוּ שְׁנֵיכֶם בְּרִיאִים, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר טָהֲרָה, ה׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַף שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ עַכְשָׁו הָרְבֵּה בִּלְבוּלִים וּסְפֵקוֹת, קַטְנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, כִּי כָּךְ צָרִיךְ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים וְכוּ׳, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְכוּ׳. וּבֶאֱמֶת כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְהַבִּלְבוּלִים — הַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְנִסָּיוֹן, לִרְאוֹת אִם הָאָדָם בֶּאֱמֶת חָפֵץ לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְתַאֲמִין לִי, כִּי אֲנִי בְּעַצְמִי, שֶׁזָּכִיתִי כְּבָר מֵאָז שְׁנַת תשכ״ה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים וְעַד עַכְשָׁו, תָּמִיד בָּאִים לִי מְנִיעוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר לֹא צִפִּיתִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן רִבּוּי הַמַּחֲלֹקֶת וְהַפִּטְפּוּטֵי דְּבָרִים, אֲשֶׁר רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְדַבְּרִים עָלַי וְכוּ׳, וְדוֹקְרִים אוֹתִי, וּמַחֲלִישִׁים אֶת דַּעְתִּי, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מְחַזֵּק אֶת עַצְמִי בְּהִתְחַזְּקוּתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁגַּם הוּא עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר וְיוֹתֵר מִזֶּה, כִּי הוּא סָבַל מַה שֶּׁסָּבַל וְכוּ׳, וְהָיָה בְּבֵית סֹהַר גַּם־כֵּן וְכוּ׳ וְכוּ׳ עַל לֹא דָּבָר, עִם כָּל זֹאת לֹא הִפְסִיק לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן חִדֵּשׁ הָרְבֵּה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, בְּשָׁעָה שֶׁהִדְפִּיס מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל חֵלֶק מֵהַ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, כִּי הַ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ הָרִאשׁוֹן הָיָה כֶּרֶךְ קָטָן, וּמָסְרוּ אוֹתוֹ הַמִּתְנַגְּדִים הָרְשָׁעִים לַמַּלְכוּת, וְאָז הָיָה אָסוּר לְהַדְפִּיס סֵפֶר בְּלִי בִּקֹּרֶת וְצֶנְזוּרָה, וְהוֹדִיעוּ לוֹ, שֶׁמָּחָר יָבוֹאוּ וְיַחְפְּשׂוּ בְּבֵיתוֹ (אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כְּלָל זֶה בְּעַצְמוֹ הָיָה נֵס גָּדוֹל, כִּי עַל־פִּי־רֹב בָּאוּ פִּתְאֹם, וּפֹה הוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁמָּחָר יָבוֹאוּ), וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי לְהוֹצִיא אֶת זֶה מֵהַבַּיִת — לֹא הָיָה יָכוֹל, כִּי עָמְדוּ הַמִּתְנַגְּדִים בַּחוּץ לִרְאוֹת אִם הוּא מַבְרִיחַ אֶת הַסְּפָרִים, וּמַרְתֵּף לֹא הָיָה לוֹ, לָזֹאת נָפְלָה בְּדַעְתּוֹ הַמְּצָאָה, שֶׁדָּחַף אֶת כָּל הַסְּפָרִים אֶל הַקִּיר, וְסִדְּרָם סָמוּךְ לַקִּיר, וְאַחַר־כָּךְ נָטַל נֵרוֹת וְסִיד וּמֶלֶט, וּמָרַח עַל הַנֵּרוֹת שֶׁהָיוּ כְּרוּכִים עַל הַסְּפָרִים, בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כְּמוֹ קִיר. וּמֵחֲמַת שֶׁהָיָה עֲדַיִן לַח, הֵצִרְכוּ לְבַשֵּׁל בְּכֵלִים מַיִם חַמִּים, שֶׁיָּצְאוּ מִזֶּה אֵדִים לְיַבְּשׁוֹ, וְכָךְ עָבְדוּ עַל זֶה הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְהַיְלָדִים כָּל הַלַּיְלָה — לְיַבֵּשׁ אֶת הַסִּיד וְהַמֶּלֶט, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִכָּר שֶׁזֶּה קִיר חָדָשׁ, וּלְמָחֳרָת כְּשֶׁבָּאָה

הַבִּקֻּרֶת, חִפְּשׂוּ בְּכָל מָקוֹם, וְטָחוּ עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת מַה שֶּׁהוּא סָמוּךְ לַקִּיר, כִּי הָיָה נִרְאֶה כְּקִיר, וְהָלְכוּ לָהֶם. וְהַמִּתְנַגְּדִים חָרְקוּ שִׁנֵּיהֶם עַל כָּךְ מְאֹד, כִּי לֹא יָדְעוּ מֶה עָשָׂה מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, רַק חָשְׁבוּ שֶׁבְּוַדַּאי עַכְשָׁו יִתְּפְּסוּ אוֹתוֹ עִם ה״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְכָךְ עָבַר הַכֹּל בְּשָׁלוֹם.

עַכְשָׁו תְּתָאֵר לְעַצְמְךָ אֵילוּ צָרוֹת וְאֵילוּ יִסּוּרִים וְאֵילוּ בִּלְבּוּלִים הָיוּ לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, אֵילוּ פְּחָדִים וְיִרְאוֹת, כִּי הָיָה עָלוּל לָשֶׁבֶת עַל זֶה בְּבֵית־סֹהַר, כִּי אָז הָיָה אָסוּר לְהַדְפִּיס סֵפֶר בְּלִי צֶנְזוּרָה, וְכָל־כָּךְ סָבַל, וְעִם כָּל זֶה לֹא עָצַר מִלְּהַדְפִּיס עוֹד.

וְכֵן בְּשָׁעָה שֶׁהִדְפִּיס אֶת ה״לִּקּוּטֵי־עֵצוֹת״, וּפָחֲדוּ מֵהַמִּתְנַגְּדִים, וְאֶת ה״לִּקּוּטֵי־עֵצוֹת״ הִדְפִּיסוּ חוּץ לְרוּסְיָה, וְהֵבִיאוּ אֶת זֶה בְּשַׁקִּים שֶׁל קֶמַח, בְּאֹפֶן שֶׁהַמַּלְכוּת לֹא תֵּדַע שֶׁמַּכְנִיסִים סְפָרִים, עִם כָּל זֹאת הָיָה מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל חָזָק בְּדַעְתּוֹ לְהַדְפִּיס וּלְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס.

מִכָּל זֶה רְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן מֶה עָבַר עַל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא עָצַר בַּעֲדוֹ מִלְּהַדְפִּיס, כְּמוֹ־כֵן לָקַחְתִּי אֶת הַהִתְחַזְּקוּת הַזּוֹ מִמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲזָרָנִי עַד עַכְשָׁו, שֶׁלֹּא הִתְחָרַטְתִּי, וּבָרוּךְ הַשֵּׁם, הִדְפַּסְתִּי וַאֲנִי מַדְפִּיס וְעוֹד אַדְפִּיס, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְחַדֵּשׁ בָּהֶם וּלְהוֹרִידָם, עַד שֶׁאֲפִלּוּ הָרְחוֹקִים בָּרְחוֹב, גַּם־כֵּן יָבִינוּ הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אֲצַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּתְקַבֵּל מִמִּכְתָּבִי זֶה הִתְחַזְּקוּת, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ה׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּקֶשֶׁר לְבִתֵּךְ ... תִּחְיֶה, אֲנַחְנוּ מִתְפַּלְלִים לִרְפוּאָתָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ, שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיאָה, וְתוּכַל לְתַפְקֵד כְּאַחַד הָאָדָם, וְתִרְוִי מִמֶּנָּה רֹב נַחַת.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפְּלוּ בְּיֵאוּשׁ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁאָדָם מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עֲלֵיכֶם, אָז סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאוּ יְשׁוּעָה, רַק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּתְפַּלְּלִי בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, שֶׁאָז הוּא זְמַן רָצוֹן, וְהַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת, מְאֹד מְרֻצֶּה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ, וְתִזְכּוּ לְבַשֵּׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ה׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְאָסוּר לָךְ לִפֹּל בְּדַכָּאוֹן, כִּי הַדַּכָּאוֹן הוֹרֵס אֶת הָאָדָם, וְאֵין זוֹ עֵצָה לַחֲשֹׁב תָּמִיד עַל הֶעָבָר, תַּתְחִילִי לַחֲשֹׁב עַל לְהַבָּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּזְכִּי

לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְּסוּרִים, וּלְהִוָּשַׁע וּלְבַשֵּׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ה׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר תָּמִיד אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל מְקֹרָב וּמְקָרֵב לְנַתְּקוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — הֵן בִּכְלָלִיּוּת וְהֵן בִּפְרָטִיּוּת וְהֵן בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, הַיְנוּ בִּכְלָלִיּוּת הָעוֹלָם מְדַבְּרִים הַרְבֵּה עַל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָטִיּוּת נַעֲשָׂה מַהְפֵּכָה בְּתוֹךְ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת מְדַבְּרִים עָלַי, וְעַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרְמִים מַה שֶּׁגּוֹרְמִים לְנַתֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כָּל עִנְיָנִי הוּא רַק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל כְּמוֹת שֶׁהִיא, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאֵין לָאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר לָאָדָם, כְּמַאֲמַר אֱלִיָּהוּ הַנָּבִיא: לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵם הַמְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ (עֵין תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו), וְאֵין שׁוּם תַּכְלִית אַחֶרֶת רַק לְהַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ: אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְבַד (אָבוֹת, פֶּרֶק ו׳), וְרַק כָּל זֶה דִּבּוּרַי, וְכָל הַסְּפָרִים שֶׁזָּכִיתִי לְחַבֵּר וּלְחַדֵּשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הֵם רַק לְפַעְנֵחַ וּלְפַתֵּחַ וּלְהוֹרִיד אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל אֲפִלּוּ לַמְּקוֹמוֹת הֲכִי יְרוּדִים וּנְפוּלִים וְכוּ׳, שֶׁגַּם הֵם יֵדְעוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְגַם הֵם יִזְכּוּ לְהִתְקָרֵב. וְעַל זֶה אוֹרֵב עָלַי הַבַּעַל־דָּבָר כָּל־כָּךְ, וּמְדַבֵּר כָּל דָּבָר אָסוּר.

לָזֹאת צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בִּכְלָל וּבִפְרָט וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֵּר טָהֲרָה, ה׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, כָּךְ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַשִּׂמְחָה מַכְנֶסֶת בָּאָדָם תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, הָיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְהַשִּׂמְחָה מְבִיאָה יְשׁוּעוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

רְאִי לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי בְּבֵית שֶׁשּׁוֹרָה אַהֲבָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת וַהֲבָנָה הֲדָדִית, שָׁם הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין שְׁלוֹם־בַּיִת וְאֵין הֲבָנָה הֲדָדִית.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, וְאַף שֶׁלֹּא רוֹאִים שׁוּם יְשׁוּעָה, צְרִיכִים לְהַאֲמִין שֶׁכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר עוֹלֶה לְמָקוֹם שֶׁעוֹלֶה, וְעוֹשֶׂה פְּעֻלָּה, וְסוֹף כָּל סוֹף תֵּמְשַׁךְ יְשׁוּעָה לָאָדָם הַמִּתְפַּלֵּל, וְכָל שֶׁכֵּן אִשָּׁה בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְפַּלֶּלֶת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַתְּפִלָּה מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, כָּךְ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי תְּפִלּוֹת הַנָּשִׁים הֵן עִם אֱמֶת בְּלִי שׁוּם פְּנִיּוֹת.

רְאִי בִּשְׁעַת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ אָז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ

צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִזְכִּי לִישׁוּעָה שְׁלֵמָה.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַטְּשֶׁעק, וְאֶשְׁתַּדֵּל לְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹבוֹת.

אוֹדוֹת הַבָּנִים וְכוּ׳, צְרִיכִים לָלֶכֶת אִתָּם מִצַּד אֶחָד בְּתַקִּיפוּת, וּמִצַּד שֵׁנִי צְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת.

הֵן אֱמֶת שֶׁבְּמַצָּבְךָ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר בַּבַּיִת מַמָּשׁ גֵּיהִנּוֹם, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לֹא לְהִשָּׁבֵר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְכָל יְמֵי חַיָּיו יֵשׁ לָאָדָם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת וְכוּ׳, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינוֹ נִשְׁבָּר.

עִקַּר הָעֲצָה הוּא רַק לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֲרֵי הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

אוֹדוֹת הַסֵּדֶר לְמוּד שֶׁלְּךָ בְּתוֹךְ תִּקֶּף הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ

וְכוּ׳, אֲנִי פָּשׁוּט מִתְפַּלֵּא אֵיךְ בְּתוֹךְ קַטְנוּת וְדַחֲקוּת וְצָרוֹת כָּאֵלּוּ תּוֹכַל לַחֲטֹף כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תּוֹרָה. וּלְדַעְתִּי, בָּזֶה רָאוּי לְךָ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה מִשְּׁעַת הַדְּחַק דַּיְקָא, כִּי סוֹף כָּל סוֹף כָּל הַחַיִּים הֵם נִסָּיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, לְנַסּוֹת אֶת הָאָדָם לְהֵיכָן יִבְרַח בְּעֵת צָרָה.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, אַף שֶׁלִּפְעֵת עַתָּה אֵינְךָ רוֹאֶה מָתַי תַּתְחִיל יְשׁוּעָתְךָ, וַעֲדַיִן אֵינְךָ רוֹאֶה אֶת הָאוֹר אֲפִלּוּ בִּקְצֵה הַמְּנָהָרָה.

רְאֵה לְהַחֲזִיק אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אֶצְלְךָ תָּמִיד וְתִקְרָא בּוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ, אֵיךְ שֶׁעַדַיִן אַתָּה מַחֲזִיק בְּתֻמְּךָ וְרוֹצֶה בְּאַהֲבָתֵנוּ, כִּי גַּם עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד לְנַתֵּק אֶת כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לֶאֱחֹז אֶת עַצְמוֹ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְזֶה בָּרוּר, כִּי כָּל לְמוּדֵנוּ הוּא רַק לְגַלּוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחְדִּיר בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד נֹעַם עֲרֵבוּת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָאָדָם יִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, עַל אַף כָּל הַבִּלְבּוּלִים וְהַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם וְכוּ׳. וְלָכֵן מַדּוּעַ יִתֵּן הַבַּעַל־דָּבָר וְכַת דִּילֵהּ, שֶׁיִּשָּׁאֵר הַמְקֹרָב בְּהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ, כִּי הֲלֹא כָּל כַּוָּנָתָם הִיא לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם

לְגַמְרֵי, וּלְהַחֲשִׁיךְ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הָאוֹרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִפֹּל בְּאֵין סוֹמֵךְ, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּנּוּ, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, אֲבָל בָּרֵגַע שֶׁהָאָדָם מְאַבֵּד אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי בְּכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, הוּא כְּבָר נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עִם הַהַקְדָּמוֹת הָאֵלּוּ אַתָּה יָכוֹל לַעֲבֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם וְכָל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּשָׁלוֹם, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, וְכָל מִינֵי חַשְׁכוּת בֵּין בַּבַּיִת וּבֵין בַּחוּץ, כִּי הֲלֹא טֶבַע שֶׁל נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה לְהַעֲלוֹת וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמָהּ תָּמִיד מַעְלָה מַעְלָה, וְטֶבַע הַגּוּף וּצְרָכָיו הַגַּשְׁמִיִּים לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאָדָם לְמַטָּה מַטָּה וְכוּ׳, וְזֶה כְּלַל הַמַּחֲלֹקֶת בֵּין הַגּוּף לְהַנְּשָׁמָה, שֶׁהֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּלְבֵּל הָאָדָם, עַד שֶׁעַל־פִּי־רֹב הוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת — הֵן עָלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה טְעָנוֹת וְכוּ׳, וְהֵן עַל עַצְמוֹ, שֶׁאֵינוֹ מֵרֵצֶה מֵעַצְמוֹ, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְדוּת עַל עַצְמוֹ, וְכָל כְּשֶׁלּוֹן שֶׁרַק עָשָׂה בַּחַיִּים, הוּא בְּכַעַס עַל עַצְמוֹ — מַדּוּעַ עָשָׂה אֶת הַמַּשְׁגֶּה וְהַטָּעוּת הַזּוֹ?! וְתָמִיד שׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: מַדּוּעַ הוּא אֵינוֹ מֻצְלָח?! וּמַדּוּעַ לוֹ אֵינוֹ הוֹלֵךְ שׁוּם דָּבָר?! וְדָבָר זֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וּבֶאֱמֶת אִם יֵשׁ לָאָדָם רַק קְצָת שֵׂכֶל, וּמְקַבֵּל אֶת הַהַקְדָּמוֹת שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אֲזַי מִשְׁתַּדֵּל לְקַשֵּׁר אֶת הַנְּשָׁמָה לַגּוּף, וְהַגּוּף אֶל הַנְּשָׁמָה, וְעוֹשֶׂה מֵרוּחָנִיּוּת גַּשְׁמִיּוּת וּמִגַּשְׁמִיּוּת רוּחָנִיּוּת, הַיְנוּ שֶׁתָּמִיד מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בֵּין בַּעֲבוֹדַת הַגַּשְׁמִיּוּת, שֶׁאֲפִלּוּ הוּא עוֹמֵד בַּחוּץ, שֶׁאֵין חוּץ יוֹתֵר מִזֶּה, עִם כָּל זֹאת יוֹדֵעַ, שֶׁגַּם שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ, וְאִם הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֶהְיֶה עַכְשָׁו בַּחוּץ, וְהָרְאָיָה שֶׁאֲנִי בַּחוּץ... הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ כִּי זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת זֶה, וְכֵן בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבַעֲבוֹדָה רוּחָנִיּוּת וְקִיּוּם הַמִּצְווֹת בְּשִׂמְחָה, הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִם כָּל נְקֻדָּה קְטַנָּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זֶה חֶלְקוֹ מִכָּל עֲמָלוֹ, בְּוַדַּאי רוֹצֶה לִגְמֹר אֶת כָּל הַקְּדֻשָּׁה בְּיוֹם אֶחָד, הַיְנוּ שֶׁרוֹצֶה לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל הַתּוֹרָה

כֻּלָּהּ בְּיוֹם אֶחָד, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁזֶּה לֹא הוֹלֵךְ, אֲזַי נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, וְהוּא מְאֹד מְמֻרְמָר — מַדּוּעַ לוֹ אֵינוֹ הוֹלֵךְ שׁוּם דָּבָר, וּמַדּוּעַ יֵשׁ לוֹ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה כְּשָׁלוֹנוֹת בְּחַיָּיו וְכוּ׳, וּמַדּוּעַ אֲחֵרִים כֵּן מַצְלִיחִים וְהוּא לָאו וְכוּ׳, וְכַדּוֹמֶה כָּל מִינֵי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְקַטְנוּת וִירִידוֹת וְהַשְׁלָכוֹת שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ הַהַקְדָּמוֹת הָאֵלּוּ, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁ׳מְעַט גַּם כֵּן טוֹב׳, וּמַתְחִיל לִלְמֹד פֶּרֶק תַּנַ״ךְ, וְהוּא שָׁשׂ וְשָׂמֵחַ עִם זֶה, וְאַחַר־כָּךְ חוֹשֵׁב אוּלַי עוֹד פֶּרֶק יוֹתֵר טוֹב, וְכָךְ מַמְשִׁיךְ עַד שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתַּנַ״ךְ, וְכֵן הוּא בְּמִשְׁנָיוֹת, שֶׁשָּׁשׂ וְשָׂמֵחַ עִם כָּל פֶּרֶק וּפֶרֶק מִשְׁנָיוֹת שֶׁזּוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם, וְכֵן שָׁשׂ וְשָׂמֵחַ עִם כָּל דַּף גְּמָרָא שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד וּלְעַיֵּן, וְכֵן בַּמִּדְרָשׁ וּבַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְזֹהַר וּבַתִּקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, כְּשֶׁשָּׁשׂ וְשָׂמֵחַ אֲפִלּוּ כְּשֶׁלּוֹמֵד רַק מְעַט דְּמְעַט, וְכָל נְקֻדָּה קְטַנָּה יְקָרָה אֶצְלוֹ, הֲרֵי זֶה אֶצְלוֹ חִיּוּת וּנְעִימוּת וְשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית.

וְאָז כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הַקְדָּמוֹת אֵלּוּ, אַף פַּעַם לֹא יִשָּׁבֵר בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי תָּמִיד מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה.

וְתַאֲמִין לִי, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ אֶת הַחַיִּים לְגַן־עֵדֶן מַמָּשׁ, אוֹ לְהִפּוּךְ לְגֵיהִנּוֹם מַמָּשׁ, וְזוֹ הַבְּחִירָה שֶׁמָּסְרוּ לָאָדָם, אִם יֵשׁ לוֹ דַּעַת וָשֵׂכֶל וְהַקְדָּמוֹת אֱמִתִּיּוֹת, הֲרֵי זֶה מְהַפֵּךְ אֶת חַיָּיו לְגַן־עֵדֶן, וְזוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ אִם שׁוֹכֵחַ מַה שֶּׁלָּמַד אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל זֶה כְּלָל, רַק הוּא עַקְשָׁן לְהַמְשִׁיךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ עוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט. וְכֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, כְּשֶׁהַהֶכְרֵחַ לוֹ לִהְיוֹת בַּחוּץ, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה הֶכְרֵחִי, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְחַמֵּק מִזֶּה, אָז הַכֹּל מִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וּמְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, גַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת דְּבָרֵינוּ אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, שֶׁאָז יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עוֹד בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, וְאַף פַּעַם לֹא יִשָּׁבֵר וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי גַּם אֶת הַמְנִיעוֹת יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ לִנְעִימוּת, וְגַם הַמְּרִירוּת יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ

לִמְתִיקוּת, וְגַם אֶת הַצָּרָ״ה יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ אֶל רָצָ״ה, שֶׁהוּא רָצוֹן מֻפְלָג מְאֹד, שֶׁתָּמִיד יִשְׁתּוֹקֵק רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּשָּׂא עִמְּךָ אֶת מִכְתָּבִי זֶה תָּמִיד, וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בָּזֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מַה יִּשָּׁאֵר לָנוּ? רַק בָּזֶה שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הֲלֹא בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ עוֹבֵר יוֹם אַחַר יוֹם, שָׁבוּעַ אַחַר שָׁבוּעַ, חֹדֶשׁ אַחַר חֹדֶשׁ, וְשָׁנָה אַחַר שָׁנָה, וְעַד שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהָרֶגַע שֶׁיִּקָּחוּ אוֹתָנוּ לְמַעְלָה, עַל־כָּל־פָּנִים אֲנַחְנוּ זָכִינוּ בְּיָמִים וּבְשָׁבוּעוֹת וּבָחֳדָשִׁים וּבַשָּׁנִים הָאֵלּוּ לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְרוֹדְפִים אוֹתָנוּ כְּמוֹ שֶׁרוֹדְפִים, עִם כָּל זֹאת אֲנַחְנוּ רוֹאִים גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בֵּית־חֲרֹשֶׁת אוֹ חֲנוּת אוֹ הוּא פּוֹעֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְדִיפוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְהֶפְסֵדִים וּמַחֲלֹקֶת, וְחוֹלְקִים עָלָיו וּמְגָרְשִׁים אוֹתוֹ וּמְצַעֲרִים אוֹתוֹ וּמְקַפְּחִים פַּרְנָסָתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עוֹבֵר לוֹ הַיּוֹם וְהַשָּׁבוּעַ, עַל־כָּל־פָּנִים אֲשֶׁרְנוּ שֶׁנִּתְפַּסְנוּ עַל דִּבְרֵי תוֹרָה, שֶׁכָּל בִּלְבּוּלֵינוּ וְטִרְדוֹתֵינוּ הֵם בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֲנַחְנוּ שַׁמָּשִׁים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. הֵן אֱמֶת שֶׁהַצַּעַר וְהָעָגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁלָּנוּ הוּא, שֶׁגַּם רֹב רֻבָּם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֵינָם מַעֲרִיכִים אֶת עֲבוֹדָתֵנוּ — מַה בְּכָךְ, הֲלֹא כְּבָר אָמַר הָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל (בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר ״בֵּאוּר הַלִּקוּטִים״ עַל ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״), שֶׁלְּפִי דַּעְתּוֹ רֹב רֻבָּם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֵין לָהֶם הַשָּׂגָה בְּרַבֵּנוּ זַ״ל...

(כַּיָּדוּעַ הַמִּכְתָּב הַזֶּה שֶׁכָּתַב לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ); וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְךָ לִפֹּל כָּךְ־כָּל בְּרַעְתְּךָ מִמַּה שֶּׁזֶּה אוֹמֵר וּמַה שֶּׁזֶּה מְדַבֵּר, אַתָּה רְאֵה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּתִמִּימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה שֶׁתָּבוֹא לְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ הַטּוֹב שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יִרְדְּפוּ אֶל הַיָּנִיק וְחַכִּים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְהִשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב בְּוַדַּאי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי הַלִּמּוּד הַזֶּה שׁוֹרֵף אֶת הַיֵּצֶר הָרָע וּמְבַטְּלוֹ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת.

רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ לֹא לְהַעֲמִיס עָלֶיךָ הַרְבֵּה לְמוּדִים, כִּי רִבּוּי הַלְּמוּדִים יִגְרֹם לְךָ, שֶׁלֹּא תִּלְמַד כְּלָל, רַק בְּכָל יוֹם תִּלְמַד פָּרָשָׁה חֻמָּשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם וְחַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא וּמִדְרָשׁ רַבָּה וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְכֵן רְאֵה לְעַיֵּן הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹת־הָרַ״ן וּבְחַיֵּי־מוֹהַרַ״ן וּבְסֵפֶר־הַמִּדּוֹת, עַד שֶׁתִּהְיֶה בָּקִי בָּהֶם בְּעַל־פֶּה.

אוּדוֹת שִׁעוּר מוּסָר, טוֹב שֶׁתִּלְמַד וּתְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה

מִכְתָּבִים בַּסֵּפֶר שׁוּ״ת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, כִּי זֶה כְּבָר כָּלוּל מֵהַכֹּל — מֵהִתְחַזְּקוּת וּמֵהִתְעוֹרְרוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתִּשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד.

רְאֵה לָלֶכֶת אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁל ... בְּכָל שָׁבוּעַ, וְתִהְיֶה מְקֻשָּׁר עִמּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הֶחָתָן ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אֲחֵרִים לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְקָרֵב נְפָשׁוֹת אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יד) עַל פָּסוּק (יִרְמְיָה טו, יט): ״אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוֹלֵל״, שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל לְקָרֵב רְחוֹקִים, עַיֵּן שָׁם; וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשֹׂא קכח.) מַפְלִיג מְאֹד בְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְקָרֵב רְחוֹקִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה לְמַעְלָה.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם, וְאִם אֶפְשָׁר לְסַיֵּם בְּכָל יוֹם חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי אֲמִירָה בְּעָלְמָא גַּם־כֵּן מְסֻגֶּלֶת וּמְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד, וַאֲמִירַת חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם הוֹרֶגֶת אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמַכְנֶסֶת בָּאָדָם חֶשֶׁק וּתְשׁוּקָה עֲצוּמָה לִלְמֹד, וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

רְאֵה לְהָבִיא עוֹד בַּחוּרִים אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁל ... נֵרוֹ יָאִיר.

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתֵי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן בִּמְהֵרָה, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בְּבֵיתֵךְ מִבַּעְלֵךְ וּמֵהַיְלָדִים.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי שֶׁבַּעְלֵךְ יְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם (מְנָחוֹת מד.).

רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ, וּתְדַבְּרִי עִמּוֹ דִּבּוּרִים שֶׁל נִחוּמִים וְהִתְחַזְּקוּת, וְזֶה בְּוַדַּאי יוֹעִיל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וְשֶׁבַּעְלֵךְ יִהְיֶה בָּרִיא, וְהַיְלָדִים יִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים וּבְרִיאִים, וְתִרְווּ מֵהֶם רֹב נַחַת.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ב תתקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַדֶּלֶת וְהַפֶּתַח לָצֵאת מֵהַסִּטְרָא אָחְרָא, וְכֵן הִיא הַדֶּלֶת וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, הָיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וַעֲלִיזִים, כִּי לְהִפּוּךְ — אֵין לְךָ עוֹד מִדָּה מְגֻנָּה לָאָדָם כְּמוֹ מִדַּת הָעַצְלוּת וְהָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְהַדְּכָאוֹן, שֶׁהוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְתַפְקֵד — לֹא בְּגַשְׁמִיּוּת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוּת, וְעַל־כֵּן תִּרְאֶה לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה תּוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַבֹּץ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו׳): אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; וְלָכֵן עָלֶיךָ מֻנָּח הַחוֹב לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ, וְלִקְנוֹת לָהּ מַתָּנוֹת, וּבִזְכוּת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת וְהָאַהֲבָה בֵּינֵיכֶם, יֶשְׁפַּע עָלֶיךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בְּפַרְנָסָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשַׁיְיכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁהַשֶּׁפַע לָאָדָם בָּא בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ; וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁתְּכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ וּתְיַקְּרָהּ וּתְשַׂמְּחָהּ, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם וַהֲבָנָה הֲדָדִית, יֶמְשַׁךְ עָלֶיךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בְּפַרְנָסָה.

נָא וְנָא אַל תִּרְאַג כְּלָל, כִּי הַדְּאָגוֹת הוֹרְסוֹת אֶת הָאָדָם, וְתִרְאֶה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית.

וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין לוֹ שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁיְּכוֹלָה לַעֲזֹר לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז תָּמִיד יִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

עָלֶיךָ לַחֲקֹק בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה נִמְצָא, אַתָּה יָכוֹל לְקַשֵּׁר וּלְדַבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב תתקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת לוֹ, כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיְּמַשֵּׁךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וּפַרְנָסָה וְהַצְלָחָה מְרֻבָּה בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג אֲלָפִים.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה שֶׁהִתְגָּרַשְׁתֶּם וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, אַף שֶׁהָיוּ לָךְ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אַכְזָבוֹת וּמְרִיבוֹת בַּנִּשּׂוּאִין וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת רְאִי לְהִשָּׁאֵר בַּיַּהֲדוּת, וְתִשְׁמְרִי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְכֵן תִּשָּׁמְרִי לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, כִּי כָּל הֶחָלָאִים בָּאִים לָאָדָם כְּשֶׁאוֹכֵל מַאֲכָלִים שֶׁאֵינָם כְּשֵׁרִים.

רְאִי לִשְׁמֹר מְאֹד עַל שִׁתִּי הַבָּנוֹת שֶׁלָּךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לִרְוֹוֹת מֵהֶן רֹב נַחַת.

נָא וְנָא רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר עַל כְּבוֹד עַצְמֵךְ וְכוּ׳. וְעָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט עַל כָּל בְּרִיָּה, וּמַאֲרִיךְ אַף וּמִתְנַהֵג בְּסַבְלָנוּת עִם כָּל אֶחָד וְאַחַת וְכוּ׳, אַךְ כְּשֶׁבָּא הַזְּמַן שֶׁצְּרִיכִים לְהַעֲנִישׁ, אָז, חַס וְשָׁלוֹם, יוֹצֵאת מִדַּת הַדִּין וּמַעֲנִישָׁה, כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר קוֹרִים אֲסוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, תְּאֵנוֹת דְּרָכִים וְכוּ׳, טְבִיעוֹת בַּיָּם וְכוּ׳, וּמִיתָה פִּתְאוֹמִית וְכוּ׳ וְכַדּוֹמֶה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁאָנוּ נִמְצָאִים תָּמִיד בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲנַחְנוּ תָּמִיד צְרִיכִים רַחֲמִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֵינוּ, וְיַמְתִּיק מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

וְלָכֵן רְאִי לִשְׁמֹר עַל עַצְמֵךְ מְאֹד מְאֹד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְתִתְחַתְּנִי בְּקָרוֹב, וְיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, רְאִי לִשְׁמֹר עַל שְׁתֵּי בְּנוֹתַיִךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכֵּךְ תָּמִיד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ וְעַל בְּנוֹתַיִךְ שֶׁתַּחֲזֹרְנָה בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרַב ... שְׁלִיטָ״א.

בָּאתִי לְחַזֵּק אוֹתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּפִי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר בְּדַעְתְּךָ אֶת גֹּדֶל הָעִנְיָן הַזֶּה, כִּי הֵם מִתְכַּתְּבִים עִמִּי, וּבְכָל פַּעַם נִתְוַסְּפִים מְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, כִּי חַבְרָא חַבְרָא אִית לֵיהּ וְכוּ׳, וְכָךְ נִמְשֶׁכֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁמְּקָרֵב אֶחָד הַתָּקָרֵב בַּיְשִׁיבָה, וְהוּא קֵרֵב אֶת חֲבֵרָיו וְכוּ׳, עַד שֶׁהִתְחִילָה מַחְלֶקֶת וְרַעַשׁ עֲלֵיהֶם וְכוּ׳, שֶׁאָז הוּא הַסִּימָן שֶׁהִתְחִילוּ כְּבָר לְהִתְקָרֵב, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקְדֻשָּׁה, אֲזַי מִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא אָחֳרָא, כִּי עַל־יְדֵי הָעֲבֵרוֹת נִבְרָאִים מְחַבְּלִים, וְהֵם צוֹעֲקִים הַב לָן מְזוֹנֵי, הַב לָן חַיֵּי, וּכְשֶׁאֵין מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר קוֹל דְּקְדֻשָּׁה, הֵם נָחִים, אַךְ תֵּכֶף כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקְדֻשָּׁה, הֵם מִתְעוֹרְרִים תֵּכֶף, וּמַתְחִילִים לִצְעֹק וּלְקַטְרֵג נֶגְדּוֹ, וְזֶהוּ קוֹל הַהֲבָרָה שֶׁיּוֹצֵא מִקּוֹל הַקְּדֻשָּׁה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְזֶה הַסִּימָן אִם בֶּאֱמֶת מִתְקָרְבִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — כְּשֶׁמַּתְחִילָה לְהִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם מַחְלֶקֶת. וּבְוַדַּאי אִם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת בְּחָכְמָה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר — אֵין

לְמַעְלָה מִזֶּה, וְהָעִקָּר צְרִיכִים לְהַחְדִּיר בָּהֶם הַתְמָדָה בַּתּוֹרָה, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁיִּהְיוּ רְגִילִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמַכְנִיס בְּלֵב בָּחוּר צָעִיר תְּשׁוּקָה חֲזָקָה לִלְמֹד וּלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, הַמֵּאִיר בָּנוּ אוֹרוֹת נִשְׂגָּבִים כָּאֵלּוּ, וְרָאוּי לָנוּ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם בְּהַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָסוּר לִהְיוֹת זָקֵן, הֵן צַדִּיק זָקֵן וְהֵן חָסִיד זָקֵן (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נא); וּבֶאֱמֶת רָאִינוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁחִדְּשׁוּ אֶת עַצְמָם בְּכָל פַּעַם, וְהָיְתָה הִתְקָרְבוּתָם הִתְקָרְבוּת חֲדָשָׁה, גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֹא־כֵן אֵלּוּ שֶׁנִּתְיַשְּׁנָה אֶצְלָם הַהִתְקָרְבוּת, לְבַסּוֹף מִתְקָרְרִים לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וְאֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? עַל־יְדֵי שֶׁמְּקָרְבִים מְקָרָבִים חֲדָשִׁים, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לְהוֹרִיד אֶת עַצְמָם אֲלֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַתְחִילִים עוֹד פַּעַם לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל; כִּי הֲלֹא בָּחוּר צָעִיר יֵשׁ לוֹ מֹחַ קָטָן, וְאַחַר הַתְמָדָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָמִים וְשָׁנִים, זוֹכֶה כְּבָר לְגַדְלוּת הַמֹּחִין, וְאָז יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁכְּבָר הִתְיַשְּׁנָה אֶצְלוֹ הָעֲבוֹדָה, שֶׁיַּחֲשֹׁב שֶׁהוּא כְּבָר מַשִּׂיג אֵילּוּ הַשָּׂגוֹת בְּרוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמְּקָרֵב מְקָרֵב חָדָשׁ, וּמוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו, וְרוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהַלָּה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל וְכוּ׳, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, וְהוּא מַתְחִיל לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ, וּמְדַבֵּר עַל לִבּוֹ, וּמְעוֹרְרוֹ בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַדֶּשֶׁת בּוֹ הִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, שֶׁגַּם הוּא יַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֲשֶׁר כָּל זֶה הִיא מַעֲלַת הַמְקָרֵב רְחוֹקִים. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נג), שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה הַצַּדִּיקִים מְיַגְּעִין אֶת עַצְמָם לְקָרֵב רְחוֹקִים, כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתָּם, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ יְרִידָה וְכוּ׳, אֲזַי אַחַר־כָּךְ יֵשׁ עֲלִיָּה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁזּוֹכִים לְהוֹרִיד אֶת עַצְמָם אֶל רְחוֹקִים וּמַעֲלִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַדֵּשׁ לוֹ הַמֹּחִין בְּכָל פַּעַם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא בָּחוּר טוֹב וִירֵא שָׁמַיִם,

מֻצְלָח בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, מוֹצֵא חֵן בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ וּבְעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת וְכוּ׳, וּתְחַתֵּן אֶת בִּתְּךָ בִּמְהֵרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, הַגָּרִים בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, הֲוָיָ״ה עֲלֵיכֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, אֵיךְ שֶׁזְּכִיתֶם לְקַבֵּץ כּוֹלֵל בֹּקֶר, וְאַתֶּם מִתְאַסְּפִים יַחַד וּמִתְפַּלְּלִים בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ לָזֶה, כִּי מַעֲלַת הַמִּתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל, כִּי הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמְאַס, וּכְשֶׁמִּתְפַּלְּלִים בְּמִנְיָן, אָז הוּא עֵת רָצוֹן (בְּרָכוֹת ח.), וְכֵן אַתֶּם לוֹמְדִים תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אָז, וְאוֹמְרִים תְּהִלִּים, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי זְכוּת הַמִּנְיָן וְהַלִּמּוּד וְהַתְּפִלָּה תָּגֵן עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵי בֵּיתְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּכָל מַעֲשֵׂיכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְחַזֵּק אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְמַעַן טוֹבַתְכֶם הַנִּצְחִית תִּרְאוּ לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים כִּי לְמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל הָיוּ לוֹ שְׁעוּרִים בְּכָל יוֹם עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר לְקַיֵּם עֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיָה לוֹ שְׁעוּר אֶחָד עַל רְקוּדִים, שֶׁהָיָה רוֹקֵד בְּכָל יוֹם, וּמְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לִרְקֹד, וּמֵאָז וְעַד עַתָּה אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים, כַּמּוּבָא בִּלְקוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן (חֵלֶק א׳, סִימָן י׳): עַל־יְדֵי הַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף וְרִקּוּדִים נִמְתָּקִים הַדִּינִים; וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מַה יִּשָּׁאֵר לָנוּ? רַק זֶה שֶׁאָנוּ מִתְפַּלְּלִים עֶרֶב וָבֹקֶר בְּמִנְיָן, וְאָנוּ

לוֹמְדִים אֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא חָכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן לָמָּה לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזֹר בְּכָל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, וּרְאוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף זְכוּת, כִּי הַדָּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת — דָּנִים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה לְכַף זְכוּת (שַׁבָּת קכז.).

נָא וְנָא רְאוּ לְהִשְׁתַּדֵּל, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיכֶם, כִּי הַשָּׁלוֹם וְהָאַהֲבָה בֵּין תַּלְמִידֵי הַצַּדִּיק, הוּא דָּבָר יָקָר מְאֹד, וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְכֶם הַנִּצְחִית לְבַל יִהְיוּ לָכֶם חֶשְׁבּוֹנוֹת אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי, אַדְרַבָּה חֶשְׁבּוֹנוֹת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁרָאוּי לוֹ לָאָדָם לַחֲשֹׁב חֶשְׁבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְלִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵיךְ עָבַר עָלָיו הַיּוֹם וְכוּ׳, וּצְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת ׳רוֹאֶה חֶשְׁבּוֹן׳ בְּרוּחָנִיּוּת, הַיְנוּ כְּמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ עֵסֶק גָּדוֹל, בֵּית־חֲרֹשֶׁת עֲנָקִי, מִפְעָל עִם הַרְבֵּה פּוֹעֲלִים וְכוּ׳, יֵשׁ לוֹ רוֹאֶה חֶשְׁבּוֹן, שֶׁעוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן מֶה הָיוּ הַהֲכְנָסוֹת וּמֶה הָיוּ הַהוֹצָאוֹת, וְכָךְ הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְנַהֵל אֶת הָעֵסֶק, כְּמוֹ־כֵן וְיוֹתֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת רוֹאֶה חֶשְׁבּוֹן עִם עַצְמוֹ, וּבְכָל לַיְלָה קֹדֶם שֶׁהוֹלְכִים לִישֹׁן לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן אֵיךְ עָבַר הַיּוֹם, וּמֶה הָיוּ הַהֲכְנָסוֹת וּמֶה הָיוּ הַהוֹצָאוֹת, וְכֵן בַּבֹּקֶר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן מַה יֵּשׁ לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ בָּעֵסֶק. וּכְמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת רוֹאִים כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה עֵסֶק, אָז אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵינוֹ מוֹכֵר רַק מְעַט דְּמְעַט, הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִם הַהֲכְנָסָה שֶׁלּוֹ, וּכְשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזוֹ הוֹצָאָה מְרֻבָּה, יֵשׁ לוֹ צַעַר גָּדוֹל, כְּמוֹ־כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן צְרִיכִים לִשְׂמֹחַ מְאֹד בְּרוּחָנִיּוּת עַל כָּל מְעַט וּמְעַט טוֹב שֶׁזּוֹכִים לַחֲטֹף, וּלְהִצְטַעֵר עַל הָרָע שֶׁעוֹשִׂים. וּכְשֶׁאָדָם חַי בְּצוּרָה כָּזוֹ, שֶׁהוּא ׳רוֹאֶה חֶשְׁבּוֹן׳ לְעַצְמוֹ, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף יִשְׁתַּנֶּה לוֹ הַמַּצָּב, וְיַצְלִיחַ תָּמִיד, שֶׁזּוֹ כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁצְּרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב, וְכֵן כָּל הַיּוֹם הֵיכָן שֶׁרַק הוֹלְכִים, כְּדַאי לְהַשְׁאִיר כַּמָּה דִּבּוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ שֶׁנְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל נָא נִשְׁכַּח כְּרֶגַע,

שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּמְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיַּמְשִׁיךְ הַכּוֹלֵל בֹּקֶר, וְתָבוֹאוּ כֻּלְּכֶם בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְכֵן רְאוּ לְהִתְפַּלֵּל אָז גַּם בַּעֲדִי, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לָצֵאת מִכָּאן, וְלָבוֹא לְהִתְיַשֵּׁב עִמָּכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלַּתְכֶם וְיִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, וְנִזְכֶּה כְּבָר לִבְנוֹת בֵּית־מִדְרָשׁ עֲנָקִי, וְנִזְכֶּה לְתַלְמוּד תּוֹרָה לִילָדִים וּלְבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים, וְשֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַמָּקוֹם לְעִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר תּוֹרָה וְיִרְאָה, עִיר צְדָקָה וָחֶסֶד, עִיר שֶׁתִּגָּלֶה וִיפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

אוֹדוֹת הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, תֵּדַע שֶׁבִּלְבּוּלִים עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בִּשְׁבִיל הַבִּלְבּוּלִים, אֶלָּא צְרִיכִים לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל שִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַכְנֶסֶת בָּאָדָם יִשּׁוּב הַדַּעַת.

אוֹדוֹת לִמּוּד חֹק לְיִשְׂרָאֵל, תֵּדַע כִּי הַלִּמּוּד הַזֶּה מְסֻדָּר לְאֵלּוּ שֶׁאֵינָם לוֹמְדִים אַף פַּעַם גְּמָרָא וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וּמִשְׁנָיוֹת, וְעַל־כֵּן קָבְעוּ לָהֶם אֶת הַחֹק הַזֶּה, שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם לְחֹק קָבוּעַ לִלְמֹד מַשֶּׁהוּ בְּכָל יוֹם, כִּי חָבָל שֶׁיַּעֲבֹר הַיּוֹם בְּלִי לִמּוּד תּוֹרָה, אֲבָל אֲנַחְנוּ תַּלְמִידֵי

״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁזְּכָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֵידַע מִסֵּדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, לֹא צְרִיכִים אֶת זֶה, כִּי אָנוּ לוֹמְדִים בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, לוֹמְדִים בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא וּמִדְרָשׁ וְזֹהַר וְתִקּוּנִים וַהֲלָכָה, וְהַכֹּל כְּסִדְרָן, וּבָאֹפֶן הַזֶּה זוֹכִים לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ. עַל־כֵּן רְאֵה גַּם אַתָּה לִקְבֹּעַ אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ מְעַט, וְזֶה יָבִיא לְךָ כָּל הָאשֶׁר בְּחַיֶּיךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, וְכֵן הַלִּמּוּד שֶׁיִּהְיֶה אֲפִלּוּ קְצָת אֲבָל בְּקְבִיעוּת, כִּי יוֹתֵר טוֹב לִלְמֹד קְצָת בְּקְבִיעוּת מֵאֲשֶׁר לֹא לִלְמֹד כְּלָל, אוֹ פַּעַם הַרְבֵּה מְאֹד וְאַחַר־כָּךְ לֹא לוֹמְדִים כַּמָּה שָׁבוּעוֹת וְכוּ׳.

אוֹדוֹת וְדוּי דְּבָרִים לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם, יָכוֹל לִהְיוֹת גַּם עַל־יְדֵי כְּתָב בְּמִכְתָּב וְכוּ׳.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ עָלֶיךָ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ תָּמִיד טוֹב בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְהִתְחַתֵּן עִם הַבָּחוּר ... וְתִשְׁמְרִי עַל כְּבוֹד עַצְמֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ טוֹב בְּחַיַּיִךְ.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי מִצַּעַרְךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, עַל־כֵּן רְאֵה לִלְמֹד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בִּמְהֵרָה, וְאַל תִּהְיֶה בָּרָךְ, וְתִתְחַזֵּק רַק לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדֵי שֶׁתִּנָּצֵל מֵעֲבֵרוֹת, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע.

נָא וְנָא הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁתִּרְאֶה לְהִתְחַזֵּק, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל לֹא רָצָה אֲפִלּוּ לְדַבֵּר עִם רָזָק, וְאָמַר: לְךָ לְהִתְחַזֵּק, וְכֵן נָהֲגוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁעָשׂוּ כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת אָדָם הַשָּׁלֵם, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח״א נה:), אֲשֶׁר כָּל זְמַן שֶׁאָדָם לֹא הִתְחַזֵּק, אֵינוֹ נִקְרָא אָדָם הַשָּׁלֵם, רַק פְּלַג גּוּף, וּמָלֵא חֶסְרוֹנוֹת, וּצְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדֵי לְהִנָּצֵל מֵעֲבֵרוֹת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּצְלַח אוֹתִי.

נָא וְנָא אַל תִּדְאַג כְּלָל, כִּי אִם תֹּאחַז אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, אָז תִּזָּכֶה לְתִקּוּן נִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבְדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים וְעַל הַצְלָחַת עַצְמֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַחְלָמָה מְהִירָה, וְתִרְוִי רֹב נַחַת מִשְּׁנֵי הַבָּנִים.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג ז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי שֶׁיִּבְדְּקוּ בְּבֵית הַדּוֹדָה אֶת הַמְּזוּזוֹת לִרְאוֹת אִם כָּל הַמְּזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְשֶׁיִּשְׁמְרוּ מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים מַה הֵם אוֹכְלִים. וְכֵן תַּדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ, שֶׁתִּהְיֶה לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג ח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בַּיַּהֲדוּת, וְהִיא מַמְשֶׁכֶת הַצְּלָחָה לָאָדָם, כִּי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלָחָה, סִימָן א׳), הוּא מַצְלִיחַ תָּמִיד. וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, הָיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְהָיוּ עוֹבְדִים רַק עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּמַעַט אִי אֶפְשָׁר לָנוּעַ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת בְּלִי שִׂמְחָה, וְצָרִיכִים לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ.

עַל־כֵּן רְאֵה, אָחִי הַיָּקָר! לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעְזֹר לְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וּבְעַד כָּל הַמִּשְׁפָּחָה, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ רַק טוֹב.

נָא וְנָא לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵית כָּל הַמִּשְׁפָּחָה, אִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת, וְאִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁהַלֵּדָה עָבְרָה בְּנָקֵל, וְהִנְנִי מְבָרְכֵךְ בִּבְרִכַּת ״מַזָּל טוֹב״, וְיַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּרְוִי רֹב נַחַת מֵהַבַּת, וְתִזְכִּי לְהוֹלִיד עוֹד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳) אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל הָעִנְיָנִים. רְאִי לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁיּוּכַל לִלְמֹד תּוֹרָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ בִּזְכוּת זֶה שֶׁתְּחַזְּקִי וּתְשַׂמְּחִי אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁגַּם אַתְּ תִּהְיִי מְחֻזֶּקֶת וּשְׂמֵחָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם רַק הַצְלָחָה תָּמִיד.

נָא לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג י.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ, וְתִזְכִּי לְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר עִם הַבָּחוּר הַזֶּה.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְהַשַּׁבָּת מַכְנֶסֶת שִׂמְחָה לָאָדָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׂמֹחַ בְּשַׁבָּת כָּל הַיּוֹם, וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת תֶּמְשַׁךְ עָלָיו כָּל הַשָּׁבוּעַ.

רְאִי לְדַקְדֵּק מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים מַה שֶּׁאַתְּ אוֹכֶלֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהֶם אֵיזֶה חֲשָׁשׁ נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, חַס וְשָׁלוֹם.

רְאִי לִשְׁמֹר עַל כְּבוֹד עַצְמֵךְ, וּלְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְאַל תִּדְאֲגִי כְּלָל.

רְאִי לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, אַתְּ אֵינֵךְ אֲשֵׁמָה בָּזֶה שֶׁהַהוֹרִים הִתְגָּרְשׁוּ, אַתְּ הַתְחִילִי לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר, וְתִזְכִּי לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמֵךְ, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. וְתַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר הַיְנוּ קַסֶּטוֹת בְּטֵייפ, וְהַכְּלֵי זֶמֶר יַכְנִיסוּ בָּךְ שִׂמְחָה אֲמִתִּית.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג יא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רָאוּי לָךְ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עִם הַבַּת שֶׁנָּתַן לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזוֹ מַתָּנָה הֲכִי יְקָרָה, וְלָמָּה לָכֶם לָרִיב וּלְהִכָּנֵס בִּמְתָחִים וּוִכּוּחִים, מֵאַחַר שֶׁהָרוֹפְאִים כְּבָר יְיַאֲשׁוּ אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְבַסּוֹף זָכִית לְהוֹלִיד בַּת, רָאוּי לָךְ לִשְׂמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי

נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

תִּשְׁתַּדְּלוּ לָגוּר בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, וְאָז לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג יב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצָּלַחַת הָאָדָם בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם אִשְׁתֵּךְ, וְאַל תָּרִיבוּ בֵּינֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּהְיֶה לְךְ דִּירָה וְתַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךְ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ קְבִיעוּת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִזְכוּת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה תַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךְ.

הַמְאַחֵל לְךְ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג יג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ כָּל טוּב, וְתַצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ, וְתִהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ וְתִתְחַתְּנִי בְּקָרוֹב.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלָחָה, סִימָן א׳), אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הִיא הַשַּׁעַר לַהַצְלָחָה, וְדֶרֶךְ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הָעַצְבוּת וְאֶל הָעַצְלוּת, וּבֶאֱמֶת הַמַּאֲמִין בֶּאֱמוּנָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי מַה יֵּשׁ לוֹ לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת, מֵאַחַר שֶׁהוּא תָּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה לד, סִימָן ט׳): לִמְדָתְךָ הַתּוֹרָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁכְּשֶׁיִּהְיֶה עוֹשֶׂה אָדָם מִצְוָה, יְהֵא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שָׂמֵחַ, וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, אֲזַי צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁאָז הַמִּצְוָה נִתְקַבְּלָה בַּשָּׁמַיִם, וּבִפְרָטִיּוּת מִצְוַת צְדָקָה, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת מִצְוַת צְדָקָה

וָחֶסֶד, הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, כִּי הוּא נִכְנָס בִּתְחוּמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָן אֶת בְּרִיּוֹתָיו בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְשִׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִתֵּן צְדָקָה לַעֲנִיִּים בְּשִׂמְחָה, הֲרֵי זֶה נִכְנָס בִּתְחוּמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן זָן אֶת בְּרִיּוֹתָיו, וְעִקַּר שְׁלֵמוּת הַמִּצְוָה הִיא כְּשֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל נַעֲם חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רוּת רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן ד׳): בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כֹּחָהּ שֶׁל צְדָקָה וְכֹחָן שֶׁל גּוֹמְלֵי חֲסָדִים, שֶׁהֵן חָסִים לֹא בְּצֵל שַׂחַר, וְלֹא בְּצֵל כַּנְפֵי אָרֶץ, וְלֹא בְּצֵל כַּנְפֵי שֶׁמֶשׁ, אֶלָּא בְּצֵל מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, עַיֵּן שָׁם.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבָּבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הֶאָרָה גְּדוֹלָה מֵהַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג טו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֲרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

פֹּה תִּקַּבֵּל רָצוּף צ״ק בַּעֲבוּר תַּשְׁלוּם הַתְּאוּרָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לָצֵאת מִכָּל חוֹבוֹתֵינוּ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִשְׂמֹחַ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם עַל

נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וְרָאוּי לָנוּ לִרְקֹד וְלִשְׂמֹחַ בְּכָל יוֹם עַל הַזְּכוּת הַזּוֹ שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִרְדֹּף רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ רַק אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל זֶה הוּא יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהַנְּשָׁמָה יוֹצֵאת מִגַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְתָמִיד מִסְתַּכֶּלֶת רַק עַל רוּחָנִיּוּת, כִּי עִנְיַן מִצְרַיִם הוּא עִנְיַן שֶׁל מְצָרִים, הַיְנוּ שֶׁמֵּצֵר לוֹ וְקָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לִחְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז כָּל הַחַיִּים הוֹלְכִים לוֹ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה וּבְהִתְבּוֹדְדוּת כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, כִּי אֵין לָאָדָם שׁוּם בְּרִיָה רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְאִם יִהְיֶה לָאָדָם יִשּׁוּב הַדַּעַת אֱמִתִּי, יִרְאֶה שֶׁאֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי! לִבְרֹחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי פּוֹלִיטִיקָה וּמַחֲלֹקֶת וּוִכּוּחִים, רַק תַּעֲשֶׂה שָׁמֵחַ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְתִרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאַתָּה שֵׁב בְּחֶדֶר הַמְיֻחָד עַל יַד בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְשָׁם תִּלְמַד אֶת הַשִּׁעוּרִים שֶׁלְּךָ.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שְׁמוּהַרַנַ״תְּ זַ״ל הִכְנִיס בְּתַלְמִידָיו, שֶׁתִּהְיֶינָה לָהֶם עֲרֵמוֹת שֶׁל סְפָרִים עַל הַשֻּׁלְחָן: תַּנַ״ךְ, מִשְׁנָיוֹת, עֵין יַעֲקֹב, זֹהַר, תִּקּוּנִים, גְּמָרָא, שֻׁלְחָן עָרוּךְ, לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבְכָל סֵפֶר הָיָה קֶמֶט וְסִימָן, וּבְכָל פַּעַם שֶׁהָיָה לָהֶם פְּנַאי, הִמְשִׁיכוּ לִלְמֹד בַּמָּקוֹם שֶׁפָּסְקוּ, כְּמוֹ־כֵן אַתָּה צָרִיךְ לִרְאוֹת, שֶׁיִּהְיוּ אֶצְלְךָ

סְפָרִים קְדוֹשִׁים, וְתִלְמַד כְּסִדְרָן מְעַט וְעוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, וְכָךְ תִּזְכֶּה לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּרוּחָנִיּוּת, וְתִכָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג טז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר טָהֳרָה, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל צַעֲרִי מִצַּעַרְךָ הַקָּשֶׁה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, עִם כָּל זֹאת הָיִיתִי אוֹמֵר לְךָ — חַכֵּה בְּסַבְלָנוּת, וְתִרְאֶה אֵיךְ יְשׁוּעָתְךָ תָּבוֹא אֵלֶיךָ, אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה עֲדַיִן מְחַבְּבוֹ וּמַעֲרִיכוֹ וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֶת בִּתְּךָ וְכוּ׳, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְאִשְׁתְּךָ תַּחֲזֹר אֵלֶיךָ.

אֲבָל תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי קַבָּלוֹת לִהְיוֹת סַבְלָן, כִּי הַכַּעַס הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְכָל שֶׁכֵּן אוֹתְךָ. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי סַבְלָנוּת, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, בַּבַּיִת וּבַחוּץ, בַּעֲבוֹדָה וּבַחֶבְרָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְרַבְּנוּ זַ״ל סִפֵּר, כְּשֶׁהָיָה עוֹד יֶלֶד, וְאִמּוֹ סֵרְקָה אֶת שֵׂעָרוֹ, וְכָאַב לוֹ מְאֹד, אַף אַף פַּעַם לֹא צָעַק, כִּי כְּבָר אָז הִשִּׂיג, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִסְבֹּל הַרְבֵּה.

הֵן אֱמֶת, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה לְךָ מְאֹד, כִּי עֲבַרְתָּ כְּבָר מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים כָּאֵלּוּ בְּחַיֶּיךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה שֶׁיִּהְיֶה לְכַפָּרַת עֲוונוֹת, וּתְקַבֵּל

אֶת כָּל הַבָּא עָלֶיךָ לְטוֹבָה, וְאָז בֶּאֱמֶת תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה הַמַּצָּב.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּקֶשֶׁר וְאַל תִּתְיָאֵשׁ כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג יז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר טָהֲרָה, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְשַׂמֵּשׂ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתֵדַע כִּי בָּזֶה שֶׁזּוֹכִים לְשַׂמֵּשׂ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, אַף פַּעַם לֹא תִּתְחָרֵט, וְאַף שֶׁנִּכְנָסוֹת בְּךָ בְּכָל פַּעַם מַחֲשָׁבוֹת אֲחֵרוֹת, מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְכוּ׳, כְּאִלּוּ כְּדַאי לַעֲזֹב אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁכֵּן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד אֲשֶׁר מְשַׂמֵּשׂ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳; כִּי בֶּאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁעֵר כְּלָל, וְהוּא יְבַעֵר אֶת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא לְגַמְרֵי, כִּי הוּא מְגַלֶּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל אָדָם אֲפִלּוּ בְּתַקֵּף קַטְנוּתוֹ וְדַחֲקוּתוֹ, גַּם־כֵּן יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהוּא מְלַמֵּד לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמֻּשְׁלָכִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵיךְ לְהִתְקָרֵב וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳. וְיַעַן שֶׁהוּא שׁוֹרֵף אֶת הַסָּמ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּילֵהּ וְכוּ׳, עַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם אוֹרֵב הַסָּמ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּילֵהּ עַל כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳. וְלָכֵן רְאֵה לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַתָּה תַּמְשִׁיךְ לְשַׂמֵּשׂ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא תִּתְחָרֵט — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד עַל כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה שֶׁאַתָּה

זוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי תִּדַּע, שֶׁכָּל סֵפֶר וְסֵפֶר, וְכָל קוּנְטְרֵס וְקוּנְטְרֵס, יֵשׁ לוֹ כְּנָפַיִם, וְזֶה בָּא וּמַגִּיעַ אֶל הָאָדָם הַנִּצְרָךְ לָזֶה. וּכְבָר אָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁשּׁוּם דִּבּוּר שֶׁלּוֹ אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְאִבּוּד, אֶלָּא הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ אֶל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁמֹעַ אֶת זֶה. כְּמוֹ־כֵן הוּא עִם הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שׁוּם קוּנְטְרֵס אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְאִבּוּד, חַס וְשָׁלוֹם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלֵנוּ. וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳?! רְאֵה כַּמָּה הֶפְסֵדִים הָיוּ לְאָבִיךָ וְכוּ׳, כַּמָּה חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכַמָּה בִּלְבּוּלִים וּטְרָדוֹת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְאָבִיךָ בָּעֵסֶק וּבַמִּפְעָל שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, וּתְהִלָּה לָאֵל, כָּל הַצַּעַר וְהָעָגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁלָּנוּ הוּא רַק בְּדָבָר הַשְּׁמוּשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יְגִיעָה וִיגִיעָה הוֹלֶכֶת לָרִיק, אֲבָל בִּקְדֻשָּׁה כָּל יְגִיעָה וִיגִיעָה, כָּל הֶפְסֵד וְהֶפְסֵד אֵינוֹ הוֹלֵךְ לָרִיק, כִּי הַיְגִיעָה בְּעַצְמָהּ הִיא מְאֹד חֲשׁוּבָה בַּשָּׁמַיִם, כִּי הִיא דָּבָר רוּחָנִי, וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵין אֱמֶת, יוֹדֵעַ שֶׁכְּדַאי וּכְדַאי לְהִתְיַגֵּעַ וּלְקַבֵּל כָּל מִינֵי בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכָל מִינֵי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת — בִּשְׁבִיל לִזְכּוֹת לִדְחֹק אֶת עַצְמוֹ וּלְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹחַ עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ וְאִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וְתִזְכּוּ לִרְאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, יִרְאֵי ה׳ אֲמִתִּיִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

עַכְשָׁיו כְּשֶׁגָּמַרְתִּי לִכְתֹּב לְךָ אֶת מִכְתָּבִי זֶה, הֵבִיאוּ לִי אֶת הַ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ שֶׁזָּכִיתָ לְהַדְפִּיס. מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, וְלִרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה, כִּי יָצָא, תְּהִלָּה לָאֵל, מְאֹד יָפֶה. יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס עוֹד סְפָרִים כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלֹא תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה

שֶׁבָּעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע וּבְרֶוַח, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת.

י״ג יח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה טָהֳרָה, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַצֵּ״ק לְמָעוֹת חִטִּים, שֶׁמִּיָּעַד בַּעֲבוּר עֲנִיֵּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּזְכוּת זֶה לְהִנָּצֵל מֵחָמֵץ, שֶׁהוּא מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), וּבִזְכוּת הַצְּדָקָה בַּעֲבוּר מָעוֹת חִטִּים לַעֲנִיִּים, נִצּוֹלִים מִמִּיתָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רא): מַ׳צַ׳ת׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: צְ׳דָקָה תַּ׳צִּיל מִ׳מָּוֶת, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר וְלִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הוּא סְגֻלָּה לִשְׁרֹף מֵהָאָדָם אֶת כָּל הָרָע וְהַחשֶׁךְ וְהַקְּלִפּוֹת שֶׁמְּסַבְּבִים אוֹתוֹ, גַּם רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ עַל הַסֵּפֶר שֶׁיָּצָא עַכְשָׁו לָאוֹר, וְהֵם שִׂיחוֹת מֹרֵנוּ זַ״ל וּמוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל, מַה דַּעְתִּי עָלֵיהֶם, הִנֵּה בִּכְלָלִיּוּת הוּא דָּבָר יָפֶה, וַאֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ שֶׁהִדְפִּיסוּ אֶת זֶה, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ אֶצְלִי כַּמָּה אַלְפֵי שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים שֶׁשָּׁמַעְתִּי בְּעַצְמִי מֵרֹ׳ לֵוִי יִצְחָק (זַ״ל), וְיֶדַּפֵּס בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַעַן שֶׁכַּיָּדוּעַ לְךָ, שֶׁיֵּשׁ עָלַי מַחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה, אֲזַי אִם לֹא הָיָה נִדְפָּס הַסֵּפֶר הַנַּ״ל, הָיוּ אוֹמְרִים שֶׁהַשִּׂיחוֹת

וְהַסִּפּוּרִים הֵם דִּמְיוֹנוֹת, אֲבָל כָּךְ לְכָל הַפָּחוֹת שֶׁנִּדְפַּס הַסֵּפֶר הַנַּ״ל, יִרְאוּ אֶת הַהֶפְרֵשׁ בֵּין הַשִּׂיחוֹת וְהַסִּפּוּרִים, כִּי הַסֵּפֶר הַנַּ״ל לֹא הָיָה לְפָנַי מַרְאֵה עֵינַי ר׳ לֵוִי יִצְחָק (זַ״ל) כְּלָל, וְאַף שֶׁכָּתוּב שָׁם שֶׁנִּכְתַּב בִּשְׁמוֹ, וּכְאִלּוּ נָתַן עַל זֶה הַסְכָּמָה, אַף בֶּאֱמֶת מִי שֶׁמַּכִּיר אֶת ר׳ לֵוִי יִצְחָק (זַ״ל) עַכְשָׁו, הוּא כְּמַעַט סַגִּי נְהוֹר וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְעַיֵּן בְּתוֹךְ הַכְּתָב וְכוּ׳ (וְאֵין כָּאן מָקוֹם לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה), וְהִנֵּה אַף שֶׁהַשִּׂיחוֹת יָפוֹת, אֲבָל רֹב רֻבָּן זֶה רַק קְטָעִים קְצָרִים, כִּי כָּל שִׂיחָה יֵשׁ לָזֶה סִפּוּר מַה שֶּׁהָיָה קֹדֶם וּמַה שֶּׁהָיָה אַחַר־כָּךְ, וְכֵן יֵשׁ שָׁם עֲרֵבוּב דְּבָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, מַה שֶּׁאָמַר ר׳ לֵוִי יִצְחָק (זַ״ל) מִדַּעְתּוֹ הִדְפִּיסוּ אֶת זֶה בְּשֵׁם מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל וְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן לְהֵפֶךְ — שִׂיחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל אָמְרוּ בְּשֵׁם מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וְכֵן שִׂיחוֹת שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ אָמְרוּ אֶת זֶה בְּשֵׁם מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וּמִלְבַד זֹאת יֵשׁ שָׁם כַּמָּה שִׂיחוֹת, שֶׁהֵן סְתָם שִׂקְרִים שֶׁתָּלוּ בּוּקֵי סְרִיקֵי בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר לְדַעְתִּי, זוֹהִי כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַיֵּן שָׁם שִׂיחָה ז׳ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, אֵיךְ יְכוֹלִים לִכְתֹּב דָּבָר כָּזֶה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ כָּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה (דְּבָרִים יד, א): ״בָּנִים אַתֶּם לַה׳ אֱלֹקֵיכֶם״, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה א׳): נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִבְרְאוּ עוֹד קֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי הֵם מֵהַשִּׁשָּׁה דְּבָרִים שֶׁעָלְתָה בְּמַחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד, וְאֵיךְ יְכוֹלִים לִכְתֹּב שְׁטוּת כָּזוֹ, שֶׁאָסוּר אֲפִלּוּ לַחֲזֹר עַל זֶה, כִּי הִיא אֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלִתְלוֹתָהּ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן הַשִּׂיחָה בְּסִימָן ק״ח, הִיא סְתָם לֵיצָנוּת, וְהִיא גַּם־כֵּן נוֹגַעַת בְּכְפִירוּת, כִּי הֲלֹא אָנוּ מוֹזְגִים כּוֹס חֲמִישִׁית לְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְאָנוּ מַאֲמִינִים שֶׁתָּבוֹא הַגְּאֻלָּה וְלֹא תְּאַחֵר, וְאֵיךְ יְכוֹלִים לְהַדְפִּיס שִׂיחָה כָּזוֹ, שֶׁאִם אוֹכְלִים מָרוֹר בְּלֵיל פֶּסַח, כְּבָר יֵשְׁבוּ בְּתִשְׁעָה בְּאָב לוֹמַר קִינוֹת, עַיֵּן שָׁם; וְהַשִּׂיחָה הוֹלֶכֶת אַחֶרֶת: רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, אֲשֶׁר בְּפֶסַח בַּלַּיְלָה בְּעֵת שֶׁמְּסַדְּרִים אֶת הַסֵּדֶר וְאוֹכְלִים מָרוֹר, יְכַוְּנוּ אָז גַּם אֲמִירַת קִינוֹת בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״וְוען מֶען זֶעצְט זִיךְ צוּם סֵדֶר אִין מֶען עֶסְט מָרוֹר, זָאל מֶען אוֹיךְ אִין זִינֶען הָאבִּין דָּאס זָאגִין קִינוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב״, וְדָבָר זֶה יֵשׁ לוֹ מָקוֹם בִּדְבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְכֵן בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן

תכח), עַיִן שָׁם; וּכְמוֹ שֶׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ פֹּה אֶת הַתּוֹרָה ר״א עִם הַבֵּאוּר מִ״שְׁפַת הַנַּחַל״, עַיִן שָׁם; וְכֵן יֵשׁ שָׁם עוֹד הַרְבֵּה שִׂיחוֹת מְקֻטָּעוֹת, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַשִּׂיחוֹת אֲשֶׁר אֶצְלִי, עִם כָּל זֹאת עָשָׂה מִי שֶׁהִדְפִּיס דָּבָר יָפֶה, וְעַל־כָּל־פָּנִים כְּשֶׁאֲנִי אַדְפִּיס אֶת הַשִּׂיחוֹת וְהַסִּפּוּרִים, אָז יִרְאוּ אֶת הַהֶפְרֵשׁ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעֵת הַסֵּדֶר, וְתֹאמַר אֶת הַהַגָּדָה בְּקוֹל רָם.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג יט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ״ דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הַוָיְ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ, וְיַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוֹד בַּיַּהֲדוּת, כִּי בָּזֶה שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ וְשָׂמֵחַ, בָּזֶה מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוּת טֹהַר לִבָּבוֹ, אֵיךְ שֶׁחָפֵץ בֶּאֱמֶת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶׁעוֹבֵר בְּכָל יוֹם — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְקָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, מֵרֹב הַיִּסּוּרִים וְהַקַּטְנוּת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פֶּרֶק ה׳): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא; הַיְנוּ בְּכָל מִצְוָה וּבְכָל מִדָּה טוֹבָה שֶׁבָּאָה לָאָדָם בְּכֹבֶד וּבְצַעַר, כְּמוֹ־כֵן הוּא מְקַבֵּל אֶת הַשָּׂכָר. וְלָכֵן כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, עִם כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁבָּא לוֹ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת הוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, דָּבָר זֶה מְאֹד יָקָר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְקַבֵּל עַל זֶה שָׂכָר גָּדוֹל מֵהַשָּׁמַיִם. כִּי לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית אִי אֶפְשָׁר

לִזְכוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּרוּר וְזִכּוּךְ הָאֱמוּנָה. וּלְהִפּוּךְ — עֲצָבוּת וַעֲצָלוּת וּמְרִירוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה תְּלוּיִים בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וּסְפֵקוֹת וְעַקְמוּמִיּוּת שֶׁבַּלֵּב, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וָעֵד, אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, (חֻלִּין ז׃): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִים עָלָיו מִלְמַעְלָה (יוֹמָא לח.); וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, בִּידִיעוֹת אֵלּוּ הוּא תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וְאַף שֶׁבְּכָל פַּעַם עוֹלוֹת לוֹ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מַחֲשָׁבוֹת נֶגֶד הָאֱמוּנָה, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בּוֹ קְרִירוּת וּסְפֵקוֹת וַעֲצָלוּת וַעֲצָבוּת, עִם כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל אַף כָּל הַקְּשָׁיִים הַתְּלוּיִים בָּזֶה, אֲזַי זוֹכֶה סוֹף כָּל סוֹף לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמֵּאִיר לוֹ מֹחוֹ, וְהוּא תָּמִיד בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין. מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָדָם נִשְׁאָר בְּעַצְבוּת וּבְעַצְלוּת, זֶה מַכְנִיס בּוֹ יוֹתֵר עַקְמוּמִיּוּת וּסְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ, וְנִתְמָרְרִים חַיָּיו, וְאֵין לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת בִּשְׁעַת צָרָתוֹ, וְרָעִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד.

לָזֹאת רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְשִׁמְעַ כְּלֵי זֶמֶר, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַצָּלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ בְּגַשְׁמִיּוּת עִקַּר הָרְפוּאָה לָאָדָם הוּא הַשִּׂמְחָה, שֶׁהָאָדָם שָׂמֵחַ וְנִמְצָא בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב, לֹא־כֵן כָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים נִמְשָׁכִים אֶל הָאָדָם הַמֻּנָּח בְּעַצְבוּת וּבִמְרִירוּת וּבְדָכָאוֹן פְּנִימִי. וּבָזֶה שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת רַק שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְכֵן תְּשַׂמְּחוּ אֶת זוּלָתְכֶם, בָּזֶה תָּאִיר בָּכֶם הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה לְהַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ; כִּי שִׂמְחָה וֶאֱמוּנָה תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ.

וְזֶה סוֹד חָמֵץ וּמַצָּה, שֶׁאָנוּ מְזָהָרִים מְאֹד בִּימֵי חַג חֵרוּתֵנוּ, שֶׁהוּא חַג הַפֶּסַח, לְהִזָּהֵר מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ, אֲשֶׁר הוּא הָעַצְבוּת

וְהָעַצְלוּת, כִּי חָמֵץ הוּא שְׂאוֹר, וְהוּא כְּמוֹ חִמּוּץ הַמֹּחִין בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי בָּרֵגַע שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְקָשֶׁה לוֹ קֻשְׁיוֹת עַל הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־כֵּן בִּיצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁזָּכִינוּ לָצֵאת מִקִּלִפַּת פֶּה־רַע (פַּרְעֹה), שֶׁהוּא מֶלֶךְ מִצְרַיִם, הַיְנוּ מֵיצַר־יָם, שֶׁהֵם הַמֹּחִין שֶׁהָיוּ בְּמֵיצַר וּבְקַטְנוּת, אָז הִזְהִירָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא לֶאֱכֹל חָמֵץ, שֶׁהוּא חִמּוּץ הַמֹּחִין, כְּלַל הַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַקֻּשְׁיוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלֶאֱכֹל מַצָּה שֶׁנִּקְרֵאת מֵיכְלָא דִּמְהֵימְנוּתָא, הַיְנוּ מַאֲכַל הָאֱמוּנָה, כִּי מַצָּה הִיא סוֹד הַזְּרִיזוּת, כִּי אָסוּר לְהַשְׁהוֹת בַּאֲפִיָּתָן כְּלָל, רַק לְהַזְדָּרֵז וְתֵכֶף־וּמִיָּד לֶאֱפוֹתָן, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל אֱמוּנָה, לֹא לִשְׁאֹל שׂוּם קֻשְׁיוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת רַק בְּשָׁשׂוֹן וּבְשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִזְדָּרֵז בְּכָל עִנְיָנָיו, אֲשֶׁר בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַצְּלָחַת הָאָדָם; כִּי עִקַּר הַכִּשָּׁלוֹן שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּשֶׁהוּא עַצְלָן, וְהוּא בְּמָרָה שְׁחוֹרָה וּבְדִכָּאוֹן וְכוּ׳, שֶׁאָז הוּא מָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְקָשֶׁה לוֹ קֻשְׁיוֹת עַל הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְפַטְפֵּט כָּל הַבָּא עַל דַּעְתּוֹ, וּמְדַבֵּר רָעָה עַל זוּלָתוֹ, שֶׁכָּל זֶה הִיא גָּלוּת מִצְרַיִם פֶּה־רַע (פַּרְעֹה), לֹא־כֵן כְּשֶׁזּוֹכִים לָצֵאת מִמִּצְרַיִם, וְלֶאֱכֹל אֶת הַמַּצָּה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא מַאֲכַל הָאֱמוּנָה, שֶׁאָז נִכְנָס בָּאָדָם זְרִיזוּת, לְהִזְדָּרֵז לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכִים רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁזֶּה פֶּה־סָח (פֶּסַח), וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל גְּאֻלָּתֵנוּ, עַל־יְדֵי שֶׁנַּרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹ תִּהְיֶה הַחֶרֶב שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁבָּזֶה יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כִּי מָשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳).

לָכֵן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה מֵעַכְשָׁו, מֵרֶגַע זֶה לִהְיוֹת רַק שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְאַף שֶׁבָּא לָכֶם דָּבָר זֶה מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת תִּמְסְרוּ נַפְשְׁכֶם עַל מִצְוַת הַשִּׂמְחָה, שֶׁהִיא כְּלָלִיּוּת כָּל הַמִּצְוּוֹת, כִּי עַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה יִתְרַחֵב הַלֵּב לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְהַמֹּחִין בְּאֹפֶן שֶׁיִּזְכֶּה לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע אֲשֶׁר אֵין לָנוּ אֶל מִי

לִפְנוֹת בְּעֵת צָרוֹתֵינוּ, כִּי אִם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְעָזְרֵנוּ, וּלְהַפּוֹךְ — אֵין שׁוּם בְּרִיָה יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת לָנוּ הַטּוֹבָה וְהָרָעָה מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן כְּשֶׁתַּכְנִיסוּ בְּדַעְתְּכֶם יְדִיעוֹת אֵלּוּ, תָּמִיד תִּהְיוּ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וּתְדַבְּרוּ רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכּוּ לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַגְּאֻלָּה, וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳): מִי שֶׁהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַצְלִיחַ.

רְאֵה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, כִּי עַכְשָׁו אַחַר הַחֲתֻנָּה הוּא הַזְּמַן הֲכִי טוֹב לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קיב:): הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה — נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר־כָּךְ לוֹמֵד תּוֹרָה; וְלָכֵן עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן הֲכִי טוֹב לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ לִלְמֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְאִשְׁתְּךָ תַּעֲבֹר אֶת הַהֵרָיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְתָמִיד תְּבַשֵּׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

זֶה כַּמָּה נִכְסַף נִכְסַפְתִּי לִרְאוֹתְךָ, וְעַל־כָּל־פָּנִים כְּתִיבַת יָדְךָ, וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת קִבַּלְנוּ כְּבָר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ, כְּפִי הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהַשְׁלָכוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ, וְעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת הִיא בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרִים מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וּסְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים בְּכָל יוֹם, וְזֶה מְעַצְבֵּן אוֹתוֹ, וּמַכְנִיס בּוֹ מְתָחִים, עַד שֶׁכְּאִלּוּ נֶעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְסוֹבֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, זֶה עוֹזֵר לוֹ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל סִפֵּר לָנוּ, שֶׁבְּהִיוֹתוֹ יֶלֶד קָטָן עֲדַיִן עִם שַׁעֲרוֹתָיו (הַיְנוּ קֹדֶם גִּיל שָׁלֹשׁ שָׁנִים), כְּשֶׁאִמּוֹ סֵרְקָה אֶת שְׂעָרוֹ, וּבְדֶרֶךְ כְּלָל זֶה כּוֹאֵב, כְּבָר אָז הִתְאַפֵּק וְלֹא בָּכָה, כִּי יָדַע וְהִשִּׂיג וְהֵבִין אָז כְּבָר, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד וְלִבְלֹם הַרְבֵּה. וְהִלְמּוּד הַזֶּה אָנוּ צְרִיכִים לְהַכְנִיס בָּנוּ אֲפִלּוּ עַכְשָׁו, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לִשְׁתֹּק וְלֹא לְהָשִׁיב, וְלִהְיוֹת סַבְלָן וְלִזְכֹּר אֶת הַכְּלָל הַזֶּה: ״לֹא אֶת כָּל מַה שֶּׁרוֹצִים מַשִּׂיגִים, וְלֹא כָּל מַה שֶּׁמַּשִּׂיגִים רוֹצִים״ (נִישְׁט וָואס מֶען וויל קְרִיגְט מֶען אוֹן נִישְׁט וָואס מֶען קְרִיגְט וויל מֶען), עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת

כְּלָל, רַק הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, שֶׁהוּא תּוֹרָה וּתְפִלָּה, לִהְיוֹת קָבוּעַ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט, אֲבָל שֶׁיִּהְיֶה בְּקְבִיעוּת, כִּי אֵין מְלַוִּים לוֹ לָאָדָם אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְבַד (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳), וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת — מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְכֵן תָּשִׂיחַ וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם קְצָת תְּהִלִּים, וְאִם תְּזַכֶּה לוֹמַר בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים״, בְּאֹפֶן שֶׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר אֶת הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה הַזּוֹ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁתְּהִלִּים מְסֻגָּלִים לִתְשׁוּבָה, וּכְבָר אָמַר אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; כִּי רַק זֶה נִשְׁאָר מֵהָאָדָם, הַתְּפִלָּה שֶׁזּוֹכֶה לַחֲטֹף.

וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה רַק לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְתָמִיד תִּרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה, וְאַף שֶׁלְּפִי דַּעְתְּךָ אֵין לְךָ בַּמֶּה לִשְׂמֹחַ, רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק שָׂמֵחַ תָּמִיד, וּבְזִכּוּת הַשִּׂמְחָה תִּזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, כִּי הַשִּׂמְחָה תַּכְנִיס בְּךָ יְשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

י״ג כב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדַל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ

שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם וָיוֹם — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זוֹ שִׂמְחָתִי — כְּשֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ עוֹד בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחֲזִירוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אֹמַר לְךָ! בְּכָל פַּעַם אַתָּה מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אֵיךְ זוֹכִים לָצֵאת מֵהַמַּשְׁבֵּר. תְּהִלָּה לָאֵל, אַתָּה זוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, בָּזֶה רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר עִמְּךָ.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, וְאַתָּה בְּעַצְמְךָ תְּזַמֵּר בִּכְלֵי זֶמֶר, כִּי עִקַּר הַהַצָּלָה בְּזֶה הָעוֹלָם לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, הוּא עַל־יְדֵי קוֹל זֶמֶר. וּצְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזָקִים מְאֹד בָּזֶה, וּבְפָרָט אַתָּה, שֶׁהִנְּךָ רָגִיל לְזַמֵּר בִּכְלֵי זֶמֶר, תִּשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁמִיעַ לְעַצְמְךָ קוֹל שִׁיר, וְזֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח נִשְׁבָּר שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֶת זֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר, רַק עִם מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְאָסוּר לְדַחֹק אֶת הַשָּׁעָה, אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה צְרִיכִים לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ, וּבְתוֹךְ כָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְתוֹךְ כָּךְ לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְתוֹךְ כָּךְ לַעֲסֹק בַּעֲסָקָיו, וְכָךְ עוֹבֵר הַיּוֹם, וְכֵן בָּא עוֹד יוֹם וְעוֹד יוֹם, וּתְהִלָּה לָאֵל, שֶׁהַיָּמִים עוֹבְרִים לְךָ עִם קְצָת תּוֹרָה, עִם קְצָת תְּפִלָּה וְעִם שִׂמְחָה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן מֶה עָלֶיךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׁבוּר, אַל תַּחֲשֹׁב כָּל־כָּךְ עַל עַצְמְךָ, וְאַל תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה חֶשְׁבּוֹנוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תְּדַקְדֵּק עַל עַצְמְךָ, רַק תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִים לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְכֵן צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, כִּי כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לֶאֱהֹב כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, צְרִיכִים לֶאֱהֹב גַּם אֶת עַצְמוֹ. וְאִם תִּקַּח אֶת הַמַּרְשָׁם הַזֶּה (שֶׁקּוֹרִין רֶעצֶעפְּט), עַל־יְדֵי־זֶה תֵּצֵא מֵהַמַּשְׁבֵּר וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה שֶׁלְּךָ.

נָא וְנָא אַל תַּחֲקֹר עַל עַצְמְךָ, וְאַל תָּדִין אֶת עַצְמְךָ לְכַף חוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאַל תִּשְׂנָא אֶת עַצְמְךָ, רַק תִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ בְּצוּרָה יָפָה, וְתָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְאָז תִּרְאֶה לְפָנֶיךָ עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע

מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ וּמַדְרִיכֵנוּ אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יַעֲבֹר לָנוּ הַיּוֹם הַזֶּה, אִם אֲנַחְנוּ כֵּן רוֹצִים וְאִם אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן לָמָּה לָנוּ לִרְאוֹת שֶׁיַּעֲבֹר הַיּוֹם בִּמְרִירוּת וּבְעַצְבוּת וּבַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, יוֹתֵר טוֹב לַעֲבֹר אֶת הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה וּבְרִקּוּדִים, וְלָדוּן אֶת עַצְמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לְכַף זְכוּת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּקַבֵּל אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּקוּנְטְרֵס אֶחָד אַחֵר, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה יַעֲבֹר לְךָ עִם הַקּוּנְטְרֵס הַזֶּה.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר ! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתֵדַע שֶׁכָּךְ הוֹלֵךְ דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא רוֹאִים רַק אֶת הַפְּסִיעָה הָרִאשׁוֹנָה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן אַל תֶּחֱלַשׁ דַּעְתְּךָ כְּרֶגַע מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל הָיָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּסַכָּנַת מָוֶת מַמָּשׁ, וְלֹא יָדַע מַה תָּבִיא הַשָּׁעָה הַבָּאָה וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת הִמְשִׁיךְ לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, אַתָּה לֹא נִמְצָא בְּמַצָּב כָּזֶה, אֶלָּא

אַדְרַבָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לְךָ כְּבָר הַרְבֵּה מְאֹד — הֵן בִּדִירָה וְהֵן בְּרֶכֶב וְהֵן בְּעוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים וְכוּ׳, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְבֵית דִּפּוּס בְּבֵיתְךָ, וְאַתָּה מַדְפִּיס בְּכָל פַּעַם סֵפֶר חָדָשׁ, בָּזֶה רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי צְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל גְּדֻלּוּת הַמֹּחִין, וְלָצֵאת מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר שֶׁאַתָּה מַדְפִּיס, עוֹשֶׂה פְּעֻלּוֹת גְּדוֹלוֹת בָּעוֹלָם, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶת גֹּדֶל הַשַּׁעֲשׁוּעִים שֶׁנַּעֲשִׂים לְמַעְלָה עַל־יְדֵי כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר שֶׁהִדְפַּסְתָּ, הָיִיתָ רוֹקֵד מֵרֹב שִׂמְחָה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל בְּנֵי־אָדָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, עָגְמַת נֶפֶשׁ וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקֶת וּוִכּוּחִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאֵין לָהֶם אֶל מִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָה, וּכְשֶׁזּוֹכִים לִמְצֹא סֵפֶר מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָהֶם חִיּוּת, וּמְחַזְּקִים אֶת עַצְמָם וְיוֹצְאִים מִקַּטְנוּת דַּעְתָּם, עַל־כֵּן רְאֵה לִשְׁמֹחַ בַּעֲבוֹדָתְךָ וּבִפְעֻלָּתְךָ, כִּי בְּוַדַּאי בּוֹא תָּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי בִּפְרָטִיּוּת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, וְאַף שֶׁדִּבַּרְנוּ פָּנִים אֶל פָּנִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לִכְתֹּב, כִּי בְּתוֹךְ הַכְּתָב — שָׁם הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב).

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לִחְיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, וְתִשְׁמְרוּ אֶת

עַצְמְכֶם מִמַּחֲלֹקֶת, וְאַל תָּרִיבוּ בֵּינֵיכֶם, וְאָז תִּרְאוּ אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּכֶם נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

רְאוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְכֶם לִתֵּן בְּכָל יוֹם צְדָקָה, וְאִם אֶפְשָׁר לָתֵת צְדָקָה לְמַעַן הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִיא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרוֹת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וּבִזְכוּת הַצְּדָקָה תִּזְכּוּ לְהוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלּוֹת שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבָּלוֹת וּמְרֻצּוֹת בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

תִּשְׁתַּדְּלִי שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם־בַּיִת בֵּינֵיכֶם, וְזֶה יוֹעִיל לְהוֹלָדָה בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶם הֶחָג, י״א נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בַּבַּיִת.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

גַּם הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבֵּךְ וְכָל מַה שֶּׁמֵּעִיק לָךְ, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, מְאֹד נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה נִדְמֶה שֶׁאֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת תְּפִלָּתוֹ וּבַקָּשָׁתוֹ, אֲבָל לְבַסּוֹף נִתְהַפֵּךְ הַכֹּל וְהַתְּפִלּוֹת נִשְׁמָעוֹת. לָזֹאת תִּהְיִי רְגִילָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּחֶדֶר מְיֻחָד, בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפְּרִי לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבֵּךְ, וְתִסְתַּכְּלִי תָּמִיד אֶל הַשָּׁמַיִם, וּתְבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפְּכִי לְפָנָיו אֶת לִבֵּךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל — יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתֵךְ.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג כז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה מוֹסֵר כְּתָב זֶה אָחִיךְ נוֹסֵעַ עַכְשָׁו הַבַּיְתָה, אָמַרְתִּי לָרוֹץ שׁוּרוֹתַיִם אֵלוּ אֵלַיִךְ.

לְדַעְתִּי, לֹא כְּדַאי לָךְ כָּל הַמַּחֲלֹקֶת בְּבֵיתֵךְ עִם אִשְׁתֵּךְ, כִּי אַתֶּם

מִמֵּילָא צְרִיכִים לָצֵאת מֵהַדִּירָה וְכוּ׳, אָז לְדַעְתִּי, הָיָה טוֹב מְאֹד אִם הָיִיתָ נִכְנָס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, כִּי שָׁמָּה תִּקַּבֵּל דִּירָה בְּזוֹל וְכוּ׳, וְתִהְיֶה זוֹ טוֹבָה בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳, עַל־כָּל־פָּנִים לֹא כְּדַאי לָרִיב עִם אִשְׁתְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּהֲפָצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ — מַה שֶּׁאָנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל יוֹם.

רְאֵה לֹא לִשְׁכֹּחַ לְנַדֵּב בַּעֲבוּר הַדְפָּסַת הַשְּׁלשָׁה קוּנְטְרֵסִים: ״רְפוּאָה שְׁלֵמָה״, ״בּוֹרֵא רְפוּאוֹת״, ״רוֹפֵא חוֹלִים״, שֶׁיַּדְפִּיסוּ מִכָּל אֶחָד אֶלֶף, וְאַל תִּשְׁכְּחוּ אֶת גְּדֶל הַנֵּס שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּבְרִיאוּת אִשְׁתְּךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל בַּעֲדָכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ לִבְנוֹת בַּיִת בְּיַבְנְאֵל, וְיִהְיֶה לָכֶם בַּיִת וַעַד לַחֲכָמִים, תּוֹרָה וּגְדֻלָּה בְּמָקוֹם אֶחָד.

הַכְפֵּל הַדָּבָר, אַל תָּרִיב עִם אִשְׁתְּךָ, רַק תִּהְיֶה עַקְשָׁן בְּעִנְיָנֶיךָ, וְדַי לְחַכִּימָא.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג כח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר שֶׁמּוֹצִיאִים אֶתְכֶם מֵהַדִּירָה, עִם כָּל זֹאת עָלַיִךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר כְּלָל, כִּי בְּוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָה, וּמַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם זֶהוּ רַק לְטוֹבָתוֹ, כִּי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם יוֹתֵר טוֹב.

בְּוַדַּאי אִם הֱיִיתֶם זוֹכִים לְהִכָּנֵס לְיַבְנְאֵל — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים,

כִּי בָּזֶה תִּתְּנוּ חִזּוּק לְאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם, אֲבָל עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה נָא וְנָא אַל תָּרִיבוּ, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת בַּבַּיִת הוֹרֶסֶת אֶת הַבַּיִת.

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַצְלִיחַ בְּכָל עִנְיְנֵיכֶם.

בַּעְלֵךְ הִבְטִיחַ לִתֵּן בַּעֲבוּר הַדְּפָסַת שְׁלֹשָׁה קוּנְטְרֵסִים לִזְכוּתֵךְ, וְהֵם: ״רוֹפֵא חוֹלִים״, ״רְפוּאָה שְׁלֵמָה״, ״בּוֹרֵא רְפוּאוֹת״, נָא רְאִי לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיְּדַפֵּס מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְאַל תִּשְׁכְּחִי אֶת הַנֵּס שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמַּמָּשׁ נִתְהַפֵּךְ לָךְ הַמָּוֶת לְחַיִּים, וְזִכְרִי שֶׁהָיָה זֶה נֵס גָּלוּי.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, נָא וְנָא לֹא לָרִיב עִם בַּעְלֵךְ, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת בַּבַּיִת הִיא אֵשׁ שׁוֹרֶפֶת, וְהַשָּׁלוֹם בַּבַּיִת מַשְׁרֶה אֶת הַשְּׁכִינָה.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג כט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִדְרַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲבָל אֲבַשֵּׂר לְךָ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פֹּה מְסַדְּרִים אֶת זֶה כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, הַיְנוּ הַתְחָלַת הַמִּכְתָּבִים הָיָה בְּעֶרֶב חֲנֻכָּה תשכ״ד, וְנִמְשָׁךְ עַד כָּעֵת, וּכְשֶׁהִדְפִּיסוּ אֶת זֶה, הִדְפִּיסוּ בְּלֹא סֵדֶר מְסֻדָּר לְפִי הַשָּׁנִים, רַק כַּמָּה שֶׁמָּצְאוּ הַעְתָּקוֹת הִדְפִּיסוּ, וּבְמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים נִדְפְּסוּ שֶׁלֹּא כְּסִדְרָן, וְעַכְשָׁו סִדְּרוּ אֶת זֶה כְּסִדְרָן בִּשְׁנֵי טוּרִים בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל כְּמוֹ סֵפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וּכְבָר מוּכָן לְדְפוּס שְׁמוֹנָה חֲלָקִים, הַיְנוּ שְׁמוֹנָה כְּרָכִים אַרְבַּע־מֵאוֹת עַמּוּדִים, לָזֹאת אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַדְפִּיס, כְּדַאי לְךָ לְהַדְפִּיס אֶת הַכְּרָכִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם

מְסֻדָּרִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, שָׁבוּעַ אַחַר שָׁבוּעַ, חֹדֶשׁ אַחַר חֹדֶשׁ, וְשָׁנָה אַחַר שָׁנָה, וְזֶה יָצָא, תְּהִלָּה לָאֵל, מְאֹד יָפֶה, וְהֵם כְּבָר מוּכָנִים לְדִפּוּס, וְאָנוּ מְחַכִּים רַק לְהַגָּהָה וְלַכְּסֶף לְהַדְפִּיס, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, כִּי כְּפִי הַנִּרְאֶה יִהְיוּ יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים כְּרָכִים עָבִים בְּנֵי אַרְבַּע־מֵאוֹת עַמּוּדִים וְיוֹתֵר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּעִנְיַן הַסֵּפֶר ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אִי אֶפְשָׁר לִי לְדַבֵּר כְּלָל, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת ה׳, עַל־יְדֵי גֹּדֶל הַהִשְׁתּוֹקְקוּת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לִי לַעֲנוֹת לָהֶם, וְזֶה לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבַע מִגֹּדֶל טִרְדוֹתַי וּבִלְבּוּלַי הָרַבִּים, אֵיךְ שֶׁזָּכִיתִי כְּבָר לִרְשֹׁם וּלְהַדְפִּיס עַד עַכְשָׁו יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר אֶלֶף מִכְתָּבִים בְּלִי שׁוּם גֶּזְמָא, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״.

חֶמְדַּת לִבִּי! רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד טוֹב מֵהִדָּבְקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל רֶגַע וָרֶגַע שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְקַיֵּם בָּזֶה מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל ״וּבוֹ תִּדְבָּק״ (דְּבָרִים י׳, כ), וּמַה גַּם מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל יְדִיעַת ה׳, וְעָלֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבֵּחַ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ וְחֶלְקֵנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, הַמֵּאִיר לְקָטַנִּי עֵרֶךְ וְלִפְחוּתִים וִירוּדִים כָּמוֹנוּ גַּם־כֵּן הֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. מִי הֶאֱמִין שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ יִזְכּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ כְּבָר בְּנוֹקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא בַּעֲשָׂרָה כִּתְרִין דִּמְסָאֲבוּתָא וְכוּ׳ וְכוּ׳, שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם כָּל־כָּךְ הִשְׁתּוֹקְקוּת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִלְמְדוּ בְּהַתְמָדָה רַבָּה תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיִזְכּוּ לְסַיֵּם פַּעַם אַחַר פַּעַם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וְשַׁ״ס וְאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְזֹהַר וְתִקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַכֹּל בִּזְכוּת הַמִּכְתָּבִים שֶׁנִּדְפְּסוּ בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, עַד שֶׁיֵּשׁ הֲמוֹן בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְאַבְרֵכִים שֶׁכּוֹתְבִים, שֶׁכָּל חִיּוּתָם וְכָל הִתְחַזְּקוּתָם הִיא מִסֵּפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״. וּכְבָר אָמַרְתִּי לְפָנַי כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁמַּה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעַל־יְדֵי סְפָרַי יִלְמְדוּ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים תּוֹרָה, כְּהַיּוֹם זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״. וּבֶאֱמֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים הֵם תַּמְצִית וְרָאשֵׁי

פְּרָקִים וַחֲזָרָה עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה מִ״לִּקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וְעַל כָּל הֲלָכָה וַהֲלָכָה מִ״לִּקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, וְהֵן הֵן דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל!

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאִם בּוֹעֵר לְךָ כָּל־כָּךְ לְהַדְפִּיסָם — רְאֵה לְהַדְפִּיסָם, וְיֵצֵא, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, סֵט יָפֶה עַד מְאֹד, יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים כְּרָכִים מְכֹרָכִים בִּכְרִיכָה מְהֻדֶּרֶת.

נָא וְנָא אַל תִּשְׁכַּח כְּרֶגַע מֵהָעֵצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵם: תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד פַּעַם בְּשָׁבוּעַ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מְאֹד קָשֶׁה לְךָ, עִם כָּל זֹאת אֲפִלּוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.

אֲנִי דָּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, שֶׁאֵינִי זוֹכֶה לִרְאוֹתְךָ, אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, אִם אַתָּה מַתְמִיד בַּ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אַתָּה רוֹאֶה אוֹתִי, כִּי פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ — שָׁם הוּא בַּסֵּפֶר (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב).

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג ל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

מְאֹד נִפְלָא בְּעֵינַי, שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב בְּכָל פַּעַם, שֶׁאֵינְךָ מְקַבֵּל מִמֶּנִּי שׁוּם מִכְתָּבִים, הֲלֹא בְּכָל פַּעַם אֲנִי כּוֹתֵב לְךָ מִכְתָּב אַחַר מִכְתָּב, הֵן מִכְתָּב כְּלָלִי וְהֵן מִכְתָּב פְּרָטִי, וְהֵן מִכְתָּב שֶׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ לִשְׁאָר

הַחֲבֵרִים, כִּי הַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי וְכוּ׳, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה כּוֹתֵב שֶׁאֵינְךָ מְקַבֵּל שׁוּם מִכְתָּב.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁשִּׂמְחָה הִיא עֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה לִזְכּוֹת לָזֶה, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם בְּשִׂמְחָה, הוּא כְּבָר יַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וּכְבָר אֵין לוֹ מַה לִּפְחֹד וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל זוֹ כָּל הַצָּרָה, שֶׁהַיַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ לִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם, וְכָל דָּבָר קָטָן שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מְעַצְבֵּן אוֹתוֹ וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ בְּשִׁבְרֵי שְׁבָרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַד שֶׁנּוֹפֵל בְּפַח יָקוּשׁ, שֶׁהוּא הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְהַדְּכָאוֹן, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ מַה שֶּׁבְּכֹחוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳. לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בִּנְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָשִׂיר בֵּינְךָ לְבֵין עַצְמְךָ נִגּוּן מְשַׂמֵּחַ, כִּי עִקַּר רְפוּאַת הַבַּת מַלְכָּה, שֶׁהֵם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — עַל־יְדֵי שִׁיר וְנִגּוּן, וְכֵן תָּשִׁיר עִם יְלָדֶיךָ וְתִרְקֹד עִמָּהֶם וּתְשַׂמַּח אוֹתָם, וְכֵן תְּשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו:): אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; כִּי אִשָּׁה בְּדַרְכָּהּ כְּלָל הִיא עַצְבָנִית וּמְלֵאָה כַּעַס וּמְרִירוּת, וּכְשֶׁבַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִגְדָּל מַחֲהּ וְדַעְתָּהּ. וְרָאוּי לְךָ לְשַׂבְּחָהּ וּלְפָאֳרָהּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה.

וְאַל יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ דְּבָרִים אֵלּוּ פְּשׁוּטִים, אֶלָּא הֵם עִקָּרִים גְּדוֹלִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בַּיִת חַם וּבַיִת שָׂמֵחַ וּבַיִת שָׁלֵם, אֲזַי יֵשׁ לוֹ פְּנַאי לְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הָאָדָם נִבְרָא לְהַכִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בֹּא מב.): בְּגִין דִּישְׁתְּמוֹדָעוּן לֵיהּ; הַיְנוּ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הָיְתָה רַק כְּדֵי לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהַרְגִּישׁוֹ פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת הַכֹּל לַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת, וְאֵלֹקוּת זֶה הַכֹּל, אֶלָּא נִסְתָּר בְּכָל מִינֵי הַסְתָּרוֹת, וְעָלֵינוּ לְחַפְּשׂוֹ וּלְבַקְּשׂוֹ.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד מִכְתָּב, אִם קִבַּלְתָּ אֶת מִכְתָּבִי זֶה, וְכָךְ אֵדַע שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁשָּׁלַחְתִּי לְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג לא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה לַהֲשִׁיבְךָ עַל שְׁבִרוֹן לִבְּךָ וְעַל כָּל הַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַקְּטָנוּת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ — יִקְצְרוּ הֲמוֹן יְרִיעוֹת, וּכְבָר הֶאֱרַכְנוּ הַרְבֵּה בִּסְפָרֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים — הֵן הַמֻּדְפָּסִים וְהֵן שֶׁעֲדַיִן בִּכְתַב יָד, עַל־כָּל־פָּנִים פָּטוּר בִּלֹא כְלוּם אִי אֶפְשָׁר, בְּכֵן אָמַרְתִּי לַחֲזֹר לְפָנֶיךָ עַל כַּמָּה נְקֻדּוֹת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת לִזְכוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא לִהְיוֹת שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד, שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תֵּבוֹת: שַׂבְּתִ׳, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עט), אֲשֶׁר יֵשׁ תְּשׁוּבָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְיֵשׁ תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת, וְהַהֶפְרֵשׁ בֵּינֵיהֶם הוּא — תְּשׁוּבָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, שֶׁהָאָדָם פַּעַם טָמֵא וּפַעַם טָהוֹר, פַּעַם מֻתָּר וּפַעַם אָסוּר, פַּעַם כָּשֵׁר וּפַעַם פָּסוּל, שֶׁאִלּוּ שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הַשֵּׁשׁ בְּחִינוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם — פַּעַם הוּא כָּכָה וּפַעַם הוּא כָּכָה, פַּעַם הוּא עוֹלֶה לְמַעְלָה, וּפַעַם הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה, אֲבָל בְּשַׁבָּת אָז הוּא נַיְחָא לְגַמְרֵי, נַיְחָא לַכֹּל, שֶׁאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם יְרִידוֹת וְשׁוּם עֲלִיּוֹת, וְהוּא נוֹחַ לְגַמְרֵי, וְזוֹ תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת וּתְשׁוּבָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וּמַה הַהֶפְרֵשׁ? אֶלָּא בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לְהַחֲלִיט, פַּעַם הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת אִישׁ ״כָּשֵׁר״, וּפַעַם נִכְנָס לוֹ בְּרֹאשׁוֹ שֶׁהוּא ״פָּסוּל״, פַּעַם נִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר ״טָהוֹר״, וְנִטְהָר מִמַּעֲשָׂיו הָרָעִים, וּפַעַם מִתְהַפֵּךְ וְאוֹמֵר שֶׁהוּא ״טָמֵא״, וּכְבָר אַף פַּעַם אֵינוֹ יָכוֹל לָצֵאת מֵהַבֹּץ שֶׁלּוֹ, פַּעַם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁ״מֻּתָּר״ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל, וּפַעַם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁ״אָסוּר״ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל.

וְזֶה כְּלַל הַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל זֶה בָּא לָאָדָם, שֶׁאֵינוֹ מְיֻשָּׁב בְּדַעְתּוֹ, וְתָמִיד יֵשׁ לוֹ

שְׁאִיפוֹת שֶׁל גַּדְלוּת, וְאֵינוֹ רוֹצֶה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכוּ׳ וְכוּ׳, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִתְשוּבָה שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד, הַיְנוּ שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְתָמִיד מִשְׁתּוֹקֵק רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, הָאָדָם הַזֶּה אַף פַּעַם לֹא יִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר — בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, הוּא מְחַפֵּשׂ רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם מַדְרֵגוֹת, הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִהְיוֹת לַמָּדָן, הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִהְיוֹת מְקֻבָּל וְכוּ׳ וְכוּ׳, הוּא רַק רוֹצֶה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל לִמּוּדוֹ שֶׁלּוֹמֵד, וְכָל אֲכִילָתוֹ וּשְׁתִיָּתוֹ וְהִתְנַהֲגוּתוֹ בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַכֹּל הוּא עַל כַּוָּנָה אַחַת — לִמְצֹא אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שָׁם מִסְתַּתֵּר, וּבְתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הוּא מוֹצֵא רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְפָרֵשׁ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הַכֹּל בְּדֶרֶךְ גִּלּוּי אֱלֹקוּת, וְכֵן אֶת הַשִּׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁשּׁוֹמְעִים בֵּין הָעוֹלָם, הוּא מוֹצֵא בָּהֶם רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַיְנוּ אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ הַגָּנוּז בְּתוֹךְ הַקּוֹלוֹת, וְכֵן הִתְנַהֲגוּתוֹ בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּה, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמַה שֶּׁאוֹכְלִים הוּא אֱלֹקוּת, וּמַה שֶּׁשּׁוֹתִים הוּא אֱלֹקוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל בְּכַוָּנַת אֲכִילַת יוֹם הַכִּפּוּרִים, בְּסוֹד אָכַל יָ״ה, שָׁתָה יָ״ה, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, אֲזַי אֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, אֵיךְ שֶׁרַק הוֹלֵךְ לוֹ הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ. וּבָאֹפֶן הַזֶּה הוּא תָּמִיד מִתְקַדֵּם, וְכָל יוֹם לוֹמֵד פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, וְכָל־כָּךְ שָׂמֵחַ עִם כָּל פָּסוּק וּפָסוּק שֶׁזָּכָה לִלְמֹד, וְכֵן פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת, הוּא כָּל־כָּךְ שָׂמֵחַ שֶׁזָּכָה לִגְמֹר, וְכֵן דַּף אַחַר דַּף גְּמָרָא, וְכֵן בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים וּבַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וּלְאַט לְאַט מִתְקַדֵּם, וְהוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל; כִּי הֲרֵי הָאָדָם הַמְלֻבָּשׁ בְּחֹמֶר גַּס וּמְגֻשָּׁם, וּמִסְתּוֹבֵב בֵּין גֶּשֶׁם וְכוּ׳, וּמָלֵא הַסְתָּרוֹת וְעֲבִיוֹת, שְׁקוּץ וְתִעוּב וְכוּ׳, וְהוּא מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, כְּאִלּוּ שׁוּם דָּבָר אֵין בָּעוֹלָם רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,

הָאָדָם הַזֶּה מַרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוּת בְּחַיָּיו, וְאַף שֶׁמַּסְתִּירִים אוֹתוֹ וּמְכַסִּים וּמַעֲלִימִים אוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת הוּא מְחַפֵּשׂ רַק אַחַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת, וְזוֹ הַמַּדְרֵגָה הֵכִי עֶלְיוֹנָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ, וְזוֹ הָיְתָה כַּוָּנַת הַבְּרִיאָה בִּבְרִיאָתָהּ, שֶׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשָׂה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים.

וְדָבָר זֶה מַחְדִּיר רַבֵּנוּ זַ״ל בֵּין אֲנָשָׁיו, וְאַף שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה כִּתּוֹת וְהַרְבֵּה דְּרָכִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, שֶׁגַּם־כֵּן רוֹצִים לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת, כָּל אֶחָד עוֹשֶׂה זֹאת בָּאֹפֶן שֶׁלּוֹ, אֲבָל בִּשְׁלֵמוּת מַכְנִיס אֶת זֶה רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁעָמַד עָלָיו הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וּמְדַבֵּר עָלָיו וְעַל אֲנָשָׁיו, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב בֶּאֱמֶת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְצַיֵּת אוֹתוֹ, אֲזַי יָאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה כָּזוֹ, שֶׁכְּמַעַט הִתְבַּטֵּל בַּמְּצִיאוּת, כִּי אֵינוֹ רוֹאֶה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מֵאֲנָשִׁים בִּלְאֹ מַעֲלָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, עָלַי לְהָבִיא לִידִיעָתְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לְהָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל מַעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַבְחִין בֵּין נְשָׁמָה לִנְשָׁמָה, וְאִי אֶפְשָׁר לֵידַע מִי גָּדוֹל יוֹתֵר מִמִּי — זֶה שֶׁהוֹלֵךְ קָרוּעַ וּבָלוּי, אוֹ זֶה שֶׁהוֹלֵךְ עִם מַלְבּוּשֵׁי כָּבוֹד, זֶה שֶׁנִּקְרָא לַמְּדָן אוֹ מְקֻבָּל, אוֹ זֶה שֶׁהוּא חַיָּט אוֹ נַגָּר, אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ זֶהוּ עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי וְכוּ׳, כִּי רַחֲמָנָא לִיבָּא בָּעֵי (סַנְהֶדְרִין קו:), אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשׁוּב הַלֵּב שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל וְהַתְּשׁוּקָה שֶׁלּוֹ, וְעַל־כֵּן אַל תֶּחְלֹשׁ דַּעְתְּךָ, כִּי דַּיְקָא אַנְשֵׁי דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים מְדֻכָּאִים וּמְמֹרָרִים וּשְׁבוּרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳ (כַּמּוּבָא בַּפְּסוּק), דַּיְקָא הֵם הִמְלִיכוּ אֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְדַיְקָא עַל יָדָם הִצְלִיחַ דָּוִד לְגַלּוֹת אֶת מַלְכוּת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהִיא מַלְכוּת מָשִׁיחַ, וּכְמוֹ שֶׁהָיָה אָז, כֵּן הוּא עַכְשָׁו; וְעַל־כֵּן אָסוּר לְךָ לִהְיוֹת בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי מָה אָנוּ מְבִינִים בְּשֹׁרֶשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָנוּ צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כְּאִלּוּ הוּא מֶלֶךְ גָּדוֹל. וּבֶאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם; וְעַל־כֵּן אַל תֶּחְלֹשׁ דַּעְתְּךָ, שֶׁבָּאִים רַק קַלִּים וְכוּ׳ בּוּרִים וְכוּ׳ (כִּלְשׁוֹנְךָ), כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ אֵילּוּ נְשָׁמוֹת הֵם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

מוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בִּבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת דַּיְקָא עַל יָדָם וְכוּ׳ וְכוּ׳, בְּוַדַּאי כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְיִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אָז יָבוֹאוּ כֻּלָּם, אֲבָל עַכְשָׁו רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, קְטַנֵּי עֵרֶךְ וּמְגֻשָּׁמִים וּפְגוּמִים כָּמוֹנוּ, זָכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְזָכִינוּ לִהְיוֹת בְּחֶלְקוֹ, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֵין אָנוּ חוֹלְקִין עָלָיו וְלֹא עַל תַּלְמִידָיו הָאֱמִתִּיִּים, אֲשֶׁר מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת לְמוּדוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים אָנוּ רוֹאִים, שֶׁאֲפִלּוּ אֵלּוּ שֶׁכֵּן מַחֲזִיקִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־כָּל־פָּנִים הֵם מִתְנַגְּדִים גְּדוֹלִים וּמִתְנַגְּדִים חֲרִיפִים עַל אֵלּוּ הָעוֹסְקִים לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֵין אָנוּ מִתְפַּעֲלִים מֵהֶם כְּלָל, וְאָנוּ נַמְשִׁיךְ אֶת עֲבוֹדָתֵנוּ.

לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁלְּבַל תֶּחֱלֶשׁ דַּעְתְּךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, הֵן מֵעַצְמְךָ — שֶׁלֹּא תָּדוּן אֶת עַצְמְךָ כָּל־כָּךְ לְכַף חוֹב, וְלֹא תִּשְׂנָא אֶת עַצְמְךָ, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לָדוּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף חוֹב, וְאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת חֲבֵרוֹ, כְּמוֹ־כֵן אָסוּר לָדוּן אֶת עַצְמוֹ וְאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, וּבְוַדַּאי אָסוּר לְךָ לִשְׂנֹא וְלָדוּן לְכַף חוֹב אֶת אֲחֵרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, כִּי מַה לְּךָ עִם אֲחֵרִים?! אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּחַי הַחַיִּים, וְתֵדַע כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמַּלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בַּלְּבוּשׁ הַזֶּה, וְאָז כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְכָל זֶה, אֲזַי תִּרְאֶה עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! שֶׁיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה לִכְתֹּב, אַךְ אָפַס הַפְּנַאי, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִכְתֹּב לְךָ עוֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, אֲפִלּוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְמַעַן יַעֲמֹד הַקֶּשֶׁר.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג לב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַקָּצָר עִם הַמָּעוֹת לְמָעוֹת חִטִּין, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ, וְתִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מֵחָמֵץ שֶׁהוּא חִמּוּץ הַמֹּחַ, מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וְתִזְכֶּה לַחֲשֹׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יֵרָאֶה לִפְנֵי מַרְאֶה עֵינֶיךָ רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַגְּאֻלָּה, שֶׁנִּזְכֶּה לִזְכֹּר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד, וְלֹא נִסְיַח דַּעְתֵּנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, רַק תָּמִיד יִהְיֶה לִפְנֵי מַרְאֶה עֵינֵינוּ וְלִפְנֵי מִשְׁמַע אָזְנֵינוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל לְמוּדֵינוּ וּתְפִלּוֹתֵינוּ וַאֲכִילָתֵנוּ וּשְׁתִיָּתֵנוּ וּשְׂאָר צָרְכֵינוּ יִהְיוּ בְּיַחַד עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַיְנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ עִם כָּל פְּרָט וּפְרָט, שֶׁזּוֹהִי הַגְּאֻלָּה, בְּסוֹד פֶּסַח, הַיְנוּ פֶּה־סָח, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא יְדַבֵּר הָאָדָם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם כְּשֶׁמַּרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְזֶה רוֹצֶה רַבֵּנוּ זַ״ל לְהַחְדִּיר בָּנוּ, שֶׁנִּהְיֶה כָּל־כָּךְ דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנַּרְגִּישׁ עַל פָּנֵינוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בְּלִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַיְנוּ בְּלִי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת. וְזוֹ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְהָאַר״י הַקָּדוֹשׁ, וְר׳ שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי, שֶׁהֵם הִמְשִׁיכוּ אֶת גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה כְּלַל חָכְמַת הַקַּבָּלָה שֶׁבַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים וּבְכָל כִּתְבֵי הָאַרִיזַ״ל וּבְכָל סִפְרֵי תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, הַכֹּל הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב עַל דָּבָר זֶה, לְהַחְדִּיר בָּנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַשְׁלֵמוּת הִיא דַּיְקָא עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מַלְבִּישׁ אֶת כָּל הַלְּמוּדִים שֶׁבַּזֹּהַר וּבְכִתְבֵי הָאַרִיזַ״ל וּבְכִתְבֵי תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ

יִתְבָּרַךְ, זֶה סִימָן שֶׁעֲדַיִן לֹא לָקַח אוֹתוֹ הַיֵּטֶב, שֶׁקּוֹרִין אַדּוֹרֶךְ אוּן אַדּוֹרֶךְ (מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר), כִּי הַיְדִיעוֹת נִשְׁאָרוּ רַק בְּדַעְתּוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת אִם הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמֻחְלֶטֶת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, הָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ, וְעַל־כֵּן עִקַּר הַשְׁלֵמוּת הוּא דַּיְקָא עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה, וְעַל יָדוֹ זוֹכִים לְהָבִין בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהַתִּקּוּנִים וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל וּבְדִבְרֵי כִּתְבֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ; אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מִדְּבּוּרִים אֵלּוּ וּמִלְּמוּדִים כָּאֵלּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ב לג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת חִטִּים, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מֵחָמֵץ שֶׁהוּא חִמּוּץ הַמֹּחִין, וְתִהְיֶה דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה תִּהְיֶה יְקָרָה מְאֹד אֶצְלְךָ, וְאָז תַּרְגִּישׁ כְּאָדָם אַחֵר; כִּי עִקַּר הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁל הָאָדָם הוּא, שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל, אֲזַי נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי. וּבֶאֱמֶת לֹא־כֵן לִמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶלָּא צְרִיכִים לִשְׂמֹחַ עִם כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה, וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁזָּכִיתָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּפָרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, וְדַף גְּמָרָא, וְסִימָן שֻׁלְחָן עָרוּךְ, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד. וּבִכְלָל תֵּדַע, שֶׁסִּגְלָה לְהַצָּלָחָה — לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, סִימָן א׳): מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, הֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ.

רְאֵה לְבָרֵךְ בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא וּבְקוֹל רָם, וְזֶה יָבִיא לְךָ עֲשִׁירוּת — בֵּין גַּשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְכָל מַה שֶּׁמְּעִיק לְךָ תְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ תָּמִיד, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחוֹבוֹת שֶׁלְּךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְתִהְיֶה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג לד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ.

רְאִי לְהַדְלִיק שְׁמוֹנָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וּבִפְרָט רְפוּאָה שְׁלֵמָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְכֵן רְאִי לְדַקְדֵּק מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים שֶׁאַתֶּם אוֹכְלִים.

לְדַעְתִּי, אַל תַּעֲשִׂי יוֹתֵר טִפּוּלִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁלֹּא תִּצְטָרְכוּ שׁוּם נִתּוּחַ, רַק תִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְלֹא כָּל מַה שֶּׁאוֹמְרִים הָרוֹפְאִים כֵּן הוּא וְכוּ׳, וּכְבָר הָיוּ רוֹפְאִים שֶׁיִּיאֲשׁוּ אֶת הַחוֹלִים, וּלְבַסּוֹף עָזַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל הָלַךְ כְּמוֹ שֶׁבָּא, כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה אֶצְלֵךְ, שֶׁהַכֹּל יֵלֵךְ עִם הָרוּחַ כְּמוֹ שֶׁבָּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְלֹא תֵּדְעִי כְּבָר מִשּׁוּם צַעַר, רַק תְּגַדְּלִי אֶת הַיְלָדִים וְתִרְאִי בְּשִׂמְחָתָם, וְעוֹד תִּזְכִּי לִרְאוֹת בָּנִים לְבָנַיִךְ חַיִּים וְקַיָּמִים, וְתִהְיֶה לָךְ אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

נָא וְנָא לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנַּ״ל, וְלֹא לִדְאֹג כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג לה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁקּוֹרֶה בְּבֵיתְכֶם.

לְדַעְתִּי, חֲבָל לָכֶם לֶאֱכֹל אֶת עַצְמְכֶם, וְלִהְיוֹת כָּל־כָּךְ עֲצוּבִים, כִּי זֶה רַק יִשְׁבֹּר אֶתְכֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְחַס וְשָׁלוֹם, אַתֶּם יְכוֹלִים לִפֹּל בְּמַצָּבִים לֹא נְעִימִים וְכוּ׳, חָלָאִים רָעִים, מְרִירוּת וְדִכָּאוֹן וְכוּ׳.

רְאוּ לְהַשְׁלִים עִם הַמְּצִיאוּת, וְאַף שֶׁזֶּה דָּבָר קָשֶׁה מְאֹד, אַךְ תַּתְחִילוּ לְקָרֵב אֶת בִּתְּכֶם וְאֶת הַבָּחוּר, וַאֲנַחְנוּ נִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁכְּבָר תִּזְכּוּ לִרְאוֹת נַחַת מֵהַבַּת הַזּוֹ.

עִם כָּל זֹאת הָיִיתִי מְיַעֵץ לָכֶם, אִם הֵם רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן — שֶׁיִּתְחַתְּנוּ, כִּי חֲבָל שֶׁיִּחְיוּ כָּךְ בְּדֶרֶךְ אִסּוּר, כִּי הַסּוֹף יִהְיֶה, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא טוֹב וְכוּ׳, אִם אַתֶּם תְּעַכְּבוּ אֶת הַנִּשּׂוּאִין, אוֹ שֶׁהֵם יִבְרְחוּ אוֹ שֶׁיִּקְרֶה מַשֶּׁהוּ לַבַּת, עַל־כֵּן לֹא כְּדַאי לִמְנֹעַ, כִּי הַזְּמַן יַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ.

רְאוּ לִכְתֹּב לִי אֶת הַתּוֹצָאוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, וִישַׁמַּח אֶת לְבַבְכֶם הַנִּשְׁבָּר.

נָא לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג לו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לְךָ מַתָּנָה יְקָרָה כָּזוֹ, וְאַתָּה מְזַלְזֵל בַּמַּתָּנָה הַזּוֹ וְכוּ׳, זְכֹר כַּמָּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּבִלְבּוּלִים וּמְנִיעוֹת וּמְרִירוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳ עָבַרְתָּ בְּעֵת הֱיוֹתְךָ בָּחוּר וְכוּ׳, כַּמָּה סָבַלְתָּ מֵהַהוֹרִים וְכוּ׳, זְכֹר כַּמָּה מִכְתָּבִים שָׁלַחְתָּ לִי מִמַּה שֶּׁאַתָּה סוֹבֵל בַּבַּיִת, וְאַתָּה מֻכְרָח לִבְרֹחַ מֵהַבַּיִת, וְעַכְשָׁו עָזַר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנָתַן לְךָ אִשָּׁה חֲכָמָה, אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת, וְאַתָּה כָּל־כָּךְ מְזַלְזֵל בָּהּ, מַדּוּעַ לֹא תִּתְיַשֵּׁב כְּבָר עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא?! הֲלֹא מָה רוֹצָה אִשְׁתְּךָ מִמְּךָ? סַךְ הַכֹּל רְצוֹנָהּ לִלֶּכֶת אֶל הוֹרֶיהָ, זֶהוּ טֶבַע שֶׁל כָּל אִשָּׁה, שֶׁהִיא מִשְׁתּוֹקֶקֶת לִהְיוֹת בְּבֵית הוֹרֶיהָ, וּבַעַל חָכָם נוֹהֵג עִמָּהּ בְּחָכְמָה וְהוֹלֵךְ אֶל הוֹרֶיהָ, וְאַף שֶׁהַהוֹרִים הֵם אֲנָשִׁים קָשִׁים, צְרִיכִים לְשַׂחֵק בְּמִשְׂחָק כָּזֶה כְּאִלּוּ מַסְכִּימִים עִמָּהֶם, אֲבָל אַף פַּעַם לֹא לְהַכְעִיס אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי בָּזֶה הוֹרְסִים אֶת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת. וְלָכֵן עֲצָתִי, שֶׁתְּצַיֵּת אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתֵלֵךְ מִפַּעַם לְפַעַם אֶל הוֹרֶיהָ וְלֹא תִּתְחָרֵט, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מַה יִּהְיֶה אִם תִּתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם? הֲלֹא מִי יִסְתַּכֵּל עָלֶיךָ, מִי יִרְצֶה בְּךָ?! וְכָךְ זָכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם אִשָּׁה חֲכָמָה וְטוֹבָה, וְלָמָּה לְךָ לְשַׁבֵּר בַּיָּדַיִם אֶת בֵּיתְךָ?!

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ יוֹתֵר טוֹב בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְתִהְיֶה רָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה לְבַד מְזַכֶּכֶת אֶת הַנִּשְׁמָה, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם דַּף גְּמָרָא בְּעִיּוּן, פֵּרוּשׁ רַשׁ״י עִם תּוֹסְפוֹת, וְכֵן תִּלְמַד אֶת הֲלָכוֹת מֵהַ׳בֵּן אִישׁ חַי׳, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי, שֶׁתַּעַבְרוּ לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל לְגַמְרֵי.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לְצַיֵּת אוֹתִי, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם־בַּיִת.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ.

י״ג לז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת, פֶּרֶק ו׳): אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד, וּבִפְרָט עַכְשָׁו, כְּשֶׁאַתָּה עֲדַיִן אַבְרֵךְ צָעִיר, הוּא הַזְּמַן הֲכִי טוֹב לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וּבְעִנְיַן שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁעַכְשָׁו הוּא ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֶצְלֵנוּ אֵין מֻשָּׂג כָּזֶה שֶׁל ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳, ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳ יֵשׁ רַק פַּעַם אַחַת בְּחַיֵּי הָאָדָם — בֵּין מִיתָה לְקְבוּרָה, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם מֵת, וְנִתְפָּרֶדֶת מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ, וְעַד שֶׁמַּתְחִיל לְהִתְעַלּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ

לְהִתְעַלּוֹת, יֵשׁ לוֹ עִכּוּב, וְעַד שֶׁמַּטְמִינִים אֶת גּוּפוֹ בָּאָרֶץ, זֶה נִקְרָא ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳, הַיְנוּ בֵּין מִיתָה לִקְבוּרָה, אֲבָל כָּךְ אֵין מֻשָּׂג שֶׁל ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳, הָאָדָם מְחֻיָּב לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם, אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט. עַל־כֵּן רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְלִלְמֹד הַרְבֵּה תּוֹרָה, וּבִזְכוּת הַתּוֹרָה תִּתְעַלֶּה.

וּבְעִנְיַן קַבָּלָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לִלְמֹד, כְּדַאי לַחֲזֹר בְּשַׁעַר הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל ר׳ חַיִּים וִיטַאל. וּמַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בְּסֵפֶר הַבְּרִית שֶׁהוּא פֵּרוּשׁ עַל סֵפֶר שַׁעַר הַקְּדֻשָּׁה כַּיָּדוּעַ — טוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר, וְעִקַּר הַכֹּל — תִּלְמַד קֹדֶם אֶת סִפְרֵי הָרַמַּ״ק שֶׁהֵם: הָאֵילִימָה וְהַפַּרְדֵּ״ס רִמּוֹנִים, וְאַחַר־כָּךְ תּוּכַל לִלְמֹד בָּעֵץ חַיִּים וּבִפְרִי עֵץ חַיִּים.

רְאֵה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ כְּסִדְרָן, וְעַל־יְדֵי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל תּוּכַל לְהָבִין בְּכָל סִפְרֵי קַבָּלָה.

רְאֵה לִשְׂמֹחַ כָּל הֶחָג עִם הַמִּצְוֹת שֶׁאָנוּ זוֹכִים עַכְשָׁו בֶּחָג הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, חַג חֵרוּתֵנוּ, אֲכִילַת מַצָּה שֶׁהוּא מַאֲכַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וּתְדַקְדְּקִי מְאֹד בִּשְׁמִירַת הַשַּׁבָּת, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכִּי לִמְצֹא בֶּן זוּג הַמַּתְאִים לָךְ.

נָא וְנָא אַל תִּהְיִי בָּרְנָנִית, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֱמִתִּי לְפִי שֹׂרֶשׁ נִשְׁמָתֵךְ, וְתִתְחַתְּנִי בְּקָרוֹב, וּתְבַשְּׂרִי לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ.

י״ג לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ וּלְהִתְיָאֵשׁ כָּל־כָּךְ וְכוּ׳, הֵן אֱמֶת שֶׁעָבַר עָלַיִךְ כָּל־כָּךְ בְּחַיֶּיךְ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְכִמְעַט שֶׁתִּשְׁתַּגֵּעַ מֵרֹב צָרוֹת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עִקַּר מַעֲלַת הָאָדָם — כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וּלְהִתְחַזֵּק, וְלַעֲבֹר עַל כָּל הַמִּכְשׁוֹלִים הַבָּאִים בְּחַיָּיו מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ וְכוּ׳. עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנָחוֹת מד.), וְכֵן תְּדַקְדֵּק מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְכֵן תִּשְׁמֹר מְאֹד לֹא לַעֲבֹד בְּשַׁבָּת, וְהַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת — הַשַּׁבָּת מְשַׁמַּרְתּוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכֵּךְ.

הַמְאַחֵל לְךְ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם מִבְּלִי לִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, כִּי הָאַרְבָּעָה לִמּוּדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וּכְשֶׁאָדָם לוֹמֵד בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֻמָּשׁ וְרַשִּׁ״י, וּפֶרֶק מִשְׁנָיוֹת, וְדַף גְּמָרָא, וּמִדְרָשׁ מְפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, הֲרֵי זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מֵהָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת, וְזוֹכֶה לִתְשׁוּבָה, כִּי הַמָּאוֹר שֶׁבָּהּ יַחֲזִירֶנּוּ לְמוּטָב.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וּבְעַד בְּנֵי בֵּיתְךָ, שֶׁתִּזְכּוּ לְחַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ, וְיִהְיוּ לָכֶם רַק שְׂמָחוֹת בַּבַּיִת, וְתִהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג מא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת סַבְלָן עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְעַצְבֵּן עַל שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם,

וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא סַבְלָן, אֲזַי הוּא עוֹבֵר עַל הַכֹּל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו בְּעֵסֶק הָרַבִּים, הוּא צָרִיךְ סַבְלָנוּת יוֹתֵר מִכֻּלָּם, וְאַתָּה רוֹאֶה עַכְשָׁו מַה קָּרָה, שֶׁרָצוּ לְקַבֵּר אוֹתְךָ, וּלְבַסּוֹף אַדְרַבָּה, יָצְאָה לְךָ מִזֶּה טוֹבָה, לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, וּלְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — בֵּין בַּבַּיִת וּבֵין בַּחוּץ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ סוֹף כָּל סוֹף לְטוֹבָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, וּבִפְרָט כְּשֶׁאַתָּה נוֹסֵעַ בְּעַצְמְךָ, תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כֵן מְבֹאָר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (עַיֵּן חֵלֶק ב׳ קפז:): כְּשֶׁאָדָם הוּא בְּבֵיתוֹ עִם אִשְׁתּוֹ, אָז הַשְׁכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו, אֲבָל כְּשֶׁנּוֹסֵעַ בַּדֶּרֶךְ אֵין הַשְׁכִינָה מִתְחַבֶּרֶת עִמּוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָה אוֹ תְּפִלָּה אוֹ עֵסֶק הַיִּחוּדִים, וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁאַתָּה נוֹסֵעַ בַּדֶּרֶךְ, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה תִּזְכֶּה שֶׁהַשְׁכִינָה תִּשְׁרֶה עָלֶיךָ תָּמִיד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג מב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק לִרְאוֹתְךָ, אוֹ עַל־כָּל־פָּנִים כְּתִיבַת יָדְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כְּבָר לָמַדְתָּ אֶצְלֵנוּ הַרְבֵּה, וְיוֹתֵר מִזֶּה

לָמַדְתָּ עַל עַצְמְךָ וְכוּ׳, מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא מְרִירוּת מָר מִמָּוֶת וְכוּ׳, וְאֵין אָדָם שֶׁלֹּא יִסְבֹּל מַה שֶּׁיִּסְבֹּל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִבְרֹחַ תָּמִיד אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מֵהַמְּרִירוּת רַק כְּשֶׁבּוֹרְחִים מִן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי הִיא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד לְזִכּוּךְ הַנֶּפֶשׁ — לִהְיוֹת רָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו.

ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל (בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר ״בְּאוּר הַלִּקּוּטִים״), הָיָה רָגִיל לוֹמַר: הָעוֹלָם הַזֶּה נִדְמֶה כְּמוֹ מָרָה (גַּאל) הַמְרוּחָה עִם דְּבָשׁ, וְהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲתִיכַת בָּשָׂר עִם דְּבָשׁ, וְהוּא חוֹטֵף אֶת זֶה וּמַתְחִיל לְלַעֵס, וְאוֹמְרִים לוֹ: תִּלְעַס יוֹתֵר, וְתַרְגִּישׁ אֶת הַמָּרָה, כְּמוֹ־כֵן הָעוֹלָם הַזֶּה נִדְמֶה בַּהַתְחָלָה כִּדְבָשׁ, אֲבָל כָּל מַה שֶּׁנִּכְנָסִים יוֹתֵר בָּעוֹלָם הַזֶּה, מַרְגִּישִׁים אֶת הַמָּרָה, לֹא־כֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְצֵאת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, יֵשׁ לוֹ עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כְּשֶׁאָדָם מְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּגִלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ כְּבָר חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, וּמְאִירִים לוֹ הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֶרֶת, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), הַיְנוּ עַל הָרָזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מֵהַבְּרִיאָה, לֹא יִמָּלֵט שֶׁלֹּא יִרְאֶה אֶת גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל שָׁעָל וּפְסִיעָה, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, לְרַמֵּז לָאָדָם בְּכָל יוֹם רְמָזִים, שֶׁזֶּה בְּחִינַת נִצּוֹצֵי הַנְּבוּאָה. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתָּה בָּרְחוֹב וְנִגָּשִׁים אֵלֶיךָ בְּנֵי־אָדָם, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר אֵיזֶה דִּבּוּר, עַיֵּן הֵיטֵב בַּדִּבּוּר שֶׁדִּבְּרוּ אֵלֶיךָ, וְדַע, שֶׁהַדִּבּוּר מְכֻוָּן בְּדִיּוּק אֵלֶיךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַמַּשְׂכִּיל עַל דְּבַר אֱמֶת יָבִין מִשִּׂיחוֹת הָעוֹלָם סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, וּמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הָעוֹלָם בְּצוּרָה כָּזוֹ, יָכוֹל לְגַלּוֹת בְּכָל יוֹם חִדּוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, חִדּוּשִׁים וְרָזֵי דְּרָזִין חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע, כִּי מֵרֹב הַדְּבֵקוּת שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי

הַחַיִּים, רוֹאֶה עַיִן בְּעַיִן אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל!

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְךָ מְאֹד מֵרֹב הַמְּרִירוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ, עִם כָּל זֹאת בָּזֶה שֶׁתִּכְתֹּב לִי מִכְתָּב, יֵמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, כִּי בְּהֶכְרֵחַ בְּעֵת הַכְּתִיבָה לְצַמְצֵם אֶת הַמֹּחַ־מַחֲשָׁבָה וְאֶת כָּל הַחוּשִׁים בְּתוֹךְ הַכְּתָב, וְאָז עַל־כָּל־פָּנִים בְּשָׁעָה שֶׁתִּכְתֹּב — תִּבְרַח מִצָּרוֹתֶיךָ. לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהְיוֹת רָגִיל לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְתַעֲשֶׂה טוֹבָה — הֵן לְעַצְמְךָ וְהֵן לִי, כִּי מַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, כִּי נַפְשִׁי נִכְסְפָה וְכָלְתָה אֵלֶיךָ, כִּי זֶה יָמִים וְשָׁנִים שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לִי בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לִי דִּבּוּרִים כְּלָל לְהַסְבִּיר לְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב, אֶת מַעֲלַת הַפָּצַת אוֹר וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה גְּאֻלָּתֵנוּ — בָּזֶה שֶׁמַּחְדִּירִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה, לֵידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, דַּיְקָא בָּזֶה אָנוּ מְקָרְבִים אֶת הַגְּאֻלָּה. וּזְכֹר: כְּשֶׁזּוֹרְעִים אֱמוּנָה — צוֹמַחַת הַגְּאֻלָּה, לָכֵן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאַל תֶּחְלֹשׁ דַּעְתְּךָ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַל תַּחֲשֹׁב שֶׁאַתָּה לְבַד, אֶלָּא תָּמִיד תֵּדַע, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הוֹלֵךְ עִמְּךָ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הוֹלֵךְ עִמְּךָ, וְכָל הַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים עִמְּךָ, כִּי מִי שֶׁסּוֹבֵל חֲרָפוֹת וּבְזָיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכוּ׳, וּמִי שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשָׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, נַעֲשֶׂה קֶן לְהַשְׁכִּינָה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא גַּם כָּל הַצַּדִּיקִים מֵהָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים מִשְׁתּוֹקְקִים לְהִתְעַבֵּר עִמּוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת צַדִּיקִים שֶׁכְּבָר הָלְכוּ לְעוֹלָמָם וּבַחַיִּים חַיּוּתָם הָיוּ עוֹסְקִים בְּמִצְוָה זוֹ, הֵם נִתְעַבְּרִים בְּאוֹתוֹ אָדָם שֶׁהוּא מְקַיֵּם מִצְוָה זוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם. לָזֹאת בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְהָפִיץ אֶת אוֹר וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מְלַוִּין אוֹתְךָ הַרְבֵּה נִשְׁמוֹת צַדִּיקִים, וְדָבָר זֶה לֹא יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַסְבִּיר, וְעוֹד יִהְיֶה פַּעַם שֶׁאֶרְשֹׁם לְךָ בַּאֲרִיכוּת עַל־פִּי סוֹד פְּרָטֵי הַדְּבָרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי לִגְמֹר אֶת סִפְרִי הַגָּדוֹל עַל הָעֵץ חַיִּים׳ וְעַל הַ׳פְּרִי עֵץ חַיִּים׳ וְעַל הַ׳שְּׁמוֹנָה שְׁעָרִים׳, וְאָז תֵּרָאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת אֶל מַה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לְכָתֹב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד עַכְשָׁו מִכְתָּב אָרֹךְ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ חַג כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ...

י״ג מג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם הָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ תָּמִיד הֵיכָן הוּא אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳), אֲשֶׁר יֵשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים, שֶׁסּוֹבְלִים גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנָה, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא הָרְפוּאָה לַכֹּל; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיוֹדֵעַ וָעֵד, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹבְרִים לוֹ כָּל הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֱמִתִּי, שֶׁיּוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲזַי סוֹבֵל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵאֵיזֶה בַּעַל בְּחִירָה, הוּא יוֹדֵעַ כִּי גַּם שָׁם גָּנוּז אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל כְּדֵי לְעוֹרְרוֹ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנ), שֶׁכָּל מִינֵי צַעַר וְכָל הַיִּסּוּרִים אֵינָם אֶלָּא מֵחֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִין, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר, כִּי ה׳ נָתַן וַה׳ לָקַח, יְהִי שֵׁם ה׳ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב גַּם עַל הַיִּסּוּרִים הַבָּאִים עַל־יְדֵי אֵיזֶה אָדָם, אֲשֶׁר זֶה שַׂיָּךְ בְּיוֹתֵר לִתְלוֹת בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע, אֲשֶׁר בִּבְחִירָתוֹ וּרְצוֹנוֹ הָרָע הִזִּיק לַחֲבֵרוֹ, אֲבָל בֶּאֱמֶת גַּם זֶה מֵהַשְׁגָּחָתוֹ וּגְזֵרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר גָּזַר עַל הַנִּזּוֹק אֶת הַיִּסּוּרִים וְהַמַּכְאוֹבִים הָאֵלֶּה, וְאִם לֹא הָיוּ בָּאִים הַיִּסּוּרִים עַל־יְדֵי הָאָדָם הַזֶּה, הָרְבֵּה שְׁלוּחִים לַמָּקוֹם לְשַׁלֵּחַ עָלָיו אֶת הַיִּסּוּרִים הָאֵלֶּה מִמָּקוֹם אַחֵר, וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ עוֹבְרִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת, מֵאַחַר שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה כְּשֶׁנֶּחֱקָקוֹת בָּאָדָם יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אָז יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ לְמִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָתוֹ — רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּמַרְבֶּה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְזֶה מֵבִיא לוֹ אֶת כָּל הַיְשׁוּעָה; כִּי עִקַּר הַיְשׁוּעָה תְּלוּיָה בִּתְפִלָּה, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מִתְפַּלֵּל יוֹתֵר, בּוֹנֶה לְעַצְמוֹ כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי; כִּי עִקַּר הַכְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשֶּׁפַע הוּא הַתְּפִלָּה.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לָלֶכֶת לְמָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִהְיֶה חָזָק בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְזֶה הַיְסוֹד בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל כְּלָל בְּלִי תְּפִלּוֹת וְהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר רוּחָנִי דַּק מְאֹד, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיגוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

אַךְ גַּם עַל תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה, כִּי נִכְנָסִים

בְּלֵב הָאָדָם כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת וְדִמְיוֹנוֹת, כְּאִלּוּ אֵין שׁוֹמְעִים לוֹ, וּכְאִלּוּ דִּבּוּרָיו הֵם לָרִיק, וּכְאִלּוּ אַף פַּעַם לֹא יִוָּשַׁע וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן עַל תְּפִלָּה בְּעַצְמָהּ צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה, לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם וְלָבוֹא מֵחָדָשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ עֲדַיִן לֹא בָּא אַף פַּעַם. וְעִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה הוּא לְקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל דִּבּוּרוֹ, שֶׁיַּחֲשֹׁב מַה הוּא מְדַבֵּר, וַאֲשֶׁר תְּפִלָּה כָּזוֹ עוֹשָׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל מִינֵי הַשְׁפָּעוֹת וְאוֹרוֹת רוּחָנִיִּים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת וְכוּ׳, וְשֶׁפַע גַּשְׁמִיּוּת וּפַרְנָסָה בְּרֶוַח וַעֲשִׁירוּת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְצַיֵּת אוֹתִי, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים חֹק וְלֹא יַעֲבֹר מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאָז סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

פֹּה אֲנִי שׁוֹלֵחַ לְךָ תּוֹרָה אַחַת מֵהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, עִם הַבֵּאוּר מֵהַסֵּפֶר הַנִּפְלָא ״שִׂפַת הַנַּחַל״, וְעָלֶיהָ תְּפִלָּה מִסֵּפֶר ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְשָׁם תִּרְאֶה אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְקַשֵּׁר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל דִּבּוּרָיו, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתַּחֲזֹר בְּתוֹרָה זוֹ הָרְבֵּה, עַד שֶׁתּוּכַל לָדַעַת אוֹתָהּ בְּעַל־פֶּה, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ מְאֹד.

אֲנִי מְקַוֶּה בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַגִּיעַ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בִּי׳ בְּאִיָּר, וְאֶשְׁבּוֹת שָׁם שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת: פָּרָשַׁת בְּהַר וּפָרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי, וּמְאֹד מְאֹד רָצִיתִי שֶׁתִּשְׁבּוֹת עִמָּנוּ בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּיַבְנְאֵל, וְכֵן נַעֲשֶׂה שָׁם הַהַדְלָקָה לִכְבוֹד הַתַּנָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי בְּל״ג בָּעֹמֶר. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְזַכֵּנוּ לְהִתְרָאוֹת פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְאִשְׁתְּךָ לַעֲבֹר הַכֹּל בְּשָׁלוֹם, וְתֵלֵד בְּנָקֵל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, לִהְיוֹת תָּמִיד אַךְ שָׂמֵחַ, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא מְקוֹר הַהַצְלָחָה, וְהָאָדָם אֲשֶׁר הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד, הֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, סִימָן א׳).

הַתְמֵד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳), וְכֵן תַּתְמִיד בְּדִבּוּרִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל. וְאָמַר אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵם הַמְלַוִּין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, וּמֵעֵצוֹת נִפְלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁבוֹת בְּיִבְנְאֵל בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת בְּהַר וּפָרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי, וַאֲקַוֶּה לִרְאוֹתְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים, שֶׁתִּשְׁבוֹת עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ שֶׁיָּצָאתָ כְּבָר מִשָּׁם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתַּתְחִיל לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְתָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ אֲלֵיהֶם, כִּי אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן גָּדוֹל בְּתִקּוּנֵי הַבְּרִית וּבְתִקּוּן הֶעָבָר כְּמוֹ הֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּשִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁאוֹחֵז בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וְאֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתּאֹחַז תָּמִיד בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע כִּי עִקַּר הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר בֶּאֱמוּנָה, יוֹתֵר מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ חַיִּים.

רְאֵה לִהְיוֹת קָבוּעַ מְאֹד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָאָדָם, אֶלָּא מַה שֶּׁחָטַף בְּזֶה הָעוֹלָם.

רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד בִּבְרָכוֹת, וְהַזְהִיר בִּבְרָכוֹת נִתְבָּרֵךְ מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת מֵהַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה. וּמְסֻפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּשֶׁנִּפְטְרָה אִמּוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שָׁאַל אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל מַה צָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְטוֹבַת נִשְׁמָתָהּ? עָנָה לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת ״אֲשֶׁר יָצַר״ בְּכַוָּנָה, ״אַעֲרֻנְסְטִן אֲשֶׁר יָצַר״, רוֹאִים מִזֶּה שֶׁאֲפִלּוּ בְּרָכָה אַחַת בְּכַוָּנָה הָיְתָה טוֹבָה לַנִּשְׁמָה בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה לָאָדָם בְּעַצְמוֹ.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְלָחַת הָאָדָם בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וּמִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד — חֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ.

מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אָמַר פַּעַם: יֵשׁ חִסָּרוֹן גָּדוֹל אֵצֶל אֲנָשִׁים, שֶׁמֻּחֲמֶת שֶׁחֲפֵצִים לְהַדֵּר עַל אֵיזוֹ מִצְוָה יוֹתֵר מִדַּי, וְנִכְנָסִים בְּחֻמְרוֹת,

עַל־יְדֵי־זֶה אֵינָם מְקַיְּמִים כְּלָל אֶת הַמִּצְוָה, לָזֹאת רְאֵה לִשְׁמֹחַ עִם כָּל נְקֵבָה וּנְקֵבָה שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְתִלְמַד תּוֹרָה, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר עִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶם, שֶׁתִּתְנַשְּׂעוּ בִּישׁוּעָה שְׁלֵמָה, וְתִזְכּוּ לְבָנִים וְלִבְנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹות.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד לְהוֹלָדָה, גַּם טוֹב שֶׁתִּלְכִי עִם הֵ״א שֶׁל כֶּסֶף, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳): הֵ״א שֶׁל כֶּסֶף מְסֻגָּל לְהוֹלָדָה, וּכְהַיּוֹם יְכוֹלִים לִקְנוֹת אֶת זֶה בְּכָל חֲנוּת שֶׁל תַּכְשִׁיטִים.

מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְבִתּוֹ חַנָּה צִירֶל, אֲשֶׁר בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלוֹמַר: כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מַדְלִיקָה עַכְשָׁו אֶת הַנֵּרוֹת וּמֵאִיר לָנוּ, כְּמוֹ־כֵן יַדְלֵק אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל וְיָאִיר לְכָל הָעוֹלָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג מט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... וְרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ לָזֶה, כַּיָּדוּעַ לָנוּ אֲשֶׁר פַּעַם אַחַת הִתְבַּטֵּא מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ הִרְהוּרֵי חֲרָטָה עַל הַזְּמַן הָרַב שֶׁלֹּא שָׂהָה אֵצֶל רַבֵּנוּ בְּחַיָּיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁעָסַק אָז בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, אֶלָּא הָיָה צָרִיךְ יוֹתֵר לְהִסְתּוֹפֵף בְּצִלּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְהַרְבּוֹת בְּשִׁמּוּשׁוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עוֹד תּוֹרָה הַרְבֵּה, וְהָיְתָה זוֹ טוֹבָה נִצְחִית לוֹ וּלְכָל הָעוֹלָם. וְאָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, כִּי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל זָכָה לִהְיוֹת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל שְׁמוֹנֶה שָׁנִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכִינוּ לְמַה שֶּׁזָּכִינוּ, וְכָל זֶה הָיָה רַק שֶׁהָיָה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל לְסֵרוּגִין וְלֹא בְּקִבְיעוּת, וְאִם הָיָה יוֹשֵׁב בְּקִבְיעוּת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, הָיָה לָנוּ פִּי מֵאָה יוֹתֵר סְפָרִים בְּלִי שׁוּם גְּזָמָא, כְּפִי הַתְּמָדָתוֹ שֶׁהִתְמִיד לִכְתֹּב וְלִרְשֹׁם אֶת דִּבַּר רַבֵּנוּ זַ״ל. וְרוֹאִים אֵיךְ שֶׁאַלְפִים וְרִבְבוֹת אֲנָשִׁים הֶחֱיוּ אֶת עַצְמָם וַעֲדַיִן מְחַיִּים אֶת עַצְמָם מֵהַסְּפָרִים שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ בְּרָכָה, וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, זְכוּתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, כִּי אֵין לְךָ עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מֵהַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים — אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (אָבוֹת ה, יח).

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הָעַצְבוּת הִיא הַסִּטְרָא אָחֳרָא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), וְעִקַּר נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ הוּא הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת.

רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁזָּכִיתָ לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּרְאֵה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת דִּבֵּר מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל בָּרַבִּים מִגְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיָשַׁב שָׁם אֶחָד וְשָׁאַל אוֹתוֹ: מָה אַתֶּם כָּל־כָּךְ מַפְלִיגִים וּמַרְעִישִׁים אֶת הָעוֹלָם בִּגְדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל? עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל: אֲנִי מַרְעִישׁ אֶת הָעוֹלָם?! וְהִתְחִיל לָשִׁיר בְּקוֹל נָעִים: ״אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל״... כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ אָז תִּרְאֶה מַה נִּקְרָא רַעַשׁ וּפִרְסוּם, אֵיךְ שֶׁיִּתְגַּלֶּה וְיִתְפָּרְסֵם שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְיִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל מִגְּדֻלָּתוֹ, עַל־כֵּן רְאֵה עוֹד עַכְשָׁו לַעֲסֹק בָּעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, הֵן עַל־יְדֵי הַרְצָאוֹת וּדְרָשׁוֹת, וְהֵן עַל־יְדֵי שֶׁתְּדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְהֵן עַל־יְדֵי הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֲלֵיהֶם, וּמַעֲלַת זְכוּת הָרַבִּים עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּבָזֶה שֶׁקִּלְקֵל — עָלָיו לְתַקֵּן.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי קֹדֶם הֶחָג, י״ב נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְלָחָה בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

הָעֵקֶר אַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לְךָ אָדָם בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וְאִם יֵשׁ לָאָדָם סַבְלָנוּת בִּתְפִלָּה, אֲזַי יִרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת בָּנָה ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער אֶת הַסֻּכָּה לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְדָפַק מַסְמֵר וְקִבֵּל מַכָּה בְּאֶצְבָּעוֹ, וּכְשֶׁרָאָה זֹאת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, אָמַר לוֹ: מַדּוּעַ לֹא הִתְפַּלַּלְתָּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִפְנֵי שֶׁדָּפַקְתָּ הַמַּסְמֵר, שֶׁכְּשֶׁתִּדְפֹּק הַמַּסְמֵר לֹא תְקַבֵּל מַכָּה, וְכֵן שֶׁהַמַּסְמֵר יִכָּנֵס יָשָׁר וְלֹא יִתְעַקֵּם... כָּל־כָּךְ הִרְגִּיל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אֶת תַּלְמִידָיו לִהְיוֹת רְגִילִים בִּשִׂיחָה וּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁעַל כָּל פְּרָט וּפְרָט אֲפִלּוּ דָּבָר גַּשְׁמִי, יְבַקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע וּרְוָחָה, וְתַכְנִיסוּ אוֹרְחִים הַגּוּנִים בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִסְלֹחַ לִי עַל אִחוּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁלֹּא הֵשַׁבְתִּי לְךָ תֵּכֶף־וּמִיָּד, כִּי אֲנִי עָמוּס הַתְּלָאָה וְכוּ׳, מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֲנִי צָרִיךְ לְבַלּוֹת עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְכֵן בָּאִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּכָל יוֹם לִשְׁפֹּךְ אֶת מַר לִבָּם וְכוּ׳, וּמִלְּבַד זֹאת אֲנִי עָסוּק לִבְנוֹת עַכְשָׁו קְהִלָּה בְּיַבְנְאֵל, וַאֲקַוֶּה שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, מִלְּבַד זֹאת יֵשׁ טְרָדוֹת רַב הַיּוֹם בְּעֵסֶק הַדְּפָסָה — לְנִסַּע אֶל הַמַּדְפִּיסִים וְהַכּוֹרְכִים וְכוּ׳, אֲשֶׁר זֶה לוֹקֵחַ שָׁעוֹת, מִלְּבַד זֹאת אֲנִי עָסוּק בַּיְשִׁיבָה עִם הַתַּלְמִידִים, וּבֵין כָּךְ אֲנִי חוֹטֵף זְמַן לִכְתֹּב סְפָרִים עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן אֶשְׁאַל אוֹתְךָ מָתַי יֵשׁ לִי זְמַן לְהָשִׁיב עַל מִכְתָּבִים?! תַּאֲמִין לִי שֶׁבְּקִשִׁי יֵשׁ לִי זְמַן לְהָשִׁיב לְאָחוּז אֶחָד מֵרִבּוּי הַמִּכְתָּבִים הַמַּגִּיעִים אֵלַי יוֹם יוֹם, וְלָכֵן עִמְּךָ הַסְּלִיחָה, וְחַס וְשָׁלוֹם, אֵינִי מְזַלְזֵל בְּךָ, אֶלָּא אֲנִי טָרוּד בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה רַק לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְתַאֲמִין לִי שֶׁזֶּה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי, כִּי כְּבָר סָבַלְתִּי בִּשְׁבִיל זֶה כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מֵאִינְשֵׁי דִּלָּא מֵעָלֵי, וְהַכֹּל רַק מֵחֲמַת מִדַּת הַקִּנְאָה שֶׁאוֹכֶלֶת אוֹתָם עַל גֹּדֶל הַצְלָחָתִי, שֶׁזָּכִיתִי לַעֲשׂוֹת מַהְפֵּכָה מִשְּׁנַת תשכ״ד לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְהִדְפַּסְתִּי אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵפַצְתִּי אוֹתָם בִּפְרוּטוֹת מַמָּשׁ, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְזַכּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין אֲנִי מִסְתַּכֵּל עַל

שׁוּם דָּבָר, לֹא אִכְפַּת לִי מִכֶּסֶף וְכוּ׳, תְּהִלָּה לָאֵל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ עוֹזֵב אוֹתִי בַּמַּצָּבִים הֲכִי קָשִׁים, עַל אַף הַמַּחֲלֹקֶת וְהַלְּשׁוֹן־הָרָע וְכוּ׳ שֶׁהֵם מְנַת חֶלְקִי, אֲנִי מְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מֵרָחוֹק אֶת מַעֲלַת עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵיךְ שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּעַצְמוֹ אוֹרֵב עַל כָּל מִי שֶׁרַק רוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו וְרוֹצֶה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, עָלָיו מִתְפַּשֵּׁט הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּכָל הַכֹּחוֹת לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ וְכוּ׳, עַד שֶׁאֲפִלּוּ אִלּוּ שֶׁזָּכִיתִי לְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — נִתְהַפְּכוּ עָלַי וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֵינִי מִתְפַּעֵל מֵאַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כָּל עוֹד נִשְׁמָתִי תִּהְיֶה בְּאַפִּי, אֶמְסֹר נַפְשִׁי לְגַלּוֹת אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁרַק בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה, שֶׁיִּתְגַּלֶּה הַחֵן וְהַיֹּפִי וְהַפְּאֵר שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה פּוֹתֵחַ אֶת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל בִּגְדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְהָעִקָּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, אֵיךְ אוֹחֵז בַּמִּדּוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁבָּאוֹת מֵהָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת שֶׁלּוֹ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא מְאוֹרֵי אוֹר הַמֵּאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, מְזַכֵּךְ לָנוּ אֶת הָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת שֶׁלָּנוּ, עַד שֶׁיְּזַדַּכּוּ כָּל־כָּךְ, שֶׁכְּבָר לֹא יִהְיוּ אַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת, אֶלָּא יִרְאוּ אֶת שֵׁם הַוָּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם אוֹרֵב עַל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, עָלָיו מִתְפַּשֵּׁט הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּכָל כֹּחוֹתָיו, וְיוֹרֶה בּוֹ אֶת כָּל חִצָּיו בְּאַכְזָרִיּוּת כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי מִי שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, הוּא הוֹרֵג אֶת הַסָּמ״ךְ־מ״ם וּמְבַטְּלוֹ, וְלָכֵן הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל כֹּחוֹתָיו לִשְׁבֹּר וּלְבַטֵּל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְזֶה בָּרוּר לְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מִגְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמָה עִנְיָנוֹ בָּעוֹלָם וְכוּ׳. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, עָלָיו לֵידַע שֶׁיְּשַׁלֵּם עַל זֶה מְחִיר כָּבֵד מְאֹד, וְלֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לִסְבֹּל מַחֲלֹקֶת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֵרוּפִין וּגְדוּפִין וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁכַּוָּנָתוֹ עִם אֱמֶת, אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

וּמְסֻפָּר, שֶׁהַמַּגִּיד הַגָּדוֹל מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי״ע, בָּא אֵלָיו הַסָּמ״ךְ־

מ״ם וְאָמַר לוֹ: אִם אֵינְךָ מַפְסִיק אֶת הַלִּמּוּד שֶׁלְּךָ עִם הַתַּלְמִידִים, אֲנִי אֶקַּח אֶת עַצְמִי עָלֶיךָ וְעַל בְּנֵי בֵּיתְךָ וִילָדֶיךָ. עָנָה וְאָמַר לוֹ הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ: תֵּן לִי יוֹם אֶחָד וְאָשִׁיב לְךָ תְּשׁוּבָה. וּבֵין כָּךְ נִכְנַס לְבֵית מִדְרָשׁוֹ, שֶׁשָּׁם יָשְׁבוּ הַחֲבְרַיָּא קַדִּישָׁא, תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָיוּ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, וְאָחִיו הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי זוּשָׁא זי״ע, וְהָרַבִּי רַבִּי שְׁמֶעלְקֶא מִנִּיקְלְשְׁבּוּרְג זי״ע, וְאָחִיו הַקָּדוֹשׁ בַּעַל הַהַפְלָאָה זי״ע, וְעוֹד צַדִּיקֵי עֶלְיוֹן הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ הַבַּעַל הַתַּנְיָא זי״ע, וְהֵם כְּשֶׁשָּׁמְעוּ שֶׁרַבָּם הַמַּגִּיד בָּא (כִּי הָיָה הוֹלֵךְ עַל קַבָּיִם, וּבְעֵת שֶׁהָלַךְ גָּרַר אֶת רַגְלָיו, לָכֵן שָׁמְעוּ אֵיךְ שֶׁהוֹלֵךְ), אֲזַי כֻּלָּם יָשְׁבוּ בְּאֵימָה וּבִירְאָה מֵרֹב פַּחַד שֶׁהָיָה לָהֶם מֵרַבָּם, וְהִנֵּה הַמַּגִּיד נִכְנַס וְכֻלָּם קָמוּ, וְהוּא הָלַךְ עַד רֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן וְהִתְיַשֵּׁב, וְרָמַז לָהֶם לְהִתְיַשֵּׁב, וְכֻלָּם יָשְׁבוּ בְּעִגּוּל, עָנָה וְאָמַר לָהֶם: דְּעוּ לָכֶם, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם בָּא אֵלַי, וְאָמַר לִי: אִם לֹא אֲגָרֵשׁ אֶתְכֶם מִמֶּנִּי, אֲזַי יִקַּח עַצְמוֹ עָלַי וְעַל בְּנֵי בֵּיתִי וִילָדַי, וְהִמְשִׁיךְ לְדַבֵּר: דְּעוּ לָכֶם, שֶׁאֲנִי אִישׁ חוֹלָנִי, אֵין לִי כֹּחַ לְהִתְאַמֵּץ נֶגְדּוֹ וְלִלְחֹם עִמּוֹ, לָזֹאת אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, כְּבָר לְמַדְתֶּם אֶצְלִי הַרְבֵּה, עַכְשָׁו יֵלְכוּ כָּל אִישׁ לְדַרְכּוֹ, כִּי אֵינִי יָכוֹל שֶׁיִּשְׁבֹּר לִי אֶת בֵּיתִי וְכוּ׳, אֲזַי קָמוּ כֻּלָּם וְשָׂמוּ אִישׁ אֶת יָדָיו עַל כָּתֵף חֲבֵרוֹ, וְנַעֲשׂוּ כְּמוֹ עִגּוּל אֶחָד וְאָמְרוּ בְּפֶה מָלֵא: רַבִּי, אָסוּר לְהִשָּׁבַע, אֲבָל אִם הָיָה מֻתָּר, הָיִינוּ כֻּלָּם נִשְׁבָּעִים, שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא עוֹזְבִים אֶתְכֶם, אֲנַחְנוּ כֻּלָּם מְאֻחָדִים אִתְּכֶם יַחַד, וְאַף פַּעַם לֹא נַעֲזֹב אֶתְכֶם, תֵּכֶף כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת קָם וְיָצָא. לְמָחֳרָת בָּא הַסָּמ״ךְ־מ״ם, עָנָה וְאָמַר לוֹ הַמַּגִּיד הַגָּדוֹל הַקָּדוֹשׁ זי״ע: אֵין אֲנִי מִתְפַּחֵד מִמְּךָ, אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה. כְּשֶׁשָּׁמַע הַסָּמ״ךְ־מ״ם אֶת דְּבָרָיו, עָנָה וְאָמַר: אִם־כֵּן אֲנִי גַּם־כֵּן אֶעֱשֶׂה רֶבִּי״ס וּמַנְהִיגִים מִשֶּׁלִּי, וְגַם־כֵּן חֲסִידִים מִשֶּׁלִּי, וְכָךְ אֶשְׁבֹּר אוֹתְךָ וְכוּ׳...

וּלְצַעֲרִי הָרַב, גַּם אֶצְלִי נִתְקַיֵּם כָּךְ, כִּי כָּל אֵלּוּ שֶׁהָיוּ תַּלְמִידַי, שֶׁאֲנִי קֵרַבְתִּי אוֹתָם וְהוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵהַבֹּץ וְהַטִּנּוּף שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם, הַיּוֹם נַעֲשׂוּ רֶבִּי״ס וּמַנְהִיגִים וְכוּ׳, בְּשָׁעָה שֶׁעֲדַיִן לֹא יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא), שֶׁיֵּשׁ הַקּוֹרְאִים עַצְמָם מַנְהִיגִים, וְהֵם לֹא יְכוֹלִים לְהַנְהִיג עַצְמָם, וְאֵיךְ

יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֲחֵרִים וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן הֵבִיא מִבַּחוּץ אֲנָשִׁים מְטֹרָפִים וְכוּ׳, שֶׁרוֹקְדִים וְקוֹפְצִים בָּרְחוֹבוֹת וְכוּ׳, הַכֹּל כְּדֵי לְהַשְׁמִיץ אֶת דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּנֵי אָדָם לֹא יִתְקָרְבוּ, וְכָל זֶה הֶאֱרַכְתִּי לְךָ, כִּי אַתָּה עוֹזֵר לִי הַרְבֵּה בְּעִנְיְנֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵן בְּהַדָּפָסָה וַהֲפָצָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהֵן בְּהַחֲזָקַת הַיְשִׁיבָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָמָּה אַתָּה כּוֹתֵב שֶׁאֲנִי מַזְנִיחַ אוֹתְךָ, וְאֵינִי עוֹנֶה עַל מִכְתָּבֶיךָ וְכוּ׳, חַס וְשָׁלוֹם, אֵין לִי שׁוּם כַּוָּנָה, אֶלָּא שֶׁאֲנִי כָּל־כָּךְ טָרוּד, שֶׁמִּי שֶׁעוֹמֵד מִן הַצַּד, יִתְפַּלֵּא אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְחַבֵּר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים וְקוּנְטְרֵסִים, וְיֵשׁ עָלַי צָרוֹת וְיִסּוּרִים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ וְכוּ׳, מַחֲלֹקֶת, חֻרְפִּין וְגִדּוּפִין וְכוּ׳, אֲנִי מְאֹד מְקֻוֶּה, שֶׁבְּמִכְתָּבִי זֶה אוֹרִיד מִמְּךָ אֶת כָּל הַקֻּשְׁיוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ עָלַי, וַאֲנִי בָּטוּחַ שֶׁלְּעוֹד אַבְרֵכִים יֵשׁ אוֹתָם קֻשְׁיוֹת עָלַי לָמָּה אֲנִי כּוֹתֵב לַאֲחֵרִים, וְלָהֶם לֹא וְכוּ׳?! אֲבָל מַה לַּעֲשׂוֹת, אַתֶּם הִתְחַתַּנְתֶּם וְכוּ׳, וְלַבַּחוּרִים מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה וְכָבֵד, כִּי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם לוֹקֵחַ עַצְמוֹ עֲלֵיהֶם בִּפְגַם הַבְּרִית, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (אֵיכָה א, טו): ״קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי״, הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם עוֹשֶׂה יוֹם טוֹב וּמוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרִים בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה (וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בַּחוּרִים). וּמַה גַּם שֶׁהָרַאשֵׁי תֵּבוֹת מֵהַפְּסוּק יוֹצֵא: עַ׳מְ׳לֵ׳ק׳ בִּ׳לְ׳עָ׳ם׳, שֶׁהֵם הֵם הַמְטַמְּאִים אֶת הַבַּחוּרִים עִם קֶרִי וּפִגַּם הַבְּרִית. וְלָכֵן אָמַרְתִּי וַיְהִי מָה, אֲנִי אֲחַזְּקֵם וַאֲקָרְבֵם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִכְתֹּב בַּעֲבוּרָם סְפָרִים, שֶׁיּוֹרוּ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם וְכוּ׳, וּמַה גַּם שֶׁאֲנִי מְאֹד מִשְׁתַּדֵּל לְחַתֵּן בַּחוּרִים סָמוּךְ לְפִרְקָם וְכוּ׳, כְּדֵי לְהַצִּילָם מִפְּגַם הַבְּרִית וְכוּ׳, וְכֵן אֲנִי עוֹסֵק הַרְבֵּה בַּהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, וְעַל זֶה חָרָה לְהַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, וְהֵקִים עָלַי רְשָׁעִים אֲרוּרִים שְׁלִיחֵי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, וְחוֹלְקִים עָלַי וּמַכְפִּישִׁים אֶת שְׁמִי וְכוּ׳, וַאֲנִי בְּתֻמִּי אֵלֵךְ, וּמִתְחַבֵּא בְּסֵתֶר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת וּבִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וַאֲנִי מוֹסֵר אֶת כָּל כֹּחִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּרְאֶה אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה לַחֲבֵרֶיךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלַי, וְאַתָּה יָכוֹל לְפַרְסֵם אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה בֵּין הַחֲבֵרִים.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג נג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

וְהִנֵּה קֹדֶם שֶׁלַּחְתִּי מִכְתָּב אָרֹךְ אֶל חֲבֶרְךָ ... נֵרוֹ יָאִיר, וּרְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הֶעְתֵּק מֵהַמִּכְתָּב שֶׁגַּם שַׁיָּךְ אֵלֶיךָ, וְיֵרְדוּ כָּל הַקֻּשְׁיוֹת שֶׁיֵּשׁ לָכֶם עָלַי וְכוּ׳ וְכוּ׳.

הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּךָ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳), וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ אֵיךְ אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֻלָאִים, שֶׁעִקַּר הַסֵּבֶל שֶׁלָּהֶם שֶׁסּוֹבְלִים, זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה. וּבֶאֱמֶת אֱמוּנָה הֵינוּ לְהַאֲמִין בְּלִי שׂוּם שֵׂכֶל וְהַשְׂכָּלָה, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁרַק עוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, כִּי (חֻלִּין ז׃): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, הַכֹּל מֻשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ דָּבָר קָטָן כָּזֶה שֶׁקִּבֵּל מַכָּה בְּיָד וְכוּ׳, זֶה אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְדָבָר זֶה לֹא יְכִילֵהוּ הָרַעְיוֹן כְּלָל. וְכֵן אָמְרוּ (בְּרָכוֹת נח.): אֲפִלּוּ רֵישׁ גַּרְגִּיתָא מִן שְׁמַיָּא מוּקְמִינָן לֵיהּ [זֶה שֶׁמְּמֻנֶּה עַל הַבִּיּוּבִים, שֶׁהִיא לִכְאוֹרָה מִשְׂרָה קְטַנָּה, גַּם אוֹתוֹ מְמַנִּים רַק בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ]. וְדָבָר זֶה לֹא יְכִילֵהוּ הָרַעְיוֹן, אֵיךְ כָּל פְּרָט וּפְרָט מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלָכֵן אֵין מַה לְּהִצְטַעֵר עַל עוֹלָם שֶׁאֵינוֹ שָׁלוֹ, שֶׁעַכְשָׁו כָּאן וְעוֹד מְעַט גּוּפוֹ יִהְיֶה בַּקֶּבֶר קָבוּר, וְנִשְׁמָתוֹ תַּעֲלֶה לְמַעְלָה אֶל מְקוֹר מַחֲצַבְתָּהּ וְזֶה בָּרוּר. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא לח.): בִּשְׁמְךָ יִקָּרְאוּךָ וּבְמִקּוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֶרְתָּהּ, וְלָכֵן אֵין לְקַנֵּא בְּשׂוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה

לוֹ אֲשֶׁר לוֹ, וּמַה שֶּׁנִּגְזַר עָלֶיךָ כֵּן יִהְיֶה לְךָ. וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם וְכוּ׳, דָּבָר אֶחָד צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר אִישׁ עָשִׁיר, שֶׁחָנָנוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם כֶּסֶף, צָרִיךְ זְכוּת גְּדוֹלָה לָדַעַת הֵיכָן לִתֵּן אֶת כַּסְפּוֹ, וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים, שֶׁכַּסְפּוֹ לֹא יֵלֵךְ לְמָקוֹם בִּלְתִּי רָצוּי, כַּאֲשֶׁר נִמְצָאִים כְּהַיּוֹם כָּל מִינֵי שַׁ׳קְרָנִים, רַ׳מָאִים, צְ׳בוּעִים — שֶׁ׳רְ׳ץ׳ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, מְרַמִּים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמִסְכְּנִים הָעֲשִׁירִים, שֶׁכָּל כַּסְפָּם וּזְהָבָם הוֹלֵךְ לִמְקוֹם הַטִּנּוֹפוֹת, וְכַמּוּבָא סוֹד הַדָּבָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן טו): אֵלּוּ הַמִּתְפָּאֲרִין וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם בַּאֲרִיכוּת; וְיִרְמְיָהוּ קִלֵּל אֶת אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שֶׁצִּעֲרוּהוּ, שֶׁיַּכְשִׁילֵם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעֲנִיִּים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים, שֶׁכַּסְפָּם יֵלֵךְ לִמְקוֹמוֹת בִּלְתִּי רְצוּיִים וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עַל־כָּל־פָּנִים הָעִקָּר רַק לִהְיוֹת רָגִיל לְבָרֵךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל זְמַנּוֹ הַיָּקָר, כִּי כָּל רֶגַע הוּא יָקָר מִפָּז, וּצְרִיכִים לִזְכֹּר, אֲשֶׁר (אִיּוֹב ז, יח): ״לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ״, הַיּוֹם בּוֹחֲנִים אֶת הָאָדָם מַמָּשׁ בְּכָל רֶגַע, וְהָאָדָם נִמְצָא בְּצָרָה כָּל רֶגַע — אִם לְהִסְתַּכֵּל עַל קְלִפָּה (פְּרוּצָה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב בִּפְרִיצוּת), אוֹ לֹא לְהִסְתַּכֵּל, אִם לְדַבֵּר דִּבּוּר אָסוּר, אוֹ לֹא לְדַבֵּר וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי בְּכָל רֶגַע הָאָדָם נִמְצָא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, אַךְ זֶה לְעֵמַת זֶה מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה, יְכוֹלִים לְנַצֵּל כָּל רֶגַע בִּתְפִלָּה וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ רֶגַע שֶׁהוּא שִׁשִּׁים שְׁנִיּוֹת (דַּקּוֹת), יְכוֹלִים דֵּי הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּרֶגַע, וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אָמַר עַל מַאֲמַר הֶחָכָם: ״אֵין רֶגַע בְּלֹא פֶּגַע״, שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת כו:), שֶׁתְּפִלָּה נִקְרֵאת פֶּגַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, יא): ״וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם״, שֶׁהוּא לְשׁוֹן תְּפִלָּה, הַיְנוּ כְּשֶׁם שֶׁאֵין רֶגַע בְּלֹא פֶּגַע וְנִסָּיוֹן לָאָדָם, כְּמוֹ־כֵן זֶה לְעֵמַת זֶה אֵין רֶגַע בְּלֹא פֶּגַע שֶׁהוּא תְּפִלָּה, וְאִם הָאָדָם יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ ׳לִגְנֹב׳ בְּכָל פַּעַם רֶגַע שֶׁל תְּפִלָּה, יִנָּצֵל מֵהַרְבֵּה צָרוֹת, כְּגוֹן: שֶׁנּוֹפְלִים עָלָיו עֲצָבוּת וּמְרִירוּת וְדָכָאוֹן, וּבְאוֹתוֹ רֶגַע הוּא מְבַקֵּשׁ: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, הַרְחֵק מִמֶּנִּי הָעֲצָבוּת וְהַמְּרִירוּת, וְאֶזְכֶּה לְהַכְלֵל בְּךָ״ וְכוּ׳, לִכְאוֹרָה זוֹ תְּפִלָּה קְצָרָה שֶׁל רֶגַע, אֲבָל בַּשָּׁמַיִם זֶה עוֹשֶׂה רֹשֶׁם מְאֹד גָּדוֹל, וְכֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, וּבָאָה לְפָנָיו אֵיזוֹ קְלִפָּה (פְּרוּצָה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב בִּפְרִיצוּת), בְּאוֹתוֹ

רֶגַע מְסוֹבֵב אֶת הָרֹאשׁ וְאוֹמֵר: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי שֶׁלֹּא אֶכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְשֶׁלֹּא אֲטַמֵּא אֶת עֵינַי״, אֲשֶׁר מִשָּׁם בָּאוֹת כָּל הָרָעוֹת וְהַצָּרוֹת, כִּי (סוֹטָה ח.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת וְכוּ׳, וְאָז בְּאוֹתוֹ רֶגַע יִנָּצֵל מֵהַפֶּגַע הַזֶּה שֶׁהִיא הַקְלָפָּה וְכוּ׳, כִּי בְּכָל הִסְתַּכְּלוּת שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל אִשָּׁה פְּרוּצָה וְכוּ׳, אֲפִלּוּ רֶגַע אֶחָד, זֶה כְּבָר עוֹשֶׂה כֻּתֶּם גָּדוֹל עַל נִשְׁמָתוֹ שֶׁהִיא רוּחָנִיּוּת, [וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְּבַלֶּה אֶת זְמַנּוֹ לְהִסְתַּכֵּל בִּסְרָטִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁאָז מוֹרִיד אֶת נִשְׁמָתוֹ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וְכָל נִשְׁמָתוֹ נַעֲשֵׂית מְלֵאָה כְּתָמִים וְכוּ׳, וּמִזֶּה בָּא לָאָדָם עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְכוּ׳, כִּי הַקְלָפָּה הַזּוֹ הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם נִקְרֵאת לִילִית, עַל שֵׁם הַיְלָלָה שֶׁנִּכְנְסָה בָּאָדָם (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ריד), וְאַחַר־כָּךְ כְּבָר קָשֶׁה לְהִפָּטֵר מִמֶּנָּה, רַחֲמָנָא לִצְלָן]; וּבֶאֱמֶת בְּנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מַה זּוֹ חֲשִׁיבוּת שֶׁל רֶגַע, שֶׁבְּתוֹךְ רֶגַע מַמָּשׁ יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּנּוֹת מֵהַקָּצֶה לְהַקָּצֶה, וְזֶה הַחִדּוּשׁ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁגִּלָּה לָנוּ אֲשֶׁר כָּל רֶגַע וָרֶגַע אָדָם יָכוֹל לְהִתְחַדֵּשׁ, וְהִתְפָּאֵר עַל עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא מִבַּעְיָא שֶׁבְּכָל פַּעַם יוֹצֵא מִמֶּנּוּ דִּבּוּר חָדָשׁ, אֶלָּא כָּל נְשִׁימָה (שֶׁקּוֹרִין דּוּךְ) יוֹצֵאת בְּהִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יד): עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְּהַלֵּל יָהּ, וְהַכֹּל תָּלוּי רַק בְּרֶגַע, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְשׁוֹמֵר אֶת הָרְגָעִים שֶׁלּוֹ, כִּי בְּרֶגַע מַמָּשׁ יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּנּוֹת לְטוֹבָה, בְּרֶגַע שֶׁמַּחֲלִיטִים: זֶהוּ זֶה, אֲנִי כְּבָר אֵינִי מִסְתַּכֵּל בִּקְלִפּוֹת וְכוּ׳, אֲנִי כְּבָר אֵינִי מַפְקִיר אֶת דִּבּוּרַי לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחִי וְכוּ׳, כְּבָר מִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה מֵהַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה. וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר (חֵלֶק א׳ קכט.), מַעֲלַת בַּעַל תְּשׁוּבָה, אֲשֶׁר בְּשָׁעָתָא חֲדָא וּבְרִגְעָא חֲדָא, כְּבָר זוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מִמָּה הָאָדָם נוֹפֵל כָּל־כָּךְ עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו וְרוֹצֶה רַק לָמוּת וְכוּ׳, רוֹצֶה לְהִתְאַבֵּד וְכוּ׳, אֵינוֹ רוֹצֶה לִחְיוֹת וְכוּ׳, הוּא שָׂרוּי בְּעַצְבוּת וּבְדִכָּאוֹן נוֹרָא וְכוּ׳, שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ מִיָּאֵשׁ מֵחַיָּיו וְכוּ׳, כָּל זֶה בָּא, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיךְ מַעֲלַת רֶגַע אֶחָד, וְלָכֵן הוּא מְבַלֶּה כָּל יוֹם וָיוֹם שָׁעוֹת שָׁעוֹת בְּהֶבֶל וָרִיק, בְּיֵאוּשׁ וּבְדִכָּאוֹן וְכוּ׳, אֲבָל אִם הָאָדָם הָיָה יוֹדֵעַ מַה זֶּה רֶגַע, הָיָה תָּמִיד מְנַצֵּל כָּל רֶגַע, וְהָיָה יוֹדֵעַ אֲשֶׁר (אִיּוֹב ז׳): ״לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ״. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה טז.): אָדָם נִדּוֹן בְּכָל שָׁעָה, וְאִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ זֹאת, הָיָה שׁוֹמֵר מְאֹד מְאֹד עַל כָּל רֶגַע, וְהָיָה תּוֹפֵס הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי אֲפִלּוּ לוֹמַר מִזְמוֹר תְּהִלִּים בְּלֵב נִשְׁבָּר, זֶה עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וַאֲפִלּוּ רַק כַּמָּה שׁוּרוֹת לוֹמַר בְּתִקּוּנֵי זֹהַר, זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְכֵן כַּמָּה שׁוּרוֹת גְּמָרָא וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָז הָיָה שׁוֹמֵר עַל הָרְגָעִים שֶׁלּוֹ, וּמְנַצֵּל כָּל רֶגַע. וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל מַעֲלַת הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לֵידַע אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר, כָּל תְּפִלָּה קְצָרָה, מְאֹד חֲשׁוּבָה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הָאָרַת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֵלּוּ אֶל לִבּוֹ, וְאָז הָיָה מְנַצֵּל כָּל רֶגַע מַמָּשׁ, הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְאֵינוֹ יָכוֹל לִלְמֹד, יֵשׁ עֵצָה — לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עוֹמֵד וּמְחַכֶּה לָאוֹטוֹבּוּס — יְדַבֵּר אָז עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עוֹמֵד בַּתּוֹר — יָשִׂיחַ אֶת לִבּוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין דָּבָר כָּזֶה לֵילֵךְ בָּטֵל, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעֲמוּם (שְׁגָעוֹן), וְלִידֵי זִמָּה (זְנוּת), רַחֲמָנָא לִצְלָן; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ, וְעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת צְרִיכִים בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ כְּרֶגַע, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל,

וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁאָנוּ רוֹאִים לִפְנֵי מַרְאֶה עֵינֵינוּ עוֹלָם גַּשְׁמִי: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּצְרִיכִים תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁזֶּה הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדָבָר זֶה הוּא עָמֹק עָמֹק, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִרְאֶה פְּלָאִי פְּלָאוֹת מִנִּפְלְאוֹת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאֵיךְ שֶׁמַּנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּצוּרָה נִסִּית מַמָּשׁ, מֵעַל לַטֶּבַע, לֹא כְּמוֹ שֶׁטִּפְּשִׁים חוֹשְׁבִים, שֶׁהַכֹּל הֶפְקֵר וְטֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל וְכוּ׳, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹשֵׁב וּמְסִתַּתֵּר בַּשָּׁמַיִם וְכוּ׳ וְכוּ׳, לֹא וָלֹא! הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, מַה שֶּׁרוֹאִים וּמַה שֶּׁשּׁוֹמְעִים וְכוּ׳, הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת גָּמוּר, וּכְשֶׁזָּכִים אָזְנוֹ וְיִרְאֶה בְּעֵינָיו וְכוּ׳, אָז יִרְאֶה וְיִשְׁמַע פְּלָאוֹת מִפְּלְאֵי הַבְּרִיאָה, עַיִן לֹא רָאֲתָה וְכוּ׳. וְאַף שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים מְרוֹרִים וְכוּ׳, אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — בְּנָקֵל לְקַבְּלָם. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנ), אֲשֶׁר בְּנָקֵל לְקַבֵּל אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, אֲפִלּוּ יִסּוּרֵי הַגּוּף, חַס וְשָׁלוֹם, אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בָּא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן יִסּוּרִים שֶׁמִּחוּץ לַגּוּף, כְּגוֹן: בִּזְיוֹנוֹת, עֶלְבּוֹנוֹת, חֵרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ׳, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאוֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס יְדִיעוֹת אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז יִרְאֶה וְיִשְׁמַע וְיַרְגִּישׁ נִפְלָאוֹת בְּפִלְאֵי הַבְּרִיאָה.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּהְיֶה רָגִיל לִלְמֹד בְּקִבִּיעוּת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל: ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ שֶׁהֵם סוֹדוֹת מִסִּתְרֵי הַבְּרִיאָה, וְתִהְיֶה רָגִיל מְאֹד מְאֹד בְּתוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה יְזַכֶּךָּ אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, וְכֵן לִהְיוֹת רָגִיל בְּתִקּוּנֵי זֹהַר שֶׁזֶּה מַכְבֶּסָה לַנְּשָׁמָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלְּךָ, אוֹ תִּלְמַד אוֹ תִּתְפַּלֵּל אוֹ תַּעֲסֹק בִּצְדָקָה וָחֶסֶד, אוֹ תֹּאכַל, אוֹ תִּישַׁן, אֵין זְמַן לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר לָהֶבֶל וְלָרִיק, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר יָקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם כְּמוֹ הַזְּמַן, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ שָׂם לֵב לְכָל זֶה, כִּי בְּכָל רֶגַע אָדָם מֵת, הַיְנוּ הָרֶגַע שֶׁעוֹבֵר כְּבָר אַף פַּעַם לֹא יַחֲזֹר, וְלָכֵן חֲבָל עַל כָּל רֶגַע, וּצְרִיכִים רַק לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ג׳): שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶן דִּבְרֵי תוֹרָה, הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים; וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: אֲפִלּוּ כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִם אָדָם שִׂיחוֹת חֻלִּין עַל דָּא וְעַל הָא, אֲבָל בְּתוֹךְ הַדִּבּוּרִים מְדַבְּרִים דִּבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וֶאֱמוּנָה, וּמְחַזְּקִים אֶת הַזּוּלַת, הֲרֵי הַדִּבּוּרִים בְּטֵלִים וְנוֹפְלִים, וְהַכֹּל מִתְעַלֶּה לְמַעְלָה, וְלָכֵן תִּהְיֶה חָכָם וְתָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה, אֶלָּא לְהִתְגַּבֵּעַ וְלִטְרֹחַ עַל זֶה, כִּי הַשִּׂמְחָה זֶהוּ אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, הֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן זֶה בָּא מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהַכְנִיסָהּ בְּגוּף גַּשְׁמִי וְחָמְרִי הַמָּלֵא הַעֲלָמוֹת

וְהַסְּתָרוֹת, וְלָכֵן מֻכְרָחִים, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לָבוֹא אֶל שִׂמְחָה, שֶׁהִיא אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַנְּבִיאִים שֶׁקִּדֵּם שֶׁנִּבְּאוּ, הָיָה צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לִפְנֵיהֶם תֹּף וְנֵבֶל וְעֻגָב וְכִנּוֹר וְכוּ׳ (עַיֵּן שְׁמוּאֵל־א׳ י׳), כְּדֵי לָבוֹא לִידֵי שִׂמְחָה. וְרַבֵּנוּ ז״ל רוֹצֶה לְהַשְׁפִּיעַ שִׂמְחָה עַל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם יִזְכּוּ לִנְבוּאָה, הֶאָרַת אֱלוֹקַ, שֶׁכֻּלָּם יְדַבְּרוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְלָכֵן הִרְבָּה כָּל־כָּךְ לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשִּׂמְחָה, וְהִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר מֵרְשָׁעִים אֲרוּרִים, מַשְׁכִּילִים נוֹאֲפִים, שֶׁמַּעְתִּיקִים מִדְרָשִׁים, וְאֵינָם כְּלָל רַק ״מִדְרָס זָבִים וּטְמֵאִים״, שֶׁהִמְצִיאוּ הַמַּשְׂכִּילִים הָאֲרוּרִים, כְּדֵי לְמַעֵט בְּקְדֻשַּׁת הַנְּבִיאִים וַאֲבוֹת הָעוֹלָם, וְלָכֵן כָּל הַסִּפּוּרִים שֶׁמְּסַפְּרִים הַחוֹלָנִים כְּאִלּוּ זֶה מִדִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, צְרִיכִים לֵידַע שֶׁהַכֹּל בָּדוּי מֵהָאֲצַבַּע, וּמַחְדִּירִים רַעַל וּשְׁקָרִים עַל הַנְּבִיאִים, וְהַכֹּל בִּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וַאֲפִלּוּ שֶׁמּוֹצְאִים אֶת זֶה בְּסִפָּרִים וְכוּ׳, צְרִיכִים לָדַעַת כִּי הַכֹּל יַד הַמַּשְׂכִּילִים הָאֲרוּרִים, הֵם הִכְנִיסוּ אֶת הַשְּׁקָרִים שָׁם, וּצְרִיכִים מְאֹד לִבְדֹּק בְּסִפְרֵי תּוֹלָדוֹת, אִם נִכְתְּבוּ עַל־יְדֵי יְרֵאִים, אוֹ מַשְׂכִּילִים אֲרוּרִים, כִּי יְדֵי זָרִים שָׁלְטוּ בְּסִפְרֵי תּוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל, תּוֹלְדוֹת הַפּוֹסְקִים, וְיֵשׁ שָׁם סִפּוּרִים מְלֵאִים שְׁקָרִים, וְהַכֹּל דְּמְיוֹנוֹת כְּאִלּוּ מָצְאוּ מִדְרָשִׁים שֶׁמְּדַבְּרִים מִיהוֹשֻׁעַ וּמֵאָבִיו נוּן, חַס מִלְּהַזְכִּיר, שְׁקָרִים וּכְזָבִים כָּאֵלּוּ, וְכֵן מִקֶּבֶר יְהוֹשֻׁעַ כְּאִלּוּ נִמְצָא בְּחוּץ לָאָרֶץ, בְּשָׁעָה שֶׁכֻּלָּם יוֹדְעִים שֶׁקְּבוּרוֹ נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכַדּוֹמֶה, הַכֹּל סִפּוּרִים שֶׁל כְּזָבִים, שֶׁכָּתְבוּ עַל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְכוּ׳, וְרוֹאִים שֶׁיַּד הַמַּשְׂכִּילִים הָאֲרוּרָה בָּאֶמְצַע, כִּי אֵין לָזֶה שׁוּם מָקוֹר. וּמַה שֶּׁכּוֹתְבִים שֶׁמָּצְאוּ מִדְרָשִׁים, הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, וְזוֹ דַּרְכָּם כָּזָב שֶׁל הַמַּשְׂכִּילִים הָאֲרוּרִים, לַעֲשׂוֹת צְחוֹק וְהִתּוּל מֵעִקְּרֵי הָאֱמוּנָה, וְלָכֵן מַלְבִּישִׁים הָאֶרֶס וְהָרַעַל שֶׁלָּהֶם בְּדֶרֶךְ סִפּוּרֵי ״מִדְרָשׁ״, שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת ״מִדְרָס זָב״, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵהַבְלֵיהֶם, וְאָסוּר לְהַחֲזִיק אֶת קְרוֹבֵיהֶם בַּבַּיִת, וּכְבָר הִתְרִיעַ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּסִפְרוֹ ״קִנְאַת ה׳ צְבָאוֹת״ נֶגֶד הַמְצוֹרָעִים הָאֵלּוּ [הַסֵּפֶר הַזֶּה חֵצִיוֹ כָּתְבוּ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְחֵצְיוֹ הָרַב מִטְשֶׁהרִין זַ״ל, וַחֲבָל שֶׁלֹּא מַדְפִּיסִים אוֹתוֹ עוֹד פַּעַם], וְזוֹ דַּרְכָּם

הָרְשָׁעָה שֶׁל אֵלּוּ הַמַּשְׁכִּילִים, שֶׁתּוֹלִים בּוּקִי וּסְרוּקִי בָּאִישׁ הָאֱלֹקִי הַגְּדָ״א וּבְבָנוֹ, כְּאִלּוּ הֵם מָצְאוּ מִדְרָשִׁים גְּנוּזִים וְכוּ׳, שֶׁהַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: הָרוֹצֶה לְשַׁקֵּר יִתְלֶה עַצְמוֹ בְּאִילָן גָּדוֹל, וְזוֹ דַּרְכָּם כֶּסֶל לָמוֹ, שֶׁהִכְנִיסוּ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ אַבְרָהָם בֶּן הַגְּדָ״א, כָּל מִינֵי שְׁקָרִים וּכְזָבִים, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה נַחֲלַת רַבִּים, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ עַל זֶה מָקוֹר, וְהַכֹּל שֶׁקֶר בָּדוּי וּמָצוּץ מֵהָאֶצְבַּע, כְּדֵי לְהַכְנִיס רַעַל וְאֶרֶס הַכְּפִירוּת בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִשְׁזָבָן, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְבַדֵּק כְּשֶׁרוֹאִים אֵילּוּ מִדְרָשִׁים וְסִפּוּרִים מְזַעְזְעִים עַל נְבִיאִים וַאֲבוֹת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב בָּדוּי, כְּדֵי לְמַעֵט בְּכְבוֹדָם.

וְכָאן גַּם הַמָּקוֹם לְעוֹרֵר עַל סִפּוּרֵי צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֵידַע אִם כָּל סִפּוּר יֵשׁ לָזֶה מָקוֹר אֱמֶת, כִּי הַרְבֵּה שׁוֹטִים הִמְצִיאוּ סִפּוּרִים מְלֵאֵי שְׁקָרִים וְדִמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, וְיָדוּעַ שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמֶאר זי״ע, הָיָה מִתְנַגֵּד גָּדוֹל עַל סִפּוּרֵי שֶׁקֶר בְּדוּיִים מֵהָאֶצְבַּע, וְחָלַק עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וּבִפְרָט כְּשֶׁבָּא הַסִּפּוּר לַחֲלֹק עַל הַלָּכָה מְפֹרֶשֶׁת, זוֹ רִשְׁעוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְתוֹלִים בּוּקִי וּסְרוּקִי עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים שַׁרְפֵי מַעְלָה, שֶׁהָיוּ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה לְהַרְחִיק מִבֵּיתְךָ אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ, הַמְּלֵאִים מִינוּת בְּצוּרָה שֶׁל סִפּוּרִים מֵאֲבוֹתֵינוּ, שֶׁהַכֹּל בָּדוּי וְנוֹבֵעַ מֵהַמַּשְׁכִּילִים הָאֲרוּרִים, יִמַּח שְׁמָם.

וְהַנִּרְאֶה בְּעֵינַי כָּתַבְתִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁבִּקַּשְׁתָּ שֶׁאֶכְתֹּב לְךָ מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל מֵבִיא בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סו), אֲשֶׁר מָחָרָת יוֹם הַכִּפּוּרִים נִקְרָא שֵׁם הַוָיַ״ה וְכוּ׳; מָה אֹמַר לְךָ, אִם תִּעַיֵּן בְּמַאֲמָר זֶה, וְתַחְזֹר עַל זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וְתֹאמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, אֲזַי תַּרְגִּישׁ וְתָבִין וְתַשְׂכִּיל כַּוָּנַת רַבֵּנוּ זַ״ל בִּפְשִׁיטוּת.

וְהִנֵּה יְסוֹד הַדְּבָרִים נוֹבֵעַ מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, שֶׁאָמַר: מָחָרָת יוֹם הַכִּפּוּרִים אֵיזֶ גֹאטְ׳ס נָאמֶען [שֵׁם הַשֵּׁם], וְהָעִנְיָן הוּא בִּפְשִׁיטוּת, כִּי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לְכָל עֲוֹונוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְיוֹם רִאשׁוֹן דְּסֻכּוֹת נִקְרָא רִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹונוֹת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא אֱמֹר כב): וְכִי בְּרִאשׁוֹן הוּא, אֶלָּא עַד אָז יִשְׂרָאֵל טְרוּדִים בְּמִצְוֹות בִּבְנְיַת סֻכָּה, וּבְקִנְיַת ד׳ מִינִים, וְלָכֵן אֵין הַשָּׂטָן יָכוֹל לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם; וּבֶאֱמֶת מוּבָא בְּ״יַעֲרוֹת דְּבַשׁ״ מֵהָרַבִּי רַבִּי יְהוֹנָתָן זַ״ל, אֲשֶׁר שָׂטָ״ן עוֹלֶה כְּמִסְפַּר שנ״ט וְחֶסֶר שֵׁשׁ כְּדֵי לְהַשְׁלִים שְׂסָ״ה, אֶלָּא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַשָּׂטָ״ן אֵינוֹ יָכוֹל לְקַטְרֵג עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אָז חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה וְנִדְמִים כְּמַלְאָכִים, וְלָכֵן אֵין לוֹ רְשׁוּת לְקַטְרֵג. וְכֵן הָאַרְבָּעָה יָמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכִּפּוּרִים לְסֻכּוֹת, אֵין לוֹ רְשׁוּת לְקַטְרֵג, כִּי כְּתִיב (וַיִּקְרָא כג): ״וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן״, וְהוּא רִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹונוֹת, נִמְצָא, שֶׁבָּאַרְבָּעָה יָמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכִּפּוּרִים לְבֵין סֻכּוֹת אֵין לוֹ רְשׁוּת לְקַטְרֵג, וְכֵן בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת, שֶׁאָז עַם יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים עִם הַמָּאנִי קְרָבָא — הַכְּלֵי זַיִן שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם הָאַרְבָּעָה מִינִים, שֶׁבָּהֶם רוֹדְפִים אֶת הַשָּׂטָן, וְגַם בְּיוֹם זֶה אֵין לוֹ רְשׁוּת, וְכֵן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַטְרֵג, וְלָכֵן חֶסֶר שֵׁשׁ מִמִּסְפַּר שָׂטָ״ן, כִּי רַק שנ״ט יָמִים הוּא יָכוֹל לְקַטְרֵג, אֲבָל בְּיָמִים אֵלּוּ אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַטְרֵג. וּבֶאֱמֶת בְּאַרְבָּעָה יָמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכִּפּוּרִים לְבֵין חַג סֻכּוֹת, מְאִירוֹת הָאַרְבָּעָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם הַוָיַ״ה בָּרוּךְ הוּא, וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר הַחַת״ם סוֹפֵר זי״ע בָּאַרְבָּעָה יָמִים הָאֵלּוּ הָיָה דָּבוּק מְאֹד בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, יוֹתֵר מִכָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, כִּי אָז רָאוּ בְּהִתְגַּלּוֹת אֶת דְּבֵקוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּל הַשָּׁנָה הָיָה יָכוֹל לְכַסּוֹת אֶת דְּבֵקוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן דַּיְקָא בְּיָמִים אֵלּוּ חִבֵּר אֶת שִׁירֵי הַדְּבֵקוּת

שֶׁלּוֹ, וְהָיָה שָׂרוּי עָלָיו אָז אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא, עַד שֶׁכָּל הַשִּׁירִים שֶׁלּוֹ מְלֵאִים דְּבֵקוּת וְכִסּוּפִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּמְסַפְּרִים, שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע כְּבָר לֹא הוֹרִיד אֶת הַשְּׁטַרְיְמֶל שֶׁלּוֹ בְּאַרְבָּעָה יָמִים אֵלּוּ, כִּי אָמַר, שֶׁמֵּאִיר בָּהֶם הָאוֹר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁאָנוּ הוֹלְכִים מִמֶּנּוּ, וּמֵאִיר בָּהֶם הָאוֹר שֶׁל סֻכּוֹת שֶׁאָנוּ בָּאִים אֲלֵיהֶם, כָּל־כָּךְ הִרְגִּישׁ אֶת קְדֻשַּׁת הָאַרְבָּעָה יָמִים הָאֵלּוּ.

עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְאֵה לַחֲזוֹר עַל הַמַּאֲמָר הַזֶּה כַּמָּה פְּעָמִים, וְתֹאמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְאָז תָּבִין הֵיטֵב אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג נח.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ו נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! לַהֲשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הֲמוֹן יְרִיעוֹת וְכוּ׳, וְהַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי מֵרֹב טִרְדוֹתַי הָעֲצוּמוֹת.

וְלָכֵן לְקַצֵּר אֲנִי צָרִיךְ, וְאֹמַר לְךָ בְּקִצָּרָה אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבִי. רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כְּמוֹ שֶׁיְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מַמָּשׁ, הֵינוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת לְמָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיַתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יִהְיֶה נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֵלָיו וְכוּ׳, וַחֲבָל עַל הַזְּמַן וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לְדַבֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ לְדַבֵּר, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְכָל מַה שֶּׁמְּבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — מְקַבְּלִים, כְּשֶׁרַק תֵּרֵד הַמְּחִצָּה הַגְּדוֹלָה הַמַּסְתֶּרֶת בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ,

וְלָכֵן קַבֵּל אֶת דְּבָרַי אֵלּוּ, וּרְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז לְבַסּוֹף תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וּתְקַבֵּל כָּל מַה שֶּׁתְּבַקֵּשׁ.

הָעִקָּר זֶה סַבְלָנוּת, כִּי בְּיוֹתֵר צְרִיכִים אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת בְּעֵת הַתְּפִלָּה וְהַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, לֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳, וְסִימָן קצו), שֶׁאָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה בְּעֵת הַתְּפִלָּה, רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לָאו, וְלֹא יִהְיֶה מְעַיֵּן בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֻכְרָח לַעֲזֹר לוֹ, שֶׁאָז יָבוֹא לִידֵי כְּאֵב לֵב, וְתֶחְלַשׁ דַּעְתּוֹ. תַּאֲמִין, שֶׁאֵין דִּבּוּר אֶחָד שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְהוֹלֵךְ לְבַטָּלָה, כִּי כָּל דִּבּוּר מַגִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁמַּגִּיעַ, וְאִם בְּנֵי־אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים דָּבָר זֶה בְּדִיּוּק, לֹא הָיוּ מַפְסִיקִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה הַבְּרוּרָה וְהַמְזֻכֶּכֶת הַזּוֹ, הוּא מִתְרַשֵּׁל בִּתְפִלָּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב מְאֹד...

י״ג נט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מֻחְדָּשׁ, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה מִתְגַּבֵּר הַסָּמ״ךְ־מ״ם לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, בִּסְפֵקוֹת וּבְקֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁזֶּהוּ בְּעַצְמוֹ חֵטְא עֲבוֹדָה זָרָה.

כִּי בֶּאֱמֶת הָאָדָם רָאוּי לוֹ לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים כָּל הַיּוֹם, וְעַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְּהַלֵּל יָ״ה, כְּמוֹ שֶׁבְּכָל

נְשִׁימָה שֶׁנּוֹשֶׁם אֲוִי״ר, הוּא מַכְנִיס רוּ״חַ וּמוֹצִיא רוּ״חַ, כְּמוֹ־כֵן הָאָדָם צָרִיךְ אָז לְכַוֵּן בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, שֶׁאֵין כָּאן אֲוִי״ר רַק אוֹ״ר י׳, אוֹר הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁזֶּה רוּחַ אֱלֹקִי״ם מְרַחֶפֶ״ת עַל פְּנֵי הַמַּי״ם, שְׁנֵי שֵׁמוֹת הַוָּי״ה אֲדָנָ״י [הָעוֹלֶה מַי״ם עִם הַכּוֹלֵל], וְכָךְ צְרִיכִים לְחַיּוֹת, לְחַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּכָל נְשִׁימָה, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג ס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צַר לִי לוֹמַר לְךָ, שֶׁטָּעִיתָ בָּזֶה שֶׁרַבְתָּ עִם אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קא): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם עָלוּב לִפְנֵי כָּל אָדָם, וּבְפָרָט לִפְנֵי בְּנֵי בֵּיתוֹ, הֵיכִי אֲפִלּוּ שֶׁבְּנֵי בֵּיתוֹ מַעֲלִיבִים אוֹתוֹ — יִשְׁתֹּק, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם אִשְׁתּוֹ מַעֲלִיבָה אוֹתוֹ — יִשְׁתֹּק, וְזֶה סִימָן שֶׁל עָנָו אֲמִתִּי, שֶׁהוּא שׁוֹתֵק לִמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזּוֹ וְכוּ׳, וְזֶה הַדָּבָר הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר לָאָדָם לְהַגִּיעַ אֵלָיו, כִּי טֶבַע שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת הַמְנַצֵּחַ, וְלָכֵן מֵשִׁיב לִמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזּוֹ, וּמַחֲזִיר לוֹ מָנָה אַחַת אַפַּיִם, וְאָמְרוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ זוּטָא, פֶּרֶק ד׳): הֱוֵי עָלוּב וְעָנָו לְכָל אָדָם וּלְאַנְשֵׁי בֵּיתְךָ יוֹתֵר מִכָּל אָדָם; וְדָבָר זֶה מֵבִיא אֶת הָאָדָם שֶׁיִּזְכֶּה לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה רַק בְּמָקוֹם שָׁפֵל, אֵצֶל אָדָם שֶׁהוּא עָנָו וְנֶעֱלָב וְכוּ׳, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לִמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזּוֹ דָּבָר.

וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁזֶּה קָשֶׁה וְכָבֵד עָלֶיךָ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת זוֹ הַמַּדְרֵגָה הֲכִי גְּדוֹלָה, כִּי מַשְׁרֶה עַל עַצְמוֹ אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה

— לִשְׁמַע בִּזְיוֹנוֹ וְלִדְחֹם וְלִשְׁתֹּק, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק כג): אֵיזֶהוּ עָלוּב שֶׁבַּעֲלוּבִים? זֶה שֶׁהוּא עָלוּב כְּמשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר יב): ״וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל אָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה״, אֵילוּ עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזִיונוֹת סָבַל מֵהָרְשָׁעִים דָּתָן וַאֲבִירָם, מִקְרַח וַעֲדָתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עָשׂוּ מִמֶּנּוּ לֵיצֵי לֵיצָנוּת וְכוּ׳, וְהוּא סָבַל הַכֹּל, כִּי הָיָה נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי. וְלָכֵן תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵעַכְשָׁו לֹא לַעֲנוֹת לִמְחָרְפֵי נַפְשְׁךָ כְּלָל, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְךָ, כִּי נוֹלַדְתָּ עִם טֶבַע שֶׁל נַצְחָן, שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְנַצֵּחַ, אֲבָל בָּזֶה שֶׁתִּשְׁתֹּק וְלֹא תַּעֲנֶה לָהֶם, בָּזֶה תְּנַצַּח יוֹתֵר בְּקַלּוּת וְיוֹתֵר טוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ הַצְלָחָה בְּחַיֶּיךָ...

י״ג סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַל תַּנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת בְּתוֹכְךָ כְּרֶגַע, כִּי עַצְבוּת זוֹ עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר בָּזֶה מְאֹד. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפט), שֶׁטֶבַע הָאָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, כִּי רֻבּוֹ מִיסוֹד הֶעָפָר, וְלָכֵן רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאַף שֶׁזּוֹ הָעֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה לָאָדָם, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת, פֶּרֶק ה׳): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא; כְּפִי הַצַּעַר — כֵּן הַשָּׂכָר; הֵינוּ אָדָם שֶׁהַטֶּבַע שֶׁלּוֹ לִהְיוֹת בְּמָרָה שְׁחוֹרָה וּבְעַצְבוּת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, הוּא מְקַבֵּל עַל כָּךְ שָׂכָר גָּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר אֵין לְתָאֵר אֶת מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מָלֵא שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי נָטַע זי״ע, שֶׁהָיָה תַּלְמִיד שֶׁל הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין זי״ע: אֵיךְ יָכוֹל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ הַסֵּכָה וְלִדְרֹךְ שָׁם, הֲלֹא כָּל הַסֵּכָה הִיא שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי עֶצֶם הַסֵּכָה הִיא

שְׁמוֹת הַוָ״ה אֲדנָ״י — הָעוֹלֶה כְּמִסְפַּר סוּכָ״ה, וְכֵן כְּמִסְפַּר אָמֵ״ן, כִּי אָמֵן זֶה מִלְּשׁוֹן אֱמוּנָה, כִּי סוֹד הַסּוּכָ״ה הוּא סוֹד הָאֱמוּנָ״ה, צְלָא דִּמְהֵימְנוּתָא, צֵל הָאֱמוּנָה, שֶׁאָדָם מִתְכַּסֶּה בְּסֵתֶר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, בְּתוֹךְ הָאָרֶת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵרֶץ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא גַּם שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וְשָׁאַל אוֹתוֹ תַּלְמִיד: הֲלֹא גַּם, לְהַבְדִּיל, גּוֹי יֵשׁ לוֹ אוֹתָהּ צוּרַת עֵינַיִם, אָזְנַיִם, אַף, פֶּה וְכוּ׳, יָדַיִם וְרַגְלַיִם וְכוּ׳ וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר: לְהַבְדִּיל, לְהַבְדִּיל, לְהַבְדִּיל, יְהוּדִי יֵשׁ לוֹ הַגְבָּלוֹת וּמְצָרִים, כָּל אוֹת מֵקֶפֶת גְּוִיל, לִיהוּדִי יֵשׁ תּוֹרָה וְצִמְצוּם — מַה מֵּתָר וּמָה אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן גּוֹי, אֵין לוֹ שׁוּם מֵקֶף גְּוִיל, אֵין לוֹ צִמְצוּם וְהַגְבָּלוֹת, הוּא עוֹשֶׂה מַה שֶּׁרוֹצֶה, וְלָכֵן לְהַבְדִּיל, לְהַבְדִּיל, לְהַבְדִּיל לְגַמְרֵי מִיהוּדִי, וּפֵרֵשׁ בָּזֶה (שְׁמוֹת א, א): ״וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״, רַק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם מְלֵאֵי שֵׁמוֹת, וְלָמָּה? כִּי ״הַבָּאִים מִצְרַיְמָה״, לָהֶם יֵשׁ מְצָרִים וְהַגְבָּלוֹת, יֵשׁ לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, מַה מֻּתָּר וּמָה אָסוּר וְכוּ׳; רוֹאִים מִכָּל זֶה מַהִי מַעֲלַת יְהוּדִי! וְלָכֵן אָסוּר לִיהוּדִי לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְדַכָּאוֹן כְּרֶגַע, כִּי הוּא מָלֵא שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זֹאת.

מָה אֹמַר לְךָ! רְאֵה לְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, הֱיוֹת שֶׁאַתָּה מַגִּיד שִׁעוּר, תַּחְדִּיר בְּתוֹךְ הַבַּחוּרִים הַצְּעִירִים, שֶׁיִּגְרְסוּ הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזֶּה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלוּדָה, כִּי אִם הָיוּ הַמְלַמְּדִים וְרָאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת יוֹדְעִים מַה זֶּה לִלְמֹד עִם בַּחוּרִים צְעִירִים מִשְׁנָיוֹת, הָיוּ מַתְמִידִים עִמָּהֶם קֹדֶם אֶת כָּל הַשִּׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, עַד שֶׁיִּהְיוּ בְּקִיאִים בָּזֶה הֵיטֵב, וְאַחַר־כָּךְ הָיוּ הַתַּלְמִידִים קוֹלְטִים בְּנָקֵל אֶת לְמוּד הַגְּמָרָא, וְזוֹ הָיְתָה שִׁיטַת הַמַּהֲרַ״ל מִפְּרַאג זי״ע, קֹדֶם לִגְמֹר עִם הַיֶּלֶד אֶת כָּל הַחֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, וְאַחַר־כָּךְ אֶת כָּל הַשִּׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְאַחַר־כָּךְ יִהְיֶה לוֹ חֵשֶׁק גָּדוֹל לִלְמֹד גְּמָרָא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ה, כא): בֶּן חָמֵשׁ לְמִקְרָא, וּבֶן עֶשֶׂר לְמִשְׁנָה, וּבֶן חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה לִגְמָרָא. וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר בֶּן חָמֵשׁ כַּוָּנָתוֹ בִּתְחִלַּת חָמֵשׁ, תֵּכֶף כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַיֶּלֶד אַרְבַּע שָׁנִים תְּמִימוֹת, זֶה כְּבָר נִקְרָא בֶּן חָמֵשׁ, שֶׁאָז יִלְמְדוּ עִמּוֹ כָּל הַמִּקְרָא חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, וּבֶן עֶשֶׂר — תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְגִיל תֵּשַׁע, אָזַי יַתְחִילוּ לִלְמֹד עִמּוֹ מִשְׁנָיוֹת, וְיַחֲזֹר הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לַעֲבֹר

אֶת כָּל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְיִהְיֶה בָּקִי בָּהֶם הֵיטֵב הֵיטֵב, וְאָז כְּבָר מִמֵּילָא יִרְצֶה לִלְמֹד הַרְבֵּה גְּמָרָא, וְיֵצֵא תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל. וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהַפְרִיצוּת עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, אֲזַי לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת — עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁגוּרִים בּוֹ בְּעַל־פֶּה, זֶה שׁוֹמֵר אוֹתָם מֵחֲטָאִים, וּמְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמָתָם, וּמַדְבִּיק אוֹתָם בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִהְיוּ שְׁמוּרִים מֵהַחֵטְא.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁיֵּשׁ לְהַאֲרִיךְ, אֲבָל לְקַצֵּר אֲנִי צָרִיךְ מֵרֹב עֲיֵפוּת וּטְרָדוֹת שֶׁמְּסוֹבְבוֹת אוֹתִי בְּעִסְקֵי הַצִּבּוּר.

בְּעִנְיַן הַסְּפָרִים, שָׁלַחְתִּי לַכְּתוֹבוֹת שֶׁבִּקַּשְׁתָּ מֵאָה סִפְרֵי ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וּמֵאָה ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, וּמֵאָה ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, אֲקַוֶּה שֶׁיְּחַלְּקוּ אֶת זֶה בַּקְּהִלָּה שֶׁלָּהֶם, וּבְקָרוֹב נִשְׁלַח אֶת יֶתֶר הַסְּפָרִים.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּהַצְלָחָה מְרֻבָּה...

י״ג סב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, כִּי הַהִתְחַזְּקוּת זֶה יְסוֹד מוֹסָד בַּחַיִּים, וּבְלִי הִתְחַזְּקוּת אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם כְּרֶגַע, וּבְוַדַּאי רֹב בְּנֵי אָדָם אֵינָם מְבִינִים מַה זֶּה שֶׁמְּדַבְּרִים כָּל־כָּךְ מֵהִתְחַזְּקוּת, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יח:): רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים, וְאָמְרוּ (שָׁם): אֵין בְּשֵׂר הַמֵּת מַרְגִּישׁ בְּאֵיזֶמֶל, וְלָכֵן כֻּלָּם יְשֵׁנִים, וְאֵינָם מַרְגִּישִׁים מַה קּוֹרֶה, וְכֻלָּם הִתְיָאֲשׁוּ מִלְהַשִּׂיג אֵיזוֹ מַדְרֵגָה בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳, אוֹ אֵיזוֹ דְּבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא וְכוּ׳, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאָנוּ יְשֵׁנִים בָּהּ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְעוֹרֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה לְעֻמַּת זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק

א׳, סִימָן כב), מִתְעוֹרֵר קוֹל הַבָּרָה שֶׁל הַסִּטְרָא אָחֳרָא, כִּי כְּנֶגֶד קוֹל דְּקְדֻשָּׁה יֵשׁ קוֹל הַבָּרָה דְּסִטְרָא אָחֳרָא, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְנִתְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁנָה הָעֲמֻקָּה, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁגַּם מַתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז דַּיְקָא מַתְחִיל הָרַע שֶׁלּוֹ לְהִתְעוֹרֵר, וְרוֹצִים כָּל הַקְּלִפּוֹת שֶׁבָּרָא מֵעֲוֹונוֹתָיו רַק לִנְקֹם בּוֹ, מֵאַחַר שֶׁהוּא רוֹצֶה לְכַלּוֹתָם; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וּבוֹכֶה וּמִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה לְאַט לְאַט הוּא מוֹחֵק וּמְכַלֶּה אֶת הַקְּלִפּוֹת שֶׁבָּרָא עַל־יְדֵי עֲוונוֹתָיו, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְקִלְקוּלוֹ וְכוּ׳.

וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁצְּרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וְזֶה כָּל הָעִנְיָן, שֶׁאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְדַבְּרִים הַרְבֵּה מֵהִתְחַזְּקוּת וּמִשְּׁמְחָה וְכוּ׳, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ מֵהַשֵּׁנָה, וּפוֹתֵחַ לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמֵנוּ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתֵחַ אֶת הָעֵינַיִם, וְהָעִקָּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בַּמִּדּוֹת שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאָנוּ צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת וְשִׂמְחָה בְּכָל פַּעַם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, חַי אֶת הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁלּוֹ בְּשֶׁנָה וְכוּ׳, וּמַחֲזִיק עַצְמוֹ כְּצַדִּיק שֶׁאֵין חָסֵר לוֹ כְּלוּם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ג סג.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳, עַיֵּן שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת חֲתַ״ם סוֹפֵר, חֵלֶק אֹרַח חַיִּים, סִימָן נ״ה, בְּעִנְיַן זְווּגִים: אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁנֶּה בְּחִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, וְאִלּוּ לֹא רָצָה הַזִּווּג הַזֶּה לְהִזְדַּוֵּג זֶה עִם זֶה, לֹא

הָיָה מִמַּעֲשֵׂי שָׁמַיִם לְכוּפָם לְךָ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן אֵין לְךָ לְהִתְרַעֵם כְּלָל, וּבֶאֱמֶת דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים הֵם עֲמֻקִּים מְאֹד, וּכְלוּלָה בָּהֶם הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְשֵׂכֶל אֱנוֹשִׁי לְהַשִּׂיגָם, כִּי הֵם שְׁנֵי הַפָּכִים, עַיֵּן שָׁם; וּמוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יג): רַבִּים נִתְפַּקְּרוּ רַק מֵחֲמַת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּקֻשְׁיוֹת שֶׁל צַדִּיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן אָסוּר לְהִכָּנֵס בְּקֻשְׁיוֹת, אִם כְּבָר הִתְחַתַּנְתָּ וְהֻצְרַכְתָּ לְהִתְגָּרֵשׁ וְכוּ׳, וְסָבַלְתָּ מַה שֶּׁסָּבַלְתָּ וְכוּ׳, וְאַתָּה מַאֲשִׁים אֶת עַצְמְךָ שֶׁהָיָה מִבְּחִירָתְךָ וְכוּ׳, הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, עֵס אֲזוֹי גֵיוֶוען בַּאשֶׁערְט (כָּךְ נִגְזַר עָלֶיךָ), אַל תַּשְׁפִּיל אֶת עַצְמְךָ, וְאַל תַּקְשֶׁה קֻשְׁיוֹת.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג סד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד בָּעוֹלָם שֶׁרוֹצֶה לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ וְכוּ׳, אֲפִלּוּ עַל אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ וְכוּ׳, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד רוֹצִים רַק לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, תּוֹצִיא אֶת כֻּלָּם מִדַּעְתְּךָ, וְהַדְבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

יָדוּעַ מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ הַמַּגִּיד הַגָּדוֹל מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי״ע אֶת מַאֲמָרָם זַ״ל (כְּתֻבּוֹת ה.): גְּדוֹלִים מַעֲשֶׂה צַדִּיקִים יוֹתֵר מִמַּעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, (וְזֶה פֶּלֶא) אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ יֵשׁ מֵאַיִן, וְאִלּוּ הַצַּדִּיקִים מְבַטְּלִים אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשִׂים מִיֵּשׁ אַיִן, כִּי יֵשׁ בְּכֹחָם לְבַטֵּל עַצְמָם וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ אֵלָיו

יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן טוֹב, כִּי מְבַטְּלִים אֶת הַיֵּשׁוּת לְגַמְרֵי מִכָּל אָדָם כְּפִי בְּחִינָתוֹ, אַשְׁרֵי שֶׁיִּזְכֶּה לָבוֹא לִידֵי בִּטּוּל כָּזֶה, שֶׁיֵּעָשֶׂה מֵאַיִן לְיֵשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג סה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מֻכְרָח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁיֵּשׁ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים טָעֲיוֹת הַדְּפוּס בְּחֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, כַּנִּרְאֶה שֶׁלֹּא הִגִּיהוּ אֶת זֶה טוֹב, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹאֶה דָּבָר מוּזָר וְכוּ׳, תֵּכֶף־וּמִיָּד תִּשְׁאַל, כִּי לִפְעָמִים עַל־יְדֵי תֵּבָה אַחַת מִשְׁתַּנֶּה הַמַּשְׁמָעוּת לְגַמְרֵי, וְלָכֵן רְאֵה לָדוּן לְכַף זְכוּת, כִּי מַדְפִּיסִים, תְּהִלָּה לָאֵל, בְּמְהִירוּת כָּזוֹ סֵפֶר אַחַר סֵפֶר, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, מַמָּשׁ לֹא מוֹצְאִים דָּבָר כָּזֶה בְּשׁוּם מָקוֹם.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁדִּבַּרְתִּי מֵהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע וְכוּ׳, זֶה פָּשׁוּט, כִּי מִיּוֹם שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי לֹא עוֹבֶרֶת שַׁבָּת שֶׁאֵינִי גּוֹמֵר אֶת כָּל הַ׳נֹּעַם אֱלִימֶלֶךְ׳ מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, אֲשֶׁר צַדִּיקִים אָמְרוּ, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג בְּסֵפֶר זֶה רַק בְּשַׁבָּת, וְיָדוּעַ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת הַסֵּפֶר הַזֶּה, רַק אָמַר שֶׁהַבַּעַל מְחַבֵּר הוּא הָרִבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל וְגָבוֹהַּ מִמַּה שֶּׁרוֹאִים מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר. וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁשָּׁאֲלוּ פַּעַם אֶת בְּנוֹ הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר זי״ע: הַאִם אָבִיךָ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע הִשְׁאִיר צַוָּאָה? עָנָה וְאָמַר: עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אָמַר תּוֹרָה כְּצַוָּאַת שְׁכִיב מֵרַע, הַיְנוּ שֶׁכָּל אֵלּוּ הַתּוֹרוֹת שֶׁנִּכְתְּבוּ בַּסֵּפֶר ״נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ״, נֶאֶמְרוּ בְּמֶשֶׁךְ עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, וְזוֹ הָיְתָה צַוָּאָתוֹ, הַיְנוּ בְּכָל פַּעַם שֶׁאָמַר תּוֹרָה, הָיָה בָּטוּחַ שֶׁאַחַר הַתּוֹרָה הַזּוֹ הוּא נוֹפֵחַ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְלָכֵן כָּל הַסֵּפֶר הוּא הַצַּוָּאָה שֶׁלּוֹ, כִּי אָמְרוּ בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, וְהָיָה בָּטוּחַ בְּכָל

פַּעַם שֶׁאָמַר תּוֹרָה, שֶׁאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים הָאַחֲרוֹנִים שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן זוֹהִי הַצַּוָּאָה שֶׁלּוֹ.

כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיקִים כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁלָּהֶם, וְלָכֵן כָּל דִּבְרֵיהֶם הֵם דְּבַר צַוָּאָה, וּקְטַנֵּי עֵרֶךְ כָּמֹנוּ לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת זֶה, כִּי נִדְמֶה לָאָדָם אֲשֶׁר יִחְיֶה עוֹד מֵאָה שָׁנִים וְכוּ׳, כָּל אֶחָד כְּפִי הַדִּמְיוֹן שֶׁלּוֹ, וּבֶאֱמֶת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סא), אֲשֶׁר יְמֵי חַיֵּי הֶבֶל שֶׁל הָאָדָם הֵם שִׁבְעִים שָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צ, י): ״יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה״, אֲשֶׁר גַּם הַשִּׁבְעִים פּוֹרְחִים כְּרֵבַע שָׁעָה מַמָּשׁ, לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל עֶלְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים הֵם כָּל־כָּךְ דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁרוֹאִים אֶת הֶעָבָר וְהֶעָתִיד וְהַהֹוֶה כְּשִׁנְיָה מַמָּשׁ, כִּי הֵם דְּבוּקִים בְּהָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה, וְנִכְלָלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי דְּבֵקֵיהֶן!

הַמְאַחֵל לְךָ חַיִּים טוֹבִים...

י״ג סו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי מַרְגִּישׁ הֵיטֵיב אֶת צַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן, וְאֵינְךָ מוֹצֵא זִוּוּגְךָ וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיוּת שֶׁהַהוֹרִים הֵם רַק מְחַפְּשִׂים יִחוּס וְכֶסֶף, וְשֶׁתִּהְיֶה מִשְׁפָּחָה מְכֻבֶּדֶת וְכוּ׳, וְהֵם אֵינָם מְתָאֲרִים לְעַצְמָם שֶׁאַתָּה נִכְשָׁל בֵּין כָּךְ בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּהוּ חֵטְא הַכִּי מְגֻנֶּה אֲשֶׁר מְטַמְטֵם אֶת הַדַּעַת, וּמְסַבֵּב אֶת הַלֵּב בְּעַקְמוּמִיּוּת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ כָּל מִינֵי קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מְיַצֵּר קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים שֶׁמְּסוֹבְבִים אֶת הָאָדָם.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (קִדּוּשִׁין כט:): עַד עֶשְׂרִים שָׁנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹשֵׁב וּמְצַפֶּה לָאָדָם שֶׁיְּנַשֵּׂא, כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ עָלָיו עֶשְׂרִים שָׁנָה וְלֹא נָשָׂא, אוֹמֵר לוֹ: תִּפַּח עַצְמוֹתָיו וְכוּ׳; נִשְׁאֲלֶת הַשְּׁאֵלָה הַיְדוּעָה עַל כָּל בָּחוּר, שֶׁצּוֹעֵק וּבוֹכֶה עַל נַפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ וְכוּ׳ — מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, הֲרֵי כָּל בָּחוּר מוּכָן לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, אֶלָּא בִּשְׁבִיל גֵּאוּת, יִחוּס, כָּבוֹד וְכֶסֶף וְכוּ׳, הַהוֹרִים מוֹנְעִים מִמֶּנּוּ, וְלָמָּה מַגִּיעַ לוֹ עֹנֶשׁ כָּזֶה?! וְאֵין מִי שֶׁיִּשְׁמַע צַעֲקַת הַבַּחוּרִים הָאֻמְלָלִים, וְאִם לֹא דַּי בָּזֶה, מַטִּיפִים לָהֶם מוּסָר: ״שֵׁב וְתִלְמַד״, בְּשָׁעָה שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קיב): לוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה — נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וְאַחַר־כָּךְ לוֹמֵד תּוֹרָה; וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, כָּל בָּחוּר מֻכְרָח לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, כִּי הַפְּרִיצוּת עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִסְתּוֹבְבוֹת בְּכָל הָרְחוֹבוֹת וְהַשְּׁוָקִים קְלִפּוֹת עֲרֻמּוֹת וְכוּ׳, וּמַה יַּעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יֶחֱטָא?! וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחוֹלֵק עַל לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר — הוּא אַכְזָר וְכוּ׳ וּשְׁלִיחַ הַסָּ״ךְ־מֵ״ם, כִּי הַסָּ״ךְ־מֵ״ם, יִמַּח שְׁמוֹ, הוּא אֲשֶׁר מוֹנֵעַ מִבְּנֵי הַנְּעוּרִים לְהִתְחַתֵּן, וְאֵין שׁוּם הַצְדָּקָה לְהוֹרִים וּלְמוֹרִים שֶׁמְּעַכְּבִים אֶת הַבַּחוּרִים מִלְּהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, זוֹ רִשְׁעוּת וְאַכְזָרִיּוּת מִצִּדָּם, וְהֵם אֲשֵׁמִים אֲשֶׁר בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם נִכְשָׁלִים בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, וּמִי יִתֵּן, שֶׁאֶזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת זֶה, וְהַזְּכוּת שֶׁכְּבָר עָשִׂיתִי בָּזֶה, תַּעֲמֹד לִי בְּעֵת צָרוֹתַי, שֶׁקָּמוּ עָלַי רַשָּׁעִים אֲרוּרִים, יִמַּח שְׁמָם, יִמַּח שְׁמָם, יִמַּח שְׁמָם, לְמִסֹּר אוֹתִי, כְּאִלּוּ אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה אֵיזֶה עָוֶל, בְּשָׁעָה שֶׁכָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים בַּדּוֹר הַזֶּה נִפְגָּמִים בִּפְגַם הַבְּרִית וְכוּ׳, וְאַתֶּם עוֹצְמִים אֶת הָעֵינַיִם לֹא לִרְאוֹת בְּסִבְלוֹתָם אֶת אֲשֶׁר סוֹבְלִים.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִיוֹת שַׁדְכָן, וּלְשַׁדֵּךְ אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁיִּתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֶלְיוֹן, וְאֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם, כְּמִי שֶׁעוֹסֵק בִּלְשַׁדֵּךְ אֶת בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל וּמַצִּילָם מֵחֲטָאִים, וּגְדֹל הַזְּכוּת הַזּוֹ — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וַאֲפִלּוּ שֶׁאֶחָד לֹא זָכָה רַק לְשַׁדֵּךְ זוּג אֶחָד, הַזְּכוּת הַזּוֹ תַּעֲמֹד לוֹ תָּמִיד, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג סז.

בְּעֻזֶּרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אָל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם.

מְאֹד רָצִיתִי, שֶׁתְּלַקֵּט וּתְקַבֵּץ מֵהַבַּחוּרִים — חֲבֵרֶיךָ, אֶת הַמִּכְתָּבִים שֶׁשָּׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם לִפְנֵי הַרְבֵּה זְמַן, וְתוּכַל לַעֲשׂוֹת רַק צִלּוּם מֵהַמִּכְתָּבִים הַלָּלוּ, כִּי חֲסֵרִים לִי הַמּוֹן מִכְתָּבִים, וְעַכְשָׁו מְסַדְּרִים אֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁכָּתַבְתִּי, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאָבְדוּ כְּבָר כַּמָּה אַלְפֵי מִכְתָּבִים עַל־יְדֵי טָעוּת שֶׁקָּרְתָה בַּמַּחְשֵׁב, שֶׁנִּמְחַק הַכֹּל, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ עֲדַיִן הַמּוֹן מִכְתָּבִים שֶׁאֵין הֶעְתֵּק מֵהֶם, וְהֵם נִמְצְאִים מְפֻזָּרִים בֵּין בַּחוּרִים וַאֲבֵרְכִים, וּצְרִיכִים לֶאֱסֹף אוֹתָם וּלְהַדְפִּיסָם, כִּי רְצוֹנִי חָזָק, אֲשֶׁר כָּל מִכְתָּב שֶׁרַק כָּתַבְתִּי — יֻדְפַּס וְלֹא יֵלֵךְ לְאִבּוּד, וְזֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ עִם בַּחוּרִים וַאֲבֵרְכִים, וְהַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ קִרְבוּ אוֹתָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוֹצִיאוּ אוֹתָם מֵהַבֹּץ וְהַלְכְלוּךְ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם וְכוּ׳, וְאַף שֶׁהַיּוֹם הֵם כְּבָר חוֹלְקִים עָלַי... זֶה פָּשׁוּט וּמוּבָן, כִּי הֵם מִתְבַּיְשִׁים מִמֶּנִּי, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלָּהֶם וְכוּ׳.

עַל־כָּל־פָּנִים הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִשְׁאֲרוּ וּכְבָר עוֹזְרִים לַאֲחֵרִים, וְאֵין יוֹם שֶׁלֹּא אֲקַבֵּל חֲבִילָה שֶׁל מִכְתָּבִים, עַד שֶׁאֵין לִי זְמַן לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ לְאָחוּז אֶחָד, מֵרֹב הַטִּרָדוֹת שֶׁאֲנִי טָרוּד בְּכָל יוֹם בַּעֲסָקֵי הָרַבִּים.

אֲנִי בָּטוּחַ בָּזֶה וּמַבְטִיחַ, אֲשֶׁר מִי שֶׁרַק יַעֲזֹר לְהַדְפִּיס אֲפִלּוּ רַק כֶּרֶךְ אֶחָד שֶׁל שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, תִּהְיֶה לוֹ יְשׁוּעָה, כִּי הִיא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת לְבַחוּרִים וּלְאַבְרֵכִים וְכוּ׳, וּמִי שֶׁרַק יִסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ הַמִּכְתָּבִים, יִמְצָא שָׁם חִיּוּת וְהִתְחַזְּקוּת, אִם רַק יִקְרָא בָּהֶם בְּעֵין הָאֱמֶת, כִּי נַפְשִׁי וְנִשְׁמָתִי הִכְנַסְתִּי בָּהֶם, וְנִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת

ה׳, עַל־יְדֵי גֹּדֶל הַכְּסוּפִים וְהָרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּחוּרִים וְהָאַבְרֵכִים שֶׁכָּתְבוּ וּבִקְּשׁוּ הִתְחַזְּקוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג סח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

מָה אֹמַר לְךָ! הֲרֵי סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיָדֶיךָ, וְלָכֵן רְאֵה לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בִּדְבָרָיו זַ״ל, עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּרִים עַל פִּיךָ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנִּלְמַד אֶת סִפְרוֹ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, עַד שֶׁיִּהְיֶה שָׁגוּר עַל פֶּה יָשָׁר וְהָפוּךְ, וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהֲר״ן, סִימָן שמט), שֶׁסִּפְרוֹ הוּא אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה; נִמְצָא, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסִפְרוֹ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, הוּא מְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁרָגִיל לִלְמֹד ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, רוֹאֶה שֶׁזֶּה סֵפֶר מַפְתֵּחַ לְכָל הַסְּפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוּת בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, וְכֵן בְּכָל סִפְרֵי תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע, אִם אָדָם מַתְמִיד בְּסֵפֶר ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, נִפְתָּחִים לוֹ שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, שֶׁלֹּא יֵאָמֵן כִּי יְסֻפַּר, וְלָכֵן שֶׁלְּבַל יַטְעוּ אוֹתְךָ וְכוּ׳ בִּדְבָרִים זָרִים וְכוּ׳, אַדְרַבָּה עַל־יְדֵי סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, נִפְתָּחִים שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, כִּי סִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וְאֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּבֶאֱמֶת זֶהוּ דִּבּוּר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, שֶׁאָמַר (שָׁם, סִימָן שסה): הָעוֹלָם חוֹשְׁבִים, שֶׁבְּסִפְרוֹ מְרֻמָּזִים גַּם סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכָל כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, אֲבָל אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁהוּא הַהֵפוּךְ, כְּדֵי לְהָבִין אֶת דְּבָרָיו הֵיטֵב, צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּקִיאִים בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּכָל יוֹם וָיוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר

בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, שֶׁזֶּה כָּלוּל כְּבָר מֵהַכֹּל. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן שָׁם, סִימָן שמו): אִם לוֹמְדִים אֶת סִפְרוֹ ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, כְּבָר לֹא צְרִיכִים שׁוּם סֵפֶר מוּסָר. וּבֶאֱמֶת אִם אָדָם זוֹכֶה וְלוֹמֵד גַּם בְּסִפְרֵי ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, כָּל תּוֹרָה וְכָל הֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכִים לָזֶה, אַזַי יַרְגִּישׁ עוֹלָמוֹ בְּחַיָּיו, כִּי מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל זָכָה כָּל־כָּךְ לְהָבִין בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר שׁוּם בְּרִיָּה לֹא הֵבִינָה, כִּי רַק עָלָיו סָמַךְ רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת יָדָיו, וְלָכֵן כְּפִי הַבֵּאוּרִים וְהַחִדּוּשִׁים שֶׁל מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל יְכוֹלִים לְהָבִין בְּיוֹתֵר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל קֹטֶב זֶה בָּנִיתִי אֶת בִּנְיַן הַבַּיִת הַנִּפְלָא בְּסִפְרֵי ״שִׂפַת הַנַּחַל״, רַק הוֹסַפְתִּי עוֹד מַאֲמְרֵי חַזַ״ל בְּגֶמָרָא וּבְמִדְרָשִׁים וּבְסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּתְפָּרְשִׁים כְּמִין חֹמֶר, וְלָכֵן רְאֵה לַעֲזֹר לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל כָּל ״הַלִּקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג סט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, מִי שֶׁמְּדַבֵּר גְּדוֹלוֹת וְכוּ׳, שֶׁהוּא יָכוֹל לְתַקֵּן נְשָׁמוֹת וְכוּ׳, וְיוֹדֵעַ חָכְמַת הַפַּרְצוּף וְכוּ׳ וְכַדּוֹמֶה, דְּבָרִים שֶׁל גְּדֻלּוֹת וּשְׁטֻיּוֹת וְכוּ׳, מִמֶּנּוּ צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, כִּי הוּא סְתָם אִישׁ פָּגוּם וַחֲסַר דֵּעָה וְכוּ׳, וְיֵשׁ פִּתְגָּם: ״מִי שֶׁרוֹאֶה — אֵינוֹ מְדַבֵּר, וּמִי שֶׁמְּדַבֵּר — אֵינוֹ רוֹאֶה״, וּבִפְרָט אַבְרֵךְ צָעִיר שֶׁיְּדַבֵּר גְּדוֹלוֹת וְכוּ׳, זֶה מַרְאֶה שֶׁחָסֵר לוֹ הַרְבֵּה בְּשִׂכְלוֹ... וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, דַּיְקָא אֶת זֶה קוֹנִים הַיּוֹם... בְּנֵי־אָדָם אוֹהֲבִים רַק שִׁגְעוֹנוֹת, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל תּוֹרָה נִפְלָאָה עַל אֵלּוּ הַמִּתְפָּאֲרִין וּמְדַבְּרִים גְּדוֹלוֹת וְכוּ׳, שֶׁהֵם שַׁקְרָנִים (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן טו); יָדוּעַ בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְהַשָּׂגָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה בְּהַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, הוּא יוֹתֵר

מַשְׁפִּיל וּמַקְטִין אֶת עַצְמוֹ, וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל עֲוֹנוֹתָיו, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁהַצַּדִּיקִים עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר בָּאוּ וְהִגִּיעוּ לְהַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, הֵם חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה פֶּן וְאוּלַי גִּשְׁמוּ אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּבְיָכוֹל, פֶּן הִטְעוּ אֶת עַצְמָם, וְלָכֵן גְּדוֹלֵי מֻבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים תָּמִיד חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה. וְרָאִינוּ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אַף שֶׁהִגִּיעַ לְמַה שֶׁהִגִּיעַ, וְהִשִּׂיג מַה שֶׁהִשִּׂיג וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַף־עַל־פִּי־כֵן תָּמִיד בָּכָה וְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — אֵיךְ זוֹכִים לִהְיוֹת יְהוּדִי כָּשֵׁר וְכוּ׳, עַד שֶׁהַתַּלְמִידִים הִתְפַּלְאוּ מְאֹד מְאֹד — הִנֵּה רַבֵּנוּ מְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁעַדַיִן לֹא נִשְׁמְעוּ בָּעוֹלָם, וְהִנֵּה בּוֹכֶה וּמִתְחַנֵּן אֵיךְ זוֹכִים לִהְיוֹת יְהוּדִי. וּפַעַם שָׁמְעוּ אֵיךְ שֶׁבּוֹכֶה וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: תָּעִיתִי כְּשֶׂה אוֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ; אֲשֶׁר זוֹ הָיְתָה מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, וּבִפְרָטִיּוּת הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, כְּשֶׁנִּכְנַס אֶצְלוֹ אֵיזֶה פָּגוּם וְכוּ׳, כְּבָר הִתְחִיל לְצַעֵק עַל עַצְמוֹ: מַיְילֶךְ מַיְילֶךְ מֶה עָשִׂיתָ?! אֵיךְ עָשִׂיתָ כָּזֹאת?! [וּפֵרֵט אֶת הָעֲבֵרוֹת שֶׁרָאָה אֵצֶל הָאַחֵר עַל עַצְמוֹ], וְהָיָה בּוֹכֶה בִּבְכִיּוֹת וְכוּ׳... וְהַיּוֹם כָּל רֵיק וּפוֹחֵז, אַבְרֵךְ שֶׁבְּקִשֵּׁי יוֹדֵעַ מַשֶּׁהוּ וְכוּ׳, כְּבָר מִתְפָּאֵר עַצְמוֹ בִּגְדוֹלוֹת, וְדַלֵּי וְטִפְּשֵׁי הָעָם קוֹנִים אֶת הַשְּׁטֻיּוֹת הָאֵלּוּ, וּמַחֲזִיקִים מִמֶּנּוּ מִי יוֹדֵעַ מָה הוּא... בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא אַבְרֵךְ שֶׁצְּרִיכִים לְאַשְׁפֵּז אוֹתוֹ בְּבֵית חוֹלִים לְחוֹלֵי נֶפֶשׁ וְכוּ׳, כִּי מִי זֶה יִתְפָּאֵר שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם נְשָׁמוֹת וּמַלְאָכִים, וְיוֹדֵעַ בְּתִקּוּנֵי נְשָׁמוֹת וְכוּ׳?! אֵין זֶה אֶלָּא חוֹלֶה נֶפֶשׁ...

וְלָכֵן כְּלֵךְ מִשְׁטֻיּוֹת אֵלּוּ, וּזְכֹר אֲשֶׁר כָּל יוֹם זֶה יוֹם, וּמַה שֶּׁזּוֹכִים לַחֲטֹף בַּיּוֹם הַזֶּה זֶה יִהְיֶה נִשְׁאָר אֶצְלְךָ לְנֵצַח נְצָחִים, אִם תִּזְכֶּה לִבְנוֹת לְעַצְמְךָ בַּיִת נִצְחִי, עַל־יְדֵי לִמּוּד דַּף גְּמָרָא — בַּבְלִי, דַּף גְּמָרָא יְרוּשַׁלְמִי, וּפֶרֶק תּוֹסֶפְתָּא, בָּזֶה אַתָּה בּוֹנֶה לְעַצְמְךָ כָּל יוֹם בַּיִת נִצְחִי, וּבְיוֹם שֶׁחָסֵר לְךָ דָּבָר, זֶה נֶחְסַר לְךָ מִבֵּיתְךָ הַנִּצְחִי; כָּל יוֹם שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, מְטַהֵר אֶת נַפְשׁוֹ וּמַדְבִּיקָהּ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְכָל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד הֲלָכָה, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, הוּא הוֹלֵךְ בִּדְרָכָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (נְדָה עג.): כָּל הַשּׁוֹנֶה הֲלָכוֹת בְּכָל יוֹם, מֻבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל

יוֹם חֲמֵשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, זוֹכֶה לַאֲרִיכוּת יָמִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ח.): לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פָּרָשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פָּרָשִׁיוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, מַשְׁלִימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם זֹהַר וְתִקּוּנִים, מֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְסִפְרֵי תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, נִכְנָסֶת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לִמְשֹׁךְ עַצְמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק זֶה נִקְרָא חַיֵּי נֶצַח, וְלֹא שְׁטוּת שֶׁל לָרוּץ אַחַר אַבְרֵךְ מְצֹרָע וְכוּ׳, שֶׁמְּדַבֵּר גְּדוֹלוֹת וְכוּ׳... תַּתְחִיל כְּבָר לִפְקֹחַ אֶת עֵינֶיךָ שֶׁלֹּא יַטְעוּ אוֹתְךָ, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יַדְבִּיק אוֹתְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹרִיד מִמְּךָ אֶת כָּל הַדִּמְיוֹנוֹת וְכוּ׳, וְיִתְבַּטֵּל מִמְּךָ כֹּחַ הַמְדַמֶּה, וְתַפְסִיק לָרוּץ אַחַר הַהֶבֶל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ג ע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אַשְׁרֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֵלֶק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר נִסְיוֹנוֹת יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְכָל זֶה מֵעִקְּרֵי הַבְּחִירָה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיָּכוֹל לַעֲמֹד בַּנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וּמָרִים שֶׁמְּנַסִּים אוֹתוֹ. וְאִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת פֶּרֶק ה׳): עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעָמַד בְּכֻלָּם, סִימָן שֶׁכָּךְ צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל כֻּלָּם, כִּי הוּא הָיָה הַיְהוּדִי הָרִאשׁוֹן שֶׁהִכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעָבְרוּ עָלָיו כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, אֲבָל הַשֵּׂבַח שֶׁלּוֹ שֶׁעָמַד בְּכֻלָּם. וְלָכֵן זֶה לְמוּד לְדוֹרוֹת — ״וְעָמַד בְּכֻלָּם״, לַעֲמֹד אֵיתָן וְחָזָק בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, וְלֹא לְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו, וְלֹא לְהַפְלִיט מִלִּים כְּלַפֵּי מַעְלָה, חַס וְשָׁלוֹם, רַק לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים

וְתַחֲנוּנִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִתֵּן דֳּמִי לוֹ, עַד שֶׁיִּרְאֶה יְשׁוּעָה, אֲבָל לֹא לְהַרְהֵר אַחֲרֵי מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבִפְרָטִיּוּת צַדִּיק שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מַסִּיחַ דַּעְתּוֹ כְּרֶגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְקָרֵב רְחוֹקִים אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַסּוֹף בּוֹעֲטִים בּוֹ וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וּמְשַׁלְּמִים לוֹ חֲזָרָה רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְכוּ׳, שֶׁזֶּה נִסָּיוֹן קָשֶׁה עַד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים רַק לְבָטֵחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִמְסֹר אֶת עַצְמוֹ וְכָל כֻּלּוֹ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד יַשְׁקִיף הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְיִרְאֶה בְּעָנְיוֹ — אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר כָּזֶה, שֶׁאֶחָד מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְהַצִּיל אֶת הַזּוּלַת מִשִּׁטְפוֹ שֶׁל יָם, מַיִם הַזֵּדוֹנִים, וְעוֹזֵר לוֹ לִמְצֹא שִׁדּוּךְ טוֹב, וּמְסַיֵּעַ לוֹ בְּכָל הַתְּחוּמִים וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף הָרָשָׁע הַזֶּה יִתְהַפֵּךְ עָלָיו, וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר עָלָיו וְכוּ׳... תַּאֲמִין לִי, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ הָאֱמֶת, וְיוֹדֵעַ אֶת טוּב לִבְּךָ וְאֶת הַמְּסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁעָשִׂיתָ, וּלְבַסּוֹף מְשַׁלְּמִים לְךָ רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְכוּ׳, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְיִשַׁלֵּם לְךָ חֲזָרָה הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה גְּבוֹהָה מְאֹד.

זְכֹר, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק לִמְסֹר אֶת כֻּלּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְהַכְנִיס אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ רַק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם, וְתָמִיד יִהְיֶה חִיּוּךְ עַל פָּנֶיךָ, וְהַרְגֵּל עַצְמְךָ תָּמִיד רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְלָכֵן מָה אַתָּה צָרִיךְ אֶת אֲחֵרִים.

דָּבָר אֶחָד דַּע לְךָ, מִי שֶׁהִתְחִיל אִתְּךָ וְכוּ׳, הוּא יְשַׁלֵּם לְבַסּוֹף מְחִיר גָּבוֹהַּ מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג עא.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא כְּדַאי לָתֵת אֲפִלּוּ אֲנָחָה אַחַת, הַיְנוּ הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, רַק יַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיַעֲלִים עַיִן מִכָּל הֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּה סוֹד כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל הַשִּׁבְעָה בָּעטְלֶירְס (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג), שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהֶם שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא הָיְתָה לָהֶם שׁוּם שְׁמִיעָה בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלְלוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הָיָה חָסֵר לָהֶם שׁוּם דָּבָר, וְחָיוּ חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים אֲרֻכִּים. וּבְמַעֲשֶׂה זֶה נִכְלָלִים הֶמּוֹן צַדִּיקִים. וְהָעוֹלֶה עַל כֻּלָּם — אָמַר מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל, שֶׁכָּל הַבָּעטְלֶירְס יַחַד הֵם אֶחָד, וְזֶה סוֹבֵב עַל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא זָכָה לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת הַמּוּבָאוֹת שָׁם, שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא הִנִּיחַ דִּבּוּר, וַאֲפִלּוּ דִּוּךְ — הַיְנוּ נְשִׁימָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא שָׁמַע כְּלָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳, וְזוֹ הַמַּדְרֵגָה הֲכִי עֶלְיוֹנָה — לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בָּעוֹלָם, וְלֹא יִשְׁמַע מָה הַחֲדָשׁוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם. וְאָדָם כָּזֶה לֹא כְּדַאי לָתֵת אֲפִלּוּ אֲנָחָה אַחַת עַל דָּבָר הַשַּׁיָּךְ לְזֶה הָעוֹלָם.

וְיָדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: וֶוועלְטֶעלֶע וֶוועלְטֶעלֶע, ווּאיל אִיז דֶּער וָואס אִיז נִישְׁט אִין דִּיר, עוֹלָמִי עוֹלָמִי אַשְׁרֵי מִי שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּךָ; הַיְנוּ אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא לִהְיוֹת בּוֹ, הַיְנוּ מֵרֹב דְּבֵקוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, גּוּפוֹ הַגַּשְׁמִי כֵּן מִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל בְּמֹחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, הוּא אֵינוֹ נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי מֵרֹב הִתְכַּלְּלוּתוֹ שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הוּא אֵינוֹ נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל. וְאֶל זוֹ הַתַּכְלִית רַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ.

וְלָכֵן מַה יֵּשׁ לְהִתְבַּלְבֵּל מִמַּה שֶׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זוֹ!

מָצִינוּ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מד), שֶׁהַמַּבּוּל הוּא בְּחִינַת בִּלְבּוּל, הַיְנוּ גַּם הַיּוֹם שַׁיָּךְ עִנְיַן מַבּוּל, שֶׁזֶּה כְּלַל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁבָּאִים עַל הָאָדָם, עַד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהָשִׁית עֵצָה לְנַפְשׁוֹ, מֵרֹב הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו וְכוּ׳. וְהָעֵצָה לְהִנָּצֵל מִכָּל זֶה — לִבְנוֹת תֵּבָה וּלְהִתְחַבֵּא בָּהּ, וּמַהִי הַתֵּבָה? תֵּבַת הַתְּפִלָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ט׳ וְסִימָן קיב), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת כָּל תֵּבַת נֹחַ לְתֵבַת הַתְּפִלָּה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, עַד שֶׁיִּבָּנֶה לְעַצְמוֹ תֵּבָה לְהִתְחַבֵּא שָׁמָּה, וְלֹא יַזִּיקוּ לוֹ מֵימֵי הַמַּבּוּל, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִגְּשׁוּ אֵלָיו הַמַּבּוּל — הַבִּלְבּוּלִים, כִּי אֵין מָקוֹם לְהִסְתַּתֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמוֹ בְּתוֹךְ תֵּבַת הַתְּפִלָּה, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו.

וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ בָּזֶה, מַמָּשׁ עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה מְאֹד מְאֹד לְהִשָּׁמֵר לֹא לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם אֶפִּיקוֹרְסִים וְכוֹפְרִים, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מג), שֶׁהֶבֶל פִּיהֶם שֶׁל הָרְשָׁעִים מַזִּיק מְאֹד, כִּי הֶבֶל פִּיהֶם הַטָּמֵא מוֹלִיד נְאוּף,

כְּשֶׁשּׁוֹמְעִים אֶת דִּבְרֵיהֶם וְכוּ׳; וְלָכֵן מַה לְּךָ לְהִכָּנֵס עִמָּהֶם בְּדִין וּדְבָרִים?! וּמַה גַּם כְּשֶׁמּוֹצִיאִים אֶת הַזֶּבֶל שֶׁבְּרֹאשָׁם וְכוּ׳, יָכוֹל לְהִכָּנֵס אֲפִלּוּ הִרְהוּר אֶחָד אוֹ סָפֵק אֶחָד בְּרֹאשְׁךָ, וּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת אָסוּר בְּמַשֶּׁהוּ כְּמוֹ חָמֵץ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד), שֶׁאָסוּר אֲפִלּוּ לַחֲזֹר עַל דִּבְרֵי הָאֶפִּיקוֹרְסִים, אֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת מֵהֶם לֵיצָנוּת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לַחֲזֹר עַל שְׁטוּתָם וּכְפִירָתָם, שֶׁגּוֹרֵם מַה שֶּׁגּוֹרֵם.

הַחֲרֵבָן הֲכִי גָּדוֹל בַּדּוֹר הַזֶּה הוּא מֵהָעֵרֶב־רַב שֶׁנִּתְעָרְבוּ בֵּין הַנְּשָׁמוֹת, מִינִים מִמִּינִים שׁוֹנִים, כּוֹפְרִים בָּעִקָּר וְעוֹשִׂים לֵיצֵי לֵיצָנוּת מִכָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי נִכְלֵי עַרְמוּמִיּוֹתָם, שֶׁבָּאִים בְּחָכְמוֹת וּבְלֵיצָנוּת, וְרַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ פֵּרֵשׁ (בְּרֵאשִׁית י׳, ט): ״הוּא הָיָה גִּבּוֹר צַיִד״ וְגוֹ׳, צָד דַּעְתָּן שֶׁל בְּרִיּוֹת בְּפִיו, וּמַטְעָן לִמְרֹד בַּמָּקוֹם, שֶׁזֶּה הָיָה נִמְרוֹד, שֶׁכָּל עִנְיָנוֹ הוּא לִמְרֹד בַּמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן; וְכֵן קוֹרֶה הַיּוֹם, כָּל עִנְיָנָם רַק לַעֲקֹר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְלָקְחוּ לְעַצְמָם שַׁמָּשִׁים לָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם — אֶת הָ׳רַע־בָּנִים׳, שֶׁהֵם עוֹזְרִים לָהֶם, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹאֶה בְּיַבְנְאֵל, אֵילּוּ פָּנִים הָיוּ לַיַּהֲדוּת כְּשֶׁבָּאתִי לְשָׁם: הַמִּקְוֶה הָיְתָה פְּסוּלָה לְגַמְרֵי, לֹא הָיָה מַיִם בָּאוֹצָר, וּמִלְּאוּ אֶת הַמִּקְוֶה עִם מַיִם מֵהַבְּרֵז וְכוּ׳, נִמְצָא, שֶׁהָיְתָה אַמְבַּטְיָה, וְהִכְשִׁילוּ אֶת כֻּלָּם בְּאִסּוּר כְּרִיתוּת הֶחָמוּר, וְכֵן הַשּׁוֹחֵט הָיָה אִישׁ קַל וָרֵיק, וְהִכְשִׁיל בִּנְבֵלוֹת וּטְרֵיפוֹת וְכוּ׳, וְנָתְנוּ לוֹ אֶת הַהֶכְשֵׁר, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל שֶׁלָּחֲמוּ עִמָּנוּ בְּכָל מִינֵי טַכְסִיסֵי רִשְׁעוּת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ חִנּוּךְ טָהוֹר וְכוּ׳, וּבִמְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ בָּנִינוּ מִקְוֶה בַּסֵּתֶר כְּמוֹ בְּרוּסְיָה לִפְנֵי שִׁבְעִים שָׁנָה, וְכֵן לָמַדְנוּ עִם הַיְלָדִים תּוֹרָה בִּתְנָאִים הֲכִי גְּרוּעִים, שֶׁלֹּא נִתָּן לְסַפֵּר כְּלָל, אַף־עַל־פִּי־כֵן בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֵקַמְנוּ כָּאן בְּיַבְנְאֵל מַעֲרֶכֶת חִנּוּךְ וְכוּ׳, וְלָקְחוּ שׁוֹחֵט שֶׁלָּנוּ, אֲשֶׁר נִרְדַּף עַל יָדָם עַד חָרְמָה בְּמִסִּירוּת שָׁוְא וָשֶׁקֶר וְכוּ׳, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — עוֹד רָצִים וּמִתְרוֹצְצִים אֵצֶל ׳רַע בָּנִים׳, וּמָצָא מִין אֶת מִינוֹ וּמַאֲמִינִים לוֹ וְכוּ׳, וּמִכָּל זֶה רָאִיתִי מַה זֶּה ׳רַב מִטַּעַם׳ וְכוּ׳, רְשָׁעִים אֲרוּרִים שֶׁעוֹזְרִים לְהָפִיץ אֶת טֻמְאַת הַמִּינוּת וְהַכְּפִירוּת וְכוּ׳.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהַר מֵהֶם וּמֵהַמּוֹנָם, וּמִתְחַבֵּר רַק עִם יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ג עג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אַשְׁרֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֵלֶק בָּזֶה, כִּי זְכוּת הָרַבִּים עוֹלָה עַל כָּל הַזְּכֻיּוֹת, וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (אָבוֹת ה, יח).

מָה אֹמַר לְךָ! הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יָנַתֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ בְּעֵת שֶׁמְּדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, וְזוֹ מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה עַד מְאֹד וְכוּ׳, וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁבְּנֵי אָדָם בּוֹרְחִים מִצַּדִּיק קָדוֹשׁ כָּזֶה, הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא רוֹאִים אֶצְלוֹ שׁוּם דָּבָר וְשׁוּם תְּנוּעָה שֶׁל שֶׁקֶר, מֵאַחַר שֶׁהוּא דָּבוּק אַךְ וְרַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁאֵין לָאָדָם הַשָּׂגָה בְּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, כִּי עָלָיו הָרְאָיָה שֶׁבְּנֵי אָדָם אֵינָם שָׂמִים לֵב, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין מִלְּבַדּוֹ נִמְצָא, כִּי רוֹאִים בְּנֵי אָדָם יוֹשְׁבִים וּמְדַבְּרִים לֵיצָנוּת, וּמְבַלִּים אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּהוֹלְלוּת וּבְלֵיצָנוּת וּבְדָבָרִים בְּטֵלִים, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ שָׂם לֵב, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא כָּאן, כִּי מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, כְּמוֹ־כֵן צַדִּיק שֶׁדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ בְּחַיָּיו כְּלוּם רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַדַּאי שֶׁגַּם בּוֹ לֹא תִּהְיֶה הַשָּׂגָה, וְלָכֵן דַּיְקָא עַל גְּדוֹלֵי מְבֻחָרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁאָחֲזוּ בְּמַדְרֵגָה זוֹ, הָיְתָה עֲלֵיהֶם הָרִבּוּי מַחֲלֹקֶת, וְעַל־יְדֵי מִי? עַל־יְדֵי קַלִּים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים, אֲנָשִׁי דְּלָא מְעָלֵי, נוֹאֲפִים כִּכְלָבִים וְכוּ׳, עַזֵּי פָּנִים וְכוּ׳.

וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְפַּעֵל בְּזֶה הָעוֹלָם מֵאַף אֶחָד, וְלֹא צְרִיכִים לָלֶכֶת אֶל אַף אֶחָד, רַק לְהַדְבִּיק עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָשִׁיר לְפָנָיו שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּלְבַקֵּשׁ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְעַל כֻּלָּם — לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּפִי סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן עו), שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁיִּלְמְדוּ כְּסִדְרָן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וְשַׁ״ס וּמִדְרָשִׁים, וְלֹא יַחֲזֹר עֲלֵיהֶם, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל לְסַיְּמָם, וְאָז יַתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְלֹא יְדַקְדֵּק הַרְבֵּה, אֶלָּא יִהְיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְעַל־יְדֵי רִבּוּי הַלִּמּוּד מִמֵּילָא יָבִין אַחַר־כָּךְ. וְרוֹאִים שֶׁרֹב בְּנֵי אָדָם מִתְרַשְּׁלִים מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מֵחֲמַת שֶׁפָּגְמוּ בַּבְּרִית הֵם קְשֵׁי הֲבָנָה, וְלָכֵן מַפְסִיקִים לִלְמֹד, אֲבָל אִם הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — לִהְיוֹת רָגִיל לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲזַי לֹא הָיוּ מַפְסִיקִים, וּצְרִיכִים לְהַחְדִּיר אֶת זֶה עוֹד לִבְנֵי הַנְּעוּרִים, בִּמְקוֹם לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן בִּפְטְפּוּטֵי דְּבָרִים בְּטֵלִים, הָעָקָר שֶׁיִּהְיוּ רְגִילִים לִגְרֹס הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, וּלְסַיְּמָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְזֶה יְזַכֵּךְ אֶת נַפְשָׁם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג עד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא אַל תִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל הַמַּעֲשֶׂה מֵהֶחָכָם וְתָם (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט׳), שֶׁהֶחָכָם תָּמִיד הִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְלָכֵן עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, וְכָל יְמֵי חַיָּיו הָיָה שָׂרוּי בְּחשֶׁךְ וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה, בְּעַצְבוּת וּבְקִנְאָה, עַד שֶׁבָּא לִידֵי כְּפִירוּת גְּמוּרָה, וְנָפַל בְּטִיט וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַתָּם אַף פַּעַם לֹא הִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, אֶלָּא תָּמִיד הָיָה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וְהָיָה רָגִיל לוֹמַר בְּשָׁעָה שֶׁאָמְרָה

לוֹ אִשְׁתּוֹ: לָמָּה אֲחֵרִים מַרְוִיחִים כָּל־כָּךְ וְאַתָּה לֹא וְכוּ׳? וְהָיָה עוֹנֶה: מַה יֵּשׁ לִי עִם אַחֵר?! זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ, וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי. וּמוֹסִיף הָרַ״תְּ זַ״ל קְשֵׁר אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה עִם הַגִּלּוּי שְׁגִלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל עַל פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״, שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַק בִּבְחִינַת אֶחָד, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַחֵר, וְלָכֵן הָיָה יָכוֹל לַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פֶּסַח, הֲלָכָה ט׳); וּבֶאֱמֶת אִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ זוֹ, מַצְלִיחִים מְאֹד.

הָאָדָם צָרִיךְ לָשֶׂבֶת בַּפִּנָּה שֶׁלּוֹ, וְלַעֲסֹק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֵר כְּלָל, רַק יִלְמַד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּהַתְמָדָה רַבָּה וּבְתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק יֵשֵׁב בְּד׳ אַמּוֹתָיו וְשָׁם יִתְבּוֹדֵד, שָׁם יִתְפַּלֵּל, שָׁם יַתְמִיד בַּתּוֹרָה, שָׁם יַדְבִּיק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחוֹת וּבִיחוּדִים, וְלֹא יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ שׁוּם דָּבָר, וְדַיְקָא בְּאֹפֶן כָּזֶה יְכוֹלִים לְהִתְעַלּוֹת וּלְהַצְלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

זְכֹר גַּם זְכֹר מַה שֶּׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה (תְּהִלִּים קמו, ד): ״תֵּצֵא רוּחוֹ יָשׁוּב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו״, וּצְרִיכִים לִזְכֹּר אֶת זֹאת תָּמִיד, כִּי בְּנֵי־אָדָם רָצִים וּמִתְרוֹצְצִים לְהַשִּׂיג כָּבוֹד, שֵׁם וּפִרְסוּם וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף ״תֵּצֵא רוּחוֹ יָשׁוּב לְאַדְמָתוֹ״, וּמַה פָּעַלְתָּ עִם הַהִתְרוֹצְצוּת שֶׁלְּךָ?! הֲרֵי ״בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו״, כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, וְתֵצֵא נִשְׁמָתְךָ — אָבְדוּ כָּל הַתָּכְנִיּוֹת שֶׁלְּךָ, וּבְכֵן מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה שֶׁרַצְתָּ וְהִתְרוֹצַצְתָּ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ אַחַר כָּבוֹד, שֵׁם וּפִרְסוּם?!

יְדִידִי הַיָּקָר! אִם חַיִּים בְּאֹפֶן כָּזֶה, כָּל הַחַיִּים כְּבָר הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, אָדָם כָּזֶה שֶׁיּוֹשֵׁב בְּד׳ אַמּוֹתָיו, וְאֵינוֹ יוֹצֵא לָרִיב עִם אַף אֶחָד בָּעוֹלָם, רַק מְבוֹדֵד עַצְמוֹ מִכֹּל וָכֹל, וְיוֹשֵׁב דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבוֹדֵל עַצְמוֹ מִבְּנֵי אָדָם, חַי אֶת הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, וְאַף פַּעַם אֵינוֹ מִתְעָרֵב בְּעִסְקֵי אֲחֵרִים, רַק מִפַּעַם לְפַעַם יוֹצֵא בַּעֲבוּר עִסְקֵי פַּרְנָסָתוֹ וְכוּ׳, אוֹ מַה שֶּׁצָּרִיךְ, אֲזַי חַי חַיִּים טוֹבִים, וְיֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁכָּל־כָּךְ דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהֵם כְּבָר אֵינָם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי מֵרֹב הִתְכַּלְלוּתָם וּדְבֵקוּתָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ,

הַכֹּל בָּא לָהֶם אֶל פֶּתַח בֵּיתָם, וְכֻלָּם מְשַׁמְּשִׁים אוֹתָם. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל!

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג עה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ לְדַבֵּר תָּמִיד רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ. עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֱמוּנָה זוֹהִי הַתְּרוּפָה הֲכִי טוֹבָה וַהֲכִי מוֹעִילָה לְכָל מִינֵי מַחֲלוֹת וָחֳלָאִים רָעִים, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא כָּאן, עָלָיו נוֹפֵל פַּחַד גָּדוֹל, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשֶׁכֶת יִרְאָה, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ג׳): אִלְמָלֵא מוֹרָאָה שֶׁל מַלְכוּת וְכוּ׳, וֶאֱמוּנָה מַכְנִיסָה עֲנָוָה בָּאָדָם, וְלָכֵן יְרֻבְעָם בֶּן נְבָט, עִקַּר חֶטְאוֹ הָיָה מֵחֲמַת גַּאוּת, שֶׁזּוֹ הִטְרִידָה אוֹתוֹ מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת; כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם דָּבָר, רַק לִרְצוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז מִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הָעִלּוּי, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קעז), בְּסוֹד הַקִּדּוּשׁ ״יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא״, עַיֵּן שָׁם.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ג עו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב אֶת שִׁבְרוֹן לִבְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳, כְּבָר הִקְדִּים לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת, דְּרָכִים וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי הַדֶּרֶךְ הַקָּלָה וְהַפְּשׁוּטָה שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. וְדַע לְךָ, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ חָמֵשׁ דַּקּוֹת, הוּא מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל מְאֹד מְאֹד, וַעֲדַיִן חָסֵר לוֹ מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב); וּבֶאֱמֶת אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הָיָה מְדַקְדֵּק בְּיוֹתֵר לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי הַתְּפִלָּה, הֵינוּ אִם הָיְתָה לָאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּכֶת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא כָּאן אִתָּנוּ, עִמָּנוּ, וְאֶצְלֵנוּ, הָיִינוּ מַתְמִידִים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבָזֶה תָּלוּי עִקַּר הַיִּשּׁוּב הַדַּעַת שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶל מִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָה וּדְחַק.

וְהָעִקָּר מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וְרוֹצֶה בִּתְשׁוּבַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרַק רוֹצֶה לְהֵיטִיב, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ, וְהוּא יִתֵּן לָנוּ כָּל מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג עז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד בַּיַּהֲדוּת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יז): בְּשַׁבָּת צְרִיכִים לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאָסוּר לְהַרְאוֹת שׁוּם עַצְבוּת כְּרֶגַע כָּל הַשַּׁבָּת, וְזוֹ מְחִילַת עֲוֹנוֹת; וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שַׁבָּת קיח:): כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, אֲפִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּדוֹר אֱנוֹשׁ — מוֹחֲלִין לוֹ; וְעִקַּר הַשְּׁמִירָה, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לִפֹּל בְּעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת אוֹ

בְּדִבָּאוֹן וְכוּ׳, אֲשֶׁר זֶה טֶבַע שֶׁל בְּנֵי־אָדָם — לְהַמְשִׁיךְ עַצְמָם אֶל הָעַצְבוּת מֵחֲמַת טִבְעוֹ; כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפט), שֶׁטִּבְעוֹ שֶׁל אָדָם לְהַמְשִׁיךְ עַצְמוֹ אֶל הָעַצְבוּת, וּבְיוֹתֵר רוֹאִים שֶׁהָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת מִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם בְּשַׁבָּת מֵרֹב קְדֻשָּׁתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמְּאִירָה בְּשַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ שְׁלִים מִכָּל סִטְרוֹי (זֹהַר חֵלֶק ב׳ פח:), וְלָכֵן מֻכְרָחִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת כָּל הַשַּׁבָּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה...

י״ג עח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ז נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד מְאֹד, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ, אֲשֶׁר זוֹ הַמַּתָּנָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לוֹמַר: אִלְמָלֵא לֹא זָכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶלָּא כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַמַּתָּנָה הַזּוֹ, כְּבָר הָיְתָה כְּדָאִית כָּל הַהִתְקָרְבוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁקִּבַּלְנוּ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

וּבֶאֱמֶת כָּל הָעִנְיָן שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ — זֶהוּ פֶּלֶא עַל גַּבֵּי פֶּלֶא, אֵיךְ אָדָם מְגֻשָּׁם וּמְזֹהָם וּפָגוּם יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר הַזְּכוּת הַזּוֹ לַנְּשָׁמָה עוֹלָה עַל הַכֹּל; אַשְׁרֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לָדַעַת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל! בְּךָ רַבֵּנוּ נָגִילָה, בְּךָ רַבֵּנוּ וְנִשְׂמְחָה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ג עט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים, כ״ח נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בְּךָ, וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ. וּבִפְרָט מִי שֶׁמְּזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: גָּדוֹל תַּלְמוּד תּוֹרָה יוֹתֵר מִבִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ; תְּתָאֵר לְעַצְמְךָ שֶׁבּוֹנִים אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּפִתְאֹם חֲסֵרִים פּוֹעֲלִים, וְיוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם וְלוֹמְדִים תּוֹרָה, אֵין לָהֶם לְבַטֵּל מִלִּמּוּד תּוֹרָה בִּשְׁבִיל בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, עַמֹּד וּרְאֵה וְהִשְׁתּוֹמֵם — מַה גָּדוֹל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בְּיָדְךָ, אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, יְהִי חֶלְקִי עִמְּךָ! וּרְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג פ.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים, כ״ח נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמוֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר, וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, אֲשֶׁר בִּתְחִילַת הִתְקָרְבוּתוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְרַבֵּנוּ זַ״ל, שָׁלַח אוֹתוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל אֶל

הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ אַהֲרֹן הָרַב מִבְּרֶסְלֶב, בְּאָמְרוֹ: לֵךְ וּרְאֵה מַה שְׁלוֹם אַהֲרֶלֶ״ע שֶׁלִּי, גֵּיי זֶעה וָואס מַאכְט מִיט אַהֲרֶלֶ״ע, כְּשֶׁנִּכְנַס אֵלָיו מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, מָצָא אוֹתוֹ יוֹשֵׁב בִּדְבֵקוּת עִם פָּנָיו אֶל הַקִּיר וּבוֹכֶה מְאֹד, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחִכָּה זְמַן מָה, וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ אַהֲרֹן לֹא הִבְחִין בּוֹ מֵרֹב דְּבֵקוּתוֹ, וְחָזַר מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְסִפֵּר לוֹ אֶת אֲשֶׁר רָאָה, עָנָה רַבֵּנוּ זַ״ל: זֹאת רָצִיתִי שֶׁתִּרְאֶה, דָּאס הָאבּ אִיךְ גִיוָואלְט זָאלְסְט זֶעהן, הַיְנוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה לְהַכְנִיס בְּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּעִנְיַן הִתְבּוֹדְדוּת, לְגַלּוֹת לוֹ אֵיךְ צְרִיכָה לִהְיוֹת הִתְבּוֹדְדוּת. וְהָיָה מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל רָגִיל לוֹמַר וּלְסַפֵּר אֶת הַמַּרְאֶה הַזֶּה לִפְנֵי תַּלְמִידָיו שָׁנִים רַבּוֹת, שֶׁמַּה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּשַׁבַּת הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים: ״כְּיוֹשֵׁב בְּסֵתֶר לְחֹלוֹת פְּנֵי מֶלֶךְ מַרְאֶה כֹּהֵן״, הַיְנוּ כְּשֶׁהַכֹּהֵן גָּדוֹל נִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים לְקֹדֶשׁ עֲבוֹדָתוֹ, וְאָז בְּוַדַּאי הָיְתָה אֵימָה וְיִרְאָה עַל פָּנָיו, וּבוּשָׁה גְּדוֹלָה סָבְבָה אוֹתוֹ, כִּי הֲלֹא הוּא עוֹמֵד לִפְנֵי וְלִפְנִים בַּסֵּתֶר, וּמְחַלֶּה פְּנֵי מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כָּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמְקַיֵּם אֶת זֹאת, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַזְּקֵנוּ וּמְאַמְּצֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ג פא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר קְדוֹשִׁים, כ״ח נִיסָן ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֶרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתָּה

מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאַתָּה עוֹסֵק לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְתַאֲמִין לִי, שֶׁיּוֹתֵר טוֹב לְהַשְׁקִיעַ אֶת כָּל הַכֹּחוֹת וְהַמֶּרֶץ בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מִלְהַכְנִיס אֶת הַכֹּחוֹת וְהַמֶּרֶץ בְּהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — מַדּוּעַ צְרִיכִים אַתֶּם לְהִתְיַגֵּעַ וּלְהַשְׁחִיר חַיֵּיכֶם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר מִכֶּם כְּלוּם?! מוּטָב שֶׁתִּתְיַגְּעוּ פָּחוֹת, וְיִשָּׁאֵר מִכֶּם יוֹתֵר שְׁאֵרִית. שֶׁכְּפִי שֶׁמִּתְיַגְּעִים וְרוֹדְפִים יוֹתֵר אַחַר עִנְיְנֵי עוֹלָם הַזֶּה, כֵּן כָּלִים יְמֵי חַיָּיו וּשְׁאֵרִיתוֹ שֶׁל הָאָדָם, וּמַה יּוֹתֵר שֶׁמְּמַעֵט וּמוֹנֵעַ עַצְמוֹ מֵעֵסֶק וְטִרְחוֹת הָעוֹלָם הַמָּלֵא יְגִיעוֹת וְיִגּוֹנוֹת, כֵּן תִּקְוָתוֹ גְּדוֹלָה יוֹתֵר, שֶׁתִּשָּׁאֵר מִמֶּנּוּ אֵיזוֹ שְׁאֵרִית, ״וָאוֹס דַּארְפְט אִיר אַסַאךְ פַּאר שְׁוַוארְצְט וָוערְן סְ׳זָאל פּוּן אַייךְ גָאר נִישְׁט בְּלַייבְּן, וָוערְט וּוינְצִיגֶער פַּאר שְׁוַוארְצְט וָוועט פּוּן אַייךְ מֶער בְּלַייבְּן״; וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ אֲשֶׁר עוֹסְקִים בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּמֶרֶץ גָּדוֹל, אֲזַי אֵינָם מַפְסִידִים — לֹא בְּגַשְׁמִיּוּת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוּת, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲסֹק כָּל יְמֵי חַיָּיו בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא כָּל הַיָּמִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שֶׁפַע בְּפַרְנָסָה, וְלֹא תִּצְטָרְכוּ אֶל הַבְּרִיּוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם בַּיִת, כְּדֵי לְהַכְנִיס אוֹרְחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזִּכָּנוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַחִבּוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרֶךְ סג יְזַכֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסַדֵּר עַכְשָׁו לְדְפוּס אֶת כֶּרֶךְ סד לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ.

אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה׳ הַצְלִיחָה נָא.

❖ ❖ ❖

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

חֵלֶק ס״ג

פֶּתַח דָּבָר . . . . . ג

הַקְדָּמָה . . . . . ה

י״ב תתמח . . . . . יא

יְדַבֵּר מִכַּשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת וְהַמַּאֲכָלִים, וּמִשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תתמט . . . . . יב

יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַמִּשְׁפָּחָה, וְיַחַזְקֵם עַל כַּמָּה מֵעִקָּרֵי הַיַּהֲדוּת.

י״ב תתנ . . . . . יב

יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ מְאֹד בְּדִבּוּרִים אֲרֻכִּים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַל מַעֲלַת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַכְלֵל לְגַמְרֵי בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִמִּדַּת הַבִּטָּחוֹן, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁהִיא לְגַלּוֹת אֱמוּנָה, וַיַּעְתִּיק קֶטַע נִפְלָא מִסִּפְרוֹ ״חַסְדֵי אָבוֹת״ עַל מַסֶּכֶת אָבוֹת בְּבֵאוּר הַמִּשְׁנָה: ד׳ מִדּוֹת בְּנוֹתֵנֵי צְדָקָה וְכוּ׳, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד.

י״ב תתנא . . . . . יח

מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יְעוֹרֵר מְאֹד עַל הַנְּקֻדָּה הַכְּלָלִית, שֶׁהִיא נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה — לְהַחֲיוֹת בֶּן אָדָם נוֹסָף, וְיעוֹרֵר עַל נְקֻדָּה זוֹ בִּפְרָטִיּוּת, וִידַבֵּר מֵהָעִנְיָן לִהְיוֹת מַשְׁפִּיעִים וְלֹא מֻשְׁפָּעִים.

י״ב תתנב . . . . . כ

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא לִמּוּד עָמֹק בְּגִלּוּי אֱלֹקוּת, לְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְנַמְרֵי, וְיָבֹאר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְגִלּוּי זֶה, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, שֶׁהוּא לִמּוּד נָחוּץ מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר בִּלְעֲדֵי עִקַּר הָעִקָּרִים הַזֶּה, וְיעוֹרֵר לַעֲבֹד רַק עִם מִדַּת הָאֱמֶת.

י״ב תתנג . . . . . כד

יְחַזֵּק אִשָּׁה בְּעֵת עִבּוּרָהּ, וְיַדְרִיכֶנָּה כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג אָז.

י״ב תתנד . . . . . כד

יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת הַקְּפָדָה עַל יְסוֹדוֹת הַיַּהֲדוּת.

י״ב תתנה . . . . . כה
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד עַל־פִּי הַשִּׂיחָה בְּשִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן י״ט, שֶׁכֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִן הַמְצוּדָּה הָרָעָה שֶׁנִּלְכַּד בָּהּ, חַס וְשָׁלוֹם.

י״ב תתנו . . . . . כז
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אוֹדוֹת הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה וְהָעֲצוּמָה שֶׁל קְרוֹב רְחוֹקִים עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר מְאֹד לַעֲסֹק בָּזֶה תָּמִיד.

י״ב תתנז . . . . . כט
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אוֹדוֹת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁאַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב וְכוּ׳, עַל־פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל מִשְּׁנֵי הַקַּבְּצָנִים, שֶׁבְּסוֹף הַסְּעֻדָּה יָבוֹא הַטּוֹב, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ סַבְלָנוּת בּוֹרֵחַ.

י״ב תתנח . . . . . לא
יְדַבֵּר מֵישָׁרִים לְאֶחָד שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר מִסְּבִיבָתוֹ, מֵחֲמַת הִתְקָרְבוּתוֹ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרְרוֹ לַעֲשׂוֹת קְבִיעוּת עֲצוּמָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תתנט . . . . . לד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אֲשֶׁר לוֹמְדִים שָׁם כִּי הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הוּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לַעֲרֹךְ מַגְבִּיּוֹת, וְיחַזֵּק מְאֹד לְהִשָּׁאֵר שָׁם.

י״ב תתס . . . . . לו
יְדַבֵּר מֵהַמְתָּקַת הַדִּינִים וְהַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמַעֲלַת חַ״י פְּרָקִים מִשְּׁנָיוֹת, וְעִנְיַן הַשָּׁלוֹם בַּבַּיִת.

י״ב תתסא . . . . . לו
יְגַלֶּה כִּיצַד וּבְאֵיזֶה אֹפֶן צָרִיךְ לִהְיוֹת לִמּוּדֵינוּ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶינָה לוֹ מְנִיעוֹת וְכוּ׳, וְיחַזֵּק מְאֹד אוֹדוֹת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל־פִּי סֵדֶר־הֶרֶךְ־הַלִּמּוּד, וְיגַלֶּה לְמָה זּוֹכִים עַל־יְדֵי־זֶה, וְידַבֵּר אוֹדוֹת מִדַּת הַשָּׁלוֹם, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

י״ב תתסב . . . . . מב
יְדַבֵּר מֵהָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם — לְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְשׂוֹחֵחַ אוֹדוֹת זֶה עִם אֲחֵרִים, וְיַזְכִּיר הַתּוֹרָה נ״ט בְּעִנְיַן קְרוֹב רְחוֹקִים וּמֵעִנְיַן תַּבְעֶרֶת הַלֵּב אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וְידַבֵּר מֵעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְעִנְיַן הַפֶּתֶק שֶׁבְּטָעוּת מְפַרְסְמִים אוֹתוֹ, וּמֵעִנְיַן לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה עִם אֲחֵרִים, וְיַעְתִּיק דִּבּוּר מֵהַ׳נַּעַם אֱלִימֶלֶךְ׳ מֵעִנְיַן ׳אוֹר זָרוּעַ לַצַּדִּיק׳.

י״ב תתסג . . . . . מה
יְחַזֵּק מְאֹד בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת יְלָדֶיהָ, אֵיךְ צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנָה.

י״ב תתסד . . . . . מו
יְחַזֵּק אַבְרֵךְ שֶׁמִּתְלוֹנֵן עַל בֵּיתוֹ וְכוּ׳, וְיַעֲתִיק לוֹ קֶטַע נוֹרָא וְנִפְלָא מֵה״לִּקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ בְּעִנְיַן הַלְּבוּשׁ שֶׁל הָאוֹר כִּי טוֹב, לְהַכִּיר אֶת הַטּוֹב שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיחַזֵּק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י״ב תתסה . . . . . מט
יְעוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעִלּוּם שֵׁם הָעוֹשֶׂה, עַל־פִּי מַעֲשֶׂה מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע עַל הַקֶּמְצָן שֶׁנִּפְטַר, וְאָז נוֹדְעָה נְדִיבוּתוֹ, וְיחַזֵּק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י״ב תתסו . . . . . נ
יְעוֹרֵר זוּג שֶׁלֹּא יָרִיבוּ, וְאָז יִזְכּוּ לְשֶׂפַע רַב, וְיעוֹרֵר עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים.

י״ב תתסז . . . . . נא
יְעוֹרֵר אוֹדוֹת סַבְלָנוּת בְּצַעַר גִּדּוּל בָּנִים בְּרֵאשִׁית הִתְפַּתְּחוּתָם, וּמִזֶּה לְהָסִיק עַד כַּמָּה הוֹרֵיהֶם הִשְׁקִיעוּ בָּהֶם.

י״ב תתסח . . . . . נב
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת וְהַשְׁלָכַת שֵׂכֶל עַצְמִי, וְיגַלֶּה מָה רוֹצֶה רַבֵּנוּ זַ״ל לְהַחְדִּיר בְּמִקְרָבָיו, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּלְדַבֵּר מֵעֲצוֹתָיו עִם אֲחֵרִים, וּמַה שָּׁגְבָה מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה.

י״ב תתסט . . . . . נד
יְגַלֶּה אֶת תְּנָאוֹ לִמְחִילָה שֶׁנִּתְבַּקֵּשׁ עַל־יְדֵי הַנִּמְצָן שֶׁחָתַם עָלָיו לְרָעָה, שֶׁהוּא רַק עַל־יְדֵי הַדְּפָסַת סֵפֶר מִסְּפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים.

י״ב תתע . . . . . נה
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַנִּמְצָן, וְיַבְהִיר לוֹ, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים נִכְתְּבוּ בִּשְׁבִילוֹ, וְיעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״ב תתעא . . . . . נו
יְגַלֶּה מַעֲלַת הָאוֹחֵז עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַזְהִיר מִמִּדַּת הַכַּעַס הַמְּגֻנָּה, וְיגַלֶּה גְּנוּת מִדָּה זוֹ, וְיעוֹרֵר לְהִתְגַּבֵּר עָלֶיהָ.

י״ב תתעב . . . . . נז
יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסְקִים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּמַעֲלַת פְּעִילוּתָם הַקְּדוֹשָׁה, וְיבָרֵךְ וְיאַחֵל.

י״ב תתעג . . . . . נח
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזֵּק אוֹדוֹת מִדַּת הַשָּׁלוֹם בְּכֹלַל וּשְׁלוֹם־בַּיִת בִּפְרָט, וְיִגַּלֶּה מַעֲלַת הַמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּקְבִיעוּת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וְרַק כָּךְ יְכוֹלִים לְקַבֵּל אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר מְאֹד אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הָעִנְיָן.

י״ב תתעד . . . . . סא
יְעוֹרֵר עַל תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת וְשִׂמְחָה.

י״ב תתעה . . . . . סב
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת וּמִבְּדִיקַת הַמְּזוּזוֹת.

י״ב תתעו . . . . . סב
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַאֲרִיךְ בִּדְבָרִים עֲרֵבִים וּמְחֻקִּים אוֹדוֹת גֹּדֶל הַזְּכוּת הַזּוֹ, וְאֵיךְ זוֹכִים לָזֶה, וּלְמָה זוֹכִים עַל־יְדֵי־זֶה אַגַּב אוֹרְחֵיהּ, וְיחַזֵּק וְיעוֹרֵר לַעֲסֹק תָּמִיד בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְיִדַּבֵּר מֵעִנְיַן צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַעֲלַת הַזּוֹכֶה לָבוֹא לְשָׁם, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד.

י״ב תתעז . . . . . עא
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הַנִּמְצָן שֶׁמּוֹסֵר בָּרַבִּים שִׁעוּר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, וְיגַלֶּה לוֹ מַעֲלַת קֵרוּב רְחוֹקִים, עַל־פִּי דִּבְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְיעוֹרֵר לְפַרְסֵם הַרְבֵּה אֶת הָעִנְיָן שֶׁל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִעִנְיַן בְּנִיַּת עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַהֲפָצַת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלָשׁוֹן עֲמָמִית, וְלִבְנוֹת ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ בְּכָל עִיר וָעִיר בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ.

י״ב תתעח . . . . . עד
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַבִּטָּחוֹן, וְעַל הֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה כְּמַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה, וְיאַחֵל עַל זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

י״ב תתעט . . . . . עד
יְחַזֵּק מְלַמֵּד אֶחָד שֶׁנּוֹפֵל בְּכָל פַּעַם לְמָרָה שְׁחוֹרָה, וְיעוֹרְרוֹ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְיַכְרִיחַ עַצְמוֹ לָזֶה, וְיגַלֶּה לוֹ עֵצוֹת כֵּיצַד יֵצֵא מִמַּצָּבוֹ הָרָע.

י״ב תתפ . . . . . עו
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְפִּיד עַל זֶה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְיִתְמַהּ עַל אֵלּוּ אֲשֶׁר מְמַהֲרִים לָצֵאת מִן הַשַּׁבָּת, וְלָמָּה לָחִישׁ אֵל

הַגֵּיהִנּוֹם? וִידַבֵּר אוֹדוֹת אַפְסִיוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁחוֹטְפִים נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה אֶפְשָׁר לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ.

י״ב תתפא . . . . . עח
יְחַזֵּק אִשָּׁה בְּעֵת עִבּוּרָהּ, לְשָׁמֵחַ עִם הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

י״ב תתפב . . . . . עט
יוֹכִיחַ מְאֹד בָּחוּר שֶׁמֵּעֵז לִפְעֹר פִּיו עַל הַצַּדִּיק, וּבְצֶדֶק שֶׁמַּרְחִיקִים אוֹתוֹ מִן הַיְשִׁיבָה.

י״ב תתפג . . . . . פ
יְזָרֵז וְיוֹכִיחַ אִשָּׁה שֶׁתִּהְיֶה זְהִירָה בִּכְבוֹד בַּעְלָהּ, וְאָז תִּפָּקֵד בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

י״ב תתפד . . . . . פא
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת מְצִיאַת זִוּוּגָהּ, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה בָּרְרָנִית.

י״ב תתפה . . . . . פב
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, וִיחַזֵּק עַל זֶה, וּלְמַה יִזְכֶּה עַל יָדָם.

י״ב תתפו . . . . . פג
יְחַזֵּק בַּעַל, שֶׁאִשְׁתּוֹ רוֹצָה לִנְסֹעַ לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַגֶּלֶה לוֹ מַעֲלַת הַסַּבְלָנוּת עִמָּהּ.

י״ב תתפז . . . . . פד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּעִיר אוּמַן, וְיָבֹאר אֵיךְ נִתְפַּשְּׁטוּ הַקִּבּוּצִים עַד עֵת בּוֹא דְּבָרוֹ, שֶׁעִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא רַק בְּאוּמַן, וְאִם לֹא, אֲזַי בְּכָל מָקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים שָׁם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַחְדוּת אַחַת, מַמְשִׁיכִים אֶת הַתִּקּוּנִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתפח . . . . . פה
יְחַזֵּק מְקָרֵב חָדָשׁ לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וּמֵהַלִּמּוּד שֶׁצָּרִיךְ לִלְמֹד, וְיעוֹרֵר מְאֹד לְהַגִּיעַ לִישׁוּב הַדַּעַת.

י״ב תתפט . . . . . פו
יְדַבֵּר מֵאֵיזֶה שִׁדּוּךְ, וְיאַחֵל וִיבָרֵךְ.

י״ב תתצ . . . . . פז
יְאַחֵל לַנִּמְצָן, שֶׁבִּזְכוּת הַצְּדָקָה יִזְכֶּה לְכָל טוּב.

י״ב תתצא . . . . . פז
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְעוֹרָרָם אוֹדוֹת נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַאֲרִיךְ לְעוֹרֵר מְאֹד אוֹדוֹת מִדַּת הַשָּׁלוֹם, שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בָּהּ.

י״ב תתצב . . . . . פט
יוֹכִיחַ תַּלְמִיד שֶׁיָּגַע בּוֹ הַרְבֵּה, שֶׁיָּשׁוּב וְיִתְקָרֵב, וְיַגֶּלֶה לוֹ מַעֲלַת הֶפְצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, כִּי זוֹ חוֹבַת הַשָּׁעָה בַּדּוֹר הַזֶּה, וְיחַזֵּק עַל כָּךְ מְאֹד.

י״ב תתצג . . . . . צב
יְאַחֵל וִיבָרֵךְ, יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ, יְעוֹרֵר וְיזָרֵז.

י״ב תתצד . . . . . צב
יְדַבֵּר מֵהַלִּמּוּד שֶׁמְּקַבְּלִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — לְחַזֵּק עַצְמֵנוּ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְיַגֶּלֶה עִנְיַן הַדִּבֵּקוּת הָאֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָדָם דָּר בְּבֵיתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְידַבֵּר מֵעִנְיַן הַשִּׂמְחָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְעֵסֶק הַתּוֹרָה בְּהַתְמָדָה וּגְדֶל מַעֲלָתָהּ.

י״ב תתצה . . . . . צה
יְדַבֵּר מִשִּׂמְחַת הִתְקָרְבוּתוֹ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיאַחֵל וִיבָרֵךְ.

י״ב תתצו . . . . . צה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן סִדּוּר הַדְּרָשׁוֹת, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָן, וְישַׁבֵּח אֵשֶׁת הַנִּמְצָן שֶׁמּוֹסֶרֶת נַפְשָׁהּ עַל הוֹצָאַת הַסְּפָרִים וְהַקּוּנְטְרֵסִים. וְיפָאֵר עִנְיָנָם.

י״ב תתצז . . . . . צז
יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁנָּפַל לְעֹמֶק הַשָּׁאוֹל שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, וְיִתֵּן לוֹ ח׳ תִּקּוּנִים נוֹרָאִים שֶׁיַּעֲזְרוּהוּ לְהִנָּצֵל מֵהַחֵטְא הַנּוֹרָא הַזֶּה.

י״ב תתצח . . . . . צט
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַדְּפָסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַהַשְׁאָרָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה כִּתְרִיס בִּפְנֵי הַפֶּרְעָנוּת שֶׁל כְּלַל כִּתְבֵי מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים הַמְּלֵאִים זֵהֲמָה וְטִנּוּף.

י״ב תתצט . . . . . קד
יְגַלֶּה חָכְמַת חַיִּים, אֵיךְ שֶׁלֹּא לִפֹּל לְחוֹבוֹת בְּעֵסֶק הַהַדְּפָסָה.

י״ב תתק . . . . . קה
יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסְקִים בָּהַדְּפָסָה, וְיַאֲרִיךְ לְתָאֵר בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו בְּעִנְיָן זֶה, וְיאַמֵּץ יַד הָעוֹסְקִים בִּמְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ.

י״ב תתקא . . . . . קט
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַצַּדִּיקִים בְּעִנְיַן הִתְחַזְּקוּת, וּמִמַּעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁבָּאָה מִשַּׁעַר הַנּוּ״ן, וְיָזֵרז עַל לִמּוּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְעַל כִּבּוּד הָאִשָּׁה.

י״ב תתקב . . . . . קיא
יְשַׁבַּח אֶת הַנִּמְעָנִים שֶׁעוֹסְקִים בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ בְּהַדְפָּסַת וְהַפָּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקג . . . . . קיב
יְחַזֵּק עַל אֱמוּנָה בְּרוּרָה, לֵידַע שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר כָּל לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹ הָעֵצָה הַיְקָרָה שֶׁנָּתַן לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַרְבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַנִּצָּחוֹן כְּנֶגֶד קְלִפַּת עֲמָלֵק, הָרוֹצָה לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם בְּדִכָּאוֹן.

י״ב תתקד . . . . . קיז
יְחַזֵּק הַנִּמְעָנִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהָפִיץ אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם לַמְרוֹת כָּל הַקְּשָׁיִים, וְיִתְאַר בַּאֲרִיכוּת הַנְהָגָתוֹ וּדְמוּתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ, אֵיךְ הִדְפִּיס וְהֵפִיץ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ לַמְרוֹת עֲנִיּוּתוֹ הָאֲיֻמָּה.

י״ב תתקה . . . . . קיט
יְאַחֵל וִיבָרֵךְ, וִידַבֵּר מִבְּדִיקַת הַבְּגָדִים מִשַּׁעַטְנֵז.

י״ב תתקו . . . . . קיט
יַמְלִיץ לְהַמְתִּין וְלֹא לְהֵחָפֵז לְהִתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, וְיחַזֵּק וְיעוֹרֵר.

י״ב תתקז . . . . . קכ
יוֹכִיחַ בַּעַל שֶׁשּׁוֹבֵר אֶת שְׁלוֹם בֵּיתוֹ בְּאִוַּלְתּוֹ, וְיעוֹרְרוֹ שֶׁרְצוֹן וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה הָעִקָּר — שְׁלוֹם־בַּיִת, וַיַזְהִירֵנוּ מְאֹד עַל כָּךְ.

י״ב תתקח . . . . . קכא
יוֹכִיחַ אֶחָד שֶׁאֹבֵד מָמוֹנוֹ מֵחֲמַת בַּטָּלָנוּתוֹ אֵצֶל נוֹכֵל אֶחָד, וְיָבֹאר שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד הָרוֹצֶה לִטֹּל אֶת הַשֵּׁם ׳בְּרֶסְלֵב׳ יָבוֹא וְיִטֹּל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּשְׁאָר צִיּוּנֵי הַצַּדִּיקִים.

י״ב תתקט . . . . . קכג
יְשַׁתַּתֵּף בְּצַעַר אֶחָד שֶׁלֹּא הִכְנִיסוּ אֶת בִּתּוֹ לְבֵית־סֵפֶר, וְיחַזְּקוֹ כְּנֶגֶד הַמְּרִירוּת דְּמְרִירוּת, שֶׁאַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב.

י״ב תתקי . . . . . קכד
יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְיחַזֵּק עַל גְּדוֹל הַיְלָדִים.

י״ב תתקיא . . . . . קכד
יְעוֹרֵר לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַדִּבּוּר, שֶׁלֹּא לְפָגֵם בּוֹ אַף בְּדֶרֶךְ לֵיצָנוּת, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, וּלְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה.

י״ב תתקיב . . . . . קכה
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְיאַחֵל מְצִיאַת הַזִּוּוג.

י״ב תתקיג . . . . . קכו
יְדַבֵּר מִכַּשְׁרוּת מְזוּזוֹת וּמֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּמִתְּפִלָּתוֹ עַל הַנִּמְעֶנֶת.

י״ב תתקיד . . . . . קכו
יְחַזֵּק כְּנֶגֶד הַמְּרִירוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד, וְיַדְרִיךְ לָצֵאת מִכָּל מִינֵי מְתָחִים וְלְחִיוֹת חַיִּים רְגוּעִים.

י״ב תתקטו . . . . . קכז
יְחַזֵּק לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלִזְכּוֹת לְהַצְלִיחַ בָּהֶם דַּוְקָא בַּחֲבוּרָה, כְּמַאֲמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל.

י״ב תתקטז . . . . . קכח
יְחַזֵּק אֶת הָרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל הֶעָבָר, וְלִבְלִי לִחְיוֹת מִתּוֹךְ רִגְשׁוֹת אַשְׁמָה, וִידַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמִטָּהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה.

י״ב תתקיז . . . . . קכט
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הַמְּמֻנֶּה עַל הַדָּפָסָה בְּהִתְחַזְּקוּת אֲמִיצָה, וִידַבֵּר מֵהַדָּפַסַת הַסֵּפֶר ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״.

י״ב תתקיח . . . . . קל
יְחַזֵּק עַל מְזוּזָה, נְטִילַת יָדַיִם וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תתקיט . . . . . קל
יְחַזֵּק בַּעֲלַת תְּשׁוּבָה אוֹדוֹת דַּרְכָּהּ הַחֲדָשָׁה, וְיעוֹרְרֶנָּה עַל פְּרָטֵי יְסוֹדוֹת הַיַּהֲדוּת.

י״ב תתקכ . . . . . קלא
יְדַבֵּר מִגִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, וּמֵעְנַיֵן שָׁלוֹם בֵּין הַגּוּף לַנְּשָׁמָה, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ עַל־פִּי זֶה מְאֹד, וְיעוֹרֵר לְהַשְׁלִים עִם הָאִשָּׁה.

י״ב תתקכא . . . . . קלב
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד לְקַבֵּעַ עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם עַל ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְיַעְתִּיק קֶטַע

נִפְלָא וּמְחַזֵּק מֵהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "שֵׁם מִשְׁמוּאֵל" עַל עִנְיַן דַּעַת דְּמשֶׁה לְעֻמַּת עֲמָלֵק, שֶׁהוּא סוֹד בְּטוּל לַה' לְעֻמַּת הַגְּאוּת וְהַיֵּשׁוּת, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה.

י"ב תתקכב . . . . . קלד

יְדַבֵּר מֵהַכְנָעַת קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק, וּמִלְחֶמֶת הָרָע עִם הַטּוֹב, וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁעַל יָדוֹ אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ הַמַּחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה.

י"ב תתקכג . . . . . קלה

יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לִפֹּל מֵהַהִתְלַהֲבוּת אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְיַעֲתִיק לָזֶה מֵהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "אַהֲבַת שָׁלוֹם", אוֹדוֹת צִנּוּן הַהִתְהַלְּבוּת, וְיחַזֵּק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י"ב תתקכד . . . . . קלו

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר מְחִיַּת עֲמָלֵק, וְיַבְהִיר הֵיטֵב מַהִי הָאֱמֶת לַאֲמִיתָהּ — גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמְּגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל.

י"ב תתקכה . . . . . קלח

מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזְּקֵם עַל הַהִתְקָרְבוּת הָאֲמִתִּית לְרַבֵּנוּ ז"ל, וִידַבֵּר מַה הִיא "אֱמֶת לַאֲמִתָּהּ", וְהַכֹּל כָּלוּל בֶּאֱמוּנָה, תְּפִלָּה וְתוֹרָה, וְרַק זֶה הוּא עִנְיַן רַבֵּנוּ ז"ל, וִידַבֵּר מִכַּוָּנַת הָאַרְבַּע תְּפִלּוֹת.

י"ב תתקכו . . . . . קמא

יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסָה, שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ לְעַצְמוֹ אֶת הָעֲצָבוּת, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן מַדְפִּיסִים שֶׁהֵם נְדִירִים לְעֻמַּת מְפִיצִים, וּמֵהַדְפָּסַת הַסֵּפֶר "גַּחֲלֵי אֵשׁ", וְיחַזֵּק לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ב תתקכז . . . . . קמב

יְאַחֵל בִּרְכַּת נְשׂוּאִין.

י"ב תתקכח . . . . . קמד

יְגַלֶּה שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחָה זוֹכִים לְהַכְנִיעַ אֶת פֻּגַם הַבְּרִית, וְיבָאֵר שִׂיחַת ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ז"ל, מַה שֶּׁאָמַר כַּאֲשֶׁר אַבְרֵכִים בְּקֹשׁוּ מִמֶּנּוּ הַנְּהָגוֹת, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה, שֶׁעַל זֶה נִתְלַבְּשָׁה קְלִפַּת עֲמָלֵק, וְיחַזֵּק עַל הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים.

י"ב תתקכט . . . . . קמד

יִתֵּן כַּמָּה עֵצוֹת וְהַדְרָכוֹת פְּרָטִיּוֹת, כְּדֵי לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

י״ב תתקל . . . . . קמה
יְגַלֶּה לַנִּמְעָן אֶת הַפְּעֻלָּה לְטוֹבָה שֶׁגּוֹרֶמֶת שִׁעוּרָיו, וְיעוֹרְרוֹ לְחַזֵּק אֲחֵרִים עַל חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּלְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקלא . . . . . קמה
יְחַזֵּק עַל הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִנְיַן לְמוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּלְהַחְבִּיא אֶת הַהִתְקָרְבוּת.

י״ב תתקלב . . . . . קמו
יְחַזֵּק מְאֹד בָּחוּר שֶׁצָּרָתוֹ מְרֻבָּה, וְיִתֵּן לוֹ עֵצוֹת וְהַדְרָכוֹת לָצֵאת מִמַּצָּבוֹ הָרָע.

י״ב תתקלג . . . . . קמז
יְחַזֵּק לִבְרֹחַ מִמַּחֲלֹקֶת, וּמְעַט גַּם־כֵּן טוֹב, וְיעוֹרֵר לֵילֵךְ אֶל שִׁעוּר קָבוּעַ.

י״ב תתקלד . . . . . קמח
יְדַבֵּר מֵהַמְתָּקַת הַדִּינִים, וְיעוֹרֵר לְהִנָּשֵׂא בַּהֶקְדֵּם, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה.

י״ב תתקלה . . . . . קמט
יְחַזֵּק לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְאַסֵּף פַּעַם בְּשָׁבוּעַ וּבְמֵיָחֵד בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן ׳בֵּין הַזְּמַנִּים׳.

י״ב תתקלו . . . . . קנ
יְחַזֵּק בְּתוֹרָה וּבַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְחֶמְשׁ רַשׁ״י וּמִשְׁנָיוֹת, וְכַוָּנַת הַתְּפִלּוֹת, וְלִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי לֵצִים וְדוֹבְרֵי לָשׁוֹן הָרָע.

י״ב תתקלז . . . . . קנא
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְבַלּוֹת הַחַיִּים בְּמִשְׂחָקִים מֵהֶעָבָר, וְיַרְחִיק מִכָּל מִינֵי בָּרְרָנוּת, וְיִזָּרֵז לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״ב תתקלח . . . . . קנב
יְבָאֵר עִנְיַן הָעֲצָבוּת וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא מוּל הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה, וְעַל קֹטֶב זֶה סוֹבְבִים כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל זֶה לוֹחֵם הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, וְעָלֵינוּ לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקלט . . . . . קנג
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִגְּלוּי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁמְּעוֹרֵר לְתוֹרָה וּלְתְפִלָּה, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַקֹּדֶשׁ הַלָּלוּ, וְיעוֹרֵר עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תתקמ . . . . . קנח
יְדַבֵּר מֵעִקַּר לִמּוּדוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא לִמּוּד שֶׁל הִתְחַזְּקוּת, וִידַבֵּר מִנְּקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וּמֵעְנְיַן הַכַּעַס, וְיעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת.

י״ב תתקמא . . . . . קנט
יְגַלֶּה, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, הַכֹּל בָּא לוֹ מֵחֲמַת פְּגָמֵי הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא כַּעַס וּקְפֵידוּת.

י״ב תתקמב . . . . . קס
יַבְהִיר כֵּיצַד לַעֲסֹק בְּהַדְפָּסָה מִבְּלִי לְהִכָּנֵס לְחוֹבוֹת, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תתקמג . . . . . קסא
יְגַלֶּה, שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּעֵסֶק הָרַבִּים — עוֹבֵר עָלָיו, וִידַבֵּר נֶגֶד סְגִירַת גַּן חֲרֵדִי, וּמִשְׁלוֹחַ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ עִם פֵּרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״.

י״ב תתקמד . . . . . קסב
יְגַלֶּה מַעֲלַת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל שִׁמּוּשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל זֶה כָּל שִׂמְחָתֵנוּ.

י״ב תתקמה . . . . . קסג
יַבִּיעַ לַנִּמְצָן שִׂמְחָתוֹ בְּקָרְאוֹ מִכְתָּבוֹ, וִידַבֵּר מֵהַיְּסוּרִים וְהַבְּזָיוֹנוֹת שֶׁכָּבָר סָבַל בִּשְׁבִיל רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקמו . . . . . קסד
יְבָאֵר אֵיךְ רַבֵּנוּ זַ״ל יוֹרֵד לְכָל הַמְּקוֹמוֹת הַנְּפוּלִים, לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם נְפָשׁוֹת, וְאַף אֶחָד עוֹד לֹא הִפְסִיד אֶצְלוֹ, וִידַבֵּר מִמִּדַּת הַסַּבְלָנוּת וּמֵחָכְמָתוֹ הַמְפֻרְסֶמֶת שֶׁל ר׳ הִירְשׁ לֵייב מֵאָלִיק זי״ע, וְיַבְהִיר שֶׁעַל כָּל אֶחָד הָרוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר.

י״ב תתקמז . . . . . קסו
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּמִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לִבְעֹר וּלְהִתְלַהֵב וּלְהִשָּׁאֵר קַיָּם בְּיִרְאָה שְׁלֵמָה וּדְבֵקוּת, עַל־יְדֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְיגַלֶּה, שֶׁעִקַּר בִּיאָתֵנוּ לָזֶה הָעוֹלָם — לְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

י״ב תתקמח . . . . . קסח
יְדַבֵּר מֵהַמִּכְתָּבִים שֶׁבְּסִפְרֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וּמֵהַתּוֹרָה בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ וְהַתְּפִלָּה, וּפֵרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״ שֶׁשּׁוֹלֵחַ, וְיַרְחִיק מְזִכּוּחִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין מַחֲזִיקִים מַעֲמָד.

י״ב תתקמט . . . . . קסט
יַבִּיעַ פְּלִיאָתוֹ עַל שֶׁהַנִּמְצָן מֵדִיר רַגְלוֹ מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ, וְיַזְכִּיר לוֹ הֶעָבָר

שֶׁהָיָה לָהֶם, וְיסַפֵּר עַל סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְיַעְתִּיק קֶטַע נִפְלָא מֵהַסִּפֶּר הַקָּדוֹשׁ "דּוּדָאִים בַּשָּׂדֶה", עַל אֵלּוּ הַחוֹקְרִים אַחַר חֶסְרוֹנוֹת זוּלָתָם, וְיָזֶרז לְעוֹרֵר עַל מִשְׁנָיוֹת וּתְהִלִּים, וְיַדַּבֵּר מֵעִנְיַן הַלִּגְיוֹן שֶׁל מֶלֶךְ שֶׁהֵקִים, וַחֲבָל עַל הַמַּחֲלֹקֶת.

י"ב תתקנ . . . . . קע
יוֹכִיחַ בְּתוֹכְחָה מְגֻלָּה וְאַהֲבָה מְסֻתֶּרֶת תַּלְמִיד שֶׁמִּתְרַחֵק וּמְדַבֵּר עָלָיו, וְיִמְשְׁכֵנוּ בַּעֲבוֹתוֹת אַהֲבָה וְחִבָּה לְגַלּוֹת לוֹ רָעָתוֹ שֶׁגּוֹרֵם, וְיַעְתִּיק דִּבּוּר נִפְלָא מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, וְיַדַּבֵּר מֵהַתּוֹרָה קל"ו — יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי מַחֲלֹקֶת.

י"ב תתקנא . . . . . קעג
יְדַבֵּר מֵרְפוּאָה שְׁלֵמָה, וּמֵהַקּוּנְטְרֵס "רוֹפֵא חוֹלִים", וּמִקִּיּוּם שִׂיחָה כ"ג בְּ"שִׂיחוֹת־הָרַ"ן".

י"ב תתקנב . . . . . קעג
יְחַזֵּק עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת.

י"ב תתקנג . . . . . קעד
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַמַּאֲמַצִּים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ב תתקנד . . . . . קעד
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

י"ב תתקנה . . . . . קעה
יְדַבֵּר מִכְּבוֹד הָאִשָּׁה וְכָל הָעֲשִׁירוּת בָּאָה מִמֶּנָּה, וְיִתֵּן כַּמָּה הַדְרָכוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּתְהַפֵּךְ בֵּיתָם לְגַן־עֵדֶן.

י"ב תתקנו . . . . . קעו
יַדְרִיךְ מִשְׁפָּחָה לְמַעַן הָסֵר הַצָּרָה מִבֵּיתָם, וְיחַזְּקֵם מְאֹד.

י"ב תתקנז . . . . . קעז
יְעוֹרֵר אִשָּׁה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בַּעְלָהּ, וְיִתְיַחֵס לְעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת עַל אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים וְכוּ'.

י"ב תתקנח . . . . . קעח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן סֵדֶר־הַדֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, וְיסַפֵּר מַעֲשֶׂה מִמּוֹהַרַנַ"תְּ זַ"ל, אֵיךְ שֶׁמִּמַּכָּה בָּרֶגֶל שֶׁל פְּלוֹנִי, עָשָׂה שִׂיחָה שְׁלֵמָה שֶׁל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיחַזֵּק עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן.

י״ב תתקנט . . . . . קעט
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת.

י״ב תתקס . . . . . קפ
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן פְּסוּל שֶׁנִּמְצָא בְּפָרָשִׁיּוֹת הַתְּפִלִּין, אֲשֶׁר כְּהַיּוֹם צְרִיכִים מְאֹד לְהִשָּׁמֵר מִכָּל מִינֵי קַלִּים וְרֵיקִים הַכּוֹתְבִים פָּרָשִׁיּוֹת.

י״ב תתקסא . . . . . קפ
יְאַחֵל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְיעוֹרֵר אִשָּׁה שֶׁתְּזָרֵז בַּעְלָהּ לְתוֹרָה.

י״ב תתקסב . . . . . קפא
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הָרַעַשׁ שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה לֶעָתִיד מִכָּל רִבּוּי הַהַדְפָּסָה שֶׁאָנוּ עוֹסְקִים עַכְשָׁו — לְגַלּוֹת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְצָרִיךְ לֵידַע, כִּי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת עוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסָה, וְיִתְאַר מֶה עָבַר עַל מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וּמַעֲשֶׂה מֵהַמַּגְלָה שֶׁל פְּלוֹנִי, וְאֵיךְ מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל נִכְנָס מִזֶּה לְשִׂיחָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

י״ב תתקסג . . . . . קפב
יְדַבֵּר מִכָּךְ שֶׁבִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל אֵין רוֹאִים אֶלָּא אֶת הַפְּסִיעָה הָרִאשׁוֹנָה, וְהָעִקָּר לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה לַאֲדוֹן כֹּל.

י״ב תתקסד . . . . . קפג
יְבָאֵר כִּי תַּכְלִית כָּל דִּבּוּרָיו שֶׁכּוֹתֵב וּמְדַבֵּר זֶה לְעוֹרֵר אֶת כֻּלָּם שֶׁיַּחֲזִיקוּ מַעֲמָד, וְהָעִקָּר לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁגָּמָלָנוּ.

י״ב תתקסה . . . . . קפה
יַרְחִיק מְוִכּוּחִים וְכָל אֵלּוּ שֶׁדִּבְּרוּ לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד, וִידַבֵּר מִשִּׁיטָתוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמֶאר זי״ע, וְעִנְיַן הַהֲלִיכָה אֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי.

י״ב תתקסו . . . . . קפו
יְדַבֵּר מֵחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁעוֹבֶרֶת עַל הַנִּמְצָן, וְעִנְיַן הִתְחַדְּשׁוּת, וְהַהִתְרַחֲקוּת הִיא תַּכְלִית הַהִתְקָרְבוּת, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מֵהַתּוֹרָה ל׳, וְיחַזֵּק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י״ב תתקסז . . . . . קפח
יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא לְהָפִיץ אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְיגַלֶּה עִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּנְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה וּנְקֻדַּת הֶחָבֵר.

י״ב תתקסח . . . . . קפט
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וִידַבֵּר מֵהַכְנָסַת אוֹרְחִים, וְיעוֹרֵר סוֹפֵר עַל טְבִילָה תְּמִידִית, וְיחַזֵּק עַל הִתְבּוֹדְדוּת וְלִמּוּד הַתּוֹרָה.

י״ב תתקסט . . . . . קצ
יְחַזֵּק עַל פַּרְנָסָה, וִידַבֵּר מֵהַמּוֹסָדוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

י״ב תתקע . . . . . קצא
יְעוֹרֵר מְאֹד עָשִׁיר אֶחָד, שֶׁיִּתְמֹךְ בְּמִפְעָל קִמְחָא דְּפִסְחָא הַמְסַיֵּעַ לַעֲנִיֵּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנְאֵל, וְיַאֲרִיךְ בְּמַעֲלַת נְתִינַת צְדָקָה, שֶׁמַּצֶּלֶת מֵחֳלִי נוֹפֵל.

י״ב תתקעא . . . . . קצג
יְדַבֵּר מֵהַעֲלָמָה שֶׁל עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מַכְנִיס בָּנוּ כִּסּוּפִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיַמְלִיץ עַל הַקְשָׁבָה בְּשִׁעוּר הֲלָכוֹת.

י״ב תתקעב . . . . . קצד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן צְדָקָה וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מֵאֱמוּנָה בַּצַּדִּיק עִם דַּעַת, וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ תָּמִיד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקעג . . . . . קצה
יְעוֹרֵר לְהִתְחַזְּקוּת לַמְרוֹת כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים, וְיגַלֶּה אֵיךְ שֶׁהַצַּדִּיק מִתְגַּלֶּה לָאָדָם בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבֵר עֲבֵרָה — אִם שׁוֹקֵד בְּסִפְרוֹ, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ב תתקעד . . . . . קצז
יְאַחֵל מַזָּל טוֹב לְחֲלֶדֶת הַבַּת, וְיִתְיַחֵס לְעִנְיָנִים פְּרָטִיִּים שֶׁבַּמִּשְׁפָּחָה.

י״ב תתקעה . . . . . קצז
יְחַזֵּק נֶהָג אוֹטוֹבּוּס בְּדִבּוּרֵי אֱמוּנָה נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, וְיגַלֶּה לוֹ תַּפְקִידוֹ בָּעוֹלָם בְּדֶרֶךְ עֲבוֹדָתוֹ הַמְיֻחֶדֶת.

י״ב תתקעו . . . . . קצט
יְחַזֵּק עַל הַתַּכְלִית הַנִּצְחִית לַחֲטֹף טוֹב אֲמִתִּי, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה שֶׁצִּוָּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תתקעז . . . . . ר
יְחַזֵּק אוֹדוֹת נְסִיעָה מְתֻכְנֶנֶת לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהִתְבַּטְּלָה, וְיוֹרֶה דֶּרֶךְ כֵּיצַד לְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה, וְיעוֹרֵר לְהַחְדִּיר בְּצְעִירִים עִנְיַן אֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת.

י״ב תתקעח . . . . . רב
יְחַזֵּק אֵשֶׁת הַנִּמְעָן, שֶׁתָּדוּן אֶת בַּעְלָהּ לְכַף זְכוּת.

י״ב תתקעט . . . . . **רב**
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וִידַבֵּר מֵהַשַּׁלְוָה שֶׁיֵּשׁ בְּיַבְנְאֵל, וְיעוֹרֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לָבוֹא לָגוּר שָׁם, וְיָזֵרז הַנִּמְעָן שֶׁיָּפִיץ מֵאוֹרוֹ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּאַשְׁדּוֹד וְיַחַזְקוֹ מְאֹד.

י״ב תתקפ . . . . . **רג**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים בְּדִבּוּרֵי אֱמוּנָה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן תּוֹרַת ה׳ וּתְפִלַּת ה׳, וּמַה שֶּׁקּוֹרֶה בַּעֲבוֹדַת הַמְּסִיּוֹן, וְסוֹד עִנְיַן יַבְנְאֵל עַל דֶּרֶךְ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְיָזֵרז לְהָפִיץ הַקּוּנְטְרֵסִים הַקְּדוֹשִׁים.

י״ב תתקפא . . . . . **רה**
יְגַלֶּה מַעֲלַת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעִנְיַן הַדְּלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת.

י״ב תתקפב . . . . . **רה**
יְחַזֵּק מְקֹרָב חָדָשׁ הַמֵּאִיר עַל נַפְשׁוֹ מֵאוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל מַה שֶּׁקּוֹרֶה כָּעֵת בָּעוֹלָם, וְיגַלֶּה לוֹ אֶת כָּל סֵדֶר הִשְׁתַּלְשְׁלוּת הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְתַלְמִידָיו וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְּׁנָיוֹת.

י״ב תתקפג . . . . . **רח**
יַבִּיעַ תּוֹדָתוֹ לַנִּמְעָן שֶׁסִּיַּע בִּבְנִיַּת הַמְּקוֹוֶה, וְיַשְׁבֵּח הַנְהָגָתוֹ לְטִבֹּל בַּמַּעְיָן שֶׁבֵּין הֶהָרִים בְּיַבְנְאֵל, וְיַמְלִיץ לוֹ לְנַצֵּל הַזְּמַן שֶׁעוֹבֵר בַּהֲלִיכָתוֹ וּבַחֲזָרָתוֹ לְהִתְבּוֹדְדוּת וּצְעָקָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיסַפֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִתְבּוֹדֵד בַּמְּעָרָה בָּעִיר בְּרֶסְלֶב, וּמַה שֶּׁאָמַר כְּשֶׁנִּכְנַס לָגוּר שָׁם, וּפֵרְשׁוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת כַּוָּנָתוֹ, וְיעוֹרֵר וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ב תתקפד . . . . . **רט**
יַרְגִּיעַ אִשָּׁה שֶׁבְּנָהּ מַתְחִיל לְדַבֵּר מְאֻחָר, וְיעוֹרֲרֶנָּה לְאַרְגֵּן אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה בֵּינֵיהֶן, וְיבָאֵר שֶׁלְּאִשָּׁה יֵשׁ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַבַּעַל.

י״ב תתקפה . . . . . **ריא**
יְצָרֵף הוֹדָעַת מִשְׁלוֹחַ מָעוֹת חִטִּים וּשְׂאָר צָרְכֵי הֶחָג, וְיעוֹרֵר לְזָרֵז סִדּוּרֵי אֹשׁוּרֵי בְּנִיַּת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְיצָרֵף אֲחוּלָיו וּבִרְכוֹתָיו לֶחָג.

י״ב תתקפו . . . . . **ריא**
יְחַזֵּק אוֹדוֹת שֶׁאַחֲרֵי הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת עֲבוֹדַת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל הַדְּפָסָה.

י״ב תתקפז . . . . . רבי
יְעוֹרֵר לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ כְּנֶגֶד כָּל הַבִּלְבּוּלִים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וִיסַפֵּר מֵעִנְיַן הִתְחַזְּקוּתוֹ בְּכָל שְׁנוֹת הַהַדְפָּסָה מִמַּה שֶׁעָבַר עַל מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וְיסַפֵּר עַל אוֹתוֹ לַיְלָה שֶׁעָבַד עִם מִשְׁפַּחְתּוֹ לִיצֹר כְּעֵין קִיר לְהַסְתִּיר אֶת הַ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, שֶׁלֹּא תִּתְפְּסוֹ הַמַּלְכוּת שֶׁהֶסְתָּה עַל־יְדֵי הַמִּתְנַגְּדִים, וְיחַזֵּק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י״ב תתקפח . . . . . ריד
יְחַזֵּק אוֹדוֹת צָרַת הַבַּת הַחוֹלָה, וְיעוֹרֵר עַל הַתְּפִלּוֹת אוֹדוֹתֶיהָ.

י״ב תתקפט . . . . . רטו
יְאַמֵּץ עַל שִׂמְחָה וְלִרְחַק מֵעַצְבוּת.

י״ב תתקצ . . . . . רטז
יְחַזֵּק לְבַקֵּשׁ לְהִשָּׁאֵר תָּמִיד אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מֵעִנְיָנוֹ וּמַה הֵם קִטֵּב כָּל דִּבּוּרָיו.

י״ב תתקצא . . . . . ריז
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת מִדַּת הַשִּׂמְחָה וּכְבוֹד הַבַּעַל וּמַעֲלַת תְּפִלּוֹת הָאִשָּׁה.

י״ב תתקצב . . . . . ריח
יְחַזֵּק כְּנֶגֶד כָּל הַמַּשְׁבְּרִים וְהַגַּלִּים, וְעִקַּר הָעֵצָה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְבָרֵךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלִמּוּד כְּסֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד.

י״ב תתקצג . . . . . ריט
יְגַלֶּה יְסוֹד הַהַקְדָּמוֹת הַנִּפְלָאוֹת שֶׁלּוֹמְדִים בְּהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא לְחַבֵּר אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת וְאֶת הָרוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְיַאֲרִיךְ בְּדִבְרֵי חִזּוּק עֲמֻקִּים וְנִפְלָאִים מְאֹד לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי.

י״ב תתקצד . . . . . רכב
יְחַזֵּק מְאֹד אוֹדוֹת שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר כָּל הַבִּלְבּוּלִים אָנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתקצה . . . . . רכג
יְעוֹרֵר לְהִתְחַזֵּק לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיאַמֵּץ עַל לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְּׁנָיוֹת וְעוֹד כַּמָּה לִמּוּדִים קְטַנִּים.

י״ב תתקצו . . . . . רכד
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מַעֲלַת קֶרוּב רְחוֹקִים וּמַעֲלַת לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְּׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם.

י״ב תתקצז . . . . . רכה
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הָאִשָּׁה מִילָדֶיהָ, וִידַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קוֹדֶשׁ וְעִנְיָן בְּדִיקַת הַתְּפִלִּין.

י״ב תתקצח . . . . . רכו
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצְאִים מִן הַבּוֹץ, וְיעוֹרֵר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וְיחַזֵּק שֶׁלֹּא לִדְאֹג, וְעַל־יְדֵי כָּל דִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ זוֹכִים לְמַה שֶׁזּוֹכִים, וְיחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

י״ב תתקצט . . . . . רכז
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קוֹדֶשׁ.

י״ג אלפים . . . . . רכח
יְחַזֵּק אִשָּׁה שֶׁהִתְגָּרְשָׁה, אֲשֶׁר לַמָּרוֹת מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיהָ תִּשְׁתַּדֵּל לִשְׁמֹר עַל קְדֻשַּׁת יַהֲדוּתָהּ, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אַף אִם הוּא סַבְלָן, אַךְ לִפְעָמִים מַעֲנִישׁ בְּהַנְהָגַת הַדִּין.

י״ג א׳ . . . . . רכט
יְחַזֵּק אֶת הַנִּמְעָן בַּעֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה לְקָרֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה שֶׁזֶּה מוֹעִיל לַהִתְקָרְבוּת שֶׁלּוֹ שֶׁלֹּא תִּתְיַשֵּׁן, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים אֶל הַמְקָרֵב זוֹכִים אַחַר־כָּךְ אֶל עֲלִיָּה גְּדוֹלָה.

י״ג ב׳ . . . . . רלא
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַדָּרִים בִּיבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְישַׁבַּח אֶת יָזְמַת הֲקָמַת הַכּוֹלֵל בִּקֵּר, וְיעוֹרֵר עַל עִנְיַן הָרַקּוּדִים בְּצוֹתָא, וְאֶל אַהֲבָה וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְיוֹצִיא רְמָזִים מֵעִנְיַן ״רוֹאֶה חֶשְׁבּוֹן״ הַנָּהוּג בְּכָל עֵסֶק, וְכָךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּרוּחָנִיּוּת, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ג ג׳ . . . . . רלג
יְחַזֵּק אוֹדוֹת הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וּמֵעִנְיַן חֹק לְיִשְׂרָאֵל, וְיבָאֵר הָעִנְיָן שֶׁקְּצָת בִּקְבִיעוּת עָדִיף מֵהַרְבֵּה שֶׁלֹּא בִּקְבִיעוּת.

י״ג ד׳ . . . . . רלד
יָשִׁיב לְהַצָּעַת שִׂדּוּךְ וְיאַחֵל.

י״ג ה׳ . . . . . רלה
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרוֹ שֶׁל בָּחוּר, וְיוֹכִיחַ וְיזָרֵז שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בָּרְרָן.

י״ג ו׳ . . . . . רלו
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּמֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קוֹדֶשׁ וּשְׁמִירָתָהּ, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ.

י״ג ז׳ . . . . . רלו
יְחַזֵּק בִּדְקֵי הַדַּת, מְזוּזָה וְכַשְׁרוּת.

י״ג ח׳ . . . . . רלז
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיָבִאר כִּי הִיא יְסוֹד הַקִּיּוּם בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

י״ג ט׳ . . . . . רלח
יְאַחֵל בִּרְכַּת ״מַזָּל טוֹב״ לְלֵדָה, וִידַבֵּר מֵאִשָּׁה הַכְּשֵׁרָה הַמְסַיַּעַת לְבַעְלָהּ.

י״ג י׳ . . . . . רלח
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל בְּעִנְיַן הִתְקַשְּׁרוּת הַשִּׁדּוּךְ שֶׁלָּהּ, וְיעוֹרֲרֶנָּה עַל חִזּוּק בִּדְקֵי הַדָּת.

י״ג יא . . . . . רלט
יְחַזֵּק אִשָּׁה עַל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם וִיחַזְּקֶנָּה עַל שַׁבָּת וּמְזוּזָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת.

י״ג יב . . . . . רמ
יְחַזֵּק עַל שִׂמְחָה וְעַל שְׁלוֹם־בַּיִת וּקְבִיעוּת בַּתּוֹרָה.

י״ג יג . . . . . רמא
יְשַׁגֵּר אִחוּלֵי הַצְלָחָה וְכָל טוּב.

י״ג יד . . . . . רמא
יְבָאֵר אֵיךְ הַשִּׂמְחָה הִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַצְלָחָה, וִידַבֵּר מִקִּיּוּם הַמִּצְווֹת בְּשִׂמְחָה וּבִפְרָטִיּוּת מִצְוַת צְדָקָה, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג טו . . . . . רמב
יַבִּיעַ אֶת שִׂמְחַת הִתְקָרְבוּתֵנוּ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִרְדֹּף אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְיָבֹאר עִנְיַן יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁבְּכָל יוֹם — בְּרוּחָנִיּוּת, וְיַרְגִּיל אֶת הַדִּבּוּר הַתְּמִידִי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וִיחַזֵּק לְאַחֵד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְלֹא שׁוּם מַחֲלֹקֶת וּוִכּוּחִים, וִידַבֵּר מִדַּרְכָּם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהָכִין עֲרֵמוֹת סְפָרִים לְשִׁעוּרִים כְּסִדְרָן.

י״ג טז . . . . . רמד
יַדְרִיךְ בַּעַל שֶׁאִשְׁתּוֹ עֲזַבְתּוֹ אֵיךְ יַחֲזִירֶנָּה אֵלָיו בִּדְרָכִים וּבִתְפִלָּה, וְיַזְהִירֵנוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לִהְיוֹת סַבְלָן, וִיחַזְּקוֹ מְאֹד עַל הַמַּשְׁבִּרִים שֶׁעָבְרוּ בְּחַיָּיו.

י״ג יז . . . . . רמה
יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסֵק לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּהַדְפָּסַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְיגַלֶּה

לוֹ שֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁצָּצוֹת בְּכָל פַּעַם לְהַפְסִיק בָּאוֹת מֵהַקְּרָב שֶׁעוֹרֵךְ הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, כַּאֲשֶׁר נוֹכַח שֶׁמְּמַגְּרִים אוֹתוֹ כָּלִיל, עַל־יְדֵי פִּרְסוּם רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁמְּגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיעוֹרֵר לִשְׁמֹחַ עַל הָעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְעַל עֶצֶם הָעֲבוֹדָה שֶׁכָּל בִּלְבּוּלֵינוּ הוּא מֵחֲמַת זֶה, וּכְדַאי הַכֹּל בִּשְׁבִיל דָּבָר נַעֲלֶה כָּזֶה.

י״ג יח . . . . . רמז

יְאַשֵּׁר קָבָלְתוֹ הַצְּדָקָה בַּעֲבוּר עֲנִיֵּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנְאֵל לְפֶסַח הַקָּרֵב, וְיעוֹרֵר עַל לְמוּד ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְיַדֵּבֵר מִסֵּפֶר חָדָשׁ שֶׁל שִׂיחוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁיָּצָא אָז, וְיַשְׁבֵּחַ הַמִּפְעָל בִּכְלָלִיּוּת, אַךְ יִמְתַּח בִּקֹּרֶת עַל כַּמָּה דְּבָרִים, וְיִנָּקֵט לְדֶגְמָא שְׁתֵּי טָעֻיּוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁנָּפְלוּ שָׁם.

י״ג יט . . . . . רמט

מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזְּקֵם וְיאַמְּצֵם לְהַשְׁקִיעַ רַבּוֹת בְּמִצְוַת הַשִּׂמְחָה, וְאַדְרַבָּה כְּכָל שֶׁזֶּה יִהְיֶה יוֹתֵר קָשֶׁה, כָּךְ זוֹכִים לְמִצְוָה גְּדוֹלָה, וְהִיא שׂוֹרֶשׁ כָּל הַיַּהֲדוּת וְכָל הַקְּדֻשָּׁה.

י״ג כ . . . . . רנב

יְחַזֵּק אַבְרֵךְ אַחַר נִשּׂוּאָיו לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי עַכְשָׁו זֶהוּ הַזְּמַן הַמֻּכְשָׁר לְכָךְ.

י״ג כא . . . . . רנג

יְגַלֶּה, שֶׁעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת הִיא בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְיסַפֵּר שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הֵבִין זֹאת עוֹד כְּשֶׁהָיָה תִּינוֹק, וְיעוֹרֵר מְאֹד לַחֲטֹף טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״ג כב . . . . . רנד

יְחַזֵּק הַנִּמְעָן אוֹדוֹת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְיַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְלָדוּן עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, וְיזָרֵז לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וְרַקּוּדִים.

י״ג כג . . . . . רנו

יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסָה, שֶׁיִּלְמַד לֶקַח מִמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְיאַמְּצוֹ עַל שֶׁמּוֹצִיא סֵפֶר אַחַר סֵפֶר, שֶׁזֶּה עוֹשֶׂה פְּעֻלּוֹת גְּדוֹלוֹת בָּעוֹלָם, וּמְחַיֶּה נֶפֶשׁ כָּל חַי.

י״ג כד . . . . . רנז

יְאַמֵּץ זוּג שֶׁיִּתְחַזְּקוּ בִּשְׁלוֹם־בַּיִת, וְיגַלֶּה לָהֶם מַעֲלַת הַצְּדָקָה לְצִדְקַת הַהַדְפָּסָה.

י״ג כה . . . . . רנח
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת גֵּרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְעִנְיַן שָׁלוֹם־בַּיִת.

י״ג כו . . . . . רנח
יְשַׁבַּח אֶת תְּפִלּוֹת הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַע תְּפִלָּתָהּ.

י״ג כז . . . . . רנט
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מַחֲלֹקֶת בַּבַּיִת וְדִירָה בִּיבְנְאֵל, וְיֵעָץ לְנַדֵּב בַּעֲבוּר הַקּוּטְרֵסִים הַמְדַבְּרִים מֵעִנְיַן חוֹלִי — כְּהוֹדָיָה עַל בְּרִיאוּתָם.

י״ג כח . . . . . רס
יְחַזֵּק מִשְׁפָּחָה שֶׁרוֹצִים לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵהַדִּירָה, וִידַבֵּר מִשָּׁלוֹם בְּבֵיתוֹ, וְלֹא לָרִיב עַל מְקוֹם מְגוּרִים.

י״ג כט . . . . . רסא
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מֵהַהוֹצָאָה הַמְחֻדֶּשֶׁת שֶׁל סִדְרַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וּמְשַׁבַּח וְיַקֵּר הַכְּרָכִים הַנִּפְלָאִים הָאֵלּוּ הַמְחַיִּים נֶפֶשׁ כָּל חַי, וְיַגֶּלֶה מַעֲלָתָם.

י״ג ל . . . . . רסג
יִתְנַצֵּל עַל שֶׁהַנִּמְעָן אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת מִכְתָּבָיו, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיַגֶּלֶה שֶׁכְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בַּיִת חַם הוּא זוֹכֶה אֶל קְדֻשָּׁה.

י״ג לא . . . . . רסה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת וּתְשׁוּבָה שֶׁל יְמֵי הַחֹל, וּמֵעִנְיַן שָׁ׳מֵחַ בְּ׳חֶלְקוֹ תָּ׳מִיד, וּמִבְטוּל הַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, וּמֵהַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ לִמְצֹא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דָּבָר, וְלִשְׂמֹחַ בְּכָל לְמוּד שֶׁזּוֹכִים לַחֲטֹף, וְיַגֶּלֶה לְמַה זּוֹכִים בֶּאֱמֶת עַל־יְדֵי הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַחֲזֵק כְּנֶגֶד הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁהַמִּתְקָרְבִים אֲלֵיהֶם קְטַנִּים בְּמַעֲלָה, וּמִי יָכוֹל לְהַשִּׂיג מַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

י״ג לב . . . . . רסט
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִרְאוֹת לִפְנֵי עֵינָיו אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מֵעֲבוֹדַת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי עַד הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית מַדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, וְהָעִקָּר כְּשֶׁנִּפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג לג . . . . . ער
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְחַיֶּה עַצְמוֹ עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁזָּכָה לַחֲטֹף בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִתֵּן לוֹ עֵצָה וּסְגֻלָּה לְהַצָּלָחָה וְלָצֵאת מִכָּל הַחוֹבוֹת שֶׁלּוֹ.

י״ג לד . . . . . רעא
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמַבְדִּילַת מְזוּזוֹת, וְיֹאחֵל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְלֹא לְהִתְיַחֵס לְדִבְרֵי הָרוֹפְאִים שֶׁאֵין לָהֶם רְשׁוּת לְיַאֵשׁ כְּלָל, וְלֹא כָּל דַּעְתָּם הִיא צוֹדֶקֶת.

י״ג לה . . . . . רעב
יְחַזֵּק לֵב הוֹרִים נִשְׁבָּרִים עַל שֶׁבִּתָּם נִשְׂאָה לְמִישֶׁהוּ נֶגֶד רְצוֹנָם.

י״ג לו . . . . . רעג
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיוֹכִיחַ הַנִּמְצָע שֶׁכְּמַעַט שׁוֹבֵר אֶת בֵּיתוֹ עֵקֶב עַקְשָׁנוּת אִוֶּלֶת, שֶׁאֵינוֹ חָפֵץ לֵילֵךְ לְבֵית הוֹרֶיהָ.

י״ג לז . . . . . רעד
יְחַזֵּק אַבְרֵךְ שֶׁמִּתְעַלֶּה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְיָבֹאר הַמֻּשָּׂג 'בֵּין הַזְּמַנִּים', שֶׁהוּא רַק בֵּין מִיתָה לִקְבוּרָה, וְלֹא כַּנָּהוּג הַיּוֹם, וְיעוֹרֵר עַל "לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת" וְלִשְׂמֹחַ עִם מִצְוַת חַג הַפֶּסַח הַקָּרֵב.

י״ג לח . . . . . רעה
יְחַזֵּק עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְיַרְחִיק מִבָּרְנָוֹת בְּמִצִיאַת הַזִּוּוּג הַמַּתְאִים.

י״ג לט . . . . . ערו
יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל הַמִּכְשׁוֹלִים, וְיחַזֵּק עַל תְּפִלִּין וְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ג מ . . . . . רעז
יְעוֹרֵר מְאֹד לִהְיוֹת חָזָק בְּאַרְבָּעַת הַלִּמּוּדִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַד׳ עוֹלָמוֹת.

י״ג מא . . . . . רעז
יְחַזֵּק מְאֹד עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת וְאֶרֶךְ אַפַּיִם, וּלְהַרְבּוֹת בְּהִתְבּוֹדְדוּת, וּבִפְרָט בְּהִיוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ, שֶׁכָּךְ הוּא מִתְחַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ג מב . . . . . רעח
יְדַבֵּר מֵהַמְּרִירוּת שֶׁל הַאי עַלְמָא שְׁפֵלָה, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִבְרֹחַ מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְיַזְכִּיר אֶת מְשָׁלוֹ שֶׁל ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן, לְגַבֵּי הַמָּרָה הַמְּרוּחָה בְּדִבַשׁ, וְיגַלֶּה שֶׁכְּשֶׁזּוֹכִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁבְּכָל דָּבָר שׁוֹמְעִים רְמָזִים, שֶׁהֵם נְצוֹצוֹת נִבוּאָה מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וִידַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן מַעֲלַת הַהֲפָצָה.

י״ג מג . . . . . רפא
יְחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה סוֹבְלִים אֶת כָּל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְיַאֲרִיךְ לְחַזֵּק עַל אֱמוּנָה בָּרָה וַחֲקוּקָה בַּלֵּב, וְיגַלֶּה עִנְיַן

הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהוּא תּוֹצָאָה מֵהַיְדִיעָה שֶׁאֵין כְּלוּם מִלְּבַד הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אַךְ צָרִיךְ לָזֶה הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה.

י״ג מד . . . . . רפג יְדַבֵּר מִשִּׂמְחָה שֶׁהִיא הַהַצְלָחָה, וְיעוֹרֵר מְאֹד לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה כִּדְבָעֵי, וְיחַזֵּק עַל הִתְוַדְּעוּתֵנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ג מה . . . . . רפה
יְגַלֶּה מֵהַתִּקּוּן הַנִּפְלָא שֶׁיֵּשׁ לָעוֹסֵק בַּהַפָּצָה, וְיעוֹרֵר עַל הַתְמָדַת שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג מו . . . . . רפה
יְעוֹרֵר לֶאֱחֹז עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד, וּלְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיחַזֵּק לְהִזָּהֵר בִּבְרָכוֹת, שֶׁהֵן תּוֹעֶלֶת עֲצוּמָה לָאָדָם.

י״ג מז . . . . . רפו
יְדַבֵּר מֵהַצְלָחַת הַשִּׂמְחָה, וְדִבּוּר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אוֹדוֹת חֶסְרוֹן הָאֲנָשִׁים שֶׁחַיָּבִים לְקַיֵּם הַכֹּל בִּשְׁלֵמוּת, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ג מח . . . . . רפז
יִתֵּן עֵצָה וְהַדְרָכָה לִזְכּוֹת לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא וְיאַחֵל.

י״ג מט . . . . . רפח
יְגַלֶּה מַעֲלַת זְכוּי הָרַבִּים, וּבִפְרָט בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה עַל־פִּי מַה שֶׁאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁהוּא מִתְחָרֵט עַל שֶׁלֹּא בִּלָּה אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל יוֹתֵר.

י״ג נ . . . . . רפט
יַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, שֶׁהִיא נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ, וְיעוֹרֵר לִשְׁמֹחַ עַל שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַדְבֵּר מִגֹּדֶל הָרַעַשׁ שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה לֶעָתִיד מֵעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיזָרֵז לַעֲסֹק בָּזֶה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה בָּעוֹלָם.

י״ג נא . . . . . רצ
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמַה יֵּעָשֶׂה לִי אָדָם בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל כָּל דָּבָר צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ עַל דָּבָר הַנִּרְאֶה כְּקָטָן, וְיחַזֵּק מְאֹד עַל כָּךְ עַל־פִּי עֵבְדָּה מֵר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל.

י״ג נב . . . . . רצא
יִתְנַצֵּל עַל אִחוּר הַתְּשׁוּבָה מֵחֲמַת רִבּוּי טִרְדוֹתָיו, וְיגָלֶּה כָּל עִנְיַן עִסּוּקָיו הָעֲצוּמִים בְּפִרְסוּם רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁזֶּה כָּל חִיּוּתוֹ וְעִנְיָנוֹ כָּל עוֹד נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ, חֶרֶף כָּל הַקְּשָׁיִים וְהַמִּלְחָמוֹת.

י״ג נג . . . . . רצה
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ תָּמִיד, וְכָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה זֶהוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִגַּלֶּה שֶׁצָּרִיךְ זְכוּת שֶׁכַּסְפּוֹ יֵלֵךְ לְמָקוֹם נָכוֹן, וְיַאֲרִיךְ לְתָאֵר מַעֲלַת רֵגַע אֶחָד, אֵיךְ שֶׁאֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּנּוֹת בּוֹ כָּל־כָּךְ.

י״ג נד . . . . . רחצ
יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה עַל אֱמוּנָה, לְהִסְתַּכֵּל בַּשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, וְיַחְדִּיר עִנְיָן זֶה לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא כָּאן מַמָּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה לְנֶגֶד עֵינֵינוּ, וְיַחֲזֵק עַל זֶה מְאֹד.

י״ג נה . . . . . ש
יְחַזֵּק מְאֹד שֶׁלֹּא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְיַגֶּלֶה מַעֲלַת הַמְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם.

י״ג נו . . . . . ש
יְעוֹרֵר לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת שָׂרוּי בְּשִׂמְחָה תְּמִידִית, וִידַבֵּר מִלְּמוּד ׳מִדְרָשִׁים׳ שֶׁהֶחֱלוּ עַל־יְדֵי רִשְׁעוּת הַמַּשְׁכִּילִים לְחַבֵּל בְּכֶרֶם ה׳ בְּמִקּוֹר הָאֱמוּנָה, וַיַּזְהִיר לְהִתְרַחֵק מִ׳מִּדְרָשִׁים׳ מוּזָרִים שֶׁאֵין לָהֶם מָקוֹר.

י״ג נז . . . . . שב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מָחֳרַת יוֹם הַכִּפּוּרִים וּקְדֻשַּׁת הָאַרְבָּעָה יָמִים שֶׁבֵּין יוֹם הַכִּפּוּרִים לְחַג הַסֻּכּוֹת, וְאֵיךְ הִתְנַהֲגוּ הַצַּדִּיקִים אָז.

י״ג נח . . . . . דש
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, וּלְהַמְשִׁיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד.

י״ג נט . . . . . שה
יְגַלֶּה נְחִיצוּת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁבְּכָל יוֹם, וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה דִּבּוּרוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן רוּ״חַ וַאֲוִי״ר, וּלְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל נְשִׁימָה.

י״ג ס . . . . . שו
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַשּׂוֹחֵק לְמָחֳרָתוֹ וְלִמְבַזֵּי נַפְשׁוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַשְׂרֶה שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג סא . . . . . שז
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת אֲצָלוֹ כְּרֶגַע, וְהִיא עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ, וּמַעֲלַת בַּר יְשָׂרָאֵל עַל־פִּי שִׂיחַת ר׳ נָטָע תַּלְמִיד הַחוֹזֶה מִלּוּבְּלִין, וּמַה

שֶׁהִקְשָׁה וְתֵרֵץ עַל כְּנִיסַת יְהוּדִי לַסֻּכָּה, וִיחַזֵּק עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְיַבְהִיר שִׁיטַת מַהֲרַ״ל מִפְּרַאג אוֹדוֹת סֵדֶר הַלִּמּוּד עִם יְלָדִים.

י״ג סב . . . . . שט

יְגַלֶּה מַעֲלַת וּנְחִיצוּת הַהִתְחַזְּקוּת, וְלָמָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר מִזֶּה תָּמִיד, וְיָבֵאר מַדּוּעַ אֲחֵרִים אֵינָם מְבִינִים כָּל־כָּךְ הַצֹּרֶךְ בָּזֶה.

י״ג סג . . . . . שי

יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁהֶכְרַח לְהִתְגָּרֵשׁ, אֵיךְ זֶה שֶׁהַזּוּוּג הָיָה מִלְּמַעְלָה, עַל־פִּי תְּשׁוּבוֹת הַחַת״ם סוֹפֵר וְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ג סד . . . . . שיא

יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד הָרוֹצֶה לְשָׁבְרוֹ, וְיַעְתִּיק וָוארְט נִפְלָא מֵהַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ מִמֶּעזְרִיטְשׁ אוֹדוֹת סוֹד הַבִּטּוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״ג סה . . . . . שיב

יְדַבֵּר מֵהַטָּעֲיוֹת שֶׁבְּסִדְרַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְיָבֵאר מַדּוּעַ מְדַבֵּר כָּל־כָּךְ מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלָתוֹ, וְיגַלֶּה מַעֲלַת דְּבֵקוּת הַצַּדִּיקִים בְּקוֹנָם, אֵיךְ שֶׁנִּכְלָלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג סו . . . . . שיג

יְחַזֵּק בָּחוּר אֶחָד שֶׁמּוֹנְעִים אוֹתוֹ מִלְּהָנָשֵׂא רַק מֵחֲמַת סִבּוֹת צְדָדִיּוֹת, וְיגַלֶּה הַחוֹבָה כְּהַיּוֹם לְהִנָּשֵׂא סָמוּךְ לְפִרְקוֹ, עֵקֶב סַכָּנוֹת הַדּוֹר.

י״ג סז . . . . . שטו

יַבִּיעַ בַּקָּשָׁתוֹ אוֹדוֹת אִסּוּף מִכְתָּבִים שֶׁכָּתַב וְנִמְחָקוּ, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת מִכְתָּבִים אֵלּוּ, וְיַבְטִיחַ יְשׁוּעָה לְמִי שֶׁיַּדְפִּיס ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״.

י״ג סח . . . . . שטז

יְשַׁבַּח אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַלּוֹמֵד בּוֹ, וִידַבֵּר מִשֶּׁבַח ה״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ שֶׁהֵבִין אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיוֹתֵר, וְכֵן סִפְרוֹ ״שִׂפַת נַחַל״ הַבָּנוּי עַל־פִּיו.

י״ג סט . . . . . שיז

יוֹכִיחַ וְיבַזֶּה מְאֹד אֶת הַתּוֹעָה הַמְבִישָׁה, שֶׁאַבְרֵכִים שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לִשְׂמֹאלָם מְדַבְּרִים גְּבוֹהָה כְּאִלּוּ הִשִּׂיגוּ הַשָּׂגוֹת, וְיוֹכִיחַ אֶת הַגִּחוּךְ הַמַּכְאִיב בַּדָּבָר, וְיזָהֵר לִבְנוֹת בַּי״ת נִצְחִי עַל־יְדֵי לִמּוּד בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיַזְהִיר לִבְרֹחַ מִכֹּחַ הַמְדַמֶּה, שֶׁגּוֹרֵם לְהַעֲרִיץ אֱלִילֵי הֶבֶל שֶׁמַּתְעִים וּמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת.

י״ג ע . . . . . שיט
יְחַזֵּק לַעֲמֹד אֵיתָן בַּנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבִפְרָט מִי שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר זוּלָתוֹ, וּמְקַבֵּל בַּחֲזָרָה רָעָה וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם.

י״ג עא . . . . . שכא
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ שֶׁלֹּא כְּדַאי לְהוֹצִיא אֲפִלּוּ אֲנָחָה אַחַת עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וַהֲבָלָיו, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁלֹּא נִמְצָא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְיַדֵּבֵּר מִבְּחִינַת מַבּוּל וּבִלְבּוּלִים, שֶׁצָּרִיךְ לִבְרֹחַ מֵהַכֹּל אֶל תֵּבַת הַתְּפִלָּה.

י״ג עב . . . . . שכב
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, אַף לֹא בִּשְׁבִיל לַעֲשׂוֹת לֵיצָנוּת מִדִּבְרֵיהֶם, וְיַדֵּבֵּר מֵהַחֶרְבָּן הַגָּדוֹל שֶׁנִּתְעָרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִינִים מִמִּינִים שׁוֹנִים, וּבִפְרָט הָרַע־בָּנִים שֶׁסִּיְּעוּ בְּיָדָם.

י״ג עג . . . . . שכד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא לְנַתֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ כְּלָל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיַדֵּבֵּר מֵהַצַּדִּיק שֶׁאֵין בּוֹ שׁוּם הַשָּׂגָה, וּמֵעִנְיַן לְמוּד וַאֲמִירָה כְּסִדְרָן.

י״ג עד . . . . . שכה
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד עַל־פִּי הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל מַעֲשֶׂה מֵהֶחָכָם וְהַתָּם, שֶׁהַתָּם לֹא הִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל, וְיעוֹרֵר לְחִיּוֹת אֶת הַחַיִּים בְּחִינַת ׳אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם׳, וְלִזְכֹּר הַתַּכְלִית הַנִּצְחִית, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְיַדֵּבֵּר מֵהַצַּדִּיקִים שֶׁפָּנוּ עֹרֶף לְכָל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֵיךְ הִצְלִיחוּ בָּזֶה וּבַבָּא.

י״ג עה . . . . . שכז
יְחַזֵּק לְדַבֵּר תָּמִיד רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, שֶׁהִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת, וְיגַנֶּה מִדַּת הַגַּאֲוָה, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בָּטֵל לִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ג עו . . . . . שכז
יְגַלֶּה הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי הָעֵצָה הַקְּלָה שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ בִּתְשׁוּבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

י״ג עז . . . . . שכח
יְדַבֵּר מֵעֲבוֹדַת הַשִּׂמְחָה וּמַעֲלָתָהּ בְּשַׁבָּת דַּיְקָא, שֶׁזֶּה עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וְעַל־כֵּן יֵשׁ הִתְגַּבְּרוּת גְּדוֹלָה אָז.

י״ג עח . . . . . שכט
יְגַלֶּה מַעֲלַת עֲבוֹדַת הַהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁרַק בִּשְׁבִיל יְרוּשָׁה נִפְלָאָה זוֹ שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הָיְתָה כְּדָאִית כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֵלָיו.

י״ג עט . . . . . של
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ אוֹדוֹת לְמוּד הַתּוֹרָה דְּרַבִּים, וְיגַלֶּה שֶׁאֵין דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה כְּלָל.

י״ג פ . . . . . של
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדִּבּוּר בִּתְמִידוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיסַפֵּר מִגְּדֶל מַעֲלָתוֹ הַנִּשְׂגָּבָה שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ אַהֲרֹן מִבְּרֶסְלֶב זי״ע, אֵיךְ שֶׁהָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַדְּבֵקוּת, וְיחַזֵּק לְדָבְקָה בְּמִדָּה זוֹ.

י״ג פ . . . . . שלא
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֶפְצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
משה, חגית ומלכה בוטל

משה בן רינה וחגית בת ג'יזל
לבריאות איתנה ונחת, שיזכו לבית של
תורה על-פי דרך מוהרא"ש זצ"ל ורביז"ל
זיע"א, הצלחה בחינוך הילדים ובהפצת
אור רבנו ז"ל ביתר שאת וביתר עוז.
שיזכו לישועת השם לזרע של קיימא,
בנים ובנות חיים וקיימים, זרע קודש
לעבודתו יתברך.

ועבור ביתם **מלכה בת חגית** הי"ו
שתזכה ללכת בדרכי האימהות הקדושות
והנשים הצדקניות. בצניעות, בדרך ארץ
ובדרך הלכה כרצון מוהרא"ש הקדוש
ורבינו נחמן בן פייגא זיע"א, ותזכה לחיים
טובים, אריכות ימים ושנים טובות ולכל
הברכות הכתובות בתורה.
ועוד תזכה בקרוב ממש לאח ואחות
בריאים, שלמים ושמחים.
אמן כן יהי רצון.

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת

יעקב בן שלמה ומסעודה ז"ל

יקוט בת חניה ועליה ז"ל

ולהצלחת משפחת דלויה

אברהם בן יעקב ויקוט

מלכה בת יחיאל ופני

יעקב חד בן אברהם ומלכה - לזיווג הגון

ורבקה בת אברהם ומלכה - להצלחה בכל

חזרה בתשובה:

רחל בת משה ואליס עישה

מיכל בת אברהם ורחל

נאוה בת אברהם ורחל

הילה בת אברהם ורחל

אפרת בת אברהם ורחל

זיו זהבית בת אברהם ורחל

ולהצלחת כל עם ישראל

הספר הקדוש והנורא הזה הודפס
לעילוי נשמתם של

רבנו הקדוש "רבי נחמן" בן פייגא זי"ע

רבי אליעזר שלמה בן מלכה מוהרא"ש הקדוש

ולהצלחת

מורנו ורבנו עט"ר הרב יצחק שמואל אהרן בן רעכיל

ולזכות

אישתי היקרה מרת **אורית בת בטי ביאה**
לזכות ילדי **ינון ו אליה**
הרב **אברהם בן רבקה שושן**
הרבנית **ורד בת רחל** וכל יוצאי חלציהם
הרב **בנימין בן אסתר מנו**
הרבנית **חגית בת רבקה** וכל יוצאי חלציהם
הרב **ניסים בן אסתר** בוגנים
והרבנית **חנה חיה בת מרים** וכל יוצאי חלציהם
הרב **יחזקאל ששון**
הרבנית **יפה בת גוליה**
לזכות כל הרבנים שעוסקים במסירות נפש אדירה למען הצלחת
"היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה
ולזכות כל תלמידי "היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה
להצלחת הרב **נפתלי הירץ** ואישתו החשובה וכל יוצאי חלציהם
הרב **ישראל דוד באך** ואישתו וכל יוצאי חלציהם
לרפואת הרב מאיר בן עדה שלמה
ולהבדיל לעילוי נשמת הרבנית **אסתר בת אסתריה שלמה**

הספר הקדוש הזה יהיה לזכות

אברהם אליהו בן אסתר

וזוגתו שרה הענטשא בת חנה לאה

ובניהם

ישראל

יוסף

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אביטל בת שרה

שהשם יזכה אותה לזיווג הגון במהרה

ותזכה בתשובה שלימה

בזכות מוהרא"ש הקדוש.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

רבי אליעזר שלמה בן מלכה

שתהא נשמתו צרורה בצרור החיים

ולזכות

נתן בן שושנה
ואסתר בת פירחה

שיזכו לתשובה שלמה משורש
התשובה וכל עוונותיהם יתהפכו
לזכויות בתוך כל נשמות ישראל,
עם שידוד הטבע והצלחה מופלגת
וסיעתא דשמיא למעלה מדרך
הטבע, רפואה שלמה רפואת
הנפש ורפואת הגוף גם יחד. כי
תהלתנו אתה והעלה רפואה
שלמה לכל חולי עמו ישראל.
שיזכו להגיע לאומן בלי מניעות.

סוֹד ה׳ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם
זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לִכְלָלִיּוּת הַחֲטָאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן

*

וּמְסֻגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְּנוֹ, גִּלּוֹ וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

*

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שִׁגְלָה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ: ב אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ: ג לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם: ד יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי: ה יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי: ו חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי: ז אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: ח שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָּמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט: ט לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: י כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: יא תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה:
ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי
כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ
לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי
לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֶר לִי *) מִצַּר תִּצְּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ |
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם
בַּל קָרֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־
דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו:
ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי
כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ

---

*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו״מ ח״א סי׳ ריג)

יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי
עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא
וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ
אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן
חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא
לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ:
ט יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה

שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֶר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרַי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי
עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
וֵאלֹהָי:

נט א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשָׁלְחַ
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאֹיְבַי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־
חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי־עָוֹן יְרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה
לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן
כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכָּלֶב
וְיסוֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־
לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים
יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי
הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׂפְתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בְגֵאוֹנָם וּמֵאָלָה
וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:

טו וְיָשֹׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי |
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין
אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נִגְּרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אָחַזְתָּ
שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: ט הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: י הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא
שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: יב אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה
מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: יג וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: יד אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים
עֻזֶּךָ: טז גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ

---

*) באמרך אל אלהים תכוין המילוי כזה אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם

תְּהֹמוֹת: יח זְרְמוּ מַיִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: יט קוֹל רַעַמְךָ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ
בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ:
כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטֶרֶם | הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל
וְיָבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה:
י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה:
יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: יב לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חָכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יֵרָאֶה אֶל־
עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וִיהִי | נֹעַם

אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מְבַקְשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:
י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:
יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ
בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת
בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ

וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃ כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ־חָם׃ כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ
מִצָּרָיו׃ כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ׃ כז שָׂמוּ־
בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם׃ כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ׃ כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם׃ ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם׃ לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם׃ לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃ לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם׃ לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר׃
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם׃
לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם׃
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל׃
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם׃
לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה׃ מ שָׁאַל
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם׃ מא פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר׃ מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ׃ מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו׃ מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ׃ מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ׃

קלז א עַל־נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ
כִּנֹּרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר: ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ
יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי
אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: ז זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: ט אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
ה הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם
מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: